Борис Мокін

ПРОДОВЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ВИБІРКОВОГО ЛІТОПИСУ, або ВНТУ В ПЕРІОД ТРАНСФОРМАЦІЇ ДИКТАТУРИ В ОСВІТІ В ХАОС

(вересень 2012р. – грудень 2015р.)

Вінниця – 2015

УДК 82-9
ББК 66.3
М 74

Текст подається в авторській редакції.

Мокін, Борис
Продовження електронного вибіркового літопису, або ВНТУ в період трансформації диктатури в освіті в хаос (вересень 2012р. – грудень 2015р.) [Електронне видання]. – Вінниця, 2015. – 631 с.

Книга ректора Вінницького національного технічного університету у період з 1989 по 2010 роки, доктора технічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Національної академії педагогічних наук України та декількох громадських вітчизняних та міжнародних академій, депутата Верховної Ради УРСР 12-го та Верховної Ради України 1-го скликань, члена Національної спілки журналістів України Мокіна Бориса Івановича є чотирнадцятою з його історико-публіцистичної серії: «Щоб не було соромно перед дітьми, або Рік уполітиці» (1991), «Напередодні та трохи згодом» (1992), «Чи те ми робимо?» (1994), «Рік поза політикою, або Вінницький детектив» (1996), «Запитання без відповідей» (2000), «Час сподівань» (2001), «Перші підсумки» (2004), «Що за горизонтом?» (2005), «Друге дихання, або З чужої пісні слова не викинеш» (2006), «Вибірковий і, звичайно ж, тенденційний літопис, або Я так думаю» (2007), «Продовження вибіркового літопису, або Напередодні та після дострокових виборів» (2008), «Завершення вибіркового літопису на папері, або УНІВЕРСИТЕТУ – 50» (2010), «Початок електронного вибіркового літопису, або Ранній постювілейний період (липень 2010 р. – серпень 2012 р.)» (2014).

Книга написана у формі авторського вибіркового літопису подій, що відбулися у ВНТУ, на Вінниччині та в Україні з вересня 2012 по грудень 2015 року.

Книга буде корисною широкому колу читачів, які цікавляться громадсько-політичним та культурним життя Вінниччини та України, а студенти Вінницького національного технічного університету зможуть використати її в якості посібника з історії України при вивченні розділу, присвяченого історії рідного університету.

© Б. Мокін, 2015

Зміст

ПЕРЕДМОВА 11
Про перше після літніх канікул засідання Президії Національної академії педагогічних наук України 11
Радісна звістка із Києва 12
То усе-таки енергія від Сонця, вітру і води то є відновлювальна енергетика чи відновлювана? 12
Аналіз результатів виборів на дільницях, де голосували студенти і викладачі ВНТУ 14
Порівняння сьогоднішніх результатів підрахунку голосів на Вінницькому виборчому окрузі №11 з тими, що були оприлюднені на сайті ЦВК 3-го листопада..... 17
Кілька слів стосовно подальшої долі проекту Закону України про вищу освіту 20
Що це – прояв чорного гумору чи бездумного виконання директиви зверху?..... 22
Кілька слів стосовно «кінця світу», мова про який нині усе більше в усіх на устах..... 23
Думки вголос після засідання Вченої ради університету 24
Нова редакція Статуту університету Конференцією проголосована. – Що далі? 32
Виявляється, що дефіцит коштів є притаманним далеко не усім університетам 35
А чи потрібні випускникам Вінницького національного технічного університету ще й польські дипломи? 37
Роздуми стосовно деяких університетських новацій 38
Враження від ще одного проекту Закону України про вищу освіту, запропонованого народними депутатами С.В. Ківаловим, Г.М. Калетніком і М.П. Сорокою..... 41
Інформація про ювілейні поздоровлення та ще про дещо 44
Незрозуміло! – Чому? 46
Ознайомлення з Актом КРУ 48
Дороги, які ми вибираємо..... 52
Лист до ректора 55
Чи усвідомлювали судді ВАСУ, що завдяки їх рішенню Олександр Домбровський стартував на більш високу політичну орбіту? 56
У підтримку концептуальних засад реформування вищої освіти, запропонованих ректором НТУУ «КПІ», академіком Згуровським 57
Про те, як можна отримувати перемоги, не беручи участь у боротьбі за них..... 62
Про те, як проходив процес входження двох наших наукових журналів до наукометричної бази РІНЦ 63

Про нагородження мене Верховною Радою України Почесною грамотою та присвоєння мені почесного звання Senior Member Міжнародним інститутом IEEE 67
Цікавий лист із Москви 69
І знову про автомобільні дороги та освітню частину програми Президента і місце нашого університету в ній 70
Про два важливих фактори забезпечення високої ефективності аспірантури 75
Мої відповіді на два листи, отримані електронною поштою 79
Їхав за однією медаллю, а отримав дві 79
Чого очікувати від втілення співвідношення 1 до 18 у вищих навчальних закладах 83
Інформація, яка є корисною аспірантам, докторантам та їх науковим керівникам і консультантам 84
Про телевізійне шоу Савіка Шустера і розмови навколо нього 86
А таки не Віталій Портников правий, а Мустафа Найем! 87
Про рейтинги доріг і вищих навчальних закладів 88
Житло в студентському гуртожитку закон приватизувати не дозволяє 90
Як на мою думку, то права Тимошенко, а не Гриценко і не Луценко 93
ВНТУ у світлі показників рейтингу ВНЗ у 2013 році «ТОП 200 Україна» 95
Претенденти в директори інститутів, поспішіть з подачею заяв, оскільки до завершення терміну їх реєстрації залишився лише один тиждень! 97
Свято демократії у Вінницькому національному технічному університеті 99
Інститут електроенергетики та електромеханіки ВНТУ віднині має демократично обраного директора 102
Про деякі цікаві речі, почуті мною на останньому засіданні Вченої ради університету 107
Враження від перебування на турецькому узбережжі Егейського моря 109
Подвійний факт підтвердження того, що основними організаційними підрозділами будь-якого університету в Україні є факультети, яких у ВНТУ немає 111
Кілька думок стосовно футбольного матчу на першість України між латино-американським клубом «Шахтасьональ» та афро-європейським клубом «Динамба» 112
Музей покинутих секретів 114
Колектив ВНТУ з організацією вступу на 1-й курс у 2013 році впорався успішно 116
Розповідь про те, як я уперше в житті, прочитавши лише 10% тексту книги, відмовився продовжувати її читати далі 117
Кілька слів до Дня незалежності 118
Відповідь читачеві Андрію на його лист від 9 липня, присвячений виборам директора Інституту електроенергетики та електромеханіки ... 120

Відповідь читачеві сайту на лист стосовно оплати праці директорів інститутів 130
Про продаж зошитів зі Сталіним, або кому варто прочитати роман Войновича про Чонкіна 134
«А законно ли назначение на вторую должность Тамары Савчук, сделанное еще вами?»..... 136
Цікавий документ, вартий уваги історії..... 140
Про деякі правові аспекти відпусток за власний рахунок професорсько-викладацького складу 141
«Як довго ректор має право не оголошувати конкурс на посади завідувачів кафедр, керівники яких стали директорами інститутів?» 147
Мої враження від поетичних творів Ліни Костенко..... 152
Про президентський Указ стосовно Державних премій України в галузі освіти 2013 року та деякі роздуми, породжувані ним..... 155
Зарплату мають платити, навіть якщо підприємство стоїть – КС 157
Відповідь на електронний лист, автор якого вважає, що у моєму віці уже потрібно займатись лише рибалкою і збиранням грибів 158
І знову фінал студентської першості світу з програмування пройде без нас 160
Біографічна стаття про науковця Б.І. Мокіна..... 162
Вінницькому трамваю – 100 років 165
Процес акредитації спеціальностей у нашому університеті розпочався 167
Коротко про Концепцію Національної стандартної класифікації освіти та її проекцію на Вінницький національний технічний університет 169
Автори листів, направляючи їх мені, не бійтесь – Закон України про інформацію дозволяє мені не розголошувати ваші імена 174
10 принципів, характерних для людей, що народились під знаком Козерога 176
Відповідь на запитання: «Чому ми написали заяви?» і «В якій якості я приєднався до студентської акції в підтримку євроінтеграції України?» 177
Не варто впадати у відчай 180
Стратегія взаємних поступок..... 182
Тим, хто у ці дні протестував на Євромайданах, буде чим пишатись у старості..... 184
Про некоректність «Інтерівських» натяків стосовно майбутнього України на прикладі Боснії і Герцеговини 185
Про деякі можливі наслідки для України від угод, підписаних Віктором Януковичем та Володимиром Путіним 17 грудня 2013 року 188
Новорічні поздоровлення в ніч приходу 2014-го 192
Відродження української історичної традиції, або чому Янукович – хоча б наполовину гетьман, а Кучма і Ющенко – не гетьмани взагалі? 193
Кілька слів ще про двох козацьких гетьманів та про двох козацьких отаманів..... 195

Усе проходить, пройде і це! 198
Чому ректор нашого університету повинен подякувати кафедрам, працівники яких у минулому році відмовились писати заяви про відпустку за власний рахунок? 201
І знову про факультети! 201
Цікавинки із газети «Вінницькі РЕАЛії», які свідчать про початок боротьби з корупцією в освіті 206
Розвіявся ще один міф із числа створених у нашому університеті 208
Мій короткий аналіз нинішньої ситуації в Україні 209
22 числа через 22 роки після проголошення незалежності Україна стартувала в демократичне майбутнє 213
Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру 214
Постскриптум до відкритого листа міністру освіти і науки Сергію Квіту, або продовження процесу люстрації 220
Одна із версій за що, кому і скільки, або, здається, ревізори час марно не витратять 223
Ще два запитання, на які хотілось би отримати відповідь працівникам ВНТУ одночасно з відповідями на ті 10 запитань, що поставлені у листі до міністра 226
Відповідь автору листа, в якому він соромить мене за те, що я оприлюднив інформацію про додатковий заробіток сина ректора 227
Про те, що мої публікації на сайті – це не «ніж у спину ректора», а намагання боротись з корупцією «з відкритим забралом» 228
«Тож чому, Борисе Івановичу, про усі ці порушення ви згадали лише зараз?» 230
Стосовно оплати праці за викладання в групах, що мають у своєму складі менше 6 студентів 233
Відповідь на запитання, поставлені у листі, присвяченому діяльності студентської профспілки університету 235
Відповідь на докір, закинутий мені після засідання Вченої ради університету одним із її членів 238
Про участь у заходах Національної академії педагогічних наук України 241
Репортаж про співбесіду з членами міністерської комісії 245
Звернення до прихильників і недоброзичливців, які прислали мені електронною поштою свої думки стосовно результатів роботи міністерської комісії 247
Сьогодні я останній раз відповідаю на запитання автора анонімного листа 251
Спрощення доступу до публічної інформації 253
При поселенні в студентські гуртожитки ніяких додаткових внесків сплачувати непотрібно 253
У чому різниця між Майданом у Києві і Майданами у містах на Сході України? 255

Про те, як за підтримку курсу, проголошеного новими керівниками міністерства, ректор Володимир Грабко оголосив мене на засіданні Вченої ради не патріотом 259
Про чотири негативних фактори нинішніх правил прийому до ВНЗ..... 265
Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта 267
Якщо це не корупція, то що тоді це?..... 278
Про реакцію ректора Грабка на те, що я поставив під сумнів законність збільшення ним собі більше ніж удвічі розміру заробітної плати 283
Від сьогодні – Дня Святої трійці – події в Україні розвиватимуться по іншому 289
Цікава розмова з одним із авторитетних працівників нашого університету..... 291
Подвійна відмінна оцінка президенту..... 294
Здається ректор нашого університету починає розуміти, що норм чинного законодавства необхідно дотримуватись 295
Перша проекція нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет..... 298
Світлана Бевз в батальйоні «Айдар»..... 301
Друга проекція нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет..... 302
Третя проекція Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет..... 306
Короткий аналіз кампанії ВСТУП-2014 у ВНТУ 314
Про гарантії, визначені новим Законом України про вищу освіту..... 316
Запитання ректору Грабку в руслі вимог нового Закону України про вищу освіту напередодні його звіту перед колективом..... 321
Характеристика відповідей ректора Грабка на попередньо поставлені йому запитання..... 325
Парашутів не повинні мати не лише пілоти цивільної авіації, але і ректори, проректори, директори інститутів і декани..... 329
Чому і куди зникли білки з університетського парку? 334
З Комітету по преміях в галузі освіти вивели не лише Дмитра Табачника та Євгена Суліму, а і усіх тих, чиї голоси і вплив забезпечували їм прийняття потрібних рішень 336
Чому проректор нашого університету Сергій Павлов насмілився піти на порушення Закону України про вищу освіту? 341
Виявляється, що навіть у наш демократичний час реакція проректора на об’єктивну критику може бути і такою!..... 347
Лист професора Віталія Мокіна до університетських колег..... 350
Хто відповість за недоотримання мільйонів? 352
Виявляється проректор Павлов не збирається дотримуватись не лише нормативних документів міністерства, але і законів України 355
Навіть у ВНТУ, незважаючи на критичне висвітлення на моєму сайті усіх перепон, новий Закон України про вищу освіту ще не діє..... 356

Один із прикладів того, чому ректор університету не повинен бути ще й завідувачем кафедри 360
Хоча кажуть, що «після бійки кулаками не махають», я усе-таки висловлю кілька думок навздогін уже затвердженому «Плану заходів ВНТУ щодо реалізації…» 362
Перші зобов'язання 369
Маємо новий склад парламенту 372
«Перша ластівка» в ректорських перегонах 375
Свято зі сльозами на очах 377
Звернення до ректора ВНТУ Володимира Грабка стосовно обґрунтування правомочності виставлення ним у 2013 році 4 мільйонів гривень на депозит 378
Спогади із минулого, викликані наказом міністра із сьогодення 380
Повертаючись до опублікованого раніше 384
Що стоїть за безповоротними інвестиціями нашого університету в польську економіку? 387
Завершення історії з дорожньо-транспортною пригодою 391
Ще один приклад у підтримку норми закону, згідно з якою ректором університету і головою Вченої ради повинні бути дві різні особи 396
Роздуми напередодні останньої звітної доповіді ректора Володимира Грабка 399
Складається враження, що для нашого ректора Володимира Грабка Закон України про вищу освіту законом не є! 406
Відповідь завідувачу кафедри хімії і хімічної технології ВНТУ Анатолію Ранському 410
Шляхи адаптації випускових кафедр ВНТУ до нового переліку спеціальностей 414
Регіональний відбиток ТІНІ ТАБАЧНИКА 419
Такому кінцю ректорської кар'єри не позаздриш! 421
Аналіз двох наказів ректора Грабка, що входять в протиріччя один з одним 423
Стає ненульовою ймовірність, що після отримання листа міністра і наш ректор почне виконувати Закон 428
Ще кілька аргументів на підтримку тези чому ректор не повинен бути головою Вченої ради 429
Він став першим! 432
Про ще один непродуманий крок нашого ректора 432
Останнім часом наш ректор став помітно законослухнянішим – чому б це? 436
Що занадто, то не здраво! 439
Столично-академічні новини 440
Кабмін прописав процедуру виборів ректора як таблицю множення – чітко і однозначно 442
Керівництво та науково-педагогічні працівники вишів не можуть отримувати заробітну плату більше 8526 гривень (Мінсоцполітики) 453

Як правильно розуміти роз'яснення Мінсоцполітики, що «Керівництво та науково-педагогічні працівники вишів не можуть отримувати заробітну плату більше 8526 гривень» 455
Що показав аналіз «Положення про обрання та прийняття на роботу НПП ВНТУ (зі змінами)» 457
А судді – хто?! 461
«Після мене – хоч потоп!» 464
Повторний аналіз тепер уже «Проекту змін до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ВНТУ» 469
Субота у Хмельницькому 474
Що треба змінити в «Проекті положення про обрання…», щоб це «Положення…» відповідало вимогам чинного законодавства 476
Три дні у Києві 479
Чому Донецький національний університет для нас не є конкурентом у боротьбі за абітурієнтів? 482
А ось і КРУ! 484
Кандидати в декани факультетів визначились 486
Як правильно обирати делегатів Конференції трудового колективу 490
Процес боротьби з корупцією стартував 493
Генеральна репетиція процедури виборів деканів у ВНТУ 499
Одна надзвичайна подія і два запитання стосовно неї 505
Моє бачення шляхів адаптації ВНТУ до нового переліку спеціальностей 506
Обрання за конкурсом на посаду професора кафедри ВЕТЕСК 513
А очищення ректорських рядів таки відбудеться! 518
Про підписання Президентом Порошенком Закону України, присвяченого встановленню обмежень при обранні на посаду ректора, та про перші наслідки 522
Чому суд не покарав Андрія Видмиша? 523
Про це слід пам'ятати усім науковцям – і тим, хто уже досягнув чогось в науці, і тим, хто ще тільки стає на цей шлях 525
Марафон по виборах ректора ВНТУ стартував 532
Короткий аналіз підсумків вступної кампанії на місця державного замовлення до Вінницького національного технічного університету 534
Друга ітерація короткого аналізу вступної кампанії до Вінницького національного технічного університету 535
Гіркий присмак заключного аналізу вступної кампанії до Вінницького національного технічного університету 536
Двадцять четвертого – двадцять четверта 539
Перелік тих дій ректора ВНТУ Грабка, які згідно з визначеннями Закону України «Про запобігання корупції» несуть в собі корупційну складову 542
Декілька запитань до ректора ВНТУ Володимира Грабка наприкінці його каденції, обумовлені тим, що він збирається переобиратись на новий термін 563

Лист міністру Сергію Квіту 565
Поїздка до Одеси 566
Мій вклад в дискусію на ФБ 11 вересня 2015 року 567
Зауваження мені від читача ФБ стосовно подвійних стандартів міністерства і моя відповідь на це зауваження 568
Знайомтесь з передвиборчою програмою професора Віталія Мокіна 572
Знайомтесь ближче з кандидатом в ректори ВНТУ Віталієм Мокіним 578
Короткий репортаж про вибори ректора ВНТУ 582
Ні! Не даремно! І ось чому! 584
Приклад реальних міжнародних зв'язків вчених нашого ВНТУ 587
ПІСЛЯМОВА 588
Звернення до любителів анонімного жанру 588
Два дні роботи в академічному середовищі 589
Ось приклад упущеної вигоди із-за відсутності безвізового режиму між Україною і країнами ЄС 591
Чи можна чекати від міністерства ефективної боротьби з корупцією, якщо…? 592
Зауваження до Положення про Вчену раду ВНТУ 597
На що не звернули увагу делегати Конференції трудового колективу ВНТУ, затверджуючи квоти представництва підрозділів у Вченій раді університету 598
Каталізатор університетських процесів 601
Трошки американської історії, або чиї імена закарбовуються у віках 603
Сповідь покараного, або розповідь про те, що БОГ не прощає несправедливих вчинків нікому! 606
Читайте, дивіться і робіть висновки самі 618
Мій скромний внесок в законотворчу роботу 625
Вінниця на 2 роки стала українським молодіжним центром IEEE 627
Відчутний удар по корупційних схемах 628
Прощаючись з 2015-им! 630

ПЕРЕДМОВА

У серпні 2014 року я завершив формування книги «Початок електронного вибіркового літопису, або ранній постювілейний період (липень 2010 р. – серпень 2012 р.)», до якої увійшли матеріали, що були розміщені на моєму персональному сайті mokin.com.ua у вказаний відрізок часу, і яка стала 13-ою в моїй історико-публіцистичній серії, започаткованій у 1991 році. Але оскільки в літописах не повинно бути перерви, то влітку 2015 року я почав формувати зміст 14-ої книжки цієї серії, до якої увійдуть матеріали, що були розміщеними на моєму персональному сайті, починаючи з вересня 2012 року і аж до кінця грудня 2015 року. Назву цієї 14-ї книги я визначив як «Продовження електронного вибіркового літопису, або ВНТУ в період трансформації диктатури в освіті в хаос (вересень 2012 р. – грудень 2015 р.)».

І розпочати цю книгу я вирішив з матеріалу, поданого на сайті як репортаж про перше після літніх канікул засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, в якому я взяв участь уже як радник президії.

Про перше після літніх канікул засідання Президії Національної академії педагогічних наук України

У четвер 20 вересня 2012 року о 10-й годині ранку розпочалося перше після літніх канікул засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, яке тривало до 13-ї години, оскільки у порядок денний було включено аж 14 питань, що назбирались після останнього перед літніми канікулами червневого засідання президії.

На цьому засіданні я вперше брав участь у роботі Президії НАПН України в якості її радника, призначеного наказом Президента НАПН України, академіка НАНУ і НАПНУ Василя Кременя, про що він сам повідомив усім присутнім на цьому засіданні.

При обговоренні питань порядку денного я виступив в процесі обговорення звіту за 5-річний термін роботи директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, академіка НАПНУ Івана Зязюна.

У своєму виступі я запинився на плідній співпраці очолюваного академіком Зязюном академічного інституту та Вінницького національного технічного університету в рамках угоди, підписаної директором інституту, академіком Зязюном та мною ще в статусі ректора ВНТУ у 2009 році, згідно з якою відділ теорії та історії педагогічної майстерності цього академічного інституту та лабораторія проблем вищої школи нашого університету здійснюють наукові дослідження за науковою темою «Розвиток педагогічної майстерності викладача ВНЗ непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства». Виступаючи, я звернув увагу присутніх і на те, з якою високою зацікавленістю науково-педагогічні працівники нашого університету відвідували наукові семінари, що

проводились у ВНТУ за участю таких провідних науковців академічного інституту, як професори Солдатенко, Лавріненко та Іванова, та на високий рівень наукових дискусій на цих семінарах.

Засідання президії супроводжувалося жвавими обговореннями з усіх питань порядку денного – відчувалось, що члени президії за час літніх канікул «нагуляли апетит» до дискусій і готові «пірнути з головою» в роботу. Я теж отримав задоволення від своєї участі в роботі президії.

Гарний настрій не покидав мене і по дорозі з Києва до Вінниці, адже, виїхавши від будівлі президії НАПН України на вулиці Артема о 14 годині 24 хвилини, я під час їзди по Києву ніде не попав у «пробку» і рівно через годину, не порушуючи правил дорожнього руху, під'їхав до Житомира – на цьому відрізку дороги уже покладене прекрасне кількасмугове асфальтове дорожнє покриття, і назви усіх придорожніх населених пунктів стали «синіми», тобто на усій протяжності цього відрізку дороги, окрім околу одного пункту ДАІ, навіть у Небелиці, Калинівці і Гурівщині тепер можна їхати з максимально дозволеною швидкістю. Тож хоч якусь користь від Євро-2012 ми таки отримали.

Радісна звістка із Києва

У п'ятницю 28 вересня до Вінниці із Києва долетіла радісна звістка про те, що у середу 26 вересня на засіданні Колегії МОНмолодьспорту завідувача кафедри ВЕТЕСК нашого університету Олександра Мокіна, який у кінці минулого року закінчив докторантуру і 20 квітня нинішнього року – в день університету – успішно захистив докторську дисертацію за науковою спеціальністю 01.05.02 «Математичне моделювання та обчислювальні методи», за представленням експертної ради з інформатики, кібернетики та приладобудування, яка на початку вересня прийняла позитивне рішення по змісту та процедурі захисту цієї дисертації, було затверджено в науковому ступені доктора технічних наук.

Тож давайте поздоровимо Олександра Мокіна з цим важливим досягненням і побажаємо йому подальших успіхів на науковій ниві! – Ось таку коротку інформацію я розмістив на своєму сайті у кінці вересня.

То усе-таки енергія від Сонця, вітру і води то є відновлювальна енергетика чи відновлювана?

Під таким заголовком у середині жовтня після ознайомлення з черговою публікацією в Інтернеті про досягнення в галузі нетрадиційної енергетики я розмістив на своєму сайті інформацію такого змісту:

– Сьогодні в українських вчених в галузі енергетики єдиної точки зору відносно цього немає. А тому в структурах одних вищих навчальних закладах ми бачимо кафедри, в назвах яких має місце словосполучення «відновлювальна енергетика», а в структурах інших – кафедри, в назвах яких має місце словосполучення «відновлювана енергетика».

Коли я, ще в ранзі ректора ВНТУ, ініціював створення кафедри, яка готувала б фахівців з нетрадиційної енергетики, то запропонував використати в її назві словосполучення «відновлювальна енергетика».

Керувався я такою логікою: відновлювальна енергетика – це галузь енергетики, яка для виробництва енергії використовує відновлювальні джерела, а відновлювана енергетика – це галузь енергетики, яка для виробництва енергії використовує відновлювані джерела.

У свою чергу за змістом відновлювальні джерела енергії – це такі джерела, зовнішній потік енергоносію в яких постійно самовідновлюється, а відновлювані джерела енергії – це такі джерела, які самі в даний момент часу відновлюються. Тобто, під відновлювані джерела енергії підпадають і японська атомна електростанція «Фукусіма-1», яка в даний час відновлюється після руйнацій, нанесених їй гігантською хвилею цунамі, і Красноярська гідроелектростанція в Росії, яка в даний час відновлюється після руйнацій, викликаних потоками води, що вийшли з-під контролю внаслідок неполадок в системі автоматичного керування станцією, і усі ті теплові електростанції в різних країнах Африки та Близького і Середнього Сходу, які в даний час відновлюються після того, як були підірвані терористами чи зруйновані внаслідок авіаційного бомбардування.

На жаль, навіть у нашому університеті не усі професори енергетики розділяють мою логіку, приведену вище, але поки я був ректором вони свою точку зору не афішували. Однак тепер, коли я став екс-ректором, а точніше повернувся в ряди не наділених адміністративною владою науково-педагогічних працівників, дехто із цих професорів почав пропонувати новому керівництву перейменувати вище згадану кафедру в нашому університеті, на якій, до речі, нині працюю і я, вилучивши з неї термін «відновлювальна».

Тож, можете собі уявити, якою була моя радість, коли у п’ятницю 19 жовтня, повернувшись до Вінниці з Києва з засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, в якому я брав участь в статусі радника Президії, я отримав придбану для мене на виставці з нетрадиційних джерел енергії книгу Ришарда Титко та Володимира Калініченка «Відновлювальні Джерела Енергії (Досвід Польщі для України)», у передмові від авторів якої сказано – цитую: *«При написанні посібника за основу було взято польський підручник «Відновлювальні джерела енергії» під одноосібним авторством Ришарда Титко, який був складений згідно з вимогами програм навчання для професійної підготовки техніків з монтажу і експлуатації пристроїв, використовуючих відновлювальні джерела енергії. Вищевказаний підручник був затверджений Міністерством Національної Освіти Польщі і на протязі останніх 5 років є базовим підручником для викладання предметів з ВДЕ у Польщі. З незначними переробками та доповненнями він перевидавався 4 рази. При підготовці українського видання посібник був суттєво розширений, доповнений матеріалами стосовно України»* – кінець цитати.

Зауважу, що ця книга отримала схвальні рецензії від 6 провідних польських вчених, які працюють в 6 різних вищих навчальних закладах

Польщі, та від 3 українських вчених, що працюють в 3 різних вищих навчальних закладах України – прізвища і наукові та адміністративні титули їх усіх наведені на звороті титульної сторінки.

Тож, як бачите, не лише я та кілька інших українських вчених в галузі енергетики, але й усі відомі польські вчені у цій галузі вважають за доцільне використовувати не словосполучення «відновлювана енергетика», а словосполучення «відновлювальна енергетика».

І якщо взяти до уваги те, що польські енергетичні стандарти побудовані з використанням німецьких, а також ще й те, що Україна проголосила курс на входження в Європейський Союз, то в Україні перейменовувати треба не ті кафедри (і інститути), в назвах яких є змістовно однозначне словосполучення «відновлювальна енергетика», а ті, в назвах яких закладене змістовно неоднозначне словосполучення «відновлювана енергетика».

Аналіз результатів виборів на дільницях, де голосували студенти і викладачі ВНТУ

Сьогодні на календарі маємо суботу – 3 листопада 2012 року, тобто розпочався уже шостий день, що наступив після дня виборів до Верховної Ради України. Але у деяких виборчих округах ще й досі не підведені остаточні підсумки голосування. До числа таких округів відноситься і 11-й виборчий округ міста Вінниці, першим народним депутатом у незалежній Україні по якому був я.

Нагадаю, що на нинішніх виборах до Верховної Ради України 225 народних депутатів України обираються за партійними списками в багатомандатному загальноукраїнському виборчому окрузі, а ще 225 парламентарів обираються в одномандатних округах, одним із яких є і округ №11 у Вінниці.

Станом на сьогодні за даними ЦВК по багатомандатному виборчому округу проголосували за список Партії регіонів 30% виборців, що взяли участь в голосуванні, за список партії ВО «Батьківщина» – 25,53%, за список партії УДАР Віталія Кличка – 13,95%, за список Комуністичної партії – 13,18% і за список партії «Свобода» – 10,44%, а усі інші партії, що брали участь у виборах, 5-процентний прохідний бар’єр не взяли.

Що ж до Вінницького виборчого округу №11, то результати голосування на ньому виявилися такими: за список партії ВО «Батьківщина» віддано 41,69% голосів виборців, що взяли участь в голосуванні, за список партії УДАР Віталія Кличка – 18,11%, за список партії «Свобода» – 14,45%, за список Партії регіонів – 11,91% голосів, за список Комуністичної партії – 7,77%. А усі інші партії, що брали участь в голосуванні, як і загалом по Україні, в 11-му окрузі теж не подолали відмітку у 5%. Із цих результатів витікає, що за партії, що нині знаходяться в опозиції до влади, у Вінницькому виборчому окрузі №11 віддали свої голоси 80,32% виборців.

Порівнюючи результати виборів за партійними списками, бачимо, що у Вінницькому виборчому окрузі №11 партія ВО «Батьківщина» набрала на 16,16% голосів більше ніж в цілому по Україні, партія УДАР Віталія Кличка набрала на 4,16% голосів більше ніж в цілому по Україні, партія «Свобода» набрала на 4,01% більше ніж в цілому по Україні, а Комуністична партія набрала на 5,41% голосів менше ніж в цілому по Україні. Що ж до Партії регіонів, то вона набрала у цьому окрузі аж на 18,09% менше ніж в цілому по Україні.

За мажоритарною системою у Вінницькому виборчому окрузі №11 за отримання мандату народного депутата України змагалися 9 кандидатів, серед яких олімпійська чемпіонка Наталія Добринська (висунута Партією регіонів), лікар Вінницької обласної дитячої клініки, професор Наталія Солейко (висунута партією ВО «Батьківщина»), нинішній народний депутат України, генерал міліції Валерій Бевз (висунутий Комуністичною партією), Людмила Станіславенко (висунута партією УДАР Віталія Кличка), екс-губернатор та екс-мер Вінниці Олександр Домбровський (самовисуванець).

Станом на даний час (15-а година 03.11.2012 р.) за обробкою 87,27% протоколів зі 110 виборчих дільниць за обрання народним депутатом України від виборчого округу №11 Наталії Солейко проголосували 29,77% виборців округу, за Олександра Домбровського – 29,10% (різниця між ним і Наталією Солейко складає 582 голоси), за Людмилу Станіславенко – 13,28%, за Валерія Бевза – 11,11%, за Наталію Добринську – 6,55%, інші кандидати не набрали і 4% голосів, тож їх імена та результати не варто і оприлюднювати. Слід зазначити, що партія «Свобода» свого кандидата в народні депутати України по цьому округу не висувала.

А тепер я проаналізую, як проголосували за партійні списки і за вищеозначених кандидатів в народні депутати студенти та викладачі Вінницького національного технічного університету, які проживають в гуртожитках і будинках, прикріплених до виборчих дільниць, розміщених у будівлях університету.

На виборчій дільниці №051498, що розміщена у корпусі будівельного інституту, маємо такі результати: списку партії ВО «Батьківщина» віддали свої голоси 528 виборців (або 43% від числа тих, які взяли участь в голосуванні на цій дільниці); списку партії УДАР Віталія Кличка віддали свої голоси 230 виборців (або 18,73%), списку партії «Свобода» – 193 виборці (або 15,72%), списку Партії регіонів – 109 виборців (або 8,88%), списку Комуністичної партії – 106 виборців (або 8,63%).

На цій же дільниці 34,44% виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 26,57% – Олександру Домбровському, 14,07% – Людмилі Станіславенко, 12% – Валерію Бевзу і 4,39% – Наталії Добринській.

На виборчій дільниці №051499, що розміщена у корпусі інституту електроенергетики та електромеханіки, маємо такі результати: списку партії ВО «Батьківщина» віддали свої голоси 545 виборців (або 42,68% від числа тих, які взяли участь в голосуванні на цій дільниці); списку партії УДАР Віталія Кличка віддали свої голоси 217 виборців (або 16,99%), списку партії

«Свобода» – 244 виборці (або 19,11%), списку Партії регіонів – 125 виборців (або 9,79%), списку Комуністичної партії – 77 виборців (або 6,03%).

На цій же дільниці 32,22% виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 31,9% – Олександру Домбровському, 11,27% – Людмилі Станіславенко, 9,68% – Валерію Бевзу і 5,4% – Наталії Добринській.

На виборчій дільниці №051504, що розміщена у корпусі 4-го студентського гуртожитку, маємо такі результати: списку партії ВО «Батьківщина» віддали свої голоси 413 виборців (або 37,89% від числа тих, які взяли участь в голосуванні на цій дільниці); списку партії УДАР Віталія Кличка віддали свої голоси 255 виборців (або 23,39%), списку партії «Свобода» – 191 виборець (або 17,52%), списку Партії регіонів – 118 виборців (або 10,83%), списку Комуністичної партії – 65 виборців (або 5,96%).

На цій же дільниці 30,79% виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 27,44% – Олександру Домбровському, 14,42% – Людмилі Станіславенко, 11,81% – Валерію Бевзу і 3,07% – Наталії Добринській.

На виборчій дільниці №051505, що розміщена у корпусі 5-го студентського гуртожитку, маємо такі результати: списку партії ВО «Батьківщина» віддали свої голоси 396 виборців (або 33,82% від числа тих, які взяли участь в голосуванні на цій дільниці); списку партії УДАР Віталія Кличка віддали свої голоси 296 виборців (або 25,28%), списку партії «Свобода» – 216 виборців (або 18,45%), списку Партії регіонів – 90 виборців (або 7,69%), списку Комуністичної партії – 105 виборців (або 8,97%).
На цій же дільниці 28,92% виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 27,96% – Олександру Домбровському, 17,7% – Людмилі Станіславенко, 12,8% – Валерію Бевзу і 4,29% – Наталії Добринській.

На території університету у корпусі гуртожитку №2 працювала ще одна виборча дільниця – №051496, але і по даний час з цієї дільниці ще не поступили на сайт ЦВК результати голосування на ній. Однак, дивлячись на результати голосування на чотирьох інших університетських дільницях, які мають однакові тренди як відносно списків політичних партій, так і відносно кандидатів в народні депутати по одномандатному округу, можна припустити, що і на цій дільниці результати не суттєво відрізнятимуться від аналогічних результатів, отриманих на інших університетських дільницях. Тож певні узагальнені висновки про результати голосування на університетських дільницях можна зробити і без наявності даних з цієї виборчої дільниці.

І в якості першого висновку напрошується теза, що ВНТУ як був оплотом опозиції, так ним і залишається. Тож ті зусилля, які були потрачені деякими представниками влади на те, щоб домогтись моєї відставки з посади ректора, очікуваних результатів в переорієнтації колективу університету на інші політичні пріоритети не принесли. Два роки пройшло з того часу, коли я залишив посаду ректора, а, як показують результати нинішніх парламентських виборів, в колективі опозиційні настрої лише посилились.

В якості другого висновку можна стверджувати, що балотування Наталії Добринської кандидатом від Партії регіонів в очах студентів нашого університету нівелювало і те, що саме її запросив наш ректор на свято «Посвята в першокурсники», і те, що вона є олімпійською чемпіонкою, і те, що вона прийшла в супроводі священників, і те, що вона красиво виступила перед студентами університету на стадіоні під час цього свята, і те, що після неї з благословенням виступив митрополит Вінницький і Могилів-Подільський Української православної церкви Московського патріархату Симеон, помічники якого окропили усіх студентів і викладачів святою водою – все одно вона ні на одній із університетських виборчих дільниць не отримала більше 5,4% голосів.

А в якості третього висновку можна стверджувати, що колектив нашого університету виявився «невдячним» нашому випускнику 70-х років минулого століття Олександру Домбровському, який у бутність його губернатором допоміг багатьом директорам наших інститутів отримати від Президента України Віктора Ющенка почесне звання «Заслужений працівник освіти України», а після відставки з посади губернатора виплачував і по-сьогодні виплачує із власних коштів іменні стипендії кращим студентам Інституту автоматики, електроніки і комп'ютерних систем управління, який у свій час і сам з відзнакою закінчив – про це свідчить той факт, що на усіх університетських виборчих дільницях, включаючи і ту, на якій голосували студенти цього інституту, він отримав результат, менший за результат Наталії Солейко, яку більшість студентів нашого університету взагалі не знають і голосували за неї лише тому, що вона була висунута партією Юлії Тимошенко.

Порівняння сьогоднішніх результатів підрахунку голосів на Вінницькому виборчому окрузі №11 з тими, що були оприлюднені на сайті ЦВК 3-го листопада.

Як відомо, пізно увечері 2-го листопада 2012 року рішенням ЦВК голову ОВК №11 Сергія Сітарського, призначеного за квотою партії ВО «Батьківщина», було відсторонено від виконання обов'язків голови, а замість нього очолила цю ОВК представник «Руського блоку» Ольга Стадник. Уже під її керівництвом ця ОВК 3-го листопада прийняла рішення про перерахунок голосів на 95 виборчих дільницях зі 110, хоча суд її зобов'язав перерахувати голоси лише на тих дільницях, конверти з бюлетенями на яких виявились пошкодженими. В усіх, хто прочитав це повідомлення на сайті «Вінниця-інфо», одразу ж само собою виникло запитання: «Невже пошкодженими виявилися конверти з бюлетенями майже з усіх виборчих дільниць?» – Адже, якщо це так, то про яку об'єктивність підрахунку голосів у Вінницькому виборчому окрузі №11 може йти мова, оскільки невідомо, які бюлетені знаходяться у кожному з пошкоджених конвертів – ті, що були враховані дільничними виборчими комісіями під час підрахунку голосів і

складення протоколів, чи ті, якими хтось доповнив пошкоджені конверти під час їх доставки з ДВК до ОВК та зберігання там.

В аналізі результатів підрахунку голосів на виборчих дільницях, що розміщені в корпусах та гуртожитках інститутів Вінницького національного технічного університету, викладеному на моєму сайті 3-го листопада, використані ті результати, які були оприлюднені на сайті ЦВК ще за головування в ОВК №11 Сергія Сітарського. Тож, я думаю, цікавим буде вам, шановні читачі мого сайту, зроблене мною порівняння тих попередніх результатів з результатами, підбитими з врахуванням перерахунків, виконаних цією ОВК уже за головування Ольги Стадник.

І почну я свій сьогоднішній порівняльний аналіз з того, що проаналізую спочатку результати виборів по кандидатурах Наталії Солейко (від Об'єднаної опозиції), Олександра Домбровського (самовисування), Людмили Станіславенко (від УДАРу Кличка), Валерія Бевза (від комуністів) та Наталії Добринської (від Партії регіонів) на виборчій дільниці №051496, розміщеній у студентському гуртожитку №2, даних по якій на сайті ЦВК станом на 3-е листопада не було, тож у моєму попередньому аналізі від 3-го листопада вони не наведені взагалі. Отож на цій дільниці, на якій проголосували 811 виборців із 1342 до неї прикріплених, 247 (або 30,46%) виборців віддали свої голоси Наталії Солейко, 246 (або 30,33%) – Олександру Домбровському, 162 (або 19,98%) – Людмилі Станіславенко, 62 (або 7,64%) – Валерію Бевзу і 36 (або 4,44%) – Наталії Добринській. Як бачите, шановні читачі, на цій дільниці зберігається той же порядок розстановки по місцях і той же процентний тренд, які станом на 3-е листопада мали місце і на інших чотирьох виборчих дільницях, розміщених в гуртожитках і навчальних корпусах нашого університету.

А після повторного перерахунку бюлетенів на розміщеній у корпусі будівельного інституту виборчій дільниці №051498, на якій проголосували 1208 виборців із 1947 до неї прикріплених, виявилось, що 416 (або 34,44%) виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 321 (або 26,57%) – Олександру Домбровському, 170 (або 14,07%) – Людмилі Станіславенко, 145 (або 12%) – Валерію Бевзу і 53 (або 4,39%) – Наталії Добринській. Як бачите, шановні читачі, на цій дільниці після повторного перерахунку попередні результати збереглися.

Після повторного перерахунку бюлетенів на розміщеній у 4-му студентському гуртожитку виборчій дільниці №051504, на якій проголосували 1075 виборців із 1895 до неї прикріплених, виявилось, що 331 (або 30,79%) виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 295 (або 27,44%) – Олександру Домбровському, 155 (або 14,42%) – Людмилі Станіславенко, 127 (або 11,81%) – Валерію Бевзу і 33 (або 3,07%) – Наталії Добринській. Як бачите, шановні читачі, і на цій дільниці після повторного перерахунку попередні результати збереглися.

Після повторного перерахунку бюлетенів на розміщеній у 5-му студентському гуртожитку виборчій дільниці №051505, на якій проголосували 1141 виборців із 2001 до неї прикріплених, виявилось, що 330

(або 28,92%) виборців відали свої голоси Наталії Солейко, 319 (або 27,96%) – Олександру Домбровському, 202 (або 17,7%) – Людмилі Станіславенко, 146 (або 12,8%) – Валерію Бевзу і 49 (або 4,29%) – Наталії Добринській. Як бачите, шановні читачі, і на цій дільниці після повторного перерахунку попередні результати збереглися.

А змінилися результати після повторного перерахунку бюлетенів, і то не усі, лише на розміщеній у корпусі інституту електроенергетики та електромеханіки виборчій дільниці №051499, на якій проголосували, як виявилось 1146, а не 1260 виборців із 1946 до неї прикріплених. По кількості виборців, що віддали свої голоси, кількісно незмінними залишились результати лише у Людмили Станіславенко (142) і Наталії Добринської (68), хоча у процентному вираженні вони теж змінились і стали, відповідно, 12,39% і 5,93%. Що ж до голосів, відданих на цій дільниці за трьох інших кандидатів в народні депутати України, то вони змінилися і стали такими: за Валерія Бевза віддали голоси 117 (а не 122) виборців, що склало 10,21%, за Наталію Солейко – 305 (а не 406), що склало 26,61%, за Олександра Домбровського – 394 (а не 402), що склало 34,38%. Таким чином, лише на цій дільниці із 5-и, розміщених в корпусах і гуртожитках ВНТУ, Олександр Домбровський посів 1-е місце, а 1-ою на інших 4-ох дільницях після перерахунку голосів залишилась Наталія Солейко.

Але, як видно з даних, опублікованих на сайті ЦВК, на багатьох інших дільницях виборчого округу №11 після повторного перерахунку голосів результати голосування змінилися і стали такими: за Олександра Домбровського віддали голоси 30,16% виборців (при першому підрахунку було 29,1%), за Наталію Солейко – 28% (було 29,77%), за Людмилу Станіславенко – 13,75% (було 13,28%), за Валерія Бевза – 11,2% (було 11,11%), за Наталію Добринську – 6,45% (було 6,55%).

Тож перше місце після повторного перерахунку голосів на виборчому окрузі №11 здобув Олександр Домбровський, який набрав на 2135 голосів більше ніж Наталія Солейко, яка після цього перерахунку опустилась на друге місце.

Сьогодні з боку окремих представників Об’єднаної опозиції, яка боролась за обрання Наталії Солейко, лунають заяви, що, мовляв, Олександр Домбровський переміг не в чесній боротьбі, а за допомогою маніпуляцій з бюлетенями, здійсненими на дільницях, контрольованих його провладними прихильниками під час перерахунку голосів.

Але посудіть самі, шановні читачі, ну навіщо нинішній владі підтримувати Олександра Домбровського, який, будучи мером, у 2004 році керував у Вінниці Помаранчевим Майданом на підтримку і Віктора Ющенка і Київського Помаранчевого Майдану?

Чи навіщо владі підтримувати Олександра Домбровського, який відпрацював губернатором Вінниччини упродовж усієї 5-річної президентської каденції Віктора Ющенка і після приходу до влади Партії регіонів не переметнувся у її ряди, як це зробили чимало не лише прихильників Віктора Ющенка, але і прихильників Юлії Тимошенко?

Ну і навіщо владі підтримувати Олександра Домбровського, який на усіх зустрічах з виборцями заявляє, що, обравшись народним депутатом, не увійде до фракції провладної Партії регіонів, а займатиме у парламенті незалежну принципову позицію?

Тож, на мій погляд, усі ті провокації, які мали місце біля ОВК №11, організовував і не сам Олександр Домбровський, і не його соратники, а ті, хто йому заздрить, хто не хоче, щоб він став народним депутатом України, адже, повернувшись у політику, він знову досягне більшого ніж вони. Тому і провокації здійснені так, щоб кинути тінь саме на нього.

А у тому, що вибори у Вінниці в окрузі №11 виграв саме Олександр Домбровський, я не бачу нічого дивного. Адже ті виборці, які сьогодні живуть у житловому масиві «Поділля», пам'ятають, що, будучи і мером Вінниці і губернатором Вінниччини, він доклав чимало зусиль до того, щоб будівництво цього масиву розпочалось і не гальмувалось. І багато хто з виборців ще пам'ятає, що саме він «оживив» Вінницький аеропорт. А ті виборці «на колесах», хто сьогодні, їдучи на Київ, «не повзе» Калинівкою, а об'їжджає її прекрасною швидкісною об'їзною дорогою, теж пам'ятає, що ця дорога збудована з ініціативи і під наглядом губернатора Домбровського. А ті, хто їздить на заробітки у Польщу, добре пам'ятають, що польське консульство у Вінниці відкрите теж завдяки Домбровському. А був ще ж у біографії Домбровського і Помаранчевий Майдан, про який багато хто із вінницьких виборців теж ще не забув! І вік у нього сьогодні самий підходящий для серйозних кроків у політиці, і лідерські якості в наявності, і переконувати аудиторію у своїй правоті він уміє. Тож не лише я у Вінниці впевнений у тому, що Олександр Домбровський буде наш округ представляти у парламенті більш ефективно ніж Наталія Солейко, яка є талановитим медиком і хорошою людиною, але яка в якості політичного бійця і полум'яного трибуна мною, наприклад, ніколи поміченою не була, хоч нам з нею доводилось разом брати участь не в одному заході. Та й стартувати у велику політику у 60 років трохи запізно.

Тож лідерам опозиції сьогодні доцільніше було б замість витрачання зусиль на «війну» з Домбровським і домагання перевиборів у нашому окрузі знайти з ним спільну мову і не змушувати його шукати захисту від їхньої агресії у влади.

Із тексту, наведеного вище, цілком зрозуміло, що перед тим, як попасти на сторінки цієї книги, він був опублікованим спочатку на моєму сайті ще 5-го листопада 2012 року.

Кілька слів стосовно подальшої долі проекту Закону України про вищу освіту

У вівторок 6 листопада відбулося засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, в якому в якості її радника взяв участь і я. У цьому засіданні під час розгляду першого питання порядку денного, присвяченого співпраці академії з Міністерством освіти і науки, молоді та

спорту, взяв участь і перший заступник міністра МОНмолодьспорту України Євген Суліма.

Виступаючи в обговоренні питання, Євген Суліма, крім іншого, розповів нам і про долю нового проекту Закону України про вищу освіту.

Виявляється, що цей проект, який, як відомо, створено групою авторитетних освітян під керівництвом ректора НТУУ «КПІ», академіка Михайла Згуровського і уже двічі доопрацьовано цією групою після розгляду на засіданнях Кабінету Міністрів України, у понеділок 5 листопада знову розглядався на засіданні Кабміну і знову був відправлений на доопрацювання тепер уже під керівництвом віце-прем'єра Сергія Тигіпка. Таке рішення Кабміну обумовлено тим, що проект зі слів Євгена Суліми при обговоренні отримав велику кількість зауважень з боку міністрів.

А це означає, що, коли нинішній склад Верховної Ради України збереться на свої останні пленарні засідання, що розпочнуться 18 листопада 2012 року, цей проект Закону України про вищу освіту навіть ще не буде внесений Кабміном до парламенту, а тому його подальшу долю уже вирішуватиме новий склад Верховної Ради України, який розпочне працювати з другої половини грудня і перший місяць роботи, а то й два, присвятить вирішенню внутрішніх організаційних проблем, пов'язаних з обранням спікера, віце-спікерів і голів та заступників голів парламентських комітетів. А за організаційними пріоритетними для нового складу парламенту стануть питання прийняття Бюджету-2013 чи внесення змін до нього, якщо цей Бюджет буде прийнято у листопаді нинішнього року ще нинішнім складом Верховної Ради України.

Тож можна прогнозувати, що, навіть, якщо до кінця року доопрацьований у черговий раз проект Закону України про вищу освіту буде врешті-решт направлений Кабміном до Верховної Ради України, його парламентський розгляд не розпочнеться раніше березня, а то й квітня наступного року.

А це у свою чергу означає, що ще, як мінімум півроку, усі університети змушені будуть дотримуватись положень нині діючого Закону України про вищу освіту, згідно з яким основними організаційними підрозділами університетів та інститутів є факультети, очолювані деканами.

Тож наш університет, в якому наказом ректора, професора Володимира Грабка з 3-го вересня нинішнього року ліквідовані усі факультети і усі посади деканів, продовжуватиме і далі працювати в режимі ігнорування чинного законодавства України, тобто за межами правового поля.

І, до речі, ще не факт, що у новому Законі України про вищу освіту після його прийняття Верховною Радою України університетам буде надане право самим вирішувати – включати кафедри безпосередньо у структури інститутів чи зберігати нинішній порядок, згідно з яким кафедри є структурними підрозділами факультетів.

Що це – прояв чорного гумору чи бездумного виконання директиви зверху?

Одразу після того, як ЦВК 12 листопада 2012 року підбила остаточні підсумки виборів до Верховної Ради України, на вулиці мого проживання, що пролягла по території виборчого округу №11 у м. Вінниці, на найбільшому білборді з'явився напис: «Дякуємо за довіру! Партія регіонів»

Читаючи цей напис, підсвідомо наражаєшся на запитання: «Це прояв чорного гумору чи бездумного виконання директиви зверху?» – Адже і Партія регіонів за партійним списком пропустила поперед себе на виборчому окрузі №11 і свободівців, і ударників, і об'єднану опозицію (випередивши лише комуністів), і мажоритарний кандидат від неї на цьому окрузі за результатами голосування пропустив поперед себе і комуніста, і ударника, і кандидата від об'єднаної опозиції, і навіть колишнього соратника Віктора Ющенка. То чи можна за таких результатів всерйоз говорити про довіру і, тим паче, дякувати за її прояв?

Аби не бути голослівним, я нагадаю підсумкові результати голосування на виборчому окрузі №11, оприлюднені на сайті ЦВК: Об'єднаній опозиції, що йшла під прапором ВО «Батьківщина», на цьому окрузі було віддано 41,69% голосів виборців із числа тих, що прийшли 28 жовтня 2012 року на вибори, партії УДАР Віталія Кличка – 18,11%, партії «Свобода» – 14,45%, – і лише 11,91% було віддано Партії регіонів, яка із тих партій, що пройшли по багатомандатному виборчому округу до Верховної Ради України, випередила в окрузі №11 лише Комуністичну партію, що набрала лише 7,77%. А за мажоритарного кандидата від Партії регіонів по цьому округу Наталію Добринську проголосували лише 6,45% виборців, у той час як за кандидата від комуністів Валерія Бевза проголосували 11,2%, за кандидата від УДАРУ Людмилу Станіславенко – 13,75%, за кандидата від «Батьківщини» Наталію Солейко – 28%, а за Олександра Домбровського, який раніше був соратником Віктора Ющенка, а нині є соратником Петра Порошенка, – 30,16%. І, виходячи з результатів голосування за партійними списками, можна припустити, що мажоритарний кандидат від «Свободи», якби був висунутий, теж набрав би голосів виборців більше ніж мажоритарний кандидат від Партії регіонів.

Вище вказаний напис на білборді є доречним у південних та східних регіонах України, в яких Партія регіонів за результатами виборів посіла перше місце, і вибори у більшості мажоритарних округів теж виграли кандидати від Партії регіонів. І не виключено, що саме для цих регіонів політтехнологами Партії регіонів і було придумане оте «Дякуємо за довіру!». І автори цього лозунгу, можливо, навіть не могли собі уявити, що рядові «штабісти» візьмуть та й розішлють директиву в усі регіони, щоб усюди на білбордах, незалежно від отриманих результатів, замайорів цей «слоган», який у Вінниці, наприклад, ніяк інакше, як прояв чорного гумору, сприйматися не може. До речі, таку думку навіяли мені двоє пішоходів, які

вчора увечері, обганяючи мене біля цього білборду, у розмові між собою кваліфікували напис на ньому саме так.

На мій погляд, для Вінниці доречним був би на білборді зовсім інший вислів від Партії регіонів, а саме: «Шановні вінничани! Незважаючи на те, що Ви нам висловили недовіру, ми все одно доки будемо при владі робитимемо усе можливе, щоб Ваше життя покращилось якнайшвидше!» – Чи була б довіра у вінничан до цього вислову, важко сказати, але, на моє переконання, можна бути цілком упевненим у тому, що такий вислів точно не викликав би саркастичну посмішку на обличчях тих, хто його прочитав.

Отакий текст я розмістив на своєму сайті в середині листопада.

Кілька слів стосовно «кінця світу», мова про який нині усе більше в усіх на устах

У понеділок 26 листопада під час обіду в університетській їдальні до мене підійшли з запитанням стосовно того, що я думаю відносно кінця світу, який за календарем древнього племені майя у перерахунку на наш календар станеться 21 грудня 2012 р.

І оскільки вирази обличчя у тих, хто мені задав це запитання, були стривожено-серйозними, то я вирішив, що і відповідати теж треба серйозно і аргументовано. А виходячи з того, що розмови про «кінець світу» заполонили сьогодні не лише пообідні спілкування, а і засоби ЗМІ та Інтернет, то доцільно цю відповідь опублікувати і на моєму сайті, щоб заспокоїти, принаймні, хоча б моїх читачів.

Тож, формуючи відповідь на поставлене мені запитання, я спочатку нагадав моїм співбесідникам про те, що «світ» для древніх племен обмежувався лише тією ділянкою Землі, за межі якої не ступала нога жодного з їхніх аборигенів. І для древнього племені майя, яке проживало у важкодоступних горах, ця ділянка навряд чи перевищувала 100 на 100 квадратних кілометрів.

Гори, в яких проживало древнє плем’я майя, відносяться до числа «молодих», в яких процес гороутворення ще не закінчився. Тож у ті часи, коли в цих горах, проживало древнє плем’я майя, там були часті і сильні землетруси. Ми і в наші дні мали можливість переконатись за життя одного покоління, які страшні землетруси потрясли Чилі, Мексику і Перу, забравши з собою десятки тисяч життів і змінивши до непізнаності гірську місцевість, на якій ці країни розкинулись.

Проживаючи на території частих землетрусів і вивержень вулканів, древнє плем’я майя, для якого за древніми стандартами характерним був високий рівень цивілізації, не могло не спостерігати і у якийсь спосіб реєструвати у часі усі ці катаклізми. Тож не дивно, що вони змогли віднайти і способи наближеного прогнозування виникнення цих явищ і наближеної оцінки їх потужності.

Тож прогнозований древніми племенами майя «кінець світу» – це є не що інше, як прогнозований вибух землетрусу такої сили в межах освоєної

ними гірської території, в результаті якого усе живе на цій території повинно загинути.

Але, ми з вами, шановні читачі, проживаємо на території України, до якої ні хвилі Мексиканського землетрусу не докотились, ні Чилійського, ні Перуанського, тож не відчуємо ми грізної стихії і того землетрусу, за яким згідно з письменами древніх майя на території їхнього проживання наступить «кінець світу».

А ми в нашому університеті у п'ятницю 21 грудня 2012 року знову підемо в навчальні аудиторії, а члени спеціалізованої вченої ради Д 05.052.01, серед яких буду і я, знову зберуться на чергове засідання, аби заслухати докторську дисертацію доцента Сергія Бісікало, побажанням успішного захисту якому я і закінчу обговорення теми «кінця світу».

Постскриптум: захистився Сергій Бісікало в день «кінця світу» успішно, а усі жителі планети Земля ні цього, ні наступного дня ніяких катаклізмів не зазнали. І лише через 4 дні на території Нікарагуа за сотню кілометрів від Гватемали, де знаходиться столиця древніх племен майя, «проснувся» вулкан Сан-Крістобель, який почав викидати багатокілометрові стовпи пилу, піску і газів, що змусило власті Нікарагуа почати евакуацію жителів із населених пунктів, розташованих навколо нього.

Думки вголос після засідання Вченої ради університету

У четвер 29 листопада у нашому університеті відбулося засідання Вченої ради, на якому ректор університету, професор Грабко запропонував проголосувати за те, щоб направити до Конференції трудового колективу, яка збереться на своє засідання 6 грудня, проект нового Статуту університету, яким узаконюється рішення ректора, юридично оформлене ним у його наказі №179 від 22.06.2012 р., ліквідувати з 3-го вересня цього року в університеті усі факультети і підпорядкувати усі кафедри безпосередньо директорам навчально-наукових інститутів. Текст цього наказу, який вступив у силу 03.09.2012 р., розміщено на цьому ж сайті в публікації від 26 серпня 2012 року, тому немає сенсу його знову приводити.

Нагадаю лише про те, що згідно з нині діючим Законом України про вищу освіту, відповідний витяг із якого теж наведено на цьому ж сайті у тій же публікації від 26 серпня 2012 року, факультет, маючи у своїй структурі не менше трьох кафедр і не менше 250 студентів стаціонару, є основним організаційним підрозділом у вищих навчальних закладах 3-го та 4-го рівнів акредитації. У цьому ж законі вказано також і на те, що у вищих навчальних закладах 4-го рівня акредитації можуть створюватись також навчально-наукові інститути, які об'єднують споріднені факультети, або окремі інститути науково-дослідного характеру, в яких і наукові дослідження і підготовка спеціалістів з вищою освітою здійснюється в одному науковому напрямку.

Саме у відповідності з положеннями цього закону, після його прийняття в кінці 2002 року Верховною Радою України, у нашому

університеті у 2003 році було створено 15 факультетів, які за спорідненістю були об'єднані по два у 6 навчально-наукових інститутів, а 7-й навчально-науковий інститут мав у своїй структурі 3 факультети, на базі одного із яких через кілька років, аби не відставати від флагмана вітчизняної політехнічної освіти НТУУ «КПІ», було створено інститут науково-дослідного характеру, в якому і дослідження і підготовка спеціалістів здійснюється в одному науковому напрямку, а тому відпадала необхідність в його поділі на факультети.

Окремо хочу привернути Вашу увагу, шановні читачі, по-перше, на те, що кількість студентів стаціонару в кожному із діючих у ВНТУ до 3-го вересня 2012 року 14 факультетів на момент їх створення перевищувала нормативну удвічі, і навіть на момент ліквідації цих факультетів чисельність студентів стаціонару у кожному із них, незважаючи на пережиту у минулому році усією освітньою системою країни вступну кризу, залишалась більшою від нормативної у півтора-два рази, тобто юридичних підстав для ліквідації факультетів у нашому університету не було.

А по-друге, я хочу звернути Вашу увагу, шановні читачі, ще й на те, що саме завдяки тій структурі, яку мав наш університет до 3-го вересня 2012 року, ми мали і прекрасно керований колектив студентів і викладачів, який стабільно і щорічно домагався входження нашого університету до числа 20-и кращих університетів України за рейтингом ЮНЕСКО, і мали можливість на законних підставах за рахунок надбавок за виконання додаткових обов'язків виплачувати деканам і їх заступникам, які становили 5% найбільш активної частини викладачів, підвищену на 30% – 50% зарплату, що морально стимулювало до активізації своєї наукової і навчальної діяльності також і тих рядових викладачів, котрі теж ставили собі за мету стати у майбутньому деканами чи заступниками деканів.

Ректор університету, професор Грабко пояснює своє рішення ліквідувати факультети тим, що не вистачає коштів на виплату надбавок їхнім керівникам і, до речі, ліквідував він не лише ці надбавки, але і ті надбавки, які виплачувались за мого ректорства іншим категоріям працівників університету за високі трудові досягнення, що у першу чергу боляче ударило по низькооплачуваному обслуговуючому персоналу. Але, як він сам же пояснив на цьому засіданні Вченої ради, коштів не вистачає у першу чергу тому, що міністерство їх виділяє університету із бюджету у розмірі, суттєво меншому нормативного, на що, знову ж таки за висловлюванням ректора, звернули увагу навіть ревізори КРУ, котрі саме у ці дні завершили планову перевірку нашого університету. Тож, як на мене, ректор мав би шукати шляхи фінансового порятунку університету не у напрямку ліквідації факультетських посад та надбавок за високі досягнення у праці, а у напрямку формування потоку настирних вимог до розпорядників коштів у міністерстві, домагаючись, щоб міністерство забезпечило виділення нашому університету такої кількості бюджетних коштів, які наш університет має право отримувати згідно зі своєю структурою та визначеними нормативами. Саме так у часи свого ректорства поступав я і завжди

домагався здійснення фінансування університету з дотриманням нормативних документів. І, звичайно ж, саме так поступають сьогодні ті ректори, які як і наш ректор, мають підтримку у нинішніх керівників міністерства.

За порадою працівника прокуратури, який ще у кінці серпня ознайомився на моєму персональному сайті з моїми доказами незаконності ліквідації факультетів у нашому університеті, приведеними у публікації від 26 серпня, я написав звернення до прокуратури з проханням, щоб прокуратура зобов'язала ректора відмінити його наказ про ліквідацію факультетів і таким чином ввести його діяльність у правове поле. Але я довго не відсилав це звернення до прокуратури, оскільки сподівався, що мені удасться переконати ректора Грабка відмовитись від цієї незаконної ліквідації і погодитись на запропонований мною альтернативний варіант структурних змін, який не виходить за межі правового поля і який теж був мною опублікований на цьому сайті в публікації від 26 серпня 2012 року. І лише остаточно пересвідчившись у тому, що ректор не збирається дослухатись до мене, я відіслав своє звернення до прокуратури. Але поки воно ходило у прокуратурі по інстанціях від прокурора області до виконавця з міської прокуратури, вступив у силу закон про зміну у функціях прокуратури, згідно з яким тепер прокуратура позбавлена права відміняти незаконні накази керівників організацій. Тепер вона може лише радити звертатись з такими листами до тих керівників, яким підпорядковані керівники організацій, дії яких опротестовуються. Але я не бачу сенсу у такому зверненні з проханням зобов'язати нашого ректора відмінити свій незаконний наказ, яким він ліквідував факультети, до нинішніх керівників нашого міністерства, оскільки розумію, що наш ректор не став би порушувати нормативні положення Закону України про вищу освіту, не заручившись перед цим підтримкою когось із них. А керівників міністерства зрозуміти можна – вони ще рік тому, не обтяживши себе вивченням Закону України про вищу освіту, дозволили ліквідувати факультети кільком університетам і навіть затвердили їхні статути, не звернувши уваги на наявність у цих статутах положень, що виводять діяльність цих університетів за межі правового поля, тож вони тепер не можуть не дозволити це зробити і нашому ректору. Більш того, вони самі тепер у першу чергу зацікавлені у тому, щоб якомога більше університетів це зробили, аби вступило в дію прецедентне право, згідно з яким на те, що здійснено з порушенням закону, але набуло масового характеру, можна закрити очі.

Звичайно, я розумію, що у вас, шановні читачі, після прочитання написаного вище не може не виникнути запитання: «Якщо дії ректора Володимира Грабка по ліквідації факультетів є незаконними, то чому ж вони знаходять майже одностайну підтримку і у членів Вченої ради університету і у членів Конференції трудового колективу? – Не може ж бути такого, щоб усі вони не знали основних положень Закону України про вищу освіту, або щоб усі вони не заперечували проти того, щоб стати співучасниками порушення цього закону!»

Відповідь на це запитання дуже проста, але має аж три складових, першою із яких є те, що і члени Вченої ради університету і члени Конференції трудового колективу – усі вірять у привселюдні запевнення нашого ректора про те, що в особі одного із керівників міністерства, він має доброго друга і наставника, з яким він усі питання, котрі виносить на загал, попередньо узгоджує. А вірять вони перш за усе тому, що ще пам'ятають запевнення цього керівника під час виборів ректора у 2010 році, що в разі, якщо вони проголосують за Володимира Грабка, то він матиме сприяння з боку міністерства у вирішенні усіх злободенних питань. І ця підтримка підтверджується як тим, що нашого ректора було включено і до складу керівних органів З'їзду освітян України, і до складу делегацій, що формувались міністерством для поїздок у Росію і Китай. Тож, навіть, розуміючи, що ліквідація факультетів є незаконною, члени Вченої ради університету і Конференції трудового колективу її підтримують, оскільки вірять у те, що цю ліквідацію дозволив ректору Грабку хтось із тих, кому підпорядковується він. Тобто, вони голосували «За», мотивуючи це тим, що згідно з російською поговіркою – «Плетью обуха не перешибешь!»

До речі, я сам не дуже вірю заявам ректора Грабка, що керівники міністерства є його великими друзями. Адже, якби це було так, то наш університет отримував би у повному обсязі усі ті бюджетні кошти, на які ми маємо право розраховувати згідно з нормативами. А оскільки ми бюджетних коштів отримуємо суттєво менше, ніж повинні отримувати, то це є свідченням у першу чергу того, що не такими уже й добрими друзями з нашим ректором є нинішні керівники міністерства. Адже, як свідчить моя багаторічна ректорська практика, усе із бюджету згідно з нормативами отримують для своїх університетів лише ті ректори, які мають дружні відносини з керівниками міністерства, та ті, що настирно вимагають – вимоги останніх задовольняють, щоб відчепилися і не псували нерви. Я і зараз можу назвати, принаймні, кількох ректорів, у котрих сьогодні усе в порядку з бюджетним фінансуванням очолюваних ними університетів.

Другою складовою того, що майже усі члени Вченої ради університету і майже усі члени Конференції трудового колективу під час відкритих голосувань завжди підтримують ректора в його незаконних структурних перетвореннях, є усвідомлення того, що наш ректор Володимир Грабко, який подружився з керівником обласної організації Партії регіонів і Головою Вінницької обласної ради Сергієм Татусяком, завжди може розраховувати у своїх діях на підтримку обласної влади, про що свідчить ну хоча б те, що Сергій Татусяк стабільно включає нашого ректора до складу усіх очолюваних ним делегацій для закордонних поїздок. Тож на думку наших голосуючих немає ніякого сенсу відкрито опонувати нашому ректору, особливо в умовах постійного скорочення кількості працюючих в колективі та того факту, що дружба із Сергієм Татусяком позитивно впливає і на відносини нашого ректора з прокуратурою і судами, без допомоги яких нікому і ні з якого спірного питання нічого не вдасться вирішити у разі конфлікту з ректором. А щодо «тихого спротиву» членів нашого колективу,

то про це свідчать результати голосування на 5-и університетських дільницях під час цьогорічних жовтневих виборів до Верховної Ради України, згідно з якими на усіх цих дільницях опозиція отримала майже 80% голосів, а Партія регіонів разом з комуністами задовольнилась лише 20%. А кандидат від Партії регіонів Наталія Добринська, незважаючи навіть на те, що вона є Олімпійською чемпіонкою, на жодній із університетських дільниць не набрала більше 5%. І, до речі, такі результати голосування обумовлені не стільки тим, що в університеті не люблять Партію регіонів, скільки тим, що з червня нинішнього року під дії цієї партії, прихильником якої, судячи по друзям, є ректор Володимир Грабко, підпадають і його масові скорочення працівників, і ліквідація факультетів, і позбавлення майже усіх працюючих надбавок за високі досягнення у праці.

А третьою складовою того, що члени Вченої ради університету і члени Конференції трудового колективу під час відкритих голосувань завжди підтримують ректора в його незаконних структурних перетвореннях, є постійне «зомбування» ректором Володимиром Грабком їхньої підсвідомості запевненнями, що нічого і нікому за це не буде, оскільки ректору «Львівської політехніки», професору Бобалу, який усі факультети ліквідував ще рік тому, не те що від прокуратури ніяких зауважень не було, але і міністерство без зауважень підписало статут університету, в якому це порушення чинного Закону України про вищу освіту офіційно узаконене. До речі, саме у цьому місці я хотів би наголосити на тому, що поняття «факультет» для західних університетів є святим і однаково трактованим, у той час, як у поняття «інститут» в різних країнах вкладають різний зміст. Наприклад, коли наш університет у 1994 році виконував проект по програмі Темпус-Тасіс у консорціумі з Датським технічним університетом із Копенгагена, то зіткнувся з тим, що у цьому університеті було 45 інститутів, які були розподіленими по 7 факультетам, тобто у ДТУ інститути виконували ті функції, які у нас виконують кафедри. І цей університет є не єдиним, в якому у поняття «інститут» вкладається аналогічний зміст. Тож, ліквідуючи у нашому університеті факультети, ми викреслюємо себе із суспільства високої освіченості, для яких поняття факультет і декан факультету є магічними, і опускаємося до суспільства середньої освіченості, де поняття директор інституту є співзвучним поняттям директор швейної фабрики, директор овочевої бази, директор стадіону, тобто де директор є адміністратором. І само поняття «директор» означає, що це «не ректор», що це теж керівник «подібний до ректора», але організації рівня, нижчого від університетського. До речі і у науково-дослідних інститутах визнані наукові корифеї є науковими керівниками науково-дослідних лабораторій, а директорами є адміністратори. І у нашому ВНТУ, коли ми у 2003 році створювали інститути згідно з вимогами Закону України про вищу освіту шляхом об’єднання споріднених факультетів, то на директорів інститутів покладали лише суто організаційні функції, що дозволяло призначати директорами на громадських засадах завідувачів кафедрами, професорів з доплатою їм за виконання додаткових адміністративних обов’язків «не ректора» у вигляді надбавки за

основною науково-педагогічною посадою, чого закон не дозволяє робити по відношенню до деканів, посади яких на громадських засадах обіймати не дозволено.

Коли хтось виступає проти чогось або проти когось, то у підсвідомості людини, яка це чує чи читає, хоче вона того чи ні, але виникають два запитання: *«1). Для чого йому усе це треба? 2). Що він від цього матиме?»*

Почну з відповіді на 2-е запитання: – Матиму я від цього лише додатковий головний біль і погіршення відносин з ректором університету та його впливовими покровителями.

Що ж до відповіді на 1-е запитання, то вона складатиметься із чотирьох частин, першою із яких буде твердження, що, для того, щоб побудувати в Україні громадянське суспільство, про яке кожен із нас мріє, потрібно аби кожен її громадянин на своєму місці не закривав очі на несправедливі або незаконні дії будь-якого іншого громадянина, незалежно від того, є той рядовим чи керівником, і в силу своїх можливостей чинив спротив цим несправедливим чи незаконним діям. Тож мою критику ліквідації факультетів у нашому університеті і слід розглядати як вчинення спротиву незаконним діям.

В якості другої частини відповіді я вкажу на те, що мені, який протягом 21 року ректорства розбудовував Вінницький національний технічний університет, перетворюючи його в один із кращих вищих навчальних закладів України і провідний регіональний центр вищої освіти, науки і культури, боляче сприймати ті дії мого наступника на посаді ректора, які, хоче він того, чи ні, але приведуть до випадіння нашого університету із когорти кращих університетів України і зниження його ролі як провідного регіонального центру вищої освіти, науки і культури, а тому я буду боротись з цими перетвореннями спадного характеру, допоки вистачить сил.

Про третю частину відповіді мені буде говорити найскладніше, оскільки вона полягатиме у тому, що я змушений буду визнавати свою помилку. Адже це я сам підготував із свого аспіранта і докторанта, а потім проректора Володимира Грабка собі наступника на посаді ректора і сприяв тому, щоб він був обраний. Тож я сам у першу чергу повинен попросити вибачення у колективу університету за його нинішні діяння. Каюсь, я бачив, що він не готовий до самостійної роботи ректором, але я розраховував на те, що маячитиму у нього за спиною ще довгий час – вберігатиму від помилок і порушень і генеруватиму йому ідеї по подальшому розвитку університету, а він лише організовуватиме втілення їх у життя. Але не так сталося, як гадалося! Обравшись на посаду ректора саме завдяки мені, Володимир Грабко під впливом інших людей і в правду вирішив, що він уже ректором є, а тому взяв курс на різку конфронтацію зі мною і повне ігнорування моїх порад і пропозицій. А не знаходячи сам потрібних рішень, він підсвідомо взяв курс на зниження потенціалу університету до рівня своїх керівних можливостей. Тож ця моя публікація націлена і на те, щоб Володимир Грабко або напружувався по максимуму сам і напружував по максимуму своїх заступників по напрямах роботи і не опускав планки з висоти, досягнутої

університетом до нього, або ж, якщо відчуває, що це не в його силах, добровільно склав з себе повноваження ректора ще до того, як університет розвалиться і буде поглинутим в якості складової частини іншим, більш потужним вищим навчальним закладом.

До речі, у вас, шановні читачі, може виникнути здивування, обумовлене моєю фразою, що Володимир Грабко став ректором завдяки мені, адже усі пам'ятають, що ми з ним на виборах були суперниками. Прийшов час признатись, що його ректорство – це реалізація саме мого плану. Справа у тому, що, по-перше, я є фаталістом, тобто людиною, що не вірить у високі кар'єрні здобутки на посаді після завершення 21 року безперервної праці на ній (згадайте класичне – «трійка», «сімка», «туз»). Тож я вирішив, що це саме той термін роботи, після якого з посади ректора мені потрібно піти, особливо з огляду ще й на те, що на найвищу посаду у владі прийшов лідер Партії регіонів Віктор Янукович, а я був членом обласного бюро партії «Батьківщина» і радником на громадських засадах прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, а тому мені не варто було розраховувати на спокійне життя ні з боку міністерства, ні з боку кожної із гілок регіональної влади. А по-друге, мені необхідно було піти з посади ректора університету і голови докторської спецради ще й задля того, щоб відкрити дорогу до захисту у ній моєму сину Олександру, який завершив роботу над докторською дисертацією, але якому важко було розраховувати на добре ставлення до його дисертації в іншому університеті, незважаючи на її високий науковий рівень, оскільки він мав лише 29 років від народження, а професура у спецрадах вважає, що претендентові на ступінь доктора наук повинно бути, ну, хоча б років 35, а ще краще 45. Я міг би, звичайно, для реалізації викладених вище задач добровільно скласти з себе повноваження ректора після закінчення каденції у 2010 році, але тоді керівники міністерства прислали б нам виконувача обов'язків ректора з якогось іншого університету, розраховуючи на те, що він за рік виконання обов'язків підготує грунт в нашому університеті для його обрання за конкурсом, як це мало місце у багатьох інших університетах. Тому, успішно відзвітувавши за попередній термін роботи, я погодився стати виконувачем обов'язків ректора на період до обрання нового керівника нашого університету, і коли конкурс на посаду ректора було оголошено, то і сам подав документи на конкурс і змусив, у буквальному сенсі цього слова, проректора Володимира Грабка теж подати документи на цей конкурс, одразу повідомивши йому, що маю план, як зробити так, щоб керівники міністерства підтримали на виборах саме його кандидатуру і не зірвали вибори задля того, щоб потім прислати до нас когось чужого. А план був дуже простий і складався з декількох пунктів, згідно з першим із яких подача документів на конкурс мною відбивала охоту брати участь у цьому конкурсі когось іншого з нашого колективу, оскільки у період подачі документів на конкурс усі сприймали Володимира Грабка як «технічного кандидата», висунутого для того, щоб вибори були визнані демократичними. А другим пунктом плану було, коли уже термін подачі документів на конкурс закінчиться, відмовитись від внесення благодійного

внеску на ремонт будівлі міністерства. Задумка була простою – обурившись на мене за таку поведінку, керівники міністерства переключаться на підтримку Володимира Грабка і всіляко допомагатимуть йому отримати хоча б 30% голосів на виборах ректора, про що вони йому і повідомили ще за місяць до дня виборів, викликавши на розмову до міністерства. І коли професор Кожем'яко під час обговорення кандидатур хотів вийти на трибуну і різко виступити проти заступника міністра, який намагався нав'язати Конференції трудового колективу свою думку, саме я зупинив його і попросив не влаштовувати скандал, аби не дати поводу для визнання наших виборів недійсними. І я хвилювався під час підрахунку голосів не менше Володимира Грабка з приводу того, щоб він отримав таку кількість голосів, якої буде достатньо для його призначення. Правда, після цього, не будучи запрошеним на колегію міністерства для затвердження результатів, тобто і не наполігши на тому, щоб бути запрошеним на колегію, на цьому етапі виборів я таки припустився помилки, оскільки згідно з положенням про вибори ректорів у цьому випадку потрібно було проводити повторне голосування по кандидатурі, що залишилась без альтернативи, і у повторному турі голосування цій безальтернативній кандидатурі необхідно було обов'язково заручитись підтримкою двох третин голосів. Але, на щастя, керівники міністерства були настільки задоволеними, що за Володимира Грабка проголосувало не просто більше 30% членів Конференції трудового колективу, а навіть на один голос більше ніж за мене, що не стали звертати уваги на таку дрібницю, як не легітимність виборів у зв'язку з порушенням процедури, і призначили Володимира Грабка ректором нашого університету, чим дозволили мені святкувати перемогу у зв'язку з успішним закінченням операції по призначенню вибраного мною наступника моїм спадкоємцем на посаді ректора нашого університету. Перемогу, яку станом на сьогодні можна вважати Пірровою!

Що ж до четвертої частини відповіді на поставлене вище 1-е запитання, то її сенс полягає у тому, що окрім 77 членів Вченої ради університету і 154 членів Конференції трудового колективу, котрі добровільно поклали на себе ношу покори і не боротьби з незаконними діями та погіршенням життєвих стандартів, розраховуючи на те, що оскільки вони є членами цих високих керівних органів, то їх біда омине, у колективі університету є ще більше 1000 його членів, котрі позбавлені можливості щось вирішувати і якимось чином впливати на дії і вчинки університетського керівництва, тож хтось повинен звалити на себе ношу їхнього захисту – ось я її на свої плечі, а точніше, на свою голову і беру. І я взяв на свої плечі цю ношу уже на цьому засіданні Вченої ради, коли ректор Володимир Грабко вийшов з пропозицією проголосувати за те, щоб платити викладачам надбавки за вчене звання доцента чи професора та за науковий ступінь кандидата чи доктора наук не у визначених законом конкретних розмірах, а платити ці надбавки у долях від цих встановлених законом розмірів в залежності від рейтингу кожного викладача, який визначатиметься за методикою, розробленою першим проректором Олександром Романюком. Я виступив категорично проти цієї

пропозиції ректора, оскільки, по-перше, оклад доцента сьогодні з усіма надбавками до нього за вчене звання і науковий ступінь є нижчим середньої зарплати інженерів, працюючих у промисловості, тож, якщо ми ще й надбавки за вчене звання і науковий ступінь зменшимо, то від нас із викладацького корпусу побіжить уся талановита молодь, а в аспірантуру після цього ми взагалі затягнути нікого не зможемо. А по-друге, зняття уже встановлених надбавок за вчене звання і науковий ступінь є незаконним, адже це є порушенням конституційних прав працюючих у вищій школі, де не передбачена процедура щорічної атестації після обрання за конкурсом. Тож я виступив з контрпропозицією, щоб у відповідності з рейтингом за методикою Романюка нічого ні у кого не знімати, а встановлювати додаткові надбавки до зарплати тим, у кого цей рейтинг буде вищим якоїсь попередньо встановленої планки. Під тиском висловлених мною аргументів ректор Володимир Грабко цього разу зняв з розгляду цю, націлену на погіршення життя усіх викладачів, пропозицію. Але немає гарантій, що він ніколи більше до неї не повернеться. Адже він цю пропозицію може поставити на голосування, зібравши Вчену раду у той день, коли я поїду до Києва для участі у черговому засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України. Тож, шановні члени Вченої ради, голосуючи, пам’ятайте і враховуйте наведені мною вище аргументи.

А завершити ці думки вголос я хочу надією, що, ознайомившись з цими думками, ректор Володимир Грабко зрозуміє, що відмінити його наказ про ліквідацію факультетів у ВНТУ треба не лише заради користі університету, але і заради користі для нього самого, оскільки це допоможе усвідомити йому, що питання забезпечення життєдіяльності університету вирішувати треба не за рахунок погіршення життя членів колективу, і що такий шлях до перемоги не веде. І тоді ректор, сподіваюсь, накаже знову розмістити на сайті університету *«План розвитку ВНТУ на період до 2017 року»*, який він під час виборів обіцяв виконувати, і дійсно почне ламати голову над тим, як його виконувати, а не вдаватиметься до політики замовчування зобов’язань, затверджених у цьому плані Вченою радою університету у 2010 році.

Нова редакція Статуту університету Конференцією проголосована. – Що далі?

У четвер 6 грудня 2012 року відбулося засідання Конференції трудового колективу нашого університету, у порядку денному якого стояло лише одне питання – затвердження нової редакції Статуту університету.

Представляв нову редакцію Статуту університету ректор Володимир Грабко, який у першу чергу звернув увагу делегатів Конференції на те, що нова редакція Статуту практично один до одного повторює текст нині діючої редакції Статуту, затвердженого у 2003 році, з тією лише відмінністю, що зі структури навчально-наукових інститутів вилучені факультети, а тому вилучені і усі ті статті, якими раніше унормовувалась діяльність факультетів і їхніх керівників та керівних органів.

Причин, що обумовлюють необхідність прийняття нової редакції Статуту університету, ректор Володимир Грабко назвав дві, перша із яких обумовлена тим, що наш університет залишився єдиним в системі нашого міністерства, що працює уже 9 років за одним і тим же Статутом, і це при тому, що у деяких інших університетах за час, що минув після 2003 року, Статути уже встигли помінятись по кілька разів. Ну а друга причина полягає у тому, що після вилучення наказом ректора зі структури університету факультетів, зміст діючого Статуту у тій його частині, що присвячена факультетам, перестав відповідати дійсному стану речей.

Опонував ректору, звичайно ж, я. І перш за усе я звернув увагу на те, що ми не маємо права писати у п.1.1, що наш Статут розроблено у відповідності до чинного законодавства України, оскільки у п.6.4 Статуту запропоновано посаду директора навчально-наукового інституту внести до переліку науково-педагогічних посад у той час, як нині діючим Законом України про вищу освіту такої посади до переліку науково-педагогічних не внесено – у цьому переліку є декан факультету, але немає директора навчально-наукового (чи будь-якого іншого) інституту. Я вкотре пояснив, у чому полягає відмінність науково-педагогічної посади від посад наукової та адміністративної, наголосивши на тому, що працівнику, який посідає науково-педагогічну посаду, до окладу додаються надбавки за науковий ступінь, за вчене звання і за педагогічний стаж та замість одного місяця оплачуваної відпустки надається два місяці. Працівнику ж, який посідає наукову посаду, до окладу додається на одну надбавку менше – він отримує надбавки лише за науковий ступінь та вчене звання, але не має надбавки за педагогічний стаж і має не два, а лише один місяць оплачуваної відпустки.

Що ж до працівника, який посідає адміністративну посаду, то йому до окладу трудове законодавство дозволяє додавати лише одну надбавку – за науковий ступінь, і він має право теж не на два місяці, а лише на один місяць оплачуваної відпустки. Я пояснив також, що робота директора навчально-наукового інституту за сумісництвом ще й на посаді професора чи завідувача кафедри, не перетворює автоматично адміністративну посаду директора інституту на посаду науково-педагогічну. І що є лише один законний з позицій трудового законодавства спосіб директору інституту чи коледжу отримувати усі ті надбавки, які визначені для посад, що входять до переліку науково-педагогічних – це мати погодинне навчальне навантаження в обсязі 225 (раніше було 240) академічних годин. Але згідно з трудовим законодавством адміністратор (чи будь-хто інший), який має погодинне навантаження, не має права працювати ще й за сумісництвом на науково-педагогічній посаді. Або ж, якщо адміністратор працює за сумісництвом на науково-педагогічній посаді, то він не має права одночасно виконувати погодинне навантаження. Тож усі наші 8 директорів навчально-наукових інститутів,, ставши 3 вересня 2012 року директорами уже не на громадських засадах, а у штаті, зобов’язані були не переводитись ще й на свої колишні посади завідувачів кафедрами та професорів за сумісництвом, а звільнятись із цих посад. А ректор зобов’язаний був не підписувати наказ про дозвіл

директорам інститутів працювати за сумісництвом на їхніх колишніх науково-педагогічних посадах, а наказово дозволити їм виконувати погодинне навантаження в обсязі 225 годин – лише у цьому випадку вони мають право на отримання і надбавки за науковий ступінь, і надбавки за вчене звання, і надбавки за педагогічний стаж, і на два оплачуваних місяці відпустки.

В якості прикладу я навів свою роботу на посаді ректора. До того, як Законом України про вищу освіту у кінці 2002 року посада ректора не була введена до переліку науково-педагогічних посад, я змушений був згідно з трудовим законодавством аби мати усі три надбавки (за науковий ступінь, за вчене звання і за педагогічний стаж) і два місяці оплачуваної відпустки щороку виконувати по 240 годин (і ні годиною більше) погодинного навчального навантаження з погодинною оплатою, а завідувати кафедрою я зобов'язаний був лише на громадських засадах, без оплати. І, оскільки посада директора навчально-наукового інституту не входить за нині діючим Законом України про вищу освіту до переліку науково-педагогічних, то отримувати усі три надбавки і два місяці відпустки усі наші 8 директорів навчально-наукових інститутів після 3-го вересня 2012 року, з якого вони стали директорами штатними, повинні на таких же самих умовах, які мав я, як ректор, до 2003 року.

Ці мої пояснення ректор Володимир Грабко прокоментував приблизно так: він ліквідував факультети і посади деканів на вимогу керівників міністерства, які вимагають від нього скорочення кількості керівного персоналу, а тому він не боїться подавати до міністерства Статут університету, в якому не знайшлося місця факультетам і деканам. І він впевнений, що Статут і у такому варіанті буде підписаний, оскільки саме у такому варіанті Статути підписані керівниками міністерства уже багатьом університетам. А що стосується правильності нарахування зарплати нашим директорам після 3-го вересня, то ревізори КРУ, порушень в оплаті праці працівників у нас не виявили, тож і далі ми платитимемо директорам за прийнятою схемою.

Після такого впевненого коментаря ректора не дивно, що проти прийняття нової редакції Статуту університету у представленому вигляді проголосували лише два делегати і один утримався – усі інші проголосували «За». І лише три делегати Конференції підтримали мою пропозицію відстрочити затвердження Статуту університету до прийняття Верховною Радою України нового Закону України про вищу освіту, проект якого у понеділок 3-го грудня 2012 року було остаточно затверджено на засіданні Кабінету Міністрів України і наступного дня передано до парламенту, у якому, є надія, що буде знята вимога нині діючого Закону України про вищу освіту, щоб до структур навчально-наукових інститутів, якщо такі створюються, входили споріднені факультети, а самі факультети стали необов'язковими у структурі університетів, і щоб до переліку науково-педагогічних посад було внесено також і посаду директора навчально-наукового інституту – лише це приведе до зняття усіх тих проблем, які

описані мною вище та у публікаціях на цьому ж сайті від 26.08.12 р., від 07.09.12 р. та від 01.12.12 р.

Завершити розповідь про процедуру затвердження нової редакції Статуту університету на Конференції трудового колективу я хочу публічним визнанням двох своїх недопрацювань.

По-перше, це і моя провина є у тому, що за багато років сумісної роботи з призначеними ще мною (правда, на громадських засадах) директорами навчально-наукових інститутів я не домігся усвідомлення ними законодавчої різниці в оплаті праці за роботу на науково-педагогічній, науковій та адміністративній посадах, а також усвідомлення визначеної трудовим законодавством різниці між сумісництвом і виконанням погодинного навантаження.

А по-друге, це і моя провина є у тому, що за багато років сумісної праці з вирощеним мною ж нинішнім ректором Володимиром Грабком я не домігся глибинного усвідомлення ним різниці в ступені відповідальності за порушення розпоряджень міністерського керівництва та порушення законів України, наслідками першого із яких може бути невдоволення начальства (по мінімуму) чи винесення догани (по максимуму), а наслідками другого із яких може бути притягнення до адміністративної відповідальності за рішенням суду (по мінімуму) або навіть притягнення до відповідальності кримінальної за однією із статей ККУ, присвячених порушенням чинних законів, як це сталося з колишніми ректорами КТУ та НАУ.

То ж каюсь, і прошу усі мої, перераховані вище, публікації на сайті розглядати виключно лише під кутом наданням правової допомоги і спроб посприяти глибинному усвідомленню тих правових норм, в необхідності дотримання яких я мав би переконати нинішніх керівників університету ще тоді, коли був ректором, а вони виконавцями моїх розпоряджень і наказів.

Виявляється, що дефіцит коштів є притаманним далеко не усім університетам

У п’ятницю 14 грудня у нашому університеті відбулося засідання спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій за електротехнічними спеціальностями, головою якої є завідувач кафедри електричних станцій і систем, професор Лежнюк.

До складу цієї спецради наряду з 10-ма іншими входять в якості членів також і ректор нашого університету, професор Грабко, і проректор з наукової роботи Дніпродзержинського державного технічного університету, професор Садовой, і я.

На цьому засіданні було здійснено захист кандидатських дисертацій двома здобувачами, один із яких закінчував аспірантуру в нашому університеті, а другий – в Івано-Франківському національному університеті нафти і газу. Захистили свої дисертації обидва здобувачі успішно.

У перерві після захисту першої дисертації члени спецради зайшли до кімнати, розташованої при залі засідань, аби випити по чашці кави. Першим зайшов я. Слідом за мною випити кави зайшли професори Грабко і Садовой.

Волею випадку я став свідком такого діалогу між нашим ректором Грабком та проректором із Дніпродзержинська Садовим:

– Як у вашому університеті з коштами? Напружено? – Запитав Садового Грабко.

– Та ні, непогано! Ми навіть спромоглися найбільш активним викладачам напередодні Нового Року виписати премії в межах від одного до двох окладів. – відповів Садовий.

Цей діалог показує, що не у всіх українських університетах сьогодні існує напруження із коштами – є й такі як ДДТУ, у яких не лише у повному обсязі виплачують зарплату та вчасно погашають вартість спожитих комунальних послуг, але ще й напередодні Нового Року виписують солідні премії кращим працівникам.

До речі, ДДТУ – це університет, який за кількістю студентів стаціонару, за кількістю спеціальностей підготовки та за кількістю контрактників, є майже тотожним нашому університету.

А щодо повідомлення в Інтернеті, що у Донецькому національному технічному університеті збиралися відключити від тепла навчальні корпуси і достроково відправити студентів на канікули, а викладачів у неоплачувані відпустки, то це не тому, що ДНТУ недоотримав з міністерства фінансування, на чому акцентував наш ректор нещодавно на Конференції трудового колективу, це якраз із розряду повідомлень типу, що комусь трохи не вистачає грошей на продукти харчування, а комусь на купівлю 600-го Мерседеса.

Справа у тому, що у ДНТУ частина студентів для отримання подвійних дипломів навчається на німецькій мові, ще частина – на французькій мові, і усі ці студенти зобов’язані хоча б по одному семестру провчитись у тих німецькому та французькому університетах, з якими ДНТУ підписав угоди при видачу подвійних дипломів. Тож більшість тих коштів, які заробляє щороку ДНТУ на контрактниках, йдуть на забезпечення навчання їхніх студентів у Франції та Німеччині. А тому за нинішніх умов навіть за нормального фінансування з боку міністерства у ДНТУ виникають проблеми з коштами у зв’язку з необхідністю виконання зобов’язань за міжнародними договорами.

До речі, 15 років тому, коли я ще працював ректором, наш університет теж відправив двох кращих студентів 4-го курсу, які навчались на менеджерській спеціальності з поглибленим вивченням англійської мови, на навчання на один семестр в шведський університет, з яким ми виконали спільний проект по програмі Темпус-Тасіс і підписали відповідний договір на навчання наших студентів у ньому протягом семестру. Навчання цих двох наших студентів у Швеції обійшлось тоді нашому університету у 50 тисяч доларів. Після закінчення семестру навчання у шведському університеті обидва відряджені студенти повернулись додому, на відмінно захистили

дипломи в нашому університеті – і виїхали на постійне місце проживання один у Швецію, а другий у Канаду. Після цього ми більше не практикували направлення студентів для навчання протягом одного семестру за кордон, оскільки прийшли до висновку, що ні наш університет, ні наша держава є не настільки багатими, аби викидати стільки валюти на підготовку із числа наших громадян фахівців для інших держав. А у ДНТУ вирішили по-іншому, але то їх вибір. А як тільки вони перестануть готувати фахівців із вітчизняних контрактників для інших держав, так самі собою відпадуть і проблеми з коштами, бо на усе інше їм вистачатиме того, що вони мають.

А чи потрібні випускникам Вінницького національного технічного університету ще й польські дипломи?

У коридорах ВНТУ це запитання зазвучало на тижні, що завершується, як реакція на повідомлення про те, що делегація від ректорату нашого університету, щойно повернулася із Польщі, де проводила переговори з керівництвом одного із польських університетів на предмет направлення до них наших студентів на певній стадії навчального процесу з метою отримання одразу двох дипломів – нашого університету та польського.

Мене особисто започаткування цього процесу здивувало. – Ну, навіщо до диплому нашого рідного Вінницького національного технічного університету, який за усіма спеціальностями без додаткового переекзаменування визнається в усіх країнах світу, у тому числі і у країнах Західної Європи та Північної Америки, додавати ще й польський диплом, причому додавати його не задарма, а витративши додатково чималі гроші на навчання у Польщі, де воно для усіх іноземців є платним?

Ну були б ми захудалим вищим навчальним закладом з дипломом, якому ніде у світі немає віри, тоді було б зрозумілим бажання прикрити наш непоказний диплом дипломом якогось іншого більш іменитого університету! Але ж навпаки – наш університет у світі є більш іменитим, ніж будь-який польський університет. Адже це наш університет, а не будь-який польський, за рівнем кваліфікації програмістів, засвідченим результатами, досягнутими нашими командами у світовому чемпіонаті серед студентів, уже багато років входить у число тих 50 університетів світу, у яких найкраще готують програмістів. Адже це наш університет, а не будь-який польський, будучи з 1994 року єдиним асоційованим членом від України у Всесвітній асоціації винахідницьких організацій зі штаб-квартирою у Женеві, кожні два роки привозить з виставок винаходів, які організовує ця асоціація у різних містах Європи і Америки, більше золотих та срібних медалей, ніж їх привезли усі олімпійські команди України з літніх та зимніх Олімпіад, які мали місце за цей же період часу. І це саме наш університет, а не будь-який польський, багато років тому віддав свої навчальні програми на експертизу в Асоціацію університетів США і Канади, за результатами якої і по сьогодні ті наші громадяни, які виїздять на ПМЖ до Канади і США при співбесіді найбільше

балів набирають за наявність у них диплому ВНТУ. Тож для нашого диплому в жодній із країн світу польське прикриття не потрібне.

Можна зрозуміти керівників польських університетів у їх бажанні завербувати хоча б на рік чи на семестр для платного навчання студентів з українських вищих навчальних закладів, оскільки після входження Польщі у Європейський Союз випускники польських шкіл масово подались на навчання до університетів Західної Європи, тож керівникам польських університетів доводиться шукати інші можливості для заповнення своїх опустілих аудиторій – у тому числі і за рахунок українських студентів, намагаючись для українців перетворити Польщу у таку ж приманку, якою стали країни Західної Європи для поляків.

Висловлюючись образно, сьогодні освітня Польща у порівнянні з освітньою Західною Європою – це як наш районний центр Немирів у порівнянні з Вінницею, до університетів якої намагаються поступити на навчання більшість його жителів, ігноруючи свій будівельний коледж. І нічого немає дивного і осудного у тому, що освітня Польща, у свою чергу, хоче отримати статус «освітньої Вінниці» і відвести Україні статус «освітнього Немирова». Але ж навіщо це нам?

Роздуми стосовно деяких університетських новацій

На сайті «Дзеркала тижня» в розділі «Новини» 30 грудня 2012 року було розміщено інформацію під заголовком: «Повністю контрактна армія може стати в Україні реальністю вже наступного року. Міноборони має намір «призупинити» призов».

Цитую перший абзац із цієї інформації:

«У 2013 році в Україні буде припинено призов на строкову військову службу з одночасним переходом до комплектування армії виключно за контрактом. Про це заявив міністр оборони Павло Лебедєв в своєму вітанні з Новим роком та Різдвом Христовим».

Із цієї інформації можна зробити висновок, що, починаючи з нинішнього року, випускників вищих навчальних закладів уже не будуть призивати послужити рядовими з отриманням погонів сержантів протягом року в армії, а тому відпадає необхідність у військовій підготовці студентів на військовій кафедрі навіть у тих небагатьох ВНЗ, у структурі яких вона ще є. І навіть у цих ВНЗ студентам більше не потрібно буде кожного тижня повний робочий день проводити на військовій кафедрі, вивчаючи військові статути і характеристики озброєння та маршируючи з карабінами і біжучи «в атаку» у протигазі по зораному полю, із-за чого студенти в таких ВНЗ вчаться на півроку довше. Тож, думаю, привабливість таких ВНЗ для випускників шкіл різко впаде, оскільки їх більше не лякатиме «примара дідівщини», адже служити рядовим з доучуванням на сержанта після закінчення ВНЗ уже буде не потрібно, а лишніх півроку навчання та кілька років щотижневої «солдатчини» навряд чи кому подобатиметься. І, я впевнений, що в світлі вищенаведеної заяви міністра оборони, ті ВНЗ, які ще

мають військові кафедри почнуть швиденько від них позбавлятись, а з навчальних планів вилучати військову підготовку.

До речі, до переходу армії на контрактну форму комплектування не пізніше 2014 року у своїй передвиборчій програмі у 2010 році заявляв і кандидат у президенти України Віктор Янукович. Тож він, обравшись у 2010 році президентом України, аби мати шанси бути переобраним ще на один термін у 2015 році і не втратити голоси студентів та їхніх батьків (навіть на Сході і Півдні України) просто зобов'язаний буде виконати цю свою передвиборчу обіцянку.

У світлі вище сказаного мені важко погодитись з тим, що введення з 2013 року військової підготовки у нашому університеті, то є великим здобутком нової адміністрації університету, очоленої у вересні 2010 року новим ректором, професором Володимиром Грабком.

І я спробую це довести, спираючись на власний досвід та на велике інтерв'ю з нашим ректором, опубліковане журналістом Максимом Зотовим під заголовком: **«Володимир Грабко: «Політех» – гарна спадщина»** у випуску газети **«Місто»** за 12-е грудня 2012 року, який на днях мені колеги принесли почитати, і в якому є і матеріал, що тісно корелюється з усім вище сказаним – цитую:

*«**У політесі ніколи не було військової кафедри. А нині студенти мають можливість закінчити навчання у званні молодшого лейтенанта. Чому тільки тепер?** – Насправді, ми давно знали, що це затребувано. Є багато студентів, які б хотіли отримати звання офіцера, щоб потім мати змогу працювати у силових структурах. Тож ми шукали варіанти, з яким саме навчальним закладом співпрацювати у цьому напрямку. Зупинили вибір на Житомирському військовому інституті ім. Корольова. Це найближчий до Вінниці заклад такого профілю, і цей фактор, мабуть, став вирішальним. Не все було просто. Попри нашу готовність співпрацювати з боку житомирян були певні обмеження, зокрема, ліцензійні. Тільки цього року їх удалось зняти. **– А як практично побудоване таке навчання? –** У Житомирі бажаючі навчатись у військовому інституті третьокурсники (цього року, як виняток, надали ще й студентам четвертого курсу – авт.) проходять вступне тестування – і на знання, і на фізичну підготовку. Потім протягом двох років їздитимуть у Житомир на два тижні кожного семестру. Там їх чекає так зване підсилене навчання. А ті навчальні години, які студенти пропускатимуть у технічному університеті, потім відпрацьовують за індивідуальним графіком. Тобто, встигатимуть і там, і тут. Після четвертого курсу їх чекають ще літні польові навчання і, нарешті, омріяне звання молодшого лейтенанта»* – кінець цитати.

Що ж мені не сподобалося у цій новації?

Ну, по-перше, з державницьких позицій підготовити лейтенанта за 4-и відрядження до Житомира по 2-а тижні кожне, реалізовані через досить довгі проміжки часу упродовж 2-ох років, неможливо в принципі, адже для цього у військових інститутах курсанти вчаться майже 5 років, займаючись військовою підготовкою цілодобово щодня. Тобто, у Житомирі з наших

студентів будуть готувати не офіцерів, придатних до військової служби, а готуватимуть людей, здатних лише носити погони з офіцерською зірочкою.

Я у студентські роки протягом трьох років проходив військову підготовку на військовій кафедрі, відвідуючи її щотижня, але за увесь цей час, не пропустивши жодного заняття, я лише три рази по 15 хвилин їздив на танку в якості механіка-водія, три рази вистрілив по три патрони з пістолета і автомата та по одному разу вистрілив трьома патронами із танкового кулемета і випустив два малокаліберні снаряди з танкової гармати, оснащеної вкладним стволом. А ще я два рази бігав в атаку з автоматом у протигазі по зораному полю і три рази, зображаючи із себе танк, разом з іншими одногрупниками проходив тактичні заняття, вивчаючи атакуючі дії танкового взводу «клином», «уступом вправо» і «уступом вліво». Ось з таким військовим багажем знань та вмінь я і отримав військове звання лейтенанта запасу, який у разі призову до армії повинен був стати командиром танкового взводу «кадрированої» у мирний час танкової дивізії, тобто дивізії, в якій у мирний час була лише техніка, але не було солдатів. Але, отримавши звання лейтенанта, я, як і усі інші мої одногрупники, лейтенантом за тими критеріями, за якими лейтенанти виходили з військових училищ, звичайно ж не став. І цьому виною була не лише кричуща недостатність годин дійсно військової підготовки, але і той фактор, що у військові вищі навчальні заклади ідуть ті юнаки, які хочуть бути офіцерами, а у цивільні ВНЗ йдуть ті, хто офіцером бути не хоче, а тому до військової підготовки відноситься як до чогось другорядного, нудного, знання і вміння з чого в інженерному майбутньому не знадобляться. Саме тому, будучи до вересня 2010 року ректором ВНТУ, я завжди був проти створення військової кафедри в нашому університеті і проти введення військової підготовки для наших студентів у будь-якій формі.

По-друге, знову ж таки з державницьких позицій, навіщо зі студентів цивільних ВНЗ готувати ерзац-лейтенантів, якщо армія скорочується, і тих справжніх лейтенантів, яких сьогодні готують в Україні військові інститути, немає куди розподіляти – половина із них йде у відставку одразу ж після закінчення навчання і отримання диплома та погонів лейтенанта.

По-третє, пропускаючи щосеместру по два тижні навчальних занять під час відряджень до Житомира, наші студенти будуть відставати від своїх одногрупників в освоєнні програм інженерних дисциплін, конче необхідних їм у майбутній роботі. І навряд чи індивідуальний графік їм суттєво допоможе, оскільки навіть нормальний режим навчання у наших студентів легким та ненасиченим не назвеш, та й викладачам із-за їхньої основної завантаженості нелегко буде викроювати додатковий час ще й для індивідуальних занять з цими студентами – занять, які до того ж із-за нормативних обмежень не можуть бути оплачуваними. І, я думаю, що мабуть у тому числі і із-за цього із 300 наших студентів, які виявляли попередньо бажання навчатись військовій справі у Житомирі за вище описаною схемою, заяви подали лише 30, а реально готових їхати до Житомира станом на сьогодні, якщо вірити інформації, що гуляє коридорами університету, є лише

шестеро. Але вибудовувати вище описану військовоподібну конструкцію лише для них, на мій погляд, то є підходом не державницьким.

Враження від ще одного проекту Закону України про вищу освіту, запропонованого народними депутатами С.В. Ківаловим, Г.М. Калетніком і М.П. Сорокою

Напередодні Нового року жителі Інтернету мали змогу ознайомитись ще з одним проектом Закону України про вищу освіту, запропонованим на 79 сторінках почесними ректорами університетів із Одеси, Вінниці і Рівного – народними депутатами С.В. Ківаловим, Г.М. Калетніком і М.П. Сорокою, який я в-подальшому для словесної економії називатиму проектом ККС.

Уважно перечитавши увесь їхній проект, я вирішив поділитись з вами, шановні читачі мого сайту, деякими першими враженнями, адже, як я розумію, цей проект буде розглядатись Верховною Радою України в якості альтернативного до проекту Згуровського-Тігіпка, що уже отримав позитивну оцінку Кабінету Міністрів України і направлений (чи не сьогодні-завтра буде направлений) до тієї ж таки Верховної Ради України для розгляду по суті. Тож зупинити схвалення проекту Згуровського-Тігіпка (який я в-подальшому називатиму проектом ЗТ) у Верховній Раді України можна буде лише подачею іншого проекту, розробленого народними депутатами у самій Верховній Раді України, а тому не потребуючого схвалення Кабміну, котрий уже визначився.

Перше, що кидається у вічі при ознайомленні з проектом ККС, це те, що він на 95% повторює нині діючий Закон України про вищу освіту, прийнятий Верховною Радою України у кінці 2002 року, з доповненнями, внесеними у наступні роки, якщо вичленити із діючого закону лише усе те, що присвячене вищим навчальним закладам III-го та IV-го рівнів акредитації, котрі за проектом ККС в обов’язковому порядку зобов’язані стати університетами чи академіями.

Я сподіваюсь, що усі читачі мого сайту з нині діючим Законом України про вищу освіту знайомі, тому зупинюсь лише на відмінностях проекту ККС від діючого закону, яких не так уже й багато, що, у свою чергу, дає підстави думати, що проект ККС може розраховувати на підтримку з боку нинішніх керівників нашого міністерства, яким проект ЗТ не подобається, але власний проект яких, що давно лежить у Верховній Раді України, із-за закладеної в нього повної міністерської монополізації управління основними процесами у вищих навчальних закладах підтримки не знаходить навіть у провладному політичному середовищі. А оскільки у нині діючому законі цієї монополізації теж вистачає, то і у похідному від нього проекті ККС її теж набагато більше ніж у проекті ЗТ, що не може не порадувати керівників нашого міністерства, яким, судячи по їхньому проекту закону, хотілось би аби жоден ректор не міг зробити будь-якого серйозного кроку без санкції міністерства.

А тепер про відмінності між проектом ККС і нині діючим законом.

У проекті ККС уже немає таких понять як спеціаліст і кандидат наук, а у Статті 6 чітко вказано, що на освітньо-кваліфікаційному рівні вищі навчальні заклади випускатимуть лише бакалаврів і магістрів, на освітньо-науковому рівні – докторів філософії, а на науковому рівні – докторів наук. В якості самостійних вищих навчальних закладів тут визначаються університети і академії, а інститути розглядаються лише як структурні складові університетів і академій. У цій же 6 статті пропонується терміни навчання в аспірантурі та докторантурі продовжити до 4 років.

Стаття 9 дозволяє університетам і академіям видавати спільні дипломи тим випускникам, які навчались за узгодженими програмами одразу у двох вищих навчальних закладах, у тому числі і у випадку, коли один із цих закладів знаходиться за межами України. Ця ж стаття дозволяє університетам і академіям видавати подвійний диплом тим своїм випускникам, які навчались одразу за двома спеціальностями.

Стаття 12 дозволяє вищим навчальним закладам самостійно визначати перелік спеціалізацій за ліцензованими спеціальностями.

У Статті 19 пропонується замість ДАК створити Громадську раду з якості освіти з тими ж повноваженнями, як видно зі Статті 20, що і ДАК, і з такими ж важелями впливу міністерства на цю Раду, які воно має нині на ДАК, тобто пропонується перейменування замість реформування.

У проекті ККС додано дві нові статті – Статтю 28, присвячену дослідницьким університетам, куди перенесено основні позиції нині діючого Положення Кабміну про дослідницький університет, та Статтю 42, якою узаконюється зовнішнє незалежне оцінювання знань випускників середніх навчальних закладів, що бажають поступити до вищих навчальних закладів.

У Статті 29 до прав вищого навчального закладу додано право розпоряджатись власними надходженнями від додаткових платних послуг і право відкривати депозитні рахунки.

У Статті 30, присвяченій структурним підрозділам вищих навчальних закладів, як і у нині діючому законі базовим структурним підрозділом визначено кафедру, до складу якої повинні входити науково-педагогічні працівники у кількості, не меншій 5-и, три із яких зобов’язані мати наукові ступені або наукові звання, а основним організаційним і навчально-науковим підрозділом теж визначено факультет, до складу якого повинно входити, як і за нині діючим законом, не менше трьох кафедр, і на якому повинні навчатись не менше 250 студентів денного відділення. Але на відміну від нині діючого закону дозволяється створювати інститути не шляхом об’єднання споріднених факультетів, а шляхом об’єднання 5 кафедр, і визначено, що в такому інституті повинні навчатись не менше 500 студентів денного відділення. Із цієї статті чітко проглядається, що безфакультетні інститути в університетах і академіях бути можуть, але такого, щоб не було жодного факультету в університеті чи академії бути не може – це все-одно, що будинок без фундаментної основи.

У Статті 39, присвяченій обранню, призначенню та звільненню з посади керівника вищого навчального закладу, вказано, що керівник ВНЗ

обіймати свою посаду може не більше 2-х термінів обрання підряд з початком відліку після призначення на посаду уже за цим законом.

У Статті 51 до основних науково-педагогічних посад в університетах і академіях введено також і посади директорів інститутів та їхніх заступників, а крім того, додано ще й посади заступників деканів. А це означає, що посади не лише директорів інститутів та деканів факультетів, але і посади заступників директорів, і заступників деканів, якщо проект ККС буде проголосовано у Верховній Раді України і він набуде сили закону, стануть штатними науково-педагогічними посадами з повним окладом. Нагадаю, що нині обов'язки заступників деканів і заступників директорів виконуються за надбавки до основної науково-педагогічної посади асистента, старшого викладача, доцента, професора чи завідувача кафедри.

Насторожує Стаття 52, що присвячена робочому часу науково-педагогічного працівника. Залишаючи ту ж, що і зараз, тижневу норму роботи у 36 годин, що приводить до приблизно 1554-1556 робочих годин за рік, ця стаття не обмежує навчальне навантаження 900 академічними годинами на рік, як це має місце у нині діючому законі, а дає право вищому навчальному закладу самому встановлювати як мінімальну, так і максимальну норми навчального навантаження для кожного навчально-педагогічного працівника індивідуально в межах річних 1554-1556 годин. Боюсь, що після того, як набере силу ця стаття, ректори в гонитві за економією коштів на виплату зарплат почнуть встановлювати кожному науково-педагогічному працівнику по півтори тисячі академічних годин навчального навантаження, що приведе до скорочення професорсько-викладацького складу ВНЗ удвічі.

У Статті 55 для нарахування адміністративним працівникам педагогічного стажу зменшено норму погодинного навантаження до 180 академічних годин.

Дух захоплює від «Прикінцевих та перехідних положень» проекту ККС. Посудіть самі.

У підпункті 1 пункту 16 цих «положень» Кабміну пропонується, починаючи з 2013 року, забезпечити поступове 10-відсоткове щорічне наближення розміру мінімальної академічної стипендії студентів до розміру прожиткового мінімуму так, щоб він становив з 1-го вересня 2013 року 80%, з 1-го січня 2014 року 90%, а з 1-го січня 2015 року 100%.

А у підпункті 2 пункту 16 цих «положень» Кабміну пропонується забезпечити виплату надбавок до посадових окладів науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів так, щоб вони становили:

- починаючи з 1-го січня 2014 року, – для докторів філософії не менше 13%, для докторів наук не менше 16%, для доцентів не менше 15%, для професорів не менше 23%;
- починаючи з 1-го січня 2015 року, – для докторів філософії не менше 14%, для докторів наук не менше 18%, для доцентів не менше 20%, для професорів не менше 28%;

- починаючи з 1-го січня 2016 року, – для докторів філософії 15%, для докторів наук 20%, для доцентів 25%, для професорів 33%.

Легко бачити, що, якщо цей 2-й підпункт 16 пункту «положень» набере силу закону, то на той рівень надбавок, який мають науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів сьогодні, ми вийдемо лише 1-го січня 2016 року, тобто лише через три роки, а до цього Кабмін отримає право з 1-го вересня 2013 року на законних підставах зменшити наші надбавки, а потім у три заходи протягом двох з половиною років буде їх нам повертати, доводячи знову до нинішнього рівня.

Одне втішає, що з 1-го вересня 2013 року жодний ректор не матиме права встановлювати ці надбавки меншими тих розмірів, які визначені цим підпунктом, адже нині дехто з ректорів починає їх зводити до нуля, посилаючись на те, що відносно цих надбавок в нині діючому законі вказано, що вони повинні бути в розмірах до тих чисел, що наведені вище останніми (на 1-го січня 2016 року).

Ось і усі відмінності проекту ККС від нині діючого Закону України про вищу освіту.

Як бачите, автономії українським університетам і академіям проект ККС не додає, і не виводить їх за академічними свободами на європейський рівень.

Інформація про ювілейні поздоровлення та ще про дещо

І почну цю свою інформацію я зі слів подяки усім, хто особисто, телефоном чи СМС-кою поздоровив мене з ювілеєм і нагородженням найвищою академічною нагородою – медаллю «Григорій Сковорода» та побажав мені здоров'я і успіхів.

А далі, я думаю, є сенс згадати про мій лист до Президента Національної академії педагогічних наук України, академіка Василя Кременя такого змісту:

Президенту Національної академії педагогічних наук
України, академіку Кременю В.Г.
03.01.2013 р.

Шановний Василе Григоровичу!

Щиро дякую за поздоровлення з 70-річчям і нагородження вищою нагородою Академії – медаллю Григорій Сковорода.

І далі намагатимусь проводити наукові дослідження на такому рівні, щоб бути достойним цієї високої академічної нагороди.

З повагою до Вас і найкращими
побажаннями *Борис Мокін*

Вибачайте, що не дякую усіх інших поіменно, оскільки не хочу накликати на когось із вас, хто ще при посаді, такі ж біди, які випали на долю призначених ще мною 14 перспективних деканів, заради виведення яких зі складу Вченої ради університету, ректор наважився навіть на такі непопулярні у світі вищої освіти дії, як ліквідація одночасно усіх факультетів, що одразу ж викинуло наш університет із когорти провідних вишів країн Європи і Північної Америки, де немає жодного університету, в структурі якого не було б факультетів.

Признаюсь, я не очікував, що саме у такий спосіб ректор Володимир Грабко відреагує на мою заяву у розмові з ним, що, в разі погіршення справ в університеті, у 2015 році я знову буду брати участь у виборах ректора в якості претендента, аби, повернувшись на цю посаду, знову вивести наш університет у число лідерів і за якістю освіти та науки, і в питанні забезпечення квартирами, і в плані матеріального заохочення за активну життєву позицію і генерування нових ідей. І лише нещодавно, після розмови з одним із високих посадовців з нашого міністерства, я усвідомив, що саме у відповідь на цю мою заяву ректор вирішив завчасно розпочати процес виведення із числа тих, хто у 2015 році голосуватиме, найбільш імовірних моїх прихильників.

Приймаючи поздоровлення з ювілеєм, від одного професора крім поздоровлення я почув також негативну оцінку моєму зверненню до прокуратури зі скаргою на дії ректора по ліквідації факультетів. Професору здалося, що я у такий спосіб вирішив засадити ректора до в’язниці. Довелось мені цьому професору пояснити, що у своєму зверненні до прокуратури я лише просив зобов’язати ректора відмінити його наказ про ліквідацію факультетів, як такий, що виданий всупереч вимогам чинного Закону України про вищу освіту. Це на грудневому засіданні Вченої ради університету підтвердив і сам ректор Володимир Грабко, якого у прокуратурі з моїм листом ознайомили і запевнили, що вони ним займатись не будуть. Адже, як було роз’яснено уже мені, згідно зі змінами, внесеними Верховною Радою України в Закон України про прокуратуру, починаючи з листопада 2012 року, накази ректорів на предмет дотримання вимог чинного законодавства за дорученням керівників міністерства зобов’язані розглядати працівники юридичного відділу цього міністерства.

Прощаючись з цим професором, я сказав йому, що, якби ставив за мету засадити ректора до в’язниці, то написав би зовсім про інші речі. Тож і ректору Володимиру Грабку, і його прихильникам хвилюватись поки-що зарано, адже до 2015 року – року перевиборів ректора ще цілих два з половиною роки. І якщо він зі своєю командою керуватиме університетом не гірше, ніж керував я, то і мене у 2015 році навряд чи потягне назад до ректорського кабінету, та й у працівників університету навряд чи виникне бажання замінити кимось іншим успішно працюючого керівника.

Незрозуміло! – Чому?

На початку осені 2012 року, коли до університету прийшли ревізори КРУ з плановою перевіркою, яку вони здійснюють кожні 2-2,5 роки, я попросив головного бухгалтера Ліану Нечепуренко не забути і мене ознайомити з актом цієї перевірки, який буде складено за її результатами, адже діапазон перевірки, що має своїм початком 01 березня 2010 року, охоплює і ті півроку, у які керував університетом в якості ректора ще я.

А, як мені відомо ще з часів ректорства, які упродовж 21 року супроводжувались численними перевірками, відомча інструкція КРУ вимагає, щоб з актом перевірки були ознайомлені під розпис усі ті керівники і головні бухгалтери, які у діапазоні перевірки обіймали ці посади в організації, що перевірялась.

Головний бухгалтер університету Ліана Нечепуренко у той осінній день у відповідь на моє прохання пообіцяла мені, що вона обов'язково мене ознайомить з актом перевірки, як тільки ревізори його принесуть до університету.

Ця перевірка університету ревізорами КРУ завершилась у кінці листопада 2012 року, а в середині грудня ревізори уже передали особам, що нині відповідають за фінансово-економічну діяльність – ректору Володимиру Грабку і головному бухгалтеру Ліані Нечепуренко, акт перевірки для ознайомлення.

Я чекав, що для ознайомлення з цим актом перевірки ректор Грабко і головний бухгалтер Нечепуренко покличуть і мене, оскільки, ще раз підкреслюю, перевірялись ревізорами і ті півроку, коли університетом керував ще я, тож до цього акту увійшли також і результати перевірки діяльності університету і за ці півроку ще мого ректорства. Тим паче, що, ще раз нагадаю, цього потрібно було дотриматись не лише у відповідності з обіцянкою, даною мені головним бухгалтером, а і у відповідності з вимогами відомчої інструкції КРУ.

Але йшов час, а мене знайомитись з актом перевірки ніхто не кликав. І усе, що я знав про результати цієї перевірки, звелось до заяви ректора на грудневому засіданні Вченої ради університету, що перевірка завершилась для університету успішно, оскільки ревізори не змогли знайти у нашій діяльності ніяких суттєвих порушень.

Більше того, виступаючи у кінці грудня на засіданні Конференції трудового колективу зі звітом за рік роботи, ректор Володимир Грабко взагалі не згадав про цю перевірку і ні слова не сказав про її результати.

Це мене насторожило, оскільки з досвіду роботи ректором я знаю, що актів КРУ без фіксації якихось порушень не буває в принципі, адже, якби такі акти складались, то вони ставили б під сумнів доцільність існування самого КРУ.

Тож, щоб бути упевненим у тому, що ревізори не знайшли ніяких серйозних упущень з боку керівництва університетом у ті, ще мої півроку ректорства, я усе-таки вирішив ознайомитись з актом перевірки. І розуміючи,

що головний бухгалтер Ліана Нечепуренко не виконує дану мені обіцянку не зі своєї волі, я вранці 14 січня подав ректору заяву з проханням, аби він дав розпорядження головному бухгалтеру ознайомити мене зі змістом акту перевірки, мотивуючи цю заяву тим, що і згідно з вимогами відомчої інструкції КРУ мене, як екс-ректора, який керував університетом в піддіапазоні перевірки, нинішні керівники університету зобов'язані ознайомити з актом перевірки, а також мотивуючи ще й тим, що згідно з Законом України про інформацію з цим актом має право ознайомитись будь-який працівник організації, що перевірялась.

15 січня у кінці дня я завітав до головного бухгалтера Ліани Нечепуренко в кабінет і запитав, чи отримала вона від ректора вказівку ознайомити мене з актом КРУ. Вона відповіла мені, що отримала, і показала здаля мою заяву з візою ректора і розписаною на заяві досить довгою вказівкою, зміст якої я не знаю, оскільки цю мою заяву мені в руки для ознайомлення зі змістом підвізового тексту головний бухгалтер не дала. Але я і не наполягав на цьому, оскільки мені було важливим лише те, що є дозвіл на ознайомлення з актом КРУ.

Але одразу з актом КРУ я ознайомитись не зміг, оскільки зі слів Ліани Нечепуренко акт перевірки ректор Володимир Грабко тримає у себе, і їй, щоб мене з цим актом КРУ ознайомити, потрібно спочатку його взяти у ректора. Ми домовились, що наступного дня вона акт КРУ у ректора візьме і зателефонує мені, коли я зможу з цим актом у її кабінеті ознайомитись.

16 січня одразу після обіду мені зателефонувала Ліана Нечепуренко і повідомила, що я можу прийти до неї зараз і ознайомитись з актом КРУ. Отримавши це телефонне повідомлення, я одразу пішов до кабінету головного бухгалтера. Але яким же було моє здивування, коли замість акта КРУ, котрий у попередні роки ніколи не був меншим 50 сторінок, мені було запропоновано головним бухгалтером для ознайомлення 2 сторінки, на яких, зі слів Ліани Нечепуренко, керівники університету повідомляли мені, що за ті півроку, в які керував університетом ще я, ревізорами КРУ порушень не виявлено.

На мою усну заяву, що я хотів би сам пересвідчитись у відсутності порушень у ті півроку, коли ректором ще був я, а тому вимагаю ознайомити мене самого з повним текстом акта КРУ, а не з його мініінтерпретацією ректором Володимиром Грабком, головний бухгалтер заявила мені, що вона цього зробити не може, оскільки ректор їй акта КРУ не віддає і запропонував ознайомити мене лише з тими двома листочками, з якими ознайомлюватись я відмовився.

Я сказав Ліані Нечепуренко, що чекатиму на ознайомлення з актом КРУ до обіду наступного дня, тобто до обіду 17 січня. І, якщо до цього часу мене з актом КРУ не буде ознайомлено, то я залишаю за собою право звернутись до начальника обласного КРУ Олени Вахновської з заявою, аби вона дала розпорядження своїм ревізорам зробити те, що вони зобов'язані були зробити згідно з вимогами їхньої відомчої інструкції, а саме –

ознайомити мене, який працював ректором в піддіапазоні перевірки, з актом цієї перевірки.

І ось закінчився уже робочий день 17 січня, на годиннику уже 19 година, а мене так і не було запрошено для ознайомлення з актом КРУ. Тому я сів за стіл і написав заяву начальнику КРУ у Вінницькій області Олені Вахновській з проханням дати розпорядження своїм ревізорам, які перевіряли наш університет, ознайомити мене з актом перевірки.

Я поклав цю заяву у конверт і відправив її поштою на адресу обласного КРУ. Тепер буду очікувати від них запрошення.

А сам я тепер ламаю голову, шукаючи відповідь на запитання: *«Чому ректор Володимир Грабко і головний бухгалтер Ліана Нечепуренко відмовились ознайомити мене з актом КРУ? Невже у ньому так усе погано, що вони хочуть, аби якомога менше працівників університету знали про це?»* – Адже, якщо там усе добре, то у них, навпаки, повинна бути зацікавленість в ознайомленні з результатами перевірки якомога більшої кількості працюючих в університеті!

Ознайомлення з Актом КРУ

Сьогодні, тобто у четвер 24 січня 2013 року у проміжок часу з 10-ї години до 11-ї години 40 хвилин в офісі фінансового контролю закладів освіти і науки Вінницького обласного управління Фінансової інспекції України я знайомився з Актом перевірки Вінницького національного технічного університету інспекторами цього управління. Це управління раніше називалось Контрольно-ревізійним, тож далі я теж буду використовувати абревіатуру КРУ, яка є більш звичною і для мене і для Вас, шановні читачі.

Хто знайомився з моїм попереднім повідомленням на сайті, той пам’ятає, що з заявою про ознайомленням з цим актом я звертався до ректора, професора Володимира Грабка, але з невідомих мені причин можливість ознайомитись з актом перевірки КРУ мені в університеті не була надана. Тож я змушений був звернутись до начальника КРУ у Вінницькій області з проханням ознайомити мене з цим актом безпосередньо у КРУ. І оскільки у діапазон перевірки попав і піврічний піддіапазон, коли ректором нашого університету ще був я, то керівництво КРУ у вівторок 22 січня, тобто одразу по отриманню моєї письмової заяви, надісланої поштою, дало вказівку керівникові відділу мене з актом ознайомити. Після отримання такої вказівки від вищого керівництва керівник відділу зателефонував мені, і ми домовились, що я прийду ознайомлюватись з актом перевірки у четвер 24 січня.

До речі, із тексту заготовленої стандартної форми акта про ознайомлення, який я підписав після ознайомлення з Актом перевірки нашого університету, я зрозумів, що для ознайомлення з цим актом перевірки мене, як одного із колишніх керівників університету, який керував

університетом в піддіапазоні діапазону перевірки, все одно викликали б, навіть, якби бажання ознайомитись з цим актом я і не проявляв.

Акт перевірки виявився об'ємним – більше 100 сторінок, тож не дивно, що на ознайомлення з ним я витратив цілих 100 хвилин.

Одразу ж заспокою читачів з нашого університету – в Акті перевірки ВНТУ дійсно, як і говорив нам ректор Володимир Грабко на грудневому засіданні Вченої ради університету, нічого такого, що тягнуло б за собою звільнення з посади керівника чи головного бухгалтера, немає. Тож я, читаючи акт перевірки, довго не міг зрозуміти, чому ректорові не хотілося, аби зі змістом цього акта ознайомився я. Але зрозумів, коли дійшов до одного із прикінцевих розділів, присвяченого організації в нашому університеті тендерних процедур закупівель за кошти Державного бюджету.

Справа у тому, що головою університетського тендерного комітету ще за мого ректорства був призначений професор Володимир Грабко, тоді ще перший проректор університету. Ставши ректором, Володимир Грабко залишив за собою головування в університетському тендерному комітеті. Тож разом зі свою секретаршею Наталією Шевчук, яку він вибрав собі в секретарі тендерного комітету, Володимир Грабко несе відповідальність за дотримання тендерних вимог і у ті часи, коли ректором ще був я, і зараз, коли ректором уже є він.

Ознайомившись з тендерною документацією різних торгів, в яких університет виступав однією із сторін в діапазоні перевірки, інспектори виявили цілий ряд відхилень в її оформленні від вимого чинного законодавства, причому поки Володимир Грабко ще був проректором і, скоріш за усе, ще сам вичитував цю документацію, то і відхилень від вимог було небагато, а як став ректором і, мабуть із-за браку вільного часу, переклав вичитку тендерної документації переважно на секретаря Наталію Шевчук, то і відхилень виявилось набагато більше, і їх масштаб став дещо більшим. І у цьому, на мій погляд, немає нічого дивного, адже і у Наталії Шевчук, після її призначення начальником планово-фінансового відділу університету, час, який вона могла виділити для вичитування тендерної документації, теж скоротився.

І, я думаю, ректор Володимир Грабко уже не раз пошкодував, що призначив Наталію Шевчук начальником планово-фінансового відділу, оскільки це призначення поки-що супроводжується для нього одними лише неприємностями, які навряд-чи колись закінчаться. А продовжаться вони цього року, на мій погляд, штрафними санкціями, які будуть накладені на голову тендерного комітету за допущені відхилення від вимог чинного законодавства під час проведення тендерних процедур. І ці штрафні санкції можуть вдарити по особистому бюджету ректора досить відчутно. Та й, боюсь, що коли головний бухгалтер Ліана Нечепуренко під час звітування повезе до міністерства Акт КРУ – а це є вимогою обов'язковою, то і міністерство в порядку реакції змушене буде зменшити йому надбавку до усіх видів виплат, які він отримує за нині діючим контрактом.

Що до інших неприємностей, які несе Акт КРУ, то вони є менш масштабними, але від деяких із них клопоту теж немало. Наприклад, за неуспішність ректор університету за поданнями директорів інститутів періодично відраховує студентів платної форми навчання. Під це попадають часто і ті, хто ще черговий внесок за навчання не вніс, і, будучи відрахованим, уже його вносити не бажає. Особливо ж якщо це заочники, які платять під час установчої сесії, а їх за академічні борги до цієї сесії адміністрація університету, виконуючи вимоги законодавства, не допускає. Ось таких відрахованих у нас за останній рік виявилось стільки, що сума недоплати ними за навчання сягнула майже 200 тисяч гривень. І зараз керівники університету змушені будуть до тих із них, хто добровільно не побажає доплатити на момент відрахування, подавати позови до суду – і це у кого за місяць треба доплатити, у кого за два, а у кого і за цілих півроку. І таких є ще біля 50 осіб, серед яких фігурують навіть іноземці. Тож клопоту з цього приводу вистачить і ректорові і директорам інститутів.

Або ще одна халепа, пов'язана з державними кредитами за навчання. Їх виділяє держава, але через касу університету, а тому забезпечувати повернення кредитів випускниками держава доручає цьому ж таки університету, який, попрощавшись з випускником уже ніякого впливу, окрім подачі позову до суду, на нього не має. І таких випускників, які або зовсім зникли, або не внесли черговий транш, наш університет теж має біля десятка.

До речі, кінцем терміну цієї перевірки нашого університету інспекторами КРУ є 01.09.2012 року. Тож в Акті КРУ нічого не сказано про те правильно, чи ні, нарахована зарплата нашим директорам інститутів не тому, що ця зарплата нарахована правильно, а тому, що вони стали директорами за штатними посадами лише 03.09.2012 року, тобто через два дні після закінчення діапазону перевірки, яка на них, як штатних працівників, ще не розповсюджувалась. Тож правильно чи ні університет платить директорам інститутів, які, обіймаючи адміністративні посади, отримують зарплату науково-педагогічних працівників, якими ці посади згідно з чинним Законом України про вищу освіту не є, стане відомо лише через два роки, коли прийде час наступної планової перевірки КРУ, діапазон якої розпочнеться 01.09.2012 року. І, я не виключаю, що нашим директорам тоді доведеться повертати частину зарплати, отриманої у межах від 03.09.2012 року і аж до появи нового Закону України про вищу освіту, проектами якого посади директорів інститутів ще тільки передбачається включити до переліку науково-педагогічних посад.

Я не буду зупинятись на інших різноманітних недоліках, яких, як ви, шановні читачі, на 100 сторінках Акту КРУ інспекторами заактовано чимало, оскільки вважаю їх такими, що не вплинули суттєво на фінансовий стан нашого університету, тим паче, що більшість із них або уже ліквідована упродовж перевірки, або їх ліквідація нині знаходиться у стадії завершення.

Що ж до мене особисто, то ознайомлення з Актом КРУ в цілому викликало позитивні емоції, адже я своїми очима переконався у тому, що претензій до мене, як до керівника ВНТУ у початковий піддіапазон

перевірки, тобто з 01.03.2010 р. по 07.09.2010 р., у фінансових інспекторів немає, і я можу спати спокійно.

Але, водночас, в результаті ознайомлення з цим актом, з'явилася і гіркота в думках. Адже із Акту КРУ я чітко і з документальним підтвердженням переконався у тому, що офіційно ректором ВНТУ професор Володимир Грабко став не 07.09.2010 року, а 08.09.2010 року. Тобто, повернувшись із Києва 7-го вересня 2010 року з наказом міністра про призначення його ректором нашого університету, він до кінця цього дня ще ректором не був, а став ним лише наступного дня 8-го вересня 2010 року. А тому 7-го вересня, повернувшись із Києва увечері, доценту Анатолію Поплавському – вченому секретареві Вченої ради університету, засідання якої відбулося 7-го вересня 2010 року у проміжку часу між 14–ю і 15-ю годинами дня під головуванням першого проректора Олександра Романюка, Володимир Грабко не мав права забороняти оформляти протокол цього засідання, на якому членами Вченої ради університету мені (у мою відсутність) було присвоєне звання «Почесний ректор ВНТУ». І не мав права «ще не ректор» Володимир Грабко 7-го вересня 2010 року вимагати від першого проректора Олександра Романюка «забути» за це засідання Вченої ради університету, на якому мене було проголошено «Почесним ректором ВНТУ», і ні в якому разі не підписувати протокол цього засідання. І цей протокол і досі не написаний і не підписаний.

Чесно признаюсь, я розраховував, що 3-го січня 2013 року у день мого 70-річчя ректор Володимир Грабко, який мені зобов'язаний усім, що у нього є, оскільки я був у нього і керівником дипломного проекту, і керівником кандидатської дисертації, і науковим консультантом докторської дисертації, і призначив проректором та віддав йому у завідування створену і випестувану мною ж кафедру, і доклав чимало зусиль, аби зробити його своїм наступником на ректорській посаді, – я розраховував, що 3-го січня він збере позачергове засідання Вченої ради університету і оголосить мене «Почесним ректором ВНТУ», відзначивши кінець кінцем і те, що я 21 рік керував цим університетом і передав його йому у ранзі одного з кращих технічних університетів України, і те, що на сьогодні я є єдиним ректором в Україні, який, вийшовши у відставку після 21 року ректорства, не проголошений «Почесним ректором», як того вимагає Статут нашого університету та Закон України про вищу освіту по відношенню до будь-якого ректора, який відпрацював успішно на цій посаді два терміни підряд, тобто не менше 10 років.

Але дива не сталося! Хоча приємне відчуття я цього дня усе-таки отримав, оскільки мені вранці було вручено телеграму, якою Президент Національної академії педагогічних наук України, академік НАН і НАПН України Василь Кремень поздоровив мене з 70-річчям і повідомив, що за наукові досягнення я нагороджений вищою академічною нагородою – медаллю «Григорій Сковорода».

До речі, про мене забули уже і міністр Дмитро Табачник і його перший заступник Євген Суліма, з якими я два з половиною роки тому, ще будучи

ректором ВНТУ, мав конфлікт, на який пішов саме тому, щоб однозначно забезпечити обрання на посаду ректора ВНТУ свого учня Володимира Грабка, а от цей мій учень Володимир Грабко, ставши ректором, ніяк не може забути того, що керівники міністерства були колись мною незадоволені, і тому намагається і через два з половиною роки після уже усіма забутого конфлікту триматись від мене якомога далі.

Але може це і є вища справедливість – у такий спосіб розплачуватись за помилки у доборі учнів!?

Дороги, які ми вибираємо

У середу 30 січня у другій половині дня я виїхав до Києва, аби наступного дня зранку взяти участь у черговому засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України у статусі її радника.

Під час цієї поїздки мені довелося шість разів вибирати дорогу, якою їхати.

Уперше довелося вибирати дорогу, під'їжджаючи до Калинівки, оскільки можна було їхати через Калинівку, економлячи кілометри, або об'їзною дорогою навколо Калинівки, економлячи час. Я вирішив економити час, тож поїхав об'їзною дорогою, яку лише два роки тому ввели в експлуатацію, а тому на ній ще немає ні ям ні вибоїн, а їзда викликає задоволення. Тож за цим вибором я не пошкодував.

Вдруге довелося вибирати дорогу на виїзді з селища Комсомольське, оскільки до Києва від цього селища можна доїхати і через Бердичів та Житомир і через Козятин та Білу Церкву – обидві ці дороги до Києва мають майже однакову кількість кілометрів і по 110 кілометрів прекрасного полотна автостради за Житомиром і за Білою Церквою. Але дорога до Білої Церкви має вужче асфальтове полотно і є більш звивистою у порівнянні з дорогою до Житомира, тож, узявши до уваги сніжну погоду і наближення темноти, я поїхав у напрямку на Бердичів.

Під'їжджаючи до Бердичева я змушений був втретє вибирати дорогу, оскільки до Житомира можна було їхати через Бердичів, а можна було їхати об'їзною навколо Бердичева. Але цей вибір здійснюється кожним водієм майже без вибору, оскільки об'їзну дорогу навколо Бердичева ввели в експлуатацію не набагато раніше від об'їзної навколо Калинівки, тож і її стан поки що є прекрасним, і, вибираючи цю об'їзну, ти економиш і час і кілометри, адже вона огинає Бердичів саме з боку Житомира.

Учетверте я змушений був робити вибір дороги, під'їхавши до Житомира, оскільки далі до Києва можна доїхати і по діаметру, складеному із вулиць, через сам Житомир, і по півколу об'їзної дороги навколо Житомира. І ось тут уже потрібно було до вибору поставитися серйозно і оцінити, що буде безпечнішим та забере менше нервів і часу, – обминання ям і вибоїн на півколі об'їзної дороги чи лавірування між пішоходами на вуличному діаметрі цього обласного центру, який пішоходи у зв'язку з вузькістю вулиць переходять не у місцях установки світлофорів, а де кому

заманеться – це я пам’ятаю ще з тих часів, коли об’їзної дороги навколо Житомира не було. Знову ж таки із-за того, що сніжило, я вирішив їхати так, щоб бути від пішоходів подалі, а тому поїхав об’їзною.

А їдучи по об’їзній навколо Житомира, я встиг пошкодувати і за тим, що не поїхав через місто, і за тим, що з Комсомольського повернув на Житомир, а не на Білу Церкву.

Я не був на війні, але у моїй уяві повоєнні дороги саме так і виглядять, як об’їзна дорога навколо Житомира, на кожному метрі якої я шкодував, що сиджу за кермом легкового авто, а не танка Т-80.

Вп’яте я вибирав дорогу, проїхавши містечко Кмитів, після якого далі на Київ можна було їхати або через райцентр Коростишів, або об’їзною дорогою, що вигнулась багатокілометровою дугою прекрасного асфальтового полотна навколо нього. У цьому місці я повернув, не роздумуючи, на об’їзну дорогу. Але, забігаючи наперед, я наведу приклад, що не завжди широкою асфальтовою дорогою можна скоріше доїхати туди, куди треба. Коли наступного дня після завершення засідання Президії Національної академії педагогічних наук я повертався з Києва назад до Вінниці, то саме на виїзді з цієї об’їзної дороги при в’їзді до Кмитова, простояв у «пробці» майже годину у щільному оточенні сотень машин і автобусів попереду, ззаду і з правого боку. Ця «пробка» виникла внаслідок зіткнення у центрі Кмитова двох автомобілів, один із яких вирішив з правого ряду повернути назад, не пропустивши того, що їхав у лівому ряду. І стояв би я у тій «пробці», мабуть, ще дуже довго, якби не помітив, що шофер «газончика» з дровами, що стояв з правого боку від мене, повернувшись з прогулянки, не завів свій «газончик» і не вивернув кермо і з’їхав по обочині на втоптаний колесами місцевого транспорту сніг, що нагадував «санну» дорогу, прокладену паралельно автостраді вздовж кювету. Я, не довго думаючи, повернув у шпарину, що відкрилася між двома фурами після того, як «газончик» з’їхав на «санну» дорогу, і теж поїхав за «газончиком», розраховуючи на те, що раз він везе дрова, то місцевий, а тому знає, куди їде. За мною, до речі, одразу ж потягнулась довга череда інших автомобілів, які повірили у те, що ми з «газончиком» знаємо дорогу і безстрашно з’їхали на утоптаний сніг, що нагадував «санну» дорогу. А з автостради на наш кортеж з заздрістю дивилися сотні очей, що світилися поряд з замовкшими автомобілями, жалкуючи, що через кювет до нас не має змоги приєднатися. Моє рішення поїхати за «газончиком» виявилось вірним – проїхавши з кілометр, ми виїхали знову на автостраду, але уже попереду розбитих автомобілів, що перегородили дорогу. І по тому, що аж до Житомира я їхав пустою полосою дороги з нашого боку, можна зробити висновок, що та «пробка» ще довго «затикала» дорогу.

Вшосте я вибирав дорогу уже в Києві, коли звернув з проспекту Перемоги у напрямку до того проміжку вулиці Артема, на якому розмістилась будівля Президії Національної академії педагогічних наук України, до якого можна було доїхати або через Львівську площу, ризикуючи попасти в затяжну «пробку», або через вузеньку бічну вуличку, вздовж обох

боків якої стояли сотні припаркованих автомобілів, ризикуючи пропороти бік своєї машини об задній бампер чиєїсь чужої. Я вибрав цю вузеньку вуличку і невдовзі за сприяння Ангела-хранителя неушкоджений заїхав на територію Президії нашої академії.

Звичайно, коли я повертався на другий день з Києва до Вінниці, мені знову доводилося шість разів в описаних вище місцях обирати дорогу, якою їхати далі, але розповідати про це у цьому ж матеріалі, на мій погляд, то уже буде перебором.

А повернувшись у свій кабінет і включивши комп'ютер, на сайті УНІАН я прочитав, що за останній рік кількість українських студентів в університетах Польщі збільшилась удвічі. І я згадав, що у це збільшення наш університет теж невдовзі внесе свою долю, оскільки уже зовсім скоро півтора десятки наших студентів магістерської підготовки відправляться навчатись у Польщу згідно з договором про отримання двох дипломів – українського і польського. І можна лише порадіти за наших польських університетських колег, які у тому числі і за рахунок наших студентів збережуть свої місця роботи, незважаючи на масовий від'їзд їхніх польських вихованців на навчання до університетів Німеччини, Франції і Великобританії. Але, не бачачи у перспективі серед студентів нашого університету жодного поляка, я не зовсім розумію суть нашого договору про взаємний обмін студентами. Як на мене, то ми, підписуючи цей договір, вибрали дорогу з одностороннім рухом, яка приведе з часом до втрати частиною наших колег місць роботи. У тому числі і за рахунок того, що навчатись наші магістри у Польщі для отримання ще й польського диплому будуть аж до наступного лютого місяця, а прийом в аспірантуру у нашому університеті згідно з нормативними документами ми зобов'язані будемо завершити на два місяці раніше – до 25 грудня. Тож ця дорога веде не лише до втрати частини місць роботи для наших викладачів, починаючи з двох посад у році нинішньому, початковому, а і до обезкровлення університетської аспірантури, оскільки наші кращі студенти, отримавши польські дипломи і втративши можливість одразу по закінченні магістратури вступити до аспірантури у нашому університеті, там у Польщі і залишаться. І процес скорочення робочих місць у нашому університеті зі збільшенням числа наших студентів, бажаючих закінчити магістратуру у Польщі, буде лише наростати. А варто відзначити, що цей процес і зараз, ще до початку десантування наших студентів у Польщу, уже характеризується високою інтенсивністю, оскільки число посад у нашому університеті (згідно з даними Акту КРУ) за два останні роки скоротилося на 223 одиниці (із 1667 станом на 01.09.2010 року до 1444 станом на 01.09.2012 року). І тут, мабуть, не лишнім буде звернути увагу ще й на те, що у наведене вище число скорочених посад ще не увійшли 14 посад деканів факультетів, які виведені зі штатного розпису університету 03.09.2012 року, тобто на два дні пізніше терміну закінчення перевірки нашого університету ревізорами КРУ.

Лист до ректора

Ректору ВНТУ,
проф. Грабку В.В.

Доброго дня, Володимире Віталійовичу!

Я вийшов на завершальну стадію процедури переговорів про включення наших журналів до науково метричної бази РІНЦ (Російський Індекс Наукового Цитування), яка згідно з договором між Росією і Україною про взаємне визнання вчених ступенів і вчених звань нашою ДАК МОНМС визнається повноправною науково метричною базою, адекватною науково метричній базі СКОПУС. До речі, до науково метричної бази РІНЦ входять не лише російські наукові журнали, а й багато наукових журналів західноєвропейських університетів, і навіть з України уже увійшли журнали Київського національного університету, Харківського національного університету, Донецького національного університету та НАПНУ.

Успіху моїх переговорів допомогло як те, що я (як головний редактор «Вісника ВПІ» та «Наукових праць ВНТУ») є академіком Національної академії педагогічних наук України, яка теж нещодавно включена до науково метричної бази РІНЦ,так і те, що я є академіком Міжнародної академії наук вищої школи (з центром у Москві), яка теж є повноправним членом науково метричної бази РІНЦ з року її створення.

Останнім етапом процедури переговорів про включення наших журналів до науково метричної бази РІНЦ є підпис ректором університету ліцензійної угоди між ВНТУ та ООО «НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА» (Москва), яка і є власником науково метричної бази РІНЦ.

Оскільки переговори від імені ВНТУ міг вести лише хтось із працівників ВНТУ, хто має якусь адміністративну посаду, то я вів і продовжую вести ці переговори як директор науково-дослідного інституту «Проблем моделювання багатозв'язних систем» у структурі ВНТУ (нагадаю, що наказ про призначення мене директором НДІ ПМБС на громадських засадах ви підписали ще у 2010 році). Саме тому у ліцензійній угоді я вписаний директором, якому надається право бути представником ВНТУ у справах, пов'язаних з дією цієї ліцензійної угоди.

Прошу підписати ліцензійну угоду.

До речі, завдяки цій ліцензійній угоді до науково метричної бази РІНЦ можна буде внести трохи пізніше не лише «Вісник ВПІ» та «Наукові праці ВНТУ», у яких головним редактором є я і лише про які я поки-що веду переговори, але і ті університетські журнали, в яких головними редакторами є Кожемяко і Азаров.

Оскільки вам для ознайомлення з ліцензійною угодою потрібен буде якийсь час, то передаю її обидва екземпляри через вашого помічника.

Директор НДІ ПМБС (на громадських засадах),
академік НАПН України та МАН ВШ, проф.
Б. Мокін

Чи усвідомлювали судді ВАСУ, що завдяки їх рішенню Олександр Домбровський стартував на більш високу політичну орбіту?

У п’ятницю 8 лютого 2013 року Інтернет приніс повідомлення, що судді Вищого Адміністративного Суду України, розглянувши позов екс-народного депутата від опозиції Кармазіна, позбавили статусу народних депутатів України Павла Балогу, який обраний по одному із мажоритарних округів Закарпаття, та Олександра Домбровського, який обраний по мажоритарному округу №11 міста Вінниці, тобто того округу, який у Верховній Раді України 1-го скликання у якості народного депутата України у період з 1990-го по 1994-й роки представляв я.

Мені невідомо чим керувався ВАСУ, розглядаючи за межами визначеного законодавством терміну позов від колишнього народного депутата України Кармазіна, який не був кандидатом в народні депутати України ні по округу, в якому балотувався Павло Балога, ні по округу, в якому балотувався Олександр Домбровський, а тому в аналізі рішення суддів я обмежусь лише констатацією припущення, що визначених законодавством формальних підстав для позбавлення Павла Балоги і Олександра Домбровського статусу народних депутатів України, які після рішення ЦВК і прийняття присяги уже цього статусу набули, суд не мав.

Мені невідомо чим керувався колишній народний депутат України Кармазін, подаючи позов у ВАСУ саме до Павла Балоги і Олександра Домбровського, але з врахуванням того, що Павло Балога з незначною перевагою виграв вибори у кандидата від провладної Партії регіонів Деркача, а Олександр Домбровський з незначною перевагою виграв вибори у кандидата від опозиційної партії «Батьківщина» Солейко, можна припустити, що, подаючи свій позов саме до цих відповідачів, Кармазін намагався переконати усіх нас, що він є рівновіддаленим і від влади і від опозиції, а тому ніким не заангажованим. Однак те, що і Павло Балога і Олександр Домбровський, вигравши вибори у своїх округах, відмовились у парламенті примкнути до фракції Партії регіонів, ставить під сумнів тезу про рівновіддаленість позивача. Особливо ж на фоні припущення, що без чийогось сприяння колишній народний депутат Кармазін не зміг би дати нині хід своєму позову, який у ВАСУ не було підстав розглядати нині як у зв’язку з пропуском терміну розгляду, так і у зв’язку з невідповідністю позивача статусу особи, що мала законне право подавати позов з цього приводу взагалі і на рівні ВАСУ зокрема.

Тож далі я зосереджу увагу у своєму аналізі лише на наслідках судового позбавлення статусу народного депутата України Олександра Домбровського, який до отримання цього статусу пройшов шлях від випускника Вінницького національного технічного університету у той період, коли ректором цього університету ще був професор Кузьмін, до мера міста Вінниці за часів президентства Леоніда Кучми та губернатора Вінниччини за часів президентства Віктора Ющенка.

Олександр Домбровський був відмінником у студентські роки та успішним мером і губернатором у-подальшому житті, але його популярність обмежувалась кордонами Вінниччини, оскільки успіхи невеликої Вінниці та аграрної Вінницької області були мало помітними на фоні таких міст-мільйонників як Київ, Донецьк, Дніпропетровськ, Одеса, Харків та областей, центрами яких є ці міста-мільйонники. Тобто, навіть уже ставши народним депутатом України по округу №11, Олександр Домбровський залишався політиком регіонального рівня, про якого згадували в основному лише як про одного із членів парламентської групи, очолюваної іншим вінничанином – Петром Порошенком, який уже виріс до політика національного рівня і є відомим далеко за межами України.

ВАСУ своїм рішенням позбавити Олександра Домбровського статусу народного депутата одномоментно зробив таку політичну рекламу йому і підняв його взнаваємість на такий рівень, на який Олександру Домбровському довелося б самостійно підніматись багато років, витрачаючи чималі кошти. А тепер, завдяки рішенню ВАСУ та Інтернету, Олександром Домбровським зацікавляться усі – і в Україні, і за її межами, особливо ж, після оскарження ним рішення ВАСУ у Європейському суді, який, і у цьому, на мій погляд, можна бути упевненим уже сьогодні майже на 100%, визнає це рішення ВАСУ незаконним і зажадає від України його відмінити.

Але можна не сумніватись, що ще до рішення Європейського суду, процедура якого може тривати не один рік, в результаті нових парламентських виборів у мажоритарному окрузі №11, які повинні бути оголошеними Центральною Виборчою Комісією невдовзі, Олександр Домбровський знову стане народним депутатом України. Причому цього разу, якщо вибори будуть чесними, він переможе на цих виборах з набагато більшим відривом від того, хто посяде друге місце, оскільки ВАСУ своїм рішенням про позбавлення статусу народного депутата України уже після того, як він прийняв присягу і отримав мандат та відмовився увійти до фракції Партії регіонів, здійснив Олександру Домбровському таку передвиборчу рекламу, яку йому не зробили б сотні його соратників і прихильників ні до, ні під час виборів.

У підтримку концептуальних засад реформування вищої освіти, запропонованих ректором НТУУ «КПІ», академіком Згуровським

У №5 від 8.02.2013 р. щотижневика «Дзеркало тижня. Україна» опублікована стаття ректора НТУУ «Київський політехнічний інститут», академіка НАН України та НАПН України Михайла Згуровського під назвою «Концептуальні засади реформування вищої освіти», у якій він сформулював і обґрунтував 11 таких засад.

На мій погляд, Михайло Згуровський опублікував цю статтю саме зараз, аби завчасно нагадати свою позицію освітянам і парламентарям перед 27 лютого 2013 р., яке наступить через два з половиною тижні, і на яке Комітет з питань науки і освіти Верховної Ради України призначив

парламентські слухання, присвячені темі законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти в Україні, під час яких, як вказано в розділі «Освіта» сайту «Лівий берег», планується обговорити три проекти нової редакції Закону України «Про вищу освіту», авторами яких є: першого – народні депутати України Сергій Ківалов, Григорій Калетнік, Микола Сорока, які на громадських засадах посідають водночас посади ректорів університетів в Одесі, у Вінниці, та у Рівному; другого – народні депутати України Арсеній Яценюк, Олег Тягнибок, Віталій Кличко, які є лідерами опозиційних фракцій у парламенті; третього – група провідних українських освітян і вчених під керівництвом екс-міністра освіти і науки України, ректора НТУУ «КПІ», академіка Згуровського, що була створена рішенням Кабміну України, але до проекту якої після відставки її куратора Сергія Тигіпка з посади віце-прем'єр-міністра Кабмін втратив інтерес, а тому цей проект був зареєстрований у Верховній Раді України народним депутатом України Віктором Балогою.

Я не входив до складу групи розробників проекту закону, очолюваної Михайлом Згуровським, і до деяких статей цього проекту у мене – професора університету, який 21 рік обіймав посаду ректора цього університету і вивів його до когорти національних, а також відпрацював у якості народного депутата України 4 роки у Комітеті з питань науки і освіти Верховної Ради України 1-го скликання, є певні зауваження, однак що стосується тих 11 концептуальних засад, що опубліковані Михайлом Згуровським у вказаній вище статті і лягли в основу проекту закону, розробленого очолюваною ним групою, то я їх підтримую у повному обсязі.

Більше того, я хочу додати деякі свої коментарі до 4-ї, 9-ї та 11-ї концептуальних засад Михайла Згуровського, аби додатково підсилити його аргументацію і шляхом публікації цих коментарів на моєму персональному сайті і у мережі facebook допомогти йому переконати народних депутатів та керівників міністерства і ректорів університетів, що будуть брати участь у парламентських слуханнях, аби вони підтримали і рекомендували Верховній Раді України проголосувати за проект закону, розроблений саме його групою.

У засадничому пункті №4 статті Михайла Згуровського читаємо: *«Доцільно відійти від практики видачі випускникам усіх ВНЗ дипломів державного зразка, Потрібно дозволити ліцензованим ВНЗ видавати дипломи від свого імені, трансформувавши систему акредитації в інститут контролю якості освітніх послуг, а не її гарантування. Будучи відпущеним «у вільне плавання», кожний ВНЗ дуже швидко знайде свою «нішу» і здобуде свою оцінку на ринку праці»* – кінець цитати.

В доповнення до процитованого вище я хочу звернути увагу на те, що зовнішній критерій оцінки кожного українського ВНЗ ми уже маємо – це наявність і кількість іноземних студентів та аспірантів у цьому ВНЗ та кількість країн, громадянами яких є ці іноземні студенти та аспіранти. Адже до ВНЗ, який не надає якісні освітні послуги і дипломи бакалавра, магістра та доктора філософії якого не визнаються в інших державах, громадяни цих

держав вступати не стануть і свої долари в якості оплати за отримання освітніх послуг відповідного рівня до цього ВНЗ не принесуть. І, наприклад, науково-педагогічний колектив Вінницького національного технічного університету, як і колектив НТУУ «Київський політехнічний інститут», видавати дипломи від свого імені не боїться, оскільки нині фахівці з його дипломами працюють на інженерних, менеджерських та університетських посадах у 80 країнах, і не лише розташованих в Африці, Азії, Східній Європі та Південній Америці, але і у таких країнах Північної Америки як США та Канада та у таких країнах Західної Європи як Федеративна Республіка Німеччина та Швейцарія. Та й на ринку праці України випускники Вінницького національного технічного університету на рівних конкурують з випускниками таких провідних технічних університетів України як НТУУ «Київський політехнічний інститут», НТУ «Харківський політехнічний інститут», НУ «Львівська політехніка», Донецький національний технічний університет, Одеський національний політехнічний університет, Національний транспортний університет України, Київський національний університет будівництва та архітектури, Харківський національний університет радіоелектроніки, колективи яких, я впевнений, теж з задоволенням підтримають ідею ректора НТУУ «КПІ» Михайла Згуровського видавати дипломи від імені свого ВНЗ. Підтримати цю ідею, на мій погляд, вигідно і керівникам нашого міністерства, адже її реалізація знімає протестну гостроту з висунутої нині на порядок денний проблеми об’єднання ВНЗ у потужні університетські комплекси, оскільки ті ВНЗ, дипломи яких не будуть поціновані на ринку праці, для виживання самі ініціюватимуть приєднання їх до якихось інших ВНЗ, що уже забезпечили собі міжнародний авторитет або, принаймні, є більш авторитетними на ринку праці у їхньому регіоні чи у галузі підготовки.

А далі я процитую витяг із засадничого пункту №9 статті Михайла Згуровського, який звучить так: *«Мають розширюватись гарантії рівного доступу громадян до вищої освіти за рахунок удосконалення зовнішнього незалежного оцінювання в напрямі надання цій системі чутливості до креативних здібностей абітурієнтів»*. І звернути увагу я хочу у першу чергу на останні 8 слів цієї цитати, оскільки чомусь ні у кого не викликає сумніву – і це справедливо, що до ВНЗ, де навчають художньому мистецтву, повинні вступати молоді люди, що мають здібності до малювання, наявність яких при вступі необхідно перевірити. Як не викликає сумніву і те, що до ВНЗ, де навчають вокалу, повинні вступати молоді люди, що мають слух і голос, наявність яких теж при вступі необхідно перевірити. Але чомусь загальноприйнятим є те, що до ВНЗ, де навчають інженерному мистецтву, може вступати будь-хто без будь-якої перевірки на наявність якщо не здатності, то хоча б потягу до інженерної творчості. Тож не дивно, що в інженерних ВНЗ нині навчаються багато тих молодих людей, які не мають ні здібностей, ні потягу до інженерної творчості, а попали вони у ці ВНЗ лише тому, що їм не вистачило балів, отриманих на зовнішньому незалежному оцінюванні, для того, щоб вступити до ВНЗ, де готують економістів, юристів,

істориків чи дипломатів, по відношенню до яких і киплять усі пристрасті що до ефективності зовнішнього незалежного оцінювання як засобу боротьби з корупцією та забезпечення рівних прав абітурієнтів.

Оскільки згідно з «Філософським енциклопедичним словником» усі науки діляться на «природознавчі», «суспільствознавчі» та «технікознавчі», то доводиться констатувати, що система зовнішнього незалежного оцінювання є ефективним засобом боротьби з корупцією та забезпечення рівних прав абітурієнтів лише до спеціальностей ВНЗ, які базуються на «суспільствознавчих» науках. Водночас ця система у нинішньому вигляді є індиферентною до спеціальностей ВНЗ, які базуються на «природознавчих» науках, і шкідливою по відношенню до спеціальностей ВНЗ, які базуються на «технікознавчих» науках, оскільки вона зруйнувала систему профорієнтації, яка у минулі роки забезпечувала вступ до ВНЗ на технічні спеціальності саме тих молодих людей, які мають здібності і потяг до інженерної творчості.

Старше покоління людей ще пам'ятає, що Радянський Союз лідируючі позиції у світі в галузі освоєння ядерної енергії у мирних та військових цілях, а також у галузі освоєння Космосу і ракетобудування займав саме тому, що у Московському інженерно-фізичному інституті, Московському фізико-технічному інституті та у Московському вищому технічному училищі імені Баумана – головних центрах підготовки фахівців для цих галузей, були створені потужні системи профорієнтації, що базувались на очних і заочних фізико-математичних школах, в яких майбутнім абітурієнтам доводилось розв'язувати математичні, фізичні та технічні задачі такої складності, яка була «не по зубам» навіть для більшості вчителів, випущених педагогічними інститутами. І відмінні оцінки та гарні знання шкільного матеріалу не гарантували випускникам шкіл, які не пройшли підготовку в системі профорієнтації МІФІ, МФТІ чи МВТУ, вступ до цих провідних ВНЗ. Тому-то у цих ВНЗ не навчались випадкові люди, не здатні засвоїти їхні програми, та не було не бажаючих після закінчення працювати за обраною спеціальністю. Тому-то і успіхи у держави там, де використовувались ці випускники, були світового рівня. А сьогодні варто лише якомусь технічному університету відкрити підготовчі курси для навчання саме у цьому університеті чи заочну фізико-математичну школу, задачі якої орієнтують майбутнього абітурієнта на рівень складності навчання саме у цьому університеті, і додати з десяток балів до сумарного багатосотенного балу зовнішнього незалежного оцінювання, щоб сприяти вступу до університету саме тих, хто професійно орієнтований, хто навчання у ньому не кине і, отримавши інженерну спеціальність, піде працювати за її профілем, як одразу ж формується «хор голосів» у ЗМІ, який оголошує цей університет таким, у якому процвітає корупція при вступі і не забезпечується рівність прав абітурієнтів. А потім цей «хор» дивується, чому це і наші автомобілі гірші за німецькі та японські, і наші холодильники гірші, а вітчизняної електроніки так уже взагалі немає. А дивуватись нічого, тому що в технічних університетах навчаються не ті, що мають хист до інженерної справи і бажають працювати інженерами, а ті, хто отримав вищий бал на зовнішньому незалежному оцінюванні і пішов до

технічного ВНЗ, як до останнього пристанища, тільки тому, що його балу для вступу у юридичний чи економічний ВНЗ, куди він теж подавав заяви, не вистачило. І, розуміючи, що позбавляти абітурієнтів можливості одночасно вступати у декілька ВНЗ не можна, оскільки це буде кроком назад у формуванні громадянського суспільства, я, усе-таки, радив би нашому міністерству, яке формує і затверджує правила прийому до ВНЗ, ввести у ці правила вимогу дозволяти абітурієнтам вступати у різні ВНЗ лише на споріднені спеціальності. Це дасть шанс їм попасти на навчання до кращого з їхньої точки зору ВНЗ вибраного профілю, але і в разі, якщо за конкурсом вони у найкращий ВНЗ вибраного профілю не попадуть, то навчатимуться у іншому ВНЗ аналогічного профілю, причому теж навчатимуться тому, до чого є здібності і тяга.

А перед завершенням моїх доповнень я процитую витяг із засадничого пункту №11 статті Михайла Згуровського, який звучить так: *«В університетах має бути запроваджена дійова система противаг і стримувань між керівником, вченою радою, органами громадського самоврядування, громадськими організаціями. За європейською традицією повноваження ректора і вченої ради ВНЗ мають бути розмежованими»*. Саме тому мені, наприклад, який слідкує за допомогою інтернету за усіма резонансними подіями, що мають місце в європейській і північноамериканській системах вищої освіти, не відомо ні одного випадку арешту ректора ВНЗ там взагалі, у той час як у вітчизняній системі вищої освіти лише за останні 10 років мали місце 4 випадки притягнення до кримінальної відповідальності ректорів університетів із Луцька, Києва, Кривого Рогу та Донбасу за зловживання службовим становищем і нецільове використання коштів, причому ректора із Луцька заарештовано лише кілька днів тому. І, я думаю, що так сталося саме тому, що ці ректори, будучи водночас і головами вчених рад, керували ввіреними їм університетами без контролю з боку вчених рад, і ця безконтрольність стала однією із ключових причин вчинення ними протиправних дій кримінального характеру. А керували б вченими радами у цих університетах не ці ректори, а авторитетні, принципові професори, то і вчинки цих ректорів і витрачання ними коштів знаходились би під постійним і гласним контролем вчених рад, обраних із числа науково-педагогічних працівників та студентства, що відбило б охоту у цих ректорів навіть думати про зловживання, не кажучи уже про втілення цих зловживань у життя. І обіймали б за умов розмежування повноважень ректора і вченої ради ці ректори свої посади і по-сьогодні, адже сам факт обрання їх у свій час ректорами свідчить про те, що Конференції трудових колективів цих університетів якості, притаманні керівникам, у них побачили.

Я міг би сформулювати додаткові аргументи у підтримку і інших 8-и концептуальних засад реформування вищої освіти, запропонованих ректором НТУУ «КПІ» Михайлом Згуровським, але тоді моя аргументація стала б занадто довгою, тобто такою, яку багато хто із моїх читачів до кінця не дочитав би, адже довгі тексти мало хто любить, а тому на цьому я ставлю крапку.

На закінчення додам лише те, що в разі, якщо когось із читачів зацікавить мій аналіз проекту Закону України «Про вищу освіту», запропонованого народними депутатами Ківаловим, Калетніком і Сорокою, то з ним можна ознайомитись на цьому ж моєму сайті mokin.com.ua, на якому 03.01.2013 р. у розділі «Новини» він розміщений під заголовком «Враження від ще одного проекту Закону України про вищу освіту, запропонованого народними депутатами С.В. Ківаловим, Г.М. Калетніком і М.П. Сорокою».

Про те, як можна отримувати перемоги, не беручи участь у боротьбі за них

У п'ятницю 22 лютого 2013 року в Україні відбулися дві знакові події – нарешті відкрилася 2-га сесія Верховної Ради України 7-го скликання та відбулася 4-годинна зустріч у телеефірі Президента нашої держави Віктора Януковича з громадянами України, що проживають у різних її куточках.

2-га сесія Верховної Ради України 7-го скликання повинна була відкритись ще 5-го лютого 2013 року, але її відкриття затрималось на 17 днів у зв'язку з блокуванням парламентської трибуни і столу президії опозицією, яка вимагала, щоб кожний народний депутат голосував особисто і ніхто не голосував, використовуючи чужу картку, а більшість, яку складають депутати від Партії регіонів та її прихильників, обраних за мажоритарними округами, домагалась відкриття сесії без виконання цієї вимоги.

І ось сьогодні парламентська більшість та опозиція врешті-решт віднайшли взаємно прийнятний варіант, завдяки якому роботу Верховної Ради розблоковано, і відтепер перестане обговорюватись у ЗМІ варіант дострокового розпуску парламенту у разі, якби 2-а сесія Верховної Ради України 7-го скликання не відкрилася до 5-го березня.

В основу цього варіанту покладена домовленість про обов'язковість особистого голосування, яка закріплена відповідними змінами, внесеними у закон про регламент роботи Верховної Ради України і одразу ж проголосованими.

Звичайно, опозиція – фракції УДАР, Батьківщина і Свобода – по праву святкує перемогу у цьому парламентському протистоянні, але, як на мій погляд, то найбільше дивідендів від перемоги опозиції отримала фракція комуністів, яка у вказаному протистоянні взагалі ніякої участі не брала. Адже усім тепер зрозуміло, що парламентська більшість, яка має у запасі не більше двох десятків голосуючих із числа позапартійних мажоритарників, для більшості із яких парламентська робота є другорядною по відношенню до їхньої діяльності іншого характеру, без голосів комуністів жодного свого законопроекту, який не сприйматиметься опозицією, у статус закону не проведе. Тож завдяки протистоянню парламентської більшості з опозицією комуністи отримали «золоту акцію». І цілком логічним є припущення, що фракція Партії регіонів погодилась пристати на вимогу опозиції саме тому, що лідери комуністів пообіцяли лідерам парламентської більшості

використовувати свої голоси на благо перетворення більшості умовної у більшість реальну, і лише після того, як свою обіцянку комуністи у якийсь спосіб скріпили.

Що ж до другої знакової події, то оскільки вона буде в деталях висвітлена в усіх ЗМІ, я дозволю собі висловитись стосовно неї коротко, зупинившись лише на одному, але дуже важливому її аспекті.

І цей аспект, на який я звернув увагу, слухаючи президента, полягає у тому, що президент остаточно визнав, що об'єднання проблем освіти, науки, молоді і спорту в одному міністерстві було помилкою, і що уже зовсім скоро освіта і наука залишаться у своєму колишньому міністерстві, а молодь і спорт теж отримають своє власне міністерство. І це для нас освітян буде гарним рішенням, оскільки я, наприклад, уже від багатьох авторитетних ректорів чув нарікання на те, що до керівників нашого міністерства на прийом попасти нині дуже важко, оскільки вони занадто перевантажені розв'язанням інших, не пов'язаних з освітою і наукою питань.

Про те, як проходив процес входження двох наших наукових журналів до наукометричної бази РІНЦ

Електронний лист до менеджера наукометричної бази РІНЦ

От кого: Борис Мокин

Дата 26 февраля 2013 г.

Тема RE проект договора на размещение изданий ВНТУ в РИНЦ

Добрый день, уважаемая госпожа Нигалатий!

В ответ на Ваше письмо от 25 февраля 2013 г. высылаю Вам для согласования проект договора на размещение двух изданий Винницкого национального технического университета в наукометрической базе РИНЦ.

Я вписал в проект договора предоставление нами метаданных обоих журналов только за три года (2010, 2011, 2012), чтобы не нарушить 60-дневный срок их подачи в НЭБ, который при более глубоком архивировании будет сложно выдержать в связи с широкой географией авторов статей и неполнотой для заполнения метаданных востребованной нами в предыдущие годы от них авторской информации.

В связи с этим у меня к Вам такой вопрос: «Какой вариант для Вас предпочтительнее – указание нами в Приложении к Договору началом архивирования 2010 года по обоим журналам, а после подготовки метаданных за более ранние годы – оформление нового Приложения с указанием более ранних сроков архивирования, или же указание уже в этом Приложении более ранних сроков (для «Вісника ВПІ» – 2004 г., а для «Наукових праць ВНТУ» – 2007 г.), но с разрешением выйти за 60-дневный срок представления метаданных за годы, предшествовавшие 2010-му?»

И еще на одном моменте я хочу остановиться – это касается отсутствия индекса ISSN у нашого электронного журнала «Наукові праці ВНТУ».

Все дело в том, что мы его издаем полнотекстово сразу на трех языках – украинском, русском и английском. И при попытке сразу оформить индекс ISSN, нам было предложено сделать отдельные индексы ISSN по всем трем языковым версиям журнала. Но это входило в противоречие с наличием у нас только одной лицензии на его издание в трехязычном варианте. Поэтому согласование вопроса об индексе ISSN растянулось на годы. Однако уже виден «свет в конце тоннеля». Поэтому, как только мы окончательно решим вопрос и получим индекс ISSN для этого журнала, мы сразу же его сообщим дополнительным письмом.

Если же Вас не устроит отсутствие индекса ISSN у электронного журнала «Наукові праці ВНТУ», то мы согласны будем на включение в РИНЦ сначала только «Вісника ВПІ», включив в Приложение к договору только этот журнал, а после получения индекса ISSN электронным журналом «Наукові праці ВНТУ» мы предложим его включить дополнительно, добавив еще одно Приложение к договору (или переоформив на два журнала первичное Приложение).

Прошу Вас дать разъяснение по существу поднятых мной вопросов.

С уважением

Борис Мокин – главный редактор обоих журналов, академик НАПН Украины (Киев) и МАН ВШ (Москва)

Ще один електронний лист до менеджера наукометричної бази РІНЦ

Добрый день, уважаемая госпожа Нигалатий!

Спасибо за быстрый и исчерпывающий ответ по сути заданных мною вопросов.

Я воспользовался Вашей рекомендацией и внес в Договор п.2.1 в предложенной Вами редакции – посмотрите, пожалуйста, и утвердите итоговый вариант Договора и Приложений к нему.

После Вашего подтверждения я распечатаю 2 экземпляра Договора и Приложений к нему, подпишу их у ректора университета (как руководителя «издательства») и отошлю Вам почтой.

С уважением

Борис Мокин – представитель издательства «Винницкий национальный технический университет»

Службова записка ректору університету

Ректору ВНТУ,
проф. Грабку В.В.
від головного редактора «Вісника ВПІ» і «Наукових праць ВНТУ», проф.Мокіна Б.І.

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Доброго дня, Володимире Віталійовичу!

Я завершив переговори з керівниками Російської науково метричної бази РІНЦ, що має статус міжнародної, і подаю вам узгоджений з ними текст договору на підпис.

Завдяки тому, що я, як головний редактор, є академіком Міжнародної академії наук вищої школи (Москва), керівники РІНЦ надали нам право безкоштовного входження очолюваних мною університетських журналів до РІНЦ і безкоштовного входження усім бажаючим з усіх комп'ютерів нашого університету (згідно з IP-адресами) до цієї бази. Як виявилось, для РІНЦ особа головного редактора є ключовою. Я і нестиму відповідальність за зміст статей і якість подачі матеріалів до РІНЦ. Навіть не думав, що настане час, коли моє московське академічне звання стане у пригоді університету.

На кожному примірнику (їх два) договору вам потрібно поставити підпис двічі – на сторінці 5 і на сторінці 6.

Після того, як я відправлю до Москви поштою підписані вами примірники договору, вони підпишуть їх зі свого боку і один примірник повернуть мені, як представнику університету у РІНЦ, поштою назад – з цього дня договір вступить в силу.

Оскільки я задавав ідеологію і керував процесом переговорів з РІНЦ, а усю технічну роботу виконував Олександр Мокін, і він же буде у мене відповідати за організацію передачі відповідальними секретарями журналів метаданих до РІНЦ і за якість цих метаданих, то пропоную його ввести до складу редколегій обох журналів.

До речі, я поцікавився у керівників нашої міністерської ДАК, чи визнаватимуть вони статті, що увійшли до РІНЦ, як такі, що відповідають їх вимогам, щодо входження до міжнародних науковометричних баз статей, за якими захищаються дисертації.

І я отримав однозначну відповідь, що оскільки РІНЦ є науково метричною базою, яка має такий же міжнародний статус, що і науково метрична база СКОПУС, то вони для нашого ДАК є рівноцінними. Тож тепер ми з цією проблемою клопоту не матимемо.

27. 02.2013 р. *Б. Мокін*

Наступний електронний лист до менеджера наукометричної бази РІНЦ

Добрый день, уважаемая госпожа Нигалатий!

Сегодня (1-го марта) я отправил на Ваш адрес письмо с вложенными в него двумя экземплярами договора (с приложениями), подписанного ректором нашего университета.

Я прошу извинить меня за то, что не прислушался к Вашей рекомендации отправлять договор простым письмом, а все-таки отправил его письмом рекомендованным, что, возможно, создает Вам какие-то неудобства при получении. Но договор, с моей точки зрения, является

настолько важным документом, что гарантия его доставки Вам должна быть абсолютной. А наша отечественная почта дает абсолютную гарантию доставки письма в другую страну только при условии, что письмо имеет статус рекомендованного.

Теперь мы будем ожидать получения нашего экземпляра договора, но еще до его получения начнем готовить метаданные. И в этой связи было бы неплохо получить от Вас образец заполнения метаданных в РИНЦ, что поспособствовало бы нам подготовить все, что нужно, сразу правильно, минуя этап «проб и ошибок».

С уважением – Борис Мокин – представитель издательства «Винницкий национальный технический университет»

Наказ ректора, обумовлений необхідністю виконання умов наукометричної бази РІНЦ

Про внесення змін до складу редколегії наукового журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту»

У зв'язку зі входженням університетського наукового журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту» (з дозволом на публікації в галузях технічних, економічних і педагогічних наук) до наукометричної бази РІНЦ (Російський Індекс Наукового Цитування), створеної у Москві НАУКОВОЮ ЕЛЕКТРОННОЮ БІБЛІОТЕКОЮ Росії, та необхідністю виконання умов вступу до цієї бази і забезпечення кваліфікованої взаємодії з нею

н а к а з у ю:

1. Вивести з 11-го березня 2013 року зі складу редколегії наукового журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту» як таких, що не мають наукового ступеня доктора наук – Буреннікова Ю.А., Буяльську Т.Б., Леонтьєва В.О., Петренка М.І., Ратушняка Г.С.

2. Ввести з 11-го березня 2013 року до складу редколегії наукового журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту» замість членів, вибулих за п.1 даного наказу, нових членів, які мають науковий ступінь доктора наук:

Карачину Наталію Петрівну – завідувача кафедри менеджменту та моделювання в економіці, доктора економічних наук,

Корнієнка Валерія Олександровича – завідувача кафедри соціально-політичних наук, доктора політичних наук,

Мокіна Олександра Борисовича – завідувача кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, доктора технічних наук,

Перевознікова Сергія Івановича – завідувача кафедри комп'ютерних наук, доктора технічних наук,

Роїка Олександра Митрофановича – завідувача кафедри адміністративного та інформаційного менеджменту, доктора технічних наук.

3. Головному редактору журналу, академіку НАПН України і МАН ВШ Мокіну Б.І. у двотижневий термін ознайомити нових членів редколегії з переліком та змістом їхніх обов'язків і надати можливість їм ефективно ці обов'язки виконувати.

4. Згідно з умовами договору університету з НАУКОВОЮ ЕЛЕКТРОННОЮ БІБЛІОТЕКОЮ Росії покласти відповідальність за дотримання умов членства у науко метричній базі РІНЦ на головного редактора журналу Мокіна Б.І.

5. Покласти відповідальність за підготовку метаданих згідно з вимогами науко метричної бази РІНЦ на відповідального секретаря редколегії журналу Дерібо О.В., а відповідальність за передачу метаданих до РІНЦ – на члена редколегії журналу Мокіна О.Б.

6. Директору КІВЦ Власюку А.І. при друкуванні журналу забезпечити внесення в нього усіх змін, передбачених даним наказом, та розміщення їх на сайті журналу.

7. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової роботи, професора Павлова С.В.

Ректор *В.В. Грабко*

Проект наказу вніс головний редактор
наукового журналу «Вісник ВПІ» *Б.І. Мокін*

Про нагородження мене Верховною Радою України Почесною грамотою та присвоєння мені почесного звання Senior Member Міжнародним інститутом IEEE

Верховна Рада України напередодні мого 70-річчя за представленням Асоціації народних депутатів України попередніх скликань нагородила мене *Почесною грамотою За особливі заслуги перед Українським народом* №848, яку підписав Голова Верховної Ради України Володимир Литвин.

Оскільки підписання цієї грамоти, яка має статус Державної нагороди і нагрудний знак у вигляді медалі, відбулося за кілька місяців до мого 70-річчя, то вона була передана з Верховної Ради України до Правління Асоціації народних депутатів України попередніх скликань для вручення мені на Загальних зборах Асоціації у січні 2013 року, тобто через кілька днів після Ювілею в ювілейний місяць.

Напередодні січневих зборів пролунав телефонний дзвінок з Правління Асоціації, із якого я, власне, і дізнався вперше про нагородження, а також і про те, що планується вручення мені нагороди на цих Зборах. Але оскільки я у ці дні хворів грипом і не міг поїхати до Києва, то у Правлінні Асоціації вирішили надіслати до Вінниці повноважного представника для вручення

мені найвищої парламентської нагороди на лютневому засіданні Вченої Ради нашого університету.

У зв'язку з проведенням у нашому університеті у той лютневий день, коли мала засідати Вчена рада, міжнародних заходів, присвячених Дністру, то це лютневе засідання Вченої ради було перенесене на 6 березня.

А тому саме 6-го березня на засіданні Вченої ради нашого університету повноважний представник Правління Асоціації народних депутатів України попередніх скликань, народний депутат Верховної Ради України 1-го скликання Віталій Хижняк, виконуючи доручення Правління Асоціації, і вручив мені Почесну грамоту За особливі заслуги перед Українським народом та прикріпив на мої груди нагрудний знак, що символізує цю нагороду.

Тож тепер я маю повний комплект Державних нагород за усіма видами своєї діяльності – орден «За заслуги» від Президента України за ініціативну та результативну роботу ректором Вінницького державного технічного університету, якому за досягнутими результатами Указом Президента України було надано статус національного, Почесну грамоту «За особливі заслуги перед Українським народом» від Верховної Ради України за внесок у боротьбу за створення і зміцнення незалежної української держави у статусі народного депутата України 1-го скликання та керівника кількох громадських організацій обласного рівня у наступні роки, дві академічні медалі – «Костянтин Ушинський» та «Григорій Сковорода» від Національної академії педагогічних наук України за наукові досягнення і Золоту медаль української журналістики від Національної спілки журналістів України за написання протягом 19 років 12 книг історико-публіцистичного жанру.

Цього ж таки дня увечері після засідання Вченої ради університету, продивляючись електронну пошту, я дізнався, що Вченою радою Міжнародного інституту електричної і електронної інженерії (IEEE) мені, який до цього дня у цій авторитетній міжнародній інженерній інституції мав звання просто Member, присвоєне її почесне звання *Senior Member*.

Для отримання почесного звання Senior Member недостатньо мати науковий ступінь і наукові статті та монографії, а потрібно мати ще й патенти на винаходи, що впроваджені у виробництво, та рекомендації від трьох членів IEEE, які уже мають це почесне звання.

Як мені стало відомо лише зараз, за ініціативою професора Євгена Володарського із НТУУ «КПІ», який вирішив виступити з цією ініціативою саме напередодні мого 70-річного ювілею, троє відомих вчених, які одночасно є і винахідниками в галузі інженерії та мають почесне звання Senior Member, – завідувач кафедри автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки ВНТУ, професор Роман Квєтний, декан факультету електроенергетики та автоматики НТУУ «КПІ», професор Олександр Яндульський та завідувач кафедри інформаційно-обчислювальних систем та управління ТНЕУ, професор Анатолій Саченко, – звернулись до керівництва IEEE у Нью-Йорку з пропозицією розглянути мою кандидатуру на предмет присвоєння і мені цього почесного звання, підкріпивши кожний своє

звернення відповідними матеріалами, взятими з мого сайту і моїх наукових статей та монографій, підтверджуючими і мої наукові досягнення і винахідницькі в галузі електричної та електронної інженерії. Тож, отримавши почесне звання Senior Member, я висловлюю глибоку вдячність моїм іменитим колегам Євгену Володарському, Роману Квєтному, Олександру Яндульському і Анатолію Саченку за їх віру в те, що я є достойним цього почесного звання, і їхні звернення до IEEE на мою підтримку.

На завершення цього матеріалу я хочу звернути Вашу увагу, шановні читачі, на те, наскільки непересічними є звання Member IEEE та Senior Member IEEE. І про це свідчить, перш за все, те, що в Україні на сьогодні є лише 648 осіб, які мають звання Member IEEE, та лише 63 особи, які мають звання Senior Member IEEE. У нас у Вінниці донедавна почесне звання Senior Member IEEE мав лише професор Роман Квєтний, а віднині до нього, піднявшись з категорії Member IEEE, приєднався ще й я.

Цікавий лист із Москви

Уважаемый Борис Иванович!

Приглашаем Вас принять участие в работе XVII-ой международной научно-практической конференции "SCIENCE ONLINE: электронные информационные ресурсы для науки и образования", которая состоится с 24 по 31 мая в Италии, на о. Сицилия.

Основные темы конференции SCIENCE ONLINE 2013:

- Принципы, методы и индикаторы оценки научной деятельности;

- Базы данных научного цитирования Web of Science, Scopus, РИНЦ и практика их использования для оценки научных организаций, научных сотрудников и научных журналов;

- Электронные ресурсы открытого доступа (журналы, базы данных, репозитории публикаций) с точки зрения исследователей, издателей, администраторов науки. Технологии создания, хранения и доступа, правовые аспекты;

- Новые возможности информационно-аналитической системы SCIENCE INDEX, предназначенной для анализа публикационной активности и цитируемости российских ученых и научно-образовательных организаций;

- Методы повышения результативности научной деятельности;

- Новые инструменты и сервисы для работы с научными информационными ресурсами;

- Новые сервисы для издателей по размещению непериодических изданий (монографий, учебных пособий, сборников трудов коференций и др.) в РИНЦ.

Формат конференции SCIENCE ONLINE 2013 предполагает компетентное и углубленное обсуждение теоретических, методологических и практических вопросов, связанных с комплексным решением проблем учета, анализа и оценки результатов научной деятельности в университетах и научных организациях, задач распространения,

продвижения и использования электронных информационных ресурсов в сфере науки и образования.

На конференции с докладами и презентациями выступят представители государственных структур, российских и зарубежных издательств и информационных компаний, ведущие специалисты университетов, академических и исследовательских организаций, библиотек.

Подробная информация о конференции, программа, регистрационная форма и условия участия представлены на сайте конференции по адресу:

http://elibrary.ru/projects/conference/italy2013/conf_2013_1_info.asp

Регистрация участников проводится на сайте elibrary.ru с 20 февраля по 19 апреля 2013 г.

Мы будем искренне рады встрече с Вами на конференции!

С уважением,

Оргкомитет конференции SCIENCE ONLINE

І знову про автомобільні дороги та освітню частину програми Президента і місце нашого університету в ній

У середу 13 березня, їдучи власним автомобілем до Києва для участі в засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України в якості її радника, та у четвер 14 березня, повертаючись із Києва до Вінниці, я мав змогу оцінити якість ремонту автомобільних доріг між Вінницею та Житомиром.

Нагадаю, що між Житомиром і Києвом автомобільна дорога, що побудована до Євро-2012, продовжує і сьогодні нагадувати нам європейські дороги, їхати якими завжди в радість, чого не скажеш про дорогу з Вінниці до Житомира та про об’їзну дорогу навколо Житомира, а тепер уже у якійсь мірі і об’їзну навколо Вінниці.

Стосовно об’їзної навколо Житомира, то її взагалі дорогою називати не можна – це скоріше полігон для дослідження ходової частини автомобілів «на виживання» в умовах їзди по екстремальному бездоріжжю.

Об’їзна навколо Вінниці, що з’єднує київський та хмельницький напрямки, на більшості ділянок не така уже й погана, але в околі лісового з’їзду на Стрижавку її ямковість нічим не відрізняється від тієї, яку доводиться долати, рухаючись по об’їзній навколо Житомира.

Але особливо доводиться хвилюватись за ходову частину автомобіля на ділянках, що колись були дорогою і пролягли у межах міста Хажин та між Бердичевом і Житомиром з піковим відрізком на під’їзді до Двірця. І, незважаючи на телевізійні запевнення нашого прем’єр-міністра Миколи Азарова про те, що ямковий ремонт доріг уже виконано майже по усій Україні, на відзначених мною ділянках він ще й не розпочинався.

І щоб щось змінити, на мій погляд, прем’єр-міністру потрібно призначити виїзне засідання Кабміну за участю губернаторів у Вінниці, щоб губернатору Житомирщини довелось на нього їхати не по звичній комфортній дорозі з Житомира до Києва, а по екстремальному бездоріжжю

від Житомира до Вінниці – от тоді цей губернатор, розтрусивши у цій поїздці своє нутро, змусив би керівників обласного відділення «Укравтодору» негайно приступити до перетворення цього екстремального бездоріжжя, принаймні, хоча б у подібність дороги з тисячею «лежачих поліцейських», як це має місце на інших ділянках доріг, на яких уже здійснено ямковий ремонт, і усі ямки перетворено на горбики, але з терпимою для амортизаторів висотою.

До речі, на фоні екстремального бездоріжжя за межами Житомира радує відносно гарний стан доріг у самому Житомирі, через який я поїхав, вертаючись з Києва до Вінниці. Не попав я у Житомирі і в «пробки», тож, навіть дотримуючись швидкості, визначеної правилами дорожнього руху по місту, Житомир я проїхав комфортно за 17 хвилин. І у питанні підтримання відносно гарного стану доріг губернатору Житомирщини варто було б брати приклад зі свого бюджетного підлеглого – мера Житомира.

А під час перебування у Києві 14 березня вранці перед початком засідання я отримав посвідчення за підписом Президента Національної академії педагогічних наук України В.Г. Кременя, у якому засвідчено, що МОКІН Борис Іванович є радником Президії Національної академії педагогічних наук України**.** Тож віднині я, як повноважний представник Президії НАПН України, пред'явивши це посвідчення, маю право брати участь у роботі усіх зібрань освітян, які проводитимуться Вінницьким обласним управлінням освіти і науки, та у сесіях Вінницької обласної ради народних депутатів під час розгляду питань освіти і науки.

Увечері 14 березня, повернувшись із Києва до Вінниці, я одразу ж зайшов в інтернет і на сайті *lb.ua* наткнувся на інформацію про те, що – цитую: *«Янукович определил план образовательных реформ на 2013 год»*.

У цій інформації крім іншого сказано – цитую: *«Согласно плану Президента, одним из первоочередных заданий в области совершенствования системы управления образованием является сопровождение в парламенте новой редакции проекта Закона «О высшем образовании», принятие которого должно способствовать интеграции Украины в Европейское пространство высшего образования в соответствии с принципами Болонского процесса. Ответственными за выполнение парламентского сопровождения законопроекта назначен премьер-министр и Министерство образования и науки. Реализация задачи запланирована на июнь этого года»* – кінець цитати.

Таким чином, навіть за президентським планом прийняти у парламенті нову редакцію Закону України про вищу освіту намічено не раніше червня 2013 року, а директори усіх наших навчально-наукових інститутів у структурі університету призначені ректором Грабком у статусі виконувачів обов'язків на термін з 3-го вересня 2012 року по 30-е червня 2013 року. Однак цілком імовірним є те, що (із-за частих блокувань парламенту опозицією) до 30-го червня 2013 року нова редакція Закону України про вищу освіту ще не буде прийнятою, а термін виконання обов'язків у наших директорів спливе. І ректор змушений буде (аби дотриматись чинного

законодавства) з 1-го липня 2013 року призначити інших осіб виконувачами обов'язків директорів навчально-наукових інститутів.

До речі, такий крок ректора Грабка був би цілком виправданим, оскільки сприяв би омолодженню ректорату, адже із восьми нинішніх виконувачів обов'язків директорів навчально-наукових інститутів у нашому університеті шість уже давно переступили 60-річний поріг і стали офіційними пенсіонерами – це кандидати технічних наук Буренніков (директор Ін МТ), Васюра (директор Ін АЕКСУ), Леонтьєв (директор ІнЕЕЕМ) і Ратушняк (директор Ін БТГП) та доктори технічних наук Азаров (директор Ін ІТКІ) і Кичак (директор Ін РТЗП). Сприяв би цей крок і зміцненню авторитету ректора Грабка, оскільки дехто із нинішніх виконувачів обов'язків директорів інститутів – а вони усі є членами ректорату – вважає, що він знає краще за ректора як керувати університетом і частенько дозволяє собі ігнорувати його розпорядження, а іноді намагається навіть перетворити засідання ректорату на ні до чого не зобов'язуючі «посиденьки». Молоді ж директори інститутів, крім того, що внесуть додаткову енергію в ректорат, будуть ще й поважати ректора більше, і більш дисципліновано виконувати його розпорядження – це обумовлюватиметься тим, що вони будуть зобов'язані своїм призначенням на посаду саме йому.

А омолоджувати ректорат, тобто призначати нових виконувачів обов'язки директорів інститутів з 1-го липня 2013 року у більшості навчально-наукових інститутів, якщо брати до увазі лише тих докторів наук, яким ще далеко до 60-річчя, є з кого.– Так на місце Буреннікова може претендувати один із нинішніх його заступників, доктор технічних наук Поляков, який до того ж має досвід роботи деканом факультету; на місце Васюри можуть претендувати одразу шестеро докторів технічних наук – це Бісікало, який має досвід роботи проректором, це завідувачі кафедрами Дубовий, Квєтний і Кучерук, це професори – Кулик, який має досвід роботи заступника проректора з наукової роботи, та Штовба; на місце Небави,, який є кандидатом економічних наук і який і по-сьогодні не виконав обіцянку, дану ректору при першому призначенні на посаду, захистити до 2010 року докторську дисертацію, можуть претендувати одразу троє докторів економічних наук – це завідувачі кафедр Карачина, Мороз та Зянько, який до того ж уже має досвід роботи деканом факультету; на місце Кичака можуть претендувати два доктори технічних наук – це завідувачі кафедр Білинський та Осадчук-молодший, який до того ж уже має досвід роботи директора інтегрального інституту міжнародних зв'язків; на місце Леонтьєва, який у 2010 році призначався директором навчально-наукового інституту на період до закінчення його попередником на цій посаді Олександром Мокіним докторантури і який є єдиним із нинішніх директорів, хто за майже 40 років роботи в університеті не підготував жодного кандидата наук і навіть не мав жодного аспіранта, може претендувати доктор технічних наук Олександр Мокін, який нині є завідувачем кафедри і який має досвід роботи директором саме цього навчально-наукового інституту. Немає претендентів із числа докторів наук не пенсійного віку, що працюють у цих інститутах, лише на

директорські місця, які нині посідають Азаров та Ратушняк. Хоча, якщо приєднати Інститут екології та екологічної кібернетики (ІнЕЕК) до Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, які мають багато спільного і в підготовці бакалаврів і в підготовці аспірантів, то на місце Азарова може претендувати нинішній директор інституту ІнЕЕК, доктор технічних наук Петрук. Але ІнЕЕК можна приєднувати і до ІнАЕКСУ, тоді ще далекий до пенсійного віку Петрук може претендувати і на місце глибокого пенсіонера Васюри.

Альтернативою призначенню з 1-го липня нових виконувачів обов'язки директорів навчально-наукових інститутів є призначення виборів директорів навчально-наукових інститутів ще до прийняття нової редакції Закону України про вищу освіту. Однак у цьому випадку доведеться закрити очі на те, що сьогодні ще неясно, у якому статусі (науково-педагогічного чи адміністративного працівника) та з яким колом обов'язків повинні обиратись директори цих інститутів – нагадаю, що чинна редакція Закону України про вищу освіту до категорії науково-педагогічних працівників посаду директора інституту у структурі університету не відносить. Але у цьому випадку на омолодження ректорату сподіватись марно, оскільки нині діючі директори навчально-наукових інститутів постараються ввести до списків Конференції трудового колективу лише тих членів, які голосуватимуть за обрання директором інституту саме його – нинішнього директора. І, підписавши контракти з цими, тепер уже обраними директорами на 7 років, як того вимагає національний статус нашого університету, ректор Грабко сформує корпус директорів інститутів, більшість із яких через кілька років переступить 70-річний поріг, тож ефективність нашого ректорату стане ще меншою, що ніяк не корелюється з тими задачами, які Президент України ставить перед освітянською галуззю.

А тепер я наведу ще одну цитату з вище згаданого плану освітніх реформ Президента, опублікованого в інформації на сайті *lb.ua* – цитую: *«Также в 2013 году запланировано вернуться к практике формирования единого образовательного пространства путем передачи в управление Минобразования государственных высших учебных заведений, находящихся в управлении других центральных органов исполнительной власти. В течение 2013 года министерству должны передать 90% вузов, находящихся в управлении других министерств и ведомств. Будет продолжено и создание укрупненных региональных государственных вузов»*, – кінець цитати.

Цей пункт президентської програми освітніх реформ говорить про те, що і Вінницький національний аграрний університет, і, скоріш за усе, Вінницький національний медичний університет також, будуть-таки передані протягом 2013 року до нашого міністерства, і знову стане актуальним для обласної і міністерської влади питання об'єднання усіх чи якоїсь частини вінницьких державних університетів в один чи два різнопрофільні регіональні університети. І, якщо під об'єднання попаде і наш університет, то, скоріш за усе, наші інститути знову стануть факультетами, і обирати нам доведеться не директорів інститутів, а деканів факультетів, якими у цьому

випадку також повинні стати не особи рівня лише приємних у спілкуванні людей, а ті члени цих колективів, рівня докторів наук, які не пасуть задніх як у питанні підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, так і у питанні суттєвого особистого вкладу в наукову роботу та публікацію досягнутих наукових результатів.

І наостанок я наведу та прокоментую ще одну цитату із президентської програми освітніх реформ, яка звучить так: *«В августе министерством должны бать утверждены новые типовые штатные нормативы для вузов всех уровней аккредитации. До конца года Минобразования, Минфин и Минэкономразвития должны подготовить решение о приведении в соответствие с Европейскими стандартами нормы учебной нагрузки преподавателей вузов и увеличение показателя количества студентов на одного преподавателя до 18»*, – кінець цитати.

Давайте розберемось, шановні читачі, що криється за цим показником «1 до 18».

Сьогодні цей показник є гнучким і знаходиться в межах «1 до 6-13» в залежності від спеціальності підготовки студентів, тобто є спеціальності, для яких він дорівнює «1 до 6», є спеціальності (їх більшість), для яких він дорівнює «1 до 10», а є й такі спеціальності, для яких він дорівнює «1 до 13».

Тож, якщо у якомусь ВНЗ (як і у нашому університеті) навчається десь в околі 5000 студентів стаціонару за спеціальностями з середнім показником «1 до 10», то міністерство затверджує професорсько-викладацький штат цьому ВНЗ в кількості $\frac{5000}{10} = 500$ одиниць (з відповідним цій кількості викладачів фондом заробітної плати). Якщо ж цей ВНЗ матиме показник «1 до 18», то міністерство затвердить йому професорсько-викладацький склад в кількості $\frac{5000}{18} = 277$ одиниць. Тобто, в разі переведення нашого університету на це нове співвідношення кількості студентів на одного викладача, професорсько-викладацький склад університету втратить 500-277=223 посади. Враховуючи неповні ставки декого з викладачів, це означає, що під скорочення попадуть із нинішніх 550 викладачів до 250 осіб і залишиться в університеті біля 300.

Виникає запитання: *«А як же ці 300 викладачів, що залишаться, зможуть виконати планове для спеціальностей аудиторне навчальне навантаження?»* – Адже і зараз, коли викладачів 550, більшість із них мають щороку по 900 годин аудиторного навчального навантаження. Скорочення майже удвічі числа викладачів приведе до збільшення їхнього аудиторного навчального навантаження теж майже удвічі, що фізично не може бути виконаним, оскільки при унормованому для викладачів 36-годинному робочому тижню за академічний рік можна відпрацювати не більше 1554 годин.

Тож в разі реалізації міністерством вище вказаної президентської ініціативи вихід із ситуації буде лише один – як і у більшості західних університетів доведеться визначити для наших викладачів обумовлений

контрактними зобов'язаннями жорстко-унормований робочий день, протягом якого викладач без письмового дозволу керівника не має права покинути університет, а кожного студента наділити правом протягом кожного робочого дня звернутись до будь-якого викладача, що викладає певну дисципліну, з проханням роз'яснити йому щось таке, в чому він самостійно розібратись не зміг. І викладач зобов'язаний цього студента вислухати і надати йому потрібну допомогу, незалежно від того, чим він займався перед тим, як до нього підійшов зі своїм запитанням цей студент, і незалежно від того, у якій точці університету студент підійшов до нього. І читати лекції викладач в аудиторії зобов'язаний буде лише оглядового характеру у невеликій кількості, а студенти його дисципліну зобов'язані вивчати самостійно, користуючись електронними версіями його конспектів і підручниками. Такий режим буде набагато тяжчим і для студентів, оскільки їм майже в усьому навчальному матеріалі доведеться розбиратись самостійно, і для викладачів, оскільки, по-перше, легше щодня по кілька годин читати лекції в аудиторії за накатаною методикою, ніж протягом повного робочого дня відповідати студентам на їхні запитання з будь-якої теми навчальної дисципліни, а по-друге, якщо ти працюєш в університеті на повну ставку, втрачається можливість за сумісництвом працювати ще й в якомусь іншому університеті. І якби платили зарплату викладачам у наших університетах таку ж, як у західних, то, мабуть, і вони не ремствували б з приводу такої жорстко-унормованої організації їхньої роботи зі студентами, як не ремствують з цього приводу західні професори.

Але слід очікувати, що формальний одномоментний перехід на новий, збільшений до «1 до 18», показник у наших ВНЗ державної форми власності у перші роки після його введення приведе і до погіршення якості підготовки фахівців, і до перетікання викладацьких кадрів вищої кваліфікації до ВНЗ не державної форми власності, на які ці нормативи не розповсюджуються, і до збільшення безробіття серед викладачів ВНЗ, і до масової відмови працювати у ВНЗ викладачам пенсійного віку нижчого та середнього рівнів кваліфікації.

Радує, правда, те, що показник кількості студентів на одного викладача пропонується у президентському плані освітніх реформ не фіксований, а у межах до 18. Це означає, що якомусь ВНЗ встановлять «1 до 18», якомусь «1 до 15», а якомусь залишать і нинішні «1 до 10» – це залежатиме від «вагової категорії» ректора та його «пробивної здатності». Тож в процесі реалізації запланованих Президентом освітніх реформ наш ректор, професор Грабко матиме можливість продемонструвати усім нам і те, наскільки він уже підняв свою «ректорську вагу», і те, на скільки він підсилив свою «пробивну здатність».

Про два важливих фактори забезпечення високої ефективності аспірантури

Але, перш ніж перейти до викладення суті і обгрунтування важливості цих факторів, зробимо невеличку історичну довідку.

У 1994 році на базі Вінницького політехнічного інституту (ВПІ) було створено Вінницький державний технічний університет (ВДТУ).

У цьому ж році за моєю ініціативою, тоді ще як ректора ВПІ, Вченою радою було постановлено із загальної маси студентів, які після отримання дипломів бакалаврів розпочали навчатись за програмами підготовки магістрів, виділити потік студентів з творчими здібностями для навчання за програмами магістерської підготовки наукового спрямування, якими було передбачено складання екзаменів магістерського мінімуму зі спеціальності, з філософії та з іноземної мови, оцінки за якими при вступі до аспірантури зараховувались за вступні з цих же дисциплін.

А замість стандартного дипломного проекту студентам, що навчались за цією магістерською програмою наукового спрямування, було запропоновано писати і захищати акцентовані на майбутні спеціальності по аспірантурі кваліфікаційні випускні роботи, за структурою подібні до кандидатських дисертацій з наявністю у них наукових результатів на рівні 30–40 (%) майбутньої кандидатської – оцінка за випускну кваліфікаційну роботу при вступі до аспірантури визнавалась оцінкою за реферат зі спеціальності.

Наукові статті, опубліковані за час навчання у магістратурі перед вступом до аспірантури, додавали претенденту на вступ додаткових балів.

У 1996 році було здійснено перший випуск потоку магістрів наукового спрямування, майже усі з якого одразу ж вступили до аспірантури, яку закінчили у 1999 році.

З їх випуском з аспірантури, як видно з наведеної на рисунку лінії 1, у ВДТУ одразу ж зросла майже вдвічі ефективність аспірантури, яка згідно з міністерською методикою розраховується як виражене у процентах відношення кількості аспірантів, що закінчують у звітному році аспірантуру і представили до захисту у спецради свої кандидатські дисертації, до загальної кількості аспірантів, що у звітному році закінчили аспірантуру.

На цьому ж рисунку лінія 2 показує усереднений графік ефективності аспірантури в цілому по нашому міністерству, із якого видно, що і по відношенню до неї ефективність аспірантури у ВДТУ зросла не менше ніж у півтора рази. І ця тенденція зберігалась аж до 2003 року, в якому ВДТУ було надано статус національного, і він став називатись Вінницьким національним технічним університетом (ВНТУ).

Цього ж 2003 року моєю аспіранткою Юлею Маримончик в процесі роботи над кандидатською дисертацією було завершено розробку критеріїв і методики матеріального стимулювання аспірантів та їх наукових керівників за вчасний захист кандидатських дисертацій цими аспірантами. Після затвердження методики Вченою радою університету, який отримавши статус національного, отримав і право встановлювати надбавки до окладу науково-педагогічним працівникам за високі показники в роботі, ця методика, починаючи з 2004 року, була втілена у життя в університетському Інституті магістратури, аспірантури та докторантури (ІнМАД), очолюваному доктором технічних наук, професором В.Б. Мокіним.

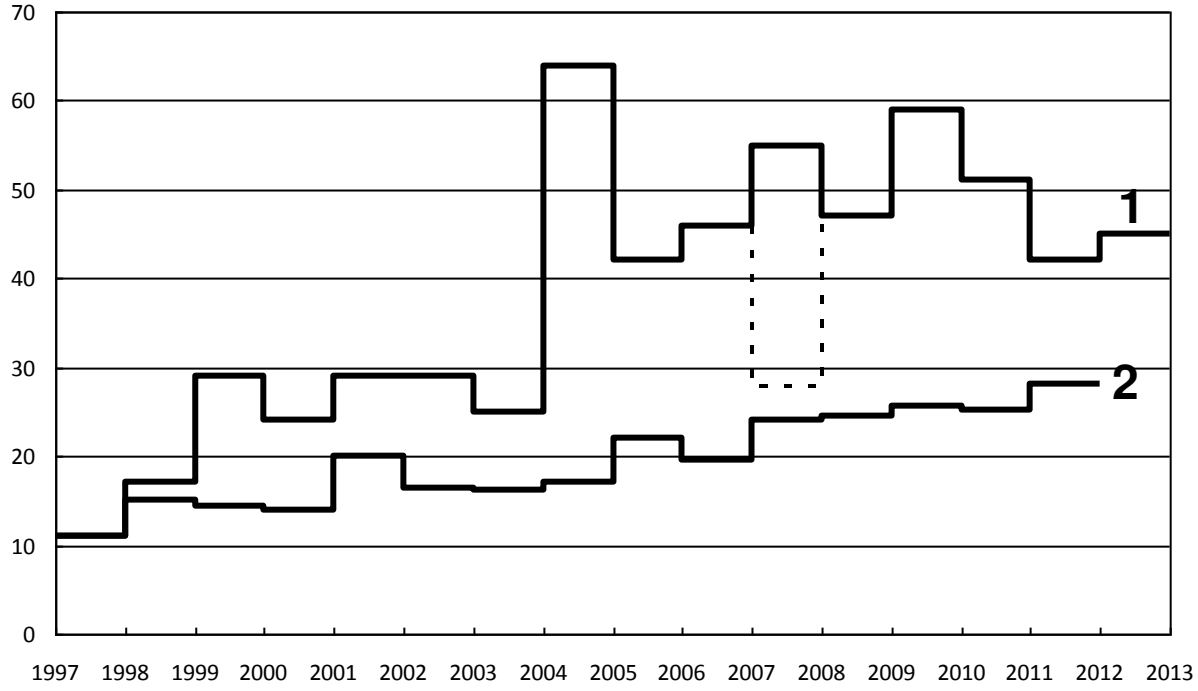

Рисунок – Графік ефективності аспірантури у ВПІ, ВДТУ, ВНТУ (лінія 1) та в середньому по міністерству (лінія 2)

Як видно з графіка, наведеного на рисунку, ефективність аспірантури у ВНТУ, починаючи з 2004 року, виросла в середньому ще на 25%, залишаючись аж до 2010 року вдвічі більшою за її середнє значення в цілому по міністерству.

Щодо появи на графіку ефективності аспірантури у ВНТУ спадної до рівня 28% штрихової петлі у 2007 році, то вона обумовлена тим, що саме у цьому році Вищою атестаційною комісією України були внесені зміни в номенклатуру спеціальностей, в результаті яких половині із тих аспірантів, у яких уже були готовими до захисту кандидатські дисертації, довелося у свої дисертації вносити зміни, викликані приєднанням спеціальностей, за якими ці аспіранти готували свої дисертації, до інших спеціальностей, а тому вони представляли свої адаптовані до інших спеціальностей дисертації у спецради до захисту уже після закінчення аспірантури. Тож суцільною лінією на графіку показано, який процент аспірантів ВНТУ подав би у 2007 році до захисту дисертації, якби не було реформування номенклатури спеціальностей, а штриховою лінією показано, який процент аспірантів, котрих реформа не зачепила, свої дисертації до захисту подав.

А зменшення ефективності аспірантури ВНТУ після 2010 року обумовлене тим, що новий ректор ВНТУ, доктор технічних наук, професор В.В. Грабко, який змінив мене на цій посаді, відмінив виплату надбавок науковим керівникам аспірантів за вчасний захист ними кандидатських дисертацій та виплату разових премій аспірантам, які вчасно захистили свої кандидатські дисертації.

І залишається після 2010 року ефективність аспірантури ВНТУ, як видно з графіка, усе-таки вищою у півтора рази за середню по міністерству лише тому, що не ліквідована поки-що новим ректором програма підготовки магістрів наукового напрямку з цільовою орієнтацією на навчання в аспірантурі, проти існування якої уже «точать зуби» деякі функціонери із ректорського оточення, які хотіли б приймати до аспірантури претендентів не за здібностями і науковими досягненнями, а виходячи з їхнього чи їхніх друзів побажання.

Але їм усім слід пам'ятати, що формування аспірантського корпусу із магістрантів наукового напрямку, окрім підвищення ефективності аспірантури має і ще три суттєві переваги перед вступом до аспірантури за стандартною процедурою.

Ці переваги пов'язані з тим, що, по-перше, 80% аспірантів ВНТУ, які з якихось причин усе-таки не встигли кандидатську дисертацію подати до захисту до кінця навчання в аспірантурі, в силу своєї націленості на тематику майбутньої кандидатської дисертації ще в магістратурі свої дисертації все-одно захищають через рік-два, максимум три, після закінчення аспірантури, у той час як за офіційною статистикою в цілому по Україні 50% випускників аспірантури, які, навчаючись в аспірантурі, вчасно не написали і не подали свої дисертації до захисту, так ніколи їх потім не дописують і не захищають взагалі.

По-друге, формування контингенту аспірантів із тих студентів, які навчались за програмою магістерської підготовки наукового напрямку, є найбільш ефективним засобом боротьби з корупцією під час вступної кампанії до аспірантури, оскільки зводить до нуля шанси тих претендентів, які не мають хисту до наукових досліджень, а розраховують лише на свої фінансові можливості та зв'язки в університетському середовищі.

А по-третє, за рахунок заздалегідь прогнозованого конкурсного формування першого курсу аспірантури з магістрантів наукового спрямування у ВНТУ ніколи не було ситуацій недобору в аспірантуру з жодної із наукових спеціальностей, як це має місце в деяких інших університетах, і можна з упевненістю прогнозувати, що таких ситуацій не буде і в майбутньому до тих пір, поки існуватиме у структурі університету ІнМАД, який практикує саме такий спосіб формування корпусу аспірантів.

На підставі вище викладеного легко прийти до висновку, що для суттєвого підвищення ефективності аспірантури усім університетам необхідно щороку з загальної маси студентів магістерської програми підготовки виділяти потік студентів, що мають хист до наукових досліджень, які навчатимуться за спеціально сконструйованою програмою підготовки магістрів наукового спрямування, вступ до аспірантури після засвоєння якої є найбільш захищеним від проявів корупції і ситуацій недобору на наукові спеціальності, не іміджеві з точки зору ЗМІ і батьків аспірантів.

Очевидним із вище викладеного є і те, що для додаткового, не менш суттєвого, підвищення ефективності аспірантури необхідно вводити матеріальне стимулювання університетом аспірантів та їх наукових

керівників за подачу до захисту кандидатських дисертацій цими аспірантами ще до закінчення ними навчання в аспірантурі.

Мої відповіді на два листи, отримані електронною поштою

Шановний Дмитре! Я можу лише поспівчувати Вашим друзям, але вплинути на ситуацію не маю можливостей, оскільки ні ректор Грабко, ні його оточення, яке разом з ним приймає рішення на ректоратах, зі мною не радяться і до обговорення питань перед прийняттям цих рішень не запрошують. Я теж про усі ці рішення дізнаюсь постфактум.

Можу пообіцяти лише одне – у разі, якщо у 2015 році на наступних перевиборах ректора, взявши у них участь, я переможу і повернусь на посаду ректора, то відновлю групам міжнародного менеджменту поглиблене вивчення іноземної мови на безкоштовній основі, оскільки таке поглиблене вивчення для цієї спеціалізації було введене за часів мого ректорства до навчальних планів і затверджене Вченою радою, тож має силу нормативного.

З повагою, екс-ректор Борис Мокін

Шановна пані Ірино! Я, як і Ви, дуже поважаю Миколу Григоровича Прадівляного і вірю в його чесність. Я не знімав його з посади завідувача кафедрою. Просто кафедру технічного перекладу, яку він очолював, після заборони нашому університету міністерством видавати дипломи бакалаврів перекладу додатково до дипломів бакалаврів менеджменту, довелось приєднати до кафедри іноземних мов, із частини викладачів якої вона і була створена.

І саме тому, що я з глибокою повагою відношусь до Прадівляного, я спеціально під нього створив Центр міжнародних зв'язків, компенсувавши йому цим те, що йому довелось залишити посаду завідувача кафедри. До речі, директором цього центру він працює і по-сьогодні, і зарплату він став отримувати, ставши директором центру, більшу, ніж отримував, будучи завідувачем кафедри.

З повагою – екс-ректор Борис Мокін

Їхав за однією медаллю, а отримав дві

4-го квітня у Києві відбулися Загальні збори Національної академії педагогічних наук України, в яких в якості академіка по відділенню вищої освіти та радника президії взяв участь і я.

Збори розпочались звітною доповіддю Президента Національної академії педагогічних наук України, академіка НАН та НАПН України Василя Кременя про результати роботи академії у 2012 році.

В обговоренні доповіді президента академії взяв участь і я, виступивши з аналізом експертної діяльності наших академіків в напрямку підготовки пропозицій і проектів нової редакції Закону України про вищу освіту.

Мій виступ багато в чому корелювався з тим матеріалом, який я виклав на своєму персональному сайті 16.02.2013 р. під заголовком «У підтримку концептуальних засад реформування вищої освіти, запропонованих ректором НТУУ «КПІ», академіком Згуровським», тож дослівно я його переоповідати не буду, а зупинюсь лише на тих тезах, які доповнюють той матеріал.

В цілому підтримуючи ідею створення потужних регіональних університетських комплексів шляхом об'єднання кількох університетів малої і середньої потужностей задля концентрування наукових зусиль, більшого охоплення сучасними технологіями процесу навчання та контролю його якості і переходу від лінійної до більш прогресивної ієрархічної системи управління вищими навчальними закладами, я запропонував присутньому на зборах нашої академії міністру освіти і науки Дмитру Табачнику новоствореним регіональним університетським комплексам нових назв не давати, а створювати кожний університетський комплекс під егідою і з назвою найбільш відомого уже за кордоном університету із числа тих, що увійдуть у цей комплекс, оскільки до новостворених вищих навчальних закладів з невідомою раніше вивіскою за кордоном довіри немає. Лише використання новоствореними потужними університетами уже відомих за кордоном освітніх брендів потоки іноземців, бажаючих отримати в них вищу освіту, не обміліють.

В якості прикладу я навів той факт, що у 1994 році, коли на базі Вінницького політехнічного інституту було створено Вінницький державний технічний університет і перші його випускники із числа йорданських студентів повернулись на батьківщину з дипломами уже не ВПІ, а ВДТУ, котрий на відміну від ВПІ ще не входив до переліку вищих навчальних закладів, дипломи яких визнаються в Йорданії, ці випускники не змогли працевлаштуватись на роботу навіть у ті фірми, на яких працювало багато наших же випускників попередніх років з дипломами ще ВПІ. І лише завдяки ініціативі перших випускників ВДТУ, які домоглись приїзду до нашого університету поважної йорданської освітянської делегації на чолі з послом Йорданії, нам вдалося довести, що ВДТУ – це той же ВПІ, але під другою назвою, і через два роки повернути наш тепер уже університет до переліку вищих навчальних закладів, дипломи яких визнаються в Йорданії. Але за ці два роки університет поніс значні втрати в чисельності іноземних студентів із Йорданії, оскільки стабільне державне замовлення, яке мав ВПІ від Йорданії з цільовою державною оплатою за навчання, після нашого, фактично, лише перейменування на ВДТУ, урядом цієї держави було скасоване. І назад уже навіть після включення ВДТУ у перелік повернутим не було. Після цього замість традиційних кількох десятків щорічно до нас стали поступати з Йорданії менше десятка бажаючих.

У своєму виступі я торкнувся також проблеми видачі вищими навчальними закладами власних дипломів у контексті згаданого вище

матеріалу, викладеного раніше на моєму сайті, а також викладеної у тому ж матеріалі проблеми демократизації управління вищим навчальним закладом у напрямку запобігання можливим проявам корупції шляхом введення виборності таємним голосуванням голови університетської вченої ради і відсторонення ректора від головування у цьому вищому органі законодавчої влади в університеті, як це має місце зараз, що послужило б перетворенню університетської вченої ради також і в дієвий орган контролю за діяльністю виконавчої гілки влади, очолюваної ректором. А це у свою чергу унеможливило б назавжди прояви зловживання владою в університеті та випадки нецільового використання коштів.

Міністр освіти і науки Дмитро Табачник, який виступив одразу після мене, полемізуючи зі мною, відзначив, що на шлях видачі вищими навчальними закладами власних дипломів міністерство уже фактично стало, оскільки з нинішнього року у дипломах буде вказано чи цей диплом видано у базовій структурі університету, чи він виданий його філією або інститутом, розташованими в інших містах. І у подальшому міністерство вестиме активну політику, націлену на ліквідацію структурних підрозділів університетів, розташованих в інших містах, шляхом приєднання їх до регіональних університетських комплексів, розташованих у цих же містах. Із цієї заяви міністра витікає, що скоро Вінницький інститут економіки Київського торгівельно-економічного інституту стане структурним підрозділом або Вінницького національного аграрного університету, або Вінницького національного технічного університету, в кожному із яких є інститут менеджменту. До речі, цю заяву міністра чув і присутній на зборах нашої академії ректор Київського національного торгівельно-економічного університету, академік Мазаракі.

Позитивно відреагував у своєму виступі міністр і на доцільність побудови ієрархічної системи підпорядкування вищих навчальних закладів шляхом їх об’єднання в потужні регіональні університетські комплекси, але при цьому він наголосив на тому, що таке об’єднання міністерство буде проводити після кропіткої підготовчої роботи, аби не викликати збурень в студентському і педагогічному середовищах.

На жаль, залишив поза увагою у своєму виступі Дмитро Табачник підняту мною проблему демократизації управління вищим навчальним закладом шляхом роз’єднання посад ректора і голови вченої ради університету. Мабуть ця ідея Михайла Згуровського, яку підтримую і я, і яка давно реалізована в університетах Західної Європи та Північної Америки, нашому міністру з якихось причин не до вподоби.

А перед обідньою перервою Президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, оголосивши перерву в обговоренні його доповіді, вручив нагороди групі членів академії, котрі були ними нагороджені як за результатами роботи у 2012 році, так і інтегрально за увесь час роботи в академії у зв’язку з ювілейними датами.

Їдучи до Києва, я знав, що на зборах мені буде вручена медаль «Григорій Сковорода», якою я нагороджений в кінці 2012 року напередодні

мого 70-річчя, яку я бачив, але в силу академічної традиції вручати нагороди на Загальних зборах академії, на руках, а точніше, на грудях, ще не мав. Але яким же було моє здивування, що спочатку я був викликаний на подіум актової зали Інституту педагогіки НАПН України, де проходили збори, для отримання із рук Президента НАПН України Василя Кременя зовсім іншої медалі – Пам'ятної медалі «Національна академія педагогічних наук України, 20 років», яка була виготовлена у кількості усього лише 8 екземплярів для нагородження тих із 15 академіків-засновників, які на сьогодні ще є живими. На зборах, окрім мене, ця медаль була вручена президентом академії ще трьом академікам-засновникам – Савченко, Прокопенку і Таланчуку. Ще четверо академіків-засновників – Каніщенко, Киричук, Мадзігон і Шкіль не змогли прибути для нагородження із-за хвороб – їм ця медаль буде вручена керівництвом академії з виїздом до них додому чи у лікарні.

А після отримання пам'ятної медалі в статусі академіка-засновника НАПН України я був знову викликаний на подіум уже в другій групі нагороджених для отримання із рук Президента НАПН України Василя Кременя ще й найвищої академічної нагороди – медалі «Григорій Сковорода». Тож з врахуванням ще й того, що я виступав з трибуни в обговоренні доповіді Президента НАПН України Василя Кременя і був удостоєний окремої уваги дискусійного плану у виступі Міністра освіти і науки України Дмитра Табачника при викладенні ним його точки зору на підняті мною проблеми, дехто із моїх колег по академічному відділенню вищої освіти з присутнім їм почуттям гумору проголосили нинішні Загальні збори академії Бенефісом Бориса Мокіна.

А завершити цю розповідь я хочу повідомленням про те, що у перерві Загальних зборів академії я задав присутньому на них керівнику Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України, професору Бондаренку запитання стосовно відношення ДАК до Російської наукометричної бази РІНЦ, яка створена при Електронній науковій бібліотеці Росії, в плані вимоги ДАК, що усі, хто з 1-го вересня 2013 року будуть захищати кандидатські та докторські дисертації, зобов'язані мати публікації в журналах, котрі входять до відомих міжнародних наукометричних баз, серед яких сьогодні найбільш популярними вважаються наукометричні бази Scopus і Web of Science – саме про них у своєму виступі на зборах академії розповідав член-кореспондент НАПН України, ректор технічного університету із Кременчука, професор Залізняк.

І керівник ДАК, професор Бондаренко відповів мені, що наше міністерство вважає наукометричну базу РІНЦ не гіршою наукометричних баз Scopus і Web of Science, оскільки вона, як і вони, підраховує одночасно і імпакт-фактор журналів і індекс цитування Гірша авторів статей.

Тож, шановні здобувачі наукових ступенів, що публікують свої наукові результати в наукових журналах нашого університету «Вісник Вінницького політехнічного інституту» та «Наукові праці Вінницького національного технічного університету» – ви можете бути спокійними напередодні захисту ваших дисертацій після 1-го вересня 2013 року, адже наш університет

підписав договір з Електронною науковою бібліотекою Росії про входження цих двох наших журналів, головним редактором яких є я, до наукометричної бази РІНЦ. Тож, опублікувавшись у цих наукових журналах, ви виконали вимогу ДАК МОНУ про обов'язкову публікацію результатів, отриманих в дисертаційних роботах, у журналах, що входять до наукометричних баз

Чого очікувати від втілення співвідношення 1 до 18 у вищих навчальних закладах

Після оприлюднення на моєму сайті 19.03.2013 р. інформації на тему «І знову про автомобільні дороги та освітню частину програми президента», у якій було охарактеризовано у тому числі і проблеми, що виникнуть у ВНЗ після впровадження рекомендованого президентською програмою, починаючи з 2013 року, співвідношення викладачів і студентів у межах 1 до 18, у ЗМІ та на немалій частині редакційних і персональних сайтів з'явилось багато публікації на цю тему, поза увагою яких однак залишився один надзвичайно важливий наслідок цього впровадження, який заслуговує на те, щоб на ньому зупинитись детальніше.

Виходячи з того, що при нинішньому середньому співвідношенні 1 до 10 переважна більшість професорсько-викладацького складу ВНЗ має 900 годин аудиторного навчального навантаження, перехід на співвідношення 1 до 18 приведе до скорочення кількості викладацьких посад в 1,8 рази, що у свою чергу вимагатиме від скороченого професорсько-викладацького складу збільшення аудиторного завантаження кожного викладача у межах до 1620 годин, що навіть фізично неможливо, оскільки навчальний рік, який триває лише 10 місяців, містить у собі при нормативному для викладачів за законом 36-годинному робочому тижню лише 1550 годин.

Неможливо буде при скороченні в 1,8 рази числа викладачів і завантаженні їх до 1550 годин за навчальний рік скласти і такий щоденний розклад занять, який умістився б для кожного студента і кожного викладача хоча б у дві 6-годинні зміни. Тож і студентам і викладачам за таких умов потрібно буде не покидати університет протягом не менше 12 годин, що вступає в жорстке протиріччя з Кодексом законів про працю.

А тому керівництво ВНЗ в разі скорочення в 1,8 рази кількості штатних викладацьких посад змушене буде для нормального забезпечення навчального процесу не скорочувати у такій же мірі число викладачів, а пропонувати тим із них, хто працював на повній ставці, перейти на півставки, а тим із них, хто працював на півставки, пропонуватиме перейти на чверть ставки, не зменшуючи при цьому їхнього нинішнього навчального навантаження у межах до 900 годин для майбутніх півставочників та в межах до 450 годин для майбутніх чвертьставочників.

Та й кафедри з нормальним психологічним кліматом не підуть на те, щоб викинути когось із колег «на вулицю», на якій сьогодні не те що викладацькі, але і будь-які робочі місця «не валяються», а голосуватимуть за

те, щоб більшість викладачів перейшла на не повні ставки, аби лише нікого не звільняти зовсім.

Тож, виконуючи нинішній обсяг навчального навантаження, нинішні викладачі ВНЗ (після введення співвідношення 1 до 18) отримуватимуть за це вдвічі меншу заробітну плату, тобто більшість поважних професорів щомісяця замість нинішніх 5000 гривень почне отримувати 2500, а більшість поважних доцентів замість нинішніх 4000 гривень отримуватиме 2000. І кожний із них – нині представників так званого середнього класу – одразу ж випаде у клас бідних людей, котрі бояться втратити роботу, а тому виконують будь-які накази керівників і без їхнього дозволу не йдуть ні на які мітинги і, якщо керівник накаже, той покажуть його представникові свій виборчий бюлетень перед тим, як опустити його в урну.

Схема звичайно геніальна за критеріями Остапа Бендера, адже величезній кількості фахівців високого рівня буде вдвоє зменшена зарплата і буде забезпечено їхній перехід в розряд покірних виконавців чужої волі і при цьому не буде порушено жодної статті Кодексу законів про працю і не здійснюватиметься ніякого примусу з боку владних інституцій.

Однак тим із владних структур, хто стоїть за цією ідеєю, слід пам’ятати, що на працівника, який невдоволений умовами роботи і бореться за виживання, у час потрясінь покластись не можна, оскільки він обов’язково поповнить протестні ряди і постарається під час політичного катаклізму у повній мірі помститись за своє багаторічне приниження. Тож, навпаки, владі треба робити усе можливе для поповнення і зміцнення середнього класу, адже його представники, внаслідок того, що у них є все для не бідного і наповненого змістом життя, потрясінь і катаклізмів, під час яких можна усе втратити, не люблять і в жорстке протистояння з владою не підуть до тих пір, поки не виникне загроза з боку влади їхньому середньому благополуччю.

Інформація, яка є корисною аспірантам, докторантам та їх науковим керівникам і консультантам

10 днів тому, тобто 18 квітня я, як посередник між нашим університетом та міжнародною наукометричною базою РІНЦ (Російський Індекс Наукового Цитування), яку формує у Москві Наукова електронна бібліотека Росії, і до якої внесено уже більше 36 тисяч наукових журналів з різних країн, серед яких лише 7 тисяч складають російські наукові журнали, отримав повідомлення від менеджерів бази РІНЦ, що два наші університетські наукові журнали – паперовий «Вісник Вінницького політехнічного інституту» та електронний «Наукові праці Вінницького національного технічного університету» – внесені до бази РІНЦ. У цьому ж повідомленні я отримав логін та пароль доступу до програми XML-розмітки метаданих та конвертування статей із цих наших журналів у базу РІНЦ.

Отримавши доступ до бази РІНЦ, я одразу ж сформував дві бригади – одну на чолі з відповідальним секретарем редколегії «Наукових праць ВНТУ», доцентом Вячеславом Комаром, який сам веде сайт цього

електронного журналу, а другу на чолі з начальником комп'ютерного інформаційно-видавничого центру, кандидатом наук Анатолієм Власюком, який друкує «Вісник ВПІ» і веде його сайт – і попросив їх освоїти програму XML-розмітки, до якої росіяни нам відкрили доступ, та передати для перевірки на відповідність вимогам РІНЦ 4-й (останній) випуск за 2012 рік журналу «Наукові праці ВНТУ» та 6-й (останній) випуск за 2012 рік журналу «Вісник ВПІ».

Обидві ці бригади без будь-якої допомоги від групи технічної підтримки РІНЦ швидко освоїли алгоритм розмітки метаданих і конвертування текстів статей в XML-форматі, доповнений вимогами РІНЦ, і, надіславши вищевказані випуски обох журналів до РІНЦ у розміченому та конвертованому вигляді для контролю, отримали відмінні оцінки від контролерів та дозвіл на внесення цих і усіх інших випусків обох журналів у базу РІНЦ з архівом по «Віснику ВПІ» на глибину до 2004 року включно та по «Науковим працям ВНТУ» – до 2007 року включно, тобто до років, починаючи з яких запрацювали сайти цих журналів.

Тож станом на сьогодні, вийшовши на сайт РІНЦ, у цій наукометричній базі уже можна ознайомитись зі статтями, опублікованими у №6 за 2012 р. «Вісника ВПІ» та у №№1-4 за 2012 р. «Наукових праць ВНТУ». Хочу звернути увагу читачів на те, що більш високі показники бригади В'ячеслава Комара, яка на старті випередила бригаду Анатолія Власюка, обумовлені не тим, що друга бригада працювала не так інтенсивно, а тим, що наш електронний журнал, незважаючи на його тримовність, виявився готовим до розмітки і конвертації в XML-форматі з додатковими вимогами РІНЦ у більшій мірі, ніж паперовий одномовний, метадані якого теж потрібно передавати не лише українською, а і російською та англійською мовами. До речі, кожен, хто почне знайомитись з нашими журналами по базі РІНЦ, легко переконається, що уже включилась в роботу програма формування списків цитувань.

У найближчі дні наші бригади внесуть у базу РІНЦ перші випуски 2013 року обох журналів і перейдуть до розмітки і конвертації випусків попередніх років.

Завершити цю інформацію я хочу нагадуванням про те, що, починаючи з 1-го вересня 2013 року, згідно з рішенням ДАК МОН України не будуть допускатись до захисту кандидатських дисертацій здобувачі, які не матимуть хоча б однієї публікації в журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз, а здобувачам докторського рівня необхідно буде мати не менше чотирьох публікацій у журналах з таким статусом. Тож аспірантам і докторантам нашого університету, у кожного із яких є публікації саме у цих наших університетських журналах, міністерського нововведення боятись нічого, оскільки сам директор ДАК МОН України, професор Бондаренко особисто мені, як головному редактору цих двох наших наукових журналів, підтвердив, що наукометрична база РІНЦ українським ДАК визнається міжнародною, і публікації у наукових журналах, які до неї включені, будуть зараховуватися як такі, що відповідають вищевказаним новим вимогам.

Про телевізійне шоу Савіка Шустера і розмови навколо нього

У п’ятницю 12 квітня, довідавшись із рекламного оголошення, що програмою чергового випуску телевізійного шоу Савіка Шустера на телеканалі «Інтер» буде з’ясування причин амністування Юрія Луценка, а владу на передачі представлятиме у тому числі і міністр освіти і науки Дмитро Табачник, я теж включив телевізор і підключився до числа шоуманів Савіка.

Окрім міністра Дмитра Табачника цього разу владу безпосередньо у студії Савіка Шустера представляли народний депутат від Партії регіонів Володимир Олійник і голова Держкомпідприємництва Михайло Бродський та зі студійного телеекрану, не покидаючи Харкова, спілкувався з Савіком Шустером та його гостями мер цього міста Геннадій Кернес.

Опозиціонерів у студії Савіка Шустера було трохи більше – це помірковані народні депутати Сергій Пашинський (Батьківщина) і Валентин Наливайченко (УДАР), емоційна Олександра Кужель (Батьківщина) та епатажний позафракційний народний депутат Ляшко. До опозиціонерів можна віднести також і відомого політика Романа Безсмертного, який нині не є народним депутатом і представляв у студії групу польових командирів Майдану-2004 – Луценка, Філенка і Стецьківа. Був ще молодий хлопець від «Свободи», але я його не знаю, тому і прізвища вказати не можу.

Експертами виступили політолог Вадим Карасьов, соціолог Євген Копатько та епатажний письменник Олесь Бузина.

На початку передачі і безпосереднім учасникам шоу і аудиторії Савік Шустер задав запитання стосовно того, чим, на їхню думку, керувався Президент України Віктор Янукович, коли амністував Юрія Луценка – тиском Європи, бажанням внести смуту в тріумвірат лідерів опозиції чи проявом християнського милосердя.

Переважна більшість присутніх у студії Савіка Шустера зійшлися на тому, що найвагомішим фактором став тиск Європи.

Спокійний хід дискусії у студії збурили затіяним між собою скандалом епатажні Олег Ляшко та Олесь Бузина. В знак протесту проти спокійного споглядання цього скандалу Савіком Шустером, вважаючи скандал ним зрежисованим, майже усі політики покинули студію, в якій залишилися лише народний депутат Володимир Олійник та експерти Вадим Карасьов і Євген Копатько.

Звинувачення Савіка Шустера з приводу того, що він «не тих» запрошує у студію і «не ті» питання розглядає, лунають періодично як з вуст представників опозиції, так і з вуст представників влади. Я ці звинувачення не розділяю, оскільки завжди пам’ятаю, що телевізійна передача Савіка Шустера хоч і має присмак політики, але усе-таки це не телевізійний агітаційний майданчик тієї чи іншої політичної сили, а телевізійне шоу, для підтримання зацікавленості глядачів до якого на нього потрібно запрошувати не лише занудно-спокійних політиків типу народного депутата Володимира

Олійника, але і таких емоційно-різких антиподів як регіонал Вадим Колесніченко та свободівець Андрій Ільєнко.

І я не думаю, що Олеся Бузину Савік Шустер запрошує тому, що схиляє голову перед його письменницьким талантом, а думаю, що запрошує він Бузину саме тому, що той може створити скандальну ситуацію «на рівному місці» і цим оживити нудьгуючий зал.

Так, мені теж не усі, кого запрошує Савік Шустер, подобаються, але я поважаю його вибір, розумію, що це йому треба для «оживляжу» передачі, і коли мені ну зовсім не до вподоби хтось із його гостей, наприклад, Інна Богословська, я не обурююсь, а просто перемикаю телевізор на інший канал.

Але у тій же мірі, з якою я маю право виключати телевізор, коли на його екрані з'являється Інна Богословська, Савік Шустер має право її запрошувати до себе в гості на телешоу – і допоки ми усі це не зрозуміємо, нам рано говорити про розбудову в Україні громадянського суспільства.

А таки не Віталій Портников правий, а Мустафа Найем!

Обидва ці журналісти для мене є моральними авторитетами, тож коли по відношенню до «перевороту» на каналі ТВі, вони пішли на різні боки «барикади», я не знав кому із них вірити, і хто із них правий.

Але вчора, читаючи інформаційні повідомлення на сайті «Української правди» я натрапив на повідомлення, цитата з якого виглядає так:

Нове керівництво ТВі хоче "посунути" ICTV та "Новий"

Середа, 08 травня 2013, 13:08

Телеканал ТВі має намір вступити в боротьбу за рейтинги з основними каналами України.

Про це заявив телепродюсер, автор концепції каналу ТВі Михайло Крупієвський в інтерв'ю "Комсомольській правді", передають Ukranews.

"Місяців три-чотири у нас буде перехідний етап з "розмовного телебачення" в повноформатне, а вже у вересні плануємо повний рестарт на новий сезон і почнемо боротися за рейтинги – зараз вони мінімальні", – сказав він.

"Плануємо стати повноцінним каналом – безумовно, це не буде "Інтер" або "1+1", але таким телеканалом, як Новий, ICTV, ми обов'язково станемо", – запевнив Крупієвський.

Прочитавши це, я зрозумів, що правим є Мустафа Найем, який в знак протесту проти «перевороту» з частиною журналістів покинув колектив ТВі, оскільки із приведеної вище цитати витікає, що Україна втратила єдиний канал, цілком присвячений розкриттю політичних і комерційних механізмів, з найвищим в Україні рейтингом довіри серед політично активних телеглядачів, і отримала ще один пересічний канал традиційного характеру, причому з керівництвом, яке навіть не планує увійти у число лідерів у цій

групі телеканалів, а задовольняється перспективою у-майбутньому стати одним із телеканалів другого плану.

Про рейтинги доріг і вищих навчальних закладів

У березні і квітні, добираючись автомобілем до Києва для участі в засіданнях Президії Національної академії педагогічних наук України в якості її радника, я класифікував відрізки дороги між Вінницею та Києвом на 4 класи, до першого із яких відносив такі, якими їхати приємно, до другого – такі, якими їхати неприємно, але безпечно, до третього – такі, якими їхати і неприємно і небезпечно, та до четвертого – такі, якими їхати не можна.

Дороги першого класу за моєю класифікацією – це дороги з суцільним і рівним асфальтовим покриттям – до них можна було віднести дорогу від Житомира до Києва та об'їзні дороги навколо Калинівки на Вінниччині та навколо Бердичева на Житомирщині.

Дороги четвертого класу – це дороги з такою частотою та глибиною вибоїн в асфальтовому покритті, що рух по ним легкових автомобілів без поломок був унеможливленим в принципі – на цих дорогах пересування легковиків здійснювалось зі швидкістю черепахи лише грунтовою обочиною – до них можна було віднести дорогу в середині Хажина на Житомирщині, дорогу на в'їзді до Двірця в місці з'їзду на Кодню на Житомирщині та об'їзну дорогу навколо Житомира.

Дороги третього класу – це дороги з вибоїнами, глибина і частота яких дозволяла їх об'їхати або переїхати, лише суттєво збавивши швидкість,– до них у березні та квітні слід було віднести майже усі ті відрізки дороги від Вінниці до Києва, які не увійшли до першого і четвертого класів.

А дороги другого класу – це дороги з суцільним, але не рівним асфальтовим покриттям з нерівностями, обумовленими асфальтовими горбками, що встали на місцях вибоїн після ремонтних робіт – у березні та квітні таких відрізків на шляху від Вінниці до Києва було зовсім небагато.

А ось моя поїздка до Києва для участі в засіданні Президії НАПН України в середині травня, з якої я повернувся лише позавчора, виявилась уже не такою напруженою, оскільки усі дороги четвертого класу та багато кілометрів доріг третього класу, завдяки зусиллям ремонтників, стали дорогами другого класу. Правда, оскільки я поїхав через Житомир, то нинішнього стану об'їзної навколо нього не знаю. Але усе ж таки дратувало те, що доріг третього класу було ще забагато.

Засідання Президії НПН України було дуже цікавим для мене, оскільки на ньому обговорювались такі важливі питання сьогодення, якими є питання оцінки стану і перспектив розвитку післядипломної освіти та питання входження наукових журналів академії до міжнародних наукометричних баз.

По другому питанню, яке доповідав перший віце-президент академії Володимир Луговий, виступив в обговоренні і я – як головний редактор двох наукових журналів Вінницького національного технічного університету, що 18 квітня цього року після кількох місяців моїх перемовин з адміністрацією

Наукової електронної бібліотеки Росії, включені до наукометричної бази РІНЦ (Російський індекс наукового цитування), що вже охопила 37 тисяч наукових журналів з різних країн світу, серед яких лише 7 тисяч є російськими, і яка з чисто російської, створеної вищевказаною бібліотекою 8 років тому, уже перетворилась на наукометричну базу з міжнародним статусом, у якій підраховуються і індекс цитування авторів за Гіршем і імпакт-фактор журналів.

Підводячи підсумки в обговоренні цього питання, Президент НАПН України Василь Кремень визнав мене експертом по РІНЦ і запропонував членам президії академії, майже кожен із яких є головним редактором наукового журналу за профілем своєї наукової роботи, звертатись до мене за консультаціями з питань входження до РІНЦ.

А повернувшись із Києва до Вінниці і «прогулявшись» Інтернетом, я натрапив на сайті *Освіта.ua* з посилкою на сайт bestuniversities/compas інформацію про оголошення результатів рейтингування станом на квітень 2013 року українських університетів за проектом «КОМПАС», який за ініціативою компанії СКМ Ріната Ахметова, починаючи з 2009 року, щорічно складає такий рейтинг за критеріями практичної спрямованості випускників, відповідності умовам реальної економіки та можливостей працевлаштування. Цей рейтинг складається за результатами опитування випускників щодо задоволення підготовкою, отриманою в альма-матер, опитування роботодавців щодо відповідності випускників економічним реаліям та опитування експертів щодо перспектив працевлаштування випускників.

Приємно було побачити, що наш Вінницький національний технічний університет в загальному заліку з 17 балами посів 24 місце, обійшовши в рейтинговій таблиці майже двісті інших університетів, у тому числі і столичних.

Приємно і від того, що кількість випускників, задоволених знаннями,отриманими у нашому ВНТУ, склала 84% від числа опитаних, і лише в десяти університетах із більше ніж двохсот врахованих «КОМПАСом» цей процент виявився більшим нашого.

Ну і, думаю, абітурієнти звернуть увагу на те, що наш головний конкурент на Вінниччині у боротьбі за них – Вінницький національний аграрний університет з 10 балами посів лише 74 місце в загальному рейтингу «КОМПАСа», відставши від нас на 7 балів та на 50 місць.

Слід відзначити, справедливості заради, що Вінницького національного медичного університету та Вінницького державного педагогічного університету, які теж є нашими конкурентами у боротьбі за абітурієнта на Вінниччині, у рейтинговій таблиці «КОМПАСа» немає не тому, що там погано навчають чи є проблеми з працевлаштуванням, а тому, що випускниками медичних та педагогічних університетів цей проект не опікується.

Але особливо приємно було побачити, що в регіональному вимірі (Київ, Центр, Схід, Південь, Захід) в Центральному регіоні України (Київська, Чернігівська, Черкаська, Полтавська, Житомирська, Вінницька,

Хмельницька, Кіровоградська області) наш Вінницький національний технічний університет посів перше місце, набравши 100 балів із 100 можливих від випускників, 75 балів із 100 можливих від роботодавців та 89 балів із 100 можливих від експертів. І мені, як екс-ректору ВНТУ, який за 21 рік ректорства доклав чимало зусиль у те, щоб наш університет став одним із провідних і в регіоні і в Україні, надзвичайно приємно бачити сьогодні наш ВНТУ в одній компанії з переможцями рейтингу в інших регіонах – з НТУУ «Київський політехнічний інститут», який став переможцем рейтингу у Києві, з Донецьким національним технічним університетом, який став переможцем у Східному регіоні, з Дніпропетровським національним університетом, який став переможцем у Південному регіоні та з Національним університетом «Львівська політехніка», який став переможцем у Західному регіоні.

Житло в студентському гуртожитку закон приватизувати не дозволяє

Напередодні травневих свят на зборах Конференції трудового колективу, присвячених внесенню змін до Статуту університету, обумовлених зміною назви нашого міністерства, голова зборів, він же ректор університету, професор Володимир Грабко повідомив, що до нього звернулася ініціативна група із числа викладачів, що проживають у 1-му гуртожитку, з пропозицією передати цей гуртожиток у комунальну власність міста, як це було зроблено півтора роки тому із 7-м гуртожитком, аби у такий спосіб створити можливість і цій категорії викладачів приватизувати ті секції гуртожитку, в яких вони проживають. Тож ректор вирішив звернутись до делегатів Конференції трудового колективу, аби вони порадили, як йому поступити у цьому випадку.

Після звернення ректора Володимира Грабка піднявся я і звернув увагу як його особисто, так і інших делегатів Конференції, що нині мова йде про гуртожиток, що має статус студентського, а тому без згоди загальних зборів студентів ні ректор, ні Конференція трудового колективу не мають права навіть звертатися до міністерства з проханням передати цей гуртожиток у комунальну власність міста.

Після мого роз’яснення ректор Володимир Грабко запропонував на цих зборах питання не розглядати, а спочатку його додатково вивчити.

І у зв’язку з тим, що нині йде це додаткове вивчення, а мене, як екс-ректора, який досконало володіє питаннями освітнього законодавства, для консультацій нікуди не запрошують, я вирішив з власної ініціативи додати ще деякі роз’яснення з цього питання на своєму сайті, який щотижня відвідують більше 500 осіб.

І почну я з того, що нагадаю дещо про 7-й гуртожиток, який ще півтора роки тому з дозволу міністерства успішно передано у комунальну власність міста, і усі секції в якому уже приватизовані тими, хто у них проживає.

Передавати 7-й гуртожиток у комунальну власність міста закон дозволяв, оскільки він був не студентським, а мав статус малосімейного гуртожитку для викладачів і співробітників університету.

І я, будучи ректором, 7-й гуртожиток не передавав у комунальну власність міста з двох причин, першою із яких є те, що я спочатку хотів побудувати за наступну ректорську каденцію ще один будинок на 50 квартир, як це робив кожну попередню ректорську каденцію, побудувавши за 21 рік ректорства більше 200 квартир, а потім – після завершення будівництва – зробити внутрішньо університетський перерозподіл квартир у новому будинку та 7-му гуртожитку, надавши у новому будинку більші квартири тим із 7-го гуртожитку, у кого збільшилася сім'я, а їх квартири у 7-му гуртожитку передати молодим викладачам і співробітникам, у яких ще сім'ї маленькі.

За час будівництва я збирався знайти законне та прийнятне для всіх розв'язання і другої причини, суть якої полягала в тому, що будівництво 7-го гуртожитку, яке розпочалося за державні кошти у 1991 році, з 1993 року, коли ми встигли лише звести стіни, фінансуватись державою перестало, і з 1994 року ми продовжили це будівництво за власні, зароблені усім колективом, позабюджетні кошти, які, згідно з тодішнім Статутом університету, були не бюджетними, а власними коштами колективу.

І за власні позабюджетні кошти університету це будівництво тривало аж до 2001 року – року, в який урядом Віктора Ющенка позабюджетні кошти, зароблені колективами бюджетних організацій, були оголошені спеціальним фондом бюджету, і їх, як і кошти державного бюджету, уже не можна було використовувати без дозволу міністерства.

Але, оскільки у цей час уже завершувалося будівництво другої 50-квартирної черги 7-го гуртожитку, то міністерство дозволило нам завершити це будівництво за рахунок тепер уже спеціального фонду бюджету, тобто знову ж таки за рахунок коштів, зароблених колективом, але тепер уже законодавчо привласнених державою.

В перерахунку на нинішній курс гривні у період з 1994 по 2001 роки, тобто у роки, в які позабюджетно зароблені колективом кошти офіційно мали статус власності колективу, на будівництво 7-го гуртожитку було використано 500 тисяч гривень. І оскільки у 7-му гуртожитку було 100 квартир, то в середньому на кожну з них було витрачено по 5 тисяч гривень, які були власністю усього колективу.

Коли у 2009 році я пішов консультуватись у міністерство з питання, як бути з цими 500 тисячами гривень власних коштів колективу, потрачених на будівництво, якщо постане питання приватизації 7-го гуртожитку, мені відповідальними працівниками міністерства було роз'яснено, що перед приватизацією необхідно, дотримуючись усіх законних процедур, відшкодувати з тих сімей, які проживають у 7-му гуртожитку, потрачені на будівництво 500 тисяч колективних коштів, запропонувавши кожній сім'ї внести в касу університету в середньому по 5 тисяч гривень.

Отримавши це роз'яснення міністерства, я довів його до відома і колективу, і проживаючих у 7-му гуртожитку, і оскільки не усі, хто проживав

у гуртожитку, були згодні вносити у касу університету по 5 тисяч гривень, то питання передачі цього гуртожитку у комунальну власність міста з наступною приватизацією було знято з порядку денного.

Нинішній ректор університету Володимир Грабко зумів вирішити у міністерстві питання передачі 7-го гуртожитку у комунальну власність без відшкодування 500 тисяч потрачених на його будівництво колективних коштів, тобто без внесення у касу університету в середньому по 5 тисяч гривень з кожної квартири. До речі, саме завдяки обіцянці вирішити це питання, він і набрав на один голос більше ніж я на виборах ректора у 2010 році. Як йому вдалося вирішити у міністерстві питання передачі 7-го гуртожитку – чи завдяки тому, що у 2010 році звільнилися з міністерства ті працівники, які знали відповідні нормативні та законодавчі документи, чи завдяки тому, що у міністерстві забули про витрачені на будівництво цього гуртожитку 500 тисяч гривень не бюджетних, а зароблених колективом позабюджетних коштів, чи завдяки тому, що у міністерстві з'явились якісь урядові інструкції, згідно з якими власні кошти колективу, потрачені на будівництво гуртожитку, поверненню до каси університету не підлягають – я не знаю. Але висновок такий – 7-й гуртожиток, оскільки він мав статус гуртожитку для сімейних, передано до комунальної власності міста на цілком законних підставах, з дозволу міністерства, і його приватизація є законною.

Що ж до 1-го гуртожитку, то цей гуртожиток має статус студентського, в секціях якого адміністрацією університету дозволено на трьох поверхах проживати викладачам університету з сім'ями, що в порядку виключення нормативними документами не забороняється, допоки викладач працює у цьому університеті.

Але, водночас, 4-й поверх цього гуртожитку – це є поверх, на якому влаштовано гуртожиток для аспірантів, а 5-й поверх – це є поверх, на якому поселяються під час сесій студенти-заочники та під час численних предметних олімпіад – студенти з інших університетів, які є учасниками цих олімпіад.

Тож, перш ніж звертатись до міністерства з проханням про передачу 1-го гуртожитку у комунальну власність міста, потрібно отримати ще й дозвільне рішення не лише Конференції студентів стаціонару нашого університету, але і загальних зборів студентів-заочників університету та загальних зборів аспірантів.

Але, якщо навіть усі ці збори дадуть дозвіл на передачу студентського гуртожитку у комунальну власність міста, перед тим, як звертатись до міністерства з відповідним проханням, треба згадати про те, що років з 10 тому Колегією нашого міністерства було прийняте рішення, згідно з яким, якщо якийсь вищий навчальний заклад має надлишок студентських гуртожитків, то він повинен інформувати міністерство про це, і міністерство передасть своїм рішенням цей надлишок студентських гуртожитків тому вищому навчальному закладу у цьому ж місті, в якому не вистачає місць для поселення студентів у власних студентських гуртожитках.

Тож цілком імовірно, що отримавши листа з нашого університету з проханням передати у комунальну власність міста 1-й студентський гуртожиток, як такий, що є лишнім, керівники нашого міністерства приймуть рішення передати цей гуртожиток або Вінницькому торгівельно-економічному інституту Київського національного торгівельно-економічного університету, в якому є дефіцит студентських гуртожитків, або Вінницькому національному медичному університету, в якому із-за напливу іноземних студентів теж спостерігається певна напруженість при поселенні студентів в гуртожитки.

А в разі передачі 1-го гуртожитку до іншого університету керівництво цього іншого університету абсолютно на законних підставах запропонує усім нашим викладачам, які проживають з сім'ями у цьому гуртожитку, негайно виселитись, оскільки згідно з нормативними документами особи, які не працюють викладачами в університеті, не мають права на проживання в його студентських гуртожитках. І ніякий суд таке рішення адміністрації того університету, якому буде передано наш 1-й гуртожиток, не скасує.

Тож, приймаючи рішення про звернення до міністерства з проханням дозволити передачу 1-го студентського гуртожитку у комунальну власність, адміністрації нашого університету треба врахувати усі ті аргументи, які я виклав вище.

Як на мою думку, то права Тимошенко, а не Гриценко і не Луценко.

Усі «жителі Інтернету» знають, що один із авторитетних опозиціонерів, народний депутат України Анатолій Гриценко постійно закликає лідерів трьох дійсно опозиційних сил – Арсенія Яценюка, Віталія Кличка та Олега Тягнибока – негайно визначитись з єдиним кандидатом від об'єднаної опозиції на президентських виборах у 2015 році і уже сьогодні про це оголосити та розпочати агітаційну кампанію в його підтримку.

Другий, не менш авторитетний опозиціонер, польовий командир Майдану-2004 Юрій Луценко вимагає від опозиції визначитись з єдиним кандидатом у президенти до кінця нинішнього 2013 року.

А лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко, яка на президентських виборах 2010 року програла лише кілька процентів нинішньому президенту Віктору Януковичу, якому «підіграв» у 2-му турі виборів екс-президент Віктор Ющенко, і яка нині, на думку багатьох громадян як України так і інших країн світу, є несправедливо ув'язненою, вважає, що об'єднаного кандидата у президенти потрібно визначати лише після першого туру президентських виборів у 2015 році. Про це вона однозначно заявила у своїй статті «День Європи», написаній нею 27 травня і опублікованій на сайті *lb.ua* 29 травня.

І до цієї публікації Юлії Тимошенко дехто із відомих політиків та політологів висловлював у ЗМІ сумніви у тому, що потрібно ще до виборів визначатись з єдиним кандидатом у президенти, але їхні сумніви в основному ґрунтувались на тезі, що в разі визначення єдиного кандидата у президенти

від опозиції задовго до виборів у влади буде достатньо часу аби зібрати на цього кандидата таку кількість наявного чи уявного компромату, якої буде достатньо аби підірвати довіру виборців до нього.

Але лише в публікації Юлії Тимошенко звернено увагу на зовсім інший бік недоцільності ще до початку виборчої кампанії оголошувати єдиного кандидата від опозиції. Вона звертає увагу на те, що ті, кому подобається, наприклад, Яценюк, будуть в агітаційній кампанії по максимуму викладатись, організовуючи підтримку саме йому, а ті, кому подобається Кличко, по максимуму викладатимуться саме за нього – та ж сама ситуація матиме місце і відносно підтримки Тягнибока, – і кожний з агітаторів з набагато меншим коефіцієнтом корисної дії агітуватиме у першому турі президентських виборів за єдиного кандидата, що не є найавторитетнішим саме для нього. Тож, назвавши єдиного кандидата в президенти від об'єднаної опозиції до оголошення результатів 1-го туру президентських виборів, опозиційні сили недорахуються в своїх рядах багатьох агітаторів, котрі за найавторитетнішого для них агітували б, не покладаючи сил, а по відношенню до не найавторитетнішого вестимуть себе або не досить ініціативно, або взагалі нейтрально, що сприятиме збільшенню кількості голосів, поданих за кандидата від влади.

І на мою думку, Юлія Тимошенко стосовно сказаного вище абсолютно права.

Наведу власний приклад. Оскільки я не був у захваті від Арсенія Яценюка тоді, коли він обіймав посаду Голови Верховної Ради України, особливо в частині його манери ведення засідань та використання не дуже естетичних висловлювань в коментарях, то після того, як він очолив партію «Батьківщина», мені розхотілось бути в її керівних органах, і я добровільно на засіданні Вінницького обласного партійного бюро попросив вивести мене зі складу цього бюро, мотивуючи це тим, що я прийшов у свій час під прапори Юлії Тимошенко, а не Арсенія Яценюка, і ходити на мітинги, які проводитимуться за вказівкою не Тимошенко, а Яценюка, бажання не маю. І, вийшовши зі складу обласного бюро «Батьківщини», я взагалі припинив політичну діяльність.

А тому я не виключаю, що з такими ж поглядами, як і у мене, можуть знайтися прихильники, скажімо, у Віталія Кличка, котрі припинять активну політичну діяльність у разі, якщо єдиним кандидатом у президенти ще до оголошення результатів 1-го туру виборів буде визначено не Віталія Кличка. І, мабуть, те ж саме можна сказати і про частину прихильників Арсенія Яценюка та Олега Тягнибока.

Тож найбільшу температуру матиме опозиційна агітаційна кампанія і найбільшу кількість голосів буде відібрано у 1-му турі президентських виборів у кандидата від влади саме у тому випадку, коли кожен прихильник опозиційних сил буде голосувати у цьому турі за найавторитетнішого для себе кандидата від «рідної» йому опозиційної сили. Ну і, звичайно ж, якщо жодна опозиційна сила під час агітаційної кампанії не буде «втоптувати в політичну багнюку» кандидатів від інших опозиційних сил. А тому дуже

важливою є і та теза Юлії Тимошенко із згаданої вище публікації, в якій вона закликає підписати договір між опозиційними силами «про ненапад» і суворо дотримуватись його. До речі, саме такий договір між опозиційними силами Яценюка, Кличка і Тягнибока було підписано 18 травня під час акції «Вставай, Україно!» І, як на мій погляд, саме фактом підписання цього договору, а не кількістю демонстрантів, слід оцінювати ефективність цієї акції.

Що ж до 2-го туру президентських виборів, то уже загітованих голосувати за одного із опозиційних кандидатів у 1-му турі, нескладно буде доагітувати проголосувати у 2-му турі за того кандидата від опозиції, який набере у 1-му турі найбільшу кількість голосів – він і стане нашим наступним президентом.

А Юлія Тимошенко цією своєю публікацією ще раз підтвердила, що саме вона, навіть перебуваючи у в'язниці, як і кілька десятків років тому Нельсон Мандела, є нині беззаперечним лідером опозиції. І ніякі «свідчення» пройдисвіта Кириченка, який «здав» свого шефа і компаньйона Павла Лазаренка американській Феміді не в пориві каяття і не по зову совісті, а виключно заради того, щоб у такий спосіб спасти свою «шкуру», і якого треба не вислуховувати в режимі відео конференції в українському суді, а самого судити по факту підтвердженої ним же самим оплати саме ним послуг кілерів, що застрелили народного депутата України Євгена Щербаня, як і ніякі «свідчення» проти Юлії Тимошенко усіх інших «свідків», особливо ж тих, які в якийсь із минулих років були не в ладах із законом і свідчать, посилаючись лише на усну інформацію, отриману ними від давно померлих людей, не зможуть переконати переважну більшість громадян як України так і інших країн в причетності Юлії Тимошенко до загибелі Євгена Щербаня. Тож усі зусилля української прокуратури в пошуку нових звинувачень Юлії Тимошенко, на мою думку, не лише не підірвуть її лідерські позиції, а навпаки, усе більше утверджуватимуть як громадян України так і інших країн у думці, що раз проти неї так активно борються, то вона і є тим лідером, на якого чекає Україна.

ВНТУ у світлі показників рейтингу ВНЗ у 2013 році «ТОП 200 Україна»

У №19 за 31 травня – 07 червня 2013 року щотижневика «Дзеркало тижня. Україна» в якості додатку до статті Олесі Леновицької «На шляху до відповідального співробітництва» опубліковано РЕЙТИНГ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ У 2013 РОЦІ – «ТОП 200 УКРАЇНА».

Цей рейтинг визначено кафедрою ЮНЕСКО при НТУУ «КПІ» за світовими «Правилами аудиту рейтингів (IREG Ranking Audit Rules)» з використанням інформації про досягнення українських вищих навчальних закладів у 2012 році.

У цьому рейтингу наш Вінницький національний технічний університет, набравши сумарно 27,69 балів, посів 26 місце, опустившись, на

жаль, на 2 місця у порівнянні з 2012 роком, в якому ми з 27,71 балів, посідали 24 місце.

І за одним із основних критеріїв – критерієм «Якість науково-педагогічного потенціалу», за яким у 2012 році з 14,46 балами мали 11-й результат, ми теж опустились на один щабель, оскільки набрали у 2013 році за цим критерієм лише 14,17 балів, що є 12 результатом.

Але, незважаючи на те, що рейтингові результати нашого університету станом на початок 2013 року дещо погіршились у порівнянні з початком 2012 року, ми все одно і у 2013 році зі своїм 26 місцем залишаємось кращим за цим академічним рейтингом університетом у Вінниці, оскільки Вінницький національний медичний університет імені М.Пирогова (ВНМУ), набравши 27,22 балів, за цьогорічним рейтингом посів 28 місце, Вінницький національний аграрний університет (ВНАУ), набравши 15,67 балів, посів 132 місце, Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського (ВДПУ), набравши 14,15 балів, посів 161 місце, а Вінницькому фінансово-економічному університету (ВФЕУ), який у минулорічному рейтингу посідав 143 місце, у цьогорічному рейтингу серед 200 кращих ВНЗ України місця не знайшлося взагалі.

Цікаво порівняти університети Вінниці за найбільш об’єктивним рейтинговим показником «Якість науково-педагогічного персоналу», адже саме на значення цього показника повинні звертати увагу у першу чергу випускники шкіл, бажаючі отримати якісну вищу освіту. Цей показник у цьогорічному рейтингу має значення 14,17 балів у нашого ВНТУ; 14,84 балів у ВНМУ; 5,27 балів у ВНАУ та 4,36 балів у ВДПУ.

До речі, нижчими за наше мають значення показника «Якість науково-педагогічного потенціалу» у цьогорічному рейтингу і такі наші конкуренти у боротьбі за абітурієнта, як Національний університет «Львівська політехніка» – 8,64; Львівський національний університет ім. І. Франка -5,64; Одеський національний політехнічний університет – 6,08; Одеський національний університет ім. І. Мечникова – 6,87; Національний університет «Києво-Могилянська академія» – 12,98; Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана – 8,62; Київський національний торговельно-економічний університет – 6,94. У цьому ж діапазоні і нижче знаходяться значення даного показника і в усіх інших університетах регіонів, сусідніх з Вінниччиною.

Тож, шановні випускники шкіл, ВНТУ чекає на вас!

Ви не пошкодуєте, якщо поступите до нас, оскільки окрім відзначеного академічним рейтингом висококваліфікованого професорсько-викладацького складу наш університет має ще багато такого, чого не мають інші університети – це і повна комп’ютеризація навчального процесу за усіма спеціальностями та можливість взяти участь у першості світу з програмування, східноєвропейський півфінал якого щорічно проводиться саме в нашому університеті, це і навчальні лабораторії, оснащені обладнанням, поставленим нашому університету провідними західними фірмами на спонсорських засадах, це і 100-процентне забезпечення

іногородніх студентів місцями в кімнатах гуртожитків, обладнаних Інтернетом, це і студентська їдальня з вартістю обідів в межах 10 гривень, це і прекрасний стадіон з рекортановим покриттям бігових доріжок, це і льодовий палац, в якому протягом року усі студенти на уроках фізкультури мають можливість безкоштовно кататись на ковзанах, це і тенісні корти для великого тенісу і тенісні зали для настільного та підземні тири для стрільби з лука, це волейбольні і баскетбольні зали в університеті та площадки в спортивно-оздоровчому таборі на березі Південного Бугу в районі Ладижинського водосховища, це високий степінь розвитку студентського самоврядування та наявність можливостей огранки культурно-мистецьких талантів, це ще багато чого іншого, у чому ви братимете участь, ставши студентами нашого університету.

Але, мабуть головним для вас є те, що дипломи нашого університету роботодавцями визнаються не лише в Україні, про що свідчить перше місце, віддане у рейтингу КОМПАС нашим випускникам минулих років роботодавцями з Центрального регіону, до якого входять сім областей, але і визнання дипломів нашого університету в усіх країнах світу, про що свідчить як те, що багато наших випускників працюють за отриманим інженерним чи менеджерським фахом у США, Канаді, Федеративній Республіці Німеччині, Ізраїлі, Швейцарії, Росії, Польщі та інших розвинених країнах світу, так і те, що серед студентів нашого університету є багато громадян країн Азії, Америки, Африки, Європи, особливо громадян Китаю, котрі в неавторитетні університети, дипломи яких не визнаються у їхній країні, на навчання за кордон не їдуть взагалі.

Претенденти в директори інститутів, поспішіть з подачею заяв, оскільки до завершення терміну їх реєстрації залишився лише один тиждень!

31 травня адміністрацією нашого університету в університетському часописі «Імпульс» оголошено конкурс на заміщення посад директорів навчально-наукових інститутів університету, які стають вакантними з 1-го вересня нинішнього року.

Згідно з умовами конкурсу претенденти в директори інститутів повинні подавати свої заяви про участь у конкурсі і комплекти супровідних документів до цих заяв упродовж 15 днів з дня оголошення конкурсу. Тобто, останнім днем подачі документів для участі у цьому конкурсі є 15-е червня 2013 року. Але, оскільки 15-е червня є вихідним днем – адже це субота, то документи про участь у конкурсі потрібно подати до кінця робочого дня у п’ятницю 14 червня. Тобто, на зібрання усіх необхідних документів і усіх необхідних віз на них залишився лише один тиждень.

Звичайно, підготувати список опублікованих наукових і методичних праць та завірити його у вченого секретаря вистачить і пари днів, як і одного дня вистачить для медичного обстеження у психіатричній лікарні та отримання довідки про відсутність протипоказань для роботи зі студентами.

Але на звіт про виконану роботу на попередній посаді, який для претендентів із числа завідувачів чи професорів кафедр повинен затверджуватись на засіданні цих кафедр, а для претендентів із числа нинішніх директорів інститутів або їх заступників повинен затверджуватись на засіданні вченої ради керованого ними інституту, одного-двох днів може і не вистачити, адже і засідання кафедр і засідання вчених рад інститутів є плановими і треба підготувати свій звіт у термін до проведення цього планового червневого засідання, яке до того ж повинно відбутися не пізніше 14 червня. Тож часу у претендентів на посади директорів усіх наших восьми навчально-наукових інститутів «на розкачку» немає.

Згідно з університетським «Положенням про обрання …» засідання Конференції трудового колективу інституту, присвячене конкурсному обранню директора, повинно відбутися протягом місяця від дня завершення прийому документів від претендентів, тобто не пізніше 15 липня 2013 року. Але оскільки з 1-го липня увесь професорсько-викладацький склад університету йде у відпустку аж до кінця серпня, то засідання Конференцій трудових колективів інститутів, присвячені конкурсному обранню директорів, необхідно провести до 30 червня 2013 року, а точніше, до 28 червня 2013 року, оскільки 29-е і 30-е червня – це вихідні дні – субота і неділя. Тож незабаром наші навчально-наукові інститути отримають нових чи оновлених старих директорів, обраних на конкурсних засадах.

Станом на сьогодні – 7 червня 2013 р. – подав заяву ректору університету на отримання допуску до участі в конкурсі на заміщення посади директора зі всіма необхідними документами лише один претендент – у цій заяві завідувач кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, доктор технічних наук Олександр Мокін просить допустити його до участі у конкурсі на заміщення посади директора навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки.

Олександру Мокіну 15 червня виповниться 31 рік. 9 років тому після отримання кваліфікації магістра електромеханіки він розпочав роботу в університеті на посаді молодшого наукового співробітника, який у 25 років, навчаючись в заочній аспірантурі, за рік до її закінчення успішно захистив у спецраді при НТУУ «КПІ» кандидатську дисертацію за науковою спеціальністю «Електротехнічні системи і комплекси». Одночасно за сумісництвом він працював на посаді асистента, а потім старшого викладача кафедри «Електромеханічні системи автоматизації у промисловості та на транспорті», з якої після відкриття в університеті нової інженерної спеціальності «Транспортні електричні системи і комплекси» виділилась нова кафедра «Відновлювальна енергетика і транспортні електричні системи та комплекси», яку він очолив уже маючи не лише науковий ступінь кандидата технічних наук, але і вчене звання доцента. Навчаючись в докторантурі, за сумісництвом Олександр Мокін продовжував керувати цією кафедрою. Ще до завершення докторантури він представив до захисту докторську дисертацію, яку успішно захистив рік тому, ставши наймолодшим доктором технічних наук в Україні.

Олександр Мокін є автором 97 наукових і науково-методичних праць, серед яких 2 монографії, 4 навчальних посібники (утому числі 2 з грифом міністерства), 63 наукові статті, опубліковані в наукових журналах, акредитованих в ДАК МОН України, 2 доповіді у Хорватії та США на конгресах ІМЕКО та ІЕЕЕ, 19 патентів на винаходи і авторські твори та комп'ютерні програми. Як експерт в галузі електроенергетики і електромеханіки він входить до складу редколегій двох наукових журналів та до складу спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій в галузі електроенергетики та електромеханіки. Він є відповідальним по нашому університету за вчасність подачі до міжнародної наукометричної бази РІНЦ матеріалів, що публікуються в університетських наукових журналах «Вісник ВПІ» та «Наукові праці ВНТУ». Нині Олександр Мокін керує підготовкою кандидатських дисертацій 4 аспірантами, а в якості відповідального виконавця брав і бере участь у виконанні кількох наукових тем, присвячених дослідженням і розробці нових відновлювальних джерел електричної енергії. Він є також автором запатентованої комп'ютерної програми автоматичного формування розкладу занять в інституті електроенергетики та електромеханіки, котра нині використовується для автоматичного формування розкладу занять уже і в деяких інших навчально-наукових інститутах нашого університету.

Олександру Мокіну в разі обрання його директором інституту буде легко втілювати в життя Закон України та Указ Президента України про заборону тютюнопаління у громадських місця, а також наказ Міністра освіти і науки України про заборону тютюнопаління в корпусах і на території навчальних закладів, оскільки він ніколи не палив цигарки і не збирається долучатись до тютюнопаління.

На підставі вище викладеного можна прогнозувати, що в разі обрання за конкурсом Олександр Мокін буде науково та організаційно спроможним і психологічно вмотивованим директором навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки нашого університету.

Свято демократії у Вінницькому національному технічному університеті

Сьогодні – 14 червня 2013 року – завершився термін подачі заяв і супровідних документів від бажаючих взяти участь у конкурсі на заміщення посад директорів 8 навчально-наукових інститутів нашого університету.

І лише в 4 інститутах із 8 цей конкурс відбудеться по програмі перезатвердження нині діючого директора інституту на новий термін – це інститут будівництва, теплоенергетики та газопостачання, в якому заяву про участь у конкурсі подав лише нині діючий директор, професор Ратушняк, це інститут екології та екологічної кібернетики, в якому заяву про участь у конкурсі подав лише нині діючий директор, професор Петрук, це інститут інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, в якому заяву про участь у конкурсі подав лише нині діючий директор, професор Азаров, і це

інститут машинобудування та транспорту, в якому заяву про участь у конкурсі подав лише нині діючий директор, професор Бурєнніков.

Що ж до інших 4 інститутів, то в цих інститутах вибори директорів являтимуть собою свято демократії, адже у них відбудуться реальні конкурси по заміщенню посад директорів. Так у конкурсі на заміщення посади директора Інституту автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління беруть участь два професори – це нині діючий директор інституту, професор Васюра і професор кафедри автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки Бісікало. Аж три претенденти братимуть участь у конкурсі на заміщення посади директора інституту менеджменту – це нині діючий директор, професор Небава, це його заступник, професор Лесько та завідувач кафедри фінансів, професор Зянько. Два претенденти будуть змагатися за посаду директора інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування – це нині діючий директор, професор Кичак та завідувач кафедри радіотехніки, професор Олександр Осадчук. Два претенденти будуть змагатися і за посаду директора інституту електроенергетики та електромеханіки – це нині діючий виконувач обов'язків директора, професор Леонтьєв та завідувач кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, професор Олександр Мокін.

Оскільки нині я працюю професором в інституті електроенергетики та електромеханіки, то вибори його директора мене цікавлять більше ніж вибори директорів інших інститутів, а тому на характеристиках двох претендентів на посаду директора саме цього інституту я зупинюсь детальніше, але, водночас, не виходячи за рамки Закону України про захист персональних даних, тобто користуючись лише тими даними, які, характеризують їх як службових осіб, що претендують на виборну посаду, та тими даними, які приведені у їхніх звітах про роботу, виконану на тій посаді, з якої вони стартують у конкурсі, і які озвучені ними на засіданні органів, що затверджували ці звіти.

Порівняльну характеристику претендентів для зручності сприйняття подаю нижче у вигляді таблиці.

Прізвище, ім'я, по-батькові	**Леонтьєв Василь Олександрович**	**Мокін Олександр Борисович**
Вік	Майже 64 роки	31 рік
Стаж роботи в університеті	Майже 40 років	10 років
Кваліфікація	Інженер-електрик	Магістр електромеханіки
Науковий ступінь	Кандидат технічних наук	Доктор технічних наук
Вчене звання	Доцент	Доцент
Загальна кількість опублікованих наукових та науково-методичних робіт	76 (із цієї кількості половина – це звіти та депоновані рукописи, а ще третина – це методичні вказівки, які теж мають статус рукописів)	97 (усі мають статус друкованих, серед яких 63 опубліковані в наукових журналах, акредитованих в ДАК МОН України)

Середньорічна кількість наукових та науково-методичних публікацій	$\frac{76}{40}=1,9$	$\frac{97}{10}=9,7$
Кількість опублікованих монографій	2 (одна у 2002 р. у співавторстві з О. Мокіним, а друга у 2009 р. за матеріалами захищеної 30 років тому кандидатської дисертації)	3 (одна у 2002 р. у співавторстві з В. Леонтьєвим, друга у 2008 р. за матеріалами захищеної у 2007 році кандидатської дисертації, а третя у 2013 р. за матеріалами захищеної у 2012 році докторської дисертації)
Загальна кількість опублікованих навчальних посібників	3	4
Кількість навчальних посібників з грифом міністерства	0	2
Кількість доповідей на наукових конференціях за кордоном	0	2 (у Хорватії на Конгресі IMEKO та у США на Конгресі IEEE)
Кількість патентів на винаходи та корисні моделі	2	14
Кількість авторських свідоцтв на комп'ютерні програми	0	5 (у тому числі і для автоматизації складання розкладу занять студентів інституту)
Середньорічна кількість авторських свідоцтв і патентів	$\frac{2+0}{40}=0,05$	$\frac{14+5}{10}=1,9$
Членство у редколегіях наукових журналів	0 (був членом редколегії одного журналу до його входження в базу РІНЦ)	2 (обидва журнали входять у наукометричну базу РІНЦ)
Членство у спеціалізованих вчених радах по захисту дисертацій	0	1 (брав участь в роботі ради в якості її члена під час захисту 26 кандидатських дисертацій в галузі електроенергетики та електромеханіки)
Керівництво аспірантами	Ніколи не керував	В даний час керує 4 аспірантами
Відношення до спорту	Індиферентне	Кандидат у майстри спорту зі стрільби з луку

Один із колег, з яким я обговорював наведену вище порівняльну характеристику, мені сказав, що головним недоліком Олександра Мокіна є його занадто молодий, як для директора інституту, вік. На що я йому відповів, що у такому ж віці нинішній лідер опозиції, народний депутат України Арсеній Яценюк був уже міністром економіки, нинішній віце-прем'єр-міністр Олександр Вілкул був уже генеральним директором об'єднання із двох найбільших в Україні гірничо-збагачувальних комбінатів, Юрій Павленко – міністром сім'ї, молоді і спорту, Валерій Хорошковський – заступником голови Бюджетного комітету Верховної Ради України, а ще у більш молодому віці Володимир Гройсман став мером Вінниці, якою успішно керує уже 8 років. Тож нічого надзвичайного немає у тому, що доктор технічних наук Олександр Мокін, який уже четвертий рік керує кафедрою ВЕТЕСК і має значний науковий та навчально-методичний доробок, нині претендує на посаду директора навчально-наукового інституту в структурі університету, тобто на посаду директора інституту, який немає самостійного статусу і підпорядковується ректору та його проректорам, котрі завжди можуть директора цього інституту поправити, якщо він по молодості буде аж занадто ініціативним.

Вибори директора інституту електроенергетики та електромеханіки відбудуться 20 червня 2013 року на зборах Конференції трудового колективу інституту, до складу якої обрано 31 делегата. Тож уже менше ніж за тиждень ми дізнаємось, кому із них довірять бразди правління інститутом делегати Конференції електроенергетиків та електромеханіків.

Інститут електроенергетики та електромеханіки ВНТУ віднині має демократично обраного директора

У четвер 20 червня на зборах Конференції трудового колективу Інституту електроенергетики та електромеханіки ВНТУ таємним голосуванням 31 делегата, які представляли кафедри та студентів і аспірантів, було демократично обрано директора цього інституту.

Кандидатів у директори було двоє, першим із яких був нинішній виконувач обов'язки директора інституту, кандидат технічних наук, доцент Василь Леонтьєв, якому через кілька місяців виповниться 64 роки, який за майже 40 років роботи в нашому університеті не підготував жодного кандидата наук і навіть ніколи не керував аспірантами та написав лише 76 наукових і навчально-методичних праць, більшість із яких є депонованими рукописами, анотованими звітами або тезами конференцій чи методичками по організації навчального процесу, яких достатньо для підтримки реноме проректора, що відповідає за організацію навчального процесу, але недостатньо для директора інституту, який зобов'язаний очолювати не лише навчальний процес, але і наукову роботу у ввіреному йому інституті.

А другим кандидатом у директори був завідувач кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, доктор технічних наук, доцент Олександр Мокін, якому кілька

днів тому виповнився 31 рік, який рік тому успішно захистив докторську дисертацію, а нині керує уже 4 аспірантами, працюючими над кандидатськими дисертаціями в галузі електроенергетики та електромеханіки, який за 10 років роботи в університеті уже встиг написати і опублікувати 97 наукових і навчально-методичних праць, три із яких є монографіями, чотири – навчальними посібниками (два з грифом міністерства), 19 – патентами та авторськими свідоцтвами на винаходи, корисні моделі і комп'ютерні програми, а інші – це статті в провідних наукових журналах України.

В результаті таємного голосування перемогу на виборах з рахунком 23:8 отримав Василь Леонтьєв, в перемозі якого я не сумнівався ще до початку зборів, адже бачив, що майже половину делегатів складали любителі тютюнопаління, котрі, звичайно ж, побоювались, що, ставши директором, некурящий Олександр Мокін візьметься за їх перевиховання, у той час як з курящим Василем Леонтьєвим вони матимуть можливість і далі, закриваючись в кабінетах або підсобних приміщеннях навчального корпусу чи виходячи у внутрішній дворик цього корпусу, наодинці, чи навіть і в компанії з ним, викурювати улюблені цигарки. А крім того серед делегатів було досить багато осіб, які, як і Василь Леонтьєв, не дуже полюбляють займатись науковими дослідженнями, а тому могли побоюватись, що, ставши директором, організований та ефективно працюючий на науковій ниві Олександр Мокін і їх змушуватиме працювати в звичному для нього самого режимі.

Після ознайомлення з попереднім абзацом логічно напрошуються два запитання: *«Якщо я не вірив у те, що з таким складом делегатів Конференції Олександр Мокін міг перемогти Василя Леонтьєва, то навіщо було йому змагатися з ним до кінця виборів? І чому я не вговорив Олександра зняти свою кандидатуру ще до початку зборів?»*

Відповідь буде простою – подавши заяву про участь у конкурсі ще до визначення складу делегатів Конференції, Олександр Мокін, незважаючи на створений несприятливим для нього її склад, в подальшому не міг зняти свою кандидатуру, як тому, що відноситься до числа людей, котрі звикли розпочату справу завжди доводити до її логічного завершення, так і тому, що, як спортсмен – а він є кандидатом у майстри спорту зі стрільби із луку – Олександр не звик сходити з дистанції за власною ініціативою.

Що ж до того, чому я, бачачи несприятливу для Олександра Мокіна ситуацію, не відговорив його брати участь у цих виборах, то, признаюсь відверто, в результаті цих виборів я, як людина, що звикла усе досліджувати, сподівався завдяки їм отримати відповіді на такі три питання: 1). Чи бажають викладачі нашого інституту досягти якихось нових вершин, чи вони задоволені тим, що мають, і нічого нового уже не хочуть? 2). Чи наважиться ректор університету, професор Грабко піти на порушення Указу президента України, Закону України та наказу міністра освіти і науки України, і якщо наважиться, то чому? 3). Чи наважаться наші проректори не підтримати ректора, якщо він пропонуватиме рішення, в результаті якого

порушуватиметься Указ президента України, Закон України і наказ міністра освіти і науки України?

І я отримав відповіді на усі ці питання, якими зараз поділюсь з вами, шановні читачі мого сайту.

На перше питання відповідь однозначна – оскільки викладачі інституту делегували на Конференцію тих своїх колег, які не підтримали реформаторську програму Олександра Мокіна, а підтримали основну тезу виступу Василя Леонтьєва, згідно з якою у нас в інституті усе добре, бо ми посіли перше місце в рейтингу за результатами минулого року, а тому ніяких змін і ніяких нових спеціальностей нам не треба, то це означає, що викладачі нашого інституту ніяких нових вершин досягати не бажають і нічого нового уже не хочуть, і що їх цілком влаштовує те, що нинішній директор інституту не відраховує навіть тих студентів, які мають по 10 академічних заборгованостей, і начисто ігнорує те, що нормативні документи вимагають відраховувати кожного, хто має недопуск до складання екзаменаційної сесії по трьох дисциплінах або отримує три незадовільні оцінки під час екзаменаційної сесії.

До речі, якби не бали, отримані нашим інститутом за захист Олександром Мокіним докторської дисертації, за його навчальний посібник з грифом міністерства, за його монографію і членство в редакціях двох наукових журналах і спеціалізований раді по захисту кандидатських дисертацій, то і перше місце в рейтингу за сумою набраних балів наш інститут не посів би, і Василю Леонтьєву, як конкуренту Олександра Мокіна, хизуватись у своєму виступі було б нічим.

Відповідь на друге питання я почну з того, що нагадаю про суть вищезгаданих Указу президента, Закону України та наказу міністра освіти і науки України – цими документами категорично забороняється тютюнопаління в громадських місцях взагалі і в приміщеннях та на території навчальних закладів зокрема. Причому ці документи вимагають застосовувати до порушників засоби адміністративного впливу аж до адміністративного покарання у вигляді звільнення з посади.

Ні для кого не є секретом у нашому університеті, що Василь Леонтьєв ніколи не дотримувався вимог вищевказаних документів і щодня по кілька разів на день ходив до своїх колег, котрі теж не можуть позбутися цієї, нині уже позазаконної для громадських місць звички палити цигарки, аби разом з ними, закрившись у їхніх кабінетах, викурити цигарку. Знає про це і ректор університету, професор Володимир Грабко, який до того ж ще й посідає за сумісництвом посаду завідувача кафедри в інституті, яким нині керує Василь Леонтьєв.

Більше того, Володимир Грабко ще з часів роботи проректором з наукової роботи, міжнародного співробітництва та економічної політики добре знає, що, будучи ректором, я після звільнення Василя Леонтьєва з посади проректора з навчальної та навчально-методичної роботи (у зв’язку з необхідністю оформити пенсію) назад на проректорську посаду його не взяв саме тому, що після виходу Указу президента про заборону тютюнопаління в

усіх громадських місцях він не відмовився курити цигарки в приміщеннях та на території університету, без чого ні він сам, ні інші проректори, які, до речі, усі були некурящими, не змогли б системно боротись з тютюнопалінням в середовищах викладачів і студентів, тобто не змогли б створити систему втілення норм цього Указу президента в нашому університеті.

У 2010 році, коли Олександр Мокін, який за півроку роботи директором Інституту електроенергетики та електромеханіки зрозумів, що одночасне сумлінне виконання обов'язків директора та завідувача кафедри не залишають часу на завершення роботи над докторською дисертацією і попросив увільнити його від обов'язків директора на період до завершення дисертації і її захисту, я дав Василю Леонтьєву шанс знову повернутись в когорту керівників університету, поставивши його виконувачем обов'язків директора Інституту електроенергетики та електромеханіки і розраховуючи на те, що він після цього усе-таки кине палити цигарки, ну, хоча б у приміщеннях та на території університету. Але після того, як я у вересні 2010 року набрав на один голос менше за Володимира Грабка на виборах ректора ВНТУ і ректором університету був призначений Володимир Грабко, Василь Леонтьєв вирішив, що він новому керівнику ніяких обіцянок не давав, а тому знову почав палити цигарки у тому ж режимі і у тих же приміщеннях університету, в яких цим займався ще будучи проректором, а потім професором кафедри електричних станцій і систем.

У зв'язку з цим я був впевнений, що, затвердивши у міністерстві новий статут університету і об'явивши конкурс на заміщення посад директорів інститутів, ректор Володимир Грабко не підпише заяву Василя Леонтьєва про допуск його до участі в конкурсі на заміщення посади директора Інституту електроенергетики та електромеханіки, оскільки ректор добре знав, що Василь Леонтьєв на момент подачі заяви продовжував грубо порушувати відповідний Указ президента і Закон України про заборону паління цигарок в громадських місцях.

Особливо ж я розраховував на те, що ректор Володимир Грабко, який не завжди віддає належну увагу вимогам законів і указів, але для якого пріоритетними і обов'язковими до виконання є будь-які вказівки із міністерства (навіть усні і навіть не перших осіб), – що він дослухається до наказу міністра, яким однозначно забороняється палити цигарки в приміщеннях та на території навчальних закладів і вимагається карати усіх, хто не дотримується вимог цього наказу. І мені хотілось вірити у те, що ректор Володимир Грабко, принаймні, сам не стане порушувати цей наказ міністра, допускаючи іншого порушника до участі в конкурсі на посаду, яку той, у зв'язку з непоборною схильністю до вказаного порушення, не мав би права посідати, навіть якби ще не був глибоким пенсіонером.

Але, незважаючи на усе вище викладене, ректор Володимир Грабко, який у проявах непокори ніколи поміченим не був, злісного порушника усіх чинних документів, що забороняють тютюнопаління в приміщеннях та на території університету, до участі в конкурсі допустив. А це, у свою чергу, означає, що існують якісь такі причини підтримки Василя Леонтьєва

ректором, які є більш вагомими для нього навіть у порівнянні з Указом президента, Законом України та наказом міністра, згідно з якими ректор його підтримувати не мав права, ні юридичного, ні, тим паче, морального. Я цих причин не знаю, хоча певні догадки є, але одночасно я абсолютно впевнений у тому, що від керівників міністерства ректор вказівки на підтримку кандидатури Василя Леонтьєва не отримував, оскільки Василь Леонтьєв членом правлячої Партії регіонів не є і ніколи не був, а тому у столичному владному середовищі він іменитих покровителів не має. Тож причина цієї підтримки має місцеві, а можливо навіть особисті корені.

А тепер я перейду до формування відповіді на третє із сформульованих вище питань – чому проректори, які усі є членами конкурсної комісії по виборах директорів інститутів, і які самі не палять цигарки навіть вдома, дружно підтримали пропозицію ректора Володимира Грабка і підписались під рекомендацією допустити Василя Леонтьєва до участі в конкурсі, незважаючи на те, що усі вони добре знали про те, що він є порушником вимог Указу президента та Закону України про заборону паління цигарок в громадських місцях та порушником наказу міністра освіти і науки України про заборону паління цигарок в приміщеннях та на території навчальних закладів. Як знали вони і про те, що я після увільнення Василя Леонтьєва з проректорської посади для оформлення пенсії не взяв його назад на цю посаду саме тому, що він не бажав виконувати Указ президента про заборону тютюнопаління в громадських місцях, і що повернув його до когорти керівників, поставивши виконувачем обов’язків директора інституту, лише тому, що він мені пообіцяв позбутись цієї своє шкідливої звички. Знають вони і про те, що після залишення мною посади ректора, Василь Леонтьєв, на жаль, цієї нині протизаконної звички так і не позбувся.

А відповідь на це питання, на мою думку, є такою – проректори підписались тому, що, по-перше, вони переконані, що усе, що пропонує наш ректор Володимир Грабко, незважаючи на те, дружить воно з чинним законодавством чи ні, завжди знаходить підтримку десь у когось «нагорі», про що свідчить, ну хоча б безкарне знищення у вересні 2011 року в університеті 14 факультетів, незважаючи на те, що наявність у структурі вищого навчального закладу III-го та IV-го рівнів акредитації факультетів, як основних організаційних підрозділів, згідно з відповідними нормами ще й донині діючого Закону України про вищу освіту, є обов’язковою. Тож, на думку проректорів, як ніхто не звертав увагу на попередні порушення Володимира Грабка, так ніхто не зверне увагу і на те, що ректор рекомендував і запропонував їм підтримати його пропозицію про допуск до участі в конкурсі на заміщення посади директора інституту претендента, який порушує чинне законодавство та нормативні документи у тій їх частині, що присвячена боротьбі з тютюнопалінням в навчальних закладах.

А по-друге, кожен проректор нині підтримує усе, що пропонує ректор, ще й із боязні бути скороченим, адже усі вони уже більше року знаходяться у «підвішеному стані», оскільки за кількістю студентів, що має наш університет, згідно з нормативними документами, ми повинні мати на одного

проректора менше. Тож ніхто із проректорів не хоче, щоб доля бути скороченим дісталась саме йому.

Але ж, шановний ректор і шановні проректори! Як же ви збираєтесь втілювати в життя вище згадані документи? Як ви зможете вимагати від викладачів і студентів Інституту електроенергетики та електромеханіки не палити цигарки в приміщеннях та на території університету, якщо вони знають, що їх директор цієї вимоги не дотримується, а і ви і ректор на це закриваєте очі?

Звичайно, після демократичного обрання Василя Леонтьєва на посаду директора Інституту електроенергетики та електромеханіки ректор Володимир Грабко зобов'язаний підписати з ним контракт і видати наказ про його призначення директором. Але чи надовго?

Про деякі цікаві речі, почуті мною на останньому засіданні Вченої ради університету

У середу 26 червня відбулося останнє у нинішньому навчальному році засідання Вченої ради університету, про мої враження від деякої інформації, почутої на якому, я вирішив поділитись з Вами, шановні читачі мого сайту.

І почну я з мого сприйняття пропозиції ректора Володимира Грабка, який запропонував членам Вченої ради університету погодитись з тим, щоб усі викладачі, котрим в осінньому триместрі заплановане навчальне навантаження в потоках майбутніх магістрів, виконали це навантаження на громадських засадах без оплати.

Виявилось, що, отримавши у минулому календарному році від нашого міністерства дозвіл на подовження з одного навчального року до півтора навчального року процесу підготовки магістрів, адміністрація нашого університету забула включити до проекту кошторису нинішнього календарного року витрати, обумовлені збільшенням у півтора рази терміну навчання майбутніх магістрів, котрих виявилося майже 250 осіб. Тож за рахунок цього ми тепер маємо на наступний навчальний рік «лишнього» навчального навантаження аж на 13 викладацьких ставок.

На мій погляд, для виходу із ситуації, що склалася, наш ректор Володимир Грабко, аби виправити власне недопрацювання з цього питання, допущене у році минулому, зобов'язаний був у році нинішньому їхати до міністерства і домагатись виділення додаткового бюджетного фінансування для університету, за рахунок якого була б забезпечена виплата стипендій цій категорії студентів та зарплат викладачам, що працюватимуть з 1-го вересня по 15 грудня нинішнього року з цією категорією студентів.

І оскільки Володимир Грабко є одним із улюблених ректорів першого заступника міністра Євгена Суліми, то, на мій погляд, дуже високою є імовірність того, що Євген Суліма задовольнив би його прохання і дав би розпорядження фінансистам міністерства додати нашому університету коштів з цільовим призначенням на виплату стипендії студентам магістерської підготовки і виплату зарплат професорам, що здійснюватимуть

з 1-го вересня цю підготовку. Адже Євген Суліма добре розуміє, що означає заставляти поважних професорів – а саме ця категорія викладачів працює з майбутніми магістрами – виконувати навчальне навантаження на громадських засадах зі зменшенням зарплати.

Але звертатись нашому ректору по допомогу до першого заступника міністра – це означало б акцентувати його увагу на тому, що його улюбленець допустив у минулому році серйозний прорахунок, на який, хоче того перший заступник міністра чи ні, він повинен якось реагувати. Тож і задумав наш ректор вийти із ситуації по-іншому – за рахунок скорочення виплат зарплати професорам, легітимізацію якого запропонував здійснити шляхом позитивного голосування членами Вченої ради університету за втілення цієї пропозиції в життя. І він свого домігся – члени Вченої ради університету майже одноголосно підтримали цю пропозицію ректора. Я особисто в цьому голосуванні участі не брав, оскільки не вважаю справедливим те, що найбільш кваліфіковані викладачі – професори, котрі у повному обсязі в осінньому триместрі виконають усю покладену на них роботу по підготовці магістрів, отримуватимуть протягом усього навчального року зарплату, на процентів двадцять меншу тієї, на яку вони відпрацюють.

Об’єктивності заради, слід відзначити, що Володимир Грабко пропонував Вченій раді університету і альтернативну пропозицію – зменшити на 5% доплати усім викладачам університету за науковий ступінь чи вчене звання. Але цю пропозицію відразу ж відмів завідувач кафедри теоретичних основ електротехніки, професор Василь Кухарчук, котрий заявив, що оскільки викладачі його кафедри і він сам до студентів магістерської підготовки ніякого відношення не мають, то на його кафедру скорочення зарплати, обумовлене необхідністю в осінньому триместрі на громадських засадах працювати з майбутніми магістрами, не повинно розповсюджуватись. Василя Кухарчука дружно підтримали і інші члени Вченої ради університету, які не працюють за програмами магістерської підготовки, а тому ректор цю альтернативу пропозицію на голосування і не виносив.

Після позитивного голосування членів Вченої ради університету за пропозицію ректора, котра йде у розріз з вимогами законодавства про працю, я ще раз переконався у справедливості відомого вислову, який у нашому випадку можна трансформувати у твердження, що кожен колектив обирає собі такого керівника, на якого заслуговує.

Цікавою на цьому засіданні Вченої ради університету була і інформація першого проректора Олександра Романюка про результати виборів директорів навчально-наукових інститутів, в якій він повідомив, що із 4 молодих докторів наук – Олега Бісікало, Віталія Зянька, Олександра Мокіна і Олександра Осадчука, які брали участь в якості кандидатів в директори і змагалися з нині діючими директорами цих інститутів, перемогу здобув лише один Олег Бісікало і то, на мій погляд, він переміг лише тому, що йому не було альтернативи, оскільки нині діючий директор Інституту автоматики,

електроніки та комп'ютерних систем управління 66-річний Анатолій Васюра зняв свою кандидатуру напередодні виборів. А якби Анатолій Васюра свою кандидатуру не зняв, то, думаю, він теж набрав би голосів більше ніж Олег Бісікало, за якого при відсутності альтернативи проголосували лише 18 членів Конференції трудового колективу інституту із 30. Такий висновок можна зробити тому, що інші молоді доктори наук, які змагалися з нині діючими директорами інститутів поважного віку, набрали наступну кількість голосів: Віталій Зянько – 7, Олександр Мокін – 8, Олександр Осадчук -8. Тож доводиться констатувати, що в усіх 8 наших навчально-наукових інститутах гору взяла звичка до звичного, що ще раз підтверджує справедливість вище наведеного твердження, що кожен колектив обирає собі такого керівника, на якого заслуговує.

Враження від перебування на турецькому узбережжі Егейського моря

З другого по тринадцяте липня ми з дружиною, сином, невісткою і онуком за туристичними путівками відпочивали на турецькому узбережжі Егейського моря у курортному містечку Мармаріс (Marmaris), яке розкинулось у вигляді підкови на березі бухти, оточеної з усіх боків невисокою гірською грядою на відстані двох годин неспішної їзди автобусом від аеропорту Даламан (Dalaman).

Місто Мармаріс представляє собою 5-слойну підковоподібну структуру, першим слоєм якої є пляжі, другим – неширока набережна уздовж усіх пляжів, третім – туристичні готелі (чотиризіркові і п'ятизіркові), четвертим – вулиця, пристосована для автомобільного і пішохідного руху, п'ятим – будинки поверховістю, не вищої п'яти, на нижньому поверху яких розміщені магазини, а на вищих поверхах проживають усі ті, хто обслуговує туристичні готелі. Ніяких промислових підприємств і жодної труби, з якої йшов би дим, у місті немає. Тобто, місто – це суцільний туристичний комплекс у вигляді 5-кілометрової підкови.

Бухта, на узбережжі якої розкинувся Мармаріс, має значні розміри, але хвиль на ній немає, оскільки вона захищена з усіх боків від вітрів горами. Навіть на виході з неї в Егейське море розкинувся гористий острів з крутими схилами і неширокою, але достатньою для проходу кораблів протокою біля нього. Виходячи з цієї протоки, кораблі покидають Егейське море і далі пливуть уже Середземним морем.

За 12 днів перебування у Мармарісі ми не побачили у небі над ним жодної хмаринки, але спеки не відчувалося, оскільки наш 5-зірковий туристичний готель «Ідеал» – це фактично ресторан під відкритим небом, обрамлений з боків 5-поверховими корпусами, в кімнатах яких проживали відпочиваючі, а над внутрішньою поверхнею між корпусами тінь забезпечувалась кронами пальм та легкими плоскими дахами, під якими розміщались сотні столів і стільців, за якими можна було цілий день щось смачне без внесення додаткової до вартості путівки плати їсти або пити. На цій же внутрішній території нашого готелю були розміщені два великих

басейни з постійним автоматизованим підтоком і витоком морської води, над одним із яких нависала аквапаркова споруда із трьох частково наповнених проточною водою жолобів різної висоти підйому, різних кутів нахилу і різної покрученості, якими з шумом і радісними зойками скочувались у басейн не лише діти і юні особи, а і люди старшого віку. Не відмовив собі у цьому задоволенні і я, а моя молода команда проводила щодня на цих водяних гірках не менше години.

На пляжі нашого готелю, який відділений від території самого готелю лише набережною 5-метрової ширини, лежаків і тентів вистачало усім, рушники для лежаків можна було міняти щодня свіжі, вздовж набережної у спеціально обладнаних приміщеннях, розміщені гарно обладнані туалети.

Проходячи вздовж лежаків на пляжі та купаючись у морі, в основному я чув лише російську, українську та німецьку мови, що свідчило про те, що основними відпочиваючими у мій заїзд до цього готелю були росіяни, українці і німці.

Обслуговування турецьким персоналом було відмінним – і на території готелю і на пляжі – скрізь усміхнені доброзичливі обличчя, намагання дати відповіді російською мовою і надати допомогу з будь-якого питання, підтягнуті, гарно одягнені у фірмовий одяг, на кожних 30-40 метрах пляжу чи території готелю представник внутрішньої безпеки готелю, кожні 20 хвилин по набережній проїздить тихим ходом поліцейський патруль із двох осіб на великому мопеді – один з поліцейських веде мопед і маневрує серед тих, хто прогулюється набережною, а другий слідкує за поведінкою відпочиваючих. Тож ні п’янок на пляжах у Мармарисі немає, ні хамовитих відпочиваючих, ні бродячих продавців. До речі, про те, що десь там у Стамбулі, Анкарі та інших турецьких містах проходять мітинги протесту, ми дізнавались лише з Інтернету, коли підключали через готельний *wi-fi* взятий з собою ноутбук. Не бачили протестів ми і в аеропорту Даламан і під час прильоту до Туреччини і під час відльоту – турки начисто відокремили політику від індустрії туризму.

В номері готелю додатково до меблів, душу і туалету ми мали сейф, холодильник, телевізор, телефон, кондиціонер. Номер прибирався обслугою щодня під час нашого перебування на морі – і за традицією ми залишали прибиральникам один долар.

Мені сподобалося на пляжі у Мармарісі те, що обмежуючі зону купання буйки винесені далеко в море – на подолання відстані від кромки берега до буйка і назад мені при достатньо швидкій манері плавання потрібно було витратити 15 хвилин – і таких запливів я робив по шість щодня, розділяючи їх сеансами загорання на сонці. Подібно мені до буйків плавало приблизно 5% відпочиваючих, інших задовольняли суттєво менші дистанції запливів. Сподобалось мені також і те, що у бухті Мармаріса я вперше у житті не зустрів медуз, без зустрічі з якими, наприклад, у Чорному морі не можна обійтись в принципі.

У години найжаркішого сонця я сидів у тіні на балконі свого готельного номера і читав електронну книжку, до якої перед від’їздом вніс усі 8 томів мого улюбленого письменника Андрія Платонова. У 90 роки

минулого століття під час перебудови, коли почали друкувати ті книжки, що були заборонені радянською владою, я прочитав «Котлован» і «Чевенгур» Платонова, і з тих пір він для мене став найулюбленішим письменником. Нині я перечитав і «Котлован», і «Чевенгур», що увійшли в один том, а заодно прочитав ще два томи. Читаючи Платонова, який змальовував події і людей у період після революції до другої світової війни, розумієш, що нічого іншого ні у нас, ні у Росії, крім того, що ми маємо, і не могло бути.

Під час сніданку, обіду і вечері я намагався кожен раз брати щось інше із запропонованого асортименту блюд, котрі усі мали розшифровки англійською та російською мовами. І хоча я кожного разу набирав собі невеличкими порціями з десяток різних блюд, за 12 днів перебування в готелі я не зміг покуштувати й половини того асортименту, що був запропонований гостинними господарями. Тож накуштувавшись за дні відпочинку всякої смачної овочевої, м'ясної, фруктової і кондитерської всячини та напившись всяких соків, сортів кави, гарячого шоколаду і чаю, я не витратив на це жодної копійки, а із взятої з собою валюти витратив лише 5 доларів на сувенір для моєї кабінетної сувенірної лінійки та 11 доларів чайових для прибиральниць номера.

Після того, як у вересні 2010 року мене міністр відправив у відставку з посади ректора університету, перебуваючи на якій я 21 рік підряд не мав можливості відпочивати влітку, ось уже втретє я відпочиваю влітку з поїздкою на море – у 2011 році я відпочивав на Чорноморському узбережжі у Криму у готелі в Судаку, у 2012 році я відпочивав на Чорноморському узбережжі у Миколаївській області у готелі в Коблево, і ось вчора я повернувся з відпочинку на Егейському узбережжі Туреччини у готелі Мармаріса. Порівнюючи, можу сказати, що відпочинок у Туреччині був на кілька порядків комфортнішим і різноманітнішим у порівнянні з відпочинком у Судаку при однакових затратах. Що ж до відпочинку у Коблево, то комфорту і різноманіття у ньому було на порядок менше ніж у Судаку, але дешевше.

Подвійний факт підтвердження того, що основними організаційними підрозділами будь-якого університету в Україні є факультети, яких у ВНТУ немає

Сьогодні (22 липня) я вийшов на міністерський сайт vstup.info для того, щоб дізнатись, який же план прийому виділило міністерство нашому Вінницькому національному технічному університету.

Я набрав наш університет на цьому сайті і побачив те, що хотів. Але виявилось, що на міністерському сайті плани державного замовлення для навчання на бакалавраті виставлені для кожного університету за стандартною (типовою) міністерською організаційною формою, у якій вказано лише факультети і напрями підготовки. Тож назвами факультетів у цій формі для нашого університету послужили назви наших навчально-наукових інститутів. А тому, ліквідувавши факультети, керівництво ВНТУ по факту міністерських

організаційних вимог наші навчально-наукові інститути прирівняло до рівня факультетів, хоча згідно з Законом України про вищу освіту інститути є організаційними надбудовами над факультетами.

А другим фактом прирівняння наших навчально-наукових інститутів до рівня факультетів є те, що у графі «декан» у стандартизованих бланках дипломів для випускників з інших держав підписи поставили директори інститутів, визнавши у такий спосіб себе деканами факультетів, яких в нашому університеті немає.

Кілька думок стосовно футбольного матчу на першість України між латино-американським клубом «Шахтасьональ» та афро-європейським клубом «Динамба»

Вчора (4 серпня 2013 року) в рамках 4-го туру першості України з футболу у Донецьку відбувся центральний матч цього туру між командами «Шахтар» Донецьк та «Динамо» Київ.

Основу донецького клубу «Шахтар» складають гравці з Бразилії – країни Латинської Америки, а основу київського клубу «Динамо» складають гравці з країн Африки та Південної Європи, тож, на мою думку, ці клуби слід перейменувати на латино-американський «Шахтасьональ» та афро-європейське «Динамба».

У цьому матчі переміг «Шахтасьональ», і не тому, що суддя протягом усього матчу пам’ятав настанову дружини, суть якої, на мою думку, зводилася до того, що краще повернутись до дітей з підмоченою репутацією, ніж нариватись на ризик не повернутись зовсім. «Шахтасьональ» переміг, на мою думку, заслужено і завдяки тому, що його гравці приймали рішення на футбольному полі швидше, обробляли м’яч точніше і спілкувались між собою однією, рідною для себе, мовою, у той час як кожен із гравців «Динамби» свої підказки одноклубникам міг зрозуміти лише сам.

Я не знаю, чи власник клубу «Шахтасьональ» Ахметов має вищу технічну освіту, але за тим, що він купляє для свого клубу гравців однакової мови, видно, що він розуміє, що для справної роботи редуктора необхідно, щоб усі шестерні цього редуктора «розуміли одна одну», тобто мали узгоджені передаточні числа. Оскільки власник клубу «Динамба» Суркіс мабуть є гуманітарієм, про що свідчить те, що він купує різномовних гравців, тобто поміщає в редуктор клубу шестерні з неузгодженими передаточними числами, то не дивно, що його редуктор лише гримить, іскрить, але зусилля на вихід не передає.

Але в одному і Ахметов і Суркіс схожі – це у тому, що жодного з них не цікавить доля нашої національної футбольної збірної, інакше вони не дозволяли б тренерам своїх клубів переповнювати команди іноземними легіонерами і обмежувати до мінімуму перебування на футбольному полі гравців нашої національної збірної, або навіть тримати багатьох із них на лавах запасних, чи випускати на поле лише на декілька хвилин.

Але наскільки більше було б користі від них обох для України, якби вони оті мільйони, які витрачають на купівлю іноземних гравців, витрачали б на підготовку класних гравців із громадян України у дитячих та юнацьких спортивних школах.

А сьогодні ми бачимо, що навіть ті талановиті українські футболісти, які створили себе самі, запрошуються до «Шахтасьоналя» чи «Динамби» лише для того, щоб ослабити суперників і поповнити свої лави запасних, як сталося, наприклад, з Безусом у «Динамбі» чи Степаненком у «Шахтасьоналі». А від цього і національна збірна страждає, оскільки частина її гравців не мають достатньої ігрової практики, і болільників на стадіонах під час матчів обмаль, оскільки мало кому із громадян України хочеться вболівати за легіонерів з Африки чи Латинської Америки – за виключенням звичайно ж матчів між цими конкретними клубами, але під час цих матчів приходять на стадіон не вболівати за команду, а приходять заради участі в протистоянні Донецька з Києвом.

Ситуацію, на мою думку, можна було б дещо виправити, якби, наприклад, ще до початку чемпіонату України кожній команді нараховувалась би певна кількість очок, обумовлена тим, який середній процент легіонерів грав за команду у минулому сезоні. Наприклад, команді, яка у минулому сезоні не залучала легіонерів, одразу ж ще до старту чемпіонату нараховувати 7 очок, команді, яка у минулому сезоні залучала не більше 9% легіонерів, тобто не більше одного, одразу нараховувати 6 очок, команді з 18% (двоє) легіонерів на полі – 5 очок, команді з 27% (троє) легіонерів – 4 очка, команді з 36% (четверо) легіонерів – 3 очка, команді з 45% (п’ятеро) легіонерів – 2 очка, команді з 54% (шестеро) легіонерів – 1 очко, команді з 63% (семеро) легіонерів, тобто з максимально дозволеною їх кількістю – 0 очок. Звичайно, такий захід є дискримінаційним, але він був би нічим не гіршим від тих, які вживаються нашими банкірами, щоб захистити курс національної валюти.

Н у і наостанок ще така думка, викликана правилом «оборотки», згідно з яким в разі, якщо ти в гольовій ситуації не забиваєш гол, то обов’язково після цього гол заб’ють тобі. Як наслідок із цього витікає, що в разі, якщо з твоєї вини тобі забивається гол, то у цьому матчі ти обов’язково отримаєш травму. До цього наслідку я прийшов раніше, спостерігаючи інші матчі. Так ось, під час перегляду матчу між «Шахтасьоналем» і «Динамбою», коли я побачив як Ярмоленко пригнув голову, щоб м’яч, сильно посланий Срною зі штафного, в неї не попав, і внаслідок цього м’яч, пролетівши по місцю, з якого була прийнята голова Ярмоленка, влетів у сітку воріт Коваля, не чекавшого від Ярмоленка такої підстави, то зрозумів, що без серйозної травми Ярмоленко цей матч не завершить. І «оборотка» у такий спосіб спрацювала – Ярмоленко отримав серйозну травму від одного із бразильців «Шахтасьоналя» і змушений був залишити у другому таймі футбольне поле. І, я думаю, футболістам, приймаючи рішення на полі під час матчу, про такий варіант правила «оборотки» теж варто не забувати.

Музей покинутих секретів

Так називається роман Оксани Забужко, який я пообіцяв рано чи пізно прочитати після того, як прочитав інший її роман – «Польові дослідження з українського сексу», враження від ознайомлення з яким були викладені мною на цьому ж сайті в інформації від 29.02.2012 р.

І ось сьогодні (п'ятниця 9 серпня 2013 року), скориставшись свободою літньої відпустки рядового професора університету, я закінчив читати «Музей покинутих секретів» і хочу поділитись своїми враженням від цього твору Оксани Забужко з вами, шановні читачі мого сайту.

Читати цей твір, в якому сплелись події 1943-47 та 1991-2004 років, спочатку було нелегко – і не лише тому, що на перших порах не так то просто було вгризатись в довгі складно-підпорядковані речення, характерні для стилю Оксани Забужко, і осмислювати їх змістовно, але ще й тому, що, читаючи перші розділи, непросто було також віднайти той шампур, на який можна було б насадити і об'єднати події 1943-47 років, що мали місце в західноукраїнських лісах, заповнених загонами Української повстанської армії (УПА) і загонами НКВД, та події, що мали місце у Києві від початку отримання Україною незалежності і до початку 2004 року.

Але по мірі заглиблення в роман і зближення доль героїв подій 1943-47 і 1991-2004 років мій інтерес до твору зростав у такій мірі, що останню його третину я прочитав, образно висловлюючись, на одному диханні, тобто не відірвавшись від читання, допоки не прочитав останню фразу на останній сторінці.

Я не стану переоповідати і, тим паче, детально аналізувати прочитане – уже хоча б заради того, аби не знижувати градус уваги у майбутніх читачів цього роману Оксани Забужко, але на кількох лініях роману таки дозволю собі зупинитись.

І перше, про що я хочу попросити вас, шановні читачі цього роману, аби ви не поспішали звинувачувати Оксану Забужко, як це подумки зробив я, коли дійшов до тієї сторінки, на якій вона вперше описує той шмат дороги, на якому загинув в автомобільній катастрофі лідер Народного Руху України В'ячеслав Чорновіл, поєднавши цей шмат дороги з місцем загибелі теж в автомобільній катастрофі однієї із героїнь роману, майстрині пензлю Влади Матусевич, яка була подругою головної героїні, телезірки Дарини Гощинської – авторки власного телепроекту «Діогенів ліхтар» на одному із популярних телеканалів.

При першій згадці про загибель Влади Матусевич автор роману вказує, що вона загинула в автомобільній катастрофі, повертаючись до Києва з аеропорту «Бориспіль», до якого поїхала одна автомобілем, щоб забрати свої картини, що повернулись літаком з закордонної виставки.

Але ж дорога з Борисполя до Києва – це багатосмугова автомагістраль з шириною асфальтового покриття, більшою 30 метрів, на якій шофер В'ячеслава Чорновола встиг би зманеврувати і об'їхати будь-який КАМАЗ з причепом, як би близько той не перетнув йому дорогу лівим поворотом. Тож

подумки під час читання згадавши те, що В'ячеслав Чорновіл загинув з протилежного від Києва боку Борисполя на односмуговій дорозі з Борисполя до Переяслава-Хмельницького з асфальтовим покриттям шириною, не більшою 8 метрів, у місці перетину цієї дороги з дорогою до села, яке мені показали колеги з Національної академії педагогічних наук України, коли ми виїжджали до Переяслава-Хмельницького на виїзне засідання академічної президії, я, звісно, одразу ж подумав, що Оксана Забужко не знає місця загибелі Чорновола.

І лише читаючи одну із прикінцевих глав роману, яка називається «Дорога на Золотоношу», я зрозумів, що Оксана Забужко дуже добре знає те місце, де загинув В'ячеслав Чорновіл. Як зрозумів я і те, що це вона своєю авторською волею відправила Владу Матусевич з Борисполя у протилежний від Києва бік, аби її героїня загинула саме там, де загинув В'ячеслав Чорновіл – у місці, на якому загинуло уже багато автомобілістів, оскільки цей шмат дороги прокладено через величезну, засипану землею, яму, в якій у 1933 році під час Голодомору були закопані тисячі людей, що померли з голоду. І послала Оксана Забужко свою героїню для загибелі у цьому місці саме тому, що дід Влади Матусевич, який був по інший бік голоду, брав участь у створенні цієї ями і закопуванні померлих. Цю лінію роману Оксана Забужко словами своєї головної героїні Дарини Гощинської вибудовує так: «… – за кожну зраду хтось так чи інакше має заплатити, щоб виправити порушений нею в світі баланс сил. Що більше зрада, то більші жертви».

Ще одна лінія сюжету для мене взагалі виявилася відкриттям. Справа у тому, що я багато читав у документальній літературі про те, як бійці спеціальних загонів НКВД у 1944-47 роках перевдягались у форму бійців УПА і по ночах знущались над жителями сіл, розташованих в зоні дій загонів УПА, аби викликати ненависть у цих селян до УПА. Але вперше і саме у Оксани Забужко я прочитав про те, що серед вояків служби внутрішньої безпеки УПА було чимало агентів НКВД, які жорстоко розправлялись зі своїми ж вояками і прихильниками за будь-яку, навіть дуже незначну провину, відбиваючи у такий спосіб бажання у селян поповнювати ряди вояків УПА і при цьому не втрачаючи довіри в свого командування. І її герой під псевдо «Стодоля», який в очах командування УПА дійсно виглядав героєм, здатним холоднокровно розстріляти будь-кого зі своїх за найменшу провину, у дійсності був лише виконавцем плану нагнітання жорстокості, складеного для нього в НКВД.

Признаюсь, як людині, вихованій у сім'ї вчительки літератури, під час читання цього роману мені важко було сприймати вживання героями роману неформальної лексики, а точніше – пересипання цими героями своєї мови матюками. Але, як людина, яка чує таку ж мову – і не лише в середовищі відвідувачів стадіонів і кафе та пасажирів міського транспорту, а і у середовищах студентів та викладачів, – я змушений визнати, що з позицій реального відтворення дійсності Оксана Забужко від себе своїм героям нічого не додає – вона лише без ретуші змальовує наше суспільство саме

таким у мовному відношенні, яким воно було раніше, і яким воно є і понині. Хоча від усвідомлення цього мені стає сумно.

А завершити цей короткий аналіз я хочу наголосом на тому, що, розкриваючи у своєму романі внутрішні мотиви вчинків провідних представників і влади і опозиції, як у перші роки після отримання Україною незалежності, так і у перші роки нашого тисячоліття, Оксана Забужко переконала мене, що вона мала моральне право у 2010 році на президентських виборах у другому турі бути «противсіхом», і що її позиція – це не в догоду Віктору Ющенку – лідеру «противсіхів», а це її власна позиція, яку вона займає і по відношенню до Віктор Ющенко також.

Ну і висновок – на мій погляд, Оксана Забужко є дійсно видатним письменником, яким може пишатись український народ, а її роман «Музей покинутих секретів» варто прочитати.

Колектив ВНТУ з організацією вступу на 1-й курс у 2013 році впорався успішно

Сьогодні (11 серпня 2013 року) завершився вступ до вищих навчальних закладів на перший курс на місця державного замовлення. Від сьогодні на ці місця, навіть у тих вишах, в яких на якісь напрями підготовки вони виявились не заповненими, правилами прийому уже нікого взяти не дозволено.

Вінницькому національному технічному університету для його 25 напрямів підготовки фахівців з вищою освітою було виділено міністерством 677 місць державного замовлення для навчання на стаціонарі та 60 місць для навчання по заочній формі.

Станом на 31 липня (а це згідно з правилами прийому був останній день подачі документів абітурієнтами) для вступу до ВНТУ надійшло більше 6 тисяч заяв від більше 2 тисяч фізичних осіб, тобто конкурс на місця державного замовлення сягав більше 9 заяв на одне місце стаціонару та більше 3 заяв на одне місце для навчання по заочній формі. Що ж до фізичних осіб, то конкурс серед них становив більше 3 осіб на кожне місце стаціонару та більше 2 осіб на кожне заочне місце. Тож після 31 липня сумнівів стосовно того, що план державного замовлення нашим університетом буде виконано, не було ні в кого із членів нашого колективу.

І ми не помилились, оскільки після проходження усіх трьох хвиль зарахування, яке здійснювалось централізовано міністерською програмою з публікацією результатів на сайті vstup.info, усі 677 місць державного замовлення для навчання на стаціонарі та 60 місць для заочного навчання, виділених міністерством нашому університету, виявились заповненими, тобто нашим університетом план державного замовлення 2013 року виконано.

Тепер, починаючи від сьогоднішнього дня і до 25 серпня, наш університет буде чекати заяв від тих абітурієнтів, які, не виборовши у конкурсній боротьбі місце державного замовлення, побажають навчатись у

ВНТУ на одному із 25 напрямів підготовки на умовах надання платних послуг, тобто за контрактом. І думаю, що бажаючих навчатись у нас за контрактом буде не один десяток.

На завершення цієї інформації висловлю кілька слів стосовно того, що нам не доставило радості у нинішній вступній кампанії.

На жаль, частина тих абітурієнтів, яких ми рекомендували до зарахування на бюджетні місця у першій хвилі, у нас не залишилась – вони осіли у столичних вишах, мотивуючи у телефонних співбесідах з членами нашої приймальної комісії це тим, що вони хочуть сповна використати випавший їм шанс стати киянами.

Не залишилась у нас і частина тих абітурієнтів, яких ми рекомендували до зарахування у другій хвилі, – вони осіли у вишах Одеси і Львова, мотивуючи це у першому випадку тим, що, навчаючись в Одесі, матимуть можливість щодня купатись у морі, а у другому випадку – тим, що, навчаючись у Львові, матимуть можливість на канікулах їздити на заробітки до Польщі і після закінчення вишу туди і перебратись, організацією чого у Львові досить успішно займаються кілька агентств.

Тож погодились стати студентами нашого університету у першу чергу саме ті абітурієнти, які вірять, що ми уміємо готувати фахівців краще, ніж у київських, одеських чи львівських вишах – і це радує!

Розповідь про те, як я уперше в житті, прочитавши лише 10% тексту книги, відмовився продовжувати її читати далі

Прочитавши по дві книги Василя Шкляра («Залишенець» і «Ключ») та Оксани Забужко («Польові дослідження з українського сексу» і «Музей покинутих секретів»), я вирішив продовжити знайомство з художніми творами сучасних українських письменників, поринувши в роман Ірени Карпи «Піца «Гімалаї».

Поглинаючи сторінка за сторінкою зміст цієї книги Ірени Карпи, я ніяк не міг позбутися відчуття, що з кожним наступним прочитаним реченням усе далі захожу в загажений придорожній туалет, котрі зустрічались на кожному десятку кілометрів вздовж доріг в радянські часи, коли ще не було сучасного сервісу фірмових заправних станцій.

У тих радянських придорожніх туалетах, які ніколи не прибирались, було дуже важко зробити наступний крок у напрямку до основного вічка, аби не вступити в уже кимось іншим раніше залишену кучу кишкових випорожнень.

Так ось, мова і думки головної героїні Редьки в книзі Ірени Карпи, на мій погляд, нічим не відрізняються у філологічному сенсі від тих «куч кишкових випорожнень», характерних для придорожніх туалетів радянської доби.

І я боюсь, що мені доведеться тепер прочитати багато сторінок творів інших авторів для того, щоб «відмити» своє сприйняття художнього від

«нечистот» мови головної героїні роману Ірени Карпи, в які я усе більше і більше занурювався, поринаючи у цей роман.

І, прочитавши десь біля 10% обсягу роману, я зрозумів, що, якщо не кину його читати далі, то «порину» уже настільки у ці «нечистоти», що буду не в змозі потім від них «відмитись» взагалі, оскільки відіб'ю у себе охоту читати не тільки романи Ірени Карпи, а і будь-якого іншого сучасного українського письменника.

Лайливі слова і ненормативні назви певних частин людського тіла і певних фізіологічних дій героїв є і в романах Оксани Забужко та Василя Шкляра, але там це зустрічається лише в характерних епізодах, і, хоч від них теж тхне нечистотами, але, принаймні, розумієш, що це робиться задля реалістичного змалювання подій, а не заради «смакування» лайкою. А мову своєї героїні Редьки, яка закінчила університет і до того ж філологічний факультет, Ірена Карпа пересипає матюками у такій мірі, в якій я не зустрічав їх у своєму житті навіть в середовищі монтажників-верхолазів Кривого Рогу, з якими довелося працювати в юності, і які лайливими словами, працюючи в небезпечній верхатурі, зв'язували між собою іменники і доповнювали дієслова. Але ж у них за спиною були лише 7 класів з помилками у кожному слові диктанту або професійно-технічне училище, в якому і майстри не могли обійтись без лайливих слів. А в Ірени Карпи героїня – ще раз наголошую – випускниця філологічного факультету університету. Навіть у технічному університеті, стаючи мимоволі свідком розмов між студентами, у випадках, коли вони мене не бачать, а тому ніяких поправок у своїй мові на присутність професора не роблять, я не чув настільки пересипаної ненормативною лексикою мови, як у головної героїні Ірени Карпи.

І признаюсь відверто, що мій мозок мови головної героїні роману Ірени Карпи «Піца «Гімалаї», не сприймає, а тому віднести цей роман до класу художньої літератури я відмовляюсь.

Кілька слів до Дня незалежності

Через кілька днів уся Україна буде святкувати 22 річницю Дня незалежності.

Як один із тих народних депутатів УРСР, хто 24 серпня 1991 року проголосував за створення на теренах УРСР незалежної української держави, кілька слів з приводу відзначення чергової річниці цього всенародного свята хочу висловити і я.

Спад економіки, дуже незначне зростання зарплат і пенсій, світова економічна криза і початок «торгової війни» з Росією при перетині українськими товарами її митного кордону, відтягування прийняття позитивного рішення у справі звільнення лідера опозиції Юлії Тимошенко із в'язниці, що вносить невизначеність у справу підписання Договору про асоціацію України з Європейським Союзом, – усе це, на жаль, затьмарює політичне небо нашої держави напередодні святкування 22 річниці проголошення її незалежності.

Сьогодні, оглядаючись назад, ми змушені визнати домінантами розвитку незалежної України у перші роки її становлення ту спритність та ініціативне нахабство, завдяки яким невелика частина колишньої партійної номенклатури та підприємців родом із 90 років минулого століття прибрала до своїх рук основні багатства УРСР. У зв'язку з цим, дехто із вас, шановні мої читачі, хто виявився обділеним, ставить сьогодні під сумнів і доцільність самого створення незалежної України і існування перспектив її перетворення у багату демократичну державу європейського рівня у майбутньому.

Я нічого до своїх рук тоді не прибрав і навіть не намагався цього зробити, але сумнівів у доцільності створення незалежної української держави у мене за ці 22 роки ніколи не виникало, і дітей своїх я виховав так, щоб у них таких сумнівів ніколи не виникало також.

І вся моя сім'я вірить у те, що рано чи пізно будь-які хмари, що нині досить густо клубляться над Україною, розвіються, і ми дружно радітимемо від того, що живемо в Україні. І я мрію, щоб це сталося ще за мого життя.

Так сталося, на жаль, що політичне життя в незалежній Україні пішло не шляхом утворення і зміцнення ідейних партій, котрі готові були б боротись за втілення в життя своїх ідей і без підживлення грошима відомих олігархів, а пішло шляхом утворення партійних угрупувань навколо харизматичних лідерів, що підживлювали партійну діяльність своїх партійних угрупувань або власними грошима, або грошима олігархів, котрим було обіцяно шматок владного пирога в разі приходу цього лідера до влади. Тож, змінюючи один одного у владних кабінетах, ці лідери ніякого нового ідейного підгрунтя, яке суттєво відрізняло б їх політичні платформи, не закладали, а тому нічого дивного немає і у тому, що ті, хто фінансував їх виборчу кампанію, не бачачи для себе подальшого зиску, легко переходили після виборів до лав партійного угрупування іншого лідера, в якому вони цей зиск бачили. І немає об'єктивних підстав їх сьогодні оголошувати зрадниками, оскільки зрадник у політиці – це той, хто зраджує ідею, а ці олігархи ніяких ідей не зраджували, оскільки їх і не мали – вони виконали покладену на них задачу фінансування лідерського партійного угрупування під час виборчої кампанії і отримали оплату за це прохідним місцем у виборчому списку цього партійного угрупування. Тож маємо факт надання послуги і факт її оплати. А як їм себе далі вести при такій безідейній структурованості політичного життя, то уже їх особиста справа. І нічого не буде дивного у тому, якщо з часом вони знову прийдуть до того партійного лідера, від якого пішли, і він знову їх прийме під своє крило, аби знову мати за що фінансувати свою виборчу кампанію.

До речі, такі переходи з одного партійного угрупування до іншого – це теж ознака демократії. Для того, щоб переконатись у справедливості цієї тези, досить пригадати, що у США, яка вважається самою демократичною країною світу, членство у Демократичній і Республіканській партіях не є фіксованим – ти можеш, оголосивши себе республіканцем, на чергових президентських виборах чи виборах до парламенту голосувати за республіканського кандидата, а через чотири роки, оголосивши себе

демократом, можеш голосувати за кандидата від Демократичної партії – і ніхто тебе не вважатиме зрадником.

Тож не за горами той час, коли і у нашій країні перехід з одного партійного угрупування в інше не буде викликати масової негативної реакції, а лише сприятиме її поступальному розвитку.

А коли в країні стане спокійною атмосфера що до політичної приналежності олігархів і середнього класу, то і бізнес міцнітиме, і економіка зростатиме, і роль партій зведеться лише до того, щоб та партія, яка в опозиції, критикувала владу за прорахунки і слідкувала, щоб у парламенті провладними депутатами приймались нормальні закони, і щоб чиновники, призначені партією влади, працювали виключно лише на благо народу і не привласнювали чуже добро.

США до цього йшли 200 років, ФРН – 60, тож і нам, я думаю, слід набратись терпіння ще років на 20.

Я розумію, що не усім ці мої думки сподобаються, але я їх висловлюю не для того, щоб мати з цього якісь політичні дивіденди, оскільки мені уже 70 і усього, чого я хотів досягти у цьому житті, я уже досяг, і свій фінальний залишок життя планую провести не у якихось партійних рядах і не у політичних баталіях на площах чи у залах засідань, а у політичній аналітиці за комп'ютером в соціальних мережах, причому з єдиною метою – сприяти усвідомленню вами, шановні мої читачі, того, що майбутнє України не у революціях, а у консолідації суспільства, в якому опозиція гратиме роль не глашатаїв виходу на барикади, а роль сторожа демократії і каталізатора процесів викорінення корупції.

Зі святом Вас, дорогі читачі мого сайту! Здоров'я Вам, успіхів в прогресивних починаннях, добра і віри у те, що у нас усе вийде, і що Україна буде з часом серед тих країн, до яких їдуть для постійного проживання і життям у яких пишаються.

Відповідь читачеві Андрію на його лист від 9 липня, присвячений виборам директора Інституту електроенергетики та електромеханіки

Шановний Андрію! – Оскільки ви не вказали свого прізвища та як вас по-батькові, то я змушений звертатись до вас лише по вказаному вами імені, хоча і воно у вас, судячи з відсутності прізвища та адреси, навряд чи таке.

Перш за усе, я хочу принести вам вибачення за те, що не відповів вам одразу, а даю відповідь лише зараз, тобто через півтора місяці після отримання і ознайомлення зі змістом вашого листа. Затримка у наданні відповіді обумовлена, по-перше, тим, що у липні-серпні йшла вступна кампанія, і мені не хотілось своїм критичним аналізом шкодити іміджу університету в очах абітурієнтів та їхніх батьків, а по-друге, ще й тим, що, йдучи у літню відпустку, я пообіцяв читачам сайту, що з вересня почну втілювати в життя новий журналістський проект, ідея якого полягає у тому, що я на своєму сайті почну давати відповіді на усі ті листи, які мені надходять електронною поштою, і в яких ви ставите мені запитання або

висловлюєте вашу оцінку піднятих мною проблем. Тож з відповіді на ваш лист я і починаю реалізацію обіцяного журналістського проекту. І побудую я свою відповідь вам, шановний Андрію, з аналізу двох цитат з вашого листа, в яких зосереджена його суть, і які я приведу дослівно, зберігаючи вашу орфографію.

Цитата перша: *«Дайте будь-ласка мені чесну відповідь, зважаючи на те, що я знаю Олександра Борисовича, – чи заробив би він без Вас хоча б 10% від того, про що Ви пишете. Я вже не буду згадувати про те, як проходив "захист" докторськоі дисертації та реальних причин, за яких Олександр Борисович покинув пост директора у 2010 році»*.

Цитата друга: *«Якщо виключити палких прихильників Леонтьева, то решта голосувала не за нього, а проти Мокіна. До речі, не здогадуєтесь, чому за нього проголосувала лише його кафедра? Якщо б замість Леонтьева був хтось інший, Олександр Борисович все одно не отримав би перемогу. І якщо Олександр Борисович не пройшов, то причина не Леонтьеву, Грабку чи комусь іншому, а саме в ньому. Я ще встиг відчути атмосферу в Інституті під керівництвом Олександра Борисовича, тому знаю, про що говорю»*.

Почну з аналізу першої цитати з вашого листа, шановний Андрію.

Стосовно першої її тези – чи заробив би без мене Олександр Борисович хоча б 10% від того, що він мав на момент захисту докторської дисертації – можу із впевненістю відповісти – заробив би усі 100%, оскільки навіть ті 10%, які належать мені, і які стосуються в основному редагування та правок його статей, він би і сам реалізував – ну, можливо з деякою затримкою у часі. І докторська дисертація у нього була б і без мене, але можливо захищав би він її на рік чи два пізніше.

А у підтвердження цього я наведу такі аргументи.

Аргумент перший – Олександр закінчив з медаллю фізико-математичну гімназію №17, а ви, я думаю, як і усі інші вінничани, знаєте, що з медалями закінчують цю гімназію лише талановиті учні.

Аргумент другий – саме Олександр, будучи студентом 3-го курсу університету, знайшов помилку у моїх розрахункових формулах нелінійного варіанту Фур'є-інтегрального методу ідентифікації динамічних систем, розробленого мною в 90-х роках уже після захисту докторської дисертації, і саме він вивів нові розрахункові формули для цього нелінійного варіанту, з суттєвим узагальненням яких до світового рівня, ще будучи студентом 4-го курсу, виступив з доповіддю англійською мовою на Всесвітньому науковому конгресі ІМЕКО, що проходив у Хорватії.

Аргумент третій – саме Олександр після захисту кандидатської дисертації, в якій він розробив моделі оптимального руху трамваїв за стандартним критерієм мінімуму втрат електроенергії в якірних колах тягових електродвигунів, першим прийшов до висновку, що в таких задачах більшого ефекту можна досягти, якщо використовувати не критерій мінімуму втрат електроенергії в якірних колах, а критерій мінімуму повних витрат електроенергії електричним транспортним засобом, і вперше у світі розробив цілісну методологію синтезу моделей оптимального за цим критерієм руху

багатомасових електричних транспортних засобів коліями, прокладеними на місцевості зі складним рельєфом. І я ледь встигав вичитувати і правити усі ті статті, які він писав одна за одною, представляючи у кожній результати розв'язання тих задач, що виникали в процесі створення ним його методології синтезу моделей оптимального руху.

Аргумент четвертий – усі статті, в яких Олександр опублікував матеріали своєї докторської дисертації, написані ним або одноосібно, або у співавторстві лише зі мною – це якщо я вносив у цю співавторну статтю якусь правку. А це є свідченням того, що усі наукові результати, представлені Олександром у його докторській дисертації, то є його особистим науковим надбанням, до якого я маю відношення лише як перший критик, експерт і консультант. У зв'язку з цим я нагадаю вам, шановний Андрію, що вченими в галузі психології доведено, що нові ідеї генеруються науковцями лише у віці до 50 років, а після 50 років активно працювати науковець може лише як експерт і критик чужих ідей. Мені ж, коли Олександр розпочав роботу над докторською дисертацією, уже було 64 роки, а коли він закінчував написання докторської – 69 років. Тож за віком я аж ніяк не міг бути генератором тих ідей, які висунув і обґрунтував Олександр у своїй докторській дисертації. І тільки ліниві або безталанні, але заздрісні науковці у виправдання своєї ліні чи безталанності можуть ставити під сумнів отримання наукових здобутків Олександром особисто.

Тепер я перейду до аналізу другої тези з першої цитати, взятої з вашого листа, а саме – як проходив *"захист" докторської дисертації*.

Перш за усе, шановний Андрію, мене дивує те, що слово «захист» ви взяли в лапки, висловлюючи цим вашу недовіру процедурі захисту. Але ж ні ви, ні ваш батько, ні Леонтьєв, адвокатом якого ви виступаєте у цьому листі, ні завідувач кафедри, на якій працює ваш батько, не були присутніми на цьому захисті і не могли відчути і тим паче охарактеризувати його атмосферу.

А атмосфера була такою – проти захисту Олександром докторської дисертації у процесі її проходження у спецраді при попередньому розгляді був ректор університету, професор Грабко, який відкритим текстом пропонував Олександру, викликавши його до себе в кабінет, зняти дисертацію з розгляду, мотивуючи свою пропозицію побоюванням, що перший заступник міністра Євген Суліма, який не любить батька, може організувати негативну рецензію від «чорного опонента», що спричинить не затвердження результатів захисту та закриття спецради.

Але не допустити до захисту дисертацію ректор права не мав, і взагалі згідно з Положенням про захист дисертацій, якщо уже спецрада офіційно взяла від здобувача дисертацію, то зобов'язана заслухати її захист навіть у тому разі, коли має місце негативний відгук експертної комісії, яка дисертацію розглядала перед процедурою допуску до захисту. Тож, вірячи у добротність своєї докторської дисертації, Олександр відмовився відізвати її із спецради.

У зв'язку з науковою потужністю докторської дисертації Олександра експертна комісія у складі докторів наук Лежнюка, Лисогора і Лужецького склала відносно неї попередній позитивний відгук, а тому дисертація Олександра спецрадою була допущена до захисту в позитивному супроводі.

Після розсилки автореферату дисертації на нього було отримано 14 позитивних відгуків, у тому числі від кількох академіків та член-кореспондентів НАНУ та таких провідних наукових організацій як Інститут кібернетики НАНУ, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, НТУУ «КПІ», НТУ «ХПІ» та інші – і не було жодного негативного відгуку.

Під час захисту Олександром дисертації ні я, ні його брат, доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, який теж є членом спецради, участі в процедурі обговорення і захисту дисертації не брали, не брали ми участі і в процедурі голосування, хоча право на це мали, але вирішили ним не користуватись, аби потім не було розмов про вплив наших голосів на результати голосування. Не брав участі в голосуванні і професор Лежнюк, який прибув на засідання спецради з запізненням. Тож захист відбувся при мінімально-допустимій кількості членів спецради. І якби в результаті голосування виявилося 4 голоси проти, то дисертація захищеною не була б. І ті, хто не хотів, щоб Олександр захистився, на це і розраховували. Аби ні у кого не виникло претензій до ректора, професора Грабка, який теж є членом цієї ж спецради, сам він у засіданні спецради, присвяченому захисту Олександром докторської дисертації, участі не взяв, поїхавши на ці дні у відрядження.

Доповідав свою дисертацію і відповідав на усі зауваження і запитання Олександр впевнено і з глибоким розумінням суті розв'язаної ним наукової проблеми, тож при голосуванні у двох із чотирьох членів спецради, які деякими моїми «друзями» попередньо налаштовувались голосувати «проти», рука проголосувати «проти» не піднялась, і вони проголосували «за». І лише двоє проголосували «проти», але ці два голоси на загальну позитивну оцінку захисту не вплинули. До речі, один із тих, хто проголосував «проти», уже після захисту у приватній розмові мені відверто зізнався, що він голосував «проти» не тому, що йому не сподобалася дисертація, а тому, що у такий спосіб він вирішив помститися мені, батькові дисертанта, за те, що я, ще тоді, коли був ректором, погрожував йому відібрати кафедру, якщо він не змінить свого відношення до виконання обов'язків завідувача.

А той факт, що дисертація Олександра після захисту була позитивно оцінена «чорним опонентом» і затверджена Колегією міністерства з дотриманням нормативних термінів, свідчить про те, що ніякої настанови з боку першого заступника міністра Суліми «завалити» на захисті Олександра не було в принципі. Та й чутки, що розповсюджувались по університету напередодні захисту, про те, що в разі позитивного захисту Олександром дисертації наша спецрада буде закрита, теж виявилася лише чутками – про це свідчить, по-перше, те, що ось уже рік після захисту Олександром його дисертації у цій спецраді проходять успішні захисти дисертацій інших

здобувачів, і усі ці дисертації в нормативні терміни затверджуються Колегією міністерства, а по-друге, те, що менше ніж за рік після захисту Олександром його дисертації голові спецради, професору Роману Квєтному з подачі міністерства Президентом держави присвоєне почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», що аж ніяк не могло б відбутися в разі, якби діями Квєтного під час захисту Олександром дисертації, виявився незадоволеним перший заступник міністра Євген Суліма, без узгодження з яким документи на присвоєння почесного звання міністерством в Адміністрацію Президента держави не подаються.

А тепер я перейду до аналізу третьої (останньої) тези з першої цитати, взятої з вашого листа, шановний Андрію, а саме – характеристики реальних причин, за яких Олександр Борисович покинув пост директора у 2010 році.

Спочатку я вам нагадаю, шановний Андрію, що перед тим, як призначити Олександра Борисовича виконувачем обов'язки директора Інституту електроенергетики та електромеханіки, я сам, працюючи у цей час ректором, протягом півроку паралельно на громадських засадах виконував обов'язки директора цього інституту(з дня відставки з посади директора інституту, професора Свиридова, котрий звільнився у зв'язку з виходом на наукову пенсію). І це саме я відрахував усіх тих студентів, які мали три і більше академічних заборгованостей, чим змусив усіх інших вчитися з більшою наснагою. І це саме я, отримавши усну інформацію від студентів про те, що дехто з викладачів виставляє оцінки за «подарунки» від батьків, попередив цих викладачів, що в разі продовження такої практики взаємодії з батьками студентів, не допущу їх до участі в конкурсі на чергове переобрання на посаду. А навівши порядок, я вирішив передати бразди правління інститутом Олександрові Борисовичу, знаючи, що він буде дотримуватись тих же принципів законності та тих же принципів боротьби з корупцією, що і я. І він, попрацювавши майже півроку на громадських засадах виконувачем обов'язки директора інституту, теж не йшов на переговори з батьками нерадивих студентів про надання їм поблажок, теж подавав на відрахування тих, хто отримував третю академічну заборгованість, незважаючи на умовляння не відраховувати, що надходили з боку деяких викладачів та високопоставлених батьків, і слідкував, щоб викладачі не ставили позитивні оцінки «за подарунки». Але ця робота разом з керівництвом кафедрою відбирала у Олександра забагато часу, і у ці півроку суттєво уповільнилась робота над докторською дисертацією. І, якби він не пішов з цієї посади, то дисертацію докторську, думаю, не представив би до захисту і по-сьогодні. І це було саме його рішення – піти з посади директора інституту, щоб зосередитись на написанні і захисті докторської дисертації, щоб потім, після її захисту, уже коли не треба буде витрачати час на її написання, віддати той час, що вивільниться, на виконання обов'язків директора, супроводжуючи це виконання генерацією нових ідей по розвитку інституту. Цьому рішенню сприяло ще й те, що Василь Леонтьєв, якому Олександр запропонував попрацювати директором інституту до завершення ним роботи над дисертацією, пообіцяв йому, що одразу ж звільнить для

нього цю посаду, як тільки Олександр захистить свою дисертацію і буде затверджений Колегією міністерства.

Тож, шановний Андрію, категорично проти повернення Олександра на посаду директора були лише ті працівники інституту, які дозволяли собі, або планують дозволити собі «стригти купони» з нерадивих студентів чи їхніх батьків, та ті керівники, які готові «закрити очі» на наявність академічних заборгованостей у нерадивих студентів у кількості, більшої трьох, або схильні до порушення інших нормативних вимог, визначених Статутом університету, наказами міністра, Указами президента та Конституцією України. А ті студенти, які добре навчаються, та ті викладачі, які намагаються працювати у відповідності з вимогами чинного законодавства і не люблять, коли від них вимагають ставити позитивні оцінки нерадивим студентам, не знаючим навіть на «трійку» їхній предмет, – усі вони завжди позитивно ставились до Олександра Мокіна, який проявляв принциповість у цих питаннях. До речі, про те, що Олександр Мокін у 2010 році пішов у відставку з посади директора інституту за власним бажанням, і що, якби він цього не зробив, то і по-сьогодні працював би директором, свідчить той факт, що усі інші директори інститутів, які були призначені теж ще мною, працюють директорами і понині. Я пам'ятаю вас, шановний Андрію, ви були гарним студентом, але, на жаль, батькові вашому Олександр Борисович після отримання відповідної усної інформації від кількох студентів робив певні зауваження стосовно його активної співпраці з нерадивими студентами-заочниками за рамками нормативних вимог вищої школи і попереджав, що в разі продовження ним такої практики буде ставити питання про його звільнення з займаної посади. Тож, як я розумію, ваша думка про негативне ставлення до Олександра Борисовича в інституті сформована саме вашим батьком, який, звичайно ж, не може позитивно ставитись до можливості повернення Олександра Борисовича в директорське крісло. Його, звичайно ж, більше влаштовує у кріслі директора Василь Леонтьєв, який ні в які кафедральні справи не втручається, і від якого не слід очікувати таких попереджень, які звучали із уст Олександра Мокіна.

А тепер я перейду до аналізу другої цитати з вашого листа, шановний Андрію.

Почну з першої тези, яка зосереджена у таких ваших словах: *«До речі, не здогадуєтесь, чому за нього проголосувала лише його кафедра?»*

Нагадаю вам, шановний Андрію, що в структурі Інституту електроенергетики та електромеханіки є 6 кафедр, кожна із яких делегувала до складу Конференції трудового колективу по 4 делегати із числа професорсько-викладацького складу. Таким чином, за Олександра Мокіна проголосувала не одна його кафедра, що була представлена 4 делегатами, а проголосували делегати ще й від інших кафедр, оскільки він набрав 8 голосів, тобто за фактичною кількістю голосів за Олександра Мокіна проголосували викладачі двох кафедр.

Тепер перейдемо до аналізу другої тези, яка зосереджена, шановний Андрію, у таких ваших словах: *«Якщо виключити палких прихильників*

Леонтьева, то решта голосувала не за нього, а проти Мокіна. І якщо Олександр Борисович не пройшов, то причина не Леонтьеву, Грабку чи комусь іншому, а саме в ньому».

І почну я аналіз цієї другої тези з інформування про те, що ще до початку голосування Олександр Мокін знав, що 8 голосів «за» йому уже забезпечено – це голоси делегатів, які напередодні виборів у розмовах з Олександром однозначно заявляли, що вони ніколи не проголосують за Леонтьєва, оскільки вважають, що по віку і сукупності особистих та наукових характеристик він не має морального права очолювати інститут.

Але і я, і Олександр Мокін вважали, що голосів віддано за нього буде більше. – Я, наприклад, вважав, що їх буде у них з Леонтьєвим порівну, і вибирати, кого призначати директором, доведеться ректору.

У своєму прогнозі я виходив з того, що, звичайно ж, проти Олександра, який не палить цигарки, проголосують усі ті делегати, які, як і Леонтьєв, закрившись в кабінетах і лабораторіях цигарки палять – вони за Леонтьєва проголосують, ну, хоча б із боязні, що Олександр, ставши директором, заборонить їм займатись тютюнопалінням в приміщеннях інституту, а Леонтьєв не лише не заборонятиме, а ще й складе компанію.

Впевнений я був і у тому, що за Леонтьєва і проти Олександра проголосують делегати від кафедри електричних станцій і систем, очолюваної професором Лежнюком, оскільки в разі не обрання Леонтьєва директором їм довелось би віддавати частину своїх ставок Леонтьєву, адже нині, працюючи виконувачем обов’язків директора, він використовує лише 0,25 ставки, а, не ставши директором, забажає мати повну ставку професора цієї кафедри. Та й якому завідувачу не хочеться мати у себе на підхваті директора інституту?!

Розумів я і те, що проти Олександра і за Леонтьєва проголосує кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергоменеджменту, очолювана доцентом Терешкевичем, – ну, хоча б у зв’язку з тим, що кілька років тому, коли я ще був ректором, і коли треба було вибирати – кого поставити деканом факультету – Терешкевича чи Видмиша, який набрав на виборах декана на кілька голосів менше ніж Терешкевич, я вибрав Видмиша, виходячи з того, що Видмиш уже працював деканом, а Терешкевичу необхідно було б вчитись заново, що при його віці, який наближався до пенсійного, було б уже запізно. Тож мені було зрозуміло, що Терешкевич, ображений мною раніше, відбере таких делегатів від своєї кафедри, які стопроцентно проголосують проти мого сина.

Розумів я і те, що проти Олександра будуть голосувати делегати від кафедри електромеханічних систем автоматизації, очолюваної на громадських засадах ректором Володимиром Грабком, оскільки про небажання бачити Олександра директором інституту мені напередодні виборів сказав сам Грабко, якого лякає перспектива повернення мого впливу на ректорат через Олександра Мокіна, який у разі обрання його директором інституту автоматично став би і членом ректорату, маючи погляди на те, як розвиватись університету, що співпадають з моїми, і сильний характер, аби ці

погляди відстоювати. До речі, доцент цієї кафедри Андрій Видмиш на моє запитання, чи можна розраховувати Олександру на його підтримку, мені відповів, що і він, і інші члени кафедри голосуватимуть так, як скаже завідувач кафедри, тобто ректор Володимир Грабко.

Але і я, і Олександр розраховували на голоси делегатів від кафедри теоретичної електротехніки та електричних вимірювань, адже там зібрались активні науковці, на яких, на мій погляд, повинно було б справити позитивне враження те, що Олександр за 10 років після закінчення університету написав та захистив і кандидатську, і докторську дисертації, і опублікував 97 наукових праць, серед яких три монографії і 19 патентів на винаходи та авторські свідоцтва на комп'ютерні програми, а також написав і видав 4 навчальні посібники, два із яких мають гриф міністерства, тобто має такі ж досягнення, які мав у його віці колишній завідувач, а нині професор цієї кафедри Юхим Карпов. Але, судячи з результатів голосування, голосів від делегатів цієї кафедри Олександр теж не отримав – для них, як мені стало відомо від одного з них, виявилась вагомішою позиція ректора, який не хотів бачити Олександра на посаді директора інституту і відкрито підтримував Василя Леонтьєва, наголошуючи на тому, що у складі ректорату Леонтьєв є для нього найавторитетнішим радником. Але, якби ректор університету Володимир Грабко хоча б на очолюваній ним на громадських засадах кафедрі ЕМСАПТ сказав, що він хотів би, аби директором інституту був обраний Олександр Мокін, то ця кафедра у повному складі проголосувала б за Олександра – і тоді у Леонтьєва було б уже не 23 голоси, а лише 19, а у Олександра не 8 голосів, а 12. Більше того, якби завідувач кафедри електричних станцій і систем, професор Лежнюк замість доцентів Бурикіна і Комара, які в разі не обрання Леонтьєва директором інституту втрачали частину ставок, делегував до складу Конференції професорів Кутіна і Собчука, у яких заслуг побільше, оскільки кожен із них у свій час був завідувачем кафедри, і які з великою повагою ставляться до Олександра Мокіна, а тому проголосували б за нього, то у Леонтьєва було б уже не 19 голосів, а лише 17, а у Олександра Мокіна було б не 12 голосів, а 14. Ну і нарешті, якби завідувач кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, доцент Терешкевич делегував професора Бурбелу, який ще донедавна керував цією кафедрою, замість асистента Волоцького, який дружить з Леонтьєвим ще зі студентських років і який у навчальному році, що починається, йде на пенсію і покидає університет, так і не ставши навіть кандидатом наук, та якби Терешкевич делегував найкращого спеціаліста цієї кафедри в галузі математичного моделювання, автора кількох монографій, доцента В'ячеслава Камінського замість завідувача лабораторіями з робітничої професії, інженера Захарова, який як працівник навчально-допоміжного складу за основною посадою і права не мав делегуватись від професорсько-викладацького складу, то у Леонтьєва було б уже не 17 голосів, а лише 15, а у Олександра Мокіна було б не 14 голосів, а 16. А якби ще й завідувач кафедри філософії та гуманітарних наук, професор Хома замість рядових доцентів

Прищака і Зінько від секції культурології делегував до складу Конференції професорів Буяльську та Стрельбицького, заслуги яких і бачення перспектив розвитку інституту набагато глибші, то у Леонтьєва залишилося б лише 13 голосів, а в Олександра Мокіна їх стало б 18. Як бачите, шановний Андрію, якби делегати підбирались на кафедрах їхніми завідувачами не тенденційно, не у відповідності з принципами, які сповідує Василь Леонтьєв, не йому в угоду, а підбирались, виходячи із наукових та педагогічних заслуг перед колективом, тобто виходячи з рівня талановитості, ініціативності та досягнутих результатів, то рахунок міг би бути 18:13 на користь Олександра Мокіна. Тож не треба розповідати байки про те, що Леонтьєв переміг об'єктивно. І не треба видавати себе за об'єктивного співрозмовника, оскільки із всього, що ви написали, чітко проглядається ваше вболівання за Леонтьєва і його стиль керівництва, стрижнем якого є невтручання у будь-які процеси в інституті, навіть, якщо вони пахнуть корупцією.

А тепер щодо останньої тези із другої цитати, почерпнутої мною з вашого листа, шановний Андрію, в якій ви говорите, що: *«Якщо б замість Леонтьева був хтось інший, Олександр Борисович все одно не отримав би перемогу»*. Цього вам краще було б не заявляти, оскільки Леонтьєв з Грабком залишили Олександру Борисовичу можливість експериментально перевірити справедливість цієї тези на повторних виборах, які, якщо він того забажає, доведеться призначати, оскільки вибори директора Інституту електроенергетики та електромеханіки, що відбулися, є нелегітимними. Їх нелегітимність обумовлена тим, що вони проведені з порушенням Статуту університету і Закону України про вищу освіту та з порушенням Конституції України, що дає право Олександру Мокіну оскаржити їх результати у судовому порядку. Звичайно, навряд чи він буде це робити, оскільки бачити його на посаді директора інституту більше бажав я, ніж він сам того хотів. Моє бажання пояснюється трьома причинами: по-перше, я хотів передати йому свій досвід успішного керівництва колективами різних рівнів, допомагаючи своїми порадами в процесі прийняття ним директорських рішень; по-друге, я дійсно через його участь в роботі ректорату хотів допомагати ректору Грабку не допускати тих прорахунків у роботі, що уже мали місце і, думаю, ще будуть мати місце і у майбутньому; а по-третє, я хотів, щоб та значна кінетична енергія мозку, що утворилась в Олександра Мокіна під час роботи над докторською дисертацією, не розсіювалась у-подальшому лише на кафедральних справах чи за межами університету, а була використана і на розвиток Інституту електроенергетики та електромеханіки в цілому, а через участь у роботі ректорату і на розвиток університету в цілому, від чого мені – екс-ректору і патріоту університету, який віддав йому 42 роки свого життя, половину із яких працюючи ректором – було б дуже відрадно на душі. Але, незалежно від того, побажає Олександр Мокін чи ні в судовому порядку домагатись скасування результатів виборів директора Інституту електроенергетики та електромеханіки, я думаю, шановний Андрію, вам буде цікаво знати, в чому полягають ті порушення,

допущені напередодні виборів їх організаторами, завдяки яким я отримав право стверджувати, що ці вибори є нелегітимними.

Щодо порушення Статуту університету і Закону України про вищу освіту, то нагадаю вам, шановний Андрію, що згідно з цими документами не менше 75% делегатів Конференції трудового колективу, яка обирає директора інституту, повинні складати члени професорсько-викладацького складу, у трудових книжках яких записано, що їхньою основною посадою є саме одна із професорсько-викладацьких посад. Оскільки згідно зі Статутом університету Конференція трудового колективу інституту, як структурного підрозділу університету, обирається у складі 31 делегата, то для того, щоб ця вимога виконувалась, необхідно, щоб 24 делегати були за основною посадою членами професорсько-викладацького складу інституту, що становитиме (100/31)х24=77,42% від усього складу Конференції. При цьому на одного делегата припадає 100/31=3,22%. Але оскільки від кафедри ЕСЕЕМ в якості делегата за квотою професорсько-викладацького складу обрано завідувача лабораторіями з робітничої професії, інженера Захарова, який за основою посадою відноситься до навчально-допоміжного складу, то професорсько-викладацький склад серед делегатів Конференції під час виборів директора інституту у дійсності становив 77,42%-3,22%=74,2%, що менше майже на 1% від 75%, визначених університетськими статутними вимогами і вимогами Закону України про вищу освіту – а це є грубим порушенням цих вимог і є достатнім для скасування у судовому порядку результатів виборів директора інституту цим складом Конференції трудового колективу. Щодо порушення Конституції України, то нагадаю вам, шановний Андрію, що згідно зі Статтею 21 Конституції України – «Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах», а згідно зі Статтею 24 Конституції України – «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками».

А тепер давайте подивимось чи відповідає цим статтям Конституції України порядок обрання делегатів Конференції трудового колективу Інституту електроенергетики та електромеханіки від його професорсько-викладацького складу. У структурі інституту маємо 6 кафедр, від кожної із яких з подачі виконувача обов’язків директора інституту Василя Леонтьєва за згоди ректора університету Володимира Грабка до складу Конференції трудового колективу було обрано по 4 делегати. Але ж кафедри ВЕТЕСК та ЕМСАПТ мають у своєму складі по 9 викладачів, кафедра ТЕЕВ має 10 викладачів, кафедра ЕСЕЕМ має 14 викладачів, кафедра ЕСС має 20 викладачів, а кафедра ФГН має 22 викладачі, що у сумі складає 84 викладачі. Тож один делегат повинен був обиратись згідно з Конституцією України від 84/24=3,5 викладачів кожної кафедри. А це означає, що лише від викладачів кафедри ЕСЕЕМ необхідно було обирати 14/3,5=4 делегати, а від викладачів усіх інших кафедр необхідно було обирати або менше 4 делегатів (від викладачів кафедр ТЕЕВ, ЕМСАПТ і ВЕТЕСК – по 3 делегати з кожної), або

більше 4 делегатів (від викладачів кафедри ЕСС – 5 делегатів, від викладачів кафедри ФГН – 6 делегатів). Тож в результаті ігнорування цього конституційного принципу кафедри інституту виявились поділеними на три сорти, до першого із яких віднесені кафедри ЕМСАПТ, ТЕЕВ та ВЕТЕСК, викладачі яких виявились наділеними більшою «голосистістю» у порівнянні з конституційною, до другого сорту віднесено кафедру ЕСЕЕМ, викладачі якої виявились наділені «голосистістю» на рівні конституційної, до третього сорту віднесені кафедри ЕСС та ФГН, викладачі яких виявились наділені «голосистістю», меншою у порівнянні з конституційною. Тобто, маємо приклад наділення організаторами виборів викладачів одних кафедр, які є громадянами України, правами, більшими ніж ті, на які вони мають конституційне право. А на ряді інших кафедр таких же громадян України наділено правами, меншими за ті, на які вони мають конституційне право – а це уже прояв дискримінації, на підставі якого будь-який суд, в разі звернення до нього, прийме рішення про скасування результатів виборів директора інституту таким складом Конференції трудового колективу.

У цьому місці звертаю вашу увагу, шановний Андрію, по-перше, на те, що звернутись до суду про порушення конституційних прав може не лише Олександр Мокін – як один із претендентів на посаду директора, а і будь-який член професорсько-викладацького складу кафедр ЕСС та ФГН, який не був обраний делегатом від цих кафедр, але міг би стати 5-м чи навіть 6-м делегатом від них в разі, якби організаторами виборів були дотримані його конституційні права. А друге, на що я хотів би звернути вашу увагу, шановний Андрію, це те, що подача до суду заяв про відновлення порушених конституційних прав громадян України згідно з чинним законодавством не має терміну давності, у зв’язку з чим будь-який викладач кафедр ЕСС та ФГН, якого не було обрано делегатом Конференції трудового колективу інституту, може подати заяву до суду про відновлення його конституційних прав у будь-який день перебування Василя Леонтьєва на посаді директора інституту – навіть за день до завершення директорського терміну, визначеного йому наказом ректора.

Я думаю, шановний Андрію, що дав вичерпні відповіді на усі запитання, поставлені вами у вашому електронному листі до мене, який датовано 9 липня 2013 року.

З повагою – Борис Мокін, депутат Верховної Ради України 1-го скликання, екс-ректор ВНТУ.

Відповідь читачеві сайту на лист стосовно оплати праці директорів інститутів

28 серпня на мою електронну пошту надійшов лист з проханням прокоментувати, чи узгоджується моє твердження про те, що згідно з нинішнім Законом України про вищу освіту директори інститутів в структурі університету не відносяться до категорії науково-педагогічних працівників, з

міністерським наказом про оплату праці працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ.

Цитую цей лист дослівно:

Шановний Борису Івановичу! Ваша стаття "Наказ ректора ВНТУ №179..." містить таке "...до визначеного Законом України про вищу освіту переліку науково-педагогічних працівників посада директора інституту не включена. І навіть включивши восьмим пунктом наказу посаду директора навчально-наукового інституту до штатного розпису університету, ректор водночас не має права ввести її до штатного розпису науково-педагогічних працівників, оскільки закон цього не передбачає, і відповідні служби міністерства теж вважатимуть цю посаду лише адміністративною, не дозволяючи нараховувати особі, її посідаючій, навіть за умови обрання її на конкурсній основі, усі ті доплати і надбавки, які визначені для посад науково-педагогічних." Але ж згідно Додатку 2 до Наказу Міністерства освіти і науки України 26.09.2005 N 557 у редакції Наказу Міністерства освіти і науки України від 25.10.2005 N 614 (z1361-05) та схеми тарифних розрядів посад керівних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, є посада керівника навчально-наукового або науково-виробичного центру (інституту) з тарифним розрядом 15-21. Як Ви можете це прокоментувати? Дуже Вам вдячний. З глибокою повагою.

Свій коментар цього листа від читача сайту, якого у подальшому буду називати ЧС, оскільки він свого імені та прізвища не назвав, я почну з того, що нагадаю у спадному порядку пріоритетність документів, якими повинні керуватись у своїй роботі працівники вищого навчального закладу. А порядок такий: 1) Конституція України, 2) Закони України, 3) нормативні документи міністерства, 4) накази ректора.

Цей порядок означає, що накази ректора не повинні порушувати нормативні документи міністерства, а нормативні документи міністерства не повинні порушувати Закони України, зміст яких у свою чергу не повинен порушувати Конституцію України.

Тож якщо у чинному Законі України про вищу освіту посади директорів інститутів не включені в перелік науково-педагогічних працівників, то і ректор у своєму наказі не мав права їх включати до цієї категорії, тим паче, що вони не включені до цієї категорії і в такому нормативному документі міністерства, як Наказ №557 від 26.09.05 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ», у якому в Додатку 2 подана

СХЕМА
тарифних розрядів посад керівних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації

Найменування посад	Тарифні розряди

Ректор	23-24
Директор філіалу	19-20
Декан	20-22
Керівник навчально-наукового або науково-виробничого інституту (центру)	15-21
Завідувач кафедри (професор)	20-21
Професор	20
Доцент	19
Старший викладач	17
Викладач, асистент	16
Викладач-стажист	15

Звертаю вашу увагу, шановний ЧС, на те, що ця схема у наказі міністерства приведена для «посад керівних та науково-педагогічних працівників», і у ній посади «Директора філіалу» і «Керівника навчально-наукового або науково-виробничого інституту (центру)» є лише «керівними», а усі інші – «науково-педагогічними», оскільки лише оці «інші» співпадають з переліком науково-педагогічних посад, приведеним у Законі України про вищу освіту. А заради включення до цієї схеми Єдиної тарифної сітки, визначеної Постановою Кабміну України №1298 від 30.08.2002 р., і посади директора філіалу і посади керівника інституту ця схема у міністерському наказі і названа «Схемою тарифних розрядів посад керівних та науково-педагогічних працівників…». А якби це було не так, тобто якби і ці посади відносились до категорії науково-педагогічних, то схема називалась би «Схемою тарифних розрядів посад науково-педагогічних працівників…», – але у цьому випадку ця схема не відповідала б нормам Закону України про вищу освіту, чого міністерство у своєму наказі не могло допустити, і воно, судячи по повній назві схеми, цього й не допустило.

Згідно з «Інструкцією про оплату праці та розміри ставок заробітної плати професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів», яка після її затвердження наказом міністра освіти №90 від 02.04.1993 р. кожен рік-два доповнювалась або у деяких параграфах змінювалась, заробітна плата науково-педагогічного працівника вищого навчального закладу III-го та IV-го рівнів акредитації спочатку складалась з основної ставки згідно з розрядом Єдиної тарифної сітки плюс надбавка за науковий ступінь (кандидата чи доктора наук) плюс надбавка за вчене звання (доцента чи професора), плюс надбавка за почесне звання (академік однієї із державних академій наук або Заслужений діяч освіти чи Заслужений діяч науки і техніки України) і плюс надбавка за науково-педагогічний стаж, розмір якої залежав від кількості років цього стажу – усі ці надбавки є диференційованими і розмір кожної з них не перевищує 35% від основної тарифної ставки. Що ж до керівного працівника вищого навчального закладу, який не є науково-педагогічним працівником, то його заробітна плата формувалася з тих же самих складових, що і зарплата науково-педагогічного працівника, за виключенням надбавки за науково-педагогічний стаж, оскільки ця надбавка призначається виключно

лише науково-педагогічним працівникам. В останніх змінах до «Інструкції про оплату праці…» ректору вищого навчального закладу III-го та IV-го рівнів акредитації дозволено керівним та науково-педагогічним працівникам в межах визначеного міністерством фонду оплати праці встановлювати додатково ще три види надбавок, що не повинні перевищувати 50% основної тарифної ставки кожна, – це надбавка за високі досягнення у праці, це надбавка за складність і напруженість в роботі, це надбавка за виконання особливо важливої роботи. Тож, встановивши директору інституту, наприклад, надбавку за складність і напруженість в роботі на рівні надбавки за науково-педагогічний стаж, можна на законних підставах зберегти розмір його заробітної плати на тому ж рівні, що і науково-педагогічного працівника з тим же розрядом тарифної сітки навіть без надбавки за науково-педагогічний стаж. І, я думаю, що адміністрація нашого університету так і поступила, адже відпрацювання погодинного навантаження в розмірі 150 годин або робота за сумісництвом на посаді професора чи завідувача кафедри згідно з тією ж «Інструкцією про оплату праці…» дає право лише на двомісячну оплачувану відпустку, але не переводить посаду директора в категорію науково-педагогічних працівників і не дає права на виплату надбавки директору інституту за науково-педагогічний стаж. З цим неприємним фактом доведеться зіткнутись тим директорам інститутів, які оформлятимуть наукову пенсію до того, як буде прийнята Верховною Радою України нова редакція Закону України про вищу освіту, в усіх проектах якого уже передбачено, що посада директора інституту в структурі університету чи академії, як і посада директора філіалу, буде включена до переліку науково-педагогічних посад. Але нині ще діє чинний Закон України про вищу освіту, і усі нормативні документи міністерства та накази ректора не повинні виходити за його рамки.

А на завершення своєї відповіді вам, шановний ЧС, я хотів би звернути вашу увагу ще раз на приведену вище «Схему тарифних розрядів посад…». Дивлячись на неї, легко бачити, що посаді декана факультету відповідає розрядна вилка 20-22, тобто якщо декан – кандидат наук, доцент, то йому ставиться у відповідність 20 розряд Єдиної тарифної сітки, якщо декан – доктор наук, доцент або кандидат наук, «холодний професор», то йому ставиться у відповідність 21 розряд ЄТС, якщо ж декан – доктор наук, професор, то йому у відповідність ставиться найвищий для цієї посади 22 розряд ЄТС.

З цієї ж схеми легко бачити, що посаді директора інституту (центру) відповідає розрядна вилка 15-21, тобто якщо директор інституту – доктор наук, професор, то йому ставиться у відповідність найвищий для цієї посади 21 розряд ЄТС. Але ж, якщо цей же доктор наук, професор працюватиме не директором інституту, а деканом факультету, то він матиме 22 розряд ЄТС. Тобто, з позицій ЄТС посада декана факультету ціниться вище, ніж посада директора інституту – і це не дивно, оскільки декан – це посада науково-педагогічна, а директор – лише керівна. А від ставки більш високого розряду і усі надбавки є більшими, тож і зарплату декан має право отримувати більшу

ніж директор інституту при таких же наукових регаліях. Тож і з цих позицій ліквідовувати факультети і посади деканів у нашому університеті було кроком не надто продуманим.

На цьому я завершую і сподіваюсь, шановний ЧС, що дав вичерпну відповідь на те запитання, яке ви мені поставили у вашому «Повідомленні» від 28 серпня.

З повагою –
депутат Верховної Ради України 1-го скликання,
екс-ректор ВНТУ
Борис Мокін

Постскриптум: у першому варіанті моєї відповіді на цей лист був ще один абзац, який стояв передостаннім, такого змісту:

«Як не було достатньо продуманим кроком ліквідовувати факультети в структурі нашого університету і з позицій профорієнтації майбутніх абітурієнтів, адже, як виявляється, чимало випускників шкіл університети, що не мають факультетів, вважають такими, що вмирають і прямують до статусу коледжів, в структурі яких факультети не передбачені – я сам недавно із здивуванням таку думку почув у магазині, розміщеному на університетській трамвайній зупинці, випадково ставши свідком розмови двох юнаків, в якій один із них цікавився у другого, чому той, попавши у першу хвилю рекомендованих до зарахування до нашого університету, не поспішив принести до нас оригінали своїх документів, а почекав і віддав перевагу бути зарахованим за другою хвилею до НТУУ «КПІ» за тією ж спеціальністю». Але в останню мить я передумав включати цей абзац до тексту відповіді, розуміючи, що, будучи опублікованим на сайті, який читають у тому числі і майбутні абітурієнти, він може ще у більшій мірі посилити недовіру до нашого університету.

Про продаж зошитів зі Сталіним, або кому варто прочитати роман Войновича про Чонкіна

2-го вересня на сайті «Української правди» з'явилося повідомлення про те, що в українських містах (зі столицею включно) школярам продають зошити з зображенням Сталіна та інших комуністичних ідолів, які випустила у світ Дніпропетровська компанія «Полісвіт» на замовлення московської компанії «Альт».

Під портретом Сталіна на цих зошитах є короткий опис його здобутків і напис: «Ми раді, що ви поділяєте наші ідеали».

Прочитавши це, я подумав, що тим, хто замовив такі зошити, хто їх виготовив, хто їх продає і хто їх купляє, аби переконатись у тому, чого варті ці «сталінські ідеали», корисно було б прочитати сатирично-юмористичний роман письменника із числа радянських дисидентів Володимира Войновича – назву роману подаю в оригіналі – «Жизнь и необычайные приключения

солдата Ивана Чонкина», який я особисто закінчив читати цього ж таки 2-го вересня.

У цьому романі письменник в гротескній формі, але дуже правдиво зображує довоєнне і повоєнне життя героїв роману, а по відношенню до деяких персонажів і фінальну частину їхнього життя уже в третьому тисячолітті.

І хоча стартує роман подіями 1941 року у селі Красноє Долговського району неназваної російської області, я, згадуючи своє дитинство і юнацькі роки, прожиті у моєму рідному селі на Черкащині в сім'ї матері-вчительки та вітчима-парторга колгоспу, можу стверджувати, що і в 50-і роки, тобто уже після війни, життя не лише пересічних жителів тодішньої нашої країни, але і її партійно-державної номенклатури було таким же бідним, зашореним, брехливим і переляканим, як і довоєнне життя героїв роману Володимира Войновича.

І у нашому селі деякий час жив прототип солдата Івана Чонкіна з тією лише різницею, що він був не охоронцем поломаного літака, а шофером військової вантажівки із числа тих, що відряджались армією до колгоспів для вивезення цукрових буряків. І після того, як його вантажівка поламалась, і цей солдат-водій розпочав її ремонт, про нього точно так же забули в автороті, в яку повернулись усі інші командировані солдати-водії зі своїми вантажівками, як і про Чонкіна. І жив він, імітуючи ремонтні роботи, в одинокої жінки, яка також дуже нагадує мені героїню Нюру з роману Володимира Войновича.

Жив тоді у нашому селі і прототип Гладишева, який також був схиблений на виведенні гібридних дерев і рослин. Жив і прототип голови колгоспу Голубєва, який також безпросвітно пиячив. Згадую я і прототипа Плечевого, який першим розповсюджував по селу плітки. А пригадуючи розповіді вітчима після його поїздок до райцентру на партійні наради, я розумію, що і в нашому райцентрі і перший секретар райкому мав характеристики та повадки, аналогічні тим, якими наділив Володимир Войнович свого Ревкіна, і начальник районного відділу НКВД нічим не відрізнявся від капітана Міляги, за виключенням лише того, що він після відповідей начальству, не таких, які воно хотіло від нього почути, не був розстріляним, як Міляга, а лише звільненим з органів НКВД.

Єдине, що мені не сподобалося у романі Володимира Войновича про пригоди Чонкіна – це те, що він не втримався від спокуси і переказав плітку, що у повоєнні роки гуляла не лише у багатьох на устах, а і на сторінках деяких західноєвропейських газет, про те, що зі слів начебто добре поінформованого радянського полковника-перебіжчика Сталін появився на світ в результаті експериментів відомого дослідника Пржевальського зі своєю кобилою з подальшою передачею немовляти на виховання у сім'ю чоботаря Джугашвілі.

Але усе інше у цьому романі Володимира Войновича викладено дуже добре, дуже гостро і з великим почуттям гумору. І ще мені дуже сподобалось те, що розповідаючи про якісь події від імені своїх героїв – військових,

колгоспників, партійних чи радянських чиновників – він скрізь вживає майстерно побудовані звороти, які і без брудних лайливих слів зрозуміло передають суть того, про що йде мова.

Тож, я думаю, і таким нашим відомим письменникам, як Василь Шкляр, Оксана Забужко і Ірена Карпа, які не вміють чи не бажають змальовувати певні факти, що мали місце в житті персонажів їхніх творів навіть з елітного середовища без вживання брудних лайливих слів, для підвищення письменницької кваліфікації варто було б також прочитати, чи ще раз перечитати цей роман Володимира Войновича.

Але особливо було б корисним прочитати цей роман тим, хто народився уже в незалежній Україні або в Радянському Союзі після приходу до влади Михайла Горбачова, тобто тим, хто навіть у дитинстві не переймався страхіттями життя при комуністичній диктатурі, не особливо любить правдиву історію та знаходиться і по-сьогодні під впливом тих ностальгуючих за комуністичним режимом батьків, дідів чи начальників, ідеалізуючих роки своєї молодості, яким пощастило упродовж життя не стикатись з проявами репресій від цього режиму.

«А законно ли назначение на вторую должность Тамары Савчук, сделанное еще вами?»

7-го вересня я отримав зауваження такого змісту: *«Уважаемый Борис Иванович! Вот вы на своем сайте часто критикуете ректора Владимира Грабка за допущенные им ошибки в управлении университетом. Но ведь и вы в бытность ректором были не безгрешны. Ну, например, а законно ли назначение на вторую должность Тамары Савчук, сделанное еще вами? Причем вы, назначая преподавателя Савчук еще и на должность начальника учебного отдела, хорошо знали и то, что при нашем односменном учебном процессе преподаватели и начальник учебного отдела работают в одно и то же время – с 8 часов утра и до 5 часов вечера, и то, что законом о труде не предусмотрена постоянная работа одновременно на двух бюджетных должностях. И не следует ли вам, уже перешагнувшему 70-летний рубеж, иногда вызывать из памяти некоторые свои ошибочные решения предыдущих лет, и, вспомнив, становиться более толерантным к ошибкам бывшего вашего проректора? – С уважением Александр»*.

Ну що ж, шановний пане Олександре, ви хотіли почути відповідь на задане вами запитання, яке я виніс у заголовок цієї інформації, – ви її почуєте.

І почну я свою відповідь з того, що доцент кафедри комп’ютерних наук Тамара Савчук дійсно була призначена ще мною на посаду начальника навчального відділу на початку квітня 2010 року, але призначена вона була (на цю другу для неї посаду) не на постійній основі, а за сумісництвом і лише на півставки, що в той час не було заборонено чинним законодавством.

Цьому призначенню передувало те, що у мене закінчувався тоді термін роботи на посаді ректора, і міністерство попередило, що у квітні перед моїм звітом у міністерстві (за попередні роки роботи ректором) надішле авторитетну комісію для ревізії діяльності університету за усіма її напрямками, а ця посада у цей час була вакантною, оскільки після звільнення Василя Омельянчука, якому у 80-річному віці стало важко виконувати обов'язки начальника одного із ключових відділів університету, дві кандидатури, які пробувались на цій посаді, не витримавши навантаження і особливостей роботи начальником навчального відділу, повернулись на свої попередні посади. Тож до приїзду міністерських ревізорів треба було терміново знайти когось, хто, посівши посаду начальника хоча б тимчасово, зумів би навести до їх появи в університеті належний порядок у навчальному відділі, втрачений у якійсь мірі після відставки Омельянчука.

І тоді я звернувся до проректора з навчальної роботи, професора Олександра Романюка з пропозицією віднайти викладача, який погодився б перейти на посаду начальника навчального відділу. І проректор Олександр Романюк, якому безпосередньо підпорядковувався навчальний відділ, порадив мені поговорити на цю тему з доцентом Тамарою Савчук, яка, виконуючи на громадських засадах обов'язки заступника завідувача кафедри комп'ютерних наук, тримала усю кафедральну навчальну документацію в ідеальному стані. Директор Інституту інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії професор Олексій Азаров, до складу якого входила кафедра комп'ютерних наук, також дуже високо оцінив здатність доцента Тамари Савчук не лише самій оформляти якісно навчальну документацію, а і організовувати до якісного її оформлення колег по кафедрі.

Отримавши такі характеристики, я викликав доцента Тамару Савчук і запропонував їй попробувати себе в якості начальника навчального відділу – для початку на умовах сумісництва на півставки, а потім, якщо сподобається, то і перейти повністю на цю ставку для роботи на постійній основі, а викладацькою діяльністю після цього переходу займатись на півставки професора за сумісництвом.

Не входило в протиріччя тоді з призначенням доцента Тамари Савчук на посаду начальника навчального відділу за сумісництвом на півставки і те, що, будучи призначеною ще й на цю посаду за сумісництвом, вона мала можливість виконувати покладені на неї додатково обов'язки і в години поза основним графіком роботи доцента (після 15-ї години 30 хвилин), обумовленим 36-годинним робочим тижнем викладачів, і в години поза основним графіком роботи працівників навчального відділу (після 17-ї години 30 хвилин), обумовленим їхнім 40-годинним робочим тижнем, віддаючи протягом двох годин розпорядження підлеглим у навчальному відділі у проміжок часу з 15-ї години 30 хвилин до 17-ї години 30 хвилин 5 днів на тиждень і працюючи з документами індивідуально щодня теж по дві години у проміжок часу з 17-ї години 30 хвилин до 19-ї години 30 хвилин.

Доцент Тамара Савчук погодилась попробувати себе на посаді начальника навчального відділу, і на початку квітня 2010 року я видав наказ

про призначення її на півставки за сумісництвом на цю посаду. Тож, я ще раз підкреслюю, ніякого порушення чинного законодавства при призначенні доцента Тамари Савчук на посаду начальника навчального відділу на півставки за сумісництвом не було.

Інша справа, що доцент Тамара Савчук згідно з чинним законодавством на цій керівній адміністративній посаді, якою є посада начальника навчального відділу, не повинна була бути довше одного року тимчасовим працівником (а усі сумісники мають статус тимчасового працівника), і до кінця квітня 2011 року повинна була або перейти на цю посаду для роботи на постійній основі, або звільнитись з неї, надавши можливість ректору призначити на цю посаду для роботи на постійній основі когось іншого.

Більше того, з 1-го липня 2011 року вступив у силу Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції», згідно зі Статтею 7 «Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності» якого «…посадовим особам забороняється: 1) займатись іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (окрім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту)». Тож, аби не бути порушником цього закону, з 1-го липня 2011 року працюючій на постійній основі на посаді доцента кафедри Тамарі Савчук потрібно було перейти на роботу на постійній основі на посаду начальника навчального відділу, а за сумісництвом в-подальшому працювати на викладацькій посаді.

Але чому цього не сталося – це уже, шановний пане Олександре, питання не до мене, а до нинішнього ректора, професора Володимира Грабка, оскільки 7-го вересня 2010 року наказом міністра Дмитра Табачника мене було звільнено з посади ректора (у зв’язку з перемогою на виборах Володимира Грабка з рахунком 72:71). Однак, у цьому місці моєї відповіді я повинен зауважити, що можливо з міністерства ректору надходила у 2011 році якась письмова вказівка про те, що положень Статті 7 вище вказаного антикорупційного закону університетським посадовим особам можна не дотримуватись, хоча з тексту самого закону витікає, що на посадових осіб сфери освіти не розповсюджується лише заборона працювати близьким родичам у підпорядкуванні один одного, а усіх інших положень цього закону вони теж повинні дотримуватись.

А тепер кілька слів у контексті вашого зауваження, шановний пане Олександре, чому я дозволяю собі критикувати нинішнього ректора. Але для того, щоб зрозуміти це, вам потрібно згадати і про те, що в період мого ректорства усі професори отримували додаткову до обов’язкових надбавку за високі досягнення у підготовці наукових кадрів, а ті з них, які ще й займались експертизою дисертацій у складах спеціалізованих вчених рад, отримували ще й надбавку за складність і напруженість у роботі. І про те згадати, що доценти, які створювали дистанційні курси навчання, отримували за це надбавки за високі досягнення і разом з професорами та старшими викладачами отримували ще й гонорари за написання навчальних посібників, а усім аспірантам і докторантам оплачувались витрати, пов’язані з участю в

роботі наукових конференцій, що проводились в інших містах, а у разі вчасного захисту дисертацій оплачувались також усі витрати, пов'язані з цими захистами. І про те варто згадати, що кожного місяця не менше 250 працівників адміністративно-господарської частини отримували надбавки за високі досягнення в роботі. Ну і, звичайно ж, згадати про те, що кожні 5 років я здавав під ключ і вводив в експлуатацію по 50 нових квартир, які виділялись як професорсько-викладацькому складу, так і працівникам адміністративного-господарської частини нашого університету.

– Згадали? – І де ж це все зараз? – Усього цього не стало, а тому я маю моральне право критикувати. От, якщо усе те, що мали працівники нашого університету в рік залишення мною посади ректора, повернеться, я перестану критикувати, а точніше, почну на своєму сайті висвітлювати лише усе нові й нові позитивні досягнення ректора, що прийшов мені на зміну.

Але, сьогодні, на мій погляд, усе йде до того, що мені самому й доведеться усе те, що втрачене моїм наступником, повертати назад після чергових виборів ректора у 2015 році, в яких я обов'язково братиму участь. І нехай вас, шановний пане Олександре, не хвилює мій 70-річний вік, адже ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік НАПН України Леонід Губерський є старшим за мене, ректор Харківського державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, академік НАПН України Іван Прокопенко у позаминулому році переобрався на новий термін у віці 75 років, а ректор НТУ «Харківський політехнічний інститут», почесний академік НАПН України Леонід Товажнянський у минулому році переобрався на новий термін у віці 80 років, але усі вони, незважаючи на поважний вік, успішно керують очолюваними університетами, і, як ви, шановний пане Олександре, мабуть пам'ятаєте, я теж академік НАПН України, і маю не менший ніж кожен із них досвід успішного керування університетом, і, що особливо важливо, досвід керування саме нашим університетом.

І я вірю у те, що ті 71 делегат Конференції трудового колективу, які віддали свої голоси за мене на минулих виборах ректора, мене підтримають і на виборах 2015 року, а багато хто із тих 72 делегатів, що проголосували на минулих виборах за Грабка, на наступних виборах при прийнятті рішення за кого голосувати згадають наскільки їм комфортніше жилося і працювалось за мого ректорства у порівнянні з ректорством Грабка і теж проголосують за мене – я про це уже особисто чув не від одного делегата Конференції трудового колективу, які мені відверто признались, що голосували тоді проти мене, а тепер про це жалкують.

Особливо ж жалкують ті з них, які, голосуючи за Грабка, котрий більше 10 років пропрацював зі мною проректором, розраховували, що він буде проводити ту ж політику позитивних реформ і турботи за працівників, що й я, але проводитиме її ще енергійніше за мене, оскільки молодший. І не побачивши у діях Грабка ні енергійності, ні уміння знаходити вихід зі складних фінансових ситуацій, не застосовуючи масового звільнення та зрізання зарплат, ці делегати нині перебувають у стані гіркого розчарування,

і хочуть аби я знову очолив університет. Та й навіть ті, хто голосуючи за Грабка, розраховував на те, що його наближеність до нинішніх керівників міністерства, принесе університету додаткові фінансові преференції, бачачи, що ректор Грабко не отримує від них навіть того, що університет має право отримувати згідно з нормативними документами, сьогодні перебувають у стані глибокої тривоги за майбутнє університету і теж повертають свої обличчя у мій бік.

Сподіваюсь, шановний пане Олександре, що я дав вичерпну відповідь на ваше запитання, а заодно і у повній мірі спростував ваше звинувачення.

З повагою –
депутат Верховної Ради України 1-го скликання,
екс-ректор ВНТУ
Борис Мокін

Цікавий документ, вартий уваги історії

17 вересня 2013 року на нашій кафедрі, як і на усіх інших кафедрах університету у цей день, відбулося засідання, на порядку денному якого було лише одне питання: «Чи підтримувати ініціативу ректора Грабка написати заяви усім працівникам університету про відпустки за власний рахунок у другій половині грудня?»

В результаті обговорення цього питання кафедрою було постановлене рішення, суть якого відображає –

Витяг
із протоколу засідання кафедри відновлювальної енергетики
та транспортних електричних систем і комплексів
від 17 вересня 2013 року

Всього членів кафедри – 11
Були присутні на засіданні – 10
Відсутні: інж. Горенюк.

СЛУХАЛИ: інформацію завідувача кафедри О. Б. Мокіна, в якій він довів до відома кафедри повідомлення члена ректорату університету, директора інституту ЕЕЕМ В. О. Леонтьєва про прийняте ректоратом рішення перенести навчальні заняття, що заплановані у період з 17-го по 31 грудня 2013 року, на 4-6 пари у дні жовтня і листопада 2013 року, та звернення ректорату до членів професорсько-викладацького складу написати заяви про відпустку за власний рахунок у період з 17-го по 31 грудня 2013 р.

ВИСТУПИЛИ: професор кафедри Б. І. Мокін, який повідомив, що згідно з трудовим законодавством : 1) робота, що виконана за межами робочого дня після 15 години 30 хвилин (при початку роботи викладачів о 8годині 10 хвилин і тривалості робочого дня протягом 7,2 години), тобто

що виконана у другій половині 4-ї та на 5-й і 6-й парах, повинна бути оплачена у тій же мірі, в якій вона планується до оплати в разі виконання її упродовж робочого дня в період з 17-го по 31 грудня 2013 року; 2) за роботу, виконану станом на 17-е грудня 2013 року, кожен викладач уже матиме право на 18 днів оплачуваної відпустки, а трудове законодавство не передбачає надання відпустки за власний рахунок працівникам, які мають не вибрану оплачувану відпустку; 3) відпустка за власний рахунок надається лише тим працівникам за умови повністю використаної ними оплачуваної відпустки, які у заяві вказали документально підтверджену причину необхідності у такій додатковій відпустці за власний рахунок; 4) ректорат є дорадчим органом при ректорові, а тому рішення ректорату вступають в силу лише після їх затвердження наказом ректора і доведенням цього наказу у письмовій формі до відома кафедр.

Професор Б. І. Мокін запропонував відкласти написання заяв про відпустки за власний рахунок до підписання ректором наказу про процедуру відправки професорсько-викладацького складу у відпустки за власний рахунок з обов'язковим висвітленням у ньому законності цієї процедури.

УХВАЛИЛИ: підтримати пропозицію професора Б. І. Мокіна про відкладення написання заяв про відпустки за власний рахунок до отримання кафедрою письмової копії підписаного ректором наказу про процедуру відправки професорсько-викладацького складу у відпустки за власний рахунок з обов'язковим висвітленням у ньому законності цієї процедури.

Голосували: одноголосно

Завідувач кафедри О. Б. Мокін

Цей витяг із протоколу засідання нашої кафедри до кінця дня було передано директору Інституту електроенергетики і електромеханіки Василю Леонтьєву.

Варто зазначити, що цього ж дня із 47 кафедр університету 44 кафедри прийняли рішення піти назустріч побажанню ректора Грабка і написали заяви про відпустку за власний рахунок, які директорами інститутів, до структури яких входять кожна із кафедр, були організовано передані до відділу кадрів університету, а 3 кафедри – крім нашої ще й кафедра іноземних мов та кафедра суспільно-політичних наук – такі заяви писати відмовились, відклавши їх написання до отримання додаткових роз'яснень стосовно законності їх написання.

Про деякі правові аспекти відпусток за власний рахунок професорсько-викладацького складу

Починаючи з 17 вересня, мені зателефонували більше десяти викладачів нашого університету з проханням роз'яснити, чи не порушує адміністрація університету права професорсько-викладацького складу, пропонуючи на виконання рішення ректорату від 16 вересня написати заяви

про надання відпусток за власний рахунок на період з 17 грудня по 31 грудня 2013 року.

Оскільки 18 і 19 вересня я був у Києві, де брав участь у засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України, то зміг підготувати об'єктивну відповідь на це запитання лише сьогодні – 20 вересня, яку одразу ж довожу до вашого відома, шановні колеги.

І почну формувати свою відповідь я з того, що нагадаю, на які відпустки може розраховувати працівник університету. Вони є двох видів – оплачувані і неоплачувані.

Оплачуваними є – відпустка, обумовлена відпрацьованим протягом календарного року терміном роботи, що підтверджується табелями виходів на роботу і графіком відпусток, підписаним керівником, а також відпустка по вагітності, що підтверджується лікарняним, та відпустка по догляду за дитиною, що прописана у відповідному законі і супроводжується пред'явленням свідоцтва про народження дитини.

Згідно з чинним законодавством кожному викладачу за кожний із 10 місяців, відпрацьованих упродовж навчального року, надається 5 днів оплачуваної відпустки. Це означає, наприклад, що за відпрацьовані 3-и місяці викладач отримує 15 днів оплачуваної відпустки, а за відпрацьовані 3-и місяці і 18 днів він отримує 18 днів оплачуваної відпустки. Важливо пам'ятати, що трудове законодавство дозволяє адміністрації надавати оплачувану відпустку працівникам частинами упродовж року, але так, щоб перша частина була не меншою 14 днів.

Неоплачуваними є відпустки, обумовлені потребою працівника, що виникла у нього з особистих причин після повного використання оплачуваної відпустки, наприклад, для поїздки в санаторій у відповідності з отриманою по профспілковій лінії путівкою або для поїздки в іншу місцевість на весілля чи на похорони когось із близької рідні.

Оскільки при перебуванні в неоплачуваній відпустці стаж роботи продовжує нараховуватись, що впливає на розмір майбутньої пенсії, то неоплачувана відпустка не може бути наданою будь-коли і безпідставно, а тому у заяві на її отримання обов'язково треба вказувати підставу і до заяви прикладати копію документа, який підтверджує об'єктивність цієї підстави. І, ще раз наголошую, просити адміністрацію про надання неоплачуваної відпустки, або, як її ще називають, відпустки за власний рахунок можна лише у тому випадку, коли уже повністю використано увесь термін оплачуваної відпустки, у тому числі і накопиченої за минулі роки.

А тепер кілька слів стосовно рішень ректорату – коли вони стають обов'язковими для працівників університету, і з якого моменту часу працівники повинні приступити до їх виконання.

Згідно з Законом України про вищу освіту ректорат є дорадчим органом при ректорові. А це означає, що рішення ректорату стають обов'язковими для виконання лише після їх затвердження наказами ректора, який і є кінцевим носієм відповідальності за зміст цих рішень. Працівник же університету згідно з Конституцією України зобов'язаний виконувати лише

ті накази ректора, які не порушують чинне законодавство, і лише з того моменту часу, коли його під розпис чи на засіданні кафедри ознайомили зі змістом цього наказу, представленого на кафедру у письмовій формі.

А тепер щодо графіку роботи викладача університету. При визначених законодавством про працю 5-денному робочому тижні і 36-годинній його протяжності для професорсько-викладацького складу кожен викладач кожного робочого дня зобов'язаний відпрацювати по 7,2 години, які врахують проведення навчальних занять, перерви між ними, підготовку і виконання наукової і методичної роботи та участь в організаційних заходах, що проводяться на рівні студентських груп, кафедри, факультету, інституту чи університету в цілому. Саме ці 7,2 години за кожний відпрацьований робочий день проставляються у табелі виходів на роботу кожного викладача, який двічі на місяць подається кафедрою до бухгалтерії університету.

Оскільки у нашому університеті перший урок починається о 8-й годині 15 хвилин і навчальний процес організовано в одну зміну, то 7,2-годинна протяжність робочого дня викладача вміщується у відрізок часу з 8-ї години 10 хвилин до 15-ї години 30 хвилин. Якщо ж графік занять так складено, що викладачу інколи доводиться проводити 8-й урок, який закінчується о 16-й годині 10 хвилин, то цього дня робочий час для нього повинен розпочинатись не о 8-й годині 10 хвилин, а о 9-й годині, і перший урок, що розпочинається о 8-й годині 15 хвилин, цьому викладачу без його згоди не повинен плануватись.

Тож для основної маси викладачів час після 15 години 30 хвилин, то є уже його особистим часом, в який він має повне право не займатись виконанням завдань затвердженого йому індивідуального плану роботи. І будь-яка його додаткова праця після 15 години 30 хвилин, а точніше за межами 7,2-годинного робочого дня, повинна додатково оплачуватись. Як правило, викладачі використовують цей час для роботи за сумісництвом на іншій викладацькій посаді чи на посаді наукового співробітника.

Ось тепер у нас уже є уся необхідна попередня інформація, аби дати відповідь на поставлене на початку цього матеріалу запитання.

А із усього, викладеного вище, витікає, що викладач може піти у неоплачувану відпустку виключно лише за власним бажанням і за наявності у нього важливих причин особистого характеру, які підтверджуються документально, про що вказується у його заяві про надання неоплачуваної відпустки. Рішення ж ректорату, навіть затверджене наказом ректора, в якому адміністрація пропонує викладачу написати заяву про надання йому неоплачуваної відпустки, є таким, що не відповідає вимогам чинного трудового законодавства, а тому є протиправним. А протиправні накази за діючою Конституцією України працівник має право не виконувати.

Більше того, станом на 17 грудня 2013 року кожен викладач уже набуває права на отримання 18 днів оплачуваної відпустки за роботу у нинішньому навчальному році, без використання якої, він не має права навіть звертатись до ректора з заявою про надання йому неоплачуваної відпустки. А ректор, у свою чергу, не має права підписувати таку заяву, а зобов'язаний,

якщо у викладача виникла необхідність у відпустці, надати йому не менше 14 днів оплачуваної відпустки.

Якщо ж у викладача є невикористані з якихось причин дні оплачуваної відпустки за попередні роки роботи, наприклад, він був під час оплачуваної відпустки якусь кількість днів на лікарняному чи працював у приймальній комісії, а тому зарезервував собі ці дні не використаної оплачуваної відпустки на майбутнє, то в разі надходження від викладача мотивованої заяви про відпустку, ректор, у першу чергу, зобов'язаний надати йому відпустку саме за рахунок тих днів оплачуваної відпустки, які викладач не використав у минулі роки, але зарезервував їх відповідною заявою чи затвердженим графіком відпусток.

Варто звернути увагу і на ще один аспект проблеми надання неоплачуваних відпусток. Суть цього аспекту в наступному. Викладачі університету працюють за графіком навчального процесу, складеному на увесь навчальний рік і підписаному ректором, та за розкладом занять, складеному на триместр і теж підписаному ректором. І оскільки обидва ці документи, в яких розписано, яка робота і коли повинна виконуватись, підписані ректором, то вони мають силу наказу. І якщо той же обсяг роботи, який цим наказом заплановано на 4 місці, викладачами буде виконано за три з половиною місяці, у які вони будуть додатково працювати у години, не заплановані графіком і розкладом, складеними на початку навчального року, тобто працюватимуть понаднормово, то і оплату за роботу у ці три з половиною місяці адміністрація зобов'язана здійснювати, виходячи не з фонду оплати праці за три з половиною місяці, а виходячи з чотиримісячного фонду зарплати. Тож ніякої економії фонду зарплати від такого скорочення графіку навчального процесу при збереженні обсягів викладання навчальних дисциплін, університет не отримає. Адже у цьому випадку ми маємо ту ж ситуацію, яка мала б місце, якби навчальний процес з останніх 15 днів грудня було перенесено на суботи попередніх місяців, які є офіційними вихідними днями при 5-денному робочому тижні. І адміністрації університету варто пам'ятати, що Кабінет Міністрів України, переносячи робочі дні в околі святкових у вихідні дні до і після свят, забороняє у зв'язку з цими переносами зменшувати розмір оплати праці працівникам будь-яких підприємств, організацій чи установ за той місяць роботи, робочі дні якого було перенесено на вихідні дні інших місяців.

І на завершення відповіді декілька слів про головну причину прийняття рішення ректоратом університету відправити у неоплачувану відпустку усіх викладачів у другій половині грудня – про відсутність в адміністрації університету грошей на оплату праці за цю половину грудня.

Щороку міністерство, плануючи витрати наступного року, створює резервний фонд, необхідність в якому обумовлена у першу чергу покриттям незапланованих витрат, передбачити які на початку року неможливо, наприклад, на відновлення навчальних будівель чи гуртожитків після стихійних лих. А у другу чергу цей фонд створюється у зв'язку з необхідністю виділення додаткових коштів навчальним закладам, які

очолюють керівники, що не зуміли на початку року правильно розрахувати, скільки і для чого їм буде потрібно коштів на кінець року, та керівники, які зуміли перевиконати річні обсяги будівельних робіт при спорудженні нових навчальних корпусів чи гуртожитків.

Абсолютно усім навчальним закладам допомогу з цього фонду в силу його обмеженості міністерство надати не може, а тому воно заздалегідь попереджає усіх ректорів, щоб на цю допомогу не розраховували і шукали вихід із складних фінансових ситуацій самостійно. І більшість ректорів цей вихід знаходять самостійно, а частина ректорів таки звертаються до міністерства про допомогу, і цю допомогу отримують, особливо, якщо мова йде про суму грошей, що не перевищує кількох мільйонів. Я це знаю з досвіду своєї доректорської роботи в апараті міністерства. Я тоді бачив, що ректори із категорії іменитих «зубрів» отримують від міністерства усе, що планували, і додатково ще й те, що у змозі освоїти, якщо у кінці року якусь вчасно не використану суму коштів із резервного фонду, щоб вона не була списаною, освоїти треба швидко. Я, до речі, чотирьох із семи таких іменитих «зубрів», що входять до складу Президії Національної академії педагогічних наук України, на вчорашньому засіданні президії питав, чи є у них фінансові проблеми і чи не планують вони своїм викладачам відпусток за власний рахунок, на що вони мені відповіли, що фінансовий стан їхніх університетів нормальний, і ні в які неоплачувані відпустки вони своїх викладачів не збираються відправляти. А очолювані ними університети є педагогічними та не мають ні юридичних, ні економічних, ні комп'ютерних спеціальностей, на які, в основному і йдуть навчатись за контрактом.

Ви усі, шановні читачі, пам'ятаєте, що я за 20 років побудував і вручив ключі викладачам університету від 200 нових квартир. Так от гроші на це будівництво я якраз і отримував від міністерства за рахунок цього резервного фонду, який міністерство намагалось не витрачати суттєво до останніх днів календарного року, але гроші з якого потрібно було обов'язково витратити у році, що завершався, інакше казначейство їх списувало, що впливало на виділення коштів міністерству у наступному році. А поступав я дуже просто – я під чесне слово гарантував будівельникам, що в кінці року обов'язково з ними розрахуюсь, і вони, вірячи мені, будували в борг, виплачуючи зарплату своїм працівникам зі своїх внутрішніх резервів. І я їх жодного разу не підвів, оскільки був одним із тих небагатьох ректорів, який міг у ті два дні, в які в кінці грудня казначейство відкривало вікно для прийому документів на оплату виконаних робіт, ці документи, узгоджені з будівельниками зарані, виходячи з обсягів виконаних ними робіт, у це вікно подати.

Як відомо, я мав досить напружені стосунки з міністрами Таланчуком, Вакарчуком, Ніколаєнком, а у певний період і зі Згуровським, але з їхніми заступниками, які відали фінансами, у мене стосунки завжди були по діловому нормальними, оскільки у кінці року я їх завжди виручав, використовуючи вчасно в складних умовах ті гроші, які могли бути казначейством списані. Ось і нашому ректорові Грабку потрібно не відправляти викладачів у неоплачувані відпустки, а торувати дорогу до

заступника міністра, який відає фінансами, оскільки у функції першого заступника Суліми, який під час виборів обіцяв нашому колективу свою підтримку, якщо вони проголосують за Грабка, виділення грошей не входить. А заступник міністра з фінансових питань 2-3 мільйони гривень у кінці грудня завжди знайде. І саме тому, що питання оплати праці викладачів у другій половині грудня можна вирішити і без відправки їх в неоплачувані відпустки, я не підтримую нашого ректора Грабка у його спробах вирішити це питання в інший спосіб, особливо ж, якщо цей спосіб іде врозріз з вимогами трудового законодавства.

І останнє – ректор Грабко часто повторює, що і за мого ректорства у кінці минулого століття були затримки з виплатою зарплати, але забуває при цьому додати, що тоді, у зв'язку з обмеженою кількістю випущених купюр гривні з метою погашення шаленої інфляції попередніх років, затримка виплати зарплати була здійснена одночасно в усіх бюджетних організаціях і установах, але в наступні роки держава повернула усе, що в попередні роки не доплатила, і ніхто нікого у відпустки за власний рахунок не відправляв. А сьогодні інфляція майже нульова, і нестача фінансів у нашому університеті на кінець року обумовлена не проблемами в державі, а виключно лише непродуманим плануванням витрат при складанні фінансового плану на нинішній рік і не відстоюванням у міністерстві нашого права, визначеного відповідною Постановою Кабінету Міністрів, отримувати з бюджету і частку фонду зарплати і частку коштів на оплату комунальних послуг у тій же пропорції, яку ми маємо у співвідношенні бюджетних і контрактних студентів. Тож, я ще раз наголошую, ректору потрібно не у відпустки за власний рахунок відправляти працівників університету, а торувати дорогу через заступника міністра з фінансових питань до резервного фонду міністерства. А посилання нашого ректора на те, що він знає і інші університети, в яких теж не вистачає коштів на виплату зарплати, то є лише свідченням того, що він не один такий у тій когорті, що прийшла на зміну досвідченим ректорам три року тому. Ситуація в НТУУ «КПІ», якому у зв'язку з напругою у відношеннях ректора з керівництвом міністерства на підставі тієї ж, уже згаданої мною, Постанови Кабінету Міністрів міністерство зменшило бюджетну складову з більш високого рівня до рівня, що відповідає реальному співвідношенню в цьому університеті бюджетних і контрактних студентів, ніяк не корелюється з ситуацією у нашому університеті, оскільки нас міністерство, навпаки, не підняло у бюджетній складовій до рівня, заданого цим співвідношенням.

На мій погляд, знайдення виходу із самим же ним (разом з начальником планово-фінансового відділу) створеної кризової ситуації з виплатою повноцінної зарплати у грудні нинішнього року і буде для нашого ректора черговою, а може і останньою, спробою скласти на «задовільно» ректорства іспит, оскільки такої «шпарини», що знайшлася у Законі України про вищу освіту, завдяки неоднозначності трактовки однієї із статей якого вдалося безкарно ліквідувати факультети в нашому університеті, у Кодексі Законів про працю (стосовно безкарної невиплати заплати) немає.

З повагою до усіх, хто задав мені це запитання, –
депутат Верховної Ради України 1-го скликання,
екс-ректор ВНТУ
Борис Мокін

«Як довго ректор має право не оголошувати конкурс на посади завідувачів кафедр, керівники яких стали директорами інститутів?»

Нещодавно, коли я прогулювався алеями університетського парку, мені було задане запитання, винесене у заголовок цієї інформації, у якого було ще й продовження у вигляді: *«Адже директори наших інститутів пішли з посад завідувачів на посади директорів ще у 2011 році, а конкурс на ті посади, що вони займали до призначення директорами, до цих пір не оголошувався ні разу»*.

Запитання це задав один із наших викладачів, який працює на одній із очолюваних директорами інститутів кафедр і який попросив не оприлюднювати його ім'я, оскільки побоюється, що йому за постановку такого запитання «зріжуть» ставку у більшій мірі ніж іншим при черговому укрупненні навчальних потоків, якого навряд чи довго доведеться очікувати. Я йому не зміг дати відповідь на його запитання одразу, оскільки для ґрунтовної відповіді мені потрібно було спочатку відновити в пам'яті відповідні нормативні документи. Але я пообіцяв відповідь, яка, на мою думку, буде цікавою і для багатьох інших науково-педагогічних працівників університету, розмістити на своєму сайті.

Свою відповідь на поставлене запитання я формуватиму, посилаючись на наказ №744 від 24.12.2002 р. МОН України «Про затвердження Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації» та затверджене цим наказом «Положення…», тобто посилаючись на два основні, нині діючі, нормативні документи, окремі пункти яких, що потрібні для формування відповіді, я цитую в кінці цієї інформації в якості додатків до неї.

Першим пунктом «Наказу №774», в чому легко переконатись, ознайомившись з ним, «Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників…» затверджується, другим пунктом цього наказу це «Положення…» вводиться в дію, а третім пунктом наказу пропонується «Ректорам … прийняти Положення … до керівництва та виконання».

І оскільки це наказ Міністерства освіти і науки, то ректор будь-якого вищого навчального закладу 3-го та 4-го рівнів акредитації, підпорядкованого цьому міністерству, не має права при прийомі на роботу науково-педагогічних працівників відступати від вимог затвердженого цим наказом «Положення…»

А тепер давайте подивимось, як формулюються вимоги, яких треба дотримуватись, у вище вказаному «Положенні…»

У першому пункті «Положення…» вказано перелік науково-педагогічних посад, до яких потрібно його застосовувати при прийомі на роботу. І ми бачимо, що в цьому переліку є і науково-педагогічна посада «завідувач кафедри».

У другому пункті «Положення…» вказано, що конкурс на заміщення вакантної посади оголошується керівником вищого навчального закладу. А це означає, що ректор несе особисту відповідальність за вчасність оголошення конкурсу на усі вакантні посади науково-педагогічних працівників університету, у тому числі і на посади завідувачів кафедр.

У третьому пункті «Положення…» формулюються умови, за яких посада науково-педагогічного працівника стає вакантною. І тут чітко вказано, що посада стає вакантною, якщо працівник, що її займав, звільняється з неї чи переходить на іншу посаду для роботи на постійній основі, або посада вперше вноситься у штатний розпис університету у зв'язку з якоюсь реорганізацією його структури. А це однозначно свідчить про те, що посади завідувачів кафедр, які займали науково-педагогічні працівники до призначення їх чи обрання за конкурсом на посади директорів інститутів, після переведення наказом ректора цих завідувачів на посади директорів, стали вакантними.

І з 3-го вересня 2011 року у нашому університеті згідно з третім пунктом «Положення…» вакантними є посади завідувачів –

- *кафедри обчислювальної техніки,*

завідувач якої, д.т.н., професор Азаров перейшов для роботи на постійній основі на посаду директора Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії,

- *- кафедри телекомунікаційних систем та телебачення,*

завідувач якої, д.т.н., професор Кичак перейшов для роботи на постійній основі на посаду директора Інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування,

- *- кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту,*

завідувач якої, к.е.н., доцент Небава перейшов для роботи на постійній основі на посаду директора Інституту менеджменту,

- *- кафедри екології та екологічної безпеки,*

завідувач якої, д.т.н., професор Петрук перейшов для роботи на постійній основі на посаду директора Інституту екології та екологічної кібернетики,

- *кафедри теплогазопостачання,*

завідувач якої, к.т.н., професор Ратушняк перейшов для роботи на постійній основі на посаду директора Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання.

Тож, не оголошуючи конкурс на їх заміщення, ректор нашого університету, професор Грабко уже два роки поспіль порушує вище вказане «Положення…», яке є, я про це ще раз нагадую, нормативним документом міністерства, обов'язковим для виконання ректором будь-якого вищого навчального закладу 3-го та 4-го рівнів акредитації.

Більше того, ректор нашого університету, професор Грабко порушує це «Положення…» навіть не два, а уже три роки, оскільки після обрання його ректором за конкурсом і затвердження на цій посаді наказом міністра 8-го вересня 2010 року він мав право призначати самого себе на громадських засадах з погодинним оплачуваним навантаженням на посаду завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті, яка теж є виборною, не більше ніж на кілька місяців, необхідних для того, щоб згідно з «Положенням…» оголосити конкурс на заміщення цієї посади, що стала вакантною в день призначення її завідувача ректором, чого він не зробив і по-сьогодні. У цьому місці доцільно нагадати, що, працюючи проректором з наукової роботи, професор Грабко на законних підставах працював завідувачем кафедри за сумісництвом, оскільки посада проректора не є виборною, і проректор Грабко обирався за конкурсом на посаду завідувача кафедри саме для роботи за сумісництвом.

До речі, і посада завідувача кафедри загальної фізики та фотоніки теж є вакантною ще з кінця 2010 року – після переходу з неї професора Павлова на посаду проректора, оскільки конкурс на її заняття після переводу з неї професора Павлова на посаду проректора ще жодного разу не оголошувався. Але в конкурсі на її заміщення проректор Павлов має право взяти участь і посісти її на умовах сумісництва, адже, як я уже відмітив, його основна посада проректора не є виборною.

А от директори інститутів, якщо вони і далі бажають працювати директорами на постійній основі, у зв’язку з виборністю їхніх посад не мають права брати участі в конкурсі на заміщення виборних вакантних посад завідувачів поки-що ще їхніх кафедр, який, виконуючи «Положення…», рано чи пізно змушений буде оголосити ректор університету.

Тут варто, мабуть, нагадати, що згідно з Конституцією України на двох виборних посадах на постійній основі не має права працювати ніхто, а за сумісництвом можна працювати на другій виборній посаді тільки тимчасово, поки не підібрано і не обрано за конкурсом працівника для роботи на постійній основі. І ця тимчасовість в умовах роботи в університеті обмежується кінцем навчального року. І саме тому, коли я працював ректором, усі викладачі-сумісники звільнялись з роботи за сумісництвом 30 червня кожного року, а усім, хто вперше приймався на викладацьку посаду, я підписував заяву про прийом на роботу лише до кінця поточного навчального року з обов’язковим конкурсним підтвердженням права на роботу за цією посадою упродовж цього ж часу.

І, як витікає з пункту 8 «Положення…», після оголошення конкурсу на вакантну посаду завідувача кафедри лише за умови, що ніхто не подав заяви про участь у конкурсі або ніхто в результаті таємного голосування не набрав більше 50% голосів членів Вченої ради, конкурс оголошується таким, що не відбувся, і оголошується знову. І лише у цьому випадку директор інституту може продовжувати тимчасово виконувати обов’язки завідувача колишньої своєї кафедри за сумісництвом ще кілька місяців до отримання результатів тепер уже повторно чи втретє, або вчетверте оголошеного конкурсу.

Тож нашим директорам інститутів аби і по-сьогоднішній день тимчасово працювати за сумісництвом ще й завідувачами кафедр потрібно було за два останні роки «пережити», як мінімум, два конкурси з неподаними заявами претендентів або не набраними ніким із претендентів 50% голосів членів Вченої ради університету і продовжувати тимчасово працювати на цих посадах нині в умовах оголошення конкурсу на них уже втретє. А самому ректору Грабку, аби зберігати за собою ще й посаду завідувача кафедри на громадських засадах з оплачуваним погодинним навантаженням, потрібно було б за три останні роки «пережити», як мінімум, три таких безрезультатних конкурси і нині тимчасово працювати на посаді завідувача кафедри в умовах оголошення конкурсу на цю посаду вчетверте. Ну і усіх завідувачів кафедр, працюючих тимчасово за сумісництвом чи на громадських засадах, ректор Грабко зобов'язаний був щороку звільняти з цих посад, як і усіх інших сумісників, 30 червня кожного року.

На цьому можна було б уже і ставити крапку, оскільки відповідь на поставлене в заголовку запитання про законність завідування директорами інститутів за сумісництвом колишніми своїми кафедрами я уже дав, але є обставини, котрі змушують мене продовжити аналіз цього питання, але уже з інших позицій – з позицій доцільності завідування директорами інститутів за сумісництвом колишніми своїми кафедрами.

І почну я цей додатковий аналіз з нагадування, що у 2014 році наш університет буде проходити чергову акредитацію майже за усіма спеціальностями, у тому числі і тими, для яких випускними кафедрами є ті кафедри, із перераховані вище, що нині за сумісництвом чи на громадських засадах керуються директорами Азаровим, Кичаком, Петруком і Ратушняком та ректором Грабком.

Згідно з нормативними документами, присвяченими процесу акредитації спеціальностей, лише та випускна кафедра має право готувати магістрів з випускної спеціальності, яка або очолюється доктором наук чи професором, працюючим на постійній основі, або, принаймні, має у своєму складі доктора наук чи професора, який працює на цій випускній кафедрі на постійній основі. Тут і далі під професором мається на увазі не той викладач, який працює на посаді професора, а той, хто має присвоєне міністерством вчене звання професора.

На випускних кафедрах, очолюваних професорами Азаровим, Кичаком, Петруком, Ратушняком і Грабком, окрім них, інших викладачів, які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора, немає, а самі вони нині працюють на цих кафедрах або за сумісництвом, або на громадських засадах. Тож, якщо до кінця нинішнього року не будуть прийняті якісь нові нормативні документи, присвячені акредитації спеціальностей, в яких була б виключена вимога наявності на випускній кафедрі працюючих на постійній основі викладачів, які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора, то усі ті спеціальності нашого університету, для яких випускними кафедрами є кафедри, очолювані нині за сумісництвом або на громадських засадах професорами Азаровим,

Кичаком, Петруком, Ратушняком і Грабком, не будуть акредитованими за 4-м рівнем акредитації, а тому будуть позбавлені права готувати магістрів, що приведе спочатку до їх занепаду, а згодом і до ліквідації.

І, аби уникнути такого, «розгромного» для нашого університету результату акредитації, треба буде просити професорів Азарова, Кичака, Петрука і Ратушняка, які нині працюють на постійній основі директорами інститутів, після оголошення конкурсу взяти участь у виборах завідувачів тих кафедр, які вони нині очолюють за сумісництвом, з умовою, що після обрання їх завідувачами за конкурсом вони перейдуть з посад директорів інститутів на посади завідувачів кафедр для роботи на постійній основі. Виконання ж обов'язків директорів інститутів можна буде покласти на когось із колишніх деканів, які теж знають як організовувати навчальний процес.

Працюючи ректором, я завжди пам'ятав про те, що на випускних кафедрах завідувачами на постійній основі треба тримати докторів наук, професорів, а директорів інститутів на законних підставах можна тримати на громадських засадах, адже і по-сьогодні ніякими нормативними загальнодержавними документами статус директорів і порядок їх призначення на посаду не визначений. І це лише наш ректор, професор Грабко, ввівши своїм наказом посади директорів у штатний розпис університету, а потім, узаконивши штатність цих посад Статутом університету, створив сьогодні таку колізію, що для того, щоб пройти акредитацію за усіма спеціальностями, нам потрібно попросити директорів інститутів звільнитись з їхніх нинішніх посад і повернутись на посади завідувачів кафедр на постійній основі.

Що ж до кафедри електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті, яку нині очолює на громадських засадах з оплачуваним погодинним навантаженням сам ректор Грабко, то для акредитації за 4-м рівнем спеціальності, яку вона випускає, існує лише одне рішення – ректор Грабко, оголосивши конкурс на заміщення посади завідувача цієї кафедри, яка фактично є вакантною, просить мене – доктора наук, професора, а за базовою освітою інженера-електромеханіка її очолити на постійній основі на конкурсних засадах на період хоча б до виборів ректора у 2015 році – з прийнятною для мене умовою, що у разі програшу ним виборів ректора і моїм виграшем цих виборів ми з ним у 2015 році зробимо посадову рокіровку.

І на завершення – усі ми сподіваємося, що у листопаді буде підписано Договір між Україною і Європейським Союзом про асоціацію. І в разі підписання цього договору громадяни України зобов'язані будуть у-подальшому житті дотримуватись законів і нормативних документів у такій же мірі, як це прийнято в Європі, на стражі чого змушені будуть встати і Президент України і уряд, з якого, скоріш за все, попросять піти усіх тих функціонерів, котрі самі дотримувались принципу закривання очей на порушення законодавства, більш характерні для Росії ніж Європи, і закривали очі на аналогічні порушення з боку своїх підлеглих. Тож давайте,

шановні колеги, і ми в нашому університеті уже зараз, ще до підписання вище вказаного договору, але вірячи, що він буде підписаний, не чекаючи вказівки з міністерства, почнемо дотримуватись законодавства у тій же мірі, в якій його дотримуються європейці.

Ось на цьому я і поставлю крапку у своїй відповіді.

З повагою до колеги, який задав мені це запитання, –
депутат Верховної Ради України 1-го скликання,
екс-ректор ВНТУ
Борис Мокін

Постскриптум: у тому варіанті відповіді, який розміщений на моєму персональному сайті, до неї прикладені ще й два додатки, один із яких є копією вище згаданого «Наказу №774», а другий є копією вище згаданого «Положення» – кому цікаво з ними ознайомитись, запрошую відвідати архів мого персонального сайту mokin.com.ua.

Мої враження від поетичних творів Ліни Костенко

Так сталося, що до нинішнього року я ні одного з поетичних творів видатної української поетеси Ліни Костенко не читав. Вона є не набагато старшою за мене, тому, коли я навчався у школі, де її твори вивчають сьогодні, я її творів не вивчав, оскільки ці твори ще не були написаними, і вона ще не стала одним із тих класиків української поезії, вивчення творів яких у шкільній програмі літератури є обов'язковим.

У роки ж, в які вона зростала як поет, я зростав як вчений в галузі технічних наук, тому наші шляхи та інтереси ніде не пересікались.

І вперше я познайомився з творчістю Ліни Костенко, але не як поетеси, а як прозаїка-початківця, лише прочитавши її роман *«Записки українського самашедшего»*, враженнями від якого я уже ділився на цьому сайті раніше.

Як відомо, з роками вміст тестостерону в крові зменшується, а разом з його зменшенням зменшується і тяга до поезії, а тому я, мабуть, уже ніколи не причастився б до поетичних творів Ліни Костенко, якби не прочитав у минулому році роман однієї, нині популярної письменниці, в якому є досить іронічні висловлювання на адресу нашої найбільш іменитої української поетеси. Прізвище поетеси у цьому романі не називається, але з приведених у ньому характеристик цієї поетеси воно легко ідентифікується. Тож я імені письменниці, що написала цей роман, теж не називатиму, як і назву цього її роману – хто захоче і письменницю і її роман ідентифікувати, той нехай зробить це сам.

Але, прочитавши ці іронічні висловлювання, я уже не міг не прочитати хоча б щось із поетичної спадщини Ліни Костенко, аби або переконатись у справедливості іронії, висловленої стосовно неї, або цю іронію відкинути. Мій вибір впав на два твори – поетичні романи «Маруся Чурай» і «Берестечко.

Прочитавши «Марусю Чурай», я переконався, що Ліна Костенко цілком заслужено вважається найвидатнішою українською поетесою нашого часу, хоча читати цей її твір непросто, оскільки вона зі зміною ситуації чи настрою героїні змінює і поетичний розмір рими, що змушує кожного разу зупинятись на мить аби адаптуватись до іншого її сприйняття.

Роман багатоплановий і насичений історичними довідками, котрі мене, який прочитав в молоді роки в оригіналі усі томи недоступного в радянські часи для широких верств населення історика Костомарова, переконали у тому, що Ліна Костенко добре знає історію України часів Козаччини і вміє гарно вплітати у свою поетичну кайму історичні екскурси, що робить «Марусю Чурай» не лише шедевром поезії, але і шедевром поетичного відтворення історії. І спроби передати зміст «Марусі Чурай» постановкою спектаклів на театральній сцені, на мій погляд, це те ж саме, що демонструвати об'ємне зображення на плоскому екрані.

Сьогодні ми багато говоримо про те, що нинішні суди судять так, як хоче якийсь високопоставлений представник влади у столиці чи в областях, але і в Козацькій Україні, як свідчить Ліна Костенко у своєму творі, гетьман міг своїм універсалом на прохання симпатичного йому козака навіть відмінити рішення суду і відпустити на волю героїню роману, засуджену до смертної кари, фактично, судом присяжних. А Козацька ж Україна в наших очах є ледь не ідеалом демократичної держави. Тож дослуховуватись до думки високих владних осіб держави, то є в крові наших суддів, є їх «генетичною настановою», що формувалась віками. І на «генетичне перепрограмування» наших суддів потрібно буде теж не один десяток років. І ніякими новими законами та реформами наше суспільство не пришвидшить процес становлення українських судів незалежними від влади, оскільки генетичні процеси завдяки своїй глибинній пам'яті є досить інерційними.

Викликає повагу глибинність змалювання Ліною Костенко образу головної героїні роману Марусі Чурай, із якого чітко проглядається відсутність у героїні здатності пристосування до змін життєвої ситуації, тобто показано, що вона належить до множини тих людей, які не сприймають життєві напівтони, а усе бачать лише у чорно-білому зображенні. А це можна розглядати як ще одне, тепер уже поетичне підтвердження відомої тези, висунутої і обґрунтованої психологами, що саме із людей з «чорно-білим» сприйняттям життя формуються революціонери, терористи, кілери і самогубці – і це усе в образі Марусі Чурай переплелось і викристалізувалось.

Добре виписані в поетичному романі Ліни Костенко і образ погубленого Марусею коханого Гриця Бобренка, якому притаманна та ж лінія поведінки, яку ми спостерігаємо і нині у переважної більшості сучасних юнаків, що переступають поріг дорослого життя і хотіли б мати усе і одразу, і образи Бобренчихи та Чураївни – матерів головних героїв цього роману, поведінка яких нічим не відрізняється і сьогодні від поведінки нинішніх матерів юнаків і дівчат, котрі кохали одне одного, але не змогли створити спільну сім'ю, у тому числі і із-за того, що цьому противилась одна із матерів, яка вважала, що її дитина буде щасливішою у шлюбі з вихідцем із

більш багатої сім'ї. Цікаво виписані в романі також образи Івана Іскри, котрий врятував від смертної кари Марусю Чурай і любив її без взаємності, і веселого козака Леська. І, я ще раз нагадаю, добре виписана в поетичному романі «Маруся Чурай» історія України часів Богдана Хмельницького.

Дуже добре демонструє своє знання історії України часів Козаччини Ліна Костенко і в іншому своєму поетичному романі «Берестечко», в якому власне самій битві під Берестечком присвячено не так уже й багато сторінок, а більша частина цих сторінок присвячена душевним мукам гетьмана Богдана після поразки, обумовленої зрадою татар, які, незвиклі до кількаденного безперервного дощу у болотистій місцевості, рятуючи себе і коней, не лише покинули поле бою в самий напружений момент битви, але і взяли в «почесний полон» українського гетьмана, котрий кинувся татарським загонам навздогін, аби спробувати повернути їх назад на поле бою, і був відпущений татарами на волю лише після сплати доставленого джурою через багато днів викупу. А рятував тоді під Берестечком обезголовлене татарами козацьке військо від повного знищення полковник Іван Богун, обраний козаками наказним гетьманом, який зумів задовго до Героя Вітчизняної війни маршала Георгія Жукова перевести і людей, і коней, і гармати через болото, торуючи шлях через нього зрубаним гіллям, кусками дерев, полотняними наметами і хутровими накидками та жупанами.

Навіть яскравіше ніж у історика Костомарова поетесою Ліною Костенко в її поетичному романі «Берестечко» виписана зловісна фігура українського вельможі-воїтеля Яреми Вишневецького, правнука оспіваного в народних українських піснях козака-героя Байди (Вишневецького). В романі показано, що Ярема Вишневецький знущався з повсталих проти Речі Посполитої українців у більшій мірі і убивав їх більше ніж польські магнати-воїтелі. І, на мій погляд, дуже важливим є те, що Ліна Костенко описує, у який спосіб Бог покарав на смерть цього відступника від свого народу.

Добре передана Ліною Костенко любов Богдана Хмельницького до другої дружини Гелени, тіло якої його син від першої (покійної) дружини Тиміш, котрий ненавидів Гелену за її подружні зради батька (у дні військових походів Хмельницького), скориставшись гнівом Богдана, коли той у одній із цих зрад пересвідчився, розірвав на дві частини, прив'язавши одну його частину до поперечної балки воріт садиби, а другу – до пришпореного коня. І смерть Тиміша у бою під Сучавою, тоді ще молдавською, як і у випадку Яреми Вишневецького, теж, фактично, Ліною Костенко подається як Суд Божий над жорстоким убивцею, котрого Богдан бачив своїм правонаступником на гетьманському троні, адже був переконаний, що його молодший, слабохарактерний і більше налаштований на вивчення наук, син Юрій до гетьманства хисту не мав, що після смерті Богдана Хмельницького і обрання Юрія Хмельницького гетьманом життя і підтвердило.

Цікавою є лінія Ліни Костенко у встановлені історичної аналогії між гречанкою Еленою, яка, будучи дружиною владики одного із анклавів древньої Греції, була «позичена» без його згоди царевичем Трої і стала

причиною війни між троянцями та греками, і полькою Геленою, яка, будучи дружиною українського шляхтича Богдана Хмельницького, була «позичена» без згоди чоловіка сусіднім польським шляхтичем, що і посприяло переходу Хмельницького зі стану васала короля Речі Посполитої у стан його ворогів і наближенню початку війни між поляками та українськими козаками, які на Запорізькій Січі обрали собі гетьманом безмежно ображеного поляком Богдана.

Як відомо з історії України, в останні роки свого гетьманства Богдан Хмельницький майже ніколи не бував тверезим навіть зранку. І я особисто не розумів, що стало причиною цього його безпробудного п'янства. І лише прочитавши поетичний роман Ліни Костенко «Берестечко», я зрозумів, що спочатку у вині Богдан намагався утопити свою тугу по любимій ним, але убієнній сином Гелені, а потім остаточно перейшов в когорту алкоголіків у ті місяці, в які він усіма, крім одного вірного джури та ворожки, що була йому і за кухарку і за прачку, покинутий ховався та жив у печалі в безлюдному, напівзруйнованому замку, заливаючи вином і горе, спричинене поразкою його війська під Берестечком, і душевний біль, викликаний тим, що усіма покинутий, а після самовикупу з татарського «почесного полону» навіть не впущений охороною воріт до своєї столиці – Чигирина, і сором, обумовлений самим фактом того, що він опинився в критичний момент битви під Берестечком у татарському «почесному полоні», внаслідок чого, як він думав, втратив назавжди довіру і козацької старшини і простих козаків. І хоч козаки та козацька старшина, дізнавшись, де він ховається, прибули до нього і знову визнали своїм гетьманом, від звички починати день з похмільного вживання оковитої Богдан уже позбавитись не зміг, адже, як ми тепер усі знаємо, алкоголізм – це страшна хвороба, вилікуватись від якої навіть за сучасним станом медицини вдається лише одиницям.

Тож, шановні мої читачі, кожному із вас варто прочитати обидва ці поетичні романи Ліни Костенко, щоб отримати насолоду від її поезії та збагатити себе новими знаннями з історії України часів Богдана Хмельницького, багато подій якої за своїм внутрішнім змістом і характером є актуальними і сьогодні.

Про президентський Указ стосовно Державних премій України в галузі освіти 2013 року та деякі роздуми, породжувані ним

4-го жовтня на сайті Президента України Віктора Януковича опубліковано його Указ №543/2013 «Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2013 року».

Серед лауреатів цієї премії є і 4 ректори, а саме: ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор філософських наук, професор, академік НАНУ і НАПНУ **Леонід Губерський**; ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАНУ і академік НАПНУ **Віктор Андрущенко**; ректор Київського національного університету

будівництва і архітектури, доктор економічних наук, професор **Петро Куліков**; ректор Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, доктор фізико-математичних наук, професор **Микола Поляков**. Усі вони, на мій погляд, достойні цієї премії, і я, як їхній колишній колега по ректорському цеху, радий за них.

Що мені кинулося у вічі, коли я прочитав у президентському указі прізвища ректорів цих провідних українських університетів – це те, що жоден із них не є завідувачем кафедри в очолюваному університеті, тобто що кожен із них поважає і дотримується Конституції України, яка не передбачає посідання водночас двох виборних посад. Адже якби хтось із них був ще й завідувачем кафедри (за сумісництвом чи на громадських засадах з погодинно оплачуваним навчальним навантаженням), то про це було б вказано в президентському указі при перечисленні їхніх посад і наукових ступенів та наукових і почесних звань. Тобто, усе було б вказано точнісінько у тій же послідовності, як і у ще одного лауреата цієї премії – першого проректора і водночас завідувача кафедри Київського національного університету будівництва і архітектури, доктора технічних наук, професора, академіка НАПНУ **Віктора Баженова**, якого я вважаю теж достойним освітянської премії, за якого теж дуже радий, і який, працюючи першим проректором, має конституційне право водночас посідати ще й виборну посаду завідувача кафедри за сумісництвом чи на громадських засадах з погодинно оплачуваним навчальним навантаженням, оскільки, нагадаю, основна його посада першого проректора не є виборною.

До речі, аби достеменно пересвідчитись у тому, що вище перераховані ректори дійсно не суміщають посаду ректора з посадою завідувача кафедри, я вирішив у довільному порядку зайти на пару університетських сайтів, і з інформації, почерпнутої з сайту Київського національного університету імені Тараса Шевченка та з сайту Київського національного університету будівництва і архітектури, отримав однозначне підтвердження того, що і **Леонід Губерський** і **Петро Куліков** завідувачами кафедр в очолюваних ними університетах не є.

І, як екс-ректор, я добре розумію мотивацію цих ректорів, які не захотіли очолювати ще й кафедри, оскільки, не будучи ще й завідувачами кафедр, вони мають повне право – і юридичне, і моральне – робити зауваження іншим завідувачам, котрі у вирішенні якихось питань недопрацьовують, і вимагати від них активізації дій, націлених на подолання виявлених недоліків. А ректор, який посідає ще й посаду завідувача кафедри, не має морального права вимагати від завідувачів інших кафедр покращення результатів написання студентами комплексних контрольних робіт, якщо очолювана ним кафедра має ще гірші результати. Або як ректор може вимагати від завідувача якоїсь кафедри збільшення кількості впроваджених у народне господарство винаходів чи збільшення обсягу госпдоговорів, якщо на його кафедрі і ця кількість і ці обсяги є ще меншими? Та ж сама ситуація виникає і з розробкою та впровадженням дистанційних курсів навчання і написанням підручників та навчальних посібників. Ну і зовсім смішними

виглядять претензії ректора до завідувачів випускних кафедр стосовно неякісної профорієнтації, якщо на спеціальність, котру готує очолювана ним кафедра, конкурс абітурієнтів при прийомі на перший курс уже не один рік є ще меншим?

І створивши у свій час кафедру для підготовки спеціалістів за щойно відкритою спеціальністю і очоливши її на громадських засадах з погодинною оплатою навчального навантаження на підставі того, що ректори тоді не обирались, а призначались міністром за узгодженням з обласними державними адміністраціями, я передав цю кафедру проректору з наукової роботи Володимиру Грабку для керівництва за сумісництвом не лише тому, що посаді ректора університету повернули виборність, і я втратив конституційне право, працюючи ректором, посідати водночас ще й другу виборну посаду, але ще й тому, щоб мати не лише юридичне, але і моральне право вказувати завідувачам інших кафедр на недоліки в роботі і вимагати їх усунення і при цьому не наштовхуватись на глузливі посмішки цих завідувачів, обумовлені їхньою поінформованістю про те, що аналогічні недоліки мають місце і на очолюваній мною кафедрі.

Завершити ці роздуми я хочу повідомленням про те, що у вище вказаному президентському указі серед лауреатів Державної премії України в галузі освіти 2013 року є і Президент Національної академії педагогічних наук України, доктор філософських наук, професор, академік НАНУ і НАПНУ **Василь Кремень**, що мені – теж академіку НАПНУ було дуже приємно побачити, оскільки я вважаю, що Василь Кремень і як діючий президент НАПНУ, і як екс-міністр освіти і науки України, і як один із колишніх керівників Комітету з освіти і науки Верховної Ради України, який на усіх цих посадах вносив і продовжує вносити суттєвий вклад у прискорення реформування освіти у нашій державі за європейськими стандартами, уже давно заслуговує бути лауреатом цієї найвищої освітянської премії.

Зарплату мають платити, навіть якщо підприємство стоїть – КС

Під таким заголовком з’явилася інформація на сайті «Української правди» у четвер 17 жовтня 2013 року. Оскільки ця інформація є актуальною і для нашого університету, працівників якого ректор Грабко у другій половині грудня 2013 року хоче відправити у відпустки за власний рахунок, про що уже зібрані у відділі кадрів заяви від працівників 44 кафедр із 47, то я вирішив привести цю інформацію і на своєму сайті. Ось її текст: *«Конституційний Суд визначив, що невиплата належної заробітної плати співробітникам під час простою виробництва, що стався не з їх провини, є незаконною. Відповідне рішення суду в четвер оголосив голова КС В'ячеслав Овчаренко, повідомляють "Українські новини". До суду з конституційним поданням звернулася громадянка Людмила Присяжнюк із проханням пояснити деякі положення законодавства про працю в частині оплати праці під час простою, а також щодо строків подачі позову про стягнення*

зарплати. Суд у своєму рішенні пояснив, що терміни "оплата праці" і "зарплата" є рівнозначними. Суд пояснив, що перед керівниками підприємств, крім безпосереднього обов'язку оплатити роботу співробітника, є ще зобов'язання, що стосуються витрат, спрямованих на охорону праці або здоров'я співробітника або на забезпечення мінімально належного рівня його життя навіть під час простою, тобто зупинки роботи. Таким чином, під поняттям "належна оплата праці" необхідно розуміти всі виплати, на отримання яких працівник має право за умовами трудового договору й у зв'язку з державними гарантіями, незалежно від того, було здійснено нарахування таких виплат чи ні. Крім того, КС пояснив, що, згідно з Конституцією, право на своєчасне отримання винагороди на працю співробітник може захистити в суді. Конституційний Суд офіційно роз'яснив, що, відповідно до Цивільного кодексу, працівник має право звернутися в суд з позовом про стягнення зарплати, що йому належить, без обмеження жодним строком. Таким чином, встановлення якогось строку позовної давності для таких випадків є незаконним» – кінець цитати з сайту «Української правди». Тож нашому ректору Грабку слід уважно вчитатись у цей текст, аби потім не нести відповідальність за аналогічне порушення.

Відповідь на електронний лист, автор якого вважає, що у моєму віці уже потрібно займатись лише рибалкою і збиранням грибів

Після опублікування на сайті моєї відповіді на запитання: *«Як довго ректор має право не оголошувати конкурс на посади завідувачів кафедр, керівники яких стали директорами інститутів?»* – я отримав електронного листа, автор якого пропонує мені, як людині, що досягла уже 70 років, переорієнтуватись з критики тих дій ректора Володимира Грабка, які з моєї точки зору не відповідають чинному законодавству, на рибалку і збирання грибів.

Автору цього електронного листа без підпису особливо не сподобалось моє обґрунтування доцільності передачі під моє керівництво кафедри електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті, створеної колись ще мною, але нині очолюваною на громадських засадах ректором Володимиром Грабком, Причому на автора листа ніякого враження не справило те, що безпосереднє керівництво ректором цією кафедрою суперечить умовам проходження у 2014 році акредитації спеціальністю, для якої вона є випускною, і яку, як відомо, пропонував віддати мені міністр освіти і науки ще у 2010 році під час проходження Володимиром Грабком у нього співбесіди перед призначенням на посаду ректора. Не сподобалась авторові листа також і моя заява про те, що у 2015 році під час перевиборів ректора університету я буду теж брати у них участь, аби, повернувшись на посаду ректора, відновити усі ті надбавки і доплати працівникам університету, які за мого ректорства були і яких зараз немає, та знову

розпочати будівництво квартир для забезпечення ними тих співробітників університету, які мають проблеми з житлом.

Мотивація та анонімність такого емоційно різкого випаду проти мене – одного із майбутніх конкурентів Володимира Грабка на ректорських перегонах 2015 року, свідчить про те, що автор цього випаду не впевнений у тому, що під час цих ректорських перегонів члени Конференції трудового колективу, голосуючи, забудуть або вибачать нинішньому ректору і масові скорочення та позбавлення надбавок і доплат і відправку працівників університету у неоплачувані відпустки. А тривога з цього приводу свідчить про те, що цього електронного листа мені писав хтось із дуже близького ректорського оточення, яке вболіватиме за нього завжди і незважаючи ні на що. Стиль же викладення аргументів у листі свідчить про те, що його писала особа жіночої статі.

Я спочатку думав ніяк не реагувати на цей емоційний лист, але потім прийшов до висновку, що в разі не реагування такі листи від щирих прихильників Володимира Грабка з його близького оточення заради псування мені настрою продовжать надходити і в-подальшому, а тому вирішив відповісти.

І в якості відповіді я вирішив продемонструвати навчальний посібник «Теорія автоматичного керування. Методологія та практика оптимізації», який отримав гриф міністерства і одним із авторів якого є я, та монографію «Моделювання та оптимізація руху багатомасових електричних транспортних засобів поверхнями зі складним рельєфом», одним із авторів якої теж є я.

В монографії усі результати є авторськими і до того ж такими, що не увійшли в інші монографії, опубліковані раніше, а в навчальному посібнику авторською є концепція відбору і методика викладення наукових результатів, отриманих не лише авторами навчального посібника, а і багатьма іншими провідними у даному науковому напрямку науковцями. Іншими словами, монографія є свідченням здатності авторів здійснювати наукові дослідження і отримувати серйозні результати, тобто «копати в глибину» науки, а навчальний посібник є свідченням авторів постійно розширювати свій науковий кругозір, знайомлячись з роботами інших авторів, тобто «копати в ширину науки»

Вище вказаний навчальний посібник вийшов з друку тиждень тому, а з дня виходу в світ вище вказаної монографії не пройшло ще й місяця. А це свідчить про те, що в свої 70 років я ще плідно займаюсь науковими дослідженнями і активно працюю над створенням сучасних навчальних посібників для студентів, тобто що мені ще зарано переключатись на рибалку і збирання грибів.

І монографія, і навчальний посібник уже поступили в бібліотеку Вінницького національного технічного університету і відіслані в Київ в головну наукову бібліотеку нашої держави – Бібліотеку імені Вернадського, тож можна стверджувати, що з цих книг, студенти і аспіранти, що спеціалізуються в галузі синтезу систем автоматичного керування та

оптимізації електротранспорту, матимуть можливість уже сьогодні почерпнути інформацію, корисну для їхньої навчальної та наукової роботи.

Ну і наостанок – після виходу в світ вище згаданих монографії і навчального посібника, я разом зі своїм співавтором не став довго «почивати на лаврах», а одразу ж розпочав роботу над новим, уже сьомим навчальним посібником, який буде присвячено методології наукових досліджень – він буде електронним, та над новою науковою монографією – уже чотирнадцятою, присвяченою моделюванню та оптимізації режимів роботи вітрових електричних станцій.

А шанувальників книжок із моєї історико-публіцистичної серії я порадую повідомленням, що публікацією у 2010 році 12 книжки із цієї серії я її написання не завершив і нині продовжую працювати над черговою історико-публіцистичною книжкою, яка матиме електронний формат, і в яку увійдуть не лише ті матеріали, що розміщувались мною на сайті, а і багато інших матеріалів вибірково-літописного характеру, в яких віддзеркалюватиметься життя нашого університету, нашої Вінниччини і нашої держави.

Тож, як бачите – дозволю собі повторитись – займатись рибалкою і збиранням грибів мені ще не час, особливо ще й з огляду на те, що хтось же у нашому університеті повинен відслідковувати і віддзеркалювати на сайті порушення чинного законодавства чи нормативних документів вищої школи, що мають чи матимуть місце у нашому університеті, аби виховувати у членів колективу і особливо ж у його керівників повагу до законодавства, що є необхідною умовою нашої інтеграції в європейську освітню систему.

І знову фінал студентської першості світу з програмування пройде без нас

11-12 жовтня у Вінницькому національному технічному університеті (Україна) та у Бухарестському політехнічному університеті (Румунія) пройшов Південно-Східний європейський півфінал студентської першості світу з програмування ACM-ICPC.

У цих змаганнях, що пройшли в один і той же час за одними і тими ж завданнями, взяли участь 79 команд, із яких 42 команди з України, Туреччини і Молдови змагалися у Вінниці, а 37 команд із Румунії, Болгарії, Сербії і Македонії змагалися у Бухаресті.

Починаючи з року започаткування цієї першості, цей півфінал проходив виключно лише у Бухарестському політехнічному університеті, але завдяки блискучим результатам, отриманим у попередні роки командою Вінницького національного технічного університету, яка кілька років підряд виборювала право виступати в фіналі, що проводився раніше лише у США або Канаді, три роки тому цей Південно-Східний європейський півфінал був розділений географічно на дві частини, одна з яких залишилась у Бухаресті, а другу було передано до Вінниці. Хоча заради об’єктивності треба відзначити, що центральна суддівська колегія півфіналу залишилась у Бухаресті, і

розв'язки задач команд, які змагались у Вінниці, надсилались до Бухаресту інтернетом.

На жаль, у минулому році команда студентів нашого університету в число переможців півфіналу, незважаючи на його проведення у нашому ВНТУ, не увійшла і на фінальні змагання, що у минулому році вперше проводились у Санкт-Петербурзі, не поїхала.

Не поїде, на жаль, команда нашого університету на фінальні змагання і за результатами нинішнього року, оскільки посіла у півфіналі, розв'язавши 7 задач та набравши 1184 штрафних бали, лише 7 місце, а до фіналу виходять тільки перших три – ними з 9 розв'язаними задачами стала перша команда студентів Харківського національного університету імені Каразіна, з 8 розв'язаними задачами – перша команда студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка та з 7 розв'язаними задачами при 728 штрафних балах – команда Таврійського національного університету імені Вернадського. Випередили нас, посівши 4 місце за розв'язання 7 задач при 907 штрафних балах – перша команда студентів Одеського національного університету імені Іллі Мечникова; посівши 5 місце за розв'язання 7 задач при 918 штрафних балах – перша команда Бухарестського політехнічного університету; посівши 6 місце за розв'язання 7 задач при 919 штрафних балах – друга команда Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Місця у першій десятці після нас посіли: розв'язавши 7 задач при 1322 штрафних балах – третя команда Київського національного університету імені Тараса Шевченка; розв'язавши 7 задач при 1402 штрафних балах, – друга команда Одеського національного університету імені Іллі Мечникова; розв'язавши 6 задач, – перша команда Львівського національного університету імені Івана Франка. За правилами змагань та команда, яка розв'язала за виділений відрізок часу більше задач, посідає більш високе місце у турнірній таблиці. А в разі, якщо кілька команд розв'язали однакову кількість задач, більш високе місце посідає команда, яка набрала меншу кількість штрафних балів, які залежать від часу, витраченого на розв'язання кожної окремої задачі, ступінь складності у яких була різною.

Вглядаючись у першу десятку команд, бачимо, що дев'ять із десяти команд цієї першої десятки є команди з українських університетів і лише одна (і та на 5 місці) команда представляє румунський університет. Що ж до команд Туреччини, Молдови, Македонії, Сербії і Болгарії, які є переможцями чвертьфіналу у своїх регіонах, то усі вони посіли місця у заліковій турнірній таблиці, нижчі 10-го, оскільки розв'язали не більше 5 задач кожна.

Кидається у вічі те, що команди, які посіли місця з 3-го по 9-е розв'язали одну і ту ж кількість задач – по 7, але в різних комбінаціях. І, якби команда нашого університету ці 7 задач розв'язала із числа тих, за які нараховувалось менше штрафних балів, то могла б посісти і 3-е місце, яке дає право на участь у фіналі.

Тож не дивно, що багато українських програмістів взагалі і програмістів, що вийшли з нашого університету зокрема, нині працюють у

провідних країн світу, достойно представляючи там університети, які вони закінчили.

Від того, що студенти-програмісти нашого університету із-за лишніх штрафних балів трошки «не дотягли» до місця, яке дає право взяти участь у фіналі, звичайно, прикро, але, як для нинішнього навчального року, то воно може й добре, оскільки грошей для поїздки команди в іншу країну для їхньої участі у півфіналі в університеті все-одно немає, інакше нас би не відправляли у неоплачувані відпустки.

У якійсь мірі тішить порівняльний аналіз з минулим роком, у якому команда нашого університету, теж входила до десятки кращих, і мала не гірший результат, у той час, як команди кількох українських університетів з верхньої частини турнірної таблиці минулого року у році нинішньому у десятку кращих не увійшли взагалі. А тому те, що команда студентів-програмістів нашого університету, незважаючи на її змінний склад і постійне оновлення, жодного разу за час проведення півфіналів не випала з десятки кращих, само по собі є результатом, достойним похвали і поваги, адже, практично, жоден інший український університет такою стабільністю півфінальних результатів похвастатись не може.

За визнанням команд-учасниць півфіналу у Вінниці його організація заслуговує на похвалу, але особисто для мене залишилось незрозумілим для чого у нинішньому році для обслуговування цього півфіналу університет в умовах нестачі коштів для виплати зарплат і оплати комунальних послуг додатково закупив 35 нових комп’ютерів. Невже усі ті 50 комп’ютерів, які були закуплені університетом для обслуговування півфіналу у минулому році, виявились настільки ненадійними чи експлуатувались протягом року настільки варварськи, що виявилось неможливим вибрати із них 35 комп’ютерів для забезпечення півфіналу у році нинішньому? Якщо це так, то університет і в-подальшому чекають проблеми нестачі коштів. А якщо це не так, то навіщо було в умовах нестачі грошей на зарплату у році нинішньому купляти додатково ще 35 комп’ютерів? І де гарантія, що у році наступному, у якому навряд чи в університеті з грошима буде ситуація кращою, для організації проведення півфіналу першості світу з програмування, незважаючи на нестачу коштів на зарплату і незважаючи на наявність в університеті майже півтисячі сучасних комп’ютерів, ректор знову не віддасть розпорядження закупити додатково ще кілька десятків нових комп’ютерів?

Біографічна стаття про науковця Б.І. Мокіна

У жовтні 2013 року Міністерство освіти і науки України звернулось до підпорядкованих університетів з проханням організувати підготовку і передачу до міністерства однаково-структурованої інформації про провідних професорів кожного університету для її включення в енциклопедію. Оскільки наш університет підготував і передав до міністерства інформацію і про мене, то я вирішив включити цю офіційну інформацію і до своєї книги. Ось ця інформація:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові – Мокін Борис Іванович.

2. Число, місяць, рік і точне місце народження – народився 3 січня 1943 року в селі Старі Бабани Уманського району Черкаської області.

3. В родині має двох науковців – сини Віталій та Олександр, які є докторами технічних наук, професорами, завідувачами кафедр Вінницького національного технічного університету.

4. Фах та рід діяльності – інженер-електромеханік за дипломом про вищу освіту, фахівець в галузі автоматичного керування за кандидатською дисертацією, фахівець з математичного моделювання та процесів управління в електроенергетиці за докторською дисертацією.

5. Освіта – закінчив у 1966 році Криворізький гірничорудний інститут (нині Криворізький національний університет), розташований у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області.

6. Наукові ступені і звання – кандидат технічних наук з 1971 року, доктор технічних наук з 1985 року, доцент з 1974 року, професор з 1987 року.

7. Почесні звання, премії – заслужений діяч науки і техніки України з 1995 року, депутат Верховної Ради УРСР 12-го скликання, депутат Верховної Ради України 1-го скликання, лауреат Премії Мінвузу УРСР «За досягнення в навчально-виховній та науково-методичній роботі» – 1990, орден «За заслуги» III ступеня – 2001 рік, Почесна Грамота Верховної Ради України – 2011 рік, медаль «Григорій Сковорода» – 2013 рік, ювілейна медаль «Національна академія педагогічних наук України. 20 років» – 2013 рік, Золота медаль української журналістики – 2009 рік, нагрудний знак «Ушинський К.Д.» – 2006 рік.

8. Академічні звання – Дійсний член Національної академії педагогічних наук України з 1992 року, действительный член Международной академии наук высшей школы (Москва) з 1997 года.

9. Місця праці:

- Криворізький гірничорудний інститут: математик-програміст ЕОМ з 1967 по 1968 роки, аспірант з 1968 по 1971 роки;
- Вінницький філіал Київського політехнічного інституту: асистент, старший викладач, доцент з 1971 по 1973 роки;
- Вінницький політехнічний інститут: доцент, завідувач кафедри, проректор з 1974 по 1987 роки;
- Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти УРСР: директор Навчально-методичного кабінету з вищої освіти з 1987 по 1989 роки;
- Вінницький політехнічний інститут: ректор з 1989 по 1994 роки;
- Вінницький державний технічний університет: ректор з 1994 по 2003 роки;
- Вінницький національний технічний університет: ректор з 2003 по 2010 роки, професор кафедри з 2010 року і понині.

10. Стисла характеристика діяльності, основні напрямки наукових досліджень – науково-педагогічна діяльність на посадах від асистента до ректора вищого навчального закладу IV рівня акредитації, наукова діяльність на посадах від молодшого наукового співробітника до головного наукового співробітника за науковими напрямками:

1. Математичне моделювання, оптимізація та керування процесами в електроенергетиці і на транспорті.

2. Проблеми вищої школи.

11. Основні опубліковані праці: за 45 років наукової та науково-педагогічної роботи опубліковано більше 400 наукових і науково-педагогічних праць, серед яких 13 монографій в тому числі:

1). Б.И. Мокин, Ю.Ф. Выговский. Автоматические регуляторы в электрических сетях. – Киев: «Техніка». -1985. – 104 с.

2). Jozef Korbicz, Borys I. Mokin. Metody matematyczne w zagadnieniach kontroli i sterowania w energetyce. – Zielona Gora: Wydawnictwo Wyzszej szkoly inzynierskiej. – 1990. – 160 s.

3). Ю.И. Митюшкин, Б.И. Мокин, А.П. Ротштейн. Soft Computing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. – УНІВЕРСУМ-Вінниця. – 2002. –146 с.

4). Б.І. Мокін, Ю.В. Мокіна. Математичні моделі в системах управління ефективністю діяльності професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів.- УНІВЕРСУМ-Вінниця. – 2008. – 132 с.

5). В.В. Ляховченко, Б.І. Мокін. Педагогічні умови формування якісного контингенту студентів у вищих технічних навчальних закладах. – Вінниця: ВНТУ. – 2010. – 216 с.

6). О.Б. Мокін, Б.І. Мокін. Моделювання та оптимізація руху багатомасових електричних транспортних засобів поверхнями зі складним рельєфом. – Вінниця: ВНТУ. – 2013. – 192 с.

12. Публікації про нього:

1). 500 впливових особистостей. Україна, рік 2003. – Національна іміджеві програма «Лідери XXI століття». – Харків: Східно-Український біографічний інститут. – 2003. – 288 с.

2). 500 впливових особистостей Державних нагород удостоєні. – Національна іміджева програма «Лідери XXI століття». – Харків: Східно-Український біографічний інститут. – 2003. – 352 с.

3). Освіта в Україні. Книга II. – Київ: «Новий світ», Українське наукове товариство геральдики та вексилології. - 2006. – 144 с.

4). України славні імена. – Київ: Український рейтинг. – 2009. – 240 с.

5). Україна наукова. Національна академія педагогічних наук України. Довідково-іміджеве видання, II том. – Київ: Українська академія геральдики, товарного знаку та логотипу. – 2010. – 160 с.

13. Особисте фото і його контактні дані:

Домашня адреса: 21018, Вінниця, вул…., буд…., кв. ….

Телефони: домашній – …., мобільний –…..

e-mail: borys.mokin@gmail.com

14. Прізвище, ім’я та по-батькові особи, за підписом якої можна подати статтю в Енциклопедії та її координати, робоча адреса:

проректор з наукової роботи Павлов Сергій Володимирович Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, 21021, Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ, Телефон: ….

Вінницькому трамваю – 100 років

100 років тому у Вінниці було пущено перший трамвай. А нині трамваї і тролейбуси Вінницького трамвайно-тролейбусного управління щодня перевозять тисячі пасажирів, серед яких немало і студентів та викладачів Вінницького національного технічного університету.

Наш університет тісно співпрацює з ВТТУ уже більше двох десятків років. Ще будучи ректором, я за підтримки покійного начальника ВТТУ Олександра Музики відкрив у трамвайному депо філію кафедри з транспортних електричних систем і комплексів, на якій під час робочого триместру студенти з електромеханічного напряму підготовки вчилися обслуговувати і ремонтувати системи тягового електроприводу трамваїв.

За підтримки та сприяння і наступних керівників Вінницького трамвайно-тролейбусного управління науковцями кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості та на транспорті (ЕМСАПТ) і кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів (ВЕТЕСК) було виконано багато наукових експериментів на реальних системах тягового електроприводу трамваїв, присвячених діагностуванню цих систем, ідентифікації їх математичних моделей та пошуку умов, за яких трамвай долає відстань від однієї зупинки до іншої з мінімальними витратами електроенергії. Ці дослідження лягли в основу 7 кандидатських дисертацій аспірантів вище приведених кафедр, серед яких були і мій син Олександр, і син нинішнього ректора Грабка Валентин.

Тож і я, як екс-ректор і колишній завідувач кафедри ЕМСАПТ, і мій син Олександр, який є завідувачем кафедри ВЕТЕСК і нині найбільш тісно співпрацює з колективом ВТТУ, з нетерпінням чекали запрошення на святкування 100-річної ювілейної дати.

Однак, очікуючи запрошення, ми з інтернету довідались, що ювілейні святкування, на які з’їхались не лише керівники області і міста, але і майже усі керівники провідних підприємств, організацій та установ міста, уже відбулися.

І хоч ми з Олександром на ці святкування не попали, однак тішили себе думкою, що наш університет на них був представлений самим ректором Володимиром Грабком, який нині є також на громадських засадах завідувачем кафедри ЕМСАПТ. І були ми впевненими у тому, що ректор Грабко і пам’ятний адрес від себе, як керівника ВНТУ, і пам’ятний сувенір від усіх нас ювілярам вручив. І ми подумали, що нас з Олександром ювіляри

не запросили лише тому, що було обмаль місць в залі, де проходили святкування, і що на ці святкування були запрошені лише перші керівники.

Тож до особистих поздоровлень нашого ректора Володимира Грабка ми з Олександром вирішили долучити і наші телефонні поздоровлення керівникам ВТТУ, які уже багато років допомагають нам випускати наших інженерів-електромеханіків, працюючи щороку на початку літа головами наших двох Державних екзаменаційний комісій з обох електромеханічних спеціальностей. І можете уявити наше здивовання, коли в телефонній розмові ми довідались про те, що наш ректор участі у ювілейному святкуванні не брав, і що вони послали ректору запрошення, у якому вказали, що він на святкування запрошується разом з усіма його колегами, що співпрацюють з ВТТУ. Тобто, це було запрошення, фактично, не лише ректору Грабку, а і мені – екс-ректору і екс-завідувачу кафедри ЕМСАПТ, і Олександру – нинішньому завідувачу кафедри ВЕТЕСК.

Провівши невеличке розслідування, ми з Олександром з'ясували, що, виявляється, отримавши запрошення, ректор Володимир Грабко передав його не за службовою субординацією комусь із проректорів чи мені як екс-ректору, який першим встановив тісні інтеграційні зв'язки з ВТТУ, а тому є субординаційним еквівалентом, а одному із доцентів своєї кафедри, який формально виконує роль його заступника по кафедрі ЕМСАПТ, і запропонував саме йому піти на це святкування та привітати ювілярів від імені ректора. А цей доцент передоручив доручення ректора іншому доценту, котрий і вручив керівникам ВТТУ вітальний адрес. І я не впевнений, що після такого ігнорування нашими першими керівниками їхнього славного ювілею керівники ВТТУ і в-подальшому будуть позитивно реагувати на наші звернення до них з проханням дозволити нашим аспірантам ставити на їхній матеріальній базі нові наукові експерименти. Адже для них наші експерименти – це лишній клопіт і відволікання від основної роботи, на які йдуть, лише маючи гарні стосунки і взаємну повагу. І усього цього непорозуміння можна було легко уникнути, якби ця справа була ректором Грабком доручена нам з Олександром – ми б і ювілейний адрес вручили на відповідному рівні, і поздоровили б від імені як екс-ректора так і нині діючого ректора та обох профільних кафедр, і з'явилися б на святкування не з пустими руками, а з гарними квітами, і пристойним пам'ятним сувеніром.

Я особисто не залучення мене з Олександром до участі в ювілейних святах з нагоди 100-річчя першого трамваю у Вінниці розцінюю як реакцію ректора Грабка на наше небажання підтримувати його в намірах змусити усіх членів університетського колективу піти у грудні у неоплачувані відпустки.

Але я не розумію, чому ми повинні його підтримувати у цьому дійстві, якщо від викладачів Вінницького національного медичного університету, Вінницького національного аграрного університету і Вінницького державного педагогічного університету ми чуємо, що керівники цих університетів нікого у неоплачувані відпустки відправляти не збираються. Тому ми й пропонуємо нашому ректору наслідувати приклад ректорів інших університетів нашого міста і теж не відправляти працівників у грудні в

неоплачувані відпустки, а натомість поїхати до міністра і переконати його в необхідності додати коштів нашому університету хоча б до рівня мінімальних нормативів – і тоді нам вистачить і для виплати зарплат і для оплати комунальних послуг. І міністр змушений буде піти назустріч ректору, оскільки, як нещодавно постановив Конституційний Суд України, керівнику установи чи підприємства закон забороняє не виплачувати зарплату працівникам у ті дні, в які ця установа чи підприємство з якихось причин простоює. В умовах університету це означає, що немає права ректор не виплачувати зарплату викладачам за ті дні, в які вони не проводили заняття, перенесені ректором в інші дні.

Ось на цій не дуже веселій ноті я і завершу свою розповідь про участь нашого університету у святкуванні 100-річчя від дня пуску у Вінниці першого трамваю.

Процес акредитації спеціальностей у нашому університеті розпочався

У жовтні наш університет завершив підготовку комплекту документів, необхідних для акредитації спеціальностей, і представив їх у міністерство як результат самоакредитації.

Тепер міністерство вивчить результати нашої самоакредитації і прийме рішення, по яких спеціальностях ці результати слід перевірити, надіславши відповідних експертів до університету. І якщо при цій вибірковій перевірці усі результати, отримані експертами, співпадуть з результатами самоакредитації по вибраних міністерством спеціальностях, то результати самоакредитації по тих спеціальностях, які не перевірялись експертами, міністерством будуть теж визнані достовірними, і експерти з цих спеціальностей до університету не направлятимуться.

Якщо ж хоча б з однієї спеціальності результати само акредитації не співпадуть з результатами експертної перевірки, то тоді на початку наступного року до університету прибудуть експерти з усіх спеціальностей і розпочнеться тотальна міністерська перевірка усіх спеціальностей на відповідність вимогам 4-го рівня акредитації.

Попередню акредитацію наш університет проходив у 2004 році, тож усі ми добре знаємо, які вимоги потрібно виконати, аби знову отримати акредитацію за 4-им рівнем по усіх спеціальностях на наступні 10 років.

У 2004 році обов’язковою вимогою для акредитації спеціальності за 4-им рівнем, який дає право здійснювати по ній підготовку магістрів, була наявність штатного доктора наук чи хоча б «холодного» професора на посаді завідувача кафедри, яка є випускною для цієї спеціальності. І заради виконання цієї вимоги мені – тоді ще ректору – довелось на ряд кафедр призначити завідувачів із числа тих докторів наук зі споріднених кафедр, які на цих споріднених кафедрах були у надлишку і працювали рядовими професорами.

У своїх попередніх матеріалах на сайті я уже звертав увагу керівників нашого університету на ту обставину, що випускні кафедри чотирьох

спеціальностей, які йдуть на акредитацію, очолюють не штатні завідувачі, що мають науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора, як прописано в акредитаційних документах міністерства, а очолюють їх три професори-сумісники – це директори інститутів за основною посадою: Азаров, Кичак і Ратушняк – та одну випускну кафедру очолює на громадських засадах сам ректор Грабко. Але керівники університету на цю мою пересторогу не відреагували і штатних докторів наук чи професорів на посади завідувачів цих кафедр не призначили і навіть не ставили на обговорення це питання на засіданні ректорату чи Вченої ради університету. Тож нині має місце одне з двох – або ректор Грабко домовився попередньо з керівниками міністерства, що на наш університет для акредитації спеціальності за 4-им рівнем вимога наявності доктора наук чи професора на чолі випускної кафедри не розповсюджується, і в поданих у міністерство документах самоакредитації однозначно вказано, що Азаров, Кичак і Ратушняк працюють завідувачами за сумісництвом, а Грабко на громадських засадах, або ж у цих документах вказано, що вони є штатними завідувачами, що не відповідає дійсності, а тому може привести при міністерській перевірці до неприємних наслідків.

І від цього мені дуже тривожно на душі, адже коли акредитаційна комісія уже прибуде до університету, то щось виправляти буде запізно – нам просто не акредитують ці 4 спеціальності за 4-им рівнем і понизять їх до 3-го рівня, який дозволятиме університету за цими спеціальностями готувати лише бакалаврів. Що, до речі, торкнеться і мене особисто, як професора, оскільки я працюю з магістрами саме однієї із тих спеціальностей, які можуть бути не акредитованими за 4-им рівнем. Тож позиція страуса, який, закопавши голову у пісок, вважає, що у такій позі його гієна чи койот не побачать, у питанні відповідності нашого університету акредитаційним вимогам, що висуваються до завідувачів випускними кафедрами, мене не влаштовує ні з позицій екс-ректора, якого не може не хвилювати подальша доля піднятого ним у попередні роки на досить високий рівень університету, ні з позицій рядового професора, якого не може не хвилювати висока імовірність того, що у-подальшому він може бути позбавлений можливості готувати магістрів зі своєї основної спеціальності.

А про те, що вимога мати штатного доктора наук чи професора на посаді завідувача випускної кафедри (якщо є наміри бути акредитованими за спеціальністю цієї кафедри на 4-му рівні) збереглася і понині, я довідався два тижні тому під час Міжнародної науково-технічної конференції з електроенергетики, що проходила в нашому університеті, від колишнього ректора Харківської інженерно-педагогічної академії, професора Станіслава Артюха, який після відставки з посади ректора повернувся на посаду рядового професора на свою рідну кафедру в НТУ «Харківський політехнічний інститут», з якої у молодості стартував. Але нині він на прохання ректора НТУ «ХПІ» професора Леоніда Товажнянського аби забезпечити акредитацію за 4-им рівнем спеціальності, для якої рідна

кафедра Станіслава Артюха є випускною, перейшов з посади рядового професора на посаду завідувача цієї кафедри.

У нас ще є час і можливості врахувати вище вказану вимогу, але цього часу уже й не так і багато. І, на мою думку, навіть якщо ректор Грабко отримав усний дозвіл від якогось керівника з міністерства не реагувати на вимогу мати штатних завідувачів кафедр за спеціальностями, що акредитуються, на рівні доктора наук, професора, то, принаймні, він повинен попросити в того, хто йому це дозволив, письмового підтвердження, адже усну домовленість до матеріалів Колегії міністерства, присвяченої розгляду питання затвердження результатів акредитації нашого університету, не підшиєш. А гарантії, що саме думка цього керівника буде на той час визначальною, ніхто сьогодні не дасть, оскільки це засідання колегії відбудеться не раніше кінця весни 2014 року, тобто уже після підписання Україною договору про асоціацією з ЄС, який, по-перше, зобов'язуватиме нас усіх жити у відповідності з вимогами законодавства, а, по-друге, може внести корективи в те, хто і за що відповідатиме у нашому міністерстві. Тож, на мій погляд, розумніше було б керівникам нашого університету уже сьогодні виводити університет на акредитацію, не розраховуючи на «а може пронесе» чи на поблажку з боку нинішніх керівників міністерства, а у повній відповідності з вимогами акредитаційних документів.

Коротко про Концепцію Національної стандартної класифікації освіти та її проекцію на Вінницький національний технічний університет

31 жовтня нинішнього року на Загальних зборах Національної академії педагогічних наук України була затверджена Концепція Національної стандартної класифікації освіти.

Ця Концепція, яка була розроблена членами академії за участю відповідальних працівників Міністерства освіти і науки України і рекомендована Президією академії, після її затвердження Кабінетом Міністрів України стане українською Національною стандартною класифікацією освіти (НСКО), положень якої зобов'язані будуть дотримуватись усі освітні заклади України, починаючи від закладів початкової освіти і закінчуючи вищими навчальними закладами.

Перш за все хочу відзначити, що Концепція НСКО розроблена у повній відповідності з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (МСКО), прийнятою 36-ю Генеральною конференцією країн-членів ЮНЕСКО у 2011 році, з врахуванням уже і тих доповнень, які плануються до внесення у МСКО на 37-й Генеральній конференції цих країн, що відбудеться у листопаді нинішнього року, тобто через декілька днів.

Для того, щоб синхронізувати уведення в дію МСКО у вигляді НСКО в кожній із держав, що входять до ЮНЕСКО, запропоновано в якості кінцевого року її запровадження у повному обсязі в усіх державах встановити 2018 рік.

А це означає, що протягом наступних 5 років в усіх освітніх закладах України усі ті, хто розпочав навчання за нині діючими навчальними програмами, продовжать отримувати той чи інший рівень освіти, встановлений на основі цих навчальних програм, а усі ті, хто розпочне навчання з 1-го вересня 2014 року, уже навчатимуться за новими навчальними програмами, які будуть складені у відповідності з затвердженою Кабміном НСКО. Тож часу у колективів усіх освітніх закладів «на розкачку» не буде, оскільки до 1-го вересня 2014 року уже потрібно буде мати нові навчальні програми одного року навчання на усіх освітніх рівнях, визначених у НСКО.

З повним текстом Концепції НСКО, викладеним на 62 сторінках, можна ознайомитись на сайті Національної академії педагогічних наук України, а я далі охарактеризую лише деякі її ключові елементи та подам їхню проекцію на Вінницький національний технічний університет (ВНТУ).

Свій аналіз Концепції НСКО я почну з цитати із Постанови Президії НАПН України «Про проект Концепції Національної стандартної класифікації освіти» від 29 листопада 2013 року: «Концепція НСКО передбачає упровадження в національній системі освіти всіх основних положень МСКО та ґрунтується на трьох компонентах: узгоджених поняттях та визначеннях; системах класифікацій; класифікаціях освітніх програм і відповідних кваліфікацій. Базові одиниці класифікації – освітня програма та освітня кваліфікація, які класифікуються з використанням двох основних наскрізних змінних – рівнів освіти та галузей освіти».

А далі я подам ще дві цитати – тепер уже із проекту Концепції НСКО.

Цитата перша: *«МСКО, як частина міжнародної системи економічних і соціальних класифікацій ООН, є еталонною класифікацією, що слугує організації та упорядкуванню освітніх програм і відповідних кваліфікацій за рівнями та галузями освіти і є результатом погодженим та затвердженим від імені 195 країн-членів ЮНЕСКО»*.

Цитата друга: *«Аналогічно до ролі та місця МСКО в системі класифікацій ООН, НСКО має слугувати Національним класифікатором України»*

Що пропонує НСКО для упорядкування рівнів освіти?

А пропонує НСКО 10 рівнів освіти, а саме:

0 (нульовий) рівень – це дошкільна освіта,

1 рівень – це початкова освіта (за освітніми програмами кількох нижчих класів),

2 рівень – це основна середня освіта (за освітніми програмами школи без кількох завершальних класів),

3 рівень – це повна середня освіта (в Україні за освітніми програмами 11 класів, а в Європі – 12, а у деяких країнах і 13 класів),

4 рівень – це післясередня невища освіта (за освітніми програмами професійно-технічних училищ або кількамісячних підготовчих курсів до вступу у ВНЗ чи сертифікованими курсами освоєння робітничих професій, що потребують попередньо повної середньої освіти),

5 рівень – це вища освіта короткого циклу (за освітніми програмами технікумів на базі повної середньої освіти),

6 рівень – це бакалаврат,

7 рівень – це магістратура,

8 рівень – це аспірантура в Україні, а у Західному світі – докторантура),

9 рівень – це докторантура в Україні, а у Західному світі – постдокторантура.

Що характерно, в НСКО, як і в МСКО, на 6-й рівень навчання та на окремі напрями 7-го рівня можна поступати і з 5-го рівня, і з 4-го, і з 3-го, але левова частка тих, хто має право продовжувати навчання на 7-му рівні, складають ті, хто отримав освіту на 6-му рівні.

Ще одна особливість НСКО, як і МСКО, полягає в тому, що після закінчення навчання за освітньою програмою так званого «довгого бакалаврату» і бажання навчатись у магістратурі за спеціальністю з іншої галузі освіти випускник «довгого бакалаврату» зобов'язаний засвоїти ще й перехідну освітню програму між цими напрямами, яку в НСКО називають програмою «короткого бакалаврату». Це, фактично, є певним еквівалентом того, що сьогодні у нас називається післядипломною освітою 2-річного циклу, по завершенні якої випускник отримує диплом про другу вищу освіту на рівні спеціаліста. Тут варто звернути увагу на те, що в НСКО вищої освіти рівня спеціаліст немає.

І лише з рівня магістра НСКО дозволяє поступати на навчання в аспірантуру. Причому, якщо ти маєш бажання поступити в аспірантуру на спеціальність з іншої галузі знань, то після закінчення магістратури за попередньою спеціальністю зобов'язаний засвоїти ще й магістерську програму, яка є перехідною між цими різногалузевими спеціальностями, тобто закінчити додатково ще й так звану «коротку магістратуру».

А тепер я перейду до аналізу НСКО з позицій висвітлення характеристик галузей освіти, що нею вводяться.

НСКО, як і МСКО, усе поле освіти розбиває на 10 широких галузей, а саме:

01 – Освіта,

02 – Мистецтво і гуманітарні науки,

03 – Соціальні науки, журналістика та інформація,

04 – Бізнес, управління та право,

05 – Природничі науки, математика та статистика,

06 – Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ),

07 – Інженерія, виробництво та будівництво,

08 – Агрокультура, лісівництво, рибництво та ветеринарія.

09 – Здоров'я та соціальне забезпечення,

10 – Службові послуги.

У кожній із цих 10 широких галузей освіти НСКО, як і МСКО, вводить від однієї до чотирьох вузьких галузей, котрі відповідають напрямам бакалаврської підготовки – усього в НСКО вузьких галузей освіти 26 (для порівняння, нині ми маємо напрямів бакалаврської підготовки більше сотні).

Наприклад, в широкій галузі під кодом 04 таких вузьких галузей виділено дві:

041 – Бізнес та управління,

042 – Право;

в широкій галузі під кодом 05 таких вузьких галузей виділено чотири:

051 – Біологія та суміжні науки,

052 – Навколишнє середовище,

053 – Фізичні науки,

054 – Математика та статистика;

в широкій галузі під кодом 06 виділена лише одна вузька галузь:

061 – Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ);

в широкій галузі під кодом 07 таких вузьких галузей виділено три:

071 – Інженерія та інженерні галузі,

072 – Виробництво та переробка,

073 – Архітектура та будівництво.

Поділ на вузькі галузі освіти інших 6 широких галузей я приводити не буду, оскільки за вузькими галузями цих 6 інших широких галузей у ВНТУ підготовка фахівців з вищою освітою не ведеться. Бажаючі ознайомитись з ними можуть це зробити, викликавши на свій екран повний текст проекту Концепції НСКО, використавши його адресу, вказану вище.

У свою чергу, у кожній вузькій галузі освіти, що відповідає напряму бакалаврської підготовки, НСКО, як і МСКО, виділяє від однієї до семи деталізованих галузей освіти, кожна із яких відповідає магістерській спеціальності – усього в НСКО деталізованих галузей освіти (спеціальностей) є 77 (для порівняння, нині ми їх маємо майже 500).

Наприклад, у вузькій галузі освіти під кодом 041 таких деталізованих галузей (спеціальностей) виділено сім, із яких у ВНТУ нині є лише одна:

0413 – Менеджмент та управління;

у вузькій галузі освіти під кодом 052 таких деталізованих галузей (спеціальностей) виділено дві:

0521 – Екологія,

0522 – Природне оточення та жива природа –

– у ВНТУ під більш розширеними назвами є вони обидві;

у вузькій галузі освіти під кодом 061 таких деталізованих галузей (спеціальностей) виділено три:

0611 – Використання комп'ютера,

0612 – Створення баз даних та інформаційних мереж і управління,

0613 – Розвиток і аналіз програмного забезпечення та застосування –

– усі вони (під трохи іншими назвами, але з відповідним змістом) є у ВНТУ;

у вузькій галузі освіти під кодом 071 таких деталізованих галузей (спеціальностей) виділено шість, п'ять із яких (під трохи іншими назвами, але з відповідним змістом) є у ВНТУ, а саме:

0712 – Технології захисту навколишнього середовища,

0713 – Електрика та енергетика,

0714 – Електроніка та автоматика,

0715 – Механіка та металообробка,

0716 – Автомобілі, судна і літаки;

у вузькій галузі освіти під кодом 073 таких деталізованих галузей (спеціальностей) виділено дві:

0731 – Архітектура та міське планування,

0732 – Будівництво та цивільна інженерія –

– обидві вони є у ВНТУ.

Оскільки сьогодні у ВНТУ студенти навчаються на більше ніж 20 напрямах підготовки за більш ніж 30 спеціальностями, то, порівнюючи з приведеними вище цифрами, бачимо, що після уведення НСКО у нашому університеті у 4 рази зменшиться кількість напрямів бакалаврської підготовки і у 3 рази зменшиться кількість спеціальностей магістерської підготовки, що, очевидно, приведе до скорочення як кількості випускних кафедр, так і інститутів, що їх об'єднують.

Але, якщо зважити на те, що НСКО дозволяє рішенням Вченої ради ВНЗ без узгодження з міністерством відкривати спеціалізації в рамках акредитованих спеціальностей, то ситуація стає не такою уже і критичною, адже, наприклад, нинішні спеціальності – «Електричні станції», «Електричні системи і мережі», «Електротехнічні системи електроспоживання», «Електротехнічні системи і комплекси транспортних засобів» та «Теплоенергетика», які за НСКО стануть однією спеціальністю «Електрика та енергетика», можуть залишитись в якості спеціалізацій цієї інтегральної в рамках НСКО спеціальності. Тож і усі ті чотири кафедри, які нині є випускними для вище перерахованих 5 спеціальностей, можуть залишитись випускними і для 5 спеціалізацій цієї інтегральної за НСКО спеціальності. Хоча не виключено, що міністерство, затверджуючи штатний розпис університету, може затвердити для цієї інтегральної спеціальності лише три випускні кафедри – одну з електроенергетичної спеціалізації, другу – з теплоенергетичної, а третю – зі спеціалізації, присвяченої системам нетрадиційної та специфічної енергетики.

Аналогічна ситуація може виникнути і зі спеціалізаціями в рамках інтегральної за НСКО спеціальності «Електроніка та автоматика» в разі виділення у ній лише 4 основних спеціалізацій – «Електроніка», «Електронне приладобудування», «Електронна автоматика» та «Електромеханічна автоматика», для підготовки за якими замість 10 нинішніх випускних кафедр міністерство може запропонувати створити лише чотири.

Може зменшитись також і кількість випускних кафедр, які обслуговуватимуть у нашому університеті інтегральну за НСКО спеціальність «Механіка та металообробка».

Ну і навчально-наукових інститутів міністерство нам навряд чи дозволить мати більше кількості напрямів бакалаврської підготовки, яких залишиться у ВНТУ після уведення в дію НСКО лише 5. Але наявність 5 напрямків підготовки бакалаврів (із 26 можливих) та 13 магістерських спеціальностей (із 77 можливих) залишає нам високою імовірність і після уведення НСКО залишитись у статусі університету.

Тож після уведення НСКО під питанням у ВНТУ можуть опинитись лише з десяток посад завідувачів кафедр (із нинішніх сорока п'яти) та три посади директорів навчально-наукових інститутів (із нинішніх восьми), а тому підстав для паніки у колективі університету в цілому немає.

Автори листів, направляючи їх мені, не бійтесь – Закон України про інформацію дозволяє мені не розголошувати ваші імена

12 листопада я через зворотний зв'язок на сайті отримав електронного листа, в якому автор, не назвавши себе, повідомив про серйозні негаразди в одному з наших навчально-наукових інститутів в питанні організації підготовки до приїзду до університету акредитаційної комісії.

Але поки я роздумував, що мені робити з цією інформацією – оприлюднювати її чи ні, адже в разі оприлюднення за її достовірність уже відповідальність нестиму я сам, оскільки автор – анонімний, від нього 13 листопада надійшов ще один електронний лист, в якому він попросив мене забути про зміст першого листа і не коментувати його на сайті, оскільки він побоюється, що по змісту листа він, як його автор, буде вирахуваний і йому буде зменшене навчальне навантаження, що приведе до зменшення розміру зарплати.

Тож, виконуючи прохання автора листа, я не буду оприлюднювати і коментувати його зміст, а зверну увагу лише на те, що тим, хто вирішив розповісти мені про якусь правду, не треба боятись, що разом з інформацією про правду я оприлюдню і ім'я автора цієї правди без його на те згоди, адже я розумію, що, якщо буду розголошувати імена авторів листів без їхньої згоди, то дуже скоро потік направленої мені інформації обміліє, у чому я, як член Національної спілки журналістів України і володар її Золотої медалі за 12-томну збірку історико-публіцистичних книг, не зацікавлений. А імена авторів листів чи документальне підтвердження фактів, у них наведених, мені потрібне лише для того, щоб у разі, якщо «герої» листів звернуться до суду з вимогою спростування інформації, наведеної в них, і компенсації моральних збитків, я мав свідків чи документи, підтверджуючі, що, оприлюднивши якусь інформацію, я сказав правду. Однак повідомлення про лист від автора інформації про негаразди у підготовці університету до акредитації без розкриття суті цих негараздів я усе-таки вирішив розмістити на сайті, щоб адміністрація університету знала, що я про ці негаразди теж знаю. І, я думаю, що це знання зупинятиме подальше просування адміністрації по шляху накопичення негараздів, що само по собі відіграватиме позитивну роль.

А 17 листопада я отримав ще одного електронного листа від ще одного безіменного викладача, в якому він ставить під сумнів правдивість заяви ректора Володимира Грабка, зробленої ним на Загальних зборах університету, про те, що у підписаному міністерством бюджеті університету зарплата викладачів і стипендія студентів йдуть одним рядком, а тому чим більшій кількості студентів будуть виплачені стипендії, тим менша кількість грошей залишиться на виплату зарплати викладачам. На думку ж цього

безіменного викладача і фонд зарплати і стипендіальний фонд повинні мати цільове призначення і не повинні залежати один від одного. І він обурений тим, що адміністрація навчально-наукового інституту, в якому він працює, посилаючись на вимогу ректорату, пропонує йому виставляти на екзаменах в групах не менше 50% «трійок», наявність яких позбавляє студентів права на отримання стипендії.

Відповідь на питання, підняті у цьому листі, я почну з того, що підтверджу правдивість слів ректора Володимира Грабка – дійсно зарплата викладачів і стипендія студентів йдуть одним рядком в затвердженому міністерством бюджеті університету. Більше того, у цьому ж рядку йде ще й оплата комунальних послуг. І для того, щоб усі ці виплати не впливали одна на одну, треба щоб, направляючи заявку на фінансування у наступному році, начальник планово-фінансового відділу і ректор, які підписують цю заявку, правильно визначили ту суму коштів, яка їм у наступному році буде потрібна для покриття усіх цих взаємопов'язаних статей бюджету, і захистили цю суму під час підписання бюджету у міністерстві. Якщо ж при плануванні начальником планово-фінансового відділу якісь витрати не були враховані, або якщо ректорові не вдалося відстояти у міністерстві при підписанні бюджету університету таку кількість грошей на усі ці три статті витрат, якої було б достатньо і для виплати зарплати викладачам у повному обсязі, обумовленому співвідношенням кількостей бюджетних і контрактних студентів, і для виплати стипендії не менше ніж 70% бюджетних студентів, і для оплати комунальних послуг у повному обсязі, обумовленому тим же таки співвідношенням кількостей бюджетних і контрактних студентів, то тоді доводиться або недоплачувати зарплату викладачам, або зменшувати кількість студентів, які отримують стипендію, або проводити заняття в холодну пору року в аудиторіях, що не обігріваються, або ж мати усі ці негаразди одночасно в «одному флаконі».

Ну і на завершення вище приведеної «сухої» інформації я для тих читачів мого сайту, які є вболівальниками нашої футбольної збірної, але не є моїми читачами на Фейсбук, наведу «для оживляжу» той коментар, який я зробив на Фейсбук 20 листопада, тобто на другий день після матчу Франція-Україна, що відбувся у Парижі – отож цитата:

Є такий науковий метод дослідження об'єктів – імітаційним моделюванням називається, суть якого у тому, що за спостереженнями за моделлю, яка імітує об'єкт дослідження, робляться висновки про процеси в цьому об'єкті. Так от гра нашої збірної по футболу з Францією за вихід до групового турніру чемпіонату світу у Бразилії – це один із варіантів імітаційної моделі процесу підписання Україною договору з ЄС про асоціацію. Нам забили три голи (закон про прокуратуру, закон про вибори і закон про звільнення Тимошенко), які перекреслили наші сподівання на поїздку до Бразилії (на підписання договору про асоціацію з ЄС). Ми не могли не програти Франції, оскільки наш воротар П'ятов (уряд на чолі з прем'єром Азаровим) і захисники Ракицький, Шевчук і Манзюк та півзахисник Ротань (парламентська фракція Партії регіонів на чолі з Єфремовим) усю гру лише

хаотично вибивали м'яч на французів, імітуючи цим начебто бажання пасувати на своїх нападників Зозулю (фракція "Батьківщина" на чолі з Яценюком), Ярмоленка (фракція УДАР на чолі з Кличком) і Коноплянку (фракція "Свобода" на чолі з Тягнибоком), але так пасували, що нападникам м'яч не попадав, а їх самостійні спроби оволодіти ним в середині поля легко блокувались швидкими французами. Півзахисник Безус (позафракційні на чолі з Порошенком) об'єднати зусилля захисників (фракція Партії регіонів) з нападниками (фракції опозиції) не зміг. А захисник Хачеріді (комуністи на чолі з Симоненком) зробив усе для того, щоб у заключній фазі гри не брати участь взагалі. І я "знімаю шляпу" перед Віталієм Портниковим і Сонею Кошкіною, які це прогнозували задовго до "заключного матчу", у той час як я, наприклад, продовжував вірити у тренера Фоменка (президента Януковича), що він знайде рецепт об'єднання усіх для отримання перемоги.

Постскриптум: уже у перших відгуках читачів на мій варіант імітаційної моделі було звернено увагу на те, що я забув про півзахисника Едмара, і що у моїй моделі немає політичного аналога йому. Шановні читачі, я не забув про Едмара, я його на полі під час гри України з Францією у Парижі просто «не побачив» і вказав на це у найпростіший спосіб – не згадавши про нього. А щодо політичного аналога йому у моїй імітаційній моделі, то це Савік Шустер. Він теж намагається звести провладних політиків і опозицію на одному полі і закликає до конструктивного діалогу, але ніякого позитиву від цих його зусиль немає.

10 принципів, характерних для людей, що народились під знаком Козерога

Нещодавно на стрічці новин соціальної мережі Фейсбук прочитав 10 ознак, характерних для людей, що народились під знаком Козерога. Примірявши на себе, переконався, що з більшістю можна погодитись, а тому заради різноманітності вирішив озвучити ці ознаки і на сторінках цієї книжки аби надати можливість і ще комусь їх приміряти на себе. Отож:

1. Я не спринтер. Я марафонець.
2. І один у полі воїн.
3. Не порушуй закони: іншому зійде, а тебе зловлять.
4. Для себе мені потрібно дуже мало. Моє майно – це просто дзеркало моїх успіхів.
5. Життя як потяг, який на кожну станцію прибуває точно за розкладом.
6. Приємно мріяти про далекі країни, сидячи вдома.
7. Справжній Козеріг, як коньяк, вирізняється витримкою.
8. Варто, піднімаючись на вершину, зарані продумувати, а як спускатись звідти вниз.
9. Лише я молодію з роками.
10. Я їду-їду не свищу, а наїду – не спущу!

Відповідь на запитання: «Чому ми написали заяви?» і «В якій якості я приєднався до студентської акції в підтримку євроінтеграції України?»

У вівторок 26 листопада на засіданні кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів (ВЕТЕСК) було прийняте одноголосно рішення усім її членам написати заяви про відпустку за власний рахунок на термін з 17 грудня 2013 року по 31 грудня 2013 року.

Такі заяви інші 42 кафедри, відгукнувшись на заклик ректора Володимира Грабка, написали ще два місяці тому. Але наша кафедра ВЕТЕСК, як і ще дві кафедри (іноземних мов та суспільно-політичних наук), тоді не підтримала заклик ректора, оскільки розраховувала на те, що наше – узгоджене з трудовим законодавством – небажання добровільно йти напередодні Нового Року у відпустки за власний рахунок послужить підставою ректору Володимиру Грабку звернутись до міністерства за додатковим фінансуванням, яке при затвердженні бюджету університету на 2013 рік у міністерстві, було підписане на рівні, недостатньому для річного покриття зарплат, стипендій і вартості комунальних послуг.

Але у понеділок 25 листопада ректором на засіданні ректорату було сказано, що потрібного нашому університету додаткового фінансування міністерство виділяти не збирається – бо нема з чого, і що грошей на виплату зарплати працівникам за другу половину грудня наш університет не має.

Тож до мене, як члена кафедри ВЕТЕСК, який ініціював два місяці тому відмову від написання заяв про відпустки за власний рахунок, 26 листопада вранці звернувся завідувач кафедри ВЕТЕСК, професор Олександр Мокін з ідеєю влитись і нашій кафедрі в загальний університетський потік добровільних відпускників і теж написати заяви про відпустку за власний рахунок у другій половині грудня.

В основу обґрунтування своєї ідеї завідувач кафедри ВЕТЕСК Олександр Мокін поклав три причини, першою із яких є те, що, продовжуючи відстоювати право не подавати заяви про відпустки за власний рахунок у той час, коли інші кафедри такі заяви написали, і на фоні того, що ректорові Володимиру Грабку не вдалося випросити у міністерства необхідного додаткового фінансування, а тому грошей на оплату праці у другій половині грудня університет не має, члени нашої кафедри з категорії борців за дотримання трудового законодавства будуть подумки переведені членами інших кафедр в категорію тих, хто переймається лише наповненням власних кишень, навіть на фоні фінансових негараздів в університеті.

Друга причина полягає в тому, що в стан психологічного дискомфорту попав доцент Володимир Богачук, який є за сумісництвом начальником науково-дослідної частини університету, оскільки як начальник НДЧ і член ректорату він зобов’язаний підтримувати пропозицію ректора Володимира Грабка і подати заяву про відпустку за власний рахунок, а як доцент кафедри ВЕТЕСК він на виконання рішення кафедри таку заяву подавати не повинен. А не подаючи заяву про відпустку за власний рахунок, Богачук може

втратити посаду начальника НДЧ, оскільки він посідає її за сумісництвом, а тому може бути звільнений ректором з неї у будь-який час.

А третя причина крім психологічного має ще й морально-етичний аспект, оскільки доцент нашої кафедри Валентин Грабко одночасно є і сином ректора Володимира Грабка. Тож, якщо доцент Валентин Грабко, виконуючи рішення кафедри ВЕТЕСК, аби не протиставляти себе їй, не подасть заяву на відпустку за власний рахунок, і ректор Володимир Грабко змушений буде виплатити йому зарплату за той період, коли більшість університету за ректорською ініціативою буде у неоплачуваній відпустці, то в очах колективу університету цей факт виглядатиме як не надто моральний поступок ректора. Тож, аби допомогти ректору і його сину гідно впоратись з цією морально-етичною проблемою, яка без допомоги нашої кафедри розв'язання не має, нам варто зняти прийняте раніше «табу» з написання членами кафедри заяв про відпустку за власний рахунок.

На мене справили достатнє враження усі три причини, сформульовані моїм завідувачем кафедри Олександром Мокіним, і я погодився з його пропозицією влитись в загальний університетський потік неоплачуваних відпускників та виступив на засіданні кафедри 26 листопада з поясненням, чому відмовляюсь від висунутої раніше пропозиції не йти в неоплачувану відпустку за власним бажанням. Кафедра віднеслась з розумінням до мого пояснення і одноголосно проголосувала за пропозицію завідувача кафедри написати заяви, що ми теж, як і усі інші працівники університету, бажаємо у період з 17 грудня 2013 року по 31 грудня 2013 року знаходитись у неоплачуваних відпустках.

Одразу ж по закінченні засідання кафедри я услід за завідувачем кафедри Олександром Мокіним написав заяву наступного змісту:

Ректору ВНТУ
проф. Грабку В.В.
проф. Мокіна Бориса
Івановича

З А Я В А

Прошу надати мені відпустку за власний рахунок на термін з 17 грудня 2013 року по 31 грудня 2013 року.

Підстава: припинення виконання університетом своїх основних функцій у цей період у зв'язку з відсутністю коштів на виплату зарплати та бажання не протиставляти себе тим членам колективу, які погодились на відпустку за власний рахунок у цей період раніше.

(Підпис) *Б.Мокін*

26 листопада 2013 р.

На завершення відповіді на перше запитання, винесене в заголовок, я хочу нагадати, що згідно з трудовим законодавством заява про надання відпустки за власний рахунок повинна обов'язково містити в собі формулювання достатньо вагомої підстави, що може бути підтверджена документально в разі перевірки, інакше керівник не матиме права цю заяву підписати.

Що ж до відповіді на друге запитання, винесене в заголовок, то цю відповідь я почну з приведення тексту своєї ремарки під час дискусії на Фейсбук, викликаної інформацією, викладеною випускником КНУ імені Тараса Шевченка Сергієм Баранчуком, який не є прихильником євроінтеграції України. Цитую спочатку його репліку, а потім мою:

Сергій Баранчук *СИРОЖКА, И ШО Ж ЭТО ТЕБЕ ЕВРОГОМИКИ МОГУТ ДАТЬ, КРОМЕ КАК ПОСТАВИТЬ НА КОЛЕНИ И ПОИМЕТЬ... А ГРЕКИ – НЕ ЛЕНИВЕЕ НАС, И БОЛГАРЫ С РУМЫНАМИ НЕ ТУПЕЕ НАС, НО НИЩЕНСТВУЮТ ВСЕ. И НАС ЭТО ЖДЕТ: МЫ ТАМ НУЖНЫ ЛИШЬ КАК ПЛАЦДАРМ, ДАБЫ ПОДСУНУТЬ РОССИИ ПОД НОС РА...*

Борис Мокін *Уважаемый Сергей Баранчук, "нищенствующий" профессор университета в Греции получает зарплату на уровне 4000 Евро в месяц, а наш украинский профессор университета получает месячную зарплату на уровне 4000 гривен. И греческий "нищенствующий" профессор недоволен лишь тем, что профессор в университетах Германии и Франции получает месячную зарплату на уровне 6000-8000 Евро. И неужели нашего украинского профессора нужно осуждать только за то, что, ратуя за приближение Украины к стандартам ЕС, он хотел бы иметь зарплату, ну, хотя бы на уровне греческого "нищенстующего" профессора, т.е. в 10 раз больше той, которую он получает сейчас, и уровень которой не изменится, если Украина будет идти не в Европейский Союз, а в Таможенный?*

А продовжу відповідь на друге запитання я розповіддю про участь в якості спостерігача в студентській акції, що розпочалася о 12-й годині під стінами головного корпусу нашого університету на заклик її координаторів в соціальних мережах і проходила протягом 45 хвилин та зібрала більше ніж 200 студентів, які досить активно виступали з закликами продовжити ходу України в напрямку євроінтеграції і пропозиціями до президента і уряду нашої держави підписати договір про асоціацію України з ЄС.

Головний координатор акції, наш колишній випускник, а нині один із лідерів незалежної профспілки Ігор Колос запропонував виступити і мені. У своєму виступі я звернув увагу студентів, по-перше, на те, що це їхня акція, і я на ній є лише спостерігачем, а по-друге, що, підтримуючи своєю акцією курс України на євроінтеграцію, вони нічого не порушують, оскільки цей курс проголошено в програмних документах влади, яка нині трохи завагалася, а тому своєю підтримкою цього курсу студенти допомагають владі позбавитись вагань і укріпитись у намірах зберегти ними ж таки проголошений курс на Європу.

Завершивши мітинг біля головного корпусу нашого університету студенти, попрямували на площу біля сусіднього технічного коледжу, аби і його студентам запропонувати підтримати загальноукраїнську студентську акцію, яка вчора розпочалася у Львові і Києві багатотисячними студентськими мітингами, і на якій у Києві я вчора по телевізору бачив навіть першого заступника міністра Євгена Суліму, котрий в інтерв'ю журналісту на відеокамеру сказав, що він теж відвідує соціальні мережі, а тому нічого дивного немає у тому, що він теж відгукнувся на заклик до студентів і викладачів прийти на Майдан і взяти участь в акції на підтримку євроінтеграції України.

А я після мітингу повернувся до свого кабінету і сів за комп'ютер, аби підготувати цей репортаж для оперативного розміщення його на своєму сайті.

Не варто впадати у відчай

Після того, як Верховна Рада України не проголосувала за відставку уряду, очолюваного Миколою Азаровим, багато хто з громадян України впав у відчай, – мовляв, тепер усе пропало, тепер Україна стане Білоруссю!

А на мою думку, усе йде так, як треба, і підстав для впадання у відчай немає.

Ну уявіть собі, що було б, якби уряд у відставку був відправлений. – Поки був би створений новий уряд, нинішні міністри керували б країною у статусі виконувачів обов'язки, тобто ні за що не відповідаючи і ні на що в перспективі не розраховуючи, та ще й у країні, де не вистачає грошей навіть для того, щоб платити зарплату і віддавати борги, та ще й в кінці року, та ще й на фоні того, що західні інвестори відмовляються везти свої капітали до нас, а Росія прагне не лише нас, простих громадян, а навіть наших олігархів поставити на коліна. – За таких умов новий уряд отримав би розруху, за яку люди уже спитали б з нього. І тим, хто не отримав зарплату чи пенсію, було б абсолютно начхати на те, що нові міністри лише недавно приступили до виконання своїх обов'язків, і що їм у спадок нічого доброго не дісталось – усі стали б звинувачувати у негараздах уже цих нових міністрів.

А Віктор Янукович міг би сказати – ви хотіли новий уряд, ви його отримали, і тепер нічого взивати до мене.

А так уряд залишився, а ситуація навряд чи буде кардинально покращуватись, навіть, якщо Віктор Янукович привезе з Китаю обіцянку дати кілька мільярдів кредиту, адже поки той кредит надійде і буде якось розділений, пройде час, впродовж якого життя в Україні лише погіршуватиметься. І Віктору Януковичу усе-одно доведеться рано чи трохи пізніше цей уряд таки відправити у відставку, аби списати на Миколу Азарова та його уряд усі економічні негаразди, тим паче, що публічною відмовою від євроінтеграції Азаров себе і підставив і зробив політично незахищеним.

До речі, шановні мої читачі, а ви звернули увагу, що проти відставки уряду проголосували лише 5 депутатів від Партії регіонів? Тобто, за відставку проголосували 186 депутатів від опозиції і незалежних. 5 депутатів від Партії регіонів проголосували проти відставки, 12 утримались, а усі інші просто не взяли участь у голосуванні. А це означає, що «любові» до уряду у цих, що «утримались» та у «не голосувавших» теж немає, і що якщо ситуація погіршуватиметься, то уже в лютому наступного року від «не голосування» вони з високою імовірністю перейдуть до голосування за відставку. І новий уряд після відставки уряду Миколи Азарова у лютому отримає цілий рік попереду для розкручування своєї діяльності, що сприятиме укріпленню його позицій. А щодо можливого керівника нового уряду, то тут я приведу свою точку зору, висловлену на Фейсбук в обговоренні статті, поширеної Валерієм Коровієм – привожу цю свою думку дослівно:

Борис Мокін *Як і автор статті, я теж вважаю, що в даний момент Петро Порошенко є найоптимальнішим кандидатом на посаду Прем"єр-міністра – і досвід роботи міністром в кількох міністерствах має, і досвід нагляду над Національним банком має, і досвід успішного ведення приватного бізнесу має, і авторитет в західних вищих політичних колах має, і договороспроможний, і не мстивий, і можна назвати десятки політиків з обох боків політичних барикад, які його поважають – я б на місці Віктора Януковича саме йому в нинішніх умовах керівництво урядом і довірив би. Тримати ж Миколу Азарова на чолі уряду, особливо ж після того, як він у парламенті ознаменував своє втримання на посаді голови уряду жестом, за використання якого львівськими вболівальниками стадіон у Львові ФІФА позбавило права приймати матчі національної збірної на 5 років, приведе лише до того, що про євроінтеграцію та іноземні інвестиції Україні доведеться забути, принаймні, на протязі того відрізку часу, в який він залишатиметься прем'єр-міністром.*

Ну, а щодо боязні декого із політиків, що після провального голосування у парламенті за відставку уряду почнуться масові репресії, то з цього приводу я теж процитую свою думку, висловлену на Фейсбук, як реакцію на заяву Тараса Чорновола, розповсюджену у цій соціальній мережі – привожу цю свою думку теж дослівно:

Борис Мокін *Про те, що Тарас Чорновіл позбавлений таланту щось прогнозувати, свідчать його часті перебігання від однієї політичної сили до іншої, які привели його в кінцевому результаті до попадання в групу маргіналів. Тож не варто його слухати. Переслідування учасників Майдану не буде уже хоча б тому, що повторної розправи над ними Західні держави нашій владі не вибачать, і усі наші очільники та їхні родичі і соратники одразу ж втратять можливість їздити за кордон і користуватись там своїми, розміщеними в закордонних банках, багатствами. І оскільки, аби одразу ж не втратити нажиті капітали, під Росію вони теж не підуть, то доведеться терпіти МАЙДАН і шукати вихід із ситуації, що склалася, мирними засобами, які б прихильно сприймалися Європою і США.*

До речі, дехто побоюється, що Віктор Янукович з Китаю, де зараз перебуває з дружнім візитом, привезе не лише мільярдний кредит, а і китайський досвід боротьби з мітингувальниками на площі Тяньаньмень, де під час розгону мітингу солдатами у кінці минулого століття було розстріляно і танками роздавлено кілька сотень демонстрантів. Цього теж боятись не варто, оскільки в України у порівнянні з Китаєм «і труба поніже і дим пожиже», або, як говорить народна поговірка, «що попові можна, то дякові зась!»

Ні Ахметов, ні Фірташ, ні сини, які хочуть вільно користуватись усім нажитим, перебуваючи і за межами України, Віктору Януковичу не дозволять робити їх не виїзними. Та й сам він ще вдосталь по світу не наїздився, тож не стане йти на крайнощі в питанні щодо МАЙДАНУ.

А МАЙДАН, я впевнений стоятиме ще довго, незважаючи на холод, оскільки кількість студентів, більшість яких народились уже в незалежній Україні, а тому не несуть у своїй пам'яті страх перед репресіями НКВС-КДБ, і для яких ідея євроінтеграції є прообразом професійної перспективи і світлого майбутнього, сьогодні перевищує багатотисячні позначки в усіх регіонах України, і їх погрозами про позбавлення стипендії чи відрахування з університету не залякаєш, оскільки усі вони вивчають таку дисципліну як «Правознавство», з якої знають, що і стипендію можна зняти лише після завершення екзаменаційної сесії в разі її «завалу», і з університету можна відрахувати лише за результатами незадовільного складення екзаменаційної сесії, а покарання за пропуски занять не може перевищувати рівня догани, на винесення якої навряд чи подаватимуть ректорові доповідні записки декани і їх заступники, кожен із яких пам'ятає себе молодим і сьогодні по-доброму заздрить своїм студентам за прояви свободи і вільнодумство.

Стратегія взаємних поступок

Згадаймо ситуацію, яка виникла у світі трохи більше ніж 50 років тому, коли Радянський Союз з дозволу Фіделя Кастро ввіз на територію Куби тактичні ракети з ядерними боєголовками, які після запуску протягом кількох хвилин могли досягти будь-якого об'єкту на території США – світ тоді був на грані ядерного конфлікту двох світових антагоністичних систем, після якого людство знову надовго б залізло в печери.

І лише завдяки взаємним поступкам Радянського Союзу і США світ уник ядерної катастрофи. Основною поступкою Радянського Союзу було вивезення ракет з ядерними боєголовками з Куби назад на свою територію і обіцянка ніколи їх на територію Куби більше не завозити, основною поступкою США була обіцянка не вторгатись на Кубу з метою повалення комуністичного уряду Фіделя Кастро і взагалі не чіпати Кубу, а дозволити жити її народу так, як він хоче. І взятих на себе зобов'язань Радянський Союз і США дотримувались усі наступні роки, і правонаступник Радянського Союзу Росія та США дотримуються їх і зараз.

В масштабах країни ситуація, яка склалася зараз в Україні, має не менший накал, оскільки в разі виникнення збройних сутичок між антагоністичними сторонами у Києві на Майдані та в інших містах України може спалахнути громадянська війна, яка знову перетворить Україну на Руїну, як це уже мало місце у 17-му і на початку 18-го та 20-го століть, та на її розпад на дві економічно і політично ослаблені українські держави з орієнтацією однієї на Європу, а іншої на Росію з посіданням і там і там із-за своєї ослабленості другорядних ролей.

Тож сьогодні обидві сторони конфлікту в Україні повинні повести себе так, щоб розколу не сталося. А цього можна досягти, лише вставши на шлях взаємних поступок, тобто повівши себе так, як Радянський Союз і США в конфлікті на Кубі.

Президенту Януковичу необхідно відмовитись від підтримки уряду Азарова і відправити його у відставку, а Майдану необхідно відмовитись від вимоги відставки Януковича і оголошення дострокових президентських виборів.

І обидві сторони повинні погодитись на «технічний» уряд, керівником якого повинен стати і не представник нинішньої влади і не один із лідерів опозиції, а людина, яка змогла б у конфліктуючому парламенті отримати необхідних 226 голосів підтримки і відновила б рух України у напрямку євроінтеграції, що заспокоїло б студентів.

Президенту Януковичу необхідно наказати випустити з СІЗО усіх заарештованих мітингувальників, а Майдану необхідно звільнити будинок КМДА, будинок профспілок і Жовтневий палац та зняти облогу з будівель владного кварталу.

Президенту Януковичу необхідно наказати вивести з Києва підрозділи Беркуту і внутрішніх військ, а Майдану необхідно скоротитись лише до самого Майдану невеликої чисельності, якому якийсь час ще треба дозволити здійснювати контроль за дотриманням владою вироблених і узгоджених домовленостей.

Парламенту необхідно повернутись до нормальної законотворчої роботи з орієнтацією на євроінтеграцію.

І не треба боятись погіршення взаємовідносин з Росією. Її економіка теж в складному становищі і їй теж економічна війна з Україною не на користь – вона може її витримати кілька місяців і не більше, особливо на фоні того, що багатьма підприємствами в Україні володіють російські бізнесмени, які від цієї війни терпітимуть великі збитки. Тож вони і будуть нашими найщирішими переговорниками з владою Росії.

А введення надзвичайного стану як альтернативи політиці переговорів на основі взаємних поступок теж ні до чого доброго не доведе – репресії влади в середині країни до її громадян наштовхнуться на економічні і політичні репресії західних країні відносно тих владних осіб і їхніх сімей, хто причетний до репресій в нашій країні, що в кінцевому результаті теж приведе до економічного і політичного ослаблення держави в цілому і до ситуації,

коли нічим буде платити зарплату тим, хто цей надзвичайний стан забезпечуватиме.

А спроба опозиції повалити існуючу владу в Україні збройним повстанням – це розпалення громадянської війни, яка, як я уже сказав, приведе до розпаду України на дві економічно і політично ослаблені держави – Правобережну Україну без Причорномор'я і Лівобережну Україну з Причорномор'ям.

Тож, шановна владо на чолі з президентом, і, шановна опозиція на чолі з трьома лідерами, сідайте за стіл переговорів і шляхом взаємних поступок домовляйтесь, як усім нам жити дальше в нашій поки-що соборній Україні.

Тим, хто у ці дні протестував на Євромайданах, буде чим пишатись у старості

Незважаючи на вчорашні запевнення Віктора Януковича на зустрічі з попередніми президентами України, що він є прихильником налагодження переговорного процесу між владою та учасниками Євромайдану, сьогодні вночі Беркут у взаємодії з внутрішніми військами і «тітушками» продовжив процес витіснення мітингувальників з зайнятих площ і руйнування створених ними барикад.

Це свідчить про те, що або наш президент уже втратив контроль за діями підпорядкованих йому високопоставлених підлеглих, котрі безпосередньо керують Беркутом і внутрішніми військами і слухаються команд уже не його, а когось іншого, або він остаточно вирішив відмовитися від євроінтеграції і стати на шлях перетворення України в державоподібне утворення, економічно і політично підпорядковане Росії, на кшталт Білорусі.

І повернути Віктору Януковичу контроль за діями підлеглих чи повернути його знову у бік євроінтеграції можуть тільки сотні тисяч нових учасників Євромайдану як у Києві так і в обласних центрах України, котрі поповнять ряди тих, хто там уже стоїть, незважаючи на загрозу побиття і арешту з боку міліції, внутрішніх військ і Беркуту.

І мені хочеться вірити, що у нашого президента спрацює почуття відповідальності перед Україною майбутнього, і він змусить своїх високопоставлених підлеглих відмовитись від тактики розгону Євромайдану та перейти до тактики пошуку взаємоприйнятних рішень.

А щодо викладачів нашого університету, то студентський Євромайдан їм уже приніс дивіденди, оскільки з метою ненадання нашим викладачам законної можливості після 17 грудня їхати до Києва на Євромайдан для участі в ньому аж до 31 грудня без небезпеки бути звільненими за прогули, міністерство додало нам коштів на виплату зарплати, і ректор Володимир Грабко у понеділок на засіданні ректорату оголосив, що він не буде підписувати заяви про неоплачувані відпустки в період з 17-го по 31-е грудня, і що усі викладачі зобов'язані у цей період працювати, незважаючи на відсутність занять зі студентами – займатись науковою і методичною роботою та написанням монографій, підручників і навчальних посібників, що

буде контролюватись. А наші студенти у зв'язку з відсутністю занять у цей період, що були відпрацьовані у попередні місяці додатковими парами, отримали можливість поповнити ряди Євромайдану, оскільки наш міністр Дмитро Табачник офіційно заявив, що у вільний від занять час студенти можуть робити усе, що вони вважають за потрібне.

Про некоректність «Інтерівських» натяків стосовно майбутнього України на прикладі Боснії і Герцеговини

У неділю 16 грудня 2013 року у вечірній підсумковій програмі новин на телеканалі «Інтер» було змальовано нинішній жахливий стан однієї із балканських країн, яка носить назву «Боснія і Герцеговина» (Боснія від назви річки Босна, Герцеговина від герцогського титулу першого воєводи цієї землі).

Розповідь тележурналіста проходила на фоні нинішніх масових заворушень у столиці Боснії і Герцеговини Сараєві, які уже привели до значних збитків і яким не видно кінця, незважаючи на жорстку протидію поліції.

Особливий акцент тележурналіст, який вів розповідь, робив на тому, що саме тому, що Боснія і Герцеговина кілька років тому підписала договір про асоціацію з Європейським Союзом, вона нині і знаходиться у такому плачевному стані.

Подивившись цей репортаж, телеглядачі, як я зрозумів його авторів, повинні зробити для себе висновок, що, якщо Україна підпише договір про асоціацію з Європейським Союзом, то її чекає така ж участь.

Але перш ніж робити висновки давайте згадаємо історію виникнення незалежної держави Боснія і Герцеговина. Думаю, усі ви, шановні читачі, ще пам'ятаєте про те, що ще до 1992 року республіка з такою назвою входила до складу Соціалістичної Федеративної Республіки Югославія, до якої входили також ще 5 республік, а саме: Македонія, Сербія, Словенія, Хорватія і Чорногорія. І коли у 90-х роках минулого століття розпалась Югославія, то саме ці шість її складових і стали незалежними державами.

Оскільки Македонію, Словенію і Чорногорію, як і Сербію, населяли християни православного обряду, то вихід у незалежність Македонії і Словенії, а пізніше і Чорногорії, Сербією, яка була для Югославії основною державоутворюючою республікою, сприйнявся досить спокійно і майже без збройних суточок. Сприяло мирному переходу цих республік у самостійність ще й те, що опозиція і влада у них спромоглася знайти компромісні рішення спірних питань і домовитись.

У той же час з Хорватією, яку населяють католики, після проголошення нею незалежності Сербія вступила в досить жорстке військове протистояння, яке однак не допомогло Сербії утримати Хорватію в складі Югославії, оскільки Хорватію і політично і з повітря підтримали країни, що входять до блоку НАТО.

Але особливо жорстокі форми набула громадянська війна в Югославії на території Боснії і Герцеговини, оскільки половину населення цієї республіки становили християни, а другу половину мусульмани, тож на цій землі громадянська війна усугубилась ще й релігійним протистоянням.

Під час цього протистояння боснійські мусульманські озброєні загони, вриваючись на території, на яких проживали компактно боснійські християни, знищували усе, що тільки їм потрапляло на очі. У свою чергу боснійські християнські озброєні загони робили те ж саме, вриваючись на території компактного проживання боснійських мусульман. В результаті таких нищівних дій з громадянської війни Боснія і Герцеговина вийшла з економікою, зруйнованою на 80%, і з понівеченим житловим фондом та непридатними для використання мостами і греблями.

Незалежна Боснія і Герцеговина лежить на території в 50 000 квадратних кілометрів, маючи 4,6 мільйонів жителів та чотири міста з населенням, більшим 100000 осіб, – це столиця Сараєво, де проживають трохи більше 600000 осіб, та міста Баня –Лука, Зениця і Тузла. 90% території Боснії і Герцеговини складають гори з середньою висотою в 1,5-2,0 кілометри над рівнем моря, а тому дороги мають багато мостових переходів. Є вихід до моря на ділянці в 25 кілометрів, але з примиканням гірських схилів і відсутністю крупнотонажного морського порту. На 10% рівнинних земель в державі вирощують кукурудзу, пшеницю і цукровий буряк, для переробки якого є цукрові заводи. На схилах гір вирощують в основному сливи і оливки, в центрах вирощування яких є кілька консервних заводів. Є шахти по видобутку бурого вугілля і металургійний завод, є боксити і алюмінієвий завод та достатньо електроенергії для нього, яка генерується на гідроелектростанціях та теплових електростанціях. Донедавна було також кілька машинобудівних та приладобудівних заводів і коксохімічний комбінат та завод по виробництву мінеральних добрив.

Усі ці мости, шахти, підприємства і електростанції під час громадянської війни були повністю зруйновані, тому безробіття сягало 90%, оскільки працювали фактично лише ті, хто обробляв землю, яка перейшла до того ж у приватну власність і стала потребувати меншої кількості працюючих.

Європейський Союз пішов назустріч зруйнованій Боснії і Герцеговині і підписав з нею договір про асоціацію, виділивши для відбудови економіки 5 мільярдів Євро.

За рахунок тієї частини із цих грошей, яка не була розкраденою чиновниками і банкірами, були відбудовані мости і греблі, школи і лікарні, гідроелектростанції, теплові електростанції, шахти, рудник, металургійний завод, алюмінієвий завод, цукрові заводи і частина консервних заводів. Фірма Фольксваген на свої кошти побудувала завод по автоматизованому виробництву автомобілів своєї марки Але до відбудови машинобудування, приладобудування і коксохімії та хімії мінеральних добрив справа не дійшла. Практично не вкладались отримані від ЄС гроші і у відбудову зруйнованого житла. Тож половина придатного до праці населення усе-таки роботу ще не

отримала. А очікування були надзвичайні від договору про асоціацію з ЄС. Тож не отримавши усього того, що очікували, жителі Боснії і Герцеговини висловили свою недовіру владі масовими заворушеннями, які мало чим відрізняються уже у деяких місцях від громадянської війни.

Але, якби не договір про асоціацію з ЄС, якби не фінансова допомога Європейського Союзу та кошти зарубіжних інвесторів, що повірили у відновлення держави, то і по-сьогодні Боснія і Герцеговина являла б собою суцільні руїни з майже не працюючим населенням. А так усе ж таки уже половина населення зайнята, працюють школи і лікарні, подається електроенергія і тепло в квартири і продовжується відбудова економіки уже не лише за кошти інвесторів, але і за власні кошти, що у вигляді податків надходять до державної казни з уже працюючих підприємств. На жаль, частина підприємств машинобудування і хімії були приватизовані фірмами, які не збирались відбудовувати руїни, а порізали їх обладнання на металолом, то ж уже ніколи не будуть працюючими. Але є надія, що на їхньому місці будуть збудовані нові.

За площею, кількістю населення, характером місцевості і структурою економіки Боснія і Герцеговина з похибкою, що не перевищує 5%, є еквівалентною українській Галичині, до складу якої відносять Львівську, Івано-Франківську та Тернопільську області – ті ж 50000 квадратних кілометрів площі, ті ж 4,6 мільйонів населення, ті ж 90% площі, вкритої горами з середньою висотою 1,5-2,0 кілометри над рівнем моря, ті ж шахти по видобутку вугілля, ті ж гідроелектричні та теплові електростанції, ті ж цукрові і консервні заводи, те ж машинобудування, приладобудування і хімічні підприємства, та ж відсутність портів на морі, ті ж чотири міста з кількістю населення, більшою 100000 жителів, і з еквівалентним Сараєву Львовом. Сьогодні у Галичині теж є безробітні, теж є непрацюючі підприємства, а на працюючих підприємствах працівники отримують не високу зарплату. Але уявіть собі, що було б, якби хтось сьогодні вклав в економіку Галичини 5 мільярдів Євро і одночасно пішли б інвестиції з-за кордону? Цей край розцвів би не гірше Словенії, в незруйновану громадянською війною економіку якої Євросоюз влив такі ж кошти, як і у Боснію та Герцеговину. А Галичина – це регіон лише трохи менший однієї десятої частини України як за площею так і за кількістю населення. Тож для виведення усієї України за рівнем життя на рівень Словенії з нинішніх стартових умов потрібно приблизно 50 мільярдів Євро на протязі 5 років, 15 із яких ЄС готовий дати уже на старті в разі підписання Україною договору про асоціацію.

А з усього цього висновок – Україні не асоціації з Євросоюзом треба боятись, бо вона принесе лише розквіт в економіку, а боятись треба громадянської війни, після якої ніяких вливань не вистачить, аби відродити економіку хоча б до нинішнього рівня. Тому Майдан потрібно не душити, оскільки це лише посилюватиме спротив, а прислуховуватись до нього і повернутись до позитивного вирішення того питання, із-за якого студенти і

започаткували нинішній Майдан, – до питання підписання договору про асоціацію з ЄС.

А Росія, побачивши, що на коліна Україну не поставила і не примусила кинутись в обійми, сама нормалізує відносини, оскільки і більшість газопроводів і більшість нафтопроводів Росії пролягли до Європи через ту ж таки Галичину, а тому заради стабільності їхньої роботи, на мільярди доларів прибутку від функціонування яких тримається її благополуччя, Росії доведеться проводити добросусідську політику з Україною, навіть, якщо і не буде палкої взаємної любові. Але нам любові від росіян і не треба, нам вистачить нормальних добросусідських відносин. І про це слід завжди пам'ятати очільникам влади в Україні, хто б вони не були персонально, і до яких би вони партій не належали.

Про деякі можливі наслідки для України від угод, підписаних Віктором Януковичем та Володимиром Путіним 17 грудня 2013 року

Нині як в Україні так і за її межами багато хто намагається оцінити можливі наслідки від угод, підписаних президентами України і Росії Віктором Януковичем та Володимиром Путіним 17 грудня у Москві. Спробую дати свою оцінку можливих наслідків від підписаних угод і я.

Але спочатку давайте згадаємо ті основні позиції, що прописані у цих угодах.

А прописано там, якщо вірити ЗМІ, що: 1) з 1-го січня 2014 року і аж до кінця дії газового контракту, підписаного у 2009 році між російським Газпромом і українським Нафтогазом, тобто до 2019 року встановлюється нова ціна на газ для України, яка стартуватиме з позначки 268,5 доларів США за 1000 метрів кубічних і в-подальшому уточнюватиметься в кінці кожного кварталу; 2) починаючи з кінця 2013 року і протягом 2014 року російським Фондом національного благополуччя (ФНБ), в якому уже акумульовано 60 мільярдів доларів США і який є підстраховочним для Пенсійного фонду на випадок попадання Росії в серйозну кризу, буде придбано євробондів Національного банку України на суму 15 мільярдів доларів США під 5% річних; 3) Україна і Росія об'єднують зусилля у співпраці по масовому випуску українських літаків АН-70 та АН-124 (Руслан) з авіадвигунами від «Моторсічі»; 4) на українські суднобудівні заводи повертаються замовлення від Росії на ремонт діючих і будівництво нових військових кораблів; 5) знімаються обмеження на продаж на російському ринку продукції української металургії, хімії, машинобудування і харчової промисловості; 6) Росія завантажує своїми замовленнями підприємства військово-промислового комплексу України; 7) Росія за свої кошти будуватиме міст через Керченську протоку; 8) Росія спрощує умови перебування громадян України в Росії і їх тимчасового працевлаштування.

Можливо в цих угодах є ще й якісь інші домовленості, які прописані в додатках не публічного характеру, а тому про них не повідомляють ЗМІ, але

я в своєму аналізі буду виходити лише із цих, приведених вище, 8 пунктів, які мені відомі із засобів масової інформації.

І почну я свій аналіз з відзначення того, що ці наслідки матимуть різну вагу для держави Україна, для президента України, для власників підприємств України і для громадян України.

Цілком очевидно, що пункти з 3-го по 6-й особливого аналізу не потребують, оскільки вони приносять лише плюси усім 4-ом, визначеним вище, суб'єктам, а саме: громадянам України виконання цих пунктів принесене стабільність і вчасність виплат зарплат і пенсій, власникам підприємств України їх виконання принесе додаткові прибутки, державі Україна їх виконання принесе додаткові робочі місця, додаткові податкові надходження і приріст ВВП, а президенту України їх виконання принесе політичні дивіденди та підвищення авторитету в очах працюючої і пенсійної частин населення України, що конвертується у голоси електорату і не лише на Півдні та на Сході України на президентських виборах 2015 року.

Тож неоднозначність в оцінках стосується виконання лише 1-го, 2-го та 7-го і 8-го пунктів. Ось аналізом впливу виконання саме цих пунктів і займемось далі.

І почнемо зі з'ясування впливу пункту 1-го, тобто проаналізуємо, що принесе вищеозначеним суб'єктам зниження ціни на російський газ на третину, або, що одне і те ж, на 130 доларів за кожні 1000 метрів кубічних.

Для громадян України в цілому ця знижка не принесе нічого, оскільки зменшення ціни на побутовий газ для власників і наймачів квартир та на тепло, як похідну від нього, цими угодами не передбачено.

Для власників українських підприємств, особливо з олігархічної обойми, ця знижка принесе суттєве збільшення прибутків, оскільки важко повірити у те, що слідом за знижкою ціни на газ вони збільшать у такій же мірі зарплату своїм працівникам чи у такій же мірі знизять ціни на свою кінцеву продукцію. Тож ця знижка ціни на газ буде конвертована у повній мірі у ті додаткові гроші, які власники українських підприємств матимуть на різниці між зменшеною за рахунок знижки ціни на газ собівартістю їхньої продукції і її ціною, зниження якої цими угодами теж не передбачено. І я не вірю, що власники українських підприємств ці додаткові гроші використають для модернізації своїх підприємств і упровадження нових технологій – я думаю, що вони їх конвертують в американську валюту і відправлять в закордонні банки та вкладуть у закордонну нерухомість. І якщо висока ціна на газ вимагала від власників підприємств для отримання прибутку модернізувати їхні підприємства, то низька ціна на газ переведе цю модернізацію в розряд питань не актуальних. Як не актуальними стануть для усіх, причетних до поставок та використання газу, питання розвитку альтернативних джерел енергії в Україні.

Держава Україна з одного боку матиме виграш від цієї знижки на газ, оскільки їй потрібно буде менше грошей витрачати на придбання необхідної кількості газу і зростуть податкові відрахування з прибутків підприємств, обумовлених зниженням собівартості їхньої продукції, але з іншого боку

держава буде у програші, оскільки зупиниться процес модернізації економіки і прискориться процес перетворення України в сировинний придаток до світу розвинених держав і поставщика до цього світу дешевої та безправної робочої сили. Крім того, держава Україна стає залежною від держави Росії, оскільки остання згідно з прописаним в угоді може підвищити ціну на газ, починаючи з будь-якого наступного кварталу, чим вона буде погрожувати всякий раз, коли Україні захочеться з чимсь, нав'язуваним їй, не погоджуватись.

Ну, а щодо президента нашої держави, то він з моменту підписання цього 1-го пункту взагалі стає заручником глави російської держави, оскільки запуск Росією процесів погіршення економічної ситуації в Україні, обумовлених майбутнім можливим підвищенням ціни на газ, одразу ж вдарить по його авторитету не лише серед рядового електорату Сходу і Півдня України, але і серед власників усіх українських підприємств. І складається враження, що наш президент після підписання 1-го пункту, фактично, стає заручником не лише Росії, а і вітчизняних олігархів, котрих загроза втратити прибутки штовхатиме на шлях «викручування рук» йому, як главі власної держави, в угоду державі сусідній, яка є поставщиком цього газу. Більше того, з цієї ж причини заручником президента Росії стає не лише той президент України, який підписав дану угоду, а і будь-який інший, який змінить Віктора Януковича на цьому посту – це ми бачимо наочно на прикладі того, що ось уже майже чотири роки підряд уряд України, підпорядкований президенту Віктору Януковичу, навіть юридично не пручаючись, виконує економічно не вигідний газовий договір, підписаний за вказівкою попереднього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко. І, до речі, те, що будь-який інший президент, який прийде на зміну Віктору Януковичу, теж змушений буде виконувати підписані ним угоди, на мій погляд, може стати причиною втрати зацікавленості російського керівництва у переобранні Віктора Януковича у 2015 році президентом на другий термін. І прикладом, який робить високою імовірність такої можливої поведінки у майбутньому російського керівництва, може служити той факт, що Володимир Путін та його прихильники в Україні не підтримали на минулих президентських виборах Юлію Тимошенко, незважаючи на те, що вона сприяла підписанню вигідних для Росії газових контрактів, і не намагались вплинути на Віктора Януковича ні тоді, коли Тимошенко судили за скоєне нею у парі з російським президентом, ні тоді, коли уся Європа намагалась вплинути на українського президента з метою проявлення милосердя до засудженої Юлії Тимошенко.

А тепер проаналізуємо вплив 2-го із вищеозначених пунктів, тобто проаналізуємо, що принесе визначеним нами суб'єктам придбання російським ФНБ євробондів Національного банку України на суму 15 мільярдів доларів США під 5% річних.

На перший погляд від цього виграють усі: державу Україна цей опосередкований кредит рятує від дефолту, президент отримує лавровий вінок «рятівника держави», що не допустив запуску лавини інфляції, а зарплати, пенсії і банкові збереження рядових громадян України і власників

українських підприємств ці євробонди, куплені російським ФНБ, рятують від інфляційного знецінення. Але з іншого боку цей російський кредит, перші транші якого потрібно буде повертати з націнкою у 5% уже через два роки, ще більше підвищує ступінь залежності нашої держави і її президента від Росії, оскільки в разі, якщо грошей на повернення цих траншів у нас не буде (а звідки їм взятись?), то доведеться «слізно» просити керівників Росії відстрочити повернення кредиту, погоджуючись на їх умови, серед яких можуть виникнути і такі, як пропозиція розплатитись нашою газотранспортною системою з її підземними сховищами, або харківськими «Турбоатомом», танковим заводом імені Малишева чи авіазаводом, або дніпропетровським «Южмашем», або Кременчузькими автозаводом чи вагонобудівельним заводом в Крюково, або київським «Антоновим» чи іншими стратегічно важливими для незалежності держави промисловими об'єктами. Тож, як бачите, шановні читачі, узявши цей кредит, перспективи ми можемо отримати у недалекому майбутньому досить не радужні. І саме собою постає питання – «А чи не краще було Віктору Януковичу, з огляду на майбутні перспективи, усе-таки, підписати договір про асоціацію України з ЄС, для чого потрібно було лише виконати три умови – законодавчо реформувати прокуратуру і умови виборів та випустити із в'язниці Юлію Тимошенко, що дозволило б Україні одразу отримати 3 мільярди єврокредиту під 3% річних з поверненням протягом 15 років, а у 2014 році отримати ще один кредит у 17 мільярдів євро під тих же таки 3% річних і з правом реструктуризації цих кредитів навіть після неповернення їх протягом 15 років?»

А тепер проаналізуємо вплив 7-го із вищеозначених пунктів, тобто проаналізуємо, що принесе визначеним нами суб'єктам будівництво Росією за її кошти мосту через Керченську протоку, який з'єднає російський Північний Кавказ з українським Кримом.

Як відомо, нині Керченська протока завдяки входженню острова Тузла до території Криму є внутрішньо українською, і усі збори з суден, що нею проходять, поступають до української казни. Аби зламати це, з десяток років тому росіяни намагались збудувати перемичку від своєї території до острова Тузла, аби зробити у такий спосіб цей острів частиною території Північного Кавказу, як це було років 60 тому до розмиття хвилями природної перемички між цією територією і цим островом, який тоді був підвищеним кам'янистим кінцем піщаної коси. Під час будівництва росіянами перемички між Північним Кавказом і островом Тузла Росія і Україна були за крок до початку військового протистояння, але росіяни вчасно схаменулись і зупинили будівництво перемички в сотні метрах від острова. Але від ідеї надати Керченській протоці статус міждержавної росіяни не відмовились, оскільки дуже багато кораблів і їхніх і до них в порти Таганрога, Ростова на Дону, Азова (та інших на російському березі Азовського моря) плавають через Керченську протоку. На мій погляд, саме для реалізації цієї ідеї росіяни і пропонують за їхні гроші збудувати міст через Керченську протоку. Адже міст, збудований за їхні гроші, буде їхньою власністю. А тому ділянки

протоки між биками цього моста, що нависатиме над цими ділянками, теж стануть їхніми – у тому числі і ті, якими плаватимуть кораблі через Керченську протоку. І тоді Керченська протока під російським мостом буде анігілювати український статус Керченської протоки між островом Тузла і Кримом – взаємно нейтралізуючи одна одну, вони створять нову реальність, в якій обом сторонам доведеться визнати Керченську протоку міждержавною. І тоді українська митниця уже не зможе з суден, що йдуть до чи з російських портів на березі Азовського моря, отримати ні одного рубля чи долара зборів за проходження цієї протоки – а це досить великі гроші.

Тож ні державі Україна, ні її президенту, ні її громадянам ніякої вигоди від будівництва Росією моста через Керченську протоку немає, а навпаки, завдячуючи цьому мосту можемо втратити державний контроль над стратегічно важливим морським об'єктом. Більше того, автопоїзди, що нині їдуть до російського Північного Кавказу із Європи через кілька пропускних пунктів Донбасу, після побудови цього мосту поїдуть Кримом, загазовуючи його і перетворюючи курортну зону України на прохідний двір з усіма витікаючими наслідками. І вигода від будівництва цього мосту може бути лише невеликій кількості власників українських підприємств, котрі розташовані у Криму і спрямовують свою продукцію автофургонами на російський Північний Кавказ чи в Грузію, Азербайджан або Вірменію. Але ця вигода – ніщо у порівнянні з втратами, котрі матиме Україна після уведення в експлуатацію мосту через Керченську протоку.

А тепер проаналізуємо вплив 8-го із вищеозначених пунктів, тобто проаналізуємо, що принесе спрощення Росію умови перебування громадян України в Росії і їх тимчасового працевлаштування.

Цілком очевидно, що цей крок є вигідним і громадянам України, оскільки спростить процедуру поїздок до Росії на тимчасові заробітки усім тим, хто з якихось причин не може працевлаштуватись в Україні; і державі Україна, оскільки сприятиме вирішенню проблеми працевлаштування її громадян та надходженню додаткових коштів в державу від заробітчан; і президенту України, оскільки легше керувати державою, в якій мало безробітних. І лише власникам українських підприємств це не вигідно, оскільки чим більше безробітних, тим меншою є вартість найманої робочої сили. Однак, як бачимо, реалізація 8-го пункту має переваг більше ніж недоліків.

Я зробив аналіз, а ви, шановні читачі мого сайту, спираючись на цей аналіз, самі зробіть кінцеві висновки стосовно того, чи вигідними для усіх нас є угоди, підписані 17 грудня у Москві президентами України і Росії.

Новорічні поздоровлення в ніч приходу 2014-го

Напередодні Нового Року, використавши свій сайт, я звернувся до своїх читачів з таким поздоровленням:

– Шановні читачі мого сайту! Від щирого серця поздоровляю Вас і Ваші сім'ї з успішним завершенням 2013 року і першими ударами серця в році 2014.

Рокові, що завершується, кожний із Вас зобов'язаний подякувати уже хоча б тому, що він надав можливість Вам зустріти рік наступний та доставив кожному з Вас хоча б кілька миттєвостей радості з того чи іншого приводу – думаю кожен ці миттєвості з легкістю згадає.

А рокові, що наступає, кожен із Вас ввіряє свою долю і вірить, що він своїм плином часу донесе кожного з Вас до свого закінчення і сприятиме втіленню у життя Ваших близько та далекосяжних благочинних планів.

І нехай збудуться, шановні читачі, усі ті благородні наміри, які Ви задумали на благо близьких і рідних Вам людей у Новорічну ніч під дзвін бокалів шампанського в останні секунди року, що витікає з кожного із Вас, щоб канути в Лєту назавжди!

Щастя Вам, любові до усього прекрасного і щирого, успіхів в благородних діяннях, здоров'я і наснаги, підтримки ангеля-хранителя та осяяння посмішкою Фортуни!

З повагою до усіх Вас – Борис Мокін

Відродження української історичної традиції, або чому Янукович – хоча б наполовину гетьман, а Кучма і Ющенко – не гетьмани взагалі?

Цікаву українську історичну традицію я вгледів, читаючи історію України часів Козаччини, яка полягає у тому, що кожний наступний гетьман, обраний Козацькою Радою, починав свою діяльність зі знищення попереднього гетьмана та свого суперника на виборах.

В підтвердження цієї традиції, спираючись на Історію України Ореста Субтельного, приведу історичну хронологію деяких подій, що мали місце в Козацькій державі.

У 1658 році гетьман Іван Виговський стратив отамана Запоріжської січі Якова Барабаша лише за те, що той висунув пропозицію змістити Івана Виговського з посади гетьмана.

У 1659 році Виговський добровільно відмовився від гетьманства на корись сина Богдана Хмельницького Юрія і пішов з політичної арени, замкнувшись у своєму маєтку.

Слід зазначити, що саме в часи правління Юрія Хмельницького у 1960 році Україна розпалась на Правобережжя, що залишилось під впливом Речі Посполитої, та Лівобережжя, що перейшло під вплив Московського царства, і що, починаючи з цього року, Юрій Хмельницький був гетьманом уже лише Правобережжя. А гетьманом Лівобережжя у 1660 році було обрано полковника Якова Сомка.

У 1663 році Юрій Хмельницький добровільно відмовився від гетьманства на користь полковника Павла Тетері і пішов у монастир.

У 1663 році, обравшись гетьманом Правобережжя, Павло Тетеря, побоюючись можливої у майбутньому конкуренції, витягує з маєтку і

страчує екс-гетьмана Івана Виговського та витягує з монастиря і кидає до в'язниці екс-гетьмана Юрія Хмельницького.

У 1663 році, не розраховуючи на те, що його, так звана, «Чорна Рада» переобере гетьманом Лівобережжя на новий термін, ще діючий гетьман Лівобережжя Яків Сомко підтримує кандидатуру полковника Василя Золотаренка, але вибори гетьмана Лівобережжя виграє, як нині кажуть, демагог і популіст Іван Брюховецький, який, ставши гетьманом Лівобережжя, одразу ж страчує і екс-гетьмана Сомка і свого суперника на виборах Золотаренка.

У 1666 році гетьман Правобережжя Павло Тетеря, який слугував полякам, втратив довіру козацтва і зрікся від гетьманства та втік від можливої розправи, яку можна було очікувати від свого наступника, до Речі Посполитої. До речі, це його і спасло. Оскільки обраний у тому ж році на ставше вакантним місце гетьмана Правобережжя полковник Петро Дорошенко негайно знищив обох своїх суперників на виборах Василя Дрозденка та Стефана Опару.

У 1968 році промосковський гетьман Лівобережжя Іван Брюховецький, який підписав договір з Московським царством, згідно з яким Лівобережна Україна стала Малоросійським утворенням, повністю підпорядкованим Московському царству, був розтерзаний розлюченим козацьким натовпом. Правда, уже після того, як на Лівобережжя вступив зі своїм військом гетьман Правобережжя Петро Дорошенко, котрий після розтерзання натовпом Брюховецького оголосив себе гетьманом обох берегів Дніпра.

Петро Дорошенко гетьманував аж до 1676 року, устигнувши знищити протягом цього часу двох своїх конкурентів на гетьманську булаву – Ханенка і Суховієнка та беручи собі у союзники спочатку поляків, а потім турків. Побачивши, що союз з турками не сприймається козаками, у 1676 році Дорошенко відмовляється від гетьманства на Лівобережній Україні на користь Івана Самойловича, який, обравшись гетьманом Лівобережжя, одразу ж віддав його на розправу московському царю, проти якого в останні роки разом з турками воював Дорошенко.

Гетьманом же Правобережної України у 1677 році турки поставили полоненого ними Юрія Хмельницького, якого вони задовго перед цим витягли з української тюрми і на 6 років заховали у турецькій тюрмі. Переконавшись у тому, що він не здатний гетьманувати, адже, ставши гетьманом Правобережжя, не отримав жодної перемоги у сутичках з поляками і московітами, турки у 1681 році Юрія Хмельницького стратили.

А гетьман Лівобережжя Іван Самойлович у 1987 році був звинувачений своїми ж соратниками у корупційних діях на користь збагачення своєї сім'ї і скинутий ними. А на його місце гетьманом Лівобережжя було обрано одного із його довірених осіб, що став керівником заколоту, Івана Мазепу, який запропонував московському цареві заслати Самойловича до Сибіру, де той і помер, як і наказний гетьман Дем'ян Многогрішний, котрого відправили до Сибіру ще у 1672 році.

Що ж до гетьмана Івана Мазепи, то він, багато років прикидаючись другом московського царя, одночасно потайки поглядав у бік Європи, до якої намагався асоціюватись за допомогою шведського короля, оголосивши себе його союзником, що виявилось зовсім не очікуваним для російського царя. А програвши у 1809 році разом зі шведами під Полтавою вирішальну битву воякам Московського царства, гетьман Іван Мазепа разом з залишками свого оточення утік на Південь Європи, де через два з половиною місяці раптово помер, що може бути свідченням того, що ті його соратники, яким довелося втікати з України разом з ним, не забули, як він поступив зі своїм попередником при гетьманській булаві Іваном Самойловичем, якому зобов'язаний був своїм кар'єрним ростом.

Із усього вище описаного витікає, що в усіх українських гетьманів була традиція розправлятись із тими, хто був гетьманом до них, або намагався змагатися за гетьманську булаву на виборах і програвав.

Повертаючись із історії України часів існування Козацької держави до сьогодення, ми бачимо, що ні Леонід Кучма, який, прийшовши до влади, не розправився зі своїм попередником на посаді президента України та основним конкурентом на виборах Леонідом Кравчуком, ні Віктор Ющенко, який, прийшовши до влади, не розправився ні зі своїм попередником на посаді президента України Леонідом Кучмою, ні зі своїм основним конкурентом на виборах Віктором Януковичем, не можуть вважатись гетьманами сучасної України, оскільки не стали діяти по відношенню до своїх попередників та основних конкурентів згідно з історичною гетьманською традицією.

І лише Віктор Янукович, який відродив характерну для українських гетьманів історичну традицію по відношенню до основного свого суперника на виборах Юлії Тимошенко, закривши очі на її несправедливе осудження, може претендувати на звання гетьмана і то лише наполовину, тому що для того, щоб бути стопроцентним гетьманом йому треба було б посадити ще й Віктора Ющенка, а з оглядкою на події 2004 року – і Леоніда Кучму.

А послідовність і характер стосунків Віктора Януковича з нинішнім «московським царем» та з ЄС вказують на те, що він є сучасним антиподом гетьмана Івана Мазепи, оскільки будує свої відносини з Москвою і Європою точно так же, як і Іван Мазепа, але з точністю до навпаки. І з оглядкою на долю Івана Мазепи можна припустити, що його сучасного антипода теж у недалекому майбутньому можуть очікувати неприємності, аналогічні мазепинським, з різницею лише у тому, що ці неприємності генеруватимуться з іншого кута того ж самого політичного трикутника.

Кілька слів ще про двох козацьких гетьманів та про двох козацьких отаманів

Після опублікуванні на своєму сайті 8-го січня нинішнього року історичної довідки на тему: *«Відродження української історичної традиції, або чому Янукович хоча б наполовину гетьман, а Кучма і Ющенко не*

гетьмани взагалі» я отримав чимало відгуків на цю публікацію у соціальній мережі ФБ і побажання опублікувати прізвища гетьманів, які не дотримувались підміченої мною української історичної традиції.

Наведу одне з таких побажань – Михайла Щетиніна, який, відгукнувшись на мою публікацію, написав: *«Дуже цікаве спостереження та сміливий погляд. Дякую за просвітлення у цій не простій історичній сфері. Цікавими були б і інші Ваші дослідження у цій історичній площині. Особливо цікаво дізнатись про позитивного гетьмана, якщо такий взагалі був»*.

У соціальній мережі ФБ я дав таку відповідь Михайлові Щетиніну:

«Пане Михайле! Звичайно ж заслуговує на те, щоб бути відзначеним в історії перший гетьман Козацької держави Богдан Хмельницький, який, обравшись гетьманом ще реєстрового (тобто дозволеного польською державою для захисту своїх південних кордонів) козацтва Речі Посполитої на початку 1648 року, уже до кінця цього ж року, повставши проти поляків і отримавши над ними перемоги під Жовтими Водами, Корсунем і Пилявцями, проголосив незалежну від Речі Посполитої Козацьку державу. Але і він допустився помилки, підписавши у 1654 році Переяславську угоду про конфедерацію з Московським царством, яке його фактично зрадило, підписавши у 1656 році мирну угоду з поляками у той час, коли козаки вирушили в похід на польську частину Речі Посполитої, аби завдати їй остаточної поразки. Після підписання цієї мирної угоди з Московським царством, поляки, воюючи на власній території, зосередили усі свої війська і цивільне населення проти козаків і завдали козацькому війську важкої поразки. Після цієї поразки уся старшина козацького війська, тобто усі полковники вчинили заколот проти гетьмана Богдана Хмельницького, і від страти його спасло лише те, що поки розбиті та розлючені недобитки козацького війська дійшли із польських земель до столиці Чигирина важко хворий Богдан Хмельницький помер – ця інформація взята із Історії України Ореста Субтельного.

А із гетьманів реєстрового козацтва у період до Богдана Хмельницького, тобто до створення незалежної від Речі Посполитої Козацької держави, заслуговують на позитивне відношення до них два гетьмани – Петро Сагайдачний, який гетьманував з 1616 року по 1620 рік, та Михайло Дорошенко, який гетьманував з 1620 року по 1629 рік. Обидва вони успішно воювали разом з поляками проти Московського царства і Оттоманської імперії і померли своєю смертю від старості уже після складення гетьманських повноважень. Сагайдачний прославився політикою єднання населення з реєстровим козацтвом, що сприяло становленню української нації, а Дорошенко прославився уведенням територіального поділу українських земель на полки навколо найбільших поселень, що сприяло становленню керованості українськими землями».

А до цієї відповіді Михайлові Щетиніну, опублікованої у соціальній мережі ФБ, я хочу додати ще й наступне.

Гетьман Петро Сагайдачний, крім уже згаданих заслуг в становленні української нації, знаменитий ще одним своїм досягненням, про яке мало де згадується – він був тим українським полководцем, який, розгромивши при підтримці поляків військо Московського царя, дійшов разом зі своїми козацькими загонами аж до Москви, з якої при наближенні козацьких загонів втекла і уся знать на чолі з царем, і усі, хто ще міг воювати. Тобто, Москва тоді була абсолютно незахищеною. Але Сагайдачний, підступивши до Москви і знаючи про її незахищеність, не став її брати, а відвів свої загони назад і повернувся в Україну. Історики неоднозначні в оцінках цього вчинку Сагайдачного, але більшість сходиться на тому, що йому – православному віруючому – не хотілось аби московські православні церкви були розграбовані союзниками Сагайдачного поляками, які мали католицьке віросповідання. І, мабуть, з цим поясненням можна погодитись, оскільки саме перед цим походом на Москву Сагайдачний привіз до Києва єрусалимського патріарха Феофана, аби той посвятив і затвердив українських православних ієрархів. До речі, саме в часи гетьманування Сагайдачного поляки вперше стали визнавати південні землі Речі Посполитої окремим регіоном у складі їхньої держави, який саме вони першими і почали називати Україною.

Окрім вищезгаданих двох гетьманів реєстрового козацтва заслуговують на вшанування нащадками ще й два козацькі отамани, а саме – Дмитро Вишневецький (в народних билинах – Байда) та Іван Сулима.

Канівський староста Дмитро Вишневецький, який не міг жити без пригод, зібравши розрізнені козацькі ватаги, у 1553 році на острові Мала Хортиця збудував укріплення, прикрите порогами Дніпра, яке увійшло в історію під назвою Запорізька Січ, і з якого козаки під проводом Дмитра Вишневецького здійснили чимало походів проти кримських татар і турків, за що ті його дуже незлюбили і обіцяли велику винагороду за його голову. На цю винагороду повелись молдавани, котрі були союзниками Дмитра Вишневецького у боротьбі з турками, – вони у 1563 році, знищивши вночі охоронців і соратників, пов’язали його, коли він відвідував молдаван з союзницьким візитом, і віддали туркам, котрі одразу ж Байду і стратили. Оскільки після створення Запорізької Січі південні кордони Речі Посполитої захищались в основному козаками з Запорізької Січі, які нікому не хотіли коритись, її роль і вольниця її козаків зросли настільки, що це почало турбувати польського короля, і він наказів збудувати трохи північніше від Малої Хортиці нове укріплення з фортецею, в якому розмістити такі козацькі загони, які визнаватимуть зверхність польської корони і, захищаючи південні кордони польської держави, не вимагатимуть вольниці. Ця фортеця, яку назвали Кодак, була збудована у 1635 році. Але не встигли поляки заселити Кодак вірними військами, як на її неповний гарнізон напав загін козацького отамана з Запорізької Січі Івана Сулими, який знищив цей пропольський гарнізон, а фортецю спалив. І знову Запорізька Січ стала головним форпостом Речі Посполитої на її південному кордоні, що змушувало польського короля рахуватись з вимогами її отаманів. Але отаману Івану

Сулимі ні поляки, ні родичі порубаних у Кодаку вірних Речі Посполитій козаків спалення Кодака не простили. Вони, скориставшись послугами зрадників в оточенні Сулими, якими виявились родичі порубаних його загоном у Кодаку козаків, руками цих зрадників його вночі зв'язали у Запорізькій Січі і тайком вивезли у польський військовий табір, в якому за наказом польського короля Сулима був страчений. Тож, як бачите, шановні читачі, помсту теж можна віднести до історичних традицій, що збереглися до наших часів, але, думаю, традицій, не лише українських.

Усе проходить, пройде і це!

Нині в Україні усі небайдужі дорослі люди висловлюють ті чи інші судження стосовно тих законів, які були прийняті Верховною Радою України у четвер 16 січня 2014 року.

При цьому представники нинішньої влади запевняють, що аналоги цих законів є в законодавстві багатьох країн Європи із числа тих, які для нас є зразком демократії, а представники опозиції нинішній владі запевняють, що з прийняттям цих законів в Україні встановлюється авторитарний режим.

Оскільки я знаю, що багато хто з працівників і студентів нашого університету, заходячи у ці дні на мій сайт, чекають побачити на ньому і мою оцінку четвергових законів, вирішив висловитись з цього приводу і я.

І почну я з того, що висловлю сумнів у відповідності регламенту процедури прийняття парламентом четвергових законів, оскільки навіть якщо народні депутати України більшістю голосів вирішили голосувати руками, а не за допомогою системи «Рада», то треба було обрати лічильну комісію, і ця лічильна комісія зобов'язана була здійснювати підрахунок усіх піднятих рук за схемою: «За», «Проти», «Утримались». Цього не було зроблено, а головуючий у порушення регламентної процедури підрахунку голосів, запропонував головам фракцій повідомляти йому скільки голосів членів фракції Партії регіонів та фракції комуністів проголосували. І якщо голові фракції комуністів може й вистачило менше 30 секунд для того, щоб підрахувати підняті руки членів його фракції за схемою: «За», «Проти», «Утримались», то голові фракції Партії регіонів для того, щоб підрахувати більше 170 рук членів цієї фракції уже потрібно було не менше трьох хвилин – це кожен із вас може перевірити експериментально, рахуючи вголос від 1 до 170. Але такої кількості хвилин на підрахунок піднятих рук по жодному із прийнятих законів використано не було – результати голосування оголошувались менше ніж за півхвилин. А треба ж було за цією схемою ще й підраховувати кілька десятків рук народних депутатів, які не є членами жодної із фракцій. З цього приводу важливо відзначити те, що, як було продемонстровано по телевізору, керівник групи незалежних, народний депутат України Єремеєв, коли до нього звернулися за результатом голосування цієї групи, обурено вигукнув, що у нього немає можливості підраховувати руки членів очолюваної ним групи, – що й не дивно, оскільки представники цієї групи знаходились в різних куточках залу засідань

Верховної Ради України. Я особисто не знаю випадків, щоб у якійсь цивілізований країні з такими порушеннями процедури голосування парламентом приймались закони. Тож розраховувати на те, що четвергові закони будуть визнані легітимними хоча б у двох третинах країн світу, думаю, не варто. Думаю, що і президент Росії Володимир Путін, побачивши цю процедуру голосування, кисло поморщився. І на мою думку не дивно, що підписання президентом України Віктором Януковичем цього ж четверга усіх проголосованих з порушенням регламентної процедури законів, які звужують права і свободи громадян України, багато хто з українських політиків, політологів і журналістів розцінив як ознаку взяття владою України курсу на встановлення в нашій державі авторитарного режиму.

Уже на багатьох сайтах відомими в Україні політичними і громадськими діячами та провідними журналістами зроблено детальний аналіз усіх четвергових законів, тому я не буду їх повторювати, а зупинюсь на аналізі лише тих норм цих законів, про які я можу сказати щось нове у порівнянні з тим, що уже прозвучало із уст інших аналітиків.

Звичайно, та норма одного із четвергових законів, якою запроваджується кримінальна відповідальність за наклеп, суттєво звужує рамки свободи слова і повертає нас знову за цією нормою до життя у Радянському Союзі чи в незалежній Україні у перші 10 років після її проголошення, а це є кроком назад на шляху до побудови громадянського суспільства в нашій країні, народ якої у своїй більшості хоче бачити її рівноправною у співдружності європейських демократичних країн. Тож нам знову на якийсь час, як і в радянські часи, доведеться пристосовуватись для виживання, якщо цю норму під тиском суспільства і демократичного світу не буде відмінено. Але я вірю в те, що ми і в умовах дії цієї норми все одно знайдемо форми висвітлення правди, якою б вона колючою не була. Адже наклеп, згідно з юридичною трактовкою цього терміну, – це розповсюдження завідомо неправдивої інформації, яка завдає комусь якоїсь шкоди. Тобто, щоб бути наклепником, потрібно розповсюджувати інформацію, про яку йому точно відомо, що вона є неправдивою. Але, якщо ти взяв цю інформацію із сайту, котрий має державну реєстрацію в статусі інформаційного агентства, то суд уже не зможе тебе визнати автором наклепу, навіть якщо потім виявиться, що інформація, котру ти почерпнув із цього сайту і розповсюдив у якийсь спосіб, є дійсно неправдивою.

Крім того, інформація негативного характеру, яка подається у вигляді роздумів чи припущень, що допускають альтернативу, не підпадає під юридичне визначення наклепу, якщо вона згодом в результаті слідчих дій і не підтвердиться. Наприклад, якщо ви безапеляційно стверджуєте, що директор підприємства Петров, головний бухгалтер Петренко і касир Петрушенко є злодіями, які вкрали 100 тисяч гривень, що з рахунку підприємства зникли безслідно, то в разі, якщо слідством буде доведено, що ці гроші привласнив Петров без співучасті головного бухгалтера і касира, які свою частину операції по проводці цих грошей виконали у відповідності з законом і не знали, що директор на кінцевому етапі проводки їх привласнить,

інші два звинувачені вами у злодійстві мають цілком законне право подати на вас заяву у правоохоронні органи про притягнення вас до кримінальної відповідальності за наклеп. Але, якщо ви цю ж інформацію подасте у вигляді повідомлення про те, що з рахунку підприємства зникли безслідно 100 тисяч гривень, про наявність яких знали лише директор Петров, головний бухгалтер Петренко і касир Петрушенко, а тому правоохоронним органам варто було б поцікавитись, хто із них привласнив ці гроші, то ця інформація уже під юридичне визначення наклепу підпаде лише у тому випадку, якщо ці 100 тисяч гривень нікуди безслідно не зникали, а є на рахунку чи витрачені у законний спосіб. Якщо ж ці гроші дійсно зникли, то вищевказане повідомлення уже буде класифікуватись не як наклеп, а як бажання допомогти слідству.

Що ж до прописаних в четвергових законах норм про підвищення відповідальності за проведення несанкціонованих демонстрацій, мітингів і зібрань, то, прописуючи ці норми, законодавці проігнорували той факт, що ці демонстрації, мітинги і зібрання – то є клапани, через які наростаючий у суспільстві емоційний тиск при досягненні ним певної межі випускається назовні, що рятує це суспільство від неконтрольованого вибуху у ньому. Заварюючи введенням підвищеної відповідальності ці клапани, влада може вивести цей тиск за прийнятні для суспільства межі, в результаті чого може статися руйнування і суспільства і самої влади. Тож або ця норма буде скасована парламентом, або буде ігноруватися суспільством, а влада буде закривати очі на її недотримання, або при її дотриманні в суспільстві настільки зросте тиск, що воно вибухне, і тоді мало не покажеться нікому в Україні. До речі, інтернетівські соціальні мережі – це теж клапани для випускання суспільством підвищеного емоційного тиску, тож із вище згаданих причин владі їх теж не слід «заварювати» наглухо. Адже розраховувати на те, що, прикривши соціальні мережі, можна буде закрити канали розповсюдження негативної інформації в суспільстві, то не є ефективним кроком, оскільки сьогодні існують і інші способи розповсюдження інформації.

Не буде працювати і норма, якою забороняється автомобілістам їздити колонами, в яких є більше 5 машин. Точніше, вона буде працювати, але лише на тих ДАІшників, які люблять отримувати від порушників гроші за закриття очей на порушення цієї норми весільними кортежами чи автомобілями крутих хлопців, які вирішили провести шашличний корпоратив на природі біля річки у заміській зоні. А на трасі кожний зупинений 6-й у колоні завжди казатиме, що він до тих перших 5-и ніякого відношення не має, і що він під Межигір'я приїхав сам по собі, або зупинився із цікавості, побачивши, що тут чогось стоять уже кілька машин, і подумавши, що щось трапилось і може і його допомога потрібна – і ніякий суд не зможе довести, що це не так. І виникає запитання: *«А навіщо було вводити норму в законодавство, якщо довести її порушення практично неможливо?»* Тож, думаю, і ця норма досить швидко буде скасована.

Прочитавши усе, викладене вище, я сподіваюсь, шановні читачі мого сайту, ви зрозумієте, чому в якості заголовку я використав відомий вислів.

Чому ректор нашого університету повинен подякувати кафедрам, працівники яких у минулому році відмовились писати заяви про відпустку за власний рахунок?

Як усі ще добре пам'ятають, у вересні минулого року наш ректор, професор Володимир Грабко звернувся до колективу університету з пропозицією, підтриманою ректоратом і Вченою радою, усім написати заяви про відпустку за власний рахунок на два тижні у період з 17 по 31 грудня 2013 року.

Обгрунтував ректор цю пропозицію відсутністю в університеті коштів на виплату зарплати за ці два тижні.

Станом на середину листопада такі заяви написали викладачі і співробітники 42 кафедр із 45, і лише викладачі та співробітники трьох кафедр – кафедри суспільно-політичних наук, кафедри іноземних мов і кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів заяви про відпустку за власний рахунок писати відмовились. А я про невідповідність запропонованої ректором процедури Кодексу законів про працю написав на своєму сайті (див. інформацію від 20.09.2013 р.).

У зв'язку з не отриманням у колективі одностайної підтримки своєї пропозиції наш ректор не став наполягати на реалізації висунутої ним ідеї, а віднайшов кошти на виплату зарплати і не став підписувати ту гору заяв викладачів та співробітників про надання відпусток за власний рахунок, яка уже лежала у нього на столі.

На жаль, так не зробив ректор Подільського державного аграрно-технічного університету, професор Микола Бахмат, який не виплатив зарплату працівникам очолюваного ним університету за два тижні і якого за цю невиплату після звернення з цього приводу до правоохоронних органів кількох працівників університету на минулому тижні звільнено з посади ректора на вимогу прокуратури, незважаючи навіть на те, що він був на гарному рахунку в міністерстві і мав підтримку міністра та Національної академії аграрних наук України, яка на загальних зборах нинішнього року планувала обрати його своїм член-кореспондентом.

Тож наш ректор Володимир Грабко повинен подякувати усім тим, хто відмовлявся писати заяви про надання у грудні минулого року відпустки за власний рахунок, оскільки це змусило його віднайти інший спосіб розв'язання проблеми безгрошів'я, і, завдяки цьому, не розділити участь ректора Подільського державного аграрно-технічного університету Миколи Бахмата.

І знову про факультети!

У вищі навчальні заклади поступив наказ міністра освіти і науки України № 26 від 11.01.2014 року «Про затвердження Типових штатних

нормативів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації», зареєстрований в Мінюсті України 17 січня 2014 р. за № 97/24874 Цим наказом усім ректорам вищих навчальних закладів III-го та IV-го рівнів акредитації наказано до 1-го вересня 2014 року привести у відповідність нормативам, що вводяться даним наказом, штатні розписи очолюваних ними ВНЗА наказом передбачено, що ВНЗ III-го та IV-го рівнів акредитації з чисельністю студентів денної форми навчання в межах від 2000 до 6000 осіб, в які попадає і наш ВНТУ, зобов'язані мати такий склад керівників, юристів та психологів, зарплата яких фінансуються з загального фонду державного бюджету:

- *керівник ВНЗ (ректор, президент);*
- *один помічник керівника (ректора, президента);*
- *перший заступник керівника ВНЗ (перший проректор, перший віце-президент)*
- *три заступники керівника ВНЗ за напрямками діяльності (проректори, віце-президенти);*
- *директор філії (якщо вона є і розміщена окремо);*
- *учений секретар;*
- *три юрисконсульти (із розрахунку одна ставка юрисконсульта на першу тисячу студентів та по 0,5 ставки на кожну наступну тисячу);*
- *п'ять практичних психологів (із розрахунку одна ставка практичного психолога на кожну тисячу студентів);*
- *декан факультету (з чисельністю студентів стаціонару не менше 200 осіб);*
- *один заступник декана на умовах суміщення з основною посадою професорсько-викладацького складу (за наявності на факультеті не менше 500 і не більше 1500 студентів стаціонару);*
- *завідувач господарством факультету (при розміщенні в окремому корпусі);*
- *головний бухгалтер;*
- *два заступники головного бухгалтера;*
- *головний інженер;*
- *головний механік;*
- *головний енергетик;*
- *начальник навчального відділу;*
- *заступник начальника навчального відділу;*
- *начальник навчально-методичного відділу;*
- *заступник начальника навчально-методичного відділу;*
- *начальник планово-фінансового відділу;*
- *заступник начальника планово-фінансового відділу;*
- *начальник відділу кадрів;*
- *заступник начальника відділу кадрів;*

- *начальник відділу з організації виховної роботи студентів;*
- *заступник начальника відділу з організації виховної роботи студентів;*
- *начальник відділу сприяння працевлаштуванню студентів та випускників ВНЗ;*
- *начальник відділу по роботі з іноземними студентами,*
- *начальник відділу наукової роботи студентів;*
- *начальник експлуатаційно-технічного відділу;*
- *начальник редакційно-видавничого відділу;*
- *начальник відділу матеріально-технічного забезпечення;*
- *начальник господарчого відділу;*
- *завідувач господарством;*
- *начальник відділу внутрішнього аудиту;*
- *начальник відділу охорони праці;*
- *начальник військово-мобілізаційного відділу;*
- *начальник штабу цивільної оборони;*
- *завідувач бібліотеки;*
- *заступник завідувача бібліотеки;*
- *завідувач канцелярії та архіву;*
- *завідувач навчальної майстерні (якщо вона завантажена не менше 1080 годин на рік);*
- *завідувач навчально-консультативним центром (для студентів заочної форми навчання, якщо їх є не менше 200);*
- *завідувач гуртожитком (при кількості проживаючих студентів більше 250 осіб);*
- *комендант гуртожитку (при кількості проживаючих студентів менше 250 осіб).*

Стосовно кафедри, то в цьому наказі визначено, що повинен бути завідувач кафедри, завідувач кожної окремої навчальної лабораторії, а щодо кількості старших лаборантів, лаборантів та техніків, то відносно них в наказі вказано таке – цитую: *«Чисельність старших лаборантів, лаборантів, техніків встановлюється з урахуванням чисельності викладацького складу кафедри: для кафедр, які забезпечують природничо-математичну та/або технічну підготовку, чисельність старших лаборантів, лаборантів, техніків встановлюється в обсязі до 40 % чисельності викладацького складу кафедри; для кафедр, які забезпечують загальноекономічну та/або соціально-гуманітарну підготовку, – в обсязі до 25 % чисельності викладацького складу кафедри»*, стосовно ж інженерів (провідних та інженерів I і II категорій), то про них у наказі вказано, що не більше однієї посади цієї категорії може бути введено в штат кафедри лише за наявності на ній складного обладнання.

Варто особливо відзначити те, що в наказі не встановлюється мінімальна кількість професорсько-викладацького складу кафедри.

Наказом дозволяється керівнику ВНЗ створювати і інші структурні підрозділи (навчально-наукові інститути, навчально-наукові центри, обчислювальні центри, центри післядипломної освіти, наукові інститути, науково-дослідні частини, підготовчі відділення, дирекції студмістечок тощо), але за умови, що фінансування їхнього керівного та адміністративно-допоміжного складу здійснюватиметься виключно лише за кошти спеціального фонду, який у ВНЗ формується за рахунок коштів, що надходять до ВНЗ за надання дозволених платних послуг. Стосовно цього дозволу у наказі сказано – цитую: «Структура та чисельність працівників навчально-наукового інституту (центру), обчислювального (інформаційно-обчислювального) центру, обсерваторії, ботанічного саду, студентського містечка, навчально-дослідної, навчально-наукової станції (бази, бюро, служби), віварію, інституту (центру) післядипломної освіти та інших структурних підрозділів вищого навчального закладу, що не передбачені цим наказом, визначаються закладом самостійно з урахуванням пунктів 2 та 3 цього наказу».

А у пунктах 2 і 3 наказу вказано – цитую:

«2. Керівникам вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації (далі – заклади) привести штатні розписи закладів у відповідність до цього наказу.

З метою економного і раціонального використання коштів не допускати збільшення чисельності працівників, оплата праці яких здійснюється за рахунок коштів загального фонду, що склалась на 1 вересня 2014 року, ...

Надати право керівникам закладів вводити чисельність посад працівників, визначену за затвердженими нормативами, в повному обсязі за рахунок коштів спеціального фонду.

3. Надати право керівникам закладів у разі виробничої необхідності в межах затверджених в установленому порядку коштів на оплату праці та кількості посад, визначених за нормативами, затвердженими цим наказом, здійснювати заміну посад (крім керівних) окремих структурних підрозділів з метою врахування специфіки навчально-виховного процесу у конкретному закладі. Заміна посад працівників може здійснюватись лише в межах однієї категорії (педагогічного, науково-педагогічного, господарсько-обслуговуючого тощо) персоналу…»

А тепер давайте здійснимо аналіз змісту процитованих вище 2-го і 3-го пунктів наказу.

І одразу ж ми бачимо, що першим же абзацом пункту 2 наказу керівникам ВНЗ наказано *«привести штатні розписи закладів у відповідність до цього наказу»*. А це означає, що у нашому університеті знову повинні з'явитися факультети, які були ліквідовані три роки тому. Адже без їх появи у структурі університету не можна буде привести у відповідність типовому штатному розпису ВНЗ штатний розпис нашого університету по позиції «Декани» і «Заступники деканів». Тож доведеться знову збирати Конференцію трудового колективу, але цього разу уже за для

того, щоб, внісши зміни у статут, знову повернути факультети назад до структури університету. Адже скористатись дозволом на створення нових підрозділів, якими стали наші навчально-наукові інститути, в частині заміни факультетів інститутами, ректор не має права, по-перше, тому, що в пункті 3 наказу вказано, що заміняти можна будь-які посади, окрім керівних, що не дозволяє ректору самовільно заміняти посади деканів факультетів і їх заступників на посади директорів інститутів і їх заступників, а по-друге, тому, що в частині третій пункту 2 вказано, що в разі заміни факультетів інститутами зарплату абсолютно по усіх посадах в них (і директорів, і заступників директорів, і диспетчерів, і методистів, і секретарів) потрібно виплачувати не з загального фонду бюджету, а із спеціального фонду, який у зв'язку зі зменшенням кількості студентів, що побажали навчатись на умовах надання платних послуг, з кожним роком зменшується, і не виключено настання таких часів, коли цей фонд не бути сформованим взагалі. У цьому випадку перед нашим університетом, якщо не повернутись назад до факультетів як основних організаційних підрозділів університету, може виникнути загроза закриття, навіть за наявності державного замовлення на тому ж рівні, який ми маємо нині, і завдяки якому контингент студентів у нас не може стати меншим 3500 осіб і без студентів-контрактників.

Усі інші підрозділи і посади (за виключенням канцелярії і архіву) в нашому університеті повністю відповідають нормативам наказу і ніякої корекції не потребують, адже усі керівні посади і науково-дослідної частини, і інституту інтеграції навчання з виробництвом, і інституту магістратури, аспірантури та докторантури, і центру довузівської підготовки, які не увійшли до типового штатного розпису, у нас і зараз фінансуються зі спеціального фонду, що цим наказом дозволено.

Що ж до канцелярії і архіву, які у нас були окремими підрозділами, то для приведення у відповідність типовому штатному розпису їх доведеться об'єднати в один підрозділ.

А із числа тих підрозділів, яких нині у нашому університеті немає, доведеться створювати лише один – відділ внутрішнього аудиту, котрий, як і планово-фінансовий відділ, відділ кадрів, бухгалтерська служба, військово-мобілізаційний відділ, штаб цивільної оборони, режимно-секретний підрозділ, до якого входять лише два працівники, та канцелярія з архівом, входитиме до числа підрозділів, що підпорядковуються безпосередньо ректору.

За кількістю студентів стаціонару, що навчаються нині у нашому університеті, нам доцільно, як я уже кілька років тому пропонував, увести в структуру університету 10 факультетів, котрі можна органічно об'єднати у 5 навчально-наукових інститутів, а саме:

1) Інститут інформаційних технологій та комп'ютерної і системної інженерії, до якого віднести факультет інформаційних технологій та факультет комп'ютерної і системної інженерії;

2) Інститут електроенергетики, теплоенергетики та електромеханіки, до якого віднести факультет електроенергетики та факультет електромеханіки і теплоенергетики;
3) Інститут радіоелектроніки, до якого віднести факультет електроніки та факультет радіоелектронного приладобудування;
4) Інститут будування машин і споруд, до якого віднести факультет машинобудування та будівельний факультет;
5) Інститут менеджменту, екології та інформаційної безпеки, до якого віднести факультет менеджменту і факультет екології та інформаційної безпеки.

На більшості із цих факультетів буде більше 500 студентів стаціонару у кожному, що дозволить мати і посаду декана за рахунок коштів загального бюджету, і доплату з загального бюджету заступнику декана, і лише одному чи двом заступникам деканів факультетів, на яких студентів стаціонару буде більше 200, але менше 500 осіб, доплату доведеться здійснювати за рахунок коштів спеціального фонду бюджету.

Зі спеціального фонду бюджету здійснюватиметься і доплата директорам інститутів, посади яких я пропоную знову перевести в статус на громадських засадах з виплатою надбавки до окладу за основною посадою завідувача кафедри чи професора, і доплата заступникам директорів з наукової роботи.

Така реорганізація структури університету відновить її відповідність Закону про вищу освіту України, у відповідності з яким і складені типові штатні нормативи ВНЗ, що затверджені даним наказом міністра, суттєво поліпшить організацію навчального процесу в університеті і зніме стресові навантаження з нинішніх керівників основних організаційних підрозділів, якими нині є навчально-наукові інститути, не поділені на факультети. А у фінансовому відношенні ця реорганізація зменшить зарплатне навантаження на спеціальний фонд університету, що дозволить відновити систему надбавок працівникам різних категорій за високі досягнення у праці та за виконання особливо важливої роботи, яка була ліквідована одночасно з ліквідацією факультетів.

Цікавинки із газети «Вінницькі РЕАЛії», які свідчать про початок боротьби з корупцією в освіті

У №6 від 5 лютого 2014 року газети «Вінницькі РЕАЛії» опубліковано статтю Джамала Рушдієва *«В январе «убоповцы» уличили в антикоррупции 9 депутатов»*.

Як працівника системи освіти мене у цій статті найбільше зацікавило повідомлення про те, що – цитую мовою оригіналу: *«Кроме того, сотрудники УБОП недавно выявили «семейный подряд» в одной вертикали органа власти. Так, в одном из районов Винницкой области завучем школы работает супруга начальника отдела образования. Чиновник не доложил главе райгосадминистрации об этом конфликте интересов (есть такое*

понятие в законодательстве). По мнению правоохранителей, сам факт этого брака мог непосредственно влиять на результаты аттестации педработников учебного заведения. В соответствии с частью 1 статьи 172-7 КУоАП (неуведомление лицом непосредственного руководителя в случаях, предусмотренных законом, о налички конфликта интересов) был составлен протокол об административном коррупционном правонарушении. Он уже передан в суд. Чиновнику грозит штраф в размере от 170 до 2550 гривен» – кінець цитати.

У зв'язку з цим я хочу нагадати усім освітянам, що антикорупційне законодавство дозволяє, як виняток, близьким родичам перебувати у підпорядкуванні один одного лише у тому випадку, коли усі вони перебувають на виборних посадах, або якщо один із них є керівником якогось рівня, а усі інші є рядовими працівниками.

Тобто, наступним кроком керівника якогось рівня після сповіщення начальства про наявність у нього «конфлікту інтересів» з іншим керівником цієї ж владної вертикалі, діяльність якої фінансується з бюджету, повинна стати ліквідація цього «конфлікту інтересів» шляхом переведення одного із «конфліктуючих» суб'єктів на рядову посаду.

Тож після сплати вищезгаданим начальником районного відділу освіти присудженої судом суми штрафу його дружина зобов'язана буде за власним бажанням перейти з посади заступника директора школи з навчальної роботи на посаду рядового вчителя.

У проекції на вищий навчальний заклад на основі сказаного вище можна стверджувати, що не є порушенням чинного антикорупційного законодавства підпорядкування близького родича по бюджетній владній вертикалі – ректор – директор інституту – директор бібліотеки – декан факультету – завідувач кафедри, – оскільки усі ці керівні посади є виборними.

Не є порушенням антикорупційного законодавства і робота близьких родичів на одній кафедрі, оскільки лише один із них може працювати на керівній посаді (завідувача кафедри), а інший може бути лише рядовим науково-педагогічним працівником (професором, доцентом, старшим викладачем, асистентом) цієї кафедри.

Але такі посади із наведеної вище владної бюджетної вертикалі, як проректор – заступник директора – заступник декана – заступник директора бібліотеки – начальник чи заступник начальника відділу – завідувач чи заступник завідувача будь-якого іншого університетського структурного підрозділу, які не є виборними, а обіймаються за наказом, не можуть посідати близькі родичі будь-якого керівного посадовця із цієї владної бюджетної вертикалі, навіть якщо цей керівний посадовець сам посідає виборну посаду.

Ну і наостанок кілька слів стосовно роботи науково-педагогічних працівників кафедр за сумісництвом на посадах керівник та наукових співробітників науково-дослідної частини університету. З вищесказаного витікає, що у відповідності з вимогами антикорупційного законодавства не

мають права працювати близькі родичі у керівній вертикалі – начальник НДЧ – заступник начальника НДЧ – начальник відділу НДЧ – науковий керівник теми. Тобто, лише один із близьких родичів має право працювати за сумісництвом на одній із керівних наукових посад цієї вертикалі, а усі інші близькі родичі мають право працювати лише на посадах рядових наукових співробітників, якими є посади молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника та головного наукового співробітника.

Розвіявся ще один міф із числа створених у нашому університеті

У середу 12 лютого у нашому університеті відбулося перше засідання спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями з математичного моделювання, комп'ютерних систем та інформаційних технологій, перезатвердженої на новий трирічний термін Колегією МОН України у січні цього року.

Цієї події у нашому університеті одні чекали з нетерпінням, а інші з острахом, оскільки по університету гуляв міф про те, що ця спецрада перезатвердженою на новий термін не буде, оскільки два роки тому на її засіданні успішно захистив докторську дисертацію по математичному моделюванню та оптимізації режимів роботи електричних транспортних систем мій молодший син кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів Олександр Мокін.

Автором цього міфу був один із керівників нашого університету. Обгрунтуванням міфу в устах його автора було твердження, що оскільки у мене у 2010 році (ще у бутність ректором) був конфлікт з першим заступником міністра Євгеном Сулімою, у підпорядкуванні якого знаходиться департамент, що затверджує результати присудження наукових ступенів у спецрадах та перезатверджує на новий термін функціонування самі спецради, то із-за цього конфлікту Євген Суліма організує не затвердження результатів захисту докторської дисертації моїм сином, або ж, якщо дисертація виявиться такою, що її неможливо буде не затвердити, не дасть згоди на перезатвердження спецради на новий термін функціонування після закінчення попереднього терміну.

І треба віддати належне керівнику спецради, професору Роману Квєтному, який, незважаючи на доведений до його відома міф, у таких не простих для нього умовах не відмовив Олександру Мокіну, коли той приніс йому свою докторську дисертацію з заявою про прийом її до захисту, і допустив Олександра до захисту докторської дисертації.

Олександр Мокін на початку 2012 року докторську дисертацію успішно захистив, і через кілька місяців результат цього захисту було затверджено на Колегії міністерства, що нанесло перший удар по насаджуваному в університеті вищеописаному міфу.

Але і після цього тривога у нашому університеті не щезла, і багато хто почав з острахом чекати, як проходитимуть затвердження інших дисертацій, захищених у цій нашій спецраді. І почали заспокоюватись, лише побачивши, що за два роки функціонування спецради по-тому жодна із понад двох десятків інших дисертацій, захищених у цій спецраді, «зарубленою» при затвердженні у міністерстві не була.

Ще більше заспокоїло те, що у другій половині 2013 року голові спецради, професору Роману Квєтному президентом держави було присвоєне почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», чого не могло статися, якби його діяльністю були незадоволені керівники нашого міністерства. Але певний острах все-одно ще залишався, оскільки до кінця він міг бути знятим лише після перезатвердження спецради на новий термін.

І ось це перезатвердження сталося, що остаточно похоронило міф, створений деким у нашому університеті кілька років тому.

І навряд чи я про це усе став би писати зараз на своєму сайті, якби не ті відголоски цього міфу, що докотились до інших університетів, які сьогодні ускладнюють життя тим моїм аспірантам, котрі написали свої дисертації за науковими спеціальностями, за якими у нашому університеті немає спецрад по їх захисту, а тому вони змушені звертатись до спецрад, утворених при інших університетах, голови яких, боячись міфічних санкцій не перезатвердження, намагаються поставити цих аспірантів у такі умови, щоб вони пішли зі своїми дисертаціями у якісь інші спецради.

Тож закінчити цей матеріал я хочу зверненням до голів тих спецрад, до яких приносять свої дисертації мої аспіранти – не вірте ви відголоскам вищеописаного міфу і не бійтесь, що ваші спецради не будуть перезатвердженими на новий термін функціонування лише тому, що ви прийняли до захисту і позитивно оцінили дисертацію когось із моїх аспірантів.

Мій короткий аналіз нинішньої ситуації в Україні

Вчора, а це був четвер 20 лютого 2014 року, в день, в який в країні було оголошено траур за загиблими за час політичного протистояння Майдана з владою, кількома кілерами зі снайперських гвинтівок, використовуючи логова, влаштовані за свідченнями журналістів на даху готелю «Україна» та у приміщенні клубу Кабінету Міністрів України, було убито біля 100 цивільних громадян України, що мітингували на Майдані Незалежності та на вулиці Грушевського.

Як видно з відео знімків, оприлюднених в Інтернеті і на телеканалах, кілери убивали не лише бійців самооборони Майдану, але і тих, хто зі знаками Червоного Хреста намагався винести поранених співвітчизників з під обстрілу, що дає право назвати цих снайперів нелюдями, які заслуговують на довічне ув’язнення у майбутньому, коли стануть відомими їх імена. На довічне ув’язнення заслуговують і ті, хто віддав наказ кілерам зі снайперських гвинтівок убивати цивільних людей, що заборонено

відповідними Конвенціями ООН і офіційно в усьому світі визнається злочином проти людяності.

А як свідчать перед телеекранами лікарі, що оперували поранених і засвідчували смерть убитих, із тіл убитих цього ж дня більше ніж півтора десятків бійців внутрішніх військ, були витягнуті в процесі операції такі ж самі кулі, як і із тіл беззахисних мітингувальників. Це наштовхує на думку, що снайпери стріляли одночасно не лише у людей, що мітингують, але і у правоохоронців, щоб у такий спосіб усугубити конфлікт і підняти рівень взаємної ненависті мітингарів та правоохоронців до тієї позначки, за якою уже примирення неможливе і необхідно оголошувати надзвичайний стан у країні, під час якого забороняються будь-які зібрання людей і обмежуються права і свободи усіх без винятку громадян незалежно від того, беруть вони участь в протестних акціях чи ні, а правоохоронцям дозволяється арештовувати і навіть відстрілювати будь-кого, хто їм видався підозрілим.

Із усього сказаного вище напрошується висновок, що 20 люте 2014 року – це найтрагічніший день в історії незалежної України, і єдиною світлою плямою на його тлі стало позапланове вечірнє засідання Верховної Ради України, на яке з'їхались 239 народних депутатів України, і на якому 236 голосами була прийнята Постанова, що засуджувала ескалацію конфлікту в державі, скасовувала рішення керівників силових структур України про початок антитерористичної операції і зобов'язувала усі частини внутрішніх військ, спецназу і залучених десантників повернутись із Києва до місць свого постійного дислокування.

Важливо, що серед цих 236 народних депутатів України, що проголосували за Постанову, виявилися не лише представники опозиції, а і майже усі позафракційні депутати і навіть біля двох десятків депутатів із фракції Партії регіонів. І лише комуністи усі, як один, на це засідання Верховної Ради України не з'явились і участі в голосуванні не брали, чим, я думаю, підписали собі політичний смертний вирок, який засвідчує те, що їх не цікавить доля України і життя українців, а тому і до наступного складу українського парламенту народ навряд чи когось із них в-подальшому обере. Не думаю, що голоси виборців на наступних виборах отримають і ті народні депутати України від Партії регіонів, які разом із сім'ями чартерними рейсами у цей же четвер з переляку покинули Україну.

Протягом вечора четверга і ночі на п'ятницю міністри закордонних справ Німеччини, Франції і Польщі вели перемовини з президентом України Віктором Януковичем і лідерами опозиції Віталієм Кличком, Олегом Тягнибоком і Арсенієм Яценюком, намагаючись допомогти українцям розв'язати кровопролитний політичний конфлікт. Про що домовлено, станом на 11 годину ранку п'ятниці, коли я пишу ці рядки, мені ще невідомо, але доленосна Постанова Верховної Ради України, яка була проголосована пізно увечері, ситуацію переводить зовсім в іншу площину. Тепер уже будь-який керівник правоохоронних та силових структур, який її виконає, буде законослухняним громадянином України, а який її не виконає, стає злочинцем. А тому можна очікувати, що злочинних наказів стріляти в

мітингувальників ці керівники уже не віддадуть, що сприятиме нормалізації ситуації у Києві та у тих 10 обласних центрах у Центрі, на Півночі та на Заході України, які теж створили свої Майдани і захопили будівлі обласних державних адміністрацій.

Я думаю, що, якби не вчорашня Постанова Верховної Ради України, уже в ніч на п'ятницю силові структури, виконуючи наказ своїх керівників про «припинення антитерористичної діяльності» та відгукнувшись на призив прем'єр-міністра Росії Медведєва до уряду України «не бути ганчіркою», розстріляли б усіх, хто не захотів би покидати барикади Майдану, тому ця Постанова повинна увійти в історію України як документ, рівнозначний за наслідками до Акту проголошення Незалежності України. А дошка з прізвищами народних депутатів України, які взяли участь в прийнятті цієї Постанови, повинна бути вивішена на стіні будівлі Верховної Ради України поряд із дошкою, на якій викарбувані прізвища народних депутатів України, які у 1991 році проголосували за незалежність України.

І, якби була моя воля, то на цій дошці я додатково викарбував би ім'я екс-народного депутата, відомого журналіста і правозахисника України Якова Зайка, який був у числі тих, хто проголосував за незалежність України у 1991 році, і який був застрелений снайпером на Майдані Незалежності у 2014 році у ці буремні дні. Його похоронять сьогодні 21 лютого у рідному Житомирі, народним депутатом від якого він був у Верховній Раді України 1-го скликання у 1991 році. Нехай Земля йому буде пухом і нехай пам'ять про нього живе вічно в серцях людей, які його знали і поважали.

П'ятниця 21 лютого зустріла українців повідомленнями про те, що цієї ночі ніхто не стріляв на Майдані, що вночі кияни, організувавшись в загони самооборони, почали патрулювати вулиці Києва, аби позбавити привезених із інших міст «тітушок» можливості здійснювати нічні підпали автомобілів і нападати на одиноких киян та вивозити за місто і знущатись з мітингарів Майдану, яких вони захоплювали у попередні ночі під час відвідування мітингарями своїх домівок чи поїздок за медичною допомогою до лікарень.

Порадувало і те, що у п'ятницю на вранішнє засідання Верховної Ради України, яка вчора постановила не робити перерв допоки не буде прийнято усіх необхідних для стабілізації ситуації в Україні законодавчих актів, прибуло уже більше ніж 300 народних депутатів України (і навіть комуністи), а також те, що голова Верховної Ради України Рибак, який вчора був відсутнім на засіданні парламенту, на якому було прийнято доленосну Постанову, сьогодні її підписав, що зробило цю Постанову легітимною і такою, яку усі громадяни України (у тому числі і ті, що очолюють силові структури) зобов'язані виконувати.

Зараз, коли я пишу ці рядки, стало відомо з Інтернету, що на переговорах Януковича з лідерами опозиції та міністрами закордонних справ Німеччини, Франції і Польщі досягнуто домовленостей, що буде підписана угода, згідно з якою протягом 48 годин Україна повернеться до Конституції 2004 року, відміненої Конституційним Судом України у 2010 році з

перевищенням ним своїх повноважень, згідно з якою президент втрачає ряд повноважень, а парламент їх набуває.

Цією ж угодою передбачено до вересня нинішнього року внести такі зміни в повернуту Конституцію 2004 року, які унеможливлять те протистояння, яке було під час її дії між урядом Юлії Тимошенко і Президентом Віктором Ющенком, а також будуть внесені зміни у виборче законодавство, яке нині не узгоджується з нинішнім складом парламенту.

Передбачено у цій угоді також дострокові вибори президента України в грудні нинішнього року, що на три місяці раніше від строкових, а також звільнення від кримінальної відповідальності усіх, хто брав участь у протестних акціях на Майдані, та притягнення до відповідальності тих керівників силових структур, які віддавали злочинні накази про використання стрілецької зброї проти мітингарів, та тих військовиків чи міліціонерів, які ці злочинні накази виконали.

Я думаю, що гарно посприяло домовленостям вчорашнє рішення міністрів закордонних справ країн Європейського Союзу, яким передбачено уведення не лише візових, а і фінансових санкцій проти усіх тих українських посадовців і олігархів, які причетні до прийняття рішень про переслідування учасників акцій протесту на Майдані Києва та обласних центрів.

Варто сказати кілька слів і про те, що вчорашні криваві події викликали певний ажіотаж у населення, яке кинулось в магазини для поповнення продуктових запасів та до банкоматів для того, щоб запастись коштами на випадок згортання банками своєї діяльності, якщо почнеться громадянська війна.

Але біля банкомату в нашому університеті черги немає, оскільки авансу за роботу в лютому працівникам університету, який повинен був бути нарахованим до 17 лютого, станом на 21 люте на рахунки працівників ще не поступило.

Що буде далі, побачимо. Але уже зараз можна констатувати, що загроза розв’язання громадянської війни в Україні стала набагато меншою. Аби лише вистачило розуму «не будити лихо» у губернатора Харківщини Михайла Добкіна, який закликав делегатів від Півдня і Сходу України з’їхатись сьогодні до Харкова для прийняття рішення про створення щось на кшталт того, що колись хотів створити на з’їзді у Сєвєродонецьку його попередник Євген Кушнарьов, який трохи пізніше був застрелений на полюванні одним із членів його компанії, та у парламенту Криму, який зібрався сьогодні для того, щоб оголосити про відмову від виконання рішень центральної української влади, якщо вона стане занадто слабкою і залежною від впливу Центру і Заходу України, з чим категорично не згідна татарська частина населення Криму.

Зараз усе буде суттєво залежати від того, наскільки щирим був президент України, погоджуючись на ті домовленості, які зменшують ступінь його влади і наближають термін завершення повноважень, і наскільки позбавились від страху перед ним народні депутати України від Партії регіонів, багато з яких уже подали заяви про вихід з фракції Партії

регіонів і навіть про вихід із цієї партії, як, наприклад, зробили у тому числі і голова Вінницької обласної ради Татусяк та його перший заступник Кревський.

22 числа через 22 роки після проголошення незалежності Україна стартувала в демократичне майбутнє

У суботу 22 лютого 2014 року на двох засіданнях Верховної Ради України народними депутатами України була проголосована низка доленосних Постанов, що вступили в силу з моменту їх прийняття, а тому Україна, починаючи з цього дня, почала жити з дотриманням положень, що покладені в їх основу.

Головними із цих Постанов, на мій погляд, є чотири – по-перше, це Постанова про повернення до Конституції 2004 року, згідно з якою Україна знову стає парламентсько-президентською республікою, у якій рішення парламенту, колективно прийняті у демократичний спосіб голосуванням, набувають найвищого для держави законодавчого статусу; по-друге, це Постанова про відсторонення від виконання обов'язків президента держави Віктора Януковича, як такого, що, десь сховавшись, самоусунувся від виконання президентських обов'язків, яка позбавила його можливості віддати команду силовим структурам, дислокованим на Півдні і Сході України, розпочати збройний опір демократичному реформуванню держави, що могло привести до розколу України; і, по-третє, це взаємно доповнюючі – Постанова про увільнення від обов'язків Голови Верховної Ради України Рибака за його власною заявою і Постанова про обрання Головою Верховної Ради України Олександра Турчинова – одного із ключових лідерів опозиції та вірного соратника голови партії ВО «Батьківщина» Юлії Тимошенко.

Я назвав ці чотири Постанови головними тому, що без позитивного голосування по них не було б створене підґрунтя для прийняття усіх інших Постанов, найбільш резонансною і доленосною із яких є, звичайно ж, Постанова про імплементацію в українське законодавство визнаного у світі демократичного принципу відповідальності політичних лідерів за свої політичні рішення під час перебування у владі не у суді, а на наступних всенародних виборах до органів влади, прийняття якої дало можливість українському парламенту одразу ж проголосувати і Постанову, похідну від неї, про звільнення із харківської в'язниці незаконно-засудженої екс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко.

І цього ж вечора Юлія Тимошенко, незважаючи на те, що з вини її в'язничних переслідувачів вона нездужає і поки-що може пересуватись лише на інвалідному візку, незважаючи на нелегкий для неї переїзд в харківський аеропорт і авіапереліт до Києва, поклала квіти на вулиці Грушевського в пам'ять про загиблих там від куль снайперів Героїв спротиву диктаторському режиму Віктора Януковича і виступила на Майдані Незалежності, де зібралося кількасот тисяч її прихильників, з полум'яною промовою, в якій була висловлена і подяка активістам Майдану у Києві та у інших містах

України за перемогу над диктаторським режимом, і подяка за її звільнення, і смуток за загиблими, і вселення віри в людей, що віднині Україна, трансформуючись у демократичну державу, упевнено крокуватиме у світле майбутнє.

А у моїй душі під час її виступів засвітилась подвійна радість – і у першу чергу від того, що вийшла на свободу Юлія Тимошенко, щирим прихильником якої я є уже багато років, про що свідчить, наприклад, те, що, ще будучи ректором Вінницького національного технічного університету, ще у часи прем'єрства Віктора Януковича, я ініціював її обрання, як кандидата економічних наук, почесним професором нашого університету – це було тоді підтримано членами Вченої ради університету, перед якими вона виступила з доповіддю, одноголосно.

А крім того, я зрадів звільненню Юлії Тимошенко ще й тому, що віднині я знову зможу пишатися тим, що у роки її прем'єрства був її радником з питань вищої освіти, і перестану бути ізгоєм, який має клеймо радника Юлії Тимошенко, із-за якого очільниками міністерства освіти і науки у 2010 році було зроблено усе, аби позбавити мене можливості і у-подальшому керувати Вінницьким національним технічним університетом, в якому мною – одним із перших ректорів в Україні – були впроваджені у життя європейська структура і європейські стандарти освіти, від яких за наступні три з половиною роки нинішній ректор, професор Грабко, за узгодженням з нинішніми очільниками міністерства, незважаючи на мій спротив на Вченій раді і аналітичні та правові роз'яснення на сайті, уже майже нічого не залишив. Але відтепер у мене з'явилася надія, що знищення європейськості нашого університету буде зупинено, адже, я думаю, у новому уряді уже не буде тих керівників нашого міністерства, поставлених у 2010 році Віктором Януковичем, опираючись на підтримку яких нинішній наш ректор ламав усе те європейське в університеті, яке я створював протягом більше ніж 20 років ректорства.

Зараз я з нетерпінням чекаю призначення нових керівників нашого міністерства і сподіваюсь на те, що це будуть люди з європейським мисленням, які не дозволять ректорам, поставленим командою міністра Табачника, порушувати чинне законодавство і знижувати рівень очолюваних університетів, досягнутий попередніми ректорами, до рівня свого, влаштовуючого начальство, не надто високого виконавського потенціалу.

Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру

Шановний пане міністре!

Оскільки в Україні розпочався процес люстрації чиновників різних рівнів і різних відомств, які, переступаючи через закони, вірою і правдою служили режиму Віктора Януковича, не забуваючи при цьому і про власні інтереси, то за покликанням совісті і заради торжества справедливості вирішив долучитись до цього процесу і я.

Цього листа я Вам надіслав і поштою, але, щоб бути упевненим у тому, що він до Вас дійде, і що Ви з його змістом ознайомитесь, я його дублюю, надавши статус відкритого, шляхом розміщення на своєму персональному сайті, про який, я сподіваюсь, Ви знаєте, оскільки на ньому, починаючи з 2010 року, я регулярно публікував матеріали, критичні не лише по відношенню до президента Віктора Януковича, а і по відношенню до міністра освіти і науки Дмитра Табачника та його першого заступника Євгена Суліми, з якими, як мені відомо, у Вас теж були не дуже прості відносини.

А тепер по суті, яка буде закладена у зміст запитань, Ваші відповіді на які, пане міністре, звичайно ж, після їх додаткового дослідження направленою Вами з міністерства до ВНТУ спеціальною комісією, хотілось би почути не лише мені, але і переважній більшості працівників Вінницького національного технічного університету.

Отож **запитання перше**: «Чи не порушив чинне законодавство ректор університету, професор Грабко, видавши 22 червня 2012 року наказ №179, яким ліквідував усі 14 факультетів, незважаючи на те, що діючим Законом України про вищу освіту факультет визначено в якості основного організаційного підрозділу будь-якого вищого навчального закладу III-го та IV-го рівнів акредитації? При формуванні відповіді прошу врахувати і те, що на момент видачі цього наказу ще не було відповідного рішення Конференції трудового колективу і в Статут університету ще не були внесені зміни, якими факультети виведено зі структури університету».

Запитання друге: «Чи не порушив чинне законодавство ректор університету, професор Грабко, увівши в перелік науково-педагогічних посад університету адміністративні посади директорів інститутів, що не передбачено переліком науково-педагогічних посад, затвердженим діючим Законом України про вищу освіту та нормативними документами міністерства освіти і науки? І чи мав право ректор університету, професор Грабко виплачувати кожному директору інституту щорічно до відпустки один місячний оклад на оздоровлення, виплата якого законодавством передбачена працівникам університету, які працюють на науково-педагогічних посадах, але не передбачена тим, хто посідає посади адміністративні?»

Запитання третє: «Чи не порушив чинне законодавство ректор університету, професор Грабко, звільнивши наказом №179 від 22 червня 2012 року достроково до завершення терміну обрання зі своїх посад 13 деканів факультетів, попередньо змусивши їх написати заяви про переведення на рядові посади науково-педагогічних працівників за власним бажанням в умовах, коли не написання такої заяви привело б до втрати можливості працювати в університеті на будь-якій іншій науково-педагогічній посаді?»

Запитання четверте: «Чи не порушив чинне законодавство ректор університету, професор Грабко, дозволивши директорам інститутів підписувати дипломи випускникам іноземного походження, незважаючи на те, що на бланках цих дипломів викарбувано на гербовому папері, що цей

диплом, виписаний іноземною мовою, повинен підписуватись деканом факультету? І чи не буде поставлено закордонними роботодавцями під сумнів, починаючи з 2013 року, легітимність дипломів іноземних випускників нашого університету у зв'язку з тим, що вони підписані не тими посадовцями, які передбачені відповідними міжнародними угодами, що зафіксовано у структурі бланків цих дипломів?»

Одразу ж відзначу, що ці чотири запитання я задавав у своєму листі до Вінницької обласної прокуратури, яка відмовилась на них давати відповіді, а запропонувала задати їх керівникам міністерства, що мене аж ніяк не здивувало, оскільки ректор, професор Грабко був у той час у дружніх стосунках з тодішнім головою Вінницької обласної державної адміністрації, членом Партії регіонів Миколою Джигою, та з головою Вінницької обласної ради, членом Партії регіонів Сергієм Татусяком, з яким наш ректор, професор Грабко брав участь у всіх поїздках як до Польщі, так і до Молдавії та Росії.

А скористатись порадою прокуратури і звернутись з цими запитаннями до міністра Дмитра Табачника, а тим паче до його першого заступника Євгена Суліми я не міг, оскільки після мого оприлюднення на сайті вимоги, поставленої мені у міністерстві у травні 2010 року, перерахувати на рахунок харківської фірми 58 тисяч гривень за виготовлення 4 вікон для будівлі міністерства, а також після оприлюднення мною на сайті інформації про затримку в оголошенні конкурсу на заміщення посади ректора ВНТУ через мою відмову перераховувати ці гроші, я в особі Євгена Суліми нажив собі такого ворога, який, приїхавши до університету у день виборів ректора у вересні 2010 року, навіть не зупинився перед тим, аби відкритим текстом заявити на виборах, що якщо Конференція трудового колективу проголосує за мене, то ніякої підтримки університет від міністерства ніколи не отримуватиме, а якщо проголосує за мого конкурента, професора Грабка, то міністерство буде в усьому йти університету назустріч.

І половина делегатів Конференції, а точніше 72 від загальної кількості присутніх, котрих було 153, злякавшись цієї погрози першого заступника міністра, проголосувала за обрання ректором професора Грабка. Хоча точно така ж кількість – 72 – погроз Євгена Суліми не злякалась і проголосувала за мене. Але лічильна комісія один із поданих за мене бюлетенів через несуттєву, не варту уваги дрібницю оголосила таким, що є зіпсованим. Тож в результаті лічильною комісією мені було зараховано лише 71 голос, що дало формальне право першому заступнику міністра Євгену Сулимі на засіданні кадрової комісії міністерства, на яке він мене навіть не запросив, оголосити ректором професора Грабка, який з цього дня став одним із його найулюбленіших ректорів, котрого він одразу ж включив до складу трьох рад, створених при міністерстві для вирішення кадрових і акредитаційних питань, і брав з собою і у поїздку до Китаю, і у поїздку до Москви, і навіть влаштував йому, представивши ректора Грабка одним із стовпів підтримки Партії регіонів на Вінниччині, зустріч з главою адміністрації президента

України Львочкіним, про що зверхньо похвастався у розмові зі мною сам Грабко.

До речі, переконатись у тому, як втручався у процес виборів ректора на засіданні Конференції трудового колективу Вінницького національного технічного університету у вересні 2010 року перший заступник міністра Євген Суліма, і що він говорив у своєму основному виступі та в багаточисельних репліках і вказівках голові зборів по ходу засідання, можна, послухавши аудіозапис усієї процедури виборів, який я тоді зробив паралельно з офіційним, і який готовий передати членам спеціальної комісії, якщо це їх зацікавить.

Ну, а після цих роз'яснень, я знову повернусь до формулювання запитань.

Тож **п'ятим моїм запитанням буде** таке: «Чи не порушив діючий Закон України про вищу освіту і нормативні документи міністерства та статут університету ректор Грабко, підписавши наказ про призначення доцента Василя Леонтьєва директором інституту електроенергетики та електромеханіки на основі результатів виборів, які були проведені з подвійним порушенням статутних норм, а саме: не було витримане представництво колективів кафедр у Конференції трудового колективу інституту, пропорційне кількості членів цих кафедр, та не була витримана 75-процентна норма представлення професорсько-викладацького складу у загальній кількості делегатів Конференції?»

Шосте моє запитання формулюється так: «Чи не є порушенням діючого Закону України про вищу освіту і нормативних документів міністерства, якими регулюються процеси обрання за конкурсом та призначення на науково-педагогічні посади у вищих навчальних закладах, те, що на 5 кафедрах, завідувачі яких у 2012 році звільнились у зв'язку з їхнім обранням на посади директорів інститутів за конкурсом, ось уже півтора роки ще жодного разу не оголошувався конкурс на посаду завідувача? І чи не є це наслідком того, що сам ректор після обрання його у 2010 році на посаду ректора за конкурсом, зловживаючи службовим становищем керівника університету, призначив себе на громадських засадах ще й завідувачем кафедри?»

Сьоме запитання я сформулюю так: «Чи не є порушенням антикорупційного законодавства те, що і після офіційного введення в дію у 2011 році законів, націлених на боротьбу з корупцією, професор кафедри комп'ютерних наук Тамара Савчук з дозволу ректора університету, професора Грабка продовжувала за сумісництвом посідати адміністративну керівну посаду начальника навчального відділу і продовжує її посідати і зараз? І це, незважаючи на те, що на своєму персональному сайті я уже не один раз вказував, що антикорупційне законодавство забороняє будь-яким посадовим особам працювати за сумісництвом на будь-яких посадах окрім наукових і викладацьких. Це означає, що начальник навчального відділу має право за сумісництвом працювати на посаді професора кафедри на 0,5 ставки, оскільки професор – це викладацька посада, а професор кафедри не

має права посідати за сумісництвом посаду начальника навчального відділу, оскільки начальник навчального відділу – це керівна адміністративна посада. А у випадку з Тамарою Савчук, до того ж, порушується ще й інша норма антикорупційного закону, пов'язана з поняттям «конфлікт інтересів», оскільки начальник навчального відділу за сумісництвом Тамара Савчук постійно намагається при розподілі навчального навантаження і формуванні планів прийому надавати пріоритет інтересам кафедри комп'ютерних наук, на якій вона працює професором за основною посадою, ущемляючи при цьому інтереси суміжних кафедр, які працюють с тим же самим студентським контингентом».

Восьме запитання я сформулюю так: «Чи не є зловживанням службовим становищем те, що професор Грабко, обравшись у 2010 році за конкурсом ректором з посади проректора з наукової роботи, призначив начальником планово-фінансового відділу університету свою проректорську секретаршу Наталію Шевчук, незважаючи на відсутність у неї хоча б якогось стажу роботи на посадах, пов'язаних з економікою, бухгалтерією чи фінансами? Адже її невміння складати фінансовий план університету на наступний рік привело до того, що у минулому році після затвердженого міністерством збільшення на кілька місяців терміну навчання магістрів викладачам університету довелось безкоштовно читати лекції і проводити лабораторні і практичні заняття протягом додаткових місяців навчання у цих магістрів, оскільки фінансування цього процесу не було закладено у складений Наталією Шевчук і затверджений у кінці 2012 року у міністерстві кошторис університету. І чи мав право уже ректор Грабко призначати на посаду начальника планово-фінансового відділу особу, здатну до шахрайства, про що свідчить те, що, працюючи кілька років секретаршею у проректора Грабка, Наталія Шевчук числилась і табелювалась інженером 1-ї категорії в лабораторії зі складним обладнанням на кафедрі, очолюваній за сумісництвом проректором Грабком, ніколи у цій лабораторії не буваючи, і отримувала з надбавкою, встановленою головою університетської комісії по надбавках, проректором Грабком, зарплату, удвічі більшу за зарплату секретарші? – Про це я нещодавно довідався від одного із працівників цієї кафедри».

Дев'яте моє запитання формулюється так: «Чи не є зловживанням службовим становищем ректором Грабком те, що він дозволив своїй дружині Тетяні Грабко, яка працює завідувачем архівом у підпорядкованому йому університеті, не здавати на склад для утилізації курсові і контрольні роботи, термін архівного зберігання яких закінчився, а дозволив їй здавати ці курсові і контрольні роботи одразу у пункти прийому макулатури та виписувати собі додаткову оплату за цю роботу, яку працівники складу зобов'язані були виконувати в рамках своїх основних службових обов'язків? І чи не є це порушенням антикорупційного законодавства за статтею про «конфлікт інтересів»? І чи етично було оплачувати цю роботу майже щомісячно договорами підряду по 600-700 гривень кожного разу навіть у ті місяці, в які ректор намагався відправити усіх працівників університету у безоплатні

відпустки у зв'язку з відсутністю у той час коштів на виплату зарплати? І чи не тому сьогодні у Вінниці на «чорному освітньому ринку» можна купити готову контрольну роботу або курсовий проект за будь-якою спеціальністю і на будь-яку тему?»

Ну і останнє, **десяте моє запитання** формулюється так: «Чи не є зловживанням службовим становищем ректором Грабком те, що він дозволив своїй дружині Тетяні Грабко, яка працює завідувачем архівом у підпорядкованому йому університеті, складати договори підряду на оплату за виписування платних довідок відвідувачам архіву, незважаючи на те, що вона ці довідки виписувала в рамках свого основного робочого дня і на жодну хвилину після закінчення основного робочого часу в архіві не затримувалась? І це мало місце навіть у ті місяці, коли в університеті бракувало коштів для забезпечення основних статей витрат, і незважаючи на те, що викладачі, які в рамках свого основного робочого часу працюють не лише зі студентами бюджетної форми навчання, а і зі студентами контрактної форми навчання, додаткової оплати за цю роботу, виконану в рамках нормативного робочого часу, не отримують».

Я міг би і далі продовжувати ставити запитання люстраційного характеру, але думаю, що Вам, шановний Сергіє Мироновичу, і цих буде досить, щоб переконатись у тому, що варто прислати до Вінницького національного технічного університету спеціальну комісію для вивчення порушень чинного законодавства, вчинених його ректором, професором Грабком, на які я йому неодноразово вказував як на засіданнях Вченої ради університету, так і шляхом розміщення відповідних критичних матеріалів на моєму персональному сайті mokin.com.ua у період з 2010 року і по-сьогодні.

На мій погляд, не зайвим буде згадати, що у 2010 році я уже писав відкритий лист до міністра освіти і науки (тоді ще Дмитра Табачника), в якому розповідав про порушення чинного законодавства його першим заступником Євгеном Сулимою. І тоді усе закінчилось тим, що Дмитро Табачник на прес-конференції оголосив журналістам, що «ректор ВНТУ Мокін каже неправду, обумовлену тим, що він перегрівся на сонці», а я після цього зусиллями того ж таки першого заступника міністра Євгена Суліми втратив посаду ректора. Але тепер у мене з'явилася надія на позитивну реакцію, оскільки Вам, шановний Сергіє Мироновичу, теж довелося стикатися у ранзі ректора з несправедливими діями першого заступника міністра Євгена Суліми. Ну і, крім того, нині я працюю на посаді рядового професора, тож втрачати мені уже нічого. А тих Ваших підлеглих, шановний пане міністр, які Вам дістались у спадщину від Табачника, я хочу попередити, що в разі, якщо зміст цього мого листа до Вас не буде доведений, то я звернусь з цими ж запитаннями до нової начальниці Антикорупційного бюро Тетяни Чорновол та нового начальника люстраційного бюро Єгора Соболєва, до яких я не звертаюсь одразу лише тому, що не хотілось би надавати цій справі кримінального відтінку, адже поки-що, я думаю, можна обійтись лише адміністративним покаранням у

вигляді Вашого наказу, пане міністре, про відсторонення професора Грабка від виконання обов'язків ректора.

І насамкінець. Я вирішив підписатись під листом не лише прізвищем, а і позначивши деякі із своїх звань та ступенів, аби усі, хто його читатиме, розуміли, що я маю достатню кваліфікацію у питаннях, піднятих у цьому листі.

З повагою –
депутат Верховної Ради України 1-го скликання – член Комісії з питань освіти і науки, радник з питань вищої освіти Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко у період 2007-2009 років, екс-ректор Вінницького національного технічного університету, заслужений діяч науки і техніки України, академік Національної академії педагогічних наук України, докт. техн. наук, професор Борис Мокін

Постскриптум до відкритого листа міністру освіти і науки Сергію Квіту, або продовження процесу люстрації

Уже після того, як я розмістив на своєму сайті «Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру», читаючи стрічку новин соціальної мережі Фейсбук, я наштовхнувся на повідомлення від Інни Совсун під заголовком: «Рейтинг прозорості національних ВНЗ», в якому вона запрошувала усіх бажаючих ознайомитись з останніми матеріалами Центру дослідження суспільства, очолюваного нею до призначення на посаду першого заступника міністра освіти і науки України.

Відкривши цей матеріал, я заглянув у таблицю, складену Єгором Стадним 28.02.2014 р., під назвою: «Зарплатний феодалізм в українських ВНЗ» і побачив у цій таблиці, що **ректор нашого ВНТУ, професор Грабко у 2013 році мав зарплату у розмірі 20 тисяч 338 гривень щомісяця**.

Такий фантастичний розмір зарплати нашого ректора на фоні масового скорочення працівників університету у 2013 році, холодних аудиторій взимку, відміни системи надбавок працівникам за гарну працю та не виділення кафедрам жодної копійки на ремонти приміщень і придбання обладнання мене дуже здивував і спантеличив, а тому я вирішив зробити порівняльний аналіз зарплати ректора Грабка і зарплат ректорів інших університетів зі статусом національного. І у таблиці Єгора Стадного я побачив, що такого ж порядку зарплату, що перевищує 20 тисяч гривень, крім нашого ректора Грабка отримують ректори ще 8 університетів. Але в українському ВНЗ №1, яким є Київський національний університет імені Тараса Шевченка, зарплата викладачів якого указом президента України збільшена удвічі у порівнянні з зарплатами викладачів усіх інших українських університетів, ректор має зарплату меншу 20 тисяч гривень, а у ректора Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, який є лідером в групі економічних ВНЗ України, місячна зарплата

становить взагалі лише 7 тисяч 516 гривень, що є абсолютним мінімумом. В усіх інших ректорів зарплата знаходиться між наведеними вище значеннями, групуючись переважно в діапазонах 8600 – 9700 гривень та 11200 – 12200 гривень.

Аби розібратись у тому, за рахунок яких складових нашому ректору Грабку нараховувалась щомісяця зарплата у 20338 гривень, я вирішив, скориставшись відомими мені нормативами, здійснити розрахунок зарплати ректора прямо отут, аби з цим розрахунком могли ознайомитись усі читачі мого сайту. А методику розрахунку я вирішив викласти на прикладі формування розміру власної зарплати.

Вихідними нормативними даними цього розрахунку будуть: базовий посадовий оклад професора кафедри – 3000 гривень, надбавка за вчене звання професора – 33% від окладу, надбавка за науковий ступінь доктора наук – 25% від окладу, надбавка за науково-педагогічний стаж роботи – 35% від окладу, надбавка за звання академіка Національної академії педагогічних наук України – 20% від окладу. У сумі усі надбавки дають 33%+25%+35%+20% =113%. А тому моя зарплата у ВНТУ становить: 3000+3000х1,13=3000+3390=6390 гривень.

А тепер, скориставшись цією ж методикою, я зроблю розрахунок розміру зарплати ректора ВНТУ Грабка, вихідними нормативними даними для якого будуть: базовий посадовий оклад ректора університету – 3700 гривень, надбавка за вчене звання професора – 33% від окладу, надбавка за науковий ступінь доктора наук – 25% від окладу, надбавка за науково-педагогічний стаж роботи – 35% від окладу, міністерська надбавка за складність і напруженість роботи ректором – 50% від окладу, міністерська надбавка за роботу з секретними документами – 15% від окладу. У сумі усі ці надбавки дають 33%+25%+35%+50%+15%=158%. А тому стандартний розмір зарплати ректора університету становить 3700+3700х1,58=9546 гривень.

І саме такий розмір зарплати згідно з таблицею Єгора Стадного мають ректори Хмельницького національного університету, Львівського національного аграрного університету, Львівського національного університету ветеринарної медицини і біотехнологій та Миколаївського національного аграрного університету. Близькими до цього значення є і розміри зарплат ректора Житомирського національного агроекологічного університету (9213 грн) та Запорізького національного університету (9706 грн).

Якщо на рахунку університету, що має статус національного, є значна сума коштів на спец. фонді, котрий формується за рахунок надання університетом платних послуг, то міністерська зарплатна інструкція не заперечує, аби базовий посадовий оклад ректора при розрахунку розміру зарплати збільшувався у 2 рази, тобто щоб до базового посадового окладу за рахунок загального бюджетного фонду додавався ще один посадовий оклад за рахунок спецфонду. У цьому випадку розмір зарплати ректора, якому при укладенні контракту міністр призначив 50-процентну надбавку за складність

і напруженість у роботі та 15-процентну надбавку за роботу з секретними документами, становить 3700+3700+3700х1,58=13246 гривень, а в разі не призначення 50-процентної надбавки – 3700+3700+3700х1,08=11396 гривень.

І зарплату, близьку до цієї суми, згідно з таблицею Єгора Стадного мають ректори Харківського національного автомобільно-дорожного університету (11267 грн), Національного університету державної податкової служби (11628 грн), Криворізького національного університету (11894 грн) та Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (12186 грн).

Тож само собою виникає запитання: *«А за рахунок чого ж начальник планово-фінансового відділу нашого університету Наталія Шевчук зуміла нарахувати зарплату нашому ректору Грабку у розмірі 20338 грн?»*.

Я нагадаю, що згідно з нормативними документами міністерства будь-який працівник університету, що має статус національного, має право на отримання трьох надбавок у розмірі до 50% від окладу кожна, які призначаються за складність і напруженість у роботі, за виконання особливо важливої роботи та за високі досягнення у праці.

Надбавка за складність і напруженість у роботі, що міністром була призначена ректору Грабку у розмірі 50% від окладу, мною уже в розрахунку його ректорської зарплати врахована. Надбавка за виконання особливо важливої роботи (за роботу з секретними документами) у розмірі 15% мною теж при розрахунку ректорської зарплати уже врахована. Але цю надбавку ректор Грабко гіпотетично міг би собі доповнити ще 35% від окладу за виконання ще якоїсь особливо важливої роботи. Гіпотетично міг він собі призначити і третю надбавку – надбавку в розмірі 50% від окладу за високі досягнення у праці, хоча на фоні відсутності в університеті коштів на теплопостачання і ремонт приміщень, на фоні викликів до суду у справі про порушення процедури тендерних закупівель та у справі відновлення студентів, незаконно відрахованих з першого курсу до досягнення ними повноліття, а також на фоні ліквідації системи надбавок, яка розповсюджувалась у період мого ректорства на усіх працівників університету, самопризначення собі – керівникові університету цієї третьої надбавки виглядало б дещо аморально. Але, якби він усе-таки це зробив, то його зарплата могла б зрости ще на 3700х(0,35+0,5)=3145 грн, що при загальній схемі формування зарплати підняло б її до рівня 9546+3145=12691 грн, а при пільговій схемі формування – до рівня 13246+3145=16391 грн. Але ж де взяти у загальному випадку ще сім з половиною тисяч гривень, а у пільговому випадку ще чотири тисячі гривень, щоб вийти на суму 20338 грн, яка фігурує в якості зарплати у ректора ВНТУ Грабка у таблиці Єгора Стадного?

І у цьому випадку виходів є лише два – або скористатись власною, відмінною від нормативної, методикою нарахування ректорської зарплати, придуманою начальником планово-фінансового відділу Наталією Шевчук, і таки нарахувати місячну зарплату ректору у розмірі 20338 грн, або ж сформувати цю суму не лише за рахунок прямої зарплати, а ще й за рахунок

виписування самому собі премій щомісяця по 1-2 оклади чи один раз за кожні півроку по 5-10 окладів.

І я не виключаю, що, заради нерозповсюдження інформації про додаткові надбавки чи премії йому самому, Грабко дозволяв виписувати додаткові надбавки чи премії і тим, хто був причетним до розрахунку та виписування надбавок чи премій йому. Тож на місці ревізорів я у першу чергу поцікавився б чи отримувала у 2013 році в якихось місяцях надбавки чи премії начальник планово-фінансового відділу Наталія Шевчук та той бухгалтер, котрий перераховував зарплату ректору на його банківську картку.

Ну і наостанок, я ще раз повернусь до таблиці Єгора Стадного – задля того, щоб показати вам, шановні читачі, якою є середня зарплата викладачів нашого ВНТУ. З таблиці видно, що сумарний фонд місячної зарплати 466 викладачів нашого університету складає 1,882 мільйона гривень. Тож, поділивши 1,882 мільйона на 466, отримаємо середню місячну зарплату викладачів у розмірі 4040 гривень, що у 5 разів менше за зарплату ректора Грабка.

Ось на цьому я і поставлю крапку у моєму аналізі, побудованому на матеріалах Центру дослідження суспільства, оприлюднених у соціальній мережі Фейсбук першим заступником міністра освіти і науки Інною Совсун, котра до 28 лютого 2014 року була ще директором цього центру, хоча після цієї крапки само собою викристалізовується ще одне запитання: *«А чи на часі зараз, коли російські війська вторглися у Криму на територію України, відволікати увагу людей від думок про захист Вітчизни, думками про люстрацію чиновників якогось рівня?»*

Але, відповідаючи на це запитання самому собі, я кажу: «Так, на часі! Адже з-за меж України екс-президент Янукович, котрий звернувся до президента Росії Путіна за допомогою, закликає усіх поставлених ще його режимом керівників зберігати вірність йому і чинити спротив діям і розпорядженням нинішнього патріотичного керівництва країною. І де гарантія, що не буде чинити такий спротив ректор Вінницького національного технічного університету Грабко, поставлений вірними апологетами Януковича Табачником і Сулімою? А будь-який вірний Януковичу ректор в години лихоліття може принести шкоди Україні немало, оскільки згідно зі своїми функціональними обов’язками є одночасно і начальником цивільної оборони університету».

Одна із версій за що, кому і скільки, або, здається, ревізори час марно не витратять

28 лютого 2014 року на цьому ж сайті був опублікований «Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру», а 2 березня 2014 року опублікований «Постскриптум до відкритого листа міністру освіти і науки Сергію Квіту, або продовження процесу люстрації»

Після публікації цих матеріалів і до мене дійшла інформація, яка, виявляється, у нашому університеті уже досить давно передається із уст в уста, про те, що ректор університету, професор Грабко за результатами роботи у 2013 році виписав собі і декому зі свого найближчого оточення премії в межах до 10, а для декого навіть до 14 посадових окладів.

Для того, щоб або спростувати цю інформацію, або в разі підтвердження зобов'язати усіх чи хоча б декого із наших управлінців повернути в університетську касу незаконно отримані преміальні, ревізорам, котрі приїдуть до університету в складі спеціальної комісії, що перевірятиме правдивість інформації, викладеної мною у відкритому листі міністру, потрібно буде ознайомитись з відповідними документами планово-фінансового відділу, бухгалтерії, відділу кадрів та канцелярії, а також з відповідними документами науково-дослідної частини, і з'ясувати, чи виплачувались преміальні, і якщо виплачувались, то кому, скільки і за які заслуги. І результати цієї перевірки після її завершення я обов'язково опублікую на цьому сайті – разом з вибаченням, якщо інформація про преміальні не підтвердиться.

Я нагадаю, що у бюджетній організації премії можна призначати виключно лише за рахунок економії фонду заробітної плати. Звичайно, економія фонду заробітної плати у ВНТУ у 2013 році повинна була бути, адже адміністрацією університету станом на 1 вересня 2013 року було скорочено не менше ніж 50 викладацьких посад у порівнянні з їх кількістю, що була затверджена на 2013 рік міністерством при плануванні річного фонду заробітної плати. Мали місце скорочення також і деяких ставок навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу.

Цього скорочення професорсько-викладацького складу адміністрацією університету було досягнуто як за рахунок об'єднання в укрупнені потоків різних спеціальностей, так і за рахунок того, що заняття в групах, менших 6 студентів, проводились у вигляді безкоштовних консультацій, а також ще й за рахунок того, що професори проводили заняття на безкоштовній основі зі студентами магістерських потоків, підготовку яких у минулому році було подовжено рішенням міністерства на кілька місяців.

Але, на мій погляд, використовувати отриману у такий спосіб економію фонду заробітної плати для преміювання тих, хто об'єднував потоки і примушував викладачів без оплати проводити заняття в малочисельних групах та в магістерських потоках у додаткові місяці навчання, то є дійством аморальним. І якщо таке преміювання мало місце, то ці кошти потрібно повернути в касу університету і розподілити хоча б частину їх між тими викладачами, які проводили заняття в малочисельних групах та в магістерських потоках без оплати.

А кошти це не малі. Посудіть самі – якщо виходити з середньої зарплати викладача у 4040 гривень на місяць (про її розрахунок читайте у вище згадуваному «Постскриптумі…»), то лише місячний фонд зарплати по 50 скороченим з 1-го вересня ставкам професорсько-викладацького складу становитиме 202 тисячі гривень, а за 4 останніх місяці 2013 року цей фонд

дорівнюватиме уже 808 тисяч гривень. З такої суми, як ви розумієте, шановні читачі, можна десяткові наближених до ректора управлінців виплатити і більше ніж по 10 окладів преміальних, і ще й залишиться чим в плані економії похвастатись перед міністерством.

Але ж чи справедливим буде отримання управлінцями преміальних за рахунок недоплат викладачам? Особливо ж на фоні холодних аудиторій взимку, відсутності фінансування відряджень викладачів та аспірантів, котрі як доповідачі брали участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, що проводились в інших містах України, та за умов затримки виходу в світ університетських наукових журналів і наукових монографій та навчальних посібників, підготовлених професорсько-викладацьким складом університету, оскільки не виділялось у 2013 році університетському видавничому центру достатньо коштів навіть на придбання паперу.

Що ж стосується премії особисто ректору, професору Грабку, то він її не мав морального права отримувати ще й тому, що, обираючись у 2010 році на посаду ректора, привселюдно на Конференції трудового колективу університету і в присутності першого заступника міністра Євгена Суліми пообіцяв втілювати у життя в разі обрання ректором ту програму розвитку університету на період з 2010 по 2017 роки, яка була затверджена перед цими виборами вченою радою нашого вищого навчального закладу, і до втілення у життя якої, ставши ректором, Грабко не лише не приступив, а навіть дав розпорядження прибрати її з сайту університету. Але ця програма не зникла безслідно, оскільки я її розмістив на своєму персональному сайті. А тому ревізори матимуть можливість з нею ознайомитись.

Тож наряду з іншим і в об’єктивності виплати преміальних за 2013 рік, якщо такі виплати мали місце, я сподіваюсь, міністерська спеціальна комісія розбереться також.

А завершити цей матеріал я хочу наголосом на тому, що вище викладено лише припущення стосовно підґрунтя появи чуток про значні обсяги преміювання окремих управлінців нашого університету, доповнене поясненнями за рахунок чого це могло б статися, але, завершуючи аналіз, я хотів би звернути увагу моїх читачів ще й на те, що, можливо, наш ректор у попередні роки теж виплачував собі і своєму найближчому оточенню преміальні, адже, наприклад, скорочення з 1-го вересня 2012 року лише 14 посад деканів дало у 2012 році економію фонду заробітної плати у розмірі 14х5000х4=280 000 гривень, за досягнення якої теж можна було виписати собі і своєму найближчому оточенню чималенькі преміальні, які теж були б незаконними, оскільки наш університет у 2012 році план прийому на перший курс за державним замовленням не виконав одразу з кількох спеціальностей, що позбавляло ректора права отримувати преміальні за результатами цього року.

І що мене ще дивує – це відсутність будь-якої реакції ректора Грабка на появу на моєму сайті усіх, викладених вище матеріалів, починаючи з відкритого листа міністру, про які він не знати не міг, оскільки я особисто після їх опублікування запропонував з ними ознайомитись усім проректорам

нашого університету – але на засіданні ректорату у понеділок про ці матеріали ніким не було сказано жодного слова. Складається враження, що розрахунок у нашого ректора на те, що можливо в результаті агресії Росії його покровитель Євген Суліма знову буде поновлений на посаді першого заступника міністра, чи на те, що новому міністру Сергію Квіту зараз не до нього.

Ще два запитання, на які хотілось би отримати відповідь працівникам ВНТУ одночасно з відповідями на ті 10 запитань, що поставлені у листі до міністра

Після того, як я виклав на сайті текст відкритого листа міністру Сергію Квіту з 10 запитаннями, з уст працівників нашого університету на мене обрушилась лавина інформації, правдивість якої я вирішив з'ясовувати поетапно, додавши спочатку до тих 10 запитань, які я вже задав міністру у своєму відкритому листі, ще два запитання, а саме:

11. Чи дійсно у жовтні 2013 року міністерство додало нашому університету 515 тисяч гривень для оплати праці професорсько-викладацького складу у зв'язку з продовженням на два місяці терміну підготовки магістрів, і якщо це так, то чому не було скасоване доведене до кафедр начальником навчального відділу Тамарою Савчук скорочення оплачуваного навчального навантаження, а відповідно і чому не були поновлені скорочені до кінця навчального року частки ставок професорсько-викладацького складу? Тим паче, що усе це фінансово скорочене навчальне навантаження викладачами було по факту виконано, але на безоплатній основі? І чи не нагадує це експропріацію адміністрацією університету законно зароблених грошей із гаманців професорсько-викладацького складу?

12. Чи дійсно син нашого ректора, доцент кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів Валентин Грабко уже кілька років щомісяця отримує з каси університету за договорами підряду від 2 до 4 тисяч гривень в якості оплати за обслуговування програмного забезпечення бухгалтерії, будучи магістром електромеханіки за основною спеціальністю і кандидатом наук, який захистив дисертацію по вимірюванню температури тепловізорами за науковою спеціальністю? Особливо ж це є дивним, якщо це так, на фоні того, що у нашому університеті є десятки висококласних економістів, які вільно володіють програмуванням і досконало знають програмне забезпечення бухгалтерії, і десятки висококласних спеціалістів з програмування комп'ютерів, які пройшли додаткову підготовку по обслуговуванню програмного забезпечення бухгалтерії і вільно володіють економічною теорією?

Тож від тих ревізорів, які будуть направлені у наш університет для пошуку відповідей на ті 10 запитань, які я задав міністру Сергію Квіту у своєму відкритому листі, працівники ВНТУ будуть чекати відповіді і на ці два додаткові запитання.

Відповідь автору листа, в якому він соромить мене за те, що я оприлюднив інформацію про додатковий заробіток сина ректора

У кінці дня 11 березня на електронну адресу мого сайту надійшов лист, в якому автор соромить мене за те, що я оприлюднив інформацію про додатковий заробіток сина ректора – Валентина Грабка, хоча, нагадаю, оприлюднив я у вигляді запитання лише те, про що в загальному плані усі знали і без мене і передавали із вуст в уста.

Привожу цитату з цього листа: *«валентин на сколько мне известно зарабатывает деньги своим умом: пишет программки, улучшает работу бухгалтерии – не вижу ничего антизаконного, в связи с этим у меня возникает вопрос – Что Вас так \"жмет\"??? то что валентин зарабатывает своим умом не только как преподаватель но и программист...»* – кінець цитати.

Свою відповідь я почну з інформації, що програміст університетського комп'ютерного інформаційно-видавничого центру, який, працюючи до 2010 року за сумісництвом ще й на 0,5 ставки в штаті бухгалтерії по обслуговуванню програмного забезпечення бухгалтерських комп'ютерів, отримував за виконання цих додаткових обов'язків у перерахунку на нинішні гроші біля 700 гривень щомісяця.

Тож виходить, що обслуговування програмного забезпечення бухгалтерії для університету до 2010 року обходилось у 3-6 разів дешевше ніж у наступні роки, в які за виконання цієї ж роботи доцент Валентин Грабко почав отримувати за договорами підряду від 2 до 4 тисяч гривень щомісяця, незважаючи ні на те, що функції цього програмного забезпечення не змінились, ні на те, що воно було у свій час встановлене спеціалізованою фірмою «під ключ» із зобов'язанням, прописаним у договорі, у подальшому усувати усі виявлені недоліки. Автор листа, судячи зі змісту, є людиною, не чужою Валентину Грабку. І він наведені мною суми не спростовує, опосередковано підтверджуючи цим, що саме такі суми Валентину Грабку і виплачувались.

І мене обурило не те, що Валентин Грабко заробляє додаткові до зарплати доцента кошти за обслуговування програмного забезпечення бухгалтерії, а обурило те, що синові ректора за виконання тієї ж роботи, яку інший працівник виконував за неповні 700 гривень, почали виплачувати по 2-4 тисячі гривень, тобто у 3-6 разів більше! І це обурення підсилилось ще й тим, що уже після того, як я оприлюднив на своєму сайті відкритий лист до міністра Сергія Квіта з десятьма запитаннями люстраційного характеру стосовно нашого ректора, у якому у формі двох запитань поставив під сумнів законність додаткових заробітків за договорами підряду дружини ректора Тетяни Грабко, яка працює завідувачем архівом університету, його сину – доценту Валентину Грабку було підписано чергових два договори підряду за обслуговування програмного забезпечення бухгалтерії у лютому місяці нинішнього року загальною сумою у ті ж таки 4 тисячі гривень. Це, на мій погляд, уже можна розцінювати як свого роду відкриту демонстрацію того,

що ректор Грабко, по-перше, розраховує на те, що у міністерській комісії будуть такі ж, як і він, ставленики екс-першого заступника міністра Євгена Суліми, з якими можна буде домовитись, а по-друге, що від моїх запитань, викладених у листі міністру, він збирається відбиватись основним аргументом свого колишнього міністерського покровителя Дмитра Табачника, який стосовно будь-якого звинувачення на його адресу завжди і усім говорив одну й ту ж фразу: «Це неправда». І саме цю фразу ректор Грабко сказав лідерам студентського самоврядування університету, покликавши їх у другій половині дня 11 березня до себе на зустріч.

І на мій погляд, ректор Грабко уже лише за те, що в умовах відсутності в університеті коштів для забезпечення нормального функціонування затвердив собі зарплату, удвічі вищу за середньо ректорську по міністерству, про що дивись у «Постскриптумі…», а сину дозволив виплачувати кошти у кілька разів більші від тих, які виплачувались іншому працівнику за виконання аналогічної роботи, тобто уже навіть лише за ці дії, які несуть в собі ознаки корупції, він повинен залишити посаду ректора, не чекаючи навіть приїзду міністерської комісії, котра, як добре усвідомлюють усі працівники нашого університету, змушена буде дати ствердні відповіді не лише на ці два додаткові, а і на усі інші запитання, поставлені у «Відкритому листі міністру Сергію Квіту…»

А добровільна відставка ректора Грабка дозволила б міністру Квіту не посилати комісію до нашого університету, оскільки в разі підтвердження цією комісією усіх тих фактів, що викладені у відкритому листі, міністр змушений буде не лише розірвати контракт з нашим ректором, але і передати матеріали перевірки до прокуратури для визначення нею, які з дій ректора Грабка підпадають під визначення таких, що вимагають порушення кримінальної справи, чого не хотілось би ні мені, ні будь-кому іншому в нашому університеті, оскільки висновки прокуратури можуть вдарити набагато болісніше у порівнянні з відставкою з посади ректора і по самому професору Грабку і по іміджу нашого університету.

Про те, що мої публікації на сайті – це не «ніж у спину ректора», а намагання боротись з корупцією «з відкритим забралом»

У неділю вранці 16 березня на мій сайт надійшов коротенький лист наступного змісту – цитую: *«припиніть це неподобство. можливо ваші доведення Вам видаються бездоганними, але Ви тут не теореми доводите, і з людської точки зору те, як Ви всаджуєте ножа в спину ректора нічого окрім особистої відрази не викликає»*.

Не відповісти на цей лист я не міг, оскільки у ньому мої публікації на сайті, присвячені діям нашого ректора, професора Грабка, які вчинялись і продовжують вчинятись ним з порушенням чинного законодавства і норм професійної етики, характеризуються автором листа *«як ніж у спину ректора»*, тобто мої намагання очистити університет від корупції не тишком-нишком, не шляхом написання анонімок до правоохоронних органів, а діючи

гласно, тобто «з відкритим забралом», у цьому листі подаються як прояв бандитизму.

І почну я свою відповідь з нагадування про те, що майже усе, що було викладене у моєму «Відкритому листі міністру Сергію Квіту…», на моєму сайті подавалось у вигляді аналізу відповідних дій чи наказів ректора Грабка і у нинішньому році, і у минулому, і навіть у позаминулому, але тоді це ні самого ректора, ні його подільників не хвилювало, і вони робили вигляд, що цих моїх публікацій навіть не бачать, оскільки і сам Грабко, і усі вони, твердо вірили, що буде вічним на посаді міністра його покровитель Дмитро Табачник, який навіть надіслав до нашого університету свого першого заступника Євгена Суліму під час виборів ректора для того, щоб той «викрутив» руки делегатам Конференції трудового колективу і зробив усе, щоб переконати їх проголосувати за Грабка.

І я нагадаю, що навіть в умовах безпрецедентного тиску першого заступника міністра Євгена Суліми, який відкритим текстом говорив, що університет може розраховувати на підтримку міністерства лише у разі, якщо проголосує за Грабка, навіть у цих умовах за Грабка віддали свої голоси лише 72 делегати, а ще 72 делегати усе таки віддали свої голоси мені. І лише завдяки лічильній комісії, яка вирішила один голос, відданий за мене, визнати недійсним, скориставшись нечіткістю позначки, з перевагою в один голос Конференцією було визнано переможцем виборів професора Грабка. Але майже однаковий результат з переможцем ректорських перегонів наділив мене правом бути критиком дій нового ректора, адже інших важелів впливу на його дії у мене не було, оскільки призначити мене своїм радником, як того вимагає Закон України про вищу освіту, Грабко, ставши ректором, відмовився.

До речі, якби замість намагання робити вигляд, що він протягом трьох з половиною років нічого із моїх публікацій на сайті не читав, ректор Грабко хоча б уже зараз почав виправляти хоча б деякі із вчинених ним порушень чинного законодавства і організовувати повернення до університетської каси неправомірних виплат, то це зобов’язало б мене на своєму сайті повідомити, що він почав виправлятись, і що є надія на те, що позбавившись впливу відсторонених Табачніка і Суліми, може він ще зможе вирватись із тенет корупції і стати нормальним ректором. Але оскільки Грабко нічого для виправлення допущених помилок не робить, а його подільники атакують мене листами з гнівними обвинуваченнями, то у мене немає можливості сьогодні хоч щось сказати на його захист.

А захисникам ректора Грабка я хочу нагадати про те, що вони, я думаю, і самі добре знають, що за намагання виплачувати додаткові до зароблених гроші і собі, і своїй дружині, і своєму сину, в середовищі нашого університету його прозвали «мікроянуковичем». І для того, щоб зрозуміти, чим обумовлене це прізвисько, вам, шановні читачі сайту, достатньо ще раз переглянути ну хоча б лише «Відкритий лист міністру Сергію Квіту…», «Посткриптум до відкритого листа міністру…», «Одна із версій за що, кому і

скільки…», «Ще два запитання, на які хотілось би отримати відповідь…» та «Відповідь автору листа, в якому він соромить мене…»

І запевняю вас, шановні захисники ректора Грабка, що я буду і далі публікувати на своєму сайті усе те про його «сховану від очей колективу» діяльність, що мені ставатиме відомим. І публікуватиму до тих пір, поки він слідом за своїми покровителями Табачником і Сулимою, руками яких він був посаджений у крісло ректора, не піде у відставку. А він зобов'язаний був це зробити, як на мене, уже у перший день після публікації мого «Відкритого листа міністру Сергію Квіту…», в якому викладені документально підтверджені порушення ним чинного законодавства і нормативних документів. Або ж подати у відставку хоча б після публікації.

«Постскриптуму до відкритого листа міністру…», в якому викладено документально підтверджений факт того, що в часи безгрошів'я, холоду в університетських аудиторіях та недоплат викладачам, ректор Грабко встановив собі зарплату у 5 разів вищу середньої для професорсько-викладацького складу нашого університету і вдвічі вищу від зарплати ректорів інших університетів, в яких і виплати викладачам здійснювались вчасно і у повному обсязі, і аудиторії були теплими.

І наостанок. Для багатьох із вас, шановні читачі, є незрозумілим, чому я так жорстко критикую колишнього свого учня, котрого сам же підняв до статусу, з якого став можливим старт у ректори. Для того, щоб зрозуміти мене, згадайте класику, згадайте про те, що зробив Тарас Бульба зі своїм сином, коли той зрадив. А у моїх очах відступництво Володимира Грабка від принципів боротьби з корупцією, які сповідую я і яких дотримуватись, передаючи владу в університеті, просив і його, теж є зрадою, яка не може не бути покараною. І відставка професора Грабка з посади ректора то є найменшим із покарань, на які він «напрацював» за три з половиною роки ректорства.

«Тож чому, Борисе Івановичу, про усі ці порушення ви згадали лише зараз?»

Я очікував, що у понеділок 17 березня на черговому засіданні ректорату ректор нашого університету Грабко нарешті озвучить текст мого відкритого листа міністру Сергію Квіту та опублікованого на моєму сайті постскриптуму до цього листа і звернеться до членів ректорату за порадою, як йому на усе це реагувати.

Але ректор Грабко і на цьому засіданні ректорату жодним словом не обмовився стосовно мого відкритого листа міністру, вдаючи, що він публікації на моєму сайті не читає, а тому про цей відкритий лист нічого не знає. Натомість, у вівторок 18 березня одним із членів ректорату мені було поставлене запитання, на яке я дійсно не маю морального права не дати відповідь.

А запитання прозвучало так: *«І те, що Наталія Шевчук, працюючи секретаршею у проректора Грабка, отримувала суттєво вищу зарплату,*

числячись інженером його кафедри, і те, що дружина Грабка, працюючи завідувачем архівом, отримувала додаткові виплати за договорами підряду, мало місце ще тоді, коли ви працювали ректором. Тож чому, Борисе Івановичу, ви про усі ці порушення згадали лише зараз?»

Розуміючи, що відповідь на це запитання сьогодні цікавить не лише особу, яка безпосередньо задала його мені, а і багатьох інших працівників нашого університету, я вирішив задовольнити цікавість одразу усіх, давши публічну відповідь на це запитання на сторінках свого сайту, відвідуваність якого останнім часом стала зашкалювати.

Я нагадаю вам, шановні читачі, що за часів мого ректорства в нашому університеті на різних посадах працювало майже півтори тисячі працівників, із яких трохи більше шестисот працювали викладачами і трохи більше трьохсот працювали на посадах навчально-допоміжного складу кафедр. Тож нічого дивного немає у тому, що прізвища та імена переважної більшості працівників університету я не пам'ятав. Адже не так то просто було одночасно тримати в пам'яті прізвища та імена навіть лише тієї частини працівників університету, з якими мені як ректору доводилось спілкуватись безпосередньо – це 5 проректорів, 8 директорів інститутів, 14 деканів, 47 завідувачів кафедр, 14 начальників відділів і служб та більше 100 професорів і провідних науковців кафедр.

А тому у моєму полі зору ніколи не знаходилась інженер кафедри ЕМСАПТ Шевчук Н.Г., яка прийшла туди працювати уже після того, як цю кафедру очолив на умовах сумісництва проректор Грабко.

І про те, що нова секретарша проректора Грабка, яку він посадив у своїй приймальні після звільнення у зв'язку з виходом на пенсію попередньої секретарші, і яку звали Наташа, це і є інженер кафедри ЕМСАПТ Шевчук Н.Г., я не те, що не знав, а навіть не здогадувався, а тому і ніяких запитань проректору Грабку з цього приводу не ставив. І мені про це повідомили, на жаль, не тоді, коли я ще був ректором, а лише після того, як я на своєму сайті, критикуючи наказ ректора Грабка про ліквідацію факультетів і дострокове звільнення деканів, згадав про те, що Грабко свою колишню проректорську секретаршу, ставши ректором, призначив начальником планово-фінансового відділу. І мене у цьому призначенні тоді, коли я про нього згадав на сайті, обурило не стільки те, що ректор Грабко призначив начальником планово-фінансового відділу свою секретаршу, скільки те, що він на посаду начальника планово-фінансового відділу, який є одним із ключових в університеті, призначив людину, яка жодного дня не працювала у сфері фінансів, проігнорувавши цим призначенням одну із дуже важливих вимог нормативних документів.

А тепер щодо додаткових виплат за договорами підряду Тетяні Грабко – дружині Володимира Грабка, яка і за мого ректорства завідувала архівом.

Працюючи ректором і сповідуючи демократичні принципи, я делегував право підпису багатьох документів своїм проректорам. Серед цих прав було і право підпису на договорах підряду, якими визначалась додаткова оплата

різним категоріям працівників за виконаний ними додатковий обсяг роботи. Наприклад, проректору з адміністративно-господарської роботи Ковальчуку я дозволив підписувати договори підряду сантехнікам за ліквідацію поривів труб та електрикам за відновлення перерваного електропостачання гуртожитків чи корпусів університету, що сталися у вихідні дні та в понаднормові години днів робочих. Тоді ж проректору з наукової роботи Грабку я дозволив підписувати договори підряду за виконання наукової роботи в понаднормовий час, а проректору з навчальної роботи Леонтьєву дозволив підписувати договори підряду за виконання додаткового обсягу роботи, виконаної в понаднормові години працівниками навчального і навчально-методичного відділів та канцелярії і архіву.

Тож, беручи до уваги висловлене вище, мене сьогодні слід критикувати не за те, що раніше, під час мого ректорства, теж були випадки додаткових виплат за договорами підряду завідувачці архівом Тетяні Грабко, а слід критикувати за те, що я недостатньо вимогливо контролював роботу проректора Леонтьєва, котрий, як тепер видно, не завжди обтяжував себе перевірками, засвідчуючи своїм підписом як те, що робота, що прописана в договорах підряду, не входить до переліку, визначеному посадовими інструкціями, так і те, що ця додаткова робота виконана у вихідні дні чи у понаднормові години днів робочих. Ну і, звичайно ж, я заслуговую на критику і за те, що настільки довіряв проректору Грабку, що навіть не допускав думки про те, що він може оформити свою проректорську секретаршу інженером очолюваної ним же на умовах сумісництва кафедри і виплачувати їй за подавання проректору паперів на підпис таку ж зарплату, яка виплачується інженеру кафедри за обслуговування складного лабораторного обладнання.

Але, навіть, якщо я, працюючи ректором, щось і недогледів в діях проректорів, обумовлених їхніми рішеннями стосовно додаткових виплат якимось працівникам, їм підлеглим, то заслуговував тоді при виявленні цих недоглядів лише на адміністративне покарання, якого уникнув, мабуть, тому, що ревізори КРУ, які перевіряли університет кожні два роки, цих недоглядів не виявили.

А ось Володимиру Грабку, який, ставши ректором, не заборонив отримувати додаткові позанормативні гроші своїй дружині і сину, уже може загрожувати стаття Кримінального кодексу про зловживання службовим становищем. А якщо виявиться, що ректор Грабко у період масових скорочень і недоплат працюючим за рахунок у такий спосіб отриманої економії фонду заробітної плати виплатив собі і комусь із наближених ще й премії, то, я не виключаю, що «руки можуть простягнути» до нього ще й стаття стосовно шахрайства та кілька статей з антикорупційних законів.

Тож ректору Грабку аби уникнути знайомства із цими статтями Кримінального кодексу варто було б уже сьогодні подати у відставку, в разі прийняття якої міністром відпадала б як необхідність направлення до нашого університету комісії по перевірці достовірності інформації, викладеної у

моєму відкритому листі, так і необхідність у зверненні міністра до правоохоронних органів за результатами цієї перевірки.

Стосовно оплати праці за викладання в групах, що мають у своєму складі менше 6 студентів

У середу 19 березня я отримав електронного листа, в якому мені поставлене запитання стосовно законності введення так званого «консультативного навчання» в групах, що мають у своєму складі менше 6 студентів стаціонару або менше 5 студентів заочної форми навчання.

Цитую ту частину цього електронного листа, з деякими текстовими скороченнями, із якої витікає суть поставленого запитання: *«Доброго дня, шановний Борис Іванович! ... питання, яке я задам, цікавить всіх ... працівників професорсько-викладацького складу ВНТУ... Мова йде про консультативне вивчення дисциплін, якщо у групі навчається менше 5 (для заочників) або 6 (для стаціонару) студентів. При чому розрахунок "1 студент – 1 консультація". Надайте, будь ласка, пояснення, яку правову основу має така ситуація. Адже це пряме порушення як вимог ОПП (не забезпечується визначена нормативами кількість аудиторних годин), як інтересів викладачів (зменшення навантаження, яке, до речі, не фіксується у робочому плані на поточний триместр), так і утиск прав студента на одержання відповідних знань (при тому, що оплата за навчання не зменшується!)…»* – кінець цитати.

Я почну відповідь з посилання на плани державного замовлення, які спускаються міністерством кожного разу, коли здійснюється прийом абітурієнтів на 1-й курс. Щороку за цими планами на більшість спеціальностей за заочною формою навчання спускається державне замовлення на рівні 2-ох, 3-ох, рідше 4-ох або 5-и місць.

Оскільки плани підготовки спеціалістів за різними спеціальностями відрізняються між собою, то доведення до ВНЗ державного замовлення на рівні, меншому 6-и місць, означає, що держава не заперечує проти того, щоб у студентських групах підготовки за кожною із цих спеціальностей було стільки студентів, скільки місць державного замовлення виділено під кожну із цих спеціальностей. Тобто, сам факт державного замовлення на 2-а, 3-и, 4-и або 5-ть місць є нормативною ознакою того, що в групах заочної форми навчання, які навчаються за стандартною формою організації навчального процесу, може бути і така кількість студентів.

А тепер я зверну увагу на іншу категорію студентів – на студентів, які навчаються на умовах надання платних послуг населенню, тобто на студентів, яких ми називаємо контрактниками. При визначенні вартості оплати навчання для них, яка закладається у контракті, враховується те, що, навчаючись, кожен із них отримає повноцінну підготовку за кожною навчальною дисципліною у відповідності з нормативами виділених на вивчення кожної із цих дисциплін навчальним планом спеціальності годин як лекційного так і практичного та лабораторного спрямування.

Тож, підмінюючи викладання певної дисципліни, для якої навчальним планом передбачено, наприклад, 50 годин лекцій, у групі, до складу якої входить лише 2 студенти, 2 годинами консультацій лектора, університет в особі його ректора Володимира Грабка та начальника його навчального відділу Тамари Савчук, яка є ідеологом такого планування, грубо порушує права обох цих студентів-контрактників, кожен із яких заплатив за можливість прослухати 50 годин лекцій по цій навчальній дисципліні, а йому натомість пропонується прослухати лише 2 години, і ті у формі консультацій лектора. Тож кожен із цих студентів має право подати до суду заяву, щоб університет повернув йому кошти за недовичитані по цій дисципліні 48 годин лекцій.

І на подачу таких заяв до суду про повернення коштів, на які не було надано платних послуг, мають право усі студенти-контрактники, яких доля звела у нашому університеті у групи стаціонару з кількістю студентів, меншою 6-и, та у групи заочної форми навчання з кількістю студентів, меншою 5-и – а це більшість груп заочників та більшість груп, що навчаються 5-й рік за програмами магістерської підготовки.

В якості прикладу, як в судах відстоюють свої права у зв'язку зі скороченням годин викладання якоїсь дисципліни в університетах Ізраїлю, я наведу розповідь професора Ієрусалимського університету Олександра Ротштейна, що мала місце тоді, коли ми з ним ще були у нормальних стосунках. Так ось, Ротштейн мені розповів, що будь-який випускник університету в Ізраїлі, який, прийшовши на роботу після закінчення університету у якусь фірму, попадає у ситуацію, коли йому пропонується виконати роботу, а він не знає, як це зробити, одразу ж дивиться програму тієї дисципліни, згідно з вивченням якої цей випускник повинен був освоїти суть запропонованої йому фірмою роботи. І, якщо виявиться, що у програмі навчальної дисципліни вивчення цього матеріалу заплановано, а лектор йому під час навчання в університету цей матеріал не вичитав, то цей випускник подає на лектора і університет до суду і завжди виграє справу.

Не лишнє згадати і про те, що в університетах країн Європи і США кожен студент має право для формування своєї навчальної траєкторії сам вибирати не менше третини навчальних дисциплін, а по дисциплінах обов'язково циклу ходити на лекції до того професора, який йому до вподоби. Внаслідок цього в університетах Європи і США є професори, до яких студенти на лекції ходять сотнями, а є й такі, до яких ходять на лекції лише одиниці. Але кожному із цих професорів за його лекції, прочитані хоча б одному студенту, зараховується виконане навчальне навантаження і виплачується нормальна зарплата. Тож, якщо Україна, підписавшись під Болонською угодою, взяла курс на реформування вищої освіти за європейськими стандартами, то жоден із її університетів не має ні морального, ні юридичного права в групах, в яких менше 6 студентів, багатогодинні лекційні курси по спеціальним дисциплінам заміняти на кількагодинні консультації.

Але повернемось до суті нашого питання в конкретному плані, тобто в проекції на наш університет.

В офіційно затверджених нормативних документах міністерства ніколи не було в дотабачникові часи вимог, щоб мінімальна кількість студентів у групі була не меншою 5-и для заочників і не меншою 6-и для стаціонару – завжди потрібно було лише дотримуватись правила, що ділити групу на підгрупи для проведення лабораторних занять можна було лише у тому випадку, коли вона є за чисельністю більшою 13 студентів. Не бачив я цієї норми і у тих документах епохи Табачника, які є на сайті міністерства. Тож начальник навчального відділу Тамара Савчук ввела, звичайно ж, з дозволу ректора ці норми, я думаю, посилаючись виключно лише на якісь усні вказівки якихось міністерських фахівців, що прийшли до міністерства по призову міністра Дмитра Табачника чи його першого заступника Євгена Суліми, котрі, як відомо, усно дозволяли нашому ректору будь-які дії, аби лише приводили ці дії до економії фонду заробітної плати.

Але, якщо виявиться, що ректор та начальник навчального відділу отримували премії за рахунок економії фонду заробітної плати, обумовленої у тому числі і переходом від нормального викладання навчальних дисциплін до «консультативного», або отримували надбавки до посадового окладу, незважаючи на їхні деструктивні дії, обумовлені зорганізованою ними недодачею студентам лекційного матеріалу, визначеного навчальними планами спеціальностей, то їм доведеться нести відповідальність.

Тож давайте, шановні колеги, дочекаємось міністерської комісії, яка приїде до університету шукати відповіді на поставлені мною запитання у моєму відкритому листі до міністра Сергія Квіта. Затримка у появі цієї комісії в нашому університеті, на мій погляд, обумовлена тим, що, по-перше, і міністр, і його заступники ще тільки входять у курс справ, а по-друге, що саме зараз йде формування нового апарату міністерства з фахівців з новим складом мислення, які будуть здатними і хотітимуть здійснювати глибокі об’єктивні перевірки. А я обіцяю, коли ці фахівці з’являться у нашому університеті, до тих запитань, які сформульовані мною у відкритому листі міністру, додати ще й запитання, винесене в заголовок цього матеріалу.

Відповідь на запитання, поставлені у листі, присвяченому діяльності студентської профспілки університету

У вівторок 25 березня я отримав електронного листа, присвяченого студентській профспілці нашого університету, в якому мені поставлено три запитання. Цитую ту частину цього листа, в якій сформульовані ці запитання: *«Доброго дня! Мене давно цікавить питання законності діяльності ПК студентів ВНТУ… Отож, по-перше, після відділення ПК студентів ВНТУ від ПК ВНТУ, це сталось здається рік тому, чи не була зобов'язана профспілка заключити нові договори зі студентами(чого зроблено не було), оскільки, як я розумію, змінилась їх юридична адреса і це стала нова організація? По-друге, у зв'язку з цим, чи законним був подальший збір*

коштів із студентів у розмірі 1% від вартості стипендії(приблизно 7грн 30 коп)? По-третє, і чи мало місце порушення з боку бухгалтерії, оскільки, як я розумію, всі грошові операції проходять через них, тому вони повинні контролювати, куди нараховують кошти, а нових заяв не було?..» – кінець цитати.

Оскільки мені невідомо, чи дійсно в студентській профспілці університету усе було або є так, як викладено у листі, то у своїх відповідях на ці запитання я розкажу, як повинно бути, а уже автор листа та його друзі нехай самі досліджують ситуацію шляхом співставлення і роблять висновки.

І почну я з відповіді на останнє запитання, тобто з відповіді на запитання стосовно порядку перерахування бухгалтерією університету на рахунок студентського профкому 1% стипендії студента в якості його профспілкового членського внеску.

А порядок такий: після вступу студентів на перший курс на бюджетну форму навчання, тобто після видачі ректором наказу про зарахування студентів на перший курс на бюджетну форму навчання і призначення їм стипендії, студенти кожної академічної групи повинні обрати собі профорга, який повинен зібрати з кожного з них по дві заяви, в першій із яких вони просять прийняти їх у члени студентської профспілки університету, а у другій просять бухгалтерію перераховувати профспілкові членські внески у розмірі 1% стипендії на рахунок студентського профкому щомісяця.

Зібрані заяви профорг кожної групи передає у студентський профком університету, де одна із них підшивається до протоколу засідання студентського профкому про прийняття студентів першого курсу у члени студентської профспілки з оформленням відповідного договору, а друга відповідальним членом профкому передається до бухгалтерії університету.

І лише при наявності першої із цих заяв та відповідного рішення студентського профкому, оформленого протокольно, студент може стати членом студентської профспілки, і лише при наявності в бухгалтерії університету другої із цих заяв бухгалтерія отримує право перераховувати 1% стипендії цього студента на рахунок студентського профкому в якості його профспілкового членського внеску.

Якщо студент, ставши членом студентської профспілки, відмовляється писати заяву у бухгалтерію про перерахування на рахунок студентського профкому 1% стипендії в якості його профспілкового членського внеску, то бухгалтерія не отримує права перераховувати ці кошти на рахунок студентського профкому, а він зобов’язаний перераховувати ці кошти самостійно. При неперерахуванні студентом, який є членом профспілки, членських внесків на рахунок студентського профкому протягом визначеного цим профкомом терміну (у межах до трьох місяців), профком має право виключити цього студента зі студентської профспілки, що теж оформляється протокольно.

А тепер стосовно того, що треба було зробити, щоб відділити студентську профспілку від об’єднаної профспілки університету, та що потрібно було зробити після цього відділення.

Після виникнення у когось із студентів ідеї відділити студентську профспілку від об'єднаної профспілки університету спочатку потрібно було створити ініціативну групу з реєстрацією її під протокол на засіданні об'єднаного профкому університету.

Ініціативна група зобов'язана була організувати опитування усіх студентів університету, які були членами об'єднаної профспілки, на предмет чи бажають вони відділення студентської профспілки від об'єднаної. Якщо виявилось, що більше 50% студентів бажає такого відділення, то ініціативна група зобов'язана була подати заяву в об'єднаний профком з проханням затвердити результати опитування, визначити порядок обрання делегатів на студентську профспілкову конференцію і призначити дату проведення такої конференції.

Об'єднаний профком на своєму засіданні під протокол зобов'язаний був затвердити результати опитування, визначити порядок обрання делегатів на студентську профспілкову конференцію, призначити дату проведення цієї конференції і визначити членів об'єднаного профкому, відповідальних за дотримання порядку обрання делегатів на студентську профспілкову конференцію та за організацію її проведення.

На студентській профспілковій конференції необхідно було спочатку обрати її керівні органи – президію, секретаріат, лічильну та мандатну комісію – остання повинна була перевірити законність мандатів делегатів. А потім необхідно було обрати таємним голосуванням голову студентського профкому, а таємним чи відкритим голосуванням (за рішенням конференції) – членів студентського профкому і ревізійну комісію. І саме на студентській профспілковій конференції необхідно було прийняти рішення більшістю голосів делегатів про автоматичне набуття членства у новій студентській профспілковій організації усіх тих студентів, які були членами об'єднаної профспілки університету, та про делегування бухгалтерії університету права перерахування профспілкових членських внесків у розмірі 1% стипендії.

Щойно обраний студентський профспілковий комітет організовує реєстрацію нової студентської профспілки в обласній раді профспілок і у нотаріуса та організовує виготовлення її печатки і штампу, а потім відкриває в якійсь банківській установі свій рахунок.

Після цього щойно обраний студентський профком збирає зі студентів державної форми навчання, які отримують стипендію, заяви зі зверненням до бухгалтерії університету про надання їй права перераховувати на рахунок цієї нової студентської профспілки 1% стипендії в якості членського внеску у цій новій студентській профспілці.

І лише отримавши ці заяви, бухгалтерія знову отримує право перераховувати профспілкові членські внески студентів державної форми навчання, які написали заяви, на новий рахунок нової студентської профспілкової організації.

Тож шановний читачу сайту, який надіслав мені вище викладені запитання, як бачите, я виклав, як і що треба робити у випадку відділення студентської профспілки від об'єднаної профспілки університету, а Ви уже

самі досліджуйте, чи це у нашому університеті робилось саме так. Право на таке дослідження у Вас є, оскільки згідно з законом України про інформацію і об'єднаний профспілковий комітет університету і студентський профспілковий комітет зобов'язані надати Вам – члену студентської профспілки можливість ознайомитись з відповідними документами.

Відповідь на докір, закинутий мені після засідання Вченої ради університету одним із її членів

У останній четвер березня нинішнього року, тобто позавчора, відбулося засідання Вченої ради університету, одним із питань, розглянутих на якому, був звіт головного бухгалтера Ліани Нечепуренко за отримання університетом і використання фінансів у 2013 році.

Цей звіт звівся до того, що головний бухгалтер майже нечутним голосом назвала нам кілька чисел, а саме: суму коштів, які надійшли до університету з загального бюджету, суму коштів, які отримав університет за надані платні послуги і які увійшли до спеціального фонду університету, суму коштів, які були витрачені на виплату заробітної плати працівникам університету, суму коштів, які були витрачені на виплату стипендії студентам університету, і суму коштів, які були витрачені на проплату наданих університету різними міськими організаціями комунальних послуг – і все.

І це при тому, що фінансовий звіт університету, який захищається головним бухгалтером в міністерстві, містить у собі декілька повноформатних сторінок з більше ніж сотнею показників, та при тому, що ще за мого ректорства Вченою радою було прийняте рішення, що будь-який доповідач на її засіданні зобов'язаний демонструвати увесь цифровий матеріал своєї доповіді на слайдах, що, до речі, виконувалось усіма попередніми доповідачами. І це в день, в який Верховною Радою України було проголосовано закон про доступ до публічної інформації, згідно з яким ніяка адміністрація, звітуючи на своєму колегіальному органі нагляду за її роботою, не має права приховувати будь-які деталі стосовно руху і витрати коштів, що надійшли на її рахунок.

А наступного дня – у п'ятницю до мене підійшов один із членів Вченої ради університету і закинув мені докір, суть якого звелася до того, що я у своєму «Постскриптумі до відкритого листа міністру…», опублікованому на моєму сайті 02.03 3014 р., безпідставно заявив як про те, що наш ректор Володимир Грабко отримував у 2013 році щомісяця зарплату у розмірі 20338 гривень, так і про те, що він міг отримувати зарплату у такому розмірі лише за рахунок нарахування собі додатково ще й премій. А до такого висновку цей член Вченої ради університету дійшов тому, що про нарахування хоча б комусь премій у звітній доповіді головного бухгалтера не було сказано ні слова, що ставить під сумнів і мою заяву про розмір зарплати ректора і мої слова про доведення її до такого розміру за рахунок премій.

Єдине, що я зміг сказати у відповідь – це те, що, оскільки премії у бюджетній організації можуть виплачуватись лише за рахунок економії фонду заробітної плати, то головний бухгалтер зобов'язана була приплюсувати ці премії, якщо вони були виплачені, до загальної суми виплаченої заробітної плати працівникам університету – і саме цю узагальнену суму без розбивки на складові ми з вами на засіданні Вченої ради і почули із її вуст.

Але сьогодні, ознайомившись з №11 за 28 березня – 4 квітня 2014 р. щотижневика «Дзеркало тижня. Україна», я побачив у ньому статтю Єгора Стадного: *«Автономія університетів чи ректорський феодалізм?»* – в якій знайшов додаткові аргументи для відповіді на докір члена Вченої ради. Ось цими аргументами я і доповню вище приведену відповідь на закинутий мені докір.

Перш за усе, я звертаю увагу на те, що у таблиці, наведеній Єгором Стадним у його статті, чітко прописано, що ректор ВНТУ у 2013 році мав місячну зарплату у розмірі 20338 гривень. Тож вказаний мною у «Постскриптумі до відкритого листа міністру…» розмір зарплати нашого ректора Володимира Грабка Єгором Стадним підтверджено. А він, я звертаю увагу, опублікував розміри зарплат лише тих ректорів, які може підтвердити документально.

У цій статті Єгор Стадний однозначно вказує і на джерело виплати премій і надбавок ректорам університетів – цитую: *«За підписом заступника міністра О.Дніпрова, ВНЗ отримали лист, який дозволяв встановлювати надбавки для ректорів та проректорів лише у межах наявних коштів на оплату праці за умови економії фонду заробітної плати та відсутності заборгованості виплати заробітної плати, стипендії і комунальних платежів»* – кінець цитати.

Одразу ж покажу, що ректор Володимир Грабко надбавками і преміями трохи балував і своїх проректорів. Це витікає також зі статті Єгора Стадного, у якій вказано, що проректори у ВНТУ отримували зарплату на 80% вищу середньої по університету для професорсько-викладацького складу. А оскільки середня зарплата ПВС у ВНТУ складає 4040 грн (розрахунок дивись у «Постскриптумі до відкритого листа міністру…»), то це означає, що проректори у ВНТУ в середньому отримували кожен 4040+4040х0,8=7272 гривень, що на 1500 більше розрахункової суми їхньої зарплати, алгоритм розрахунку якої на прикладі розрахунку моєї зарплати приведено у «Постскриптумі до відкритого листа міністру…» – у наведеному алгоритмі потрібно також врахувати те, що жоден із проректорів не має моєї 20% надбавки за звання академіка, тому його розрахункова зарплата на ці ж 20% повинна бути нижчою за мою.

А от собі ректор Володимир Грабко встановив зарплату у 5 разів вищу за середню зарплату професорсько-викладацького складу університету – і тут уже, думаю, без премій не обійшлось, оскільки, як показано мною у «Постскриптумі до відкритого листа міністру…», зарплату у розмірі 20338

гривень щомісяця за рахунок лише надбавок нарахувати не вдасться в принципі.

Але ж у контракті кожного ректора записано, що надбавки і премії він має право отримувати лише за умови 100-процентного виконання усіх покладених на нього обов'язків, серед яких є і забезпечення планів прийому до університету та планів випуску спеціалістів, і вчасна виплата зарплати працівникам у повному обсязі, і вчасна виплата стипендії студентам, і вчасні проплати за надані університету комунальні послуги, і забезпечення нормальних умов проведення навчального процесу, і виконання запланованого комплексу заходів по розвитку матеріальної бази і т. і.

А тепер давайте подивимось, чи були підстави у нашого ректора Грабка нараховувати собі додаткові до визначених міністерством надбавки і премії. Я нагадаю, що, як показано в «Постскриптумі до відкритого листа…», визначена міністерством ректору Грабку зарплата повинна була бути на рівні 9546 грн. Тож майже 11 тисяч ним собі щомісяця нараховувалось додатково.

Оскільки усі кафедри у минулому році були примушені адміністрацією університету проводити навчальний процес зі студентами 5-го року навчання за магістерськими програмами безкоштовно, то це привело до скорочення їхніх реальних зарплат як у останні 4 місяці 2013 року, так і у першому півріччі 2014 року, оскільки, незважаючи на закінчення цими магістрантами університету, скорочення годин навчального навантаження, а з ним і пропорційне скорочення ставок, обумовлене безоплатним проведенням занять в осінні місяці 2013 року у студентів магістерських програм, було наказом ректора розповсюджене на весь навчальний рік. І уже одного цього дійства ректора достатньо аби піддати сумніву законність нарахування йому і усіх додаткових до міністерських надбавок і, тим паче, премій. А якщо ще й взяти до уваги те, що у кінці 2013 року міністерством були додатково виділені кошти у сумі 515 тисяч гривень для оплати праці тим викладачам, які безкоштовно виконали восени навчальне навантаження у потоках магістрів, а скорочені за рахунок цього частки ставок цим викладачам не були повернуті, і вони продовжують працювати за цими скороченими ставками і зараз, то сумніви у законності виплати додаткових надбавок і премій нашому ректору Грабку стають ще масштабнішими.

Не сприяє виплатам додаткових надбавок і премій ректору Грабку і те, що взимку температура у більшості навчальних аудиторій не перевищувала 10 градусів, оскільки він і у такий спосіб економив кошти. Але ж одночасно це може бути свідченням і того, що він не забезпечив нормальних умов проведення навчального процесу, дотримання яких прописане в його контракті. То ж не дивним було те, що на заняття в холодні аудиторії ходили лише морозостійкі студенти, а основана їх маса або відсиджувалась дома, або хворіла після кількох днів відсидки на лекціях в холоді.

Не сприяє виплатам додаткових надбавок і премій ректору Грабку і те, що протягом 2013 року він не виділяв коштів жодній кафедрі на ремонт приміщень і придбання обладнання і зупинив програми, розпочаті ще мною, по відновленню парт і заміну трухлявих вікон на пластикові, і навіть до цього

часу не спромігся оплатити взяті у вересні 2013 року для проведення півфіналу світу з програмування 35 комп'ютерів, котрі так і не були використані при проведенні півфіналу, а і до цього часу лежать на складі, оскільки за них ще не проплачено фірмі, що їх поставила – про це сказав сам Грабко на засіданні Вченої ради університету.

Вступає в протиріччя з умовами виплати додаткових надбавок і премій ректору Грабку і те, що нині навчальним відділом заплановане безкоштовне проведення занять викладачами у групах, що мають менше 6 студентів стаціонару – це більшість груп магістерської підготовки, та менше 5 студентів заочної форми навчання – це більшість груп заочників.

Можна перелік причин, з яких ректор Грабко не мав і не має ні морального ні юридичного права отримувати додаткові надбавки і премії, але то уже нехай досліджують члени міністерської комісії, котрі приїдуть до нашого університету перевіряти правдивість інформації, викладеної мною у моєму «Відкритому листі міністру…».

До речі, по університету гуляють чутки, що міністерської комісії не буде, що наш ректор Грабко їздив до міністра Сергія Квіта і, написавши пояснення, переконав його у тому, що усе, викладене у моєму відкритому листі, не варте уваги.

З приводу цього я хочу запевнити вас, шановні мої читачі, що міністерська комісія працювати в університеті буде – уже підписане розпорядження про її направлення. І, я думаю, що ця комісія виявить безпідставно нараховані надбавки і премії не лише ректору Грабку, але і декому із тих університетських працівників, без участі яких йому не можна було ні нарахувати собі надбавки і премії, ні оформити це документально, ні перерахувати їх на банківську зарплатну картку. І, до речі, наявність цього ланцюжка суттєво спрощує комісії як пошук документів, згідно з якими нараховувались надбавки і премії, так і коштів, що перераховувались згідно з цими документами у банк.

Про участь у заходах Національної академії педагогічних наук України

2-го, 3-го і 4-го квітня я перебував у Києві, де 2-го квітня взяв участь у засіданні президії Національної академії педагогічних наук України в якості її радника, 3-го квітня взяв участь у роботі наукового семінару, присвяченого дослідженням компетентістного підходу в освіті, а 4-го квітня взяв участь у пленарному засіданні Загальних зборів академії та в роботі академічного відділення вищої освіти, академіком по якому я є.

На пленарному засіданні Загальних зборів академії я вперше отримав можливість послухати нового міністра освіти і науки, професора Сергія Квіта. Його недовгий виступ був присвячений загальній характеристиці стану справ у міністерстві, із якої у першу чергу звернули на себе увагу три речі – заява міністра, що він буде домагатись утвердження автономії вищих навчальних закладів, повідомлення про те, що міністерство передасть право надавати гриф підручникам і навчальним посібникам для вищої школи

вченим радам вищих навчальних закладів, працівниками яких є автори цих підручників і посібників, а також повідомлення про те, що право надавати гриф підручникам для середньої школи міністерство передасть спеціальній експертній комісії, яка буде створена під егідою Національної академії педагогічних наук України.

Завершаючи свій виступ, міністр повідомив, що до міністерства суцільним валом йдуть листи, в яких повідомляється про прояви корупції в закладах освіти різних рівнів, для розгляду яких при міністерстві створена спеціальна комісія із юристів та економістів, котра буде готувати міністру матеріали для визначення ступеня його реагування на ці повідомлення. Одразу ж після виступу міністр покинув наші Загальні збори, оскільки після 11-ї години уже повинен був взяти участь в іншому важливому заході.

Слухаючи міністра, я подумав, що у студентські роки він мабуть був волейболістом або баскетболістом, адже має зріст десь під два метри. Цей висновок я зробив, виходячи з того, що сам маю зріст 170 сантиметрів, президент нашої академії Василь Кремень є майже на голову вищим за мене, а Сергій Квіт, стоячи поряд з Василем Кременем за столом президії зборів під час хвилини мовчання, присвяченої пам'яті Небесній сотні, полеглій на Майдані, височів над Кременем ще на півголови.

В обговоренні звітної доповіді президента нашої академії Василя Кременя на Загальних зборах окрім міністра освіти і науки Сергія Квіта виступили ще 18 учасників цих зборів, серед яких мене особливо зацікавив виступ голови Комітету з питань освіти і науки Верховної Ради України, народного депутата Лілії Гриневич, з якого я занотував на екран свого ноутбука наступні положення:

1. Бюджет розкрадено попередньою владою – у ньому «дірка» у 280 млрд. грн.

2. В результаті окупації Росією Криму Україна втратила кілька важливих ВНЗ – особливо важкою втратою є втрата Севастопольського університету ядерних технологій, який був єдиним в Україні, що готував фахівців з експлуатації ядерних реакторів з використанням діючого ядерного реактора.

3. Потрібно домагатись синергії Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України та Комітету з науки і освіти Верховної Ради України.

4. Потрібно змінювати законодавство про освіту, і уже зараз повним ходом йде праця над новим проектом цього закону.

5. Батьки вимагають впровадження альтернативних форм отримання освіти дітьми.

6. Ми стали свідками закручування гайок в освіті, особливо вищій, минулими очільниками міністерства (примітка від мене: один із них – член-кореспондент НАПН України, колишній перший заступник міністра освіти і науки Євген Суліма при цьому сидів у залі).

7. Потрібно демократизувати управління освітою, намагатись наслідувати фінську систему освіти, яка є кращою в Європі.

8. Потрібно підтримати ідею повернення до 12-річки, висловлену у звітній доповіді Президента НАПНУ Кременя, але треба готувати до цього суспільство, розробивши паралельно концепцію її впровадження, яку схвалила б громадськість, адже реформа була відмінена у першу чергу тому, що 12-річна освіта потребувала додаткового фінансування, якого не було звідки взяти.

9. Народні депутати Ківалов, Калетник, Сорока відмовились від підтримки свого проекту закону про вищу освіту і будуть підтримувати проект групи Згуровського, який у вівторок буде розглядатись у першому читанні.

10.У Комітеті працює група над проектом нової редакції закону про наукову діяльність.

11.На терені створення підручників була така корупція, з якою було важко боротись, оскільки це була монополія міністерства. Потрібно змінити порядок експертизи проектів підручників, створивши незалежну інституцію з експертизи підручників для школи. А для підручників з вищої освіти рішення Вченої ради університету про надання грифу ніким не повинно оспорюватись.

Завершуючи свій виступ, Лілія Гриневич подякувала усім тим членам НАПН України, які у вільний від виконання своїх основних обов'язків час приходять до Комітету і працюють над новою редакцією закону про освіту.

А 3-го квітня паралельно з роботою академічного семінару, присвяченого дослідженням компетентістного підходу в освіті, який проходив в академії, у міністерстві під головуванням міністра Сергія Квіта пройшло перше засідання Атестаційної колегії у новому складі, на якому були розглянуті питання затвердження рішень спеціалізованих вчених рад про присудженню наукових ступенів кандидатів і докторів наук та рішень вчених рад вищих навчальних закладів про присвоєнню вчених звань доцентів і професорів.

І мені було дуже приємно дізнатись після завершення роботи Атестаційної колегії, що нею одноголосно було присвоєне вчене звання професора моєму молодшому сину Олександру, який у свої 31 рік є уже доктором технічним наук і завідувачем університетської кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів. Я думаю, що в галузі технічних наук він сьогодні є наймолодшим доктором технічних наук, якому присуджене вчене звання професора.

До речі, вісім років тому моєму старшому сину Віталію теж у 31-річному віці і теж уже доктору технічних наук, завідувачу університетської кафедри математичного моделювання складних систем теж було присвоєне вчене звання професора. Я тоді ще працював ректором університету, тож недоброзичливці заявляли, що, мовляв, якби не батько ректор, то Віталій у 30-річному віці не захистив би докторську дисертацію і у 31 рік не отримав би вчене звання професора. І не справляло враження тоді на цих недоброзичливців те, що Віталій свою докторську дисертацію захистив у

спецраді Інституту проблем моделювання в енергетиці Національної академії наук України, на яку я ніякого впливу не мав.

Але, коли у свої неповні 30 років захищав свою докторську дисертацію мій молодший син Олександр, я уже не був ректором, а працював рядовим професором і, до того, ж був переслідуваним тодішніми очільниками міністерства Дмитром Табачником і Євгеном Сулімою, яким не до вподоби прийшлось те, що я оприлюднив на своєму сайті їхню схему вибивання коштів для міністерства із ректорів, котрі входили в процес переобрання, тож моїм недоброзичливцям тепер уже нічого протиставити успіхам мого молодшого сина. І я впевнений, що повторення здобутків старшого Віталія молодшим Олександром у одному і тому ж віці, але зовсім за інших умов, позбавлять моїх недоброзичливців злослівної аргументації і на адресу старшого сина, і їм доведеться визнати, що я маю талановитих синів, котрим для досягнення наукових ступенів і звань не потрібні батьківські підпорки.

І наостанок. У перерві пленарного засідання Загальних зборів академії до мене підійшов один із наших академіків, який є досить впливовою людиною в коридорах влади, і запропонував мені примкнути до команди підтримки на президентських виборах кандидата в президенти, народного депутата України Петра Порошенка. Я пообіцяв подумати над цією пропозицією.

А після закінчення пленарного засідання до мене підійшов ще один із наших академіків, який теж є впливовою людиною в коридорах влади, і запропонував мені примкнути до команди підтримки на президентських виборах кандидата в президенти, екс-прем’єр-міністра України Юлію Тимошенко. Я теж пообіцяв подумати.

З одного боку, здавалось би, мені треба підтримувати Петра Порошенка, оскільки він є нашим земляком і до його команди підтримки входять і віце-прем’єр Володимир Гройсман, з яким у мене – тоді ще ректора ВНТУ були у період його роботи міським головою Вінниці нормальні стосунки, і випускник нашого університету, народний депутат України Олександр Домбровський, якого я підтримував на виборах до Верховної Ради України.

Але з іншого боку, здавалось би, мені треба підтримувати лідера ВО «Батьківщина» Юлію Тимошенко, оскільки у часи її прем’єрства я входив до числа її радників і був членом Вінницького обласного бюро партії ВО «Батьківщина».

Однак у дні, коли міністр Табачник відкрито виступав проти переобрання мене на новий термін ректором ВНТУ, а його перший заступник Суліма агітував на Конференції трудового колективу нашого університету за обрання ректором їхнього ставленика професора Грабка, ні в засобах масової інформації, які контролює Петро Порошенко, ні на головному чи обласному сайтах ВО «Батьківщина» не з’явилося тоді жодної публікації на мою підтримку – я після цього, образившись, навіть вийшов з Вінницького обласного бюро партії ВО «Батьківщина». Тож тепер я, перш ніж прийняти

рішення, думатиму, на підтримку кого із них – Петра Порошенка чи Юлії Тимошенко – мені варто витрачати свою енергію і свій час.

Репортаж про співбесіду з членами міністерської комісії

У понеділок 7 квітня до нашого університету прибула міністерська комісія, створена Державною інспекцією навчальних закладів України для перевірки фактів різноманітних порушень, що мали місце у Вінницькому національному технічному університеті, про які викладено у моєму відкритому листі міністру Сергію Квіту.

Власне з самої інспекції до складу комісії увійшла лише голова цієї комісії, а усі інші її члени виявились працівниками різних вищих навчальних закладів, переважно вінницьких, а тому у мене одразу ж виник сумнів у тому, що результати роботи комісії у такому складі матимуть об'єктивний характер. Адже в інших вищих навчальних закладах, на мою думку, теж мають місце недоліки, аналогічні нашим, і скоріш за усе до складу комісії керівниками цих вищих навчальних закладів рекомендовані саме ті люди, які у тій чи іншій мірі причетні до аналогічних недоліків і у керованих ними ВНЗ.

Але, усе-таки, ще сподіваючись на те, що комісія буде досліджувати факти об'єктивно, я одразу ж по її появі в університеті додав їй ще кілька серйозних матеріалів, із числа опублікованих на моєму сайті, стосовно виплати захмарних зарплат, надбавок і премій кільком посадовим особам у нашому університеті у період загального безгрошів'я і холодних опалювальних батарей.

Комісія працювала у другій половині дня 7-го квітня, увесь день 8-го квітня і, принаймні, першу половину дня 9-го квітня, у кінці якої було запрошено на співбесіду з членами комісії і мене, аби повідомити мені про те, що вдалося членам комісії з'ясувати по суті питань, піднятих мною у відкритому листі міністру.

Під час співбесіди виявилось, що членів комісії зовсім не зацікавило ні те, яким чином ректор зумів собі нараховувати у 2013 році щомісяця зарплату у розмірі, більшому 20 000 гривень, ні те, кому і на які суми виплачено премії за рахунок скорочення кількості працівників університету, ні те, чому синові ректора доценту-електромеханіку Валентину Грабку за нагляд за функціонуванням програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії виплачувались щомісяця суми у 3-6 разів більші, ніж його попереднику, який був програмістом за інженерною кваліфікацією, ні те, що нині в.о. професора кафедри Савчук Т.О. працює за сумісництвом на половину ставки адміністративної посади начальника навчального відділу, що є порушенням закону про боротьбу з корупцією, який вступив у силу у липні 2011 року і який забороняє посадовцям будь-яке сумісництво, окрім педагогічного і наукового, ні те, чому, незважаючи на виділення у кінці 2013 року міністерством додаткових коштів на оплату того навчального навантаження в магістерських групах, яке адміністрацією університету було

запропоновано викладачам виконати безкоштовно у зв'язку з дефіцитом коштів на початок навчального року, частки ставок, вилучені у кафедр на увесь навчальний рік, з моменту надходження цих додаткових коштів не були повернуті кафедрам, ні те, чому ні разу не оголошувався конкурс на завідування тими кафедрами, завідувачі яких після обрання їх у 2012 році директорами інститутів перейшли на посади директорів, ні те, чому в групах з числом студентів, меншим шести (а для заочників – меншим п'яти), сотні годин лекцій по усім навчальним дисциплінам замінені двогодинними консультаціями в кількості, не більшій числа студентів в групі.

А співбесіда звелась в основному, по-перше, до намагання членів комісії переконати мене у тому, що дружині ректора Тетяні Грабко, яка працює зав. архівом, на законних підставах виписувалась додаткова оплата за договорами підряду як за те, що вона в робочий час видавала довідки відвідувачам, так і за те, що вона в робочий час здавала в пункти прийому макулатури списані курсові проекти і контрольні роботи – і на членів комісії не вплинув мій аргумент, що за роботу, виконану в основний робочий час, працівник має право отримувати лише основну заробітну плату.

А друге, в чому намагались переконати мене члени комісії, було те, що на їхню думку Наталія Шевчук на законних підставах призначена начальником планово-фінансового відділу, оскільки вона перед цим працювала інженером кафедри, а за сумісництвом ще й інженером на бюджетній науковій тематиці і до того ж має не лише диплом інженера, а і диплом економіста. Про роботу Наталії Шевчук на посаді інженера кафедри переконали членів комісії пред'явлені їм табелі її виходів на роботу на кафедрі. А на моє зауваження, що табелі ці «липові», оскільки вона працювала не на кафедрі інженером, а у приймальні проректора Грабка секретаркою, отримуючи за роботу секретаркою вдвічі більшу зарплату інженера кафедри, що є проявом шахрайства – і уже хоча б за це її не можна допускати до керівної роботи у фінансовій сфері, члени комісії мені заявили, що перевіряти справжність табелів виходу на роботу Наталії Шевчук і визначати, чи є її дії проявом шахрайства, не входить в їхню компетенцію. Цим повинні займатись інші органи.

Ну а третє, в чому намагались переконати мене члени комісії, було те, що на їхню думку, не є серйозним порушенням як те, що у складі Конференції трудового колективу Інституту електроенергетики і електромеханіки під час виборів директора делегатів від викладацького корпусу було трішки менше статутних 75%, так і те, що була однакова кількість делегатів-викладачів від кафедр, що вдвічі, а то і втричі різнились кількістю викладацького складу. А на моє зауваження, що цим були порушені конституційні права членів кафедр з більшою кількістю викладацького складу, я отримав відповідь, що мабуть обирались більш достойні, яких на менших кафедрах було більше – ця відповідь визвала у мене асоціацію з відомим висловом Іскандера, що серед рівних обов'язково повинні бути ті, які рівніші.

Завтра, я думаю, комісія закінчить свою роботу, і міністр отримає акт перевірки, згідно з яким дасть мені відповідь, що я був неправий, висловлюючи у своїх запитаннях до нього негативні оцінки дій нашого ректора Володимира Грабка і деяких осіб, до нього наближених.

А я із співбесіди з членами комісії зрозумів, що окрім голосних слів про боротьбу з корупцією в освіті і нинішня наша влада нічого реального на цьому поприщу не досягне. Тож, шановні колеги, Майдан окрім зміни облич в коридорах верхньої влади ще поки-що нічого суттєвого не домігся, а тому може не забаритись і його реанімація.

Звернення до прихильників і недоброзичливців, які прислали мені електронною поштою свої думки стосовно результатів роботи міністерської комісії

Шановні прихильники та недоброзичливці! Після ознайомлення на цьому сайті з моїм *«Репортажем про співбесіду з членами міністерської комісії»* дехто з вас електронною поштою висловив мені своє ставлення до інформації, висвітленої у цьому «Репортажі…».

Думки висловлені різні, але усі вони сходяться в одному – у тому, що, скоріш за усе, міністерська комісія зосередить свою увагу на пошуку аргументів, якими можна було б виправдати ті дії ректора Володимира Грабка та його близького оточення, які описані мною у *«Відкритому листі міністру Сергію Квіту…»* та у *«Постскриптумі до відкритого листа…»* і кількох наступних публікаціях.

Але, якщо мої прихильники у разі такого ставлення міністерської комісії до цієї перевірки вбачають повний провал анонсованої Міністерством освіти і науки України кампанії боротьби з корупцією в університетах, то мої недоброзичливці висловили радість від того, що мені не вдалося переконати членів цієї комісії у тому, щоб вони – цитую – *«результатами своєї перевірки спонукали міністра на прийняття рішення про звільнення Володимира Грабка з посади ректора»*.

У зв’язку з цим я хочу окремо звернутись до прихильників і окремо до недоброзичливців.

Шановні прихильники! Не все так погано, як вам здається! Ну, по-перше, після цих моїх публікацій на сайті і самого приїзду міністерської комісії до університету сімейний клан ректора Володимира Грабка, я сподіваюсь, перестане вважати університетську касу своїм гаманцем, з якого можна стабільно черпати кошти, додаткові до визначених їхньою основою зарплатою, навіть у випадку, якщо міністр за це досить довготривале самозбагачення не звільнить його з посади ректора.

Тобто, ректор повернеться до отримання зарплати, меншої 10 тисяч гривень, визначеної йому первинним контрактом, і або сам відмовиться, або йому міністр запропонує відмовитись від подвійної зарплати, визначеної йому, як улюбленцю першого заступника міністра Суліми, додатковою угодою до контракту, підписаною у міністерстві після знищення у нашому

університеті факультетів і скорочення посад деканів та незважаючи на невиконання плану державного замовлення по прийому на перший курс. А ця відмова приведе у подальшому разом з відмовою від премій до економії щомісяця фонду заробітної плати в розмірі 11 тисяч гривень, які можна буде використати для нарахування надбавок якійсь частині тих працівників університету, які домоглися високих результатів у праці у тому чи іншому місяці.

І сину своєму, доценту-електромеханіку Валентину Грабку, я думаю, після такого розголосу ректор обмежить виплати за нагляд за функціонуванням програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії, принаймні, до того рівня, який мав місце тоді, коли цей нагляд здійснював інший працівник, який був фаховим програмістом, що приведе у подальшому до економії щомісяця фонду заробітної плати у розмірі від 1300 до 3300 гривень, які теж можна буде використати для нарахування надбавок ще якійсь частині тих працівників університету, які домоглися високих результатів у праці у тому чи іншому місяці.

І дружині своїй Тетяні Грабко, яка працює завідувачем архівом, я думаю, після такого розголосу ректор перестане виплачувати додаткові кошти за здавання нею у її основний робочий час макулатури і виписування довідок, що приведе у подальшому до економії щомісяця фонду заробітної плати ще на 600-700 гривень, які теж можна буде використати для нарахування надбавок ще якійсь частині тих працівників університету, які домоглися високих результатів у праці у тому чи іншому місяці.

І навіть уже лише оце зменшення сумнівних додаткових виплат ректорові і членам його сім'ї стане результатом, який заслуговує на те, щоб університет відвідала міністерська комісія з цього приводу, адже і у міністерства, і в університету, і у ректора Грабка викликали б набагато менше радості відвідини університету з цього приводу офіцерів управління по боротьбі з організованою злочинністю, поява яких в університеті може не забаритись і у майбутньому, якщо політика самозбагачення сім'ї ректором Грабком буде проводитись і далі.

А, я впевнений, що буде ще й другий результат, пов'язаний з тим, що Наталія Шевчук перестане нагромаджувати помилки під час планування фінансового забезпечення університету, оскільки звільниться з посади начальника планово-фінансового відділу за власним бажанням чи за угодою сторін. Адже, сподіваюсь, не стане ж ні вона, ні ректор Володимир Грабко очікувати на те, щоб хтось із працівників університету, скориставшись порадою членів міністерської комісії, звернувся до управління по боротьбі з організованою злочинністю, щоб його працівники перевірили справжність табелів виходу на роботу інженера Н.Г. Шевчук в лабораторії кафедри ЕМСАПТ, очолюваної за сумісництвом проректором Володимиром Грабком, у ті роки, коли вона виконувала обов'язки секретарші проректора Володимира Грабка, працюючи у його приймальні, розміщеній зовсім в іншому корпусі. А також перевірили і те, на якій підставі проректор і він же завідувач кафедри ЕМСАПТ Володимир Грабко виплачував своїй секретарші

Н.Г. Шевчук, що лише збирала у відвідувачів і носила йому на підпис папери, вдвічі більшу зарплату інженера 1-ї категорії, начебто обслуговуючого складне обладнання в лабораторії кафедри ЕМСАПТ, розташованій зовсім в іншому корпусі. А це, між іншим, за кілька років привело до незаконної переплати зарплати їй у розмірі кількох десятків тисяч гривень? Тож, я сподіваюсь, що дуже скоро наш університет отримає нового і більш кваліфікованого начальника планово-фінансового відділу, не заплямованого реалізацією сумнівних способів отримання зарплати у минулому.

Упевнений я і у тому, що буде ще й третій результат, обумовлений тим, що в.о. професора кафедри Тамара Савчук перестане займатись маніпуляціями з навчальним навантаженням по всіх дисциплінах і з навчальними потоками з усіх спеціальностей, оскільки звільниться за власним бажанням чи за угодою сторін з адміністративної посади начальника навчального відділу університету, яку вона посідає за сумісництвом на півставки. Адже, сподіваюсь, не стане ж вона триматись за цю сумісну півставочну посаду аж до тих пір, поки хтось із працівників університету, скориставшись порадою членів міністерської комісії, звернеться до прокуратури, на яку покладено функції органа, координуючого боротьбу з корупцією, з проханням, щоб її працівники примусили і Савчук і Грабко виконати вимоги прийнятого у 2011 році закону по боротьбі з корупцією, яким заборонено будь-яким посадовцям працювати додатково за сумісництвом на будь-яких посадах, окрім наукових і викладацьких, до яких не відноситься адміністративна посада начальника навчального відділу? Тож, я сподіваюсь, що дуже скоро наш університет отримає нового і не зарядженого на генерацію міжкафедральних конфліктів та порушення законодавства про боротьбу з корупцією начальника навчального відділу.

Ну, а тепер я звертаюсь до своїх недоброзичливців. Як би ви до мене не ставились, але змушені будете визнати, що я протягом усіх трьох з половиною років ректорства Володимира Грабка здійснював відкритий чесний аналіз усіх його рішень з публікацією цього аналізу на своєму сайті у супроводі порад, як ці ректорські рішення треба було б трансформувати, щоб вони не порушували чинне законодавство і нормативні документи вищої школи. Але на жодний мій аналіз ректор Грабко за три з половиною роки ні разу не відгукнувся і жодного разу не скористався моїми порадами. Тож вас, панове, не повинно дивувати те, що після того, як покровителі ректора Грабка міністр Табачник і його перший заступник Суліма втратили свої посади, я звернувся до нового міністра Квіта з проханням, аби він звернув увагу на несумісність ректорській посаді тих дій нашого ректора Грабка, які не відповідають чинному законодавству. Ось чому і з’явилась у нашому університеті міністерська комісія.

І я відмітаю, панове недоброзичливці, усі ваші попрікання у тому, що я повинен був давати поради як уникати порушень ректорові Грабку у розмовах з ним сам на сам, а не публічно, оскільки, відмовившись після вступу на ректорську посаду виконати норму закону про вищу школу і норму

статуту нашого університету про призначення мене своїм радником – норму, яка розповсюджується на усіх ректорів, що відпрацювали на ректорській посаді не менше 10 років, він дав мені зрозуміти однозначно, що дослуховуватись до моїх порад, навіть висловлених сам на сам, не збирається.

І не треба, панове, мене попрікати також і тим, що я нападаю на молодого ректора, який ще не набрався досвіду. Адже який же він молодий, якщо уже переступив життєву відмітку у 54 роки, і який же він недосвідчений, якщо перед вступом на посаду ректора протягом 12 років відпрацював проректором?

А що ж до заяви одного із вас, що завдяки міністерській комісії я сподіваюсь «знову всістись у ректорське крісло», то на цю заяву я дам таку відповідь.

Пропрацювавши на посаді ректора 21 рік і перетворивши Вінницький політехнічний інститут у Вінницький державний технічний університет, домігшись отримання ним статусу національного, запровадивши у ньому канадську технологію навчального і наукового процесів, вивівши університет у двадцятку кращих університетів України за критеріями ЮНЕСКО, домігшись найвищої ефективності аспірантури в системі міністерства освіти і науки України, відкривши 5 спецрад по захисту кандидатських і докторських дисертацій за 12 науковими спеціальностями та заснувавши 6 наукових журналів, зробивши університет популярним в інших державах, які направляють нам своїх громадян для фахової підготовки, запровадивши систему надбавок за високі досягнення у роботі, на жаль, нині відмінену, яка охоплювала щомісяця більше 300 професорів і рядових працівників університету, та, на жаль, нині відмінену систему стимуляції роботи аспірантів і докторантів, завдяки якій університет компенсував їм витрати на публікацію наукових статей і монографій та витрати, що супроводжують процес апробації і захисту дисертацій, побудувавши квартири для 250 сімей професорсько-викладацького складу і рядових працівників університету, що стояли в чергах на отримання житла, створивши систему розвитку матеріальної бази університету, саме завдяки одного із напрямів якої студенти отримали льодовий палац, в якому на безкоштовній основі проводились у часи мого ректорства заняття з конькобіжного спорту для усіх студентів під час уроків фізкультури, і зробивши багато інших цікавих речей для роботи і відпочинку студентів та працівників університету, я уже увійшов в його історію як один із тих ректорів, який керував найдовше і найефективніше.

А тому повернутись на посаду ректора я дійсно не проти, але ненадовго і лише задля того, щоб повернути нашому університету славу одного із 20 кращих вищих навчальних закладів України, у якому знову не буде місця корупції. І хоча кожен наступний рік ректорства у нинішні часи навряд чи буде підвищувати мою попередньо-зароблену високу оцінку ректорської успішності, заради вселення у душі працівників віри у перспективу я згоден присвятити службі на благо університету ще кілька років свого життя перш

ніж остаточно стати лише наставником магістрів, аспірантів і докторантів та громадським контролером діяльності ректорату, який здійснює на своєму сайті інформаційний супровід цієї діяльності в усіх її проявах.

І якщо нинішній міністр, незважаючи на усі недоліки в роботі, допущені Володимиром Грабком, завдяки тому, що на ці недоліки закриють очі усі ті, хто зобов'язаний їх усувати, не захоче поміняти ректора у нашому університеті вже у цьому році, то не за горами уже і рік 2015–й, в якому у нашому університеті відбудуться чергові вибори ректора, на яких колектив університету вибере собі нового керманича. І не буде трагедії, якщо обраним буду не я, але трагедія матиме місце, якщо буде знову обрано Володимира Грабка, адже він знову знайде собі таких соратників як Шевчук і Савчук і їм подібні і побудує нові схеми самозбагачення, оскільки у 55 років характер і звички уже не міняються.

Сьогодні я останній раз відповідаю на запитання автора анонімного листа

Шановні дописувачі на мій сайт, пора уже відмовитись від надсилання мені анонімних листів. Я ж під усіма своїми висловлюваннями підписуюсь! То чому ж ви не берете з мене приклад? Адже на анонімках ми ніколи не побудуємо громадянського суспільства в Україні. А тому пора уже висловлювати критичні зауваження, не ховаючи їх авторства.

А то цікава картина спостерігається – у соціальній мережі «Вконтакте» викладачі і студенти нашого університету, голосуючи в аккаунті «Громада ВНТУ», стверджують шестидесяти процентами голосів, що вони не підтримують нашого ректора Володимира Грабка, і лише 18% голосів висловлюються на його підтримку при 22% голосів, яким байдуже – буде він ректором, чи буде ректором хтось інший. Тобто, майже дві третини викладачів і студентів (із вибірки станом на сьогодні у 1200 осіб) не підтримують ректора Володимира Грабка, а на засіданнях Вченої ради університету і на зборах Конференції трудового колективу ми бачимо суцільну благостність – проти сумнівних пропозицій ректора виступають лише професор Борис Мокін та професор Олександр Мокін і, як правило, утримується (тобто ні за ні проти) професор Віталій Мокін – усі ж інші члени Вченої ради та Конференції трудового колективу дружно голосують за усі пропозиції ректора Володимира Грабка, навіть якщо це пропозиції йти у відпустку за власний рахунок або читати лекції без оплати.

У зв'язку з цим виникає запитання: *«Звідки ж тоді беруться 60% тих, хто Володимира Грабка як ректора не підтримує під час голосування в соціальній мережі?»*

І відповідь на це запитання, на мій погляд, проста – і у Вченій раді і у Конференції трудового колективу, я думаю, теж 60% їхніх членів внутрішньо не підтримують сумнівні ректорські ініціативи, але бояться це показувати відкрито. Але я впевнений, що, якби і ці його пропозиції і затвердження його

звіту проводилось таємним голосуванням, то голосів «проти» теж було б десь на рівні 60%.

До речі, я в усі роки свого ректорства завжди проводив затвердження звіту на Конференції трудового колективу таємним голосуванням, аби отримати не показушну, а реальну оцінку. І навіть у найкращі часи, коли і система преміювання працювала на весь колектив, і ключі від квартир вручались масово, мені віддавали лише 85% голосів. А тому я ніколи не повірю у те, що може бути підтримка у ректора сьогодні, коли усе погано, на рівні майже 100% при звітуванні. Просто у тих, хто голосує, спрацьовує страх бути не переобраним, бути не підтриманим у бажанні поїхати в закордонне відрядження, недоотримати навчальне навантаження до повної ставки і багато чого ще такого, чого бояться ті, хто щось із запропонованого ректором не хотів би підтримувати.

Але цей страх треба із себе вичавлювати. І від цього і кожному із нас легше житиметься, і громадянське суспільство в країні утверджуватиметься, і ректор менше помилок робитиме. А тому треба відвикати від анонімності критики.

Але сьогодні я ще дам відповідь на те запитання, яке надійшло мені листом без авторства.

А запитання таке: *«Шановний Борисе Івановичу, у минулі роки ви завжди вручали премію глядацьких симпатій екс-ректора і на конкурсі «Міс ВНТУ» і на конкурсі «Містер Шарм», а цього року вас не було ні на тому конкурсі, ні на тому – чому? Ваша премія завжди була більшою усіх інших призів, тож її чекали і нинішні переможці, а ви їх розчарували – що шкода стало грошей, чи як?»*

Дорогі мої цьогорічні «Міс ВНТУ» і «Містер Шарм» та ті, хто мені надіслав це запитання! Не шкода мені було грошей на премії глядацьких симпатій екс-ректора. І щоб ви мені повірили, що не шкода, я вам повідомлю, що на нужди нашої армії у цьому році я уже перерахував благодійні внески у розмірі 15 300 гривень. На фоні цих перерахувань, як ви розумієте, 500 гривень премії для «Міс ВНТУ» і 500 гривень премії для «Містера Шарм», то є зовсім незначними сумами.

А не прийшов я на конкурси «Міс ВНТУ» і «Містер Шарм» тому, що їх проведення у цьому році було не на часі. Адже під час проведення одного із них вся Україна ще оплакувала «Небесну сотню», а під час проведення другого у розпалі була російська агресія у Криму і повним ходом йшло його відторгнення від України, яке супроводжувалося наругою над нашими військовими, котрим начальство заборонило використовувати зброю для захисту. Тому я не вважав наші веселі конкурси адекватними ситуації у країні, і, якби був ректором, то не те, що не сидів би на цих конкурсах у залі в якості глядача, а взагалі заборонив би їх у такі трагічні часи для України проводити.

А у наступному році, якщо ці конкурси будуть проводитись не у дні трагедій, то і я буду під час їх проведення вболівати за когось у залі, і премії глядацьких симпатій екс-ректора обов’язково вручатиму.

Спрощення доступу до публічної інформації

У повідомленні на сайті УНІАН від 17 квітня 2014 року вказано, що в.о. президента України Олександр Турчинов підписав закон про спрощення доступу до публічної інформації, який офіційно називається Законом України «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації», і який було проголосовано у Верховній Раді України 27 березня 2014 року.

Мета цього закону полягає у приведенні 4 Кодексів і 53 Законів України у відповідність до законів «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації.

Цим документом передбачено значне розширення інформації, до якої громадяни отримали право доступу.

Законом вводяться штрафи за – далі цитата із сайту УНІАН: *«необоснованное отнесение информации к информации с ограниченным доступом, не предоставление ответа по запросу на информацию, не предоставление информации, неправомерный отказ в предоставлении информации, несвоевременное или неполное предоставление информации, предоставление недостоверной информации».*

Я вирішив цю інформацію включити до змісту книги для того, щоб адміністрація нашого університету – і не лише нашого – зрозуміла, що епоха приховування нею від колективу своїх рішень закінчилась.

При поселенні в студентські гуртожитки ніяких додаткових внесків сплачувати непотрібно

Позавчора від студентів Інституту електроенергетики та електромеханіки нашого університету мені стало відомо, що, виявляється, при поселенні в студентські гуртожитки від них вимагають вносити окрім основної плати ще й по 50 гривень додатково.

Ці внески у розмірі 50 гривень, начебто, потрібні для того, щоб здійснювати поточний ремонт обладнання, розміщеного в жилих секціях гуртожитків. І вносити їх потрібно не на рахунок університету, а на рахунок якоїсь приватної фірми, яка, начебто, і здійснює потрібні ремонтні роботи.

Але ж це незаконно! Адже при розрахунках вартості проживання в студентському гуртожитку враховується не лише плата за квадратні метри і використані воду, тепло та електроенергію, але і нормативні відрахування на відновлення обладнання, розміщеного у жилих секціях та коридорах, за рахунок яких і здійснюються ремонтні та відновлювальні роботи. І організовувати ці ремонтні та відновлювальні роботи зобов'язана адміністрація університету, використовуючи ту частину плати за гуртожитки, яку для цього студенти і вносять. І нічого додатково і нікому вони вносити не повинні.

А суми внесків чималенькі і їх легко оцінити. Розрахунок цих внесків проведемо, виходячи з того, що в гуртожитки нашого університету щороку поселяються не менше 2500 студентів. Тож, виходить, що разом вони перераховують на рахунок приватної фірми 2500х50=125000 гривень. І важко повірити у те, що ця фірма виконує щороку ремонтних і відновлювальних робіт в гуртожитках на таку суму. Але, навіть, якщо, як сказав мені один із студентів-електромеханіків, додаткові внески при поселенні вносять лише студенти, які поселяються в гуртожиток вперше, ці додаткові внески складуть суму, не меншу 25 000 гривень, що теж немало.

Тож варто було б студентському самоврядуванню дослідити, по-перше, скільки коштів перераховують студенти університету цій приватній фірмі щороку, по-друге, на яку суму виконує ця фірма ремонтних і відновлювальних робіт в гуртожитках університету, а по-третє, чому за ці роботи з цією фірмою не розраховується університет, використовуючи ту частину плати за проживання, яка і включена у цю плату для покриття вартості ремонтних і відновлювальних робіт.

І наостанок. Якщо фірма, на рахунок якої перераховуються студентські внески, не побажає надавати представникам студентського самоврядування необхідну інформацію, керівникам цієї фірми треба буде нагадати, що 17 квітня 2014 року виконувач обов’язки президента України, голова Верховної Ради України Олександр Турчинов підписав Закон України «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України у зв’язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації», згідно з яким, як повідомляє УНІАН, *«передбачене значне розширення інформації, до якої громадяни мають право доступу»*, а також вводяться штрафи за *«необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, не надання відповіді на запит про інформацію, не надання інформації, неправомірну відмову в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації»*. А, оскільки інформація про сплату студентами, які поселяються в гуртожитки, додаткових внесків не відноситься до інформації з обмеженим доступом, а відноситься до публічної інформації, то в разі відмови керівниками фірми в її наданні представникам студентського самоврядування, за зверненням будь-кого з цих представників до прокуратури, керівники фірми не лише нададуть потрібну інформацію, але ще й заплатять штраф за її ненадання до втручання прокуратури. До речі, у цьому місці, мабуть, не зайвим буде нагадати працівникам університету про те, що і інформація про виплати, додаткові до основного окладу, визначеного первинним контрактом, комусь із керівників університету у вигляді надбавок, договорів підряду чи премій, теж відноситься до публічної інформації, яку адміністрація не має права приховувати від працівників університету.

У чому різниця між Майданом у Києві і Майданами у містах на Сході України?

Нині і президент Росії Володимир Путін, і його оточення, і його обожнювачі в Україні не перестають повторювати, що Майдани у містах Донецької та Луганської областей за своїм змістом і метою є подібними до Майдану у Києві, оскільки теж націлені на боротьбу з владою.

Тож на їхню думку, ніхто з тих, хто підтримував Майдан у Києві, який повстав проти влади Януковича, не має морального права звинувачувати учасників Майданів у містах на Сході України у зраді Батьківщини за те, що вони повстали проти нинішньої влади у Києві, що прийшла на зміну влади Януковича.

Я ж спробую, спираючись на конкретні факти, показати, що Майдани у містах на Сході України не лише не є подібними Майданові у Києві, а що між ними є велика різниця, а точніше, що вони лежать на протилежних полюсах державотворення.

І почну я з використання історичного методу досліджень, згідно з яким в усіх державах в усі історичні епохи повстання народу проти діючої влади, які досягали успіху, тобто які приводили до зміни влади, виникали у столицях цих держав. І при цьому столичні повстанці, до складу яких входили і добровольці з периферії, ніколи не ставили собі за мету знищення самої держави, а ставили за мету завжди лише утвердження іншого ладу у цій же державі заради її розквіту. І події в інших містах держави лише географічно розширювали столичне повстання, сповідуючи ту ж саму ідеологію. Повстання ж, які виникали на периферії держав без підтримки столиці, завжди були націлені не на зміну центральної влади заради розквіту цієї держави, а на відокремлення певної території від держави для створення на ній самостійного державного утворення або ж на входження цієї території до складу іншої держави. І жителів столиці у складі цих периферійних повстанців ніколи не було. І, якщо у випадку боротьби за створення на території повстання самостійного державного утворення повстанці попадають хоча б у категорію борців за свободу своєї народності, то у випадку боротьби за входження території повстання до складу іншої держави повстанці автоматично попадають у категорію зрадників своєї держави і найманців іншої. Тож, як бачимо, і мета у столичного та периферійних повстань різна, і задачі різні, і склад учасників різний, і категорійність різна.

Розглядаючи події на Майдані у Києві, ми бачимо, що вони цілком вписуються в ідеологію історичного методу на позитивному полюсі державотворення, адже ці події розпочалися у столиці, були націлені на зміну діючої влади заради розквіту держави і серед їхніх учасників не менше половини складали представники усіх областей України, а географічне розширення столичних подій на інші міста України мало те ж саме ідеологічне підґрунтя.

А розглядаючи виникнення Майданів у містах Сходу України, бачимо, що вони теж цілком вписуються в ідеологію історичного методу, але на

протилежному полюсі державотворення – негативному, оскільки вони розпочалися на периферії держави, націлені на відокремлення території повстання від держави та входження цієї території до складу іншої держави, і серед їхніх учасників зовсім відсутні представники столиці, а ідеологічної підтримки у столиці вони не мають.

Дуже суттєво відрізняються учасники Майданів у містах на Сході України та у Києві за своїми політичними уподобаннями, адже у Києві на Майдані стояли лише ті, хто не голосував за Януковича на президентських виборах ні у кінці 2004-го, ні на початку 2005-го років, ні у 2010 році і пов'язує нинішні біди держави саме з його правлінням, а на Майдани міст Сходу України вийшли якраз усі ті, хто голосував у ці роки саме за нього, але бездумно не пов'язує ні з ним, ні з його місцевими намісниками усі свої біди, як-то відсутність робочих місць чи низькі зарплати і пенсії та високі ціни, а висуває свої претензії з цього приводу уже до нинішньої влади, якій ще немає і двох місяців від народження.

Але є ще й інша відмінність Майданів у містах на Сході України від Майдану у Києві. Згадаймо, як вони починались. – У Києві на Майдан спочатку вийшли лише нічим не озброєні студенти, які мирно протестували проти відмови Януковича підписати договір про асоціацію України з ЄС, і лише після жорстокого побиття і розгону студентів загонами «Беркуту» їм на допомогу з гнівним протестом прийшли пересічні жителі столиці та інших міст України, причому спочатку не озброєні. І озброюватись протестанти почали лише тоді, коли проти них почалась друга фаза придушення протесту з застосуванням «беркутівцями» уже не лише гумових кийків і сльозогінного газу та ударів ногами, а і з застосуванням вогнепальної зброї з гумовими кулями і водометів, для захисту від яких і створення пунктів приготування їжі та надання допомоги пораненим протестувальниками було зайнято чотири будівлі, лише одна із яких є адміністративною і жодна не є місцем постійного розташування відділень міліції чи СБУ.

А усі Майдани у містах Сходу України починались з того, що на площі міст виходили з арматурою і бейсбольними бітами в руках проплачені загони територіально-споріднених бритоголових «тітушок» у супроводі колишніх і нинішніх російських спецназівців, переодягнених у «зелених чоловічків», з автоматами, які роззброювали міліцію і захоплювали адміністративні приміщення, приміщення дислокації міліції та СБУ, і які поперед себе виставляли одурманених російською телевізійною пропагандою прихильників із числа місцевих жінок і пенсіонерів для розмахування російськими прапорами та проросійськими лозунгами, а також для прикриття усієї цієї зрадницько-чужинської братії в разі, якби в українських міліціонерів і солдат охоронних підрозділів виникло бажання чинити спротив.

Ну і сама головна відмінність Майданів у містах Сходу України від Майдану у Києві полягає у тому, що на столичний Майдан прийшли ті, хто хоче аби розцвіла Україна і стала державою з європейським рівнем життя і європейськими свободами, а на Майдани міст Сходу України прийшли ті, які

не хочуть жити в Україні, а бажають, прихопивши частину українських територій, стати громадянами Росії, незважаючи на її тоталітарний устрій і відсутність будь-яких свобод, окрім свободи вживання алкоголю у необмежених кількостях.

Але ці зрадники України помиляються, коли думають, що вони разом з територіями свого проживання потрібні путінській Росії, в якій у російській частині Донбасу уже закриті усі шахти, як такі, що є нерентабельними у порівнянні з відкритими вугільними кар'єрами Кузбасу, і багато колишніх працівників яких, щодня двічі перетинаючи кордон, нині підпрацьовують на шахтах українського Донбасу. А не потрібен український Донбас путінській Росії тому, що Путін та його оточення не можуть не усвідомлювати, що ті, хто повстав проти уряду України, протестуючи проти низького рівня життя, в разі закриття тих дотаційних шахт, на яких вони нині працюють, що після приєднання українського Донбасу до Росії сталося б обов'язково, повстануть і проти уряду Росії, оскільки на відміну від жителів країн Середньої Азії вони не погодяться працювати двірниками в російських містах, а видобувати вугілля у рентабельних шахтах і вугільних кар'єрах у Росії і без них є кому.

Тож на відміну від Криму з Севастополем, які потрібні були Росії для вирішення проблеми дислокації Чорноморського флоту і виділення нагородних квартир для морських офіцерів, що дослужились до пенсії на Півночі і Далекому Сході, Путіну нині потрібен не український Донбас в якості прибавки до території Росії, а потрібна розруха у Донбасі – складовій частині України, яку може спричинити громадянська війна в Україні. Адже в результаті цієї громадянської війни Україна стала б настільки політично і економічно залежною від Росії, що виконувала б любу забаганку її уряду, і відділяла б Росію широкою санітарною смугою від успішних країн Європи, у яких ніколи не виникне бажання прийняти до своєї співдружності таку бідну і васально залежну від Росії державу, якою стане Україна після громадянської війни. І підтвердження цьому ми бачимо на прикладі Боснії та Герцеговини, зруйнованої громадянською війною між босняками і боснійськими сербами, викликаною бажанням останніх приєднатись разом з територіями свого проживання у Боснії та Герцеговині до Сербії.

І щоб не допустити виникнення громадянської війни в Україні, українському урядові потрібно вжити рішучих заходів по ліквідації вогнищ сепаратизму на Сході України, допоки вони не накрили усі населені пункти Донецької і Луганської областей і не перетворились на суцільну роз'ятрену рану на тілі держави, в яку із садистським задоволенням підкидатимуть «солі» колишні і нинішні російські спецназівці, переодягнені в «зелених чоловічків».

Сьогодні багато хто для вирішення цієї задачі радить нашому міністру оборони, нашому міністру внутрішніх справ, нашому командувачу внутрішніми військами, нашому командувачу Національної гвардії скористатись тактикою хорватів, які після проголошення незалежності Хорватії зіткнулись на сході країни з проявами агресії на своїй території

сербських бойовиків, що нападали на хорватські адміністративні споруди і поліцейські управління, прикриваючись жінками і дітьми.

Для того, щоб зрозуміти суть цієї хорватської тактики, я процитую Володимира Білого, який у коментарях до статті Сергія Захаріна «Як позбутись «поганих» вишів», опублікованій у №14 від 18-25 квітня 2014 року «Дзеркала тижня», написав: *«хорвати, коли зустрілись з тактикою сербських бойовиків прикриватись жінками та дітьми (як наш Крим та Донбас), швидко знайшли по-людськи зрозумілу протидію. Випускали вгору світлову сигнальну ракету, що означало: через 30 сек. усі, хто вирішив залишитися довкола цієї кучки бойовиків, визнаються учасниками бойових дій. Відтак «цирк» з жінками, що «захищають» людей з автоматами, швидко втратив свою актуальність»* – кінець цитати.

Підтверджує слова Володимира Білого і Денис Олейніков – автор футболки з написом *«Спасибо жителям Донбасса за президента...»*, який рятуючись від переслідувань у часи правління Януковича, переїхав на постійне місце проживання до Хорватії. В одному із своїх уже хорватських постів у соціальній мережі Фейсбук Денис написав – цитую: *«То, что сегодня творит Россия на Донбассе с участием "мирных жителей" – отнюдь не ново. Подобные тактики использовали сербы во время оккупации восточных земель Хорватии – против хорватской армии: и стрельба из-за голов"мирных", и блокирование техники... Набирали и инструктировали "мирных жителей" в диверсионных центрах Сербии, после чего перебрасывали через кордон и поселяли в домах, которые оставили хорваты-беженцы. Кстати, "мирными этническими сербами" были, в основном, отставные военные, с той же мотивацией, что и у россиян сейчас – заработать на крови. От действий так называемых "мирных жителей" хорваты испытывали достаточно ощутимые потери в живой силе и технике (а не только унижение, которое переживают украинцы, когда у наших солдат ОТБИРАЮТ (!!!!!) автоматы и бронетраспортеры). С этим нужно было что-то делать – и решение было принято. Оно было непростое – но, как показало будущее, позволило сберечь тысячи человеческих жизней с обеих сторон. Когда соединения регулярной армии Республики Хорватия сближались с сербскими солдатами, ополченцами и "мирными" (разделение, как правило, было очень условным – как и ныне на Донбассе), хорваты выстреливали в воздух специальную сигнальную ракету, которая означала: ровно через 30 секунд после сигнала все люди, находящиеся в зоне боевых действий со стороны противника, считаются ВОЕННЫМИ. 30 секунд было дано случайным прохожим и зевакам для того, чтобы покинуть место столкновения. Об этом было сообщено через газеты, ТВ и в листовках, которые распространялись в зоне конфликта. Итог – быстрый и радикальный: буквально после первых двух-трех столкновений количество случайных людей и "зевак за компанию" в районах боевых действий уменьшилось почти до нуля. Точно зная, что через полминуты начнет работать армия безо всяких "няш-мяш", большинство простых людей не хотело испытывать судьбу почем зря. При этом хорватская армия*

соблюдала "правила войны" – что и подтвердил Гаагский трибунал по бывшей Югославии, ОПРАВДАВШИЙ легендарного хорватского генерала Анте Готовину. Ведь настоящим мирным жителям всегда предоставлялась возможность уйти невредимыми…А для того, чтобы победить, хорошо бы поучиться у хорватов – которые выстояли против сильного, хорошо вооруженного, превосходящего по всем параметрам противника, потому что: а) не боялись принимать жесткие, но верные решения; б) очень, очень, очень любили свою страну» – кінець цитати.

Із вище викладеного легко бачити, що хорвати застосовували «сигнально-ракетну» тактику проти «чужих» сербів, з якими були у стані повномасштабної війни, а тому сьогодні цю тактику в Україні застосувати не можна, оскільки, по-перше, ми ще не в стані війни з Росією і навіть не в стані громадянської війни між прихильниками приєднання Донбасу до Росії і прихильниками збереження Донбасу у складі України, а по-друге, принаймні, половину «зелених чоловічків» з автоматами складають громадяни нашої держави. Тож аби не підливати «масла у вогонь» і не привести до спалаху громадянської війни в них не треба стріляти, навіть якщо вони захопили якісь адміністративні будівлі – треба шукати безкровні способи витіснення їх з цих будівель. Але сепаратистам, бажаючим розв'язати громадянську війну в Україні, не лишнім буде частіше нагадувати про те, що в разі її спалаху хорватська «ракетно-сигнальна» тактика матиме моральне і юридичне право бути використаною і в Україні. А щодо тих «зелених чоловічків» з автоматами, які під прикриттям цивільного населення сьогодні «пробують» атакувати українські військові частини, то у цьому випадку не потрібно ніякої хорватської «ракетно-сигнальної» тактики – тут треба лише дотримуватись положень вітчизняного «Статуту караульної служби», згідно з яким вогонь на ураження відкривається по усіх, хто продовжує наближатись до зони, що охороняється, після здійснення охоронцями попереджувальних пострілів у повітря. І приклад ефективного застосування бійцями Національної гвардії цього «Статуту» ми уже маємо. Тож, як кажуть ті, проти кого це було використано: «Лиха беда – начало!»

А закінчити цей матеріал я хочу двома запитаннями: *«Невже Україна нині має керівників і генералів менш розумних, менш кмітливих і менш сміливих, ніж їх мала близька нам по крові Хорватія двадцять років тому? І невже вони не здатні безкровно приборкати тих, кому невдоволення нинішнім своїм життям затуманило мозок настільки, що вони втратили здатність реально оцінювати ситуацію?»*

Про те, як за підтримку курсу, проголошеного новими керівниками міністерства, ректор Володимир Грабко оголосив мене на засіданні Вченої ради не патріотом

24 квітня 2014 року наприкінці засідання Вченої ради нашого університету ректор Володимир Грабко виступив з короткою характеристикою результатів роботи комісії, яка за вказівкою міністра

шукала в університеті відповіді на запитання, поставлені мною у «Відкритому листі міністру…» та у «Постскриптумі…» до цього листа.

Я чекав, що після згадки про те, що комісія знайшла цілий ряд недоліків у нашому університеті, ректор акцентує свою увагу на тому, як ці недоліки усунути, оскільки їх усунення є обов'язковою умовою того, щоб наш університет в подальшому увійшов у русло проголошеного новими керівниками міністерства курсу на європейську відкритість у роботі університетів, про суть якого можна прочитати, наприклад, у матеріалі порталу Освітня Політика «Українські університети – курс на прозорість», підготовленому Іриною Світящук та поширеному у соціальній мережі Фейсбук першим заступником міністра освіти і науки Інною Совсун, а також у матеріалі, розміщеному на сайті Центру дослідження суспільства членом Колегії Міністерства освіти і науки України Єгором Стадним під заголовком *«Зарплатний феодалізм в українських ВНЗ»*.

Але яким же було моє здивування, коли замість наголосу на заходах по усуненню недоліків, я почув від ректора Володимира Грабка в завершальній фазі його виступу засудження моєї, на його думку, не патріотичної позиції, обумовленої ініціюванням приїзду до університету міністерської комісії та висвітленням на моєму персональному сайті недоліків у роботі університету, адже ознакою патріотизму, як він дав чітко зрозуміти у своєму виступі усім присутнім, є намагання заховати від чужих очей усі наші негаразди у тому числі і ті, виникненню та триванню яких ми завдячуємо особисто ректорові та його небажанню ці негаразди усувати, незважаючи навіть на те, що вони порушують чинне законодавство.

Більше того, Грабко у своєму виступі дійшов навіть до того, що звинуватив мого сина Олександра Мокіна, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри, а тому теж члена Вченої ради, у тому, що, на його думку, це Олександр створив у соціальній мережі спеціальний ресурс для організації з його допомогою негативних оцінок діяльності ректора – при цьому Грабко заявив, що так думає не лише він, а і перший проректор Олександр Романюк, котрий не міг цього ні підтвердити, ні спростувати, оскільки на цьому засіданні Вченої ради не був присутнім. Я особисто зрозумів, що ректор, не називаючи, мав на увазі голосування у спільноті «Громада ВНТУ», про що я писав раніше, у якому з моменту його створення уже взяли участь біля 1200 осіб, і у якому більше 60% відвідувачів проголосували за негативну оцінку діяльності Грабка як ректора і віддали менше 20% голосів на його підтримку, і про яке ми з Олександром дізнались зовсім недавно – тоді, коли участь у голосуванні цієї спільноти, розміщеній у соціальній мережі ВКонтакті, взяли участь вже біля 700 осіб.

У своїй відповіді після звинувачувального виступу ректора я звернув увагу на те, що про кожен із недоліків я публікував інформацію на своєму сайті одразу ж після його виявлення – і ці публікації продовжуються уже три з половиною роки, але ректор замість того, щоб одразу ж реагувати і виправляти недоліки, користуючись тим, що він був улюбленцем Євгена Суліми – колишнього першого заступника міністра Дмитра Табачника, робив

вигляд, що він не читає моїх публікацій, і ніяк не реагував на них. Тож нічого дивного немає у тому, що після увільнення з міністерських посад Грабкових покровителів Табачника і Суліми і продовження Володимиром Грабком політики не реагування на виявлені мною і опубліковані на моєму сайті недоліки уже і при нових керівниках міністерства, я звернувся до нового міністра Сергія Квіта з відкритим листом, в якому звернув увагу на те, що наш ректор ніяк не хоче реагувати на виявлені недоліки, і попросив, аби хоч міністр, звичайно ж, після перевірки відповідною комісією того, чи дійсно вказані мною недоліки мають місце у нашому університеті, змусив нашого ректора почати ці недоліки усувати.

І це не я, а ректор Грабко винуватий у тому, що дипломи іноземним студентам не підписуються деканами факультетів, як того вимагають чинні документи, тому що не я ліквідував факультети у нашому університеті і не я вивів зі штатного розпису посади деканів, а ректор Грабко. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цього недоліку, потрібно усувати цей недолік шляхом відновлення факультетів в університеті і повернення до штатного розпису деканів. І до того, як написати це у відкритому листі міністру, я про це на своєму сайті писав не один раз протягом останніх двох років, але на жодному із засідань Вченої ради чи ректорату ректор уваги цьому питанню так і не приділив.

І це не я, а ректор Грабко винуватий у тому, що по багатьох кафедрах у нашому університеті в останні три роки не оголошуються конкурси на посади завідувачів цих кафедр, а ректор Грабко і сам без оголошення конкурсу завідує однією із таких кафедр уже більше трьох років. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цього недоліку, потрібно усувати цей недолік шляхом оголошення конкурсу на завідування кафедрами, на яких нині немає завідувачів, для яких ця посада є основною, що є, до речі, обов’язковою умовою при акредитації спеціальностей, в процесі якої наш університет нині перебуває.

І це не я винуватий у тому, що ліквідувавши надбавки і доплати сотням викладачів і співробітників університету, скоротивши ставки і переводячи за рахунок економії коштів в режим замерзання кожної зими усі навчальні аудиторії, ректор Грабко водночас домовився з колишнім своїм покровителем – першим заступником міністра Євгеном Сулімою і підписав додаток до свого контракту, згідно з яким невдовзі після того, як був призначений ректором, уже став отримувати 20338 гривень місячної зарплати замість 9546 гривень, які він мав право собі нарахувати за умовами основного контракту. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цієї інформації на сайті, Грабку потрібно було б добровільно відмовитись від 20-тисячної зарплати, призначеної з порушенням умов, визначених в основному контракті, і повернутись до тієї зарплати, яка йому була встановлена первинним контрактом. Адже однією із ключових вимог основного ректорського контракту є виконання планів прийому на перший курс університету, яку Грабко із трьох своїх прийомних кампаній не виконав двічі – тож уже хоча б за це він не мав ні морального, ні

юридичного права бути заохоченим шляхом збільшення удвічі його основної ректорської зарплати. Та й за переведення багатогодинних лекційних курсів у кількагодинні консультації в мало чисельних студентських групах і примушення викладачів у магістерських групах у минулому році читати лекції на безоплатній основі шляхом скорочення відповідних частин ставок не свідчить про таку організацію навчального процесу, за втілення в життя якої ректор заслуговував на заохочення у вигляді отримання подвійної по відношенню до встановленої первинним контрактом ректорської зарплати.

І це не я винуватий у тому, що дружині Грабка, яка працює завідувачем архівом, за договорами підряду виплачуються кошти, додаткові до основної зарплати, за роботу виконану нею виключно лише в основний її робочий час і в рамках посадової інструкції, а винуватий ректор Грабко, який санкціонував ці додаткові виплати своїй дружині. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цієї інформації на сайті, Грабку потрібно було б уже хоча б після оприлюднення мною цієї інформації дати розпорядження припинити виплачувати своїй дружині додаткові до зарплати кошти, адже хто-хто, а він то добре знає, що вона не перепрацьовує на своїй роботі жодної додаткової години, оскільки сам особисто щодня протягом усіх цих років на ректорському «Ніссані» на моїх очах відвозив її одразу ж після закінчення робочого дня (хвилина-у-хвилину) додому. А у вихідні дні вона не працювала ніколи, що уже можу підтвердити особисто я, оскільки в усі вихідні дні працюю в університеті над виконанням завдань наукової тематики, а мій кабінет знаходиться майже поряд з офісом архіву.

І це не я винуватий у тому, що сину ректора Валентину, магістру електромеханіки та кандидату наук з теплових вимірювань, який працює доцентом кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, за договорами підряду виплачуються додатково до зарплати доцента кошти за обслуговування програмного забезпечення комп’ютерів бухгалтерії, у кілька разів більші тих, які виплачувались за виконання цієї ж роботи кваліфікованим програмістом, який виконував це обслуговування до залучення до цієї роботи Валентина, а винуватий ректор Грабко, який санкціонував ці набагато більші додаткові виплати саме своєму сину. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цієї інформації на сайті, Грабку потрібно було б уже хоча б після оприлюднення мною цієї інформації дати розпорядження припинити переплачувати своєму сину за виконання роботи по обслуговуванню програмного забезпечення комп’ютерів бухгалтерії зайві кошти, адже хто-хто, а він-то добре знає, що раніше за цю роботу платились набагато менші гроші, оскільки саме він ще у роки роботи проректором курирував цей процес.

І це не мною, а ректором Володимиром Грабком Наталію Шевчук було призначено начальником планово-фінансового відділу університету, незважаючи на те, що її попередня діяльність підпадає під ознаку «шахрайство», оскільки в усі ті попередні роки, в які вона працювала

секретаршею у приймальні проректора Грабка, він їй платив удвічі більшу зарплату інженера, який начебто займався експлуатацією складного обладнання у навчальній лабораторії, що розташована зовсім в іншому корпусі на кафедрі, очолюваній тим же Грабком – і це привело до незаконних перевитрат бюджетних коштів на суму, не меншу 30 тисяч гривень. У цьому місці не лишнім буде нагадати, що із 5 років ув'язнення, отриманих колишнім керівником Держфінагентства України Василем Волгою, лише два з половиною роки ув'язнення ним були отримані за спробу отримання хабара, а ще два з половиною роки ув'язнення Василем Волгою були отримані за статтею 190 Кримінального Кодексу України, яка називається «Шахрайство», – і отримані вони ним за цією статтею ККУ були за те, що свого шофера він оформив на посаду інженера відділу і протягом року платив йому вдвічі більшу зарплату, що привело до незаконних перевитрат бюджетних коштів у розмірі, більшому 10 тисяч гривень, тобто у розмірі, що підпадає під ознаку значний. Тож замість того, щоб звинувачувати мене у не патріотизмі за оприлюднення цієї інформації на сайті, Грабку потрібно було б уже хоча б після оприлюднення мною цієї інформації запропонувати Наталії Шевчук звільнитись з посади начальника планово-фінансового відділу за угодою сторін чи за власним бажанням і щезнути з поля зору працівників університету, аби усі ми забули і про неї, і про її попередню незаконну діяльність, і про її невміння кваліфіковано складати і захищати в міністерстві університетські кошториси, із-за чого в університеті періодично виникали проблеми з оплатою праці за виконану роботу.

Завершилось засідання Вченої ради університету під акомпанемент моєї з ректором словесної дуелі на фоні опущених долу очей її членів. А після завершення засідання мені вслід прозвучали погрози одного із членів Вченої ради – доцента Василя Леонтьєва, який нині працює директором Інституту електроенергетики та електромеханіки, і який є тіньовим радником ректора Володимира Грабка, а також начальником над ним як завідувачем кафедри, і якого Грабко призначив директором інституту, незважаючи навіть на те, що під час виборів директора у цьому інституті були двічі порушені норми Закону України про вищу освіту та норми Статуту нашого університету. До речі, Леонтьєв нині є і моїм начальником, оскільки кафедра, професором якої я працюю, входить до структури саме очолюваного ним інституту. В своїх погрозах Леонтьєв пообіцяв довести, що у бутність ректором я теж був корупціонером, чим мене дуже потішив і розвеселив. Адже у роки моєї роботи ректором дехто з викладачів навіть вголос жалівся на те, що в нашому університеті працювати складніше і голодніше, ніж в багатьох інших вузах Вінниці, оскільки ректори багатьох із них «закривають очі» на те, що викладачі мають прибутки від студентів, а я викладачів нашого університету не лише тримаю «в чорному тілі» з цього приводу, але й не беру під захист, а створюю комісії по перевірці, коли студенти звинувачують їх у хабарництві, із-за чого трьох викладачів у різні роки навіть було засуджено. І принаймні ті, що були засуджені, якби у мене були якісь корупційні гріхи, обов'язково постарались би, щоб правоохоронні органи добралися і до мене.

І спроби такі з боку декого з моїх недоброзичливців були – і після подання ними заяв до прокуратури виклики були, і до слідчих відділів міліції, і протоколи допитів складались, але закінчувалися усі ці спроби принесенням вибачення мені правоохоронцями за завданий клопіт. Що мене ще здивувало в емоційному пориві Василя Леонтьєва – це те, що він, який читає усе, що мною написане, у тому числі і ті рядки в книжках, в яких я звертаю увагу читачів на те, що мій янгол-охоронець завжди знаходить способи рано чи пізно покарати моїх кривдників, не утримав свій емоційний порив у тих рамках, які мій янгол-охоронець допускає без накладення покарання, і які переступили, наприклад, міністр Табачник і його перший заступник Суліма під час проведення виборів ректора в нашому університеті у 2010 році та начальники департаментів міністерства Ворошиловський, Дев'ятов і Баранов-Мохорт, котрі були членами комісії по вивченню обставин мого конфлікту з Сулімою і склали неправдивий акт. – І де вони усі зараз? Причому останні троє щезли з міністерства ще до того, як «канула в Лєту» влада Януковича.

Як будуть розвиватись наші з ректором Грабком стосунки в подальшому після цього засідання, я не знаю. Можливо, він навіть подасть на мене позов до суду про захист честі, гідності та відшкодування моральної шкоди, що дійсно дозволить нам поставити крапку у наших стосунках, які після 2010 року стали непростими. Адже через те, що я у свій час був у нього керівником і кандидатської, і докторської дисертацій і підняв його до рівня проректора та готував собі на зміну, мені нині важко переступити через ці обставини і перейти від звинувачень адміністративного характеру з адресацією міністру, які тягнуть за собою лише адміністративне покарання, до звинувачень кримінальних з адресацією до правоохоронних органів, наслідки за якими можуть бути набагато серйознішими. А переступити, мабуть, доведеться, тому що Володимир Грабко нині уже зовсім не та людина, яку я знав, і кар'єрному росту якої сприяв у період свого ректорства – на мій погляд, він уже не має морального права продовжувати обіймати ректорську посаду.

А ставши відповідачем по судовій справі за його позовом, я зможу, захищаючись, подати зустрічний позов і шляхом звернення до правоохоронних органів у зв'язку з цим зустрічним позовом допомогти встановити та закріпити в судовому порядку і те, які з його ректорських дій підпадають під статтю 190 Кримінального Кодексу України, якою визначається відповідальність за «шахрайство», і те, які з його дій підпадають під частину другу статті 364, якою визначається відповідальність за «зловживання владою або службовим становищем», і те, які з його дій підпадають під статтю 368, двома частинами якої визначається відповідальність за «прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» та відповідальність за «використання завідомо підроблених документів», і те, які його дії підпадають під частину третю статті 369-2, якою визначається відповідальність за «зловживання впливом».

Але якби Володимир Грабко зараз склав свої ректорські повноваження за власним бажанням, то ініціювання висунення підозри до нього за усіма цими статтями шляхом подачі відповідної заяви до правоохоронних органів втратило б актуальність, і він міг би працювати і далі в нашому університеті, але, звичайно ж, на рівні, не вищому завідувача кафедри. І такий хід подій був би цілком справедливим, адже Володимира Грабка «посадив» у ректорське крісло перший заступник міністра Табачника Євген Суліма, «викрутивши руки» членам Конференції трудового колективу нашого університету шляхом прогнозування університету всіляких негараздів, якщо вони проголосують за Мокіна, котрий підтримував на президентських виборах Юлію Тимошенко, та шляхом щедрих фінансових обіцянок в разі, якщо вони проголосують за Грабка, якого Суліма – вірний соратник Віктора Януковича – уже бачив у ряду своїх довірених осіб у ректорському корпусі – усе це я, до речі, під час проведення виборів зафіксував на диктофон. Але навіть залякуючи та обіцяючи, Суліма домігся перемоги Грабка на виборах з перевагою лише в один голос – і то за рахунок визнання лічильною комісією недійсним одного з поданих за мене бюлетенів, в якому виявили певне відхилення від запропонованої лічильною комісією норми його заповнення – про це мені у минулому році розповів один із членів лічильної комісії. А затвердження Грабка на засіданні кадрової комісії було взагалі не легітимним, оскільки на засіданні цієї комісії не був присутнім я, якого Конференція трудового колективу згідно зі Статутом університету, як такого, що теж набрав більше 30% голосів, теж рекомендувала до розгляду в якості претендента на ректорське крісло. А одноосібно Грабко в якості претендента на крісло ректора на засіданні кадрової комісії, як такий, що набрав менше 43% голосів делегатів Конференції, не мав права розглядатись, оскільки таке право він отримував би згідно з Законом України про вищу освіту лише у випадку, якби набрав більше 50% голосів делегатів Конференції. Тож, якби Грабко був англійським джентльменом, для якого кодекс честі є не пустим звуком, то він, і не чекаючи підказки, уже давно і сам би услід за своїми покровителями Табачником і Сулімою, посадившими його з порушеннями виборчих норм у ректорське крісло, подав би у відставку, навіть якби за ним і не тягнувся увесь той шлейф серйозних недоліків, про декотрі з яких я написав вище. Але оскільки він не англійський джентльмен, то від нього джентльменського вчинку я і не очікую.

Про чотири негативних фактори нинішніх правил прийому до ВНЗ

14 травня з Інтернету я дізнався про те, що Міністерство освіти і науки України остаточно визначилось з тим, як проходитиме прийом до вищих навчальних закладів у нинішньому році.

І, виявляється, що і в нинішньому році за абітурієнтами залишається право подавати заяви на вступ одночасно у 5 вищих навчальних закладів та на 3 спеціальності бакалаврської підготовки у кожному із цих 5 вибраних ВНЗ.

Мотивація та ж, що і була раніше – разом із зовнішнім незалежним оцінюванням випускників середніх шкіл це є найбільш дієвим засобом боротьби із корупцією під час вступної кампанії.

Я теж згоден з тим, що це є одним із дієвих засобів боротьби з корупцією під час вступної кампанії, але, водночас, я хочу звернути увагу і на 4 негативних фактори, що мають місце у зв'язку з наявністю у правилах прийому до ВНЗ вище означених умов.

Перший негативний фактор полягає у тому, що вище означені умови правил прийому практично позбавляють права дітей жителів столиці отримувати вищу освіту за бюджетні кошти, оскільки з усієї країни до столичних ВНЗ вступають найбільш розумні і підготовлені, які набрали найбільшу кількість вступних балів, вибиваючи при цьому із студентських списків навіть тих дітей жителів столиці, які теж є непогано підготовленими до навчання у вищих навчальних закладах, але на вступному незалежному оцінюванні отримали дещо нижчі бали. І першим негативним наслідком цього є щорічне збільшення кількості безробітних серед корінної столичної молоді, оскільки робочих місць для тих, хто ще нічого не вміє, у столиці обмаль, та й усі ці робочі місця, по-перше, не престижні, а по-друге, не дають змоги заробити нормальні гроші. Але є і другий негативний наслідок, який полягає у тому, що для переважної більшості дітей жителів столиці отримання вищої освіти стає платним. Адже, боячись, щоб дитину не закрутила у своєму злочинно-наркотичному вихорі непідконтрольна батькам вулиця, більшість столичних батьків, що здатні заробити якісь додаткові до необхідних для утримання сім'ї гроші, намагаються пристроїти своїх дітей на платну форму отримання вищої освіти. І тут, як правило, мова уже не йде про те, щоб дитина навчалась тій спеціальності, що їй подобається, а її посилають навчатись на ту спеціальність, оплата контракту по якій батькам під силу. А є ще й третій негативний наслідок, який полягає у тому, що частина дітей тих батьків, які не в змозі оплатити контрактне навчання у столичному виші, попадає під вплив вуличних авторитетів і поповнює ряди організованих злочинних угрупувань.

Другий негативний фактор полягає у тому, що вище означені умови правил прийому практично позбавляють багатьох вступників мотивації освоювати вибрану спеціальність, адже вони вступили у ВНЗ не на ту спеціальність, яка їм найбільше до душі, а на ту, для вступу на яку їм вистачило набраних балів. І ми нерідко бачимо, що один і той же абітурієнт, не враховуючи свої здібності і уподобання, подає заяви на вступ одночасно у медичний, аграрний, технічний, педагогічний або юридичний виші, і високою є імовірність того, що його балів цьому абітурієнту вистачить для вступу саме на ту спеціальність, яку він бажав би освоювати найменше. І першим негативним наслідком цього є щорічне збільшення кількості спеціалістів, які не люблять свою спеціальність, а тому працюють з неохотою і не бажають вдосконалюватись. А другим негативним наслідком цього є те, що з кожним роком усе більша кількість людей, колективів і підприємств та технологічних процесів попадатимуть у руки спеціалістів, у яких є дипломи,

але немає знань і умінь та бажання свої знання поповнювати і уміння набувати.

Третій негативний фактор полягає у тому, що вище означені умови правил прийому сприяють перетіканню розуму із областей до столиці, адже ті розумники, які приїхали із областей до столиці навчатись у столичних вишах, після їх закінчення назад у свої області не повернуться, а усіма правдами і неправдами намагатимуться залишитись після закінчення вишів у столиці. І як наслідок – це приведе до «посіріння» основної маси спеціалістів, працюючих в усіх галузях в організаціях і на підприємствах за межами столиці, що у свою чергу приведе до зниження якості товарів і послуг, що випускаються чи надаються цими організаціями і підприємствами, яких не у столиці у сотні і тисячі разів більше ніж у столиці.

А четвертий негативний фактор полягає у тому, що вище означені умови правил прийому сприяють концентрації розуму у студентських рядах вишів столиці і «посірінню» основної маси студентів у вишах обласних центрів та крупних провінційних міст. І першим негативним наслідком цього є позбавлення багатьох розумних молодих людей, здатних до наукової роботи, можливості продовжити навчання в аспірантурі свого столичного вишу, оскільки розумників серед випускників багато, а місць в аспірантурі у кожному виші мало – десь на рівні 5% від кількості випускників. У цьому місці слід звернути увагу і на те, що професори чужих випускників, яких вони не навчали і з якими не займались науковими дослідженнями у студентські роки, як правило, в аспірантуру до себе не беруть, тож випускникам столичних вишів марно сподіватись на аспірантуру у вишах за межами столиці. А другим негативним наслідком цього є «посіріння» основної маси аспірантів у не столичних вишах, адже на ті ж 5% місць в аспірантурі у них претендуватимуть випускники, серед яких буде мало талановитих, оскільки усі талановиті поїхали навчатись ще на першому курсі до столиці. А це у-майбутньому приведе і до «посіріння» професорсько-викладацького складу не столичних вишів та зниження їхнього наукового потенціалу.

А висновок такий – боротись із корупцією треба, але варто пошукати інших способів боротьби, які не генеруватимуть охарактеризовані вище негативні наслідки.

Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта

28 лютого 2014 року я звернувся до міністра освіти і науки України Сергія Квіта з листом, в якому вказав на 10 недоліків корупційного характеру в роботі ректора ВНТУ Володимира Грабка. Міністр передав мого листа в Державну інспекцію навчальних закладів України (ДІНЗ), яка направила до ВНТУ комісію з завданням – перевірити чи дійсно вказані недоліки мають місце. Але, як виявилось, комісія, працюючи у ВНТУ, займалась не стільки перевіркою фактів, скільки пошуком аргументів на захист ректора Грабка, що засвідчив у тому числі і лист голови ДІНЗ Дудника Ю.П. до мене,

отриманий мною 16 травня. Проаналізувавши його зміст і зрозумівши, що він є «відпискою», я надіслав 19 травня міністру Сергію Квіту повторне звернення, текст якого подаю нижче.

Міністру освіти і науки України
професору Квіту С.М.
ректора Вінницького національного
технічного університету з 1989 по 2010 рр.,
а нині професора кафедри ВЕТЕСК,
професора Мокіна Б.І.

ПОВТОРНИЙ ЛИСТ

Шановний Сергіє Мироновичу! 28 лютого нинішнього року, тобто два з половиною місяці тому, я надіслав вам, як міністру, який перед своїм призначенням обіцяв Майдану боротись з корупцією в системі освіти, листа, в якому вказав на 10 недоліків корупційного характеру в роботі мого наступника на ректорській посаді – нинішнього ректора Вінницького національного технічного університету, професора Грабка В.В., за сукупністю яких, на мій погляд, він не має ні морального, ні юридичного права і далі працювати на посаді ректора.

Ви, Сергіє Мироновичу, передали мого листа в Державну інспекцію навчальних закладів, нинішній керівник якої Дудник Ю.П. для перевірки достовірності вказаних мною фактів місяць тому прислав до нашого університету комісію у складі 8 осіб, четверо із яких у той час були працівниками вінницьких вищих навчальних закладів, троє – працівниками вищих навчальних закладів із інших міст України і один був працівником власне ДІНЗ, який, як я розумію, і очолював цю комісію.

Цій комісії у перший же день її роботи я передав додаток до листа міністру, в якому вказав ще на кілька дуже серйозних недоліків корупційного характеру в роботі ректора Грабка В.В., про які мені стало відомо уже після того, як я відіслав вам листа, і які я, як і листа до вас, перед цим теж опублікував на своєму сайті *mokin.com.ua*.

Але ще під час зустрічі з членами комісії, на яку вони мене запросили в передостанній день роботи, і під час якої вони не бажали мене почути і не реагували на мою аргументацію, я прийшов до висновку, що ця комісія приїхала до нашого університету не для того, щоб перевірити достовірність фактів, викладених у моєму листі міністру, а для того, щоб «захистити» ректора Грабка В.В. від моїх «нападок», що мене і не здивувало, оскільки я розумів, що стрижнем створеної колишнім міністром Табачником і його першим заступником Сулімою системи кругової поруки є принцип «своїх не здавати», силу якого я відчув на власній долі, коли спробував звернути увагу Табачника на неправомірні дії Суліми. А професор Грабко В.В., який став ректором ВНТУ у 2010 році завдяки зусиллям Суліми і порушенню процедури виборів, зафіксованим на диктофон під час цих виборів та у

протоколі засідання кадрової комісії міністерства під час затвердження їх результатів, був однією із важливих ланок у цій системі, в яку не міг не бути вмонтованим також і той працівник ДІНЗ, який очолив нинішню комісію, направлену до нашого університету головою ДІНЗ Дудником Ю.П. для здійснення перевірки фактів, викладених у моєму листі до вас.

Тож, отримавши 16 травня 2014 року листа із Державної інспекції навчальних закладів України за №01-26/895 від 30.04.2013 року (див. додаток) за підписом керівника ДІНЗ Дудника Ю.П., я зрозумів, що у своєму вище викладеному висновку не помилився. Адже уже в перших рядках цього листа було написано – цитую: *«За результатами перевірки встановлено, що ряд зазначених Вами питань не містить порушень чинного законодавства. Зокрема призначення за сумісництвом на посаду начальника навчального відділу професора кафедри комп'ютерних наук Савчук Т.О., розподіл нею навантаження між кафедрами, призначення на посаду начальника планово-фінансового відділу Шевчук Н.Г., діяльність архіву Університету, зміст наказу Університету від 22.06.2012 №179 «Про структурні зміни в інститутах Університету», введення посади директора інституту до переліку науково-педагогічних посад Університету та ліквідації факультетів відповідає чинним вимогам»* – кінець цитати.

Я розумію, що начальник ДІНЗ Дудник Ю.П. підписав той текст, який йому підготували його працівники на підставі акту перевірки, тому до нього у мене ніяких претензій немає. Але, шановний Сергіє Мироновичу, крім того, що я 21 рік відпрацював ректором університету зі статусом національного, який входив за часів мого ректорства у 20 кращих ВНЗ України за рейтингом ЮНЕСКО «ТОП 200 Україна, я ще й був народним депутатом Верховної Ради УРСР 12-го скликання, яка проголосила незалежну Україну, і народним депутатом Верховної Ради України 1-го скликання, в якій два останні роки її каденції виконував обов'язки голови підкомісії з вищої освіти, і я є заслуженим діячем науки і техніки України та одним із небагатьох, хто ще живий, академіком-засновником Національної академії педагогічних наук України, членом президії якої був протягом 10 років, а нині є її радником, я нагороджений орденом «За заслуги» та «Почесною Грамотою Верховної Ради України», а також вищими освітянськими нагородами – медалями «Григорій Сковорода» і «Костянтин Ушинський», тож, звернувшись з листом до міністра, я, думаю, заслужив на відповідь саме від міністра, а не від одного із його підлеглих, особливо ж, коли лист від цього підлеглого не несе узгоджених з чинним законодавством відповідей на жодне із поставлених мною у листі до міністра запитань. А тому я звертаюсь до вас, шановний Сергіє Мироновичу, ще раз з повторним листом, в якому даю повний аналіз надісланої мені із ДІНЗ відповіді-відписки і розраховую на те, що ви знайдете у своєму розкладі часу кілька хвилин, аби прочитати, відредагувати і підписати підготовлену кимось із ваших помічників відповідь мені по суті питань, піднятих у цьому повторному листі.

А для того, щоб ви переконались у тому, що надіслана мені із ДІНЗ за підписом її голови Дудника Ю.П. відповідь є листом-відпискою, я

проаналізую цю відповідь по пунктам. І почну свій аналіз я з цитування Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», що офіційно вступив у силу з 01.07.2011 року, у пункті 2 Статті 4 «Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення» якого вказано, що до числа суб'єктів відповідальності віднесені у тому числі і *«посадові особи юридичних осіб публічного права, які ... одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету»*, а у Статті 7 «Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності» вказано, що *«посадовим особам забороняється: 1) займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (окрім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту)»*.

Із процитованих норм цього антикорупційного закону витікає, що посадова особа – професор кафедри має право за сумісництвом працювати або на якусь частку ще якоїсь викладацької посади, або на якусь частку посади наукового співробітника, але він не має права за сумісництвом працювати на хоча б якусь частку адміністративної посади, якою є посада начальника навчального відділу. Іншими словами, якби основною посадою Савчук Т.О. була посада начальника навчального відділу, то згідно з цим законом вона мала б право працювати за сумісництвом на 0.5 ставки професора, але оскільки вона працює за основною посадою професором кафедри, то вона не має права працювати за сумісництвом на 0.5 ставки начальника навчального відділу. Тож члени комісії ДІНЗ, не вбачаючи у тому, що за згодою ректора ВНТУ Грабка професор кафедри Савчук Т.О., працюючи ще й за сумісництвом на 0,5 ставки начальника навчального відділу, порушує Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції», демонструють і вам, як міністру, і мені, як одержувачу листа, що вони не знають чинного законодавства, а тому, за логікою, не повинні працювати у Державній інспекції навчальних закладів, робота якої і полягає у перевірці дотримання у навчальних закладах норм чинного законодавства.

А тепер я перейду до аналізу об'єктивності висновку комісії, що, призначаючи Шевчук Н.Г. начальником планово-фінансового відділу, ректор Грабко не порушив вимог нормативних документів.. У розмові зі мною члени комісії ДІНЗ повідомили, що із бухгалтерії їм були надані табелі виходів на роботу інженера 1-ї категорії кафедри ЕМСАПТ Шевчук Н.Г., що підтверджує її інженерну діяльність протягом кількох років, а сама Шевчук Н.Г. пред'явила комісії свій диплом про другу вищу освіту економічного профілю, тож вони не вбачають порушення нормативних документів з боку ректора Грабка при її призначенні начальником планово-фінансового відділу. Я пробував пояснити членам комісії, що ці табелі виходів на роботу є фіктивними, оскільки Наталія Шевчук декілька років, табелюючись за роботу інженером в лабораторії кафедри, очолюваної професором Грабком В.В. за сумісництвом, насправді усі ці роки працювала з ранку до пізнього вечора секретаршею у приймальні того ж таки Грабка В.В., за основною посадою проректора, розташованій у зовсім іншому корпусі, що знаходиться у 15

хвилинах ходьби від корпусу, в якому розташована лабораторія, за роботу начебто в якій їй оформлялись табелі. На що члени комісії зауважили, що вони не є працівниками правоохоронних органів і не зобов'язані з'ясовувати, ким вона у дійсності працювала – інженером чи секретаркою, що для них головним є те, що їм пред'явлені табелі її виходів на роботу інженером, а справжні ці табелі чи фіктивні, то не вони повинні з'ясовувати. І як витікає із висновків, наведених у листі начальника ДІНЗ Дудника, котрі, я думаю, віддзеркалюють основні положення акту перевірки, з яким мене не ознайомила ні комісія ні адміністрація університету, не зреагували члени комісії ДІНЗ і на моє зауваження, що крім стажу інженерної роботи і наявності економічної освіти до кандидатур на посаду керівника фінансового органу університету згідно з нормативними документами пред'являється ще й вимога не мати схильності до порушень чинного законодавства – а саме цій нормативній вимозі не відповідала Шевчук Н.Г. на момент призначення її на посаду начальника планово-фінансового відділу, оскільки перед цим протягом кількох років, виконуючи обов'язки секретарші проректора, отримувала вдвічі більшу зарплату інженера кафедри, привласнивши додатково у такий спосіб з дозволу проректора і одночасно завідувача цієї кафедри Грабка В.В. кілька десятків тисяч гривень бюджетних коштів, що містить в собі ознаку шахрайських дій і підпадає під статтю 190 Кримінального Кодексу України. Не справила враження на них, як я тепер бачу, і моя інформація про те, що із 5 років ув'язнення, отриманих колишнім керівником Держфінагентства України Василем Волгою, лише два з половиною роки ув'язнення ним були отримані за спробу отримання хабара, а ще два з половиною роки ув'язнення Василем Волгою були отримані за статтею 190 Кримінального Кодексу України, яка називається «Шахрайство», – і отримані вони ним за цією статтею ККУ були за те, що свого шофера він оформив на посаду інженера відділу і протягом року платив йому вдвічі більшу зарплату, що привело до незаконних перевитрат бюджетних коштів у розмірі, більшому 10 тисяч гривень, тобто у розмірі, що підпадає під ознаку значний.

А тепер я перейду до аналізу того, процитованого вище висновку ДІНЗ, яким стверджується, що діяльність архіву університету відповідає чинним вимогам. Я нагадаю, що у своєму листі до вас, шановний Сергіє Мироновичу, я стверджував, що, на мій погляд, завідувачці архіву Грабко Т.В., яка є дружиною ректора, проректори незаконно виписують щомісяця за договорами підряду по 600-700 гривень за те, що в свій основний робочий час вона видає відвідувачам на умовах надання університетом платних послуг довідки та здає не на склад, а у пункти прийому макулатури списані курсові проекти і контрольні роботи. Незаконність цих додаткових виплат обумовлена тим, що за роботу в основний робочий час завідувачці архіву Грабко Т.В. повинна сплачуватись лише основна її зарплата – точно так же, як лише основну свою зарплату отримують викладачі університету, які в основний свій робочий час навчають у тому числі і тих студентів, котрі платять університету за своє навчання. У розмові зі мною члени комісії ДІНЗ

пред'явили мені документ, начебто підписаний ще мною у період мого ректорства, яким дозволяються додаткові виплати завідувачці архіву за видачу довідок і здавання в макулатуру списаних курсових проектів і контрольних робіт. Ознайомившись, я звернув увагу членів комісії ДІНЗ на фіктивність цього документу, про який не можна навіть сказати, коли він був створений, адже в його стверджуючій частині поряд із видрукуваним моїм прізвищем, як того вимагає підпорядкованість архіву безпосередньо ректору, стоїть не мій підпис, а підпис проректора. Тобто, і у випадку з діяльністю завідувачки архіву Грабко Т.В., як і у випадку з діяльністю на попередній посаді начальника планово-фінансового відділу Шевчук Н.Г., мають місце ознаки незаконної переплати бюджетних коштів, котрі підпадають під статтю 190 «Шахрайство» ККУ України. Тож і у цьому випадку члени комісії ДІНЗ, не віддзеркаливши факт незаконної переплати завідувачці архіву Грабко Т.В., яка є дружиною ректора, бюджетних коштів, фактично стали на позицію прикриття діяльності, котра несе в собі ознаки злочину.

А далі посудіть самі, Сергіє Мироновичу, чи мали право члени комісії ДІНЗ чи її керівництво робити висновок, процитований мною вище, про те, що «зміст наказу Університету від 22.06.2012 №179 «Про структурні зміни в інститутах Університету» та ліквідації факультетів відповідає чинним вимогам», якщо: по-перше, у нині діючому Законі України про вищу освіту у пункті 2 Статті 30 вказано, що – цитую: *«Факультет – основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ вищого навчального закладу третього та четвертого рівнів акредитації, що об'єднує відповідні кафедри…»*, а у пункті 5 цієї ж статті вказано, що – цитую: *«Можуть створюватися: навчально-наукові…інститути, що об'єднують споріднені факультети,…»*. Як бачимо, Закон однозначно трактує, що факультети – це основні структурні підрозділи, тобто такі, без яких як без основи не може існувати ВНЗ 3-го та 4-го рівнів акредитації взагалі, а інститути – це структурні підрозділи, які можуть створюватися, а можуть і не створюватися, але, якщо створюються, то повинні у своїй структурі мати споріднені факультети, яких, звичайно ж, має бути не менше двох.

По-друге, самі ж члени комісії ДІНЗ стверджують – цитую по листу голови ДІНЗ Дудника Ю.П.: *«Разом з тим в деяких питаннях є окремі порушення та недоліки. Затверджені зміни у структурі Університету на відкритому спільному засіданні конференції трудового колективу та Вченої ради проведено після видання наказу ректора від 22.06.2012 №179 «Про структурні зміни в інститутах Університету» (протокол від 30.08.2012 №1)… При цьому деканів факультетів електроенергетики Мадьярова В.Г. та радіотехніки та телекомунікацій Рудика В.Д. переведено на інші посади з погіршенням умов оплати праці (на 0.5 ставки доцента)… Стосовно підписання дипломів випускникам іноземного походження, в яких передбачено підписи ректора, голови державної екзаменаційної комісії та декана, встановлено, що в графі «Декан» мають місце підписи осіб, які на момент підписання не перебували на посаді декана. Після реорганізації у вересні 2012*

року дипломи підписувались директором Головного центру міжнародних зв'язків, а згодом Центру міжнародних зв'язків Прадівлянним М.Г., який виконував покладені на нього функції на громадських засадах, що не дає права підпису документів про освіту» – кінець цитати.

Із процитовано витікає, що, ліквідувавши факультети, ректор Грабко, по-перше, порушив норму Закону про вищу освіту, згідно з якою факультети є основними структурними підрозділами ВНЗ 3-го та 4-го рівнів акредитації, тобто такими підрозділами, без яких ці ВНЗ не мають права існувати взагалі, по-друге, порушив Кодекс Законів про працю, згідно з яким після реорганізації жоден працівник не повинен отримувати зарплату, меншу тієї, яку він отримував до реорганізації, а по-третє, порушив міжнародні зобов'язання України, видавши у 2012 та у 2013 роках іноземним випускникам дипломи, не усі підписи в яких відповідали встановленим для цих документів міжнародним нормам. І ці порушення підтверджені членами навіть тієї комісії ДІНЗ, яка робила усе для того, щоб в процесі своєї роботи захистити ректора Грабка від моїх звинувачень. Але ж, шановний Сергіє Мироновичу, ви і як міністр, і як колишній ректор університету, не можете не усвідомлювати, що уже лише оцих підтверджених звинувачень досить, аби розірвати контракт з ректором Грабком. До речі, я ректору Грабку вказував на незаконність цих його рішень і на засіданнях Вченої ради університету і у публікаціях на своєму сайті протягом усього терміну його ректорства, але він не звертав на них ніякої уваги і навіть не коментував, будучи впевненим у тому, що влада Януковича прийшла надовго, і йому – улюбленцю першого заступника міністра Євгена Суліми – не має сенсу звертати увагу на зауваження колишнього ректора, який до того ж несе на собі клеймо колишнього радника прем'єр-міністра Юлії Тимошенко.

Але є ще й інші недоліки в роботі ректора Грабка – як ті, що знайшли відображення в листі голови ДІНЗ Дудника, так і ті, відображення яких у цьому листі немає, що дає підстави думати, що вони не були відображені і в акті перевірки.

Із числа тих недоліків, які, судячи із листа голови ДІНЗ Дудника, знайшли підтвердження в акті перевірки, я хочу звернути увагу на незаконність призначення ректором Грабком виконувача обов'язків директора навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки Леонтьєва В.О. на штатну посаду директора цього інституту, як такого, що обраний на конференції трудового колективу за наявності двох, підтверджених членами комісії ДІНЗ порушень при формуванні складу делегатів цієї конференції. Так членами комісії підтверджено, що замість 75% науково-педагогічних працівників, визначених Законом України про вищу освіту та Статутом університету, від цієї категорії до складу делегатів конференції було обрано лише 74,19%. Підтверджено також і те, що замість обрання делегатів пропорційно кількості науково-педагогічних працівників, працюючих на кожній із кафедр, в порушення конституційних прав цієї категорії працівників від кожної із кафедр було обрано однакову кількість – по 4 делегати – і це при тому, що на деяких

кафедрах інституту науково-педагогічних працівників працює у два з половиною рази більше ніж на кафедрі з найменшою кількістю науково-педагогічних працівників. Але має місце ще й третій недолік, допущений при вирішенні цього питання, який виявлений мною уже в результаті ознайомлення з листом голови ДІНЗ Дудника, в якому вказано – цитую: *«Рішення про обрання директором інституту доц. Леонтьєва В.О. було прийнято одноголосно»*. Але ж це свідома неправда, оскільки за обрання Леонтьєва директором інституту із 31 делегата проголосували лише 23, а 8 голосів було віддано його конкуренту. І процитований вище висновок комісії, що, мовляв, так, порушення були, але ж проголосували за Леонтьєва одноголосно, а тому можна «закрити очі» на ці порушення, говорить лише про те, що комісії був наданий фальсифікований протокол голосування, інакше комісія, принаймні, не стала б акцентувати увагу на тому, що Леонтьєва обрано одноголосно.

А тепер я хочу зупинитись ще на кількох недоліках в роботі ректора Грабка, про один із яких є інформація в моєму листі до вас, шановний Сергіє Мироновичу, але немає ніякої реакції на нього у листі з ДІНЗ за результатами перевірки, а про три інші я членів комісії ДІНЗ інформував письмово на початку їхньої роботи, але про які теж не сказано жодного слова в листі голови ДІНЗ Дудника, з чого я роблю висновок, що про ці недоліки нічого не сказано і в акті перевірки.

Отож про той недолік, про який сказано у моєму листі і який пов’язаний з тим, що 5 директорів інститутів ще у 2012 році після переведення їх вищезгаданим наказом ректора №179 від 22.06.2012 року з 03.09.2012 року з основних штатних посад завідувачів 5 кафедр на основні штатні посади директорів 5 інститутів, звільнили штатні посади завідувачів цих 5 кафедр, в результаті чого ці 5 посад завідувачів кафедр стали вакантними і згідно з нормативними документами вищої школи перейшли в розряд таких, для зайняття яких потрібно було оголошувати конкурс ще до кінця поточного 2012/2013 навчального року. Але цей конкурс на 5 ставок завідувачів кафедр, що стали вакантними, не було оголошено ні протягом 2012/2013 навчального року, ні протягом поточного 2013/2014 навчального року, який уже майже добігає кінця. І, на мою думку, на це порушення ректор Грабко пішов у першу чергу тому, що він сам, обравшись у вересні 2010 року ректором, не оголосив конкурс на заміщення посади завідувача кафедри ЕМСАПТ, якою керував за сумісництвом, працюючи проректором, що до 2010 року нормативними документами міністерства дозволялось, а залишив її за собою, і «керує» нею на громадських засадах без оголошення конкурсу і по-сьогодні, тобто четвертий рік підряд. І комісія ДІНЗ зобов’язана була у своєму акті відзначити цей недолік в роботі ректора, який є фактично проявом зловживання службовим становищем (Стаття 364 Кримінального Кодексу України), а тому не може залишатись безкарним, що розуміли і члени комісії ДІНЗ, і, можливо, саме тому і не вписали цей недолік у свій акт.

А тепер про ті три недоліки в роботі ректора Грабка, які я виклав письмово членам комісії ДІНЗ у перший день після її появи в нашому університеті. І першим, про що я просив членів комісії ДІНЗ, це з'ясувати, чим керувався ректор Грабко, дозволяючи своєму сину Валентину Грабку, магістру електромеханіки і кандидату наук з теплових вимірювань, який працює доцентом кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, обслуговувати програмне забезпечення комп'ютерів бухгалтерії і отримувати за це щомісяця за договорами підряду від 2 до 4 тисяч гривень, при тому, що той інженер-програміст, який, працюючи на 0.5 ставки, обслуговував це програмне забезпечення до 2010 року, отримував за свою роботу, з якою успішно справлявся, не більше 700 гривень за місяць, тобто у 3-8 разів менше. Але, судячи з листа голови ДІНЗ Дудника, в якому про це не сказано ні слова, члени комісії ДІНЗ у своєму акті перевірки не побажали торкатись цього питання, незважаючи на те, що тут уже сходяться і Стаття 190 ККУ і Стаття 364, суть яких я уже вище розкрив.

Другим, про що я просив членів комісії ДІНЗ, це з'ясувати, чому, отримавши в кінці жовтня 2013 року додатково 515 тисяч гривень з міністерства, ректор не розпорядився оплатити «вдогонку» роботу по виконанню навчального навантаження в потоках підготовки магістрів, виконану без оплати на прохання ректора, висловлене ним у вересні з посиланням на те, що міністерство нашому університету не додало необхідних коштів. І чому він у кінці жовтня, отримавши ці додаткові 515 тисяч гривень, не розпорядився повернути на кафедри ті частки ставок, які були скорочені до кінця цього навчального року (тобто і по-сьогодні) у зв'язку з недофінансуванням у вересні? Але, судячи з листа голови ДІНЗ Дудника, у якому про це не сказано жодного слова, члени комісії ДІНЗ у своєму акті перевірки не побажали торкатись і цього питання, або приховав від голови ДІНЗ констатацію цього факту той працівник ДІНЗ, який готував текст відповіді мені. А тут знову ж таки сходяться і Стаття 190 ККУ і Стаття 364.

А третім, про що я просив членів комісії ДІНЗ, це з'ясувати, виходячи з яких таких своїх заслуг, ліквідувавши надбавки і доплати сотням викладачів і співробітників університету, скоротивши ставки і переводячи за рахунок економії коштів в режим замерзання кожної зими усі навчальні аудиторії, зупинивши процес будівництва житла та процеси заміни вікон і дверей в корпусах і відновлення парт та створення енергоощадних освітлювальних систем, ректор Грабко водночас домовився з колишнім своїм покровителем – першим заступником міністра Євгеном Сулімою і підписав додаток до свого контракту, згідно з яким став отримувати 20338 гривень місячної зарплати замість 9546 гривень, які він мав право собі нарахувати за умовами основного контракту. Адже однією із ключових вимог основного ректорського контракту є виконання планів прийому на перший курс університету, яку Грабко із трьох своїх прийомних кампаній не виконав двічі – тож уже хоча б за це він не мав ні морального, ні юридичного права бути

заохоченим шляхом збільшення удвічі його основної ректорської зарплати. Та й за переведення багатогодинних лекційних курсів у кількагодинні консультації в мало чисельних студентських групах і примушення викладачів у магістерських групах у минулому році читати лекції на безоплатній основі шляхом скорочення відповідних частин ставок не свідчить про таку організацію навчального процесу, за втілення в життя якої ректор заслуговував на заохочення у вигляді отримання подвійної по відношенню до встановленої первинним контрактом ректорської зарплати. Але, судячи з листа голови ДІНЗ Дудника, члени комісії ДІНЗ у своєму акті перевірки не побажали торкатись і цього питання. А тут сходяться уже не лише Стаття 190 ККУ і Стаття 364, а і Стаття 368, однією із частин якої визначається відповідальність за *«прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»*, та Стаття 369-2, частиною третьою якою визначається відповідальність за *«зловживання впливом»*.

А далі, шановний Сергіє Мироновичу, я хочу з довести до вашого відома ще одну цікаву інформацію, отриману мною вчора від представника Вінницького громадського комітету по боротьбі з корупцією, який показав мені копію листа, направленого ректором Грабком керівникам міністерства у вересні 2013 року. У цьому листі ректор Грабко просить керівництво міністерства дозволити йому призначити надбавку усім проректорам. І у цьому не було б нічого аморального, якби не те, що саме у цьому ж самому місяці увесь колектив університету на прохання ректора Грабка писав заяви про надання відпусток за власний рахунок, оскільки у нього за його словами, висловленими і на засіданні ректорату і на засіданні Вченої Ради університету, не було чим виплатити зарплату за другу половину грудня 2013 року. І люди написали ці заяви, хоча, думаю, що якби вони знали, що у цей же час ректор Грабко звернувся до керівників міністерства з проханням дозволити встановити надбавку проректорам, то написали б такі заяви лише ті працівники університету, яких ректор наблизив до себе шляхом не афішованого встановлення надбавок чи виплати премій. І, як свідчить таблиця Єгора Стадного, з якої я довідався про більше ніж двадцятитисячну місячну зарплату ректора Грабка, середня зарплата наших проректорів на кінець 2013 року уже досягла розміру 7304 гривні, збільшившись на півтори тисячі гривень, – і це без врахування того, що кожен із них ще мав по кілька тисяч гривень зарплати за роботу за сумісництвом на посаді завідувача чи професора кафедри, – і це на фоні середньої зарплати викладачів у 4040 гривень. І на мій погляд, на цей крок ректор Грабко пішов у першу чергу заради того, щоб завищення зарплати на фоні загального зменшення її фонду було не лише у нього, а і у проректорів, що, фактично, зробило їх «безголосими» при обговоренні і згідними з пропозиціями ректора при вирішенні усіх проблемних і спірних питань.

Як бачите, шановний Сергіє Мироновичу, у вас є достатньо підстав для того, щоб розірвати контракт з ректором Грабком і відправити його працювати у-подальшому на рівень завідувача кафедри. І я впевнений, що він це сприйме спокійно, оскільки розуміє, що, працюючи у системі, створеній

тандемом «Табачник-Суліма», він у багатьох місцях своєї діяльності, розраховуючи на безкарність, яку забезпечував йому статус улюбленця Суліми, перейшов межу дозволеного законом, а тому нині цілком справедливо може понести заслужену кару, найменшим рівнем якої може стати втрата посади ректора.

Я не виключаю, звичайно і того, що після ознайомлення з моїм повторним листом вашою реакцією на мій аналіз діяльності ректора Грабка, шановний Сергіє Мироновичу, може стати думка на кшталт – ну, якщо ти такий впевнений у протиправній діяльності Грабка на посаді ректора, то тоді чого ти про це пишеш листа мені, а не пишеш заяву до прокуратури чи до управління по боротьбі з організованою злочинністю?

Але ж зрозумійте і ви мене – через те, що я у свій час був у нього керівником і кандидатської, і докторської дисертацій і підняв його до рівня проректора та готував собі на зміну, мені нині важко переступити через ці обставини і перейти від звинувачень адміністративного характеру з адресацією міністру, які тягнуть за собою лише адміністративне покарання, до звинувачень кримінальних з адресацією до правоохоронних органів, наслідки за якими можуть бути набагато серйознішими. Тож, відмовляючись розв’язати проблему ректора Грабка в адміністративному порядку, ви, Сергію Мироновичу, фактично, підштовхуєте мене до подачі заяви в прокуратуру, тому що, на мій погляд, Володимир Грабко нині уже зовсім не та людина, яку я знав у попередні роки і кар’єрному росту якої сприяв у період свого ректорства – на мій погляд, він уже втратив моральне право продовжувати обіймати ректорську посаду. Але я продовжую сподіватись на те, шановний Сергіє Мироновичу, що ви таки приймете рішення про розірвання контракту з ректором Грабком і цим позбавите мене від необхідності звертатись до правоохоронних органів.

Адже якщо Володимир Грабко зараз складе з себе ректорські повноваження за власним чи за вашим бажанням, то ініціювання висунення підозри до нього за усіма вище згаданими статтями ККУ шляхом подачі відповідної заяви до правоохоронних органів втратить актуальність, і він зможе працювати і далі в нашому університеті, але, звичайно ж, на рівні, не вищому завідувача кафедри. І такий хід подій був би цілком справедливим, адже Володимира Грабка «посадив» у ректорське крісло перший заступник міністра Табачника Євген Суліма, «викрутивши руки» членам Конференції трудового колективу нашого університету за допомогою прогнозування університету всіляких негараздів, якщо вони не проголосують за Грабка, та за допомогою щедрих фінансових обіцянок в разі, якщо вони проголосують за Грабка, якого Суліма – вірний соратник Віктора Януковича – уже бачив у ряду своїх довірених осіб у ректорському корпусі – усе це, до речі, під час проведення виборів зафіксовано на диктофон. Але навіть залякуючи та обіцяючи, Суліма домігся перемоги Грабка на виборах з перевагою лише в один голос, а затвердження Грабка на засіданні кадрової комісії було взагалі не легітимним, оскільки на засіданні цієї комісії не був присутнім другий претендент, якого Конференція трудового колективу згідно зі Статутом

університету, як такого, що теж набрав більше 30% голосів, теж рекомендувала до розгляду в якості претендента на ректорське крісло. А одноосібно Грабко в якості претендента на крісло ректора на засіданні кадрової комісії, як такий, що набрав менше 43% голосів делегатів Конференції, не мав права розглядатись, оскільки таке право він отримував би згідно з діючим Законом України про вищу освіту лише у випадку, якби набрав більше 50% голосів делегатів Конференції. Тож, якби Грабко був англійським джентльменом, для якого кодекс честі є не пустим звуком, то він, і не чекаючи підказки, уже давно і сам би услід за своїми покровителями Табачником і Сулімою, посадившими його з порушеннями виборчих норм у ректорське крісло, подав би у відставку, навіть якби за ним і не тягнувся увесь той шлейф серйозних недоліків корупційного характеру, про декотрі з яких я написав вище. Але оскільки він не англійський джентльмен, то від нього джентльменського вчинку я і не очікую.

Тож слово за вами, шановний Сергію Мироновичу!

З повагою і найкращими побажаннями у справі
боротьби з корупцією в системі освіти *Борис Мокін*

Якщо це не корупція, то що тоді це?

26 травня 2014 року, зайшовши у соціальну мережу Фейсбук, я натрапив на нові матеріали Центру дослідження суспільства, виставлені Єгором Стадним в рамках його боротьби за прозорість, серед яких мене у першу чергу зацікавили завірені копії штатного розпису Вінницького національного технічного університету за 2012 та 2013 роки.

А стимулювали цю мою зацікавленість кілька контрастів, які кинулись у вічі при порівнянні цих документів, ключовим із яких став контраст між розмірами зарплати нашого ректора Володимира Грабка, встановленої ним собі у 2012 році і затвердженої заступником міністра з питань фінансування П. Куліковим, та встановленої ним собі у 2013 році і затвердженої заступником міністра О. Дніпровим, який замінив Кулікова на посаді заступника міністра ще в часи правління міністра Табачника після обрання Кулікова ректором Київського національного університету будівництва та архітектури.

Отож заступником міністра Куліковим на 2012 рік була затверджена ректору Грабку зарплата у розмірі 8021 гривня на місяць і виключно лише за рахунок загального бюджету університету, а розмір зарплати ректора Грабка, затвердженої на 2013 рік заступником міністра Дніпровим, стрибнув на рівень 20338 гривень на місяць, із яких складова за рахунок загального бюджету університету має розмір 8706 гривень, а складова за рахунок спеціального фонду університету, тобто того фонду, який створюється за рахунок надання університетом платних послуг, має розмір 11632 гривні.

Слід зазначити, що базовий місячний оклад ректора ВНТУ за Єдиною тарифною сіткою (ЄТС) у 2012 році складав лише 3370 гривень, а різниця

між нарахованими до виплати 8021 гривнею та цими 3370 базовими гривнями заповнена обов'язковими надбавками за вислугу років (32%), за науковий ступінь доктора наук (25%) та за вчене звання професора (33%), а також міністерською надбавкою за складність і напруженість у роботі (50%), кожна із яких визначається в процентах від базового окладу за ЄТС і не може перевищувати 50% базового окладу.

Оскільки базовий оклад ректора за ЄТС у 2013 році став трохи більшим і склав 3658 гривень, тобто виріс на 288 гривень у порівнянні з 2012 роком, то дещо виросли і усі надбавки, які нараховуються в процентах від базового окладу, а тому до 8706 гривень зросла у цілому і складова зарплати ректора за рахунок загального бюджету університету.

Але формуючи собі зарплату на 2013 рік, ректор Грабко додатково до її складової за рахунок загального бюджету університету встановлює собі ще й доплату за рахунок спеціального фонду бюджету, який формується з коштів, отриманих університетом за надання платних послуг – і ця додаткова складова, розмір якої 11632 гривні, на цілих 2926 гривень перевищує бюджетну складову, розмір якої 8706 гривень.

Зателефонувавши до бухгалтерії міністерства, я поцікавився за рахунок чого у 2013 році нашому ректору Грабку заступник міністра Дніпров міг затвердити такий суттєвий приріст зарплати. І мені відповіли, що це могло статися лише у випадку попереднього підписання ректором Грабком з заступником міністра додатку до контракту, в якому оговорено, що при нарахуванні зарплати йому, як ректору університету зі статусом національного, дозволяється враховувати коефіцієнт 2, причому увесь приріст зарплати до її подвійного значення здійснюється в обов'язковому порядку за рахунок спеціального фонду, тобто за рахунок коштів університету, отриманих за надання платних послуг.

Але ж, якщо 8706 гривень перемножити на 2, то отримаємо 17412 гривень, а зарплата ректора Грабка у 2013 році затверджена у розмірі 20338 гривень, тобто у розмірі на 2926 гривень більшому від подвійної. А це означає, що ректор Грабко крім дозволеного додатком до контракту подвоєння своєї зарплати, яка уже має в собі подвоєну 50-процентну надбавку за складність і напруженість у роботі, додав собі уже сам ще якісь надбавки на суму у 2926 гривень, або, скоріш за усе, спочатку встановив собі ще якусь надбавку у розмірі 1463 гривні, а потім застосував і до неї дозволене додатком до контракту подвоєння. Я нагадаю, що нормативними документами міністерства працівникам університетів зі статусом національного дозволяється встановлювати три типи заохочувальних надбавок розміром до 50% від базового окладу кожна, а саме: надбавка за складність і напруженість у роботі, надбавка за виконання особливо важливої роботи і надбавка за досягнення високих успіхів у роботі. Оскільки надбавка за складність і напруженість у роботі в зарплаті Грабку закріплена у базовому контракті, а тому уже використана і подвоєна, то виходить, що він собі встановив уже сам ще або надбавку за досягнення високих успіхів у

роботі або надбавку за виконання особливо важливої роботи в розмірі 1463 гривні, яку одразу ж, скориставшись нормою додатку до контракту, подвоїв.

А тепер давайте з'ясуємо, чи мав моральне і юридичне право за результатами роботи у 2012 році ректор Грабко отримувати заохочення на увесь 2013 рік у вигляді подвійного збільшення зарплати та додаткової і теж подвоєної надбавки за досягнення високих успіхів у роботі (чи за виконання особливо важливої роботи), що дозволило йому отримати додатково до обов'язкової зарплати ректора ще й додаткову суму за увесь 2013 рік в розмірі 139589 гривень.

У 2012 році були ліквідовані факультети, які згідно з чинними законом про вищу освіту є базовими для ВНЗ 3-го і 4-го рівнів акредитації, і зі шатного розпису університету були виведені посади деканів, що привело до видачі дипломів іноземним випускникам з порушенням встановлених норм, згідно з якими в цих дипломах наряду з підписами ректора повинні стояти і підписи деканів, яких у ВНТУ на день підписання дипломів уже не стало. Цілком очевидно, що за таке порушення не те, що не можна було подвоювати ректору зарплату, а потрібно було зняти і ту надбавку, яка була визначена базовим контрактом. І, звичайно ж, уже один цей недолік в роботі, який має міжнародний присмак, не давав право ректору Грабку встановлювати собі додатково до контрактної ще одну надбавку, адже ні під статус особливо важливої роботу по знищенню факультетів і посад деканів, яка поставила під сумнів легітимність дипломів іноземних випускників, ні під статус досягнення високих успіхів цю роботу підвести неможливо. А були ж у 2012 році ще й інші суттєві недоліки, як то: масове скорочення ставок, підтримання такого рівня температури в навчальних приміщеннях в холодну пору року, яка не відповідала санітарним нормам, недовиконання плану прийому на перший курс, зниження на кілька мільйонів обсягів коштів, отриманих університетом за надання платних послуг, зниження обсягу госпдоговірної наукової тематики, повне замороження програми будівництва житла, затвердженої Вченою радою університету у 2010 році на період до 2017 року, яку, обираючись ректором, Грабко обіцяв виконувати, зупинка програми заміни вікон і дверей в корпусах університету в рамках програми енергозбереження, зупинка програми переходу на енергоощадні електричні лампи, зупинка програми реставрації навчальних парт в аудиторіях університету – і цей список недоліків можна продовжити. І оскільки усі перераховані вище недоліки мали місце і протягом усього 2013 року, до яких додались ще й характерні уже саме для 2013 року заміна викладання деяких навчальних дисциплін лише кількагодинними консультаціями і заміна платного викладання дисциплін в магістерських групах на безоплатне, то, зрозуміло, що не лише затвердження ректором Грабком собі у міністерстві на 2013 рік більше ніж двадцятитисячної зарплати не можна вважати таким, що не несе в собі корупційної складової, але і затвердження на такому ж більше ніж двадцятитисячному рівні його зарплати на 2014 рік теж навіває думку, що у ній присутня корупційна складова.

А тепер я хочу звернути увагу ще на один контраст, помічений мною в штатному розписі ВНТУ на 2012 та 2013 роки під час аналізу ставок проректорів, яких у нашому університеті чотири, із яких три бюджетні – першого проректора, проректора з наукової роботи і проректора з адміністративно-господарської роботи та міжнародних зв'язків (її займають двоє осіб, маючи по 0,5 ставки кожний) та одна позабюджетна – за рахунок власних коштів університету, що акумулюються у спецфонді – проректора з виховної роботи.

Базова ставка за ЄТС першого проректора у 2012 році складала 3202 гривні, а у 2013 році – 3475 гривень, базова ставка за ЄТС інших проректорів у 2012 році складала 3138 гривень, а у 2013 році – 3406 гривень. Разом з обов'язковими надбавками за вислугу років, за науковий ступінь і за вчене звання зарплата першого проректора, доктора наук у 2012 році складала 6020 гривень, а у 2013 році – 6533 гривні, зарплата проректора з наукової роботи, доктора наук у 2012 році складала 5899 гривень, а у 2013 році – 6403 гривні, зарплата бюджетного проректора, кандидата наук у 2012 році складала 4550 гривень, а у 2013 році – 4939 гривень. Що ж до позабюджетного проректора з виховної роботи, кандидата наук, то (увага!) її зарплата у 2012 році складала 7060 гривень, а у 2013 році – 7323 гривні.

Побачивши, що зарплата позабюджетного проректора з виховної роботи, кандидата наук у 2012 році була на 1040 гривень більшою ніж у першого проректора, доктора наук, а у 2013 році – на 790 гривень більшою за зарплату першого проректора, а також побачивши те, що зарплата цього позабюджетного проректора, кандидата наук у 2012 році була на 2510 гривень більшою ніж у бюджетного проректора, кандидата наук, а у 2013 році – на 2384 гривні більшою за зарплату бюджетного проректора, кандидата наук, я вирішив дослідити, чому так сталося і чи це справедливо.

Виявилось, що позабюджетний проректор з виховної роботи, кандидат наук мав у 2012 році 1569 гривень надбавки за складність і напруженість у роботі, а також і ще одну надбавку у 1569 гривень чи то за виконання особливо важливої роботи, чи то за високі досягнення у роботі (у штатному розписі це не конкретизовано). А у 2013 році цей же позабюджетний проректор, кандидат наук мав 1703 гривні надбавки за складність і напруженість в роботі, а також ще одну надбавку у 1362 гривні чи то за виконання особливо важливої роботи, чи то за високі досягнення у роботі. І це при тому, що жоден інший проректор жодної із заохочувальних надбавок у 2012 році не мав. Не мали інші проректори жодної із заохочувальних надбавок і у перші 9 місяців 2013 року.

Я розумію, що проректор з виховної роботи Анна Писклярова – красива молода жінка, але ж надання їй переваги у зарплаті над іншими проректорами – і до того ж суттєвої – було б зрозумілим, якби мова йшла про модельний бізнес чи виступи на подіумі, але ж і у першого проректора, на плечах якого лежить увесь навчальний процес в університеті, і у проректора з адміністративно-господарчої роботи, який день і ніч зобов'язаний організовувати ремонт проривів труб тепломережі і водопостачання та

електричної мережі освітлення і поточний ремонт університетських будівель та аудиторій, і обов'язків набагато більше ніж у проректора з виховної роботи, і, звичайно ж, прав на отримання заохочувальних надбавок також більше.

І лише зараз я зрозумів, чому ректор Грабко пішов на такий ризикований крок, як звернення до керівників міністерства у вересні 2013 року з проханням дозволити йому встановити заохочувальні надбавки для проректорів, незважаючи на недостатнє забезпечення університету коштами, яке він зробив на фоні його звернення до працівників університету, щоб вони написали заяви про відпустку за власний рахунок у другій половині грудня 2013 року, та перенесення навчального процесу з другої половини грудня на другу половину дня у два попередні місяці.

Цим своїм кроком він спробував загасити «бунт на кораблі», котрий спонтанно виник після того, як проректори дізнались про наявність аж двох утаємничених надбавок у їхньої молодшої і найменш завантаженої справами колеги Анни Писклярової, які вона отримує протягом уже майже двох років поспіль.

Але ж, якщо ректор Грабко не бачив ні у кого із проректорів, окрім Анни Писклярової, таких заслуг, за які можна було б дати заохочувальну надбавку раніше вересня 2013 року, то чи мав право він звертатися до керівників міністерства з проханням про встановлення таких надбавок проректорам у вересні 2013 року, коли він бачив нестачу коштів в університеті, коли він одночасно звернувся до працівників університету з закликом написати заяви про надання відпусток за власний рахунок, і коли було введене безоплатне читання викладачами лекцій у групах магістерської підготовки та заміна багатогодинних лекційних курсів у малокомплектних групах на кількагодинні консультації і скорочення у зв'язку з цим кількості викладацьких ставок?

І чи не несе це його звернення (яке, до речі, керівниками міністерства було задоволене) за таких, порушуючих норми КЗПП, умов функціонування університету, які склались на момент його подання, ознак корупційності? Особливо ж ще й на фоні нарахування ректором Грабком собі-любимому додатково до визначеної базовим контрактом бюджетної ректорської зарплати протягом лише одного 2013 року ще й 139589 гривень за рахунок власних коштів університету?

Як на мій погляд, то ці ознаки є. – А як на ваш погляд, шановні викладачі ВНТУ?

Але я думаю, що відповідь на це запитання ви дасте уже аж на виборах ректора, до яких залишилось лише рік, і на яких вперше ректора обиратимуть прямими виборами, тобто його обиратимуть не узгоджені з діючим ректором делегати від кафедр, а увесь професорсько-викладацький колектив університету – ця поправка до проекту Закону про вищу освіту, який уже проголосовано Верховною Радою України у першому читанні, отримала підтримку Комітету з питань освіти і науки і включена в число поправок, які будуть голосуватись під час другого читання цього закону.

Про реакцію ректора Грабка на те, що я поставив під сумнів законність збільшення ним собі більше ніж удвічі розміру заробітної плати

29 травня я опублікував на своєму персональному сайті інформацію на тему: «Якщо це не корупція, то що тоді це?» – в якій поставив під сумнів законність збільшення нашим ректором Грабком, починаючи з 2013 року, більше ніж удвічі своєї заробітної плати, в результаті чого вона вийшла за межі двадцяти тисяч гривень на місяць і принесла йому сумарний додатковий дохід лише за 2013 рік у розмірі 139589 гривень.

Реакція нашого ректора на цю публікацію була блискавичною і такою ж примітивною, як і відключення від інтернету два тижні тому мого офісного комп'ютера – уже на другий день – 30 травня він видав наказ №129 під назвою «Про діяльність НДІ ПМБС», ключовою фразою в якому став пункт перший в його наказовій частині, що звучить так – цитую: *«1. Зняти з 30 травня 2014 року обов'язки директора НДІ ПМБС на громадських засадах з професора кафедри ВЕТЕСК Мокіна Б.І.»*

А перед цим у констатуючій частині наказу, демонструючи чи то повне невігластво, чи бажання свідомо «біле» обізвати «чорним», ректор Грабко пише – цитую: «Однак, якщо в попередні роки в НДІ ПМБС виконувалась наукова тематика на замовлення з оплатою, то, починаючи з 2014 року, фінансування наукової тематики припинилось. Вказаний інститут перетворився у віртуальну структуру, яка відсутня в штатному розписі університету».

Аналіз цього наказу я почну з того, що нагадаю пану ректору історію створення цього науково-дослідного інституту.

Ще з радянських часів у нашому університеті успішно працюють 2 науково-дослідних лабораторії, а саме: НДЛ автоматизованих систем управління в енергетиці і на транспорті (НДЛ АСУЕТ) і НДЛ математичного та імітаційного моделювання електричних мереж (НДЛ МІМЕМ), а 15 років тому запрацювали НДЛ проблем вищої школи (НДЛ ПВШ), що має статус створеної спільно з Національною академією педагогічних наук України, і НДЛ екологічних досліджень та екологічного моніторингу (НДЛ ЕДЕМ). Науковим керівником НДЛ АСУЕТ і НДЛ ПВШ усі роки від дня їх створення і по-сьогодні є особисто я, як єдиний в університеті доктор наук в галузі автоматичного управління об'єктами енергетики та єдиний в університеті академік НАПН України в галузі педагогіки вищої школи, а наукове керівництво НДЛ МІМЕМ та НДЛ ЕДЕМ теж здійснюю я, але спільно з доцентом Камінським В.В. у випадку НДЛ МІМЕМ та професором Віталієм Мокіним у випадку з НДЛ ЕДЕМ.

Трохи більше 10 років тому в рамках програми роботи НДЛ АСУЕТ мені вдалося з результатів, отриманих при розробці ряду наукових тем, допомогти «склеїти» докторську дисертацію для проректора Володимира Грабка, який був одним із учнів моєї наукової школи і брав участь у виконанні цих наукових тем. Але їхати захищати цю докторську дисертацію

у спецраду при іншому університеті, Грабко побоявся і попросив мене дозволити йому захищати свою докторську дисертацію у спецраді при нашому університеті. А щоб отримати таке право, Грабко попросив тимчасово на період захисту звільнити його з посади проректора і перевести на цей період на якусь іншу посаду, оскільки проректор у спецраді при тому університеті, в якому він працює проректором, захищати дисертацію не має права. Ось тоді я і створив науково-дослідний інститут проблем моделювання багатозв'язних систем (НДІ ПМБС), об'єднавши у його структурі усі 4 керовані мною науково-дослідні лабораторії – НДЛ АСУЕТ, НДЛ МІМЕМ, НДЛ ЕДЕМ і НДЛ ПВШ, на посаду директора якого з виплатою повноцінного окладу і перевів з посади проректора Володимира Грабка. Тож у момент представлення до захисту докторської дисертації Грабко уже був не проректором, а директором НДІ ПМБС, що уже дозволяло йому захищати докторську дисертацію у спецраді при нашому університеті. І директором цього НДІ ПМБС Грабко був майже рік, тобто на протязі усього циклу проходження експертизи його докторською дисертацією спочатку у спецраді, а потім в експертній раді ВАК України. А після затвердження у ВАК України Грабка доктором наук я йому знову повернув посаду проректора, яку увесь цей час тримав вакантною і сам виконував не лише свої ректорські обов'язки, але безоплатно і усі обов'язки цього проректора замість нього. А очолив НДІ ПМБС на громадських засадах без будь-якої оплати після звільнення з посади його директора Грабка я потім уже сам, адже оскільки я був науковим керівником усіх НДЛ, що увійшли у структуру цього інституту, і, звичайно ж, продовжував ними керувати і тоді, коли директором призначав Грабка, то кому ж, як не мені, потрібно було керувати цим інститутом у-подальшому.

А коли у 2010 році, за шаленого тиску тодішнього першого заступника міністра Євгена Суліми, який взяв участь у засіданні Конференції трудового колективу нашого університету за наказом міністра Табачника, орієнтованого на недопущення переобрання мене ректором ВНТУ на новий термін (як такого, котрий виконував обов'язки радника прем'єр-міністра на громадських засадах у той час, коли прем'єр-міністром була Юлія Тимошенко, та такого, котрий звинуватив першого заступника міністра Євгена Сулиму у примушуванні кандидатів у ректори вносити міністерству десятки тисяч спонсорської допомоги), тобто коли за допомогою Суліми Грабко з перевагою у один голос виграв у мене ректорські перегони і став ректором, а я був звільнений з ректорської посади, виникло питання, на якій же посаді повинен продовжити роботу в університеті я.

Мені було відомо, що міністр Табачник висловив побажання, щоб мене було призначено завідувачем кафедри. Але до створеної мною кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, яку я, працюючи ректором і не маючи часу для повноцінного керівництва ще й кафедрою, передав для керівництва за сумісництвом менш завантаженому загальноуніверситетськими справами проректору Грабку, він настільки уже «прикипів», що повертати мені її не захотів, незважаючи на побажання

міністра, яке йому пообіцяв нейтралізувати Євген Суліма, котрий ненавидів мене усіма фібрами своєї душі. Тож ректор Грабко після увільнення мене з посади ректора запропонував мені йти працювати рядовим професором на кафедру ВЕТЕСК, а в якості бонусу, щоб мені в-подальшому не закортіло вимагати повернути створену мною ж колись кафедру, якою Грабко вирішив керувати на громадських засадах і після обрання на посаду ректора, він погодився залишити за мною посаду директора НДІ ПМБС на громадських засадах без додаткової оплати навіть у вигляді надбавки, на що я погодився, оскільки хоч це і не додавало мені грошей, але залишало за мною право, будучи членом Вченої ради університету, брати активну участь у житті університету.

Ну а після з'ясування історії виникнення НДІ ПМБС я коротко розповім про його наукові досягнення.

За тематикою такої складової НДІ ПМБС як НДЛ АСУЕТ захистили докторські дисертації Володимир Грабко, Сергій Юхимчук, Олександр Мокін, а кандидатські дисертації – Паянок, Сергій Жуков, Олексій Жуков, Мізерний, Кондратенко, Головатюк, Ліман, Яблочніков, Завальнюк, Розводюк, Андрій Видмиш, Олександр Мокін, Володимир Грабко, Віталій Мокін, Богачук, Дєментьєв, Мітюшкін, а на різних курсах в аспірантурі і нині навчаються 5 аспірантів.

За тематикою такої складової НДІ ПМБС як НДЛ ЕДЕМ захистив докторську дисертацію Віталій Мокін, а кандидатські дисертації під науковим керівництвом Віталія Мокіна ще 5 здобувачів, серед яких лише у 2013 році двоє – Гавенко і Бурбело, причому по моделюванню саме багатозв'язних систем, а на різних курсах аспірантури нині навчаються 5 аспірантів.

За тематикою такої складової НДІ ПМБС як НДЛ МІМЕМ захистили кандидатські дисертації В'ячеслав Камінський, Андрій Камінський та Кацив.

За тематикою такої складової НДІ ПМБС як НДЛ ПВШ захистили кандидатські дисертації Юлія Мокіна, Ляховчено і Слободянюк, представила до захисту кандидатську дисертацію Гончарук, завершують докторські дисертації Боцула і Ткаченко, на першому курсі докторантури навчається Бевз, а на останньому курсі аспірантури навчається Мензул.

Тепер що до фінансування. По такій складовій НДІ ПМБС як НДЛ АСУЕТ за роки її існування розроблені за бюджетне і госпдоговірне фінансування та успішно впроваджені усі теми наукових досліджень, які лягли в основу дисертацій тих моїх учнів, котрі перераховані вище, а результати останньої із цих тем, що завершилась у кінці 2013 року, отримали високу оцінку експертної комісії міністерства. Проект теми досліджень на 2014 рік, отримавши 95 балів, успішно пройшов внутрішній університетський конкурс, але за вказівкою колишнього покровителя нашого ректора Грабка – першого заступника міністра Євгена Суліми був оцінений заниженою оцінкою у тій експертній комісії міністерства, куди цей проект був направлений для проходження додаткового рецензування, про що мені розповів один із членів цієї комісії. І саме пославшись на цю додаткову

занижену оцінку в 51 бал, ректор Грабко відмовив мені у фінансуванні цієї теми, хоча, як мені відомо, у деяких інших вишах проекти з таким рівнем міністерських оцінок фінансуються. Але цей же проект буде знову подано нами у нинішньому році і, оскільки Євгена Суліми уже немає на посту першого заступника міністра, то вказівка «зарубати тему Мокіна» експертам уже не буде даватись, а тому я впевнений, що і у міністерських експертів ця тема тепер набере такі ж високі бали, які були набрані нею у минулому році на внутрішньому університетському конкурсі, що позбавить права нашого ректора Грабка відмовляти в її фінансуванні.

По такій складовій НДІ ПМБС як НДЛ ЕДЕМ лише за останні 5 років освоєно більше 3 мільйонів гривень фінансування, причому із них більше одного мільйона склало фінансування на основі господарчих договорів з підприємствами та організаціями. Навіть у фінансово складному 2013 році НДЛ ЕДЕМ освоїла більше 100 тисяч бюджетного та 100 тисяч госпдоговірного фінансування тематики наукових досліджень, а одна тема фінансувалась навіть Організацією Об'єднаних Націй, що придало значимості іміджу університету. Та й на нинішній 2014 рік, незважаючи на труднощі з вибиванням фінансування, НДЛ ЕДЕМ уже має 150 тисяч бюджетного і 100 тисяч госпдоговірного фінансування.

А по такій складовій НДІ ПМБС як НДЛ ПВШ, яка є спільною з Національною академією педагогічних наук України, за виконання тематики, план якої щорічно затверджується Президією Національної академії педагогічних наук України, мені як науковому керівнику тематики, академіку НАПН України бухгалтерією академії щорічно виплачується державна академічна стипендія, що теж спростовує твердження ректора Грабка про відсутність у НДІ ПМБС державного фінансування.

Тож стверджувати, що НДІ ПМБС «перетворився у віртуальну структуру», як сказано в наказі ректора Грабка, – це або зовсім не володіти інформацією та забути уже навіть і ту, до якої колись в статусі директора цього НДІ був причетним і сам Грабко, або ж це свідоме перекручення ректором об'єктивних фактів у розрахунку на те, що я не стану займатись спростуванням цієї інформації, адже за директорство мені все одно університет нічого не платить, то може я за нього і не буду чіплятись. Або ж піду до суду і місяцями буду там витрачати час і нерви на доказування речей, які суддям важко оцінювати, а він за цей час встигне вивести мене зі складу Вченої ради університету, як він це зробив з деканами ліквідованих факультетів у 2012 році. Але пану ректору слід пам'ятати, що склад Вченої ради університету згідно зі Статутом університету та Законом України про вищу освіту затверджується на 5 років Конференцією трудового колективу і вивести якогось члена Вченої ради університету з її складу можна лише більшістю голосів делегатів Конференції трудового колективу в результаті таємного голосуванням. Тож моє членство у Вченій раді ректорові Грабку доведеться терпіти до кінця своєї ректорської каденції. Та й потім ні йому, ні будь-якому іншому ректору, який прийде на зміну Грабку, відмовити у включенні до складу Вченої ради університету єдиного в університеті

академіка Національної академії педагогічних наук України, який до того ж є ще й радником її Президії та одним із її академіків-засновників, і який, будучи народним депутатом України, виконував обов'язки голови підкомісії з вищої освіти Верховної Ради України 1-го скликання, буде не під силу.

Але є у цьому наказі ректора для мене і позитив. Оскільки Грабко, виконуючи вимоги міністерської комісії, яка нас перевіряла півтора місяця тому, усе-таки змушений був 29 травня оголосити конкурс на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр, які нині за сумісництвом очолюються директорами інститутів, та одну з яких на громадських засадах очолює він сам, то я тепер за бажання зміг би взяти участь у виборчому конкурсі на заміщення посади завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, яку колись сам і створив, і на яку не претендував до тих пір, поки був на громадських засадах директором НДІ ПМБС. Але тепер я отримав моральне право на участь у конкурсі на завідування цією кафедрою, оскільки позбавлений наказом ректора, котрий цю кафедру притримував для себе, посади директора НДІ ПМБС на громадських засадах. Однак цього разу я вирішив ще не використовувати це право, аби надати можливість самому Грабку взяти участь у конкурсі на завідування цією кафедрою, що дозволить йому після обрання її завідувачем добровільно скласти з себе повноваження ректора ВНТУ, увільнивши міністра освіти і науки Сергія Квіта від неприємної процедури зняття його з ректорської посади. Адже виконуючи одну із основних задач, уже озвучених новим Президентом України Петром Порошенком, – задачу боротьби з корупцією, міністр освіти і науки Сергій Квіт буде просто зобов'язаний зробити цей крок по відношенню до ректора, який «прославився» систематичними порушеннями норм Закону України про вищу освіту та порушеннями вимог нормативних документів міністерства і напрацював на цілком реальну підозру у здійсненні корупційних дій, яку із-за певної причетності до них і заступника міністра Дніпрова міністр змушений буде направити до Генеральної прокуратури України в разі небажання ректора Грабка подати у відставку з посади ректора ВНТУ добровільно. І не останню роль у прийнятті міністром рішення про відставку Грабка з посади ректора ВНТУ, на мою думку, зіграє і те, що, отримавши під своє керівництво університет, який у популярному рейтингу «ТОП-200 Україна» входив до двадцятки кращих, він уже після першого року свого ректорства опустив університет на 24 місце, за підсумками 2012 року докерувався до 26 місця, а за підсумками 2013 року уже опустив університет на 30-е місце. Тож можна очікувати, що у наступному році за підсумками 2014 року, якщо нашим університетом продовжуватиме керувати ректор Грабко, університет уже не втримається і на 30-му місці у цьому рейтингу.

До сьогоднішньої публікації я жодного разу не згадував на своєму сайті імені нинішнього проректора з наукової роботи Сергія Павлова, але тепер доведеться згадати і про нього. Ще у 2011 році я розписав структуру інституту за схемою, затвердженою ще попереднім Статутом університету, запропонував склад Вченої ради інституту і експертної комісії, склав

перспективний план роботи НДІ ПМБС в цілому і по кожній із НДЛ і подав ці документи проректору з наукової роботи Сергію Павлову на підпис. Почекавши якийсь час, я звернувся до нього з запитанням, чому він не повертає мені підписані документи, адже їх підпис, то є його прерогативою. Павлов мені відповів, що такі документи він без дозволу ректора Грабка не підписує, а тому він віддав їх йому на узгодження. Пройшло ще півроку, я знову звернувся до Павлова з запитанням, коли він мені поверне підписані документи, на що отримав відповідь, що вони ще у ректора, і він їх йому не віддає. Те ж саме повторилося і у році 2012–му і році 2013-му. І ось тепер я отримав наказ ректора, в якому вказано – цитую: *«2. Проректору з наукової роботи Павлову С.В. 2.1. Переглянути напрямки діяльності НДІ ПМБС, вжити заходів щодо відновлення держбюджетної наукової тематики та залучення коштів для виконання госпдоговірної тематики. 2.2. Визначитись з кандидатурою на посаду директора НДІ ПМБС після залучення цього підрозділу до виконання наукової тематики та формування відповідного штату»* – кінець цитати.

Я згадав, як проректор Павлов С.В. бадьоро доповідав на вченій раді університету про високу оцінку, яку дали у відповідному департаменті міністерства звіту по науковій роботі за 2013 рік нашого університету, згадавши при цьому і про те, що ми співпрацювали з ООН, і про співпрацю з Національною академією педагогічних наук України, і про непогані результати з господоговірної тематики. І незважаючи на те, що в ці показники суттєвий вклад зробили усі НДЛ, які є структурними підрозділами НДІ ПМБС, набравшись «в сірка очей», проректор Павлов завізував цей пасквіль, названий ректором Грабком наказом, текст якого мені дає моральне право ще раз висловити припущення, що ректор зловживає службовим становищем – і на цей раз не лише за намагання покласти до своєї кишені якомога більше університетських коштів за допомогою не підтвердженого реальними заслугами свого додатку до контракту та сумнівних договорів підряду дружини і сина, але і за кадрові розправи в якості помсти за критику.

Моїх читачів мабуть може зацікавити ще й ось це. Коли в України з Росією ще були добрі відносини, а наше міністерство висунуло вимогу, щоб ті, хто захищає дисертації, мали публікації в журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, я встановив контакт з наукометричною базою РІНЦ (Російський індекс наукового цитування) і провівши протягом кількох місяців переговори з Москвою домігся включення двох наших університетських наукових журналів – «Вісник Вінницького політехнічного інституту» і «Наукові праці Вінницького національного технічного університету», головним редактором яких я є, до наукометричної бази РІНЦ. Але, коли я на наступному етапі співробітництва довідався, що імпакт-фактор РІНЦ буде підраховуватись лише у випадку, якщо ми будемо видавати свої журнали російською мовою, то пошкодував, що домігся включення україномовного «Вісника ВПІ» у базу РІНЦ, адже імпакт-фактор цього видання РІНЦ відмовився підраховувати (хоча, коли я вів переговори, то було обіцяно, що визначення імпакт-фактора буде і для

україномовного варіанту). З «Науковими працями ВНТУ» справа виявилась простішою – цей журнал у нас тримовний (українська, російська, англійська) – тому російськомовному варіанту його імпакт-фактор визначається. Я розповів про такі вимоги РІНЦ керівникам університету і висловив думку, що ті ще 4 україномовних спеціалізованих журналів, які видаються у нашому університеті, окрім «Вісника ВПІ» і «Наукових праць ВНТУ», не варто передавати до РІНЦ, інакше і до них буде проводитись Москвою політика «примусу до переходу на російську мову видання».

І як же я здивувався, коли дізнався, що у той період, коли Росія закидає на Донбас терористів і погрожує нам війною, коли я, який є згідно з договором офіційним контактером з РІНЦ від ВНТУ, в знак протесту проти російської агресії відмовився їхати до Італії на виїзну конференцію РІНЦ, офіціально їх увідомивши про свій протест – у цей же час наш ректор Грабко разом з проректором Павловим звернулись до московських керівників РІНЦ з проханням, щоб вони взяли до своєї наукометричної бази і ще 4 наші університетські журнали, які є україномовними, а тому на їхні редакції теж тиснутимуть, щоб університет переводив їх видання на російську мову. І у той час, коли український народ в знак протесту проти російської агресії і окупації Криму відмовляється від придбання російських товарів, наш ректор Грабко і наш проректор Павлов тихенько домовляються про входження до російської наукометричної бази РІНЦ, яка ставить собі за мету усі наукові журнали, які попадають в її орбіту зробити російськомовними. І лише тепер я зрозумів, чому у нашому університеті під час окупації Криму «зеленими чоловічками» проводився шоу-конкурс «Міс ВНТУ», а під час оплакування «Небесної сотні» проводився шоу-конкурс «Містер Шарм». Не доросли ще керівники нашого університету до розуміння, як себе вести по відношенню до країни-агресора під час агресії і по відношенню до національних героїв під час днів Всеукраїнської жалоби.

А завершити цей матеріал я хочу цитатою із «Алмазної колісниці» – роману відомого російського письменника, котрий засудив російську агресію на Донбасі і окупацію Криму, Бориса Акуніна, яку подаю мовою оригіналу: *«Существует Справедливость, Правда, защищать которую – обязанность всякого благородного человека. Нельзя позволять, чтобы рядом безнаказанно совершалась подлость. Попустительствуя ей или умывая руки, сам становишься соучастником, наносишь оскорбление душе и Богу»*.

Від сьогодні – Дня Святої трійці – події в Україні розвиватимуться по іншому

Вчора – 7 червня 2014 року – Україна відсвяткувала інавгурацію свого 5-го президента Петра Олексійовича Порошенка – до вчорашнього дня народного депутата України від Вінниччини, яка є Центром України і славиться своїми поміркованими, патріотично налаштованими та працьовитими жителями.

Цього дня український народ чекав з нетерпінням і надією на краще майбутнє, яке, віриться, розпочалося для усіх нас уже сьогодні вранці, адже відтепер не зможе повернутись до Києва навіть на російському танку 4-й президент Віктор Янукович, який прославився на увесь світ лише своїм кримінальним минулим та тим, що в годину небезпеки втік з України, прихопивши з собою при цьому майже усю державну казну.

У Петра Порошенка є усі передумови для того, щоб увійти в історію України успішним президентом, адже він має досвід роботи і міністром економіки, і міністром закордонних справ, і Секретарем Ради національної безпеки і оборони України і Головою Наглядової ради Національного банку України. І до того ж у нього є досвід успішного бізнесмена, який нажив свій перший мільйон не завдяки рекету чи удачі в картах, а завдяки розумному вкладенню невеликого первинного капіталу і успішного примноження його за рахунок уміння прогнозувати розвиток ситуацій та оптимізації ризику.

Йому доведеться нелегко, адже потрібно буде не лише оживити економіку, але і успішно завершити антитерористичну операцію на Донбасі та віднайти спосіб достукатись до сердець і розуму населення цього споконвічного українського регіону, яке нині нікому і ні в що не вірить. Йому доведеться також перебороти скепсис, який є у декого після подій 2005 року, і довести усім – і друзям, і опонентам, і ворогам, що він змужнів, набрався досвіду і зробив правильні висновки з тих подій, а також навчився відрізняти справжніх друзів і соратників від тих, які говорять приємні слова, аби сподобатись, але не підтверджують ці правильні і приємні слова такими ж правильними і успішними ділами.

Великим випробуванням для 5-го президента стане те, настільки ефективно не на словах, а на ділі він боротиметься з корупцією, яка раковими метастазами проникла в Україні в усі сфери діяльності державного і виборного апарату, набравши майже непоборної сили в роки правління 4-го президента. Але оскільки ні сам Петро Порошенко, ні його найближчі вінницькі соратники – Володимир Гройсман, Олександр Домбровський та Григорій Заболотний під час перебування на високих посадах на Вінниччині в корупційних діях не помічені, то можна надіятись, що 5-ий президент України займе жорстку позицію по відношенню до корупціонерів і зможе настроїти усі ланки державного апарату на ефективну боротьбу з цим, чи не найбільшим злом для справи успішної побудови громадянського суспільства в нашій державі.

Сьогодні – у День Святої трійці – у Петра Порошенка є високий ступінь довіри як в українського народу, так і у лідерів провідних країн світу – тож давайте побажаємо йому, щоб з плином часу ця довіра не зменшувалась, що у свою чергу можливо лише за умови, що він і підібрана ним управлінська команда будуть щодня і щогодини демонструвати усім нам свою ефективність і відданість справі розбудови в Україні громадянського суспільства та економічно процвітаючої держави. І нехай йому у цьому з першого ж дня після інавгурації допомагає Свята Трійця, свято якої ми саме у цей день відзначаємо!

А завершити цей короткий оптимістичний текст я хочу словами, що для мене День інавгурації 5-го президента України Петра Порошенка запам'ятається ще й тим, що саме у цей день 25 років тому я був вперше демократично обраний колективом на посаду ректора Вінницького політехнічного інституту, який під моїм керівництвом через 5 років став Вінницьким державним технічним університетом, а через 14 років за усіма показниками досяг вимог, що висувались державою і її президентом до університетів зі статусом національного, та став Вінницьким національним технічним університетом, який в усі роки мого ректорства (до вересня 2010 року) за академічним рейтингом «ТОП-200. Україна», що проводиться щороку під егідою ЮНЕСКО, входив у двадцятку кращих університетів нашої держави.

Цікава розмова з одним із авторитетних працівників нашого університету

11-го червня у другій половині дня у мене відбулася цікава розмова з одним із авторитетних працівників нашого університету, який висловив мені свою оцінку рішень, прийнятих на останньому засіданні Науково-технічної ради університету, інформацією про які з ним цього ж дня вранці поділився один із членів цієї Ради, котрий брав участь у її останньому засіданні.

Згідно з одним із цих рішень, прийнятих Науково-технічною радою за ініціативою проректора з наукової роботи Сергія Павлова, котрий головував на її засіданні, із додаткової суми коштів, виділених нинішніми керівниками міністерства у тому числі і нашому університету з метою усунення несправедливостей цілеспрямованого вибірково-заниженого рецензування у минулому році деяких наукових проектів заангажованими експертами міністерських комісій, на фінансування проекту, представленого мною і оціненого під час внутрішнього рецензування у нашому університеті на 95 балів, і на цьому засіданні не було виділено жодної гривні, оскільки проректор Павлов, як і ректор Грабко, продовжує визнавати лише міністерську оцінку мого проекту у 51 бал, хоча і Павлов, і Грабко добре знають, що ця оцінка у минулому році була цілеспрямовано занижена міністерським експертом (як він сам зізнався нещодавно) за вказівкою одного із тодішніх керівників міністерства, який мене ненавидить з такою ж силою, з якою обожнює Грабка.

А фінансуванням із додатково виділених міністерством бюджетних коштів за ініціативою проректора Павлова Науково-технічна рада наділила лише проекти професорів Кожем'яко та Ісковича-Лотоцького. Я поважаю обох цих професорів і нічого не маю проти того, щоб їхні проекти отримали фінансування з державного бюджету, але, думаю, що і вони не стали б протестувати, аби додатково виділена міністерством сума була використана на фінансування не тільки їхніх двох проектів, а і на те, щоб якась частина цього додаткового фінансування була виділена і на мій проект, адже

цілеспрямовано занижувалась оцінка у міністерській експертній комісії не їхніх, а саме мого проекту.

Ще з часів ректорства я пам'ятаю, що міністерство ніколи не заперечувало, якщо бюджетне фінансування недостатнє, а є необхідність його розповсюдити на більшу кількість наукових проектів, щоб для формування потрібної для реалізації усіх цих проектів суми коштів університет використовував не лише бюджетні кошти, а й кошти із власного спеціального фонду, що є дійством цілком законним, оскільки керівництво науково-дослідною роботою студентів, що виконується в рамках виконання університетських наукових проектів, теж закладається в собівартість контрактного навчання.

І те, що ні ректор Грабко, ні проректор Павлов не захотіли навіть розглядати такий варіант фінансування і мого проекту, на мій погляд, є не прямим підтвердженням правдивості висловлювання у моїй присутності одного із приятелів колишнього заступника міністра, що цей заступник міністра давав вказівку експерту жорстко прорецензувати саме мій проект не стільки з власної ініціативи, скільки на прохання керівництва нашого університету, якому низька оцінка мого проекту потрібна була для того, щоб цей проект не фінансувати. Адже за відсутності фінансування цього проекту, обумовленого його низькою оцінкою міністерським експертом, ректор отримував формальний привід для мого відсторонення від виконання обов'язків директора науково-дослідного інституту, по плану роботи якого було подано цей науковий проект на конкурс, і, як наслідок, отримував привід для виведення мене зі складу Вченої ради університету, аби я на її засіданнях не дошкуляв йому своїми критичними зауваженнями. І те, що два тижні тому ректор Грабко видав наказ про моє відсторонення від виконання обов'язків директора НДІ ПМБС, які я, до речі, виконував на громадських засадах і без будь-якої оплати, незважаючи на вагомі досягнення у тому числі і в обсягах госпдоговірної тематики в інших двох науково-дослідних лабораторіях, що входять до структури НДІ ПМБС (дивись мою публікацію від 03.06.2014 р.), теж, на мій погляд, можна розглядати як непрямий доказ підтвердження правдивості вище приведеного висловлювання приятеля колишнього заступника міністра.

А мій співрозмовник, між тим, нагадав мені, що у бутність проректором з наукової роботи Володимир Грабко як науковий керівник жодного разу не брав участі в конкурсах наукових проектів для отримання бюджетного фінансування, а, користуючись своїм правом проректора складати план науково-дослідних тем університету, який затверджувався Вченою радою, щороку вносив у цей план власну наукову тему, яка на усі 100% фінансувалась з тих спецкоштів університету, які університет мав право використовувати для підсилення фінансування затвердженої тематики в разі недостатності коштів, що виділялись університету міністерством з бюджету. І оскільки тем у цьому плані завжди було багато, і викладені вони були на багатьох сторінках, то кожен член Вченої ради голосував за його

затвердження, особливо в нього не вчитуючись, а лише переконавшись, що в ньому є його тема.

Звернув увагу мій співрозмовник і на те, що як науковий керівник Грабко протягом більше ніж десяти років проректорства ніколи не заключав і госпдоговірних тем з іншими організаціями. Я, правда, заперечив, згадавши, що колись у Грабка була госпдоговірна тема з Ладижинською ДРЕС – десь на пару тисяч гривень, але мій співрозмовник теж нагадав мені, що то була тема, яку Грабко заключив з головним інженером Ладижинської ДРЕС для впровадження результатів кандидатської дисертації свого аспіранта-заочника, який був сином цього головного інженера. Більше ні держбюджетних тем, ні госпдоговірних, у яких би Грабко у бутність проректором був науковим керівником, дійсно не зміг згадати ні я, ні мій співрозмовник.

Дуже цікавою для мене виявилась оцінка моїм співрозмовником позиції проректора Павлова як у справі фінансування мого наукового проекту, так і у візуванні ним наказу ректора про зняття з мене обов'язків директора НДІ ПМБС. На думку мого співрозмовника така запопадливість проректора Павлова перед ректором Грабком не може пояснюватись боязню не догодити і прогнівити ректора, адже Павлов, як і усі в нашому університеті, добре розуміє, що після зняття з посад обох покровителів Грабка – і міністра Табачника і першого заступника міністра Суліми, Грабко одразу ж став «слабким» ректором і до того ж таким, що не має жодних шансів бути переобраним через рік на новий термін ректорства, оскільки професорсько-викладацький склад університету ніколи не вибачить йому ні те, що у той час, коли середня місячна зарплата викладачів не перевищувала чотирьох тисяч гривень, Грабко встановив собі місячну зарплату у розмірі, більшому двадцяти тисяч, ні те, що одночасно зі зверненням до працівників університету написати заяви про відпустку за власний рахунок Грабко звернувся до керівництва міністерства з проханням встановити 50-процентні надбавки проректорам і, отримавши дозвіл, негайно ці надбавки почав виплачувати, ні те, що Грабко, заплутавшись разом із начальником планово-фінансового відділу Наталією Шевчук у плануванні річних витрат, змусив викладачів безоплатно працювати в магістерських потоках і не повернув скорочені частки ставок на кафедри навіть після того, як ці магістри завершили курс навчання і покинули стіни університету. Не вибачать йому також і холодні аудиторії взимку, і заборону їздити у відрядження для участі в науково-технічних конференціях, і ліквідацію системи надбавок до зарплати працівникам університету, яка до появи Грабка на посаді ректора стабільно реалізовувалась за рахунок власних коштів університету. До речі, якби ті 140 тисяч гривень власних коштів університету, які протягом 2013 року Грабко використав для нарахування собі подвійної зарплати, були використані на нарахування надбавок працівникам університету, то це дозволило б шестидесяти працівникам навчально-допоміжного складу чи адміністративно-господарського персоналу отримувати протягом року надбавки до зарплати у розмірі 20% від окладів. А якби ще й були пущені на

надбавки працівникам ще й ті виплати з власних коштів університету, які були здійснені за договорами підряду додатково до бюджетної зарплати дружині Грабка, яка працює завідувачем архіву, та сину Грабка, який працює доцентом кафедри, то надбавками у 20% окладу можна було б протягом року додатково до тих уже згаданих шестидесяти забезпечити ще з десяток працівників. І, як констатував мій співрозмовник, лише за рахунок скорочення позабюджетного «сімейного підряду» ректора, можна було б протягом року виплачувати 20-процентні надбавки 70-ти низькооплачуваним працівникам навчально-допоміжного складу та адміністративно-господарської частини, без яких університет теж працювати не в змозі, а тому стимулювання їхньої гарної роботи завжди на часі.

Після завершення теми «сімейного підряду» ректора Грабка у нашій розмові ми знову плавно переключились на оцінку поведінки проректора Павлова, з вини якого так і не був затверджений план роботи очолюваного мною на громадських засадах науково-дослідного інституту, і якому сам Бог велів вести себе по відношенню до мене коректніше, адже саме завдяки мені йому було суттєво прискорено день захисту його докторської дисертації, і саме я поставив Павлова завідувачем кафедри фізики, на яку для забезпечення його навчальним навантаженням передав з кафедри оптоелектроніки курс фотоніки. На думку мого співрозмовника така некоректна поведінка проректора Павлова може пояснюватись лише одним – бачачи, що шансів переобратись ректором на новий термін у Грабка немає, Павлов вирішив і сам взяти участь у майбутніх виборах і, думаючи, що у цих виборах візьму участь можливо і я, вирішив заздалегідь внести і свою лепту в розпочатий Грабком процес «псування» моєї наукової біографії.

Отака от вийшла у мене розмова з одним із авторитетних працівників нашого університету. Доводи мого співрозмовника мені були цікавими, тому я подумав, що вони можливо можуть зацікавити і вас, шановні мої читачі, а тому, керуючись проголошеною нашими новими керівниками міністерства політикою прозорості і гласності, я вирішив поділитись цими доводами і з вами.

Подвійна відмінна оцінка президенту

19 червня на засіданні Верховної Ради України Президент України Петро Порошенко запропонував поставити Генеральним прокурором України Віталія Ярему – першого віце-прем’єр-міністра з питань координації роботи усіх силових структур в уряді Арсенія Яценюка, генерал-лейтенанта міліції, до 2010 року – керівника Головного управління МВС України у місті Києві, а ще раніше – керівника Головного управління МВС України по боротьбі з організованою злочинністю.

Обгрунтовуючи свій вибір, Президент України Петро Порошенко зробив наголос на тому, що він пропонує Верховній Раді України затвердити на посаді Генерального прокурора України людину, яка багато зробила на теренах боротьби зі злочинністю, але яка ніколи не працювала раніше в

органах прокуратури, у першу чергу тому, що він нікому в прокуратурі нічим не зобов'язаний. Адже це дасть йому моральне право увільнити з посад в різних ланках прокуратури усіх, хто погано виконує свої обов'язки, або хто причетний до корупційних дій без поправок на те, що хтось колись у чомусь сприяв його кар'єрному росту. І я, як університетський професор, оцінюю такий кадровий крок нашого президента оцінкою «відмінно».

У зверненні до самого Віталія Яреми під час представлення його кандидатури у Верховній Раді України Петро Порошенко, наказуючи боротись з корупцією, процитував крилатий вислів Лі Куан Ю – першого прем'єр-міністра Республіки Сінгапур, який перетворив цю британську колонію в одного із азіатських «економічних тигрів». Цей вислів українською мовою в устах українського президента прозвучав так: «Почніть з того, що посадіть трьох своїх друзів. Ви точно знаєте за що, і вони знають за що. І тоді народ вам повірить». І знову ж таки я, як університетський професор, оцінюю цей президентський наказ кандидату на посаду Генерального прокурора України оцінкою «відмінно».

І те, що народні депутати України, проголосували за призначення Віталія Яреми на посаду Генерального прокурора України, більше ніж 300 голосами, тобто конституційною більшістю, свідчить, що і наші парламентарі поставили Президенту України Петру Порошенку за висунення ним саме цієї кандидатури на одну із найважливіших для держави посад теж подвійне «відмінно». Тож після цього кандидатування і цього голосування я твердо повірив у те, що в Україні у найближчі дні замість імітації боротьби з корупцією розпочнеться дійсно дієва боротьба із цим злом.

Здається ректор нашого університету починає розуміти, що норм чинного законодавства необхідно дотримуватись

Сьогодні свято – День Конституції, до першого варіанту написання якої причетний і я – як депутат Верховної Ради України 1-го скликання, а тому у цей святковий день я вирішив відступити від традиції писати лише критичні матеріали і подати сьогоднішній матеріал на сайт у позитивістському контексті.

Нагадаю, що з перших днів ректорства Володимира Грабка, тобто з 2010 року, я на своєму персональному сайті намагаюсь підказувати йому, яких норм законів України і положень нормативних документів міністерства він зобов'язаний дотримуватись обов'язково, і систематично висвітлюю, які з уже прийнятих ним рішень ці норми порушують.

Резонно у вас, шановні читачі, виникає запитання: *«А чому я особисто, зустрівшись тет-а-тет, не попереджав ректора про ці порушення ще до того, як вони ставали втіленими у життя, а виносив їх на загал потім у вигляді критичних матеріалів на сайті?»*

А справа у тому, що у мене не було іншого виходу, адже про ті чи інші рішення ректора я усі ці три з половиною роки завжди дізнавався пост-фактум з доведених на кафедру його наказів, оскільки ректор Грабко,

виконуючи побажання своїх покровителів – міністра Табачника і його першого заступника Суліми, з корупційними схемами яких я боровся ще будучи ректором університету, відмовився призначити мене своїм радником, як це прописано і у Законі України про вищу освіту і у Статуті нашого університету стосовно усіх екс-ректорів, котрі відпрацювали на ректорській посаді більше 10 років підряд, – і навіть наказав відключити телефон прямого зв'язку зі мною, аби позбавити мене можливості не лише висловлювати йому моє бачення тієї чи іншої університетської проблеми тет-а-тет, а і позбавити можливості висловлювати це моє бачення телефоном.

Більше того, роблячи вигляд, що він мої критичні матеріали, розміщені на сайті, не читає, ректор Грабко усі ці три з половиною роки ніяк на них не реагував, а нашаровував усе нові і нові порушення, і не робив навіть спроб хоча б якісь із уже допущених і розкритикованих мною порушень виправити.

І ось місяць тому нарешті ректор Грабко зробив перший крок у напрямку ліквідації уже допущених ним за роки ректорства порушень законів України і нормативних документів міністерства, на які я йому вказував, – він вперше оголосив конкурс на заміщення посад завідувачів і тих кафедр, які очолювались професорами-пенсіонерами без проходження конкурсу, і тих кафедр, які стали вакантними після того, як завідувачі цих кафедр – професори Олексій Азаров, Василь Кічак, Микола Небава, Василь Петрук і Георгій Ратушняк – два роки тому були переведені на посади директорів навчально-наукових інститутів, а рік тому обрались за конкурсом на ці директорські посади, залишивши з дозволу ректора Грабка за собою на умовах сумісництва і посади завідувачів кафедр без проходження процедури обрання за конкурсом на ці, ставші другими для них, і теж виборні посади. Оголосив конкурс ректор Грабко і на заміщення посади завідувача кафедри, якою на громадських засадах з дня обрання ректором завідував і він сам.

А у четвер 26 червня 2014 року на засіданні Вченої ради університету відбулося конкурсне голосування за обрання завідувачами тих кафедр, на які місяць тому було оголошено конкурс. Тож віднині уже на умовах, визначених нормативними документами міністерства, Вчена рада університету підтвердила право завідувати кафедрами професорам-пенсіонерам Лежнюку, Кухарчуку, Михалевичу, Огороднікову, Сердюку і Сіваку, що звільнило їх від необхідності, починаючи з цього дня, у-подальшому прогинатись перед ректором щороку, приносячи заяви про продовження терміну завідування за наказом ще на рік.

Що ж до конкурсного заміщення посад завідувачів кафедр, якими і понині керують без проходження процедури обрання за конкурсом на Вченій раді університету – проректор Сергій Павлов та директори інститутів – Олексій Азаров, Василь Кічак, Василь Петрук і Георгій Ратушняк та й сам ректор Володимир Грабко, то воно 26 червня не відбулося, оскільки заяв на участь у конкурсі на заміщення вакантних посад завідувачів цих кафедр ніхто не подав, а тому вони і надалі залишаються вакантними. Але одне голосування з цього приводу таки відбулося – це голосування за обрання професора кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту

Олександра Леська завідувачем цієї ж кафедри, якою на умовах сумісництва за наказом ректора Грабка керував директор Інституту менеджменту Микола Небава, котрий тепер змушений буде передати керівництво кафедрою Олександру Леську, оскільки Леська обрано завідувачем цієї кафедри переважною більшістю голосів членів Вченої ради університету.

До речі, для участі у конкурсі на заміщення посади завідувача тією кафедрою, якою на громадських засадах керує нині ректор Грабко, міг подавати заяву і я – як професор, що має і базову освіту за спеціальністю кафедри, і диплом доктора наук за профілем кафедри, і як людина, яка колись цю кафедру створила, і яка ще має достатньо фізичних сил і розумових здібностей для того, щоб керувати кафедрою. І я не став подавати заяву на участь у конкурсі лише тому, що вирішив надати можливість ректору Грабку самому отримати конкурсне право стати ще й повноправним завідувачем цією кафедрою, аби у нього було куди податись після того, як він не буде обраний колективом на другий термін ректорства у вересні наступного року, ймовірність чого, судячи по настроям у колективі, є надзвичайно високою.

І відтепер у нашому університеті склалась цікава ситуація – оскільки професори Сергій Павлов, Олексій Азаров, Василь Кичак, Василь Петрук і Георгій Ратушняк та й сам ректор Володимир Грабко заяви на участь у конкурсі на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр, які вони обіймали за наказом ректора на умовах сумісництва чи на громадських засадах, не подали, то це можна розцінювати як ознаку того, що завідувати цими кафедрами вони не бажають, а тому після їх звільнення з цих посад після завершення терміну сумісництва у кінці нинішнього навчального року їх заяви про надання їм можливості завідувати цими кафедрами у наступному навчальному році на умовах сумісництва будуть виглядати дещо дивними і нелогічними. Тож за логікою подій ректору Грабку потрібно було б призначати виконувачами обов’язки завідувачів цих кафедр з 1-го вересня когось із числа штатних науково-педагогічних працівників цих кафедр рівня, не нижчого за доцентський, принаймні на термін до проведення у наступному навчальному році нового конкурсу на заміщення цих посад і обрання когось за конкурсом на ці посади, оголошення про який не зможе бути опублікованим в університетському «Імпульсі» раніше кінця вересня, що у свою чергу відтерміновує проведення цього конкурсу не раніше ніж на кінець жовтня.

І знову доводиться констатувати, що рівень правової грамотності керівників нашого університету продовжує залишатись недостатнім, адже чинним законодавством і нормативними документами міністерства не заборонено директорам інститутів і ректору брати участь у конкурсі на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр, а після обрання за конкурсом антикорупційним законодавством не заборонено посідати будь-яку із науково-педагогічних посад – у тому числі і посаду завідувача кафедри на умовах сумісництва з оплатою в розмірі половини ставки. Тож і директори інститутів Азаров, Кичак, Небава, Петрук, Ратушняк, і проректор Павлов, і ректор Грабко мали право обиратись за конкурсом ще й на посади

завідувачів кафедр, але зобов'язані були після обрання займати ці посади на умовах сумісництва, яке після обрання їх за конкурсом ставало таким, що не суперечить нормативним документам міністерства. І, я думаю, що перераховані вище посадовці, ознайомившись з моїми роз'ясненнями з цього приводу, уже восени нинішнього року конкурсне узаконення свого права завідувати кафедрами таки реалізують.

А ми усім колективом університету тепер очікуватимемо, що восени ректор Грабко здійснить і наступні кроки на шляху приведення прийнятих ним раніше рішень у відповідність Закону України про вищу освіту, антикорупційному законодавству та нормативним документам міністерства, адже кожний із цих кроків підвищуватиме ймовірність переобрання його на ректорську посаду на другий термін восени 2015 року, яка нині знаходиться на рівні, близькому до нуля, і залишатиметься на цьому ж рівні в разі, якщо ректор буде супроводжувати свою діяльність новими порушеннями і поступово не повертатиме у правове поле усе те, що з цього правового поля ним було виведене в епоху керівництва міністерством Дмитра Табачника за згоди першого заступника міністра Євгена Суліми.

Перша проекція нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет

1-го липня 2014 року Верховна Рада України 276 голосами підтримала у 2-му читанні і в цілому проект Закону України про вищу освіту в редакції групи Згуровського-Квіта з правками, внесеними парламентським Комітетом з питань освіти і науки на чолі з Гриневич.

Тож після підписання цього затвердженого парламентом проекту Президентом України Петром Порошенком та оприлюднення у ЗМІ він вступить у силу і замінить собою нині діючий Закон України про вищу освіту, який був прийнятий 12 років тому і майже щороку чимось доповнювався.

Новий Закон України про вищу освіту, який складається з 15 розділів, що містять у собі 79 статей та «Прикінцеві і перехідні положення», викладений на 101 сторінці, тож його повний детальний аналіз зайняв би ще більше сторінок та був би важко читабельним за один раз, а тому я буду цей авторський аналіз друкувати на своєму сайті частинами і в проекції на Вінницький національний технічний університет. І висновок – наскільки новий закон є прогресивнішим старого і у чому – я зроблю аж тоді, коли завершуватиму аналіз.

А зараз я почну з того, чому була присвячена моя попередня інформація, тобто з виборів завідувачів кафедр у нашому університеті, які відбулися 26 червня на останньому у нинішньому навчальному році засіданні Вченої ради університету, та їх відповідності вимогам нового Закону України про вищу освіту.

Як ви пам'ятаєте, на посади завідувачів кафедр, які на громадських засадах чи за сумісництвом очолюють ректор Грабко, проректор Павлов та

директори інститутів – Азаров, Кичак, Петрук, Ратушняк, конкурсного заміщення на останньому засіданні Вченої ради університету не відбулося, оскільки ніхто із науково-педагогічних працівників не побажав брати у цьому конкурсі участь – усі розуміли, що конкурс оголошено чисто формально, щоб після того, як він не відбувся, ректор отримав право з 1-го вересня видати наказ, в якому знову оголосити завідувачами кафедр на громадських засадах чи за сумісництвом тих, що перераховані вище.

А далі я процитую пункт 13 Статті 55 нового Закону України про вищу освіту, в якому вказано, що: «Особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій». А саме до адміністративно-управлінських відносяться такі функції завідувача кафедри як розподіл навчального навантаження між науково-педагогічними працівниками кафедри, затвердження індивідуальних планів роботи працівників кафедри та контроль за їхнім виконанням, організація замін в разі хвороби когось із працівників кафедри, контроль відпрацьованого працівниками робочого часу та підтвердження результатів цього контролю підписанням табелів, котрі двічі на місяць подаються завідувачем кафедри в бухгалтерію для нарахування заробітної плати працівникам цієї кафедри.

Тож із вищевикладеного витікає, що ні ректор, ні проректор, ні директор інституту згідно з вимогами нового Закону України про вищу освіту керувати кафедрами не мають права навіть на громадських засадах і за сумісництвом. А тому не лише перед усіма перерахованими вище, а і перед усіма іншими проректорами та директорами постає проблема, що залишити за собою – ректорство, проректорство, директорство чи завідування кафедри.

З тих же причин змушені будуть скласти з себе обов’язки заступників директорів інститутів – завідувачі кафедр Кухарчук, Злепко і Ранський.

Новий Закон України про вищу освіту дозволяє завідувати кафедрою не лише доктору наук, професору, але і кандидату наук, доценту – і жодному із них не дозволяє завідувати кафедрою більше двох 5-річних термінів, якщо обиратиметься за конкурсом на посаду завідувача після вступу в силу нового закону, і не більше ще одного обрання, якщо став завідувачем ще до вступу закону в силу. До речі, точно така ж норма визначена і для деканів, і для директорів інститутів, і для ректорів.

Здавалось би таке послаблення вимог до завідувачів кафедр, директорів інститутів і ректора приведе до того, що бажаючих взяти участь у конкурсі на ці посади набереться в університеті не менше, ніж було бажаючих стати президентом України на останніх президентських виборах. Але, я думаю, цього не станеться у вищих навчальних закладах, які мають статус національного, оскільки Статтею 29 нового Закону України про вищу освіту вищим навчальним закладам, які мають статус національного, передбачено досить багато переваг перед вищими навчальними закладами, які цього статусу не мають, але водночас передбачено і те, що кожні 7 років статус національного необхідно підтверджувати в Агентстві по забезпеченню якості освіти на основі визначених у відповідному нормативному документі вимог

до претендентів на отримання цього статусу. А серед цих вимог є і те, що у вищому навчальному закладі, який претендує на статус національного, завідувачами випускних кафедр повинні бути виключно лише доктори наук.

Тож нашому ректору Грабку доведеться або мене просити очолити колишню мою кафедру, яку очолює нині він на громадських засадах, або об'єднувати її з кафедрою професора Олександра Мокіна, яка 5 років тому від неї відділилась, і віддавати об'єднану кафедру під його керівництво. І скоріш за все так йому і доведеться зробити, оскільки згідно з тією ж уже процитованою Статтею 55 нового Закону, ректор Грабко не має права водночас бути і Головою Вченої ради університету, адже у голови ради теж є досить багато адміністративно-управлінських функцій, а тому на посаду Голови Вченої ради університету розраховую обратись я – як член цієї ради, який після увільнення ректором (наказ №129 від 30.05.2014 р.) від виконання обов'язків директора НДІ ПМБС, що виконувались на громадських засадах, більше не має ніяких інших адміністративно-управлінських функцій і працює нині рядовим професором кафедри ВЕТЕСК та серед усіх тих членів ради, які не обіймають якоїсь керівної посади, що дає їм право теж претендувати на посаду голови Вченої ради, має найбільший досвід позитивного характеру.

У цій інформації, аби її не переобтяжувати, я зупинюсь ще лише на одному питанні, до якого раніше уже не однократно повертався, а саме – на питанні відновлення у нашому університеті факультетів.

У пункті 3 Статті 33 нового Закону України про вищу освіту сказано – цитую: *«Основними структурними підрозділами вищих навчальних закладів є факультети, кафедри, бібліотека»* – кінець цитати. І у цій же статті аж у пункті 7 під рубрикою *«Структурними підрозділами вищих навчальних закладів можуть бути»*, в якому перераховані усі інші можливі структурні підрозділи, поряд із підготовчим відділенням і навчально-науковими центрами прописані також і навчально-наукові інститути, причому прописані без визначення, скільки студентів стаціонару повинно у них навчатись, і скільки кафедр ці інститути повинні мати у своїй структурі. У той час, як відносно факультетів чітко вказано, що в них повинно навчатись не менше 200 студентів стаціонару, і вони повинні мати у своїй структурі не менше трьох кафедр. Тож цілком логічно, що для створення навчально-наукового інституту як підрозділу, що створюється додатково до існуючих основних організаційних підрозділів у вигляді факультетів, повинна бути вагома причина, наприклад, відсутність у певному напрямку підготовки 200 студентів стаціонару, потрібних для існування факультету як основного організаційного підрозділу, та наявність на цьому напрямку суттєвої наукової складової, яка переростає в навчальну з науковим підґрунтям.

Тож, виходячи з цієї логіки, можна стверджувати, що статус навчально-наукового інституту у нашому університеті необхідно залишити лише за Інститутом екології та екологічної кібернетики, в якому, по-перше, здійснюється підготовка за спеціальностями, що не є спорідненим з іншими спеціальностями університету, з якими їм можна було б досягнути обсягу у

200 студентів стаціонару, а по-друге, в якому має місце найбільша кількість і найбільший обсяг госпдоговірних наукових робіт, на тематиці яких виконується значна кількість студентських курсових робіт і дипломних проектів. Усім же іншим 7-и навчально-науковим інститутам слід повернути статус факультетів, аби структура університету мала більшість основних організаційних підрозділів, що відповідають вимогам нового Закону України про вищу освіту. Адже із-за нинішньої структурної невідповідності також можна втратити статус національного під час атестації, яка не забариться, оскільки наш університет цей статус отримав 11 років тому. І, до речі, коли наш університет цей статус отримував, то в його структурі було 14 факультетів і лише один навчально-науковий інститут екології. Та й інші університети отримували статус національних, ще маючи у своїх структурах в якості основних організаційних підрозділів факультети, які в деяких із них потім формально були перейменовані в інститути.

Мабуть не лишнім у цьому місці буде відзначити, що згідно з новим Законом України про вищу освіту відтепер із керівного складу лише ректор обиратиметься прямими виборами, в яких візьмуть участь абсолютно усі науково-педагогічні працівники університету, що складуть 75% від загальної кількості виборщиків, а ще 15% складуть студенти і 10% представлятимуть інші категорії працюючих в університеті – в нашому університеті усього виборщиків буде біля або трохи більше 700 осіб. А от вибори деканів факультетів і директорів навчально-наукових інститутів, як і завідувачів кафедр та професорів, здійснюватимуться згідно з новим Законом на засіданні Вченої ради університету з озвученням перед таємним голосуванням колективної думки Вчених рад відповідних факультетів і інститутів.

Ось на цьому я поки-що поставлю крапку аби інформаційно не передозувати першу проекцію нового Закону України про вищу освіту на наш університет.

Світлана Бевз в батальйоні «Айдар»

З першого липня розпочалися канікули у аспірантів і докторантів, і вони, не питаючи дозволу у своїх наукових керівників, розлетілися хто-куди. Щезла з мого поля зору і моя докторантка Світлана Бевз. І ось вона знову об’явилася, але уже як боєць батальйону «Айдар».

Далі цитую з *http://politika.eizvestia.com/full/475-ajdar-trinadcat-ubityh-bojcov-i-shest-plennyh-terroristov-foto*:

«Несколько человек колдует над зениткой. Среди них — женщина. Она представляется Светланой Бевз, преподавателем Винницкого национального технического университета. Она кандидат наук, пишет докторскую диссертацию. В батальон записалась вместе с мужем Сергеем Бурбело, тоже кандидатом наук. В сентябре прошлого года от неизлечимой болезни умерла их 15-летняя дочь Александра. Она писала стихи и сказки. У нее, по словам Светланы, есть недописанный роман. Она много печаталась,

побеждала в детских литературных конкурсах. Светлана с грустинкой читает стихотворение Александры о скифах. На глазах ее выступают слезы. «Мы посоветовались с мужем и решили вместе идти воевать, — говорит Светлана. — Речь сейчас не о каких-то отдельных правах, а о глобальном праве украинцев на жизнь, на свое государство. Мы граждане, мы и должны защищать свою страну». Типичная ситуация: Светлана, как и большинство здесь, горит желанием воевать, но не имеет боевого опыта. Обучается уже прямо на базе. Учат бойцы, у которых есть опыт Афганистана, Югославии, Ирака и других стран, куда украинцы ранее попадали на войну. Она рассказывает, что живет в палатке вместе с мужчинами. На вопрос о том, не чувствует ли она дискомфорта, ведь ей приходится раздеваться, она отвечает, что ситуация напоминает ей купе поезда, когда там едут женщины и мужчины. «Они находят выход, — говорит Светлана. — вот и мы находим». По ее словам, мужчины ведут себя очень деликатно» – кінець цитати.

А мені залишається лише вболівати за Світлану і Сергія, бажати їм удачі, і вірити в їхнє скоре переможне повернення додому у Вінницю неушкодженими і здоровими. І прошу усіх моїх друзів приєднатися до цього побажання.

Друга проекція нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет

6 серпня 2014 року стало знаменною датою в історії розвитку вищої освіти в Україні, оскільки саме цього дня парламентська газета «Голос України» (*http//www.golos.com.ua*) опублікувала прийнятий Верховною Радою України 1-го липня 2014 року і через місяць підписаний Президентом України Петром Порошенком новий Закон України про вищу освіту, який з дня опублікування в «Голосі України» набрав чинності.

5-го липня 2014 року я на цьому ж сайті опублікував матеріал під заголовком: *«Перша проекція нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет»*, в якому здійснив аналіз змісту нового закону за кількома параметрами, які тепер уже точно набирають силу після 6-го серпня 2014 року, а точніше, після 6-го вересня 2014 року, оскільки перехідними положеннями нового закону встановлено, що основні його положення вступають в силу через місяць після опублікування.

І лише частина друга Статті 56, в якій навчальне навантаження викладачам у вищих навчальних закладах (ВНЗ) визначається у розмірі 600 академічних годин, вступає в силу з 1-го вересня 2015 року, та частина сьома статті 44, в якій викладені особливості прийому на бакалаврську програму молодших бакалаврів та на магістерську програму для підготовки лікарів і ветеринарів, і частина четверта Статті 72, в якій викладені особливості формування державного замовлення визначених у Статті 44 категорій здобувачів вищої освіти, набувають сили з 1-го січня 2016 року.

А повертаючись стисло до опублікованого мною 5-го липня 2014 року, нагадаю, що, починаючи з 6-го вересня 2014 року, ніхто у ВНЗ – а це інститути, академії та університети – не матиме права одночасно посідати дві посади, які вимагають виконання адміністративно-управлінських функцій, тому і усі ректори, і усі проректори, і усі директори інститутів, і усі декани, і усі директори центрів, і усі заступники директорів, і усі заступники деканів, і усі заступники директорів центрів зобов'язані будуть перейти працювати за сумісництвом на 0.5 ставки посад рядових професорів і доцентів, склавши з себе повноваження завідувачів кафедр, або залишитись завідувачами кафедр, склавши з себе повноваження перерахованих вище керівників організаційних структур іншого рівня. А це приведе до суттєвого розширення числа науково-педагогічних працівників, які долучатимуться до процесів управління у ВНЗ, що звичайно ж буде сприяти розширенню і зміцненню демократичних засад у вищій освіті.

Але особливо сприятиме розширенню і зміцненню демократичних засад у вищій освіті те, що ні ректор, ні директор інституту, ні декан факультету, ні завідувач кафедри не матимуть права посідати цю посаду більше двох термінів обрання по 5 років кожний, якщо він обиратиметься на цю посаду після вступу у дію нового Закону про вищу освіту, тобто після 6-го вересня 2014 року, і матиме право ще лише на одне переобрання, якщо він працюватиме на цій посаді (зайнятій ним раніше в результаті конкурсного обрання) на день вступу в силу нового закону. Тож після 6-го вересня 2014 року ніхто із науково-педагогічних працівників ВНЗ не матиме права працювати на посаді ректора, директора інституту, декана факультету чи завідувача кафедри більше 10 років.

Але на заступників (до проректорів включно), оскільки їхні посади не є виборними і в законі не оговорюються, умова перебування на посаді лише 10 років не розповсюджується. Як не розповсюджується умова 10 років перебування на посаді у зв'язку з тим, що закон зворотної сили не має, і на тих ректорів, директорів інститутів, деканів факультетів і завідувачів кафедр, які пропрацювали на цих посадах навіть більше 10 років, але склали свої повноваження до дня вступу в силу нового Закону про вищу освіту.

Однак демократія демократією, але залишаються в силі нормативні вимоги, що для підтримання статусу «національний», право носити який потрібно буде підтверджувати кожні 7 років, необхідно, щоб 80% завідувачів кафедр були науково-педагогічними працівниками, які мають вчене звання «професор» або науковий ступінь «доктор наук», як і залишаються в силі нормативні вимоги, що для акредитації магістерської програми, необхідно, щоб завідувачем кафедри, випускної для даної програми, був також науково-педагогічний працівник, який має вчене звання «професор» (або доцент, але доктор наук). І ці вимоги стимулюватимуть завідувачів кафедр до того, щоб за час до складення ними повноважень завідувача, на кафедрі «виріс» ще хоча б один професор або доктор наук, який, ставши завідувачем, не нашкодить ні університету в напрямку збереження статусу «національний», ні студентам, які бажатимуть стати магістрами з даної спеціальності.

І оскільки я уже зачепив термін «магістр», то у другому матеріалі, присвяченому новому закону, є сенс трохи детальніше зупинитися на Статті 5 цього закону, якою визначаються рівні та ступені вищої освіти. Тож рівнями та ступенями вищої освіти новим законом визначені такі:

– *початковий (короткий цикл) рівень вищої освіти* – з освітньо-професійною програмою в межах 90-120 кредитів Єдиної кредитно-трансферної системи (ЄКТС), в результаті освоєння якої екзаменаційна комісія присвоює ступінь молодшого бакалавра, що відповідає 5 кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій (НРК) – і тут і далі один кредит ЄКТС дорівнює 30 академічним годинам, а про кваліфікаційні рівні НРК можна прочитати на цьому ж сайті у моїй інформації від 15.11.2013, яка називається «Коротко про Концепцію Національної стандартної класифікації освіти та її проекцію на Вінницький національний технічний університет»;

– *перший рівень вищої освіти* – з освітньо-професійною програмою в межах 180-240 кредитів ЄКТС, в результаті освоєння якої екзаменаційна комісія присвоює ступінь бакалавра, що відповідає 6 кваліфікаційному рівню НРК;

– *другий рівень вищої освіти* – з освітньо-професійною програмою в межах 90-120 кредитів ЄКТС, в результаті освоєння якої екзаменаційна комісія присвоює ступінь магістра (інженерії), або з освітньо-науковою програмою в межах 120 кредитів ЄКТС, в результаті освоєння якої екзаменаційна комісія присвоює ступінь магістра (наук), що відповідає 7 кваліфікаційному рівню НРК:

– *третій рівень вищої освіти* – з науковою програмою в межах 30-60 кредитів ЄКТС протягом 4 років навчання в аспірантурі і використанням навчального часу за межами складання кредитів на підготовку і захист у спеціалізованій вченій раді дисертації, в результаті захисту якої спеціалізована вчена рада присуджує перший науковий ступінь – доктора філософії (з конкретизацією у якій галузі наук та за якою науковою спеціальністю), що відповідає 8 кваліфікаційному рівню НРК;

– *науковий рівень вищої освіти* – без складання кредитів ЄКТС і без обмеження часу на його отримання з метою набуття компетентностей з науково-дослідницької роботи і розв’язання конкретної наукової проблеми з оформленням результатів у вигляді дисертації, монографії або оглядової роботи за результатами опублікованих наукових статей, в результаті захисту якої на засіданні спеціалізованої вченої ради присуджується другий науковий ступінь – доктора наук (з конкретизацією у якій галузі наук та за якою спеціальністю), що відповідає 9 кваліфікаційному рівню НРК.

Тут я хочу звернути увагу на те, що згідно з новим законом аспірантура стає 4-річною і може бути лише очною, хоча допускається для наукових, науково-педагогічних та науково-технічних працівників складати кредити ЄКТС і готувати до захисту дисертації без навчання в аспірантурі, а лише з отриманням на заключній стадії творчої відпустки.

Варто звернути увагу і на те, що, оскільки докторантурою вважається увесь період роботи здобувача другого наукового ступеня – доктора наук, то в новому законі не передбачене навчання в докторантурі, але допускається за рішенням Вченої ради ВНЗ на заключному етапі роботи над дисертацією надання творчої відпустки з оплатою чи без.

Але особливо я хотів би звернути увагу науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університету на те, що новим законом на другому рівні вищої освіти передбачено те, що у нас за мого ректорства було саме у такому вигляді, у якому воно виписане в законі, тобто була окрема (коротша) освітньо-професійна програма для підготовки магістрів (інженерії) і окрема (довша) освітньо-наукова програма для підготовки магістрів (наук). В останні роки ця структура підготовки магістрів фактично виявилася зруйнованою, оскільки обидві – і освітньо-професійна і освітньо-наукова – програми нині об'єднані і термін навчання за об'єднаною програмою встановлено один. Тож доведеться для імплементації положень нового закону у нашому університеті повертатись знову до того, що уже було за мого ректорства, але нині зусиллями у першу чергу начальниці навчального відділу Тамари Савчук за мовчазної згоди директорів інститутів і першого проректора Олександра Романюка та байдужого відношення ректора Володимира Грабка трансформовано так, що уже не відповідає ідеології другого рівня вищої освіти, закладеної в новий закон.

А у Статті 6 нового закону, присвяченій атестації здобувачів вищої освіти, по-перше, чітко визначається, що атестація здобувачів початкового, першого і другого рівнів вищої світи здійснюється на засіданнях екзаменаційних комісій, створених у ВНЗ; по-друге, чітко визначається, що атестація здобувачів третього і наукового рівнів вищої освіти здійснюється на засіданнях спеціалізованих вчених рад, котрі створюються у ВНЗ, але проходять ліцензування у Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), по-третє, чітко визначається, що перед захистом кожної дисертації її текст у супроводі відгуків офіційних опонентів повинен бути опублікованим на сайті ВНЗ, при якому створена спеціалізована вчена рада, що прийняла до захисту дисертацію, а по-четверте, чітко прописані міри покарання при виявленні в дисертації елементів плагіату, а саме:

1) якщо плагіат виявлено до захисту дисертації, то вона знімається з розгляду, якщо плагіат виявлено після позитивного затвердження результатів захисту, то вони рішенням НАЗЯВО скасовуються;

2) спеціалізована вчена рада, яка прийняла позитивне рішення по дисертації, в якій було виявлено плагіат, рішенням НАЗЯВО позбавляється права атестаційної експертизи дисертацій на один рік з повторною процедурою ліцензування;

3) голові спеціалізованої вченої ради, яка позитивно оцінила дисертацію, в котрій було виявлено плагіат, науковому керівнику автора цієї дисертації та офіційним опонентам, які дали позитивні відгуки на цю дисертацію, рішенням НАЗЯВО забороняється у-подальшому брати участь в експертизі дисертацій протягом двох років.

Як бачимо НАЗЯВО, на створення якого відведено 4 місяці, уже з 1-го січня 2015 року стає потужним органом люстрації в царині здобувачів вищої освіти. Головне зараз, щоб до нього не потрапили люди, здатні перетворити цей люстраційний орган в корупційну кормушку.

А починаючи з перших днів роботи і протягом наступних 6 місяців НАЗЯВО, яке буде доповнене експертними радами, новий закон зобов'язує, відштовхнувшись від НРК та нинішніх наукових спеціальностей, розробити нову номенклатуру спеціальностей вищої освіти, тісно корельовану з прийнятим на Генеральній асамблеї ООН Міжнародним стандартом класифікацій освіти (МСКО), у відповідності з яким уже розроблена вітчизняна НРК.

Оскільки в інформації від 5-го липня 2014 року я достатньо велику увагу приділив визначенню новим законом ролі факультетів, як базових організаційних структур ВНЗ, то завершити і нинішню інформацію, яку можна вважати другою проекцією Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет, я хочу цією ж темою, а точніше зверненням до ректора університету, професора Грабка, який, я думаю, уже готує на кінець серпня свій звіт на Конференцію трудового колективу: «Пане ректоре, пора виносити на засідання Конференції і Вченої ради університету питання про повернення в структуру нашого університету факультетів, адже у пункті 3 Статті 33 нового Закону України про вищу освіту сказано – цитую: *«Основними структурними підрозділами вищих навчальних закладів є факультети, кафедри, бібліотека». Тож потрібно залишити у структурі університету лише п'ять непрофільних для технічних університетів інститутів, а саме: три навчально-наукові – Інститут будівництва, Інститут менеджменту, Інститут екології та два інтегральні – Інститут наукової магістратури, аспірантури та докторантури й Інститут інтеграції навчання з виробництвом, а з 5-и інших інститутів сформувати 7 факультетів, а саме: факультет інформаційних технологій, факультет комп'ютерної та системної інженерії, факультет радіотехніки, факультет електронного приладобудування, факультет машинобудування, факультет електроенергетики і факультет електромеханіки та теплоенергетики. Цим би ми і у новий Закон України про вищу освіту вписалися б, оскільки факультетів у нас було б більше ніж інститутів, і суттєво скоротили б витрати на директорати, для усіх працівників яких згідно з новим законом фонд оплати праці необхідно формувати виключно лише за рахунок спецфонду, який у зв'язку зі зменшенням студентів-контрактників буде з кожним роком ставати усе меншим»* – кінець звернення.

Третя проекція Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний університет

5-го липня я опублікував на цьому ж сайті *«Першу проекцію нового Закону України про вищу освіту на Вінницький національний технічний*

університет», а 7-го серпня *«Другу проекцію…»*. Сьогодні я вирішив розмістити *«Третю проекцію…»*.

І почну я зі Статті 33. Структура вищого навчального закладу, з якої процитую два пункти, а саме:

3. Основними структурними підрозділами вищого навчального закладу є факультети, кафедри, бібліотека.

5. Кафедра – це базовий структурний підрозділ вищого навчального закладу державної (комунальної) форми власності (його філій, інститутів, факультетів), що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання. – Кінець цитати.

Оскільки першому із трьох, визначених законом, основних структурних підрозділів ВНЗ, яким є факультет, я уже приділив досить багато уваги і у «Першій проекції…», і у «Другій проекції…», то у «Третій проекції…» я зосереджу свою увагу на другому основному структурному підрозділі ВНЗ, яким є кафедра.

Спочатку я нагадаю слова знаменитого вченого в галузі ергономіки, академіка АН СРСР Моісеєва, який визначив, що найбільш керованим і здатним виконувати поставлені завдання з прийнятною ефективністю на базовому рівні ієрархічної системи є колектив, до складу якого входять 7 ± 2 члени.

Оскільки на кафедрі повинен бути завідувач та відповідальні за навчальну, наукову, методичну і організаційну роботу, то виходить, що для нормального функціонування кафедри як базового структурного підрозділу ВНЗ та успішної координації її роботи з навчальним, науковим і методичним відділами ВНЗ, а також для координації її роботи з організаційно-управлінськими структурами, якими є ректорат, директорати інститутів і деканати факультетів, до складу кафедри повинно входити як мінімум 5 науково-педагогічних працівників – саме це число, яке задовольняє і умови функціонування кафедри як базового структурного підрозділу ВНЗ, і критерій ефективності роботи на мінімально-допустимому рівні, було закладене в старий Закон України про вищу освіту і без змін перенесене в новий закон. І стосується воно, як бачимо, не кількості ставок, а кількості науково-педагогічних працівників, кожен із яких окрім завідувача кафедри може працювати і не на повну ставку. І, як граничний випадок, можна стверджувати, що кафедра буде мати юридичне право на існування, навіть якщо вона матиме лише дві повні ставки, одну із яких посідатиме завідувач, а другу посідатимуть чотири науково-педагогічних працівники, які працюватимуть на 0,25 ставки кожний. Звичайно, це приклад гіпотетичний, оскільки кафедр з настільки малою кількістю ставок у ВНЗ України немає, але кафедр, на яких у зв'язку зі скороченням обсягів державного замовлення і зменшенням кількості контрактних студентів число ставок скоротилось до 4-

5, на сьогоднішній день уже вистачає. Але об'єднувати їх у більшості випадків недоцільно, адже, як я показав в одній із своїх публікацій на цьому сайті в той рік, в який наш ректор Грабко загорівся ідеєю об'єднання кафедр, економічний ефект від об'єднання двох кафедр не перевищує 300 гривень за рік, оскільки завідувач лабораторіями однієї кафедри переходить на посаду інженера об'єднаної кафедри з тією ж зарплатою, а різниця між зарплатою завідувача кафедри і рядового професора, у зв'язку з переходом одного із завідувачів кафедр, що об'єднуються, на посаду професора, не перевищує 25 гривень за місяць. Тож виходить, що для скорочення однієї ставки старшого викладача за рахунок об'єднання кафедр необхідно об'єднати попарно 24 кафедри, створивши на їх базі лише 12. А це уже майже те ж саме, що використовувати годинник для забивання цвяхів заради економії коштів на придбання молотка. І треба віддати належне ректорові Грабку, що після моїх роз'яснень він перестав носитись з ідеєю об'єднання кафедр і, встигнувши об'єднати попарно лише чотири кафедри, цей напрям своєї діяльності залишив у спокої.

Ну а вимога закону, щоб із 5 науково-педагогічних працівників на кафедрі не менше трьох мали вчене звання або науковий ступінь, є також логічно обґрунтованою, оскільки принаймні хоча б завідувач і його відповідальні за наукову і методичну роботу повинні бути із числа тих науково-педагогічних працівників, які уже мають досвід такої роботи, а тому можуть її організовувати і з розумінням контролювати.

А завершити аналіз, присвячений місцю кафедри в новому Законі України про вищу освіту, я хочу тезою про те, що уже існуючу кафедру слід приєднувати до іншої кафедри лише у трьох випадках, а саме:

1) коли з навчальних планів спеціальностей зникає навчальна дисципліна, для викладання якої у свій час створювалась відповідна кафедра, як це сталося, наприклад, з кафедрами історії КПРС чи наукового комунізму в усіх ВНЗ України після проголошення нею незалежності;

2) коли з переліку спеціальностей, які мав право готувати ВНЗ, зникає спеціальність, для викладання якої у свій час створювалась відповідна кафедра, як це сталося у нашому університеті з кафедрою технічного перекладу після заборони нам готувати за додатковою до основної спеціалізацією бакалаврів технічного перекладу;

3) коли випускна кафедра, на якій немає штатного науково-педагогічного працівника, котрий має вчене звання професора чи науковий ступінь доктора наук, приєднується до спорідненої випускної кафедри, очолюваної професором чи доктором наук, заради збереження права готувати магістрів та виконання вимог, що висуваються до університетів, котрі претендують на отримання статусу національного або мають цей статус і намагаються його зберегти під час чергової переатестації, як це змушені будуть зробити адміністрація і Вчена рада нашого університету, приєднавши: кафедру електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті, яку нині очолює на громадських засадах ректор Грабко, до кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і

комплексів, яка працює зі студентами того ж самого бакалаврату; кафедру теплогазопостачання, якщо нинішній її завідувач на умовах сумісництва професор Ратушняк залишатиметься і далі на посаді директора інституту, до кафедри теплоенергетики; кафедру екології та екологічної безпеки, якщо нинішній її завідувач на умовах сумісництва професор Петрук залишатиметься і далі на посаді директора інституту, до кафедри хімії і хімічної технології; кафедру телекомунікаційних систем та телебачення, якщо нинішній її завідувач на умовах сумісництва професор Кичак залишатиметься і далі на посаді директора інституту, до кафедри радіотехніки (хоча кафедру телекомунікаційних систем та телебачення можна і зберегти, запросивши на посаду її завідувача старшого із професорів Осадчуків, котрий нині працює рядовим професором на кафедрі електроніки).

А для подальшого аналізу нового Закону України про вищу освіту мені потрібна буде інформація з двох його статей, які я частково процитую. Отож:

Стаття 36. Вчена рада

1. Вчена рада є колегіальним органом управління вищого навчального закладу, який утворюється строком на п'ять років, склад якого затверджується наказом керівника вищого навчального закладу протягом п'яти робочих днів з дня закінчення повноважень попереднього складу вченої ради.

2. Вчена рада вищого навчального закладу:

1) визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності вищого навчального закладу;

2) розробляє і подає вищому колегіальному органу громадського самоврядування проект статуту вищого навчального закладу, а також рішення про внесення змін і доповнень до нього;

3) ухвалює фінансовий план і річний фінансовий звіт вищого навчального закладу;

4) визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

5) ухвалює рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах;

6) ухвалює за поданням керівника вищого навчального закладу рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію структурних підрозділів;

7) обирає за конкурсом таємним голосуванням на посади деканів, завідувачів (начальників) кафедр, професорів і доцентів, директора бібліотеки, керівників філій;

8) затверджує освітні програми та навчальні плани для кожного рівня вищої освіти та спеціальності;

9) ухвалює рішення з питань організації освітнього процесу, визначає строки навчання на відповідних рівнях;

10) затверджує зразок та порядок виготовлення власного документа про вищу освіту, положення про процедуру і підстави для його видачі випускникам, а також зразки, порядок виготовлення, процедуру і підстави для видачі випускникам спільних і подвійних дипломів;

11) ухвалює основні напрями проведення наукових досліджень та інноваційної діяльності;

12) оцінює науково-педагогічну діяльність структурних підрозділів;

13) присвоює вчені звання професора, доцента та старшого дослідника і подає відповідні рішення на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки;

14) приймає остаточні рішення про визнання іноземних документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання під час прийняття на роботу педагогічних, наукових, науково-педагогічних та інших працівників, а також під час зарахування вступників на навчання;

15) має право вносити подання про відкликання керівника вищого навчального закладу з підстав, передбачених законодавством, статутом вищого навчального закладу, контрактом, яке розглядається вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу;

16) розглядає інші питання діяльності вищого навчального закладу відповідно до його статуту.

3. Вчену раду вищого навчального закладу очолює її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів вченої ради вищого навчального закладу, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, на строк діяльності вченої ради…

Стаття 55. Основні посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищих навчальних закладів та порядок їх заміщення

1. Основними посадами науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів є:

1) керівник (ректор, президент, начальник, директор);

2) заступник керівника (проректор, віце-президент, заступник начальника, заступник директора, заступник завідувача), діяльність якого безпосередньо пов'язана з освітнім або науковим процесом;

3) директор (начальник) інституту, його заступники, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім або науковим процесом;

4) декан (начальник) факультету, його заступники, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім або науковим процесом;

5) директор бібліотеки;

6) завідувач (начальник) кафедри;

7) професор;

8) доцент;

9) старший викладач, викладач, асистент, викладач-стажист;

10) науковий працівник бібліотеки;

11) завідувач аспірантури, докторантури.

11. Під час заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників – завідувачів (начальників) кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів укладенню трудового договору (контракту) передує конкурсний відбір, порядок проведення якого затверджується вченою радою вищого навчального закладу.

12. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення освітнього процесу наявними штатними працівниками, вакантні посади науково-педагогічних працівників можуть заміщуватися за трудовим договором до проведення конкурсного заміщення цих посад у поточному навчальному році.

13. Особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій.

Уважно вчитавшись у зміст цих двох статей нового Закону України про вищу освіту, я прийшов до висновку що в них є невизначеність, яку потрібно зняти шляхом надання відповідних роз'яснень в нормативних документах, які розроблятиме наше міністерство для імплементації в практику положень цього закону. А тому я звернувся до першого заступника міністра Інни Совсун з електронним листом такого змісту:

«Шановна Інно Романівно, реагуючи на Ваш заклик на ФБ надсилати пропозиції до нормативних документів по імплементації нового Закону України про вищу освіту, звертаю Вашу увагу на наступну невизначеність одного із положень закону, а саме: в Статті 36, в якій виписано усе про Вчену раду ВНЗ, вказано, що голова Вченої ради обирається таємним голосуванням із числа її членів. Але не вказано, на яких умовах працюватиме обраний голова Вченої ради – на штатній посаді, за сумісництвом на 0,5 ставки чи на громадських засадах. Враховуючи те, що описання функцій Вченої ради займає 16 пунктів, голові Вченої ради для їх виконання доведеться витрачати багато часу, тому навряд чи таку кількість функцій зможе виконувати професор на громадських засадах у той час, що йому залишиться після виконання основних посадових функцій професора. Напрошується висновок, що як і інші керівники, які обираються на Вченій раді, такі, наприклад, як декан, директор інституту чи завідувач кафедри, які працюють на цих посадах штатно, обраний голова Вченої ради теж повинен би працювати на своїй посаді протягом терміну обрання штатно, тим паче, що обов'язків у нього і адміністративно-управлінських функцій буде не менше ніж у ректора. Але в переліку посад, визначеному у Статті 55, посада голови Вченої ради відсутня. Оскільки пунктом 13 цієї ж Статті 55 заборонено одній особі одночасно обіймати дві посади, які вимагають виконання адміністративно-управлінських функцій, то ректор не має права посідати і посаду голови Вченої ради, як не мають цього права і завідувачі кафедр, декани, директори інститутів і проректори. Тож виходить, що головою Вченої ради необхідно обирати рядового професора із числа членів ради. А тому ми повертаємось знову до того, з чого я почав – на яких умовах цей професор виконуватиме ще й функції голови Вченої ради. Тож в

нормативних документах міністерства по імплементації закону потрібно зняти охарактеризовану мною вище невизначеність». – Кінець листа.

Як буде знята законодавча невизначеність, на яку я звернув увагу, побачимо уже в тих нормативних документах, які міністерству прикінцевими положеннями закону доручено створити протягом трьох місяців після набрання ним чинності.

А повертаючись до Статті 55, я звертаю Вашу увагу, шановні читачі, на те, що її пунктами 11 і 12 чітко і однозначно визначено, що кожен науково-педагогічний працівник ВНЗ перед тим, як стати працівником штатним, зобов'язаний пройти процедуру конкурсного обрання на цю посаду. І навіть, якщо для швидкого заповнення вакансії, обумовленого необхідністю забезпечення навчального процесу, науково-педагогічний працівник приймається на роботу за наказом ректора, він все-одно зобов'язаний підтвердити своє право працювати на цій посаді шляхом проходження процедури конкурсного обрання, яку адміністрація ВНЗ зобов'язана призначити до кінця поточного навчального року.

А у першому пункті Статті 55 кидається у вічі, що відтепер, а точніше з 6 вересня 2014 року і посада директора інституту в структурі університету стала посадою науково-педагогічною з адміністративно-управлінськими функціями, а не чисто адміністративно-управлінською, як це було і поки-що ще є згідно зі старим Законом України про вищу освіту, дія якого припиняється 5-го вересня 2014 року.

Читаючи у Фейсбуці запитання, які ставляться багатьма працівниками ВНЗ керівникам нашого міністерства, я прийшов до висновку, що відповіді на більшість із цих запитань можна знайти кожному самостійно, ознайомившись зі змістом другого пункту «Прикінцевих та перехідних положень» цього закону, а тому я вирішив свою «Третю проекцію…» завершити такою цитатою з них:

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. Установити, що:

1) освітня діяльність за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, що провадиться вищими навчальними закладами і започаткована до набрання чинності цим Законом, продовжується у межах строку навчання за певною освітньо-професійною програмою з видачею державного документа про вищу освіту встановленого зразка – диплома спеціаліста. Останній прийом на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста проводиться у 2016 році;

2) вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності цим Законом прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра;

7) підготовка кандидатів та докторів наук, що здійснюється вищими навчальними закладами та науковими установами і започаткована до набрання чинності цим Законом, продовжується в межах передбаченого строку підготовки. Особи, які закінчили аспірантуру або докторантуру до набрання чинності цим Законом, мають право на захист дисертації

протягом одного року. За результатами захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та наукового ступеня доктора наук здобувачам наукових ступенів присуджується науковий ступінь кандидата або доктора наук та видається диплом кандидата або доктора наук;

8) науковий ступінь кандидата наук після набрання чинності цим Законом прирівнюється до наукового ступеня доктора філософії, а вчене звання старшого наукового співробітника – до вченого звання старшого дослідника;

9) особам, яким до набрання чинності цим Законом присвоєно науковий ступінь кандидата наук, за їхнім бажанням вищий навчальний заклад (наукова установа), у спеціалізованій вченій раді якого (якої) захищено дисертацію, може видавати диплом доктора філософії з відповідної галузі науки;

11) вищі навчальні заклади, яким надано статус національного або дослідницького, після набрання чинності цим Законом зберігають відповідний статус, а також набувають додаткових прав, передбачених цим Законом;

12) до приведення нормативно-правових актів з питань оплати праці, пенсійного та стипендіального забезпечення у відповідність із вимогами цього Закону умови оплати праці, пенсійного забезпечення педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, стипендіального забезпечення осіб, які навчаються, зберігаються:

для університетів, академій, інститутів – на рівні вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації; – кінець цитати.

Звертаю Вашу увагу, шановні читачі, що підпунктом 11 пункту 2 «Прикінцевих та перехідних положень» нового Закону України про вищу освіту усім ВНЗ, які зустріли новий закон у статусі національного, цей статус збережено, але одночасно звертаю увагу і на те, що у-подальшому згідно з пунктом 2 Статті 29. Національний вищий навчальний заклад: *«Надання вищому навчальному закладу статусу національного здійснюється за пропозицією Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, що подається в порядку та за критеріями, встановленими Кабінетом Міністрів України. Встановлення відповідності діяльності національного вищого навчального закладу визначеним критеріям для підтвердження чи позбавлення його такого статусу здійснюється раз на сім років Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти»* – кінець цитати.

Із вище наведеного витікає, що колективам тих ВНЗ, які мають статус національного, розслаблятись не варто, оскільки цей статус можна втратити уже під час найближчої переатестації, яка, думаю, стосовно нашого університету не забариться, оскільки наш університет статус національного, задовольнивши усім нормативним вимогам, отримав 11 років тому.

І наостанок – коли я уже готував до оприлюднення викладений вище матеріал, 11 серпня 2014 року мені попалась на очі стаття члена Колегії МОН України Єгора Стадного *«Статус національного ВНЗ: політичний вимір»*,

яку він написав ще у січні 2013 року і в якій проаналізував процес присвоєння статусу «національний» вищим навчальним закладам України за період з дня його встановлення і по-сьогодні та показав, що нині Україна має 117 ВНЗ з цим статусом, у той час як планувалось при його встановленні мати не більше ніж по три ВНЗ із таким статусом в кожній із 17 споріднених груп, тобто планувалось мати не більше 51 вищого навчального закладу зі статусом національного. І саме для того, щоб підвищити роль ВНЗ зі статусом національного, в новий Закон України про вищу освіту внесене положення, що підтверджувати право і далі перебувати у статусі національного зобов'язаний кожен ВНЗ, що має такий статус, кожні 7 років. А оскільки вимоги до ВНЗ зі статусом національного новим законом не знижуються, то це означає, що протягом найближчих двох років половина ВНЗ, які мають цей статус, його втратять, адже багато із них під час присвоєння їм цього статусу були такими, що не відповідали нормативним вимогам, але умудрялись домогтись відвідин президента України, кожен із яких вважав, що найкращим подарунком для ВНЗ, який він відвідав, і найкращою «зарубкою на пам'ять» дати його відвідин буде присвоєння цьому університету статусу національного.

Тож, завершуючи, я ще раз закликаю адміністрацію і Вчену раду нашого університету віднестись з високою відповідальністю до виконання усіх нормативних вимог, що висуваються до претендентів на статус національного, адже я звинувачення ректора Грабка у не патріотичності за оприлюднення уже допущених у нашому університеті невідповідностей нормативним вимогам якось переживу – і навіть без суттєвого погіршення свого статусного і фінансового становища, а от становище переважної більшості інших членів нашого університетського колективу в разі недотримання адміністрацією нормативних вимог і втратою університетом статусу національного може погіршитись суттєво, адже услід за падінням іміджу університету прийдуть зменшення обсягів державного замовлення і зменшення кількості бажаючих навчатись на умовах надання платних послуг, за якими невідворотно наступить скорочення кількості штатних посад науково-педагогічних працівників, що, у свою чергу, приведе до зменшення кількості викладачів на тих кафедрах, які наважаться на скорочення частини своїх колег, і до зменшення розміру зарплати на тих кафедрах, які підуть шляхом збереження усіх працюючих, але зі збереженням кожному із них лише якоїсь долі ставки.

Короткий аналіз кампанії ВСТУП-2014 у ВНТУ

11 серпня завершилась вступна кампанія до вищих навчальних закладів України на перший курс на місця державного замовлення, і 12 серпня на сайтах та стендах приймальних комісій усіх ВНЗ були вивішені списки зарахованих.

На 25 спеціальностей бакалаврату Вінницькому національному технічному університету було виділено 614 місць державного замовлення для

навчання на першому курсі на стаціонарі та 41 місце для навчання по заочній формі.

Бажаючих навчатись у ВНТУ виявилось достатньо – всього було подано заяв 7069 для навчання на стаціонарі та 268 заяв для навчання по заочній формі, що при заокругленні до нижнього цілого значення дробу склало 11 заяв на одно місце стаціонару та 6 заяв на одно місце по заочній формі.

Серед інститутів, що є структурними складовими ВНТУ, найбільше заяв на одне місце державного замовлення для навчання на стаціонарі було подано в Інституті інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії – 19, другим йде Інститут менеджменту – 17, третім йде Інститут машинобудування та транспорту – 9, четверте і п'яте місце ділять Інститут автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління та Інститут радіотехніки, зв'язку та приладобудування з однаковим результатом – 8, шостим йде Інститут екології та екологічної кібернетики – 7, а сьоме і восьме місце ділять Інститут будівництва, теплоенергетики та газопостачання та Інститут електроенергетики та електромеханіки з однаковим результатом – 6 заяв на одне місце державного замовлення для навчання на стаціонарі.

Серед спеціальностей бакалаврату перше місце посідає «Менеджмент» – 25 заяв на одне місце державного замовлення для навчання на стаціонарі, другою йде спеціальність «Програмна інженерія» – 23, третьою йде спеціальність «Комп'ютерна інженерія» – 22, четвертою йде спеціальність «Безпека інформаційних і комунікаційних систем» – 19, п'ятою йде спеціальність «Автомобільний транспорт» – 16, шостою йде спеціальність «Комп'ютерні науки» – 14, сьомою йде спеціальність «Електронні пристрої та системи» – 13, восьмою йде спеціальність «Мікро- та наноелектроніка» – 12, дев'ятою, десятою та одинадцятою йдуть спеціальності «Електромеханіка», «Машинобудування» та «Управління інформаційною безпекою» з однаковим результатом – 11, дванадцятою та тринадцятою йдуть спеціальності «Системна інженерія» та «Теплоенергетика» з однаковим результатом – 10 заяв на одне місце державного замовлення для навчання на стаціонарі. Двозначні числа заяв, поданих на одне місце державного замовлення, свідчать про гарний рівень профорієнтації, проведеної викладачами кафедр, що готують спеціалістів з цих спеціальностей, напередодні вступної кампанії в середовищі випускників середніх навчальних закладів.

По усіх інших спеціальностях цей показник виражається трохи меншими однозначними числами, найменшим із яких, рівним 5 – і теж достатньо високим, характеризується стан справ з подачею заяв на місця державного замовлення для навчання на стаціонарі на спеціальностях «Метрологія, стандартизація та сертифікація», «Будівництво», «Електротехніка та електротехнології» і «Зварювання».

А те, що усі місця державного замовлення у ВНТУ по усіх спеціальностях як для навчання на першому курсі на стаціонарі, так і для навчання за заочною формою, виявились заповненими, незважаючи на

потужну конкуренцію з боку інших ВНЗ, адже кожен абітурієнт мав право подавати заяви на три спеціальності у п'ять ВНЗ одночасно, свідчить, що приймальна комісія і випускні кафедри гарно попрацювали як напередодні так і під час вступної кампанії, і що імідж нашого університету, піднятий на досить високий рівень у попередні роки, продовжує залишатись високим. Тож залишається лише побажати усім нам таких же гарних результатів і по залученню бажаючих навчатись на умовах надання платних послуг населенню (за контрактом), прийом на ще не вибрані місця ліцензованого обсягу по кожній із спеціальностей ще продовжується.

Про гарантії, визначені новим Законом України про вищу освіту

В моїх публікаціях на цьому сайті: *«Перша проекція ...»* – від 05.07.14 р., *«Друга проекція ...»* – від 07.08.14 р. та *«Третя проекція ...»* – від 13.08.14 р. приведено досить детальний аналіз ряду ключових положень нового Закону України про вищу освіту і зроблена їх «примірка» до реалій ВНТУ. В цій публікації я хочу зупинитись на гарантіях, що визначені цим законом.

І розпочну я з характеристики гарантій студентам на підставі Статей 62 та 64, деякі положення яких зацитую. Отож –

Стаття 62. Права осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

1. Особи, які навчаються у вищих навчальних закладах, мають право на:

15) вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу;

16) навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох вищих навчальних закладах, за умови отримання тільки однієї вищої освіти за кожним ступенем за кошти державного (місцевого) бюджету;

17) академічну мобільність, у тому числі міжнародну;

19) зарахування до страхового стажу відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» періодів навчання на денній формі навчання у вищих навчальних закладах, аспірантурі, докторантурі, клінічній ординатурі, інтернатурі, резидентурі, за умови добровільної сплати страхових внесків;

21) участь у формуванні індивідуального навчального плану;

24) безоплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством;

27) оскарження дій органів управління вищого навчального закладу та їх посадових осіб, педагогічних і науково-педагогічних працівників;

4. Розмір стипендіального фонду вищого навчального закладу повинен забезпечувати виплату академічних стипендій не менш як двом третинам і не більш як 75 відсоткам студентів (курсантів невійськових вищих навчальних закладів) денної форми навчання, які навчаються за кошти державного бюджету, без урахування осіб, які отримують соціальні стипендії.

6. Розмір мінімальної академічної та соціальної стипендій для здобувачів освітніх ступенів вищої освіти не може бути меншим, ніж розмір прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць. Розмір мінімальної академічної та соціальної стипендій для здобувачів ступеня молодшого бакалавра не може бути меншим, ніж дві третини розміру прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць.

7. Академічні стипендії виплачуються не менш як двом третинам студентів (курсантів) кожного курсу (крім першого семестру першого року навчання) за кожною спеціальністю, без урахування осіб, які отримують соціальні стипендії. Академічну стипендію отримують студенти (курсанти), які згідно з рейтингом, складеним у вищому навчальному закладі за результатами семестрового контролю, здобули найкращі результати навчання. До проведення першого семестрового контролю академічна стипендія у мінімальному розмірі призначається всім студентам (курсантам), зарахованим до вищого навчального закладу на перший курс навчання.

Стаття 64. Працевлаштування випускників вищих навчальних закладів

1. Держава у співпраці з роботодавцями забезпечує створення умов для реалізації випускниками вищих навчальних закладів права на працю, гарантує створення рівних можливостей для вибору місця роботи, виду трудової діяльності з урахуванням здобутої вищої освіти та суспільних потреб, – кінець витягу із закону.

На тих підпунктах першого пункту Статті 62, які не виписані у цитаті, я вирішив не зупинятись, оскільки вони підтверджують ті положення, до яких студенти уже звикли, адже і у старому Законі України про вищу освіту вони були сформульовані точно так же, і у більшості ВНЗ як їхні адміністрації так і адміністрації їхніх факультетів цих положень дотримуються.

Що ж до підпунктів 15 та 21 першого пункту Статті 62, то вони вносять нову якість в процес отримання вищої освіти в Україні, оскільки узаконюють навчання кожного студента за індивідуальним планом, в розробці якого студент не лише бере безпосередню участь, а й має право формувати у цьому плані до 25% кредитів ЄКТС за власним побажанням, аби лише воно не входило в протиріччя з вимогами освітньо-професійної програми спеціальності.

А що ж до підпунктів 16 та 17 першого пункту Статті 62, то вони взагалі носять революційний характер, оскільки ніколи раніше законодавчо не дозволялось студенту навчатись одразу в кількох вищих навчальних закладах та, навчаючись в одному вищому навчальному закладі, якусь частину освітньо-професійної програми освоювати в іншому вищому

навчальному закладі – як вітчизняному так і закордонному, навчаючись у ньому протягом певного, узгодженого з адміністраціями як базового вищого навчального закладу так і вищого навчального закладу, навчання в якому студент здійснює лише протягом якогось недовгого відрізку часу, наприклад, одного семестру чи одного року.

Нову якість Закону України про вищу освіту додають і підпункт 19 першого пункту Статті 62, згідно з яким віднині усім студентам будуть зараховуватись до пенсійного стажу роки навчання у ВНЗ, і підпункт 24, згідно з яким студентам, яким під час практики доручається виконання виробничих функцій, організація, яка видала таке доручення, зобов'язана за його виконання платити, що тягне за собою, по-перше, оформлення кожному такому студенту трудової книжки, а по-друге, узаконення проходження практики студентів у вигляді робочих триместрів на підприємствах, як це донині здійснювалось у ВНТУ на основі наказу міністерства про проведення адресного експерименту.

По-новому зазвучав і підпункт 27 першого пункту Статті 62, згідно з яким віднині кожен студент замість права звертатись із заявою до ректора з проханням розібратись у тому, чи справедливо повівся з ним викладач чи декан факультету або директор інституту, отримав законодавчо закріплене право оскаржувати прийняте відносно нього рішення у будь-якій інстанції, в функції якої входить такі скарги розглядати, у тому числі у міністерстві, у прокуратурі і в судах.

Дуже чітко і однозначно пунктами 4, 6 та 7 Статті 62 виписані права студента, який навчається за державним замовленням, на отримання та розмір стипендії – тут ми бачимо, по-перше, що на кожному курсі по кожній із спеціальностей не менше ніж двом третинам студентів вищий навчальний заклад зобов'язаний виплачувати стипендію, окрім студентів першого курсу, яким до першої екзаменаційної сесії виплачується стипендія усім. По-друге, бачимо, що стипендія виплачується не лише тим студентам, які мають середній бал сесії, не нижчий чотирьох, як це було раніше, а виплачується усім тим студентам, які мають вищий академічний рейтинг, у межах до 75% від їх загальної кількості. А по-третє, бачимо і те, що стипендія не повинна бути нижчою прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць.

Вище викладене означає, що в академічних групах, що складаються виключно лише з талановитих студентів, стипендію не отримають навіть ті, в яких середній бал сесії буде вищим чотирьох, а в академічних групах, більшість студентів в яких навчається посередньо, стипендію отримають навіть «трієчники». І вимоги деканів факультетів чи директорів інститутів до викладачів ставити побільше «трійок», щоб обмежити число претендентів на стипендії, віднині втратять сенс. Та й у студентів відпаде необхідність «випрошувати» у викладача «четвірку» заради отримання стипендії, оскільки «четвірка» втрачає свою «порогову» якість.

Але на фоні підвищення прав і гарантій студентам, про які мова йшла вище, новий Закон України про вищу освіту несе студентам і певне розчарування, яке закладене у змісті Статті 64, яка не зобов'язує вищі

навчальні заклади працевлаштовувати своїх випускників, а перекладає вирішення питання працевлаштування на державу в цілому. Тож віднині міністерство уже не буде вимагати від ВНЗ стопроцентного працевлаштування випускників, а ВНЗ уже не будуть вимагати від тих студентів, які завершують навчання за програмою бакалаврату чи магістерської підготовки, приносити до вишу листи від підприємств чи організацій, в яких гарантується тому чи іншому випускнику місце роботи за отриманою у ВНЗ спеціальністю.

А тепер я охарактеризую, які гарантії новий Закон України про вищу освіту, закріплює за науково-педагогічними працівниками у відповідній статті, другий і третій пункти якої зацитую. Отож –

Стаття 59. Гарантії науково-педагогічним, науковим, педагогічним та іншим працівникам вищих навчальних закладів

2. Науково-педагогічним, науковим і педагогічним працівникам вищих навчальних закладів встановлюються доплати за науковий ступінь доктора філософії та доктора наук у розмірах відповідно 15 та 20 відсотків посадового окладу, а також за вчене звання доцента і старшого дослідника – 25 відсотків посадового окладу, професора – 33 відсотки посадового окладу. Вищий навчальний заклад може встановити більший розмір доплат за рахунок власних надходжень.

3. Керівник вищого навчального закладу відповідно до законодавства, статуту та колективного договору визначає порядок, встановлює розміри доплат, надбавок, премій, матеріальної допомоги та заохочення педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників вищих навчальних закладів, – кінець цитати.

Як бачимо у пункті 2 Статті 59, законодавчо закріплюються науково-педагогічним працівникам лише надбавки за науковий ступінь і вчене звання. А усі інші доплати та надбавки закон пунктом 3 віддає на відкуп керівникам ВНЗ, зобов'язуючи пунктом 2 виплачувати їх виключно лише за рахунок власних надходжень вишів. Тобто тепер лише ректор університету і лише за рахунок спецфонду визначатиме і розмір надбавки за науково-педагогічний стаж, і кому, та у якому розмірі виплачувати надбавку за виконання особливо важливої роботи, надбавку за високі досягнення у праці та надбавку за складність і напруженість у роботі.

Тож, обираючи ректора, кожен працівник повинен добре подумати за кого проголосувати, щоб потім «не кусати собі лікті», дивлячись на те, як ректор призначає надбавки лише собі, своїм родичам та своєму близькому оточенню, а переважній більшості не дістається нічого. Адже влада ректора згідно з пунктом 3 Статті 2 нового Закону України про вищу освіту, підпункту 1 пункту 1 Статті 32, а також згідно прикінцевими та перехідними положеннями нового Закону України про вищу освіту, якими визначається нова редакція Статті 46 Закону України про освіту, стає практично необмеженою – цитую пункти 1 і 2 нової редакції цієї статті –

Стаття 46. Автономія вищого навчального закладу

1. Автономія вищого навчального закладу – це самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації наукових досліджень, освітнього процесу, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, передбачених цим Законом.

2. Права вищого навчального закладу, що визначають зміст його автономії, визначаються Законом України «Про вищу освіту» і не можуть бути обмежені іншими законами та нормативно-правовими актами, – кінець цитати.

Дуже важливе значення у прикінцевих та перехідних положеннях нового Закону про вищу освіту є наступне доручення Кабінету міністрів України – цитую:

5. Кабінету Міністрів України:

2) визначити до 1 січня 2015 року терміни поступового збільшення розміру мінімальної академічної стипендії до рівня прожиткового мінімуму в розрахунку на одну особу на місяць;

3) забезпечити виплату надбавок до посадових окладів науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності у таких розмірах:

– починаючи з 1 січня 2016 року:

- *надбавки за науковий ступінь доктора філософії у розмірі не менш як 13 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за науковий ступінь доктора наук у розмірі не менш як 16 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за вчені звання доцента і старшого дослідника у розмірі не менш як 15 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за вчене звання професора у розмірі не менш як 23 відсотки посадового окладу;*

– починаючи з 1 січня 2017 року:

- *надбавки за науковий ступінь доктора філософії у розмірі не менш як 14 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за науковий ступінь доктора наук у розмірі не менш як 18 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за вчені звання доцента і старшого дослідника у розмірі не менш як 20 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за вчене звання професора у розмірі не менш як 28 відсотків посадового окладу;*

– починаючи з 1 січня 2018 року:

- *надбавки за науковий ступінь доктора філософії у розмірі 15 відсотків посадового окладу;*
- *надбавки за науковий ступінь доктора наук у розмірі 20 відсотків посадового окладу;*

• *надбавки за вчені звання доцента і старшого дослідника у розмірі 25 відсотків посадового окладу;*

• *надбавки за вчене звання професора у розмірі 33 відсотки посадового окладу;*

5) забезпечити обсяги гарантованого фінансування наукової діяльності кожного вищого навчального закладу, що має статус національного, у таких розмірах:

– починаючи з 1 січня 2016 року – не менш як 4 відсотки державних коштів, що виділяються для його утримання;

– починаючи з 1 січня 2017 року – не менш як 7 відсотків державних коштів, що виділяються для його утримання;

– починаючи з 1 січня 2018 року – не менш як 10 відсотків державних коштів, що виділяються для його утримання;

8) протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом розробити та затвердити Методичні рекомендації щодо особливостей виборчої системи та порядку обрання керівника вищого навчального закладу, – кінець цитати.

Як бачимо, Кабмін зобов'язується забезпечити ті розміри надбавок за науковий ступінь і вчене звання, які ми маємо зараз, лише з 1-го січня 2018 року. Тож можна очікувати, що у 2015 році фінансування розмірів цих надбавок може бути закладеним у Державному Бюджеті України дещо меншим, ніж зараз. Але радує те, що уже з 1-го січня 2016 року воно буде таким, яке забезпечить суттєве наближення до того розміру надбавок, які ми маємо зараз, а з 1-го січня 2017 року воно буде уже таким, яке мало відрізнятиметься від нинішнього.

Тож, шановні читачі, як ви бачите із попередніх моїх трьох проекцій і нинішнього аналізу, новий Закон України про вищу освіту має багато переваг у порівнянні з нині діючим, але в деяких речах він нинішньому закону поступається.

Аби не переобтяжувати новою інформацією зміст однієї публікації на цьому я поставлю крапку, а продовжу аналіз нового Закону України про вищу освіту уже після святкування 23-ї роковини Дня незалежності України, у переддень якого я вас, шановні читачі мого сайту, вітаю з цим Головним святом нашої держави і бажаю усім нам успіхів в розбудові незалежної України та перемог у боротьбі з ворогами нашої незалежності.

Запитання ректору Грабку в руслі вимог нового Закону України про вищу освіту напередодні його звіту перед колективом

Цей матеріал я почну з того, що процитую Статтю 79 нового Закону України про вищу освіту, яка називається: «Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти». Отож –

Стаття 79. Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти

1. Рішення та діяльність у сфері вищої освіти, крім інформації з обмеженим доступом, є відкритими. Інформація про процедури та результати прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційних веб-сайтах та у засобах масової інформації, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб.

2. Обов'язковому громадському обговоренню у трудовому колективі та колективі осіб, які навчаються, підлягають бюджет вищого навчального закладу, його видатки та доходи, стан майна вищогонавчального закладу та порядок його використання.

3. Статут та інші документи вищого навчального закладу, якими регулюється порядок здійснення освітнього процесу, інформація про склад його керівних органів, а також бюджет вищого навчального закладу та річний, у тому числі фінансовий, звіт повинні бути оприлюднені на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу.

4. Вищі навчальні заклади зобов'язані публікувати на своїх офіційних веб-сайтах:

1) кошторис вищого навчального закладу на поточний рік та всі зміни до нього;

2) звіт про використання та надходження коштів;

3) інформацію щодо проведення тендерних процедур;

4) штатний розпис на поточний рік, – кінець цитати.

Спираючись на вимоги приведених вище положень цієї статті закону я вирішив, скориставшись своїм сайтом, заздалегідь і гласно задати ряд запитань нашому ректорові Грабку, аби він, виступаючи зі звітом на Загальних зборах колективу ВНТУ, що традиційно проходять у нашому університеті напередодні початку нового навчального року, мав достатньо часу для підготовки відповідей на них, які усім учасникам зборів буде цікаво послухати. Усі свої запитання я буду ставити у вигляді звернень до ректора Володимира Грабка. Отож –

Шановний Володимире Віталійовичу, у вересні 2010 року, обравшись ректором ВНТУ, ви підписали контракт з міністром, згідно з яким вам була визначена зарплата разом з надбавками у розмірі 8021 гривня на місяць. А в кінці 2012 року ви підписали додаток до контракту, згідно з яким з 1-го січня 2013 року ваша зарплата зросла до 20 338 гривень, що принесло вам лише за 2013 рік додатковий дохід в розмірі 140 тисяч гривень, виплачений із спецфонду університету, який створюється за рахунок коштів від надання університетом платних послуг, основними із яких є навчання студентів поверх державного замовлення за контрактом, а тому і призначений в основному для того, щоб виплачувати викладачам пряму зарплату за роботу з контрактниками, щоб покривати витрати на оплату частини комунальних послуг, спожитих контрактниками, та щоб оплачувати придбання навчального та наукового обладнання і здійснювати ремонт приміщень для забезпечення високої якості підготовки контрактників. У

зв'язку з викладеним вище прошу дати відповідь на перших чотири блоки взаємопов'язаних запитань:

1) Чи правдивою є інформація, що керівники міністерства збільшили вам зарплату у 2 рази з 1-го січня 2013 року (з виплатою різниці зі спецфонду університету) за те, що ви у 2012 році ліквідували факультети у ВНТУ і перевели виплату зарплати керівникам усіх основних навчально-організаційних підрозділів, якими стали інститути, на спецфонд, створивши у такий спосіб економію загального фонду університету, що забезпечується державою, але суттєво перевищивши допустимі на ці цілі витрати спецфонду?

2) Чому ви нарахували собі з 1-го січня 2013 року зарплату на 2926 гривень більшу від тієї суми у 17412 гривень, яку можна отримати від перемноження на коефіцієнт 2 вашої зарплати за первинним контрактом, що законно зросла до кінця 2012 року до рівня 8706 гривень? І чому, нараховуючи собі ще одну надбавку, за рахунок подвоєння якої ви додатково отримали ще й оці вище згадані 2926 гривень, ви не врахували той факт, що у зв'язку з невиконанням під час вступної кампанії 2012 року плану Державного замовлення ви згідно з умовами первинного контракту не лише не мали права на отримання ще однієї надбавки, а і втратили право на отримання навіть тієї надбавки, яка вам була визначена цим первинним контрактом? Чи може ви вважаєте, що відмовившись в останні дні приймальної кампанії на етапі зарахування від частини планово-доведених міністерством місць Державного замовлення, прийом на які вам забезпечити не вдалося, ви план Державного замовлення виконали, а тому заслуговуєте ще й на додаткову надбавку?

3) Чи після того, як у березні 2014 року Кабмін обмежив зарплатні виплати одній особі у бюджетній сфері сумою у 18000 гривень, ви теж обмежили зарплатні виплати собі цією сумою чи продовжували отримувати у наступні місяці ректорську зарплату в розмірі 20338 гривень плюс кілька тисяч додатково за виконання погодинного навчального навантаження і наукове сумісництво? І чи після того, як у червні 2014 року Кабмін обмежив зарплату міністрам сумою у 6500 гривень, ви теж, виходячи з того, що не логічно ректорові університету отримувати зарплату вищу за зарплату міністра освіти, обмежили свою зарплату цією ж сумою?

4) Чи не тому ви не хочете повернути до структури університету факультети, незважаючи на те, що і за старим Законом України про вищу освіту і за новим вони є основними організаційно-навчальними підрозділами вищих навчальних закладів і їх наявність у структурі університету знімає проблему невідповідності підписів на дипломах іноземців, що повернення факультетів ставить під сумнів і у наших очах і у ваших власних законність отримання вами, починаючи з 1-го січня 2013 року, збільшеної у більше ніж два рази зарплати?

А тепер, шановний Володимире Віталійовичу, я сформулюю вам декілька запитань стосовно подій, що мали місце восени 2013 року. Ось ці запитання, пронумеровані в одній послідовності з попередніми:

5) Чому, не маючи достатньо коштів для виплати зарплати колективу університету, ви у вересні 2013 року одночасно зі зверненням до працівників університету написати заяви про відпустку за власний рахунок надіслали до міністерства листа з проханням дозволити встановити 50-процентні надбавки проректорам і, отримавши дозвіл, ще до завершення 2013 року ці надбавки встановили?

6) Чому після того, як ви отримали з міністерства у листопаді 2013 року додаткових більше ніж 500 тисяч гривень на виплату зарплати викладачам, працюючим без оплати в групах вперше подовженої магістерської підготовки, ви не повернули кафедрам 12 ставок, конфіскованих навчальним відділом у зв'язку з неврахуванням цієї ситуації на початку року, а змусили працювати колектив зі штатним розписом, зменшеним на 12 ставок, до кінця навчального року?

7) Чому восени 2013 року в малокомплектних групах заочників і магістрантів ви наказали багатогодинні лекційні заняття замінити кількагодинними консультаціями, що привело до невиконання університетом умов контракту зі студентами, які навчались на умовах надання платних послуг, адже за недодані студентам-контрактникам платні послуги університет повинен був би їм повернути частину внесених ними коштів, чого зроблено не було?

А далі, шановний Володимире Віталійовичу, дайте відповідь на такі чотири блоки запитань:

8) Хто є той член приймальної комісії нашого університету, про якого тиждень тому усі Вінницькі сайти написали, що співробітниками СБУ він був затриманий одразу ж після отримання хабара у 10 тисяч гривень за сприяння вступу до університету одному із претендентів?

9) Оскільки у повідомленні прес-служби СБУ вказано, що підозрюваний у отриманні хабара член приймальної комісії університету в момент затримання співробітниками СБУ був виконувачем обов'язків директора навчально-наукового інституту, то про якого виконувача обов'язків директора і про який навчально-науковий інститут йде мова?

10) Чи можна вірити тим слухам, що ходять по університету, що цей підозрюваний в отриманні хабара виконувач обов'язків директора інституту за основною посадою є доцентом кафедри, очолюваної вами на громадських засадах? І чому із трьох працюючих на умовах сумісництва заступників директора, що захворів, ви включили до складу приймальної комісії і поставили виконувачем обов'язків директора саме того заступника, який працює за основною посадою доцентом очолюваної вами кафедри?

11) Чим ви можете пояснити те, що за 50 років ректорства трьох попередніх ректорів нашого вишу – професорів Романа Кігеля, Івана Кузьміна і Бориса Мокіна – не було жодного випадку хабарництва з боку членів приймальної комісії, а за 4 роки вашого ректорства такий випадок уже має місце?

А тепер, шановний Володимире Віталійовичу, я вам задам запитання, пов'язаних з недотриманням вами вимог нормативних документів. Отож –

12) Чому ви продовжуєте тримати на посаді начальника планово-фінансового відділу Наталію Шевчук, незважаючи на те, що ви знаєте про її невідповідність цій посаді, оскільки згідно з нормативними документами на цій посаді не може працювати особа, схильна до вчинення шахрайських дій, під які підпадає те, що Наталія Шевчук, працюючи вашим секретарем, коли ви ще були проректором, табелювалась як інженер 1-ї категорії кафедри ЕМСАПТ, яку ви очолювали на умовах сумісництва, і разом з надбавкою отримувала удвічі більшу зарплату ніж повинна була б отримувати за виконання функцій секретарші проректора, що привело до переплати їй у незаконний спосіб кількох десятків тисяч гривень? І чи не тому один із доцентів вашої кафедри, будучи поставленим вами виконувачем обов'язків директора навчально-наукового інституту і включеним до складу приймальної комісії університету, вирішив розжитись додатковими незаробленими грошима шляхом отримання хабара, що протягом кількох років він спостерігав як ваша секретарша Наталія Шевчук, ніколи не з'являючись в жодній із лабораторій кафедри ЕМСАПТ, яка розміщується в іншому корпусі, табелювалась як інженер цієї кафедри і завдяки цьому незаконно отримувала додаткові гроші, і її за це порушення не те що не покарали, а навіть підвищили?

Ну і наостанок. Оскільки ви, шановний Володимире Віталійовичу, завжди підкреслено демонструєте, що публікації на моєму сайті вас не цікавлять, і ви їх не читаєте, то з метою, щоб мої запитання на ваші очі усе-таки попали, я не лише розміщу ці запитання на своєму сайті, але і зроблю їх роздруківку та завчасно передам її вам через канцелярію університету.

Характеристика відповідей ректора Грабка на попередньо поставлені йому запитання

У п'ятницю 29 серпня 2014 року в актовій залі нашого університету відбулися Загальні збори колективу, на яких зі звітною доповіддю про роботу у минулому навчальному році та про задачі, які стоятимуть перед колективом у навчальному році, що розпочинається, виступив ректор, професор Грабко.

Текст своєї доповіді ректор пообіцяв виставити на сайті університету, тому я на ньому зупинятись не буду, оскільки цей текст кожен зможе прочитати і оцінити сам.

А у цьому своєму матеріалі я зупинюсь лише на характеристиці його відповідей на мої «Запитання ректору Грабку в руслі вимого нового Закону України про вищу освіту…», яких було поставлено дванадцять, і які я виставив за кілька днів до дня проведення Загальних зборів колективу університету на своєму сайті і завчасно передав йому через канцелярію їх роздруківку.

Ректор Грабко однозначно відповів на 3 запитання із 12 і на одно запитання дав напіввідповдь.

Отож, напіввідповіддю на 4-е запитання можна вважати повідомлення ректора, що наш університет невдовзі відновлюватиме у своїй структурі факультети, оскільки в новому Законі України про вищу освіту сказано, що факультети, наряду з кафедрами і бібліотекою, є основними навчально-організаційними підрозділами вищого навчального закладу. А двома роками раніше він ініціював ліквідацію факультетів, залишивши у структурі університету лише інститути, тому, що в старому законі такої однозначності не було.

Таку відповідь ректора Грабка на моє 4-е запитання я тому вважаю напіввідповіддю, що визначення факультетів як основних навчально-організаційних підрозділів перейшло в новий закон зі старого без будь-яких змін по суті, тобто і у старому законі факультети також визначались як основні навчально-організаційні підрозділи вищих навчальних закладів III-го та IV-го рівнів акредитації, а тому їх ліквідація була незаконною, на що я вказував на своєму сайті ще до того, як факультети наказом ректора були ліквідовані де-факто.

У 8-му запитанні я запитував, хто є той член приймальної комісії, якого СБУ затримало в процесі отримання хабара у 10 тисяч гривень від матері абітурієнта, у 9-му запитанні я запитував виконувачем обов'язків директора якого інституту був цей член приймальної комісії, а у 10-му запитанні я запитував, чи правда, що цей член приймальної комісії працював за основною посадою доцентом кафедри ЕМСАПТ, якою на громадських засадах керує сам ректор Грабко.

Повідомивши, що в процесі отримання хабара співробітники СБУ затримали доцента кафедри ЕМСАПТ Андрія Видмиша, який під час вступної кампанії виконував обов'язки директора інституту електроенергетики та електромеханіки, а тому був включений також і до складу приймальної комісії, ректор Грабко дав ствердну відповідь одразу на усі ці три запитання.

Що ж до інших восьми запитань, то, не розкриваючи їхнього змісту, ректор Грабко відповів так: «Відносно того «бруду», який на мене виливають, я скажу наступне: мене перевіряла і прокуратура, і Державна інспекція навчальних закладів, і КРУ, і Комітет з питань науки і освіти Верховної Ради України, а я, як бачите, стою перед вами і зараз в ранзі ректора, що свідчить про те, що я ніяких порушень не здійснював».

У цій відповіді ректора Грабка я звертаю вашу увагу, шановні читачі, на два аспекти – кількісний і якісний.

По кількісному аспекту варто зауважити, по-перше, що прокуратура за завданням парламентського комітету перевіряла наш університет не за моїм зверненням, а у зв'язку зі скаргою, що надійшла від матері одного із відрахованих студентів, якому на момент відрахування ще не виповнилось 18 років. Прокурорська перевірка виявила, що таким, відрахованим з нашого університету до виповнення повноліття, цей студент виявився не один. Тож ректорові Грабку прокуратура вказала на те, що це є порушенням закону і

запропонувала усіх відрахованих до виповнення повноліття відновити в університеті, що він і зробив.

По-друге, КРУ проводила перевірку нашого університету не за моїм зверненням, а планово, що вона робить кожні два роки. Нагадаю, що інспектори КРУ (нині Фінінспекції), які перевіряють лише те чи конкретні виплати санкціоновані наявними документами і не досліджують законність появи і формування цих документів, таки вказали ректору Грабку на один суттєвий недолік – на порушення порядку проведення тендерів на закупівлі за державні кошти, який він повинен розділити з Наталією Шевчук, яка у той час була секретарем очолюваного ним тендерного комітету нашого університету.

І лише Державна інспекція навчальних закладів України (ДІНЗ) присилала до нас комісію, яка «перевіряла» саме вказані мною у відкритому зверненні до міністра Квіта недоліки в роботі нашого ректора Грабка. Але, на жаль, цю комісію очолювала член інспекції, котра для перевірок в інших університетах, завжди залучала до складу своїх комісій когось із працівників управлінської ланки середнього рівня нашого університету, а тому вірила усьому, що казали їй ці наші працівники. Тож під впливом цих наших працівників ті факти із наведених мною у зверненні до міністра, які не можна було спростувати, глава комісії ДІНЗ проігнорувала, а ті факти, по яких знаходились хоча б якісь другорядні пояснення, подала в акті комісії у «відмазуючому» вигляді.

А на моє повторне звернення, в якому я дав негативну оцінку роботі комісії міністерської інспекції, міністр Квіт поки-що не відповів, оскільки, зосередившись на питаннях імплементації в життя нового закону про вищу освіту, на вступній кампанії та на питаннях організації навчального процесу у навчальних закладах в умовах війни на Донбасі, передав це звернення разом з великою кіпою критичних звернень з інших навчальних закладів своєму новому заступнику з питань боротьби з корупцією, якому потрібен час, аби з кожним із цих звернень розібратись по суті. Тож, я думаю, що колись-таки надійде до нашого університету відповідь на моє друге звернення до міністра від його заступника, в обов’язки якого входить у тому числі і вирішення питань боротьби з ректорським свавіллям.

А підсумовуючи цей кількісний аспект аналізу, я хотів би звернути увагу на те, що ректор Грабко «стоїть перед нами і по-сьогодні в ранзі ректора» не тому, що жодна із перерахованих ним контролюючих інстанцій не виявила в його діяльності порушень, а виключно лише тому, що перевіркою його діяльності на предмет її відповідності чинному законодавству ще не займалось ні Управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС, ні Управління по боротьбі з корупцією СБУ, які здійснюють таку перевірку лише за поданою до них в установленому порядку заявою конкретної особи.

І не подавав я такої заяви до цих пір і поки-що стримуватиму себе від її подачі у-подальшому до певної межі у першу чергу тому, що я не хочу аби мій портрет у ректорській галереї, які є при кожному університеті, з часом

був поміщений поряд з портретом ректора, котрий залишив ректорську посаду не у зв'язку з завершенням каденції, і не за власним бажанням, а на виконання рішення правоохоронних органів чи суду.

А що ж до інформації, яка розміщується на моєму сайті (як і на усіх інших), то вона правоохоронними органами і судами документальним підтвердженням правопорушення не вважається, а тому без підписаної мною і поданої особисто у вищеозначені управління для реєстрації заяви, вона ними розглядатись не буде і може служити лише попередженням її фігуранту про те, що так робити не слід.

А тепер я зупинюсь на якісному аспекті відповіді ректора Грабка. У цій своїй відповіді він обізвав «брудом» мою інформацію про ті факти його діяльності, які є абсолютно правдивими, але водночас свідчать, з моєї точки зору, або про аморальність, або про незаконність окремих проявів цієї діяльності.

Тобто у розумінні нашого ректора Грабка «правда» то є «бруд», а тому з його точки зору «брудом» є і правдива інформація про те, що він, отримавши ще в грудні 2012 року ректорську зарплату у розмірі 8021 гривень на місяць, з 1-го січня 2013 року, незважаючи на невиконання плану державного замовлення у вступній кампанії 2012 року, почав отримувати ректорську зарплату у розмірі 20338 гривень на місяць, використовуючи для цього щомісяця біля 12 тисяч гривень зі спеціального фонду університету, які доцільніше і моральніше було б використати на виплату надбавок до зарплати тим нашим працівникам, зарплата яких є недостатньою для утримання сім'ї.

Ну і, звичайно ж, з точки зору ректора Грабка «брудом» є і уся та інша правдива інформація, яка приведена у моєму першому та другому зверненнях до міністра Квіта, хоча у цій інформації здійснена лише констатація фактів, які мали місце, і про які я розповідав на своєму сайті кожного разу, коли дізнавався про ці факти. А тому для самого ректора Грабка у моїх зверненнях до міністра нічого нового не сказано.

Цікавою виявилась інтерпретація ректором Грабком Закону України про інформацію, адже він заявив, що всупереч вимогам цього закону, давати відповіді на всякий «бруд», який йому надсилають (маючи на увазі, як я розумію, мої запитання, передані йому через канцелярію), він не буде, оскільки він дуже зайнята людина і не має часу на спростування.

Чесно кажучи, я від ректора Грабка очікував відповідей іншого плану. Я сподівався, що він, пославшись на відсутність досвіду, недосить твердий характер і віру у те, що Табачник з Сулімою прийшли до влади у міністерстві навіки, вибачиться за ті свої вчинки, які були за гранню закону чи моралі, і які стали наслідками його намагання вписатись в управлінські схеми Табачника-Суліми, пообіцяє усе виправити і у подальшому нічого подібного не допускати. І ми – усі, хто зібрався в залі, дружно поспівчуваємо йому і, повіривши у щирість, у-подальшому намагатимемося підказувати, що варто робити, а чого не варто, і закриємо очі на те, що було у той період, коли він був лише гвинтиком у механізмі, створеному Табачником і Сулімою.

Чому сприятиме і те, що згідно з новим Законом України про вищу освіту, який вступає в силу з 6-го вересня 2014 року, ректор уже не буде головою Вченої ради університету, а керуватиме цим виборним законодавчим органом університету інший професор, який обиратиметься таємним голосуванням на цій раді із числа її членів. І очолювана не ректором Вчена рада стане дієвим органом контролю за діяльністю ректора і ректорату.

І я, критикуючи Грабка на своєму сайті, це робив у першу чергу задля того, щоб завчасно спиняти його в разі, якщо він прямує не туди. І я це робив з перших днів його ректорства, але він ніяк не реагував, Тож, я думаю, в разі, якщо Вчена рада університету обере мене своїм головою, то Грабку, чи тому, хто буде через рік обраний нашим новим ректором замість нього, уже, хоче він того чи ні, але доведеться реагувати на мої зауваження, що в кінцевому випадку і для нього ж буде краще. Але ректор Грабко, здається, ще цього не зрозумів. А жаль!

І на завершення. Кілька днів тому зі мною зустрівся на його прохання один авторитетний у минулому на Вінниччині чоловік, з яким у мене залишились нормальні відносини і по-сьогодні, і запропонував мені перестати критикувати ректора Грабка на сайті в обмін на гарантоване призначення Грабком мене радником ректора з достойною зарплатою. Що, до речі, Грабко згідно з законом про вищу освіту і статутом нашого університету зобов'язаний був зробити ще у вересні 2010 року без будь-якого ходатайства.

Я відмовився і сказав цьому чоловікові, що заради того, щоб Грабко не повторив долю доцента його кафедри Видмиша, який зараз під слідством, мені краще працювати не радником Грабка, а головою Вченої ради університету, і не замовчувати, а жорстко критикувати ті його дії, які будуть іти врозріз з законом і нормативними документами. І не реагувати на критику голови Вченої ради ректор не матиме правових підстав, а тому змушений буде працювати так, щоб цієї критики було якомога менше, що лише зміцнюватиме його авторитет і прокладатиме нові перспективи університету в цілому.

Парашутів не повинні мати не лише пілоти цивільної авіації, але і ректори, проректори, директори інститутів і декани

У понеділок 8-го вересня 2014 року на засіданні ректорату Вінницького національного технічного університету ректор Володимир Грабко звернувся до усіх членів ректорату, які за сумісництвом керують ще й кафедрами, щоб вони протягом двох днів визначились, на якій посаді працюватимуть далі – проректора, директора інституту чи завідувача кафедри – і подали йому на підпис відповідні заяви.

Оголосив він також, що до кінця місяця усі навчально-наукові інститути окрім Інституту екології та екологічної кібернетики будуть перетворені у однойменні факультети.

У той же день сам ректор Володимир Грабко оголосив, що склав з себе повноваження завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, яку він посідав на громадських засадах з викладанням навчальних дисциплін в обсязі до 240 годин на умовах погодинного навантаження.

Цього ж дня проректор Віктор Мізерний подав заяву ректору про складення з себе повноваження директора Інституту інтеграції навчання з виробництвом та завідувача однойменної кафедри, а директор Інституту магістратури, аспірантури та докторантури Віталій Мокін подав заяву про складення з себе повноваження директора інституту, які він виконував на громадських засадах, і залишився лише на основній посаді завідувача кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки.

Що ж до директорів інститутів Олексія Азарова, Василя Кичака, Георгія Ратушняка та Василя Петрука, то вони вирішили залишитись на цих своїх основних посадах, але хотіли б, щоб ректор їм дозволив поставити виконувачами обов'язків завідувачів поки-що ще їхніх кафедр когось із рядових доцентів, аби за кожним із них була зарезервована посада, на яку була б можливість «приземлитись», а точніше «зпарашутизувати», в разі складення з себе повноважень директора інституту.

Але є три причини, чому ректорові по відношенню до кожного із них, у тому числі і по відношенню навіть до самого себе, не можна цього робити.

Для розкриття першої причини згадаємо про те, що згідно з новим законом про вищу освіту ступінь бакалавра є достатнім для того, щоб працювати на посаді, що вимагає вищої освіти. Тож з метою економії коштів держава у наступні роки буде фінансувати підготовку магістрів в обсягах, суттєво менших обсягів випуску бакалаврів. А тому нашому міністерству потрібно буде, починаючи з 2015 року, якусь частину ВНЗ зовсім позбавити права готувати магістрів, а якійсь частині ВНЗ надати це право, але з обмеженням по кількості. І, як наслідок цього, не потрібно очікувати з боку міністерства послаблення вимог стосовно того, хто має право готувати магістрів.

А згідно діючих нормативних документів мають право готувати магістрів лише ті випускні кафедри, на яких працює на постійній основі на штатній посаді хоча б один викладач, котрий має науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора. І не слід очікувати послаблення цього критерію після уведення наукового ступеня доктора філософії, оскільки доктор філософії – це не доктор наук, а перейменований по-західному наш нинішній кандидат наук, якому нинішніми нормативними документами готувати магістрів не дозволено.

Тож, аби не попасти у число ВНЗ, яких буде позбавлено права готувати магістрів уже з 2015 року, нашому університету необхідно, не гаючи часу, провести таке реформування випускних кафедр, щоб на кожній із них мати на штатній посаді як мінімум одного викладача, котрий має науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора, і для котрого ця посада є основною.

Для розкриття другої причини згадаємо про те, що згідно з нормативними вимогами право мати статус національного мають лише ті ВНЗ, 80% кафедр кожного із яких очолюють фахівці, котрі мають науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора, а усі випускові кафедри в них очолюються виключно лише фахівцями, котрі мають науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора. І оскільки нині статус національного мають біля 100 ВНЗ, а згідно з державними нормативами їх повинно бути лише 17, то це означає, що після створення Національного агентства забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), це агентство уже з вересня 2015 року візьметься за переатестацію ВНЗ, що мають статус національного, орієнтуючись на суттєве скорочення їх кількості.

Тож аби не попасти у число ВНЗ, які будуть позбавлені статусу національного, ми уже зараз не повинні мати жодної випускової кафедри, яка очолюється кандидатом наук, доцентом, і повинні мати не менше 80% кафедр, які очолюються докторами наук, професорами.

І це не стільки питання престижу, скільки питання виживання, адже, починаючи з 2016 року, державне замовлення у ВНЗ спускатиме не міністерство, а формуватимуть ті абітурієнти, які побажали навчатись у тому чи іншому ВНЗ, і які подолали поріг державного замовлення, складаючи ЗНО. І не варто очікувати, що абітурієнти поспішатимуть до ВНЗ, який раніше мав статус національного, а потім його втратив.

І оскільки згідно з вимогами закону про вищу освіту кожен ВНЗ, починаючи з нинішнього року, зобов’язаний на своєму сайті виставляти штатний розпис, то розраховувати на те, що зараз цих нормативів можна не дотримуватись, а призначити докторів наук, професорів завідувачами випускних кафедр за місяць до приїзду комісії по переатестації, як це робилось і у нас у тому числі у минулі роки напередодні акредитації, уже не доводиться. Образно кажучи, мало того, щоб, сидячи за кермом авто, не порушувати правила дорожнього руху, коли нас бачить інспектор ДАІ, але їх не треба порушувати і тоді, коли інспектора ДАІ на дорозі немає, але є відеокамера, запис на якій інспектор може подивитись далеко пізніше та виписати штраф після цього перегляду уже навздогін.

Для розкриття третьої причини згадаємо про те, що пілотам літаків цивільної авіації не дозволяється брати з собою у літак парашути. Це робиться для того, щоб заради безпеки пасажирів пілоти до останнього подиху боролись за безпечні умови польоту і посадки свого літака і не поспішали вистрибували з парашутом у разі появи серйозної небезпеки, як це роблять пілоти військових літаків, в кабінах яких, окрім них, інших людей немає.

В проекції цього правила на ректорів, проректорів, директорів інститутів і деканів факультетів це означає, що не слід намагатись завідувачу кафедри посісти одну з цих посад, не будучи впевненим у тому, що він гідно зможе виконувати ці нові для себе посадові обов’язки. І не слід розраховувати на те, що під рукою завжди буде «парашут» у вигляді завідування кафедрою, на яку він «зістрибне» у разі, якщо виявиться, що у

нього для виконання обов'язків ректора, проректора, директора чи декана організаційного таланту не вистачає.

Із усього сказаного вище витікає, що кафедру фізики і фотоніки, у зв'язку з тим, що її завідувач за сумісництвом проректор Сергій Павлов вирішив і далі працювати проректором, в разі, якщо доктор наук Василь Касіяненко через перевантаження підприємницькими справами не захоче нею завідувати, може очолити хтось із доцентів цієї кафедри. Тоді цей завідувач разом з завідувачами кафедри іноземних мов, кафедри фізичного виховання, кафедри інтеграції навчання з виробництвом та загальноекономічної кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, котрі теж очолюються кандидатами наук, доцентами, складе у нашому університеті команду завідувачів кафедрами з науковим ступенем кандидата наук та вченим званням доцента, не більшу 11% від загальної кількості завідувачів кафедр – за умови, звичайно ж, що усі інші завідувачі, які складуть 89%, будуть мати науковий ступінь доктора наук чи вчене звання професора.

А для того, щоб мати оці 89% завідувачів кафедр з науковим ступенем доктора наук або вченим званням професора, необхідно до тих кафедр, які уже очолюються докторами наук, професорами, додати ще й:

– кафедру електромеханічних та електричних систем і комплексів у промисловості і на транспорті (ЕМЕСКПТ), яку створити шляхом приєднання кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті (колишній завідувач кафедри ректор Володимир Грабко) до кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем і комплексів, завідувачем якої є доктор наук, професор Олександр Мокін, котрий при такому способі реформування автоматично стає завідувачем нової кафедри ЕМЕСКПТ;

– кафедру теплоенергетики та газопостачання (ТЕГП), яку створити шляхом приєднання кафедри теплогазопостачання (колишній завідувач кафедри директор інституту Сергій Ратушняк) до кафедри теплоенергетики, завідувачем якої є доктор наук, професор Станіслав Ткаченко, котрий при такому способі реформування автоматично стає завідувачем нової кафедри ТЕГП;

– кафедру хімії, екології та екологічної безпеки (ХЕЕБ), яку створити шляхом приєднання кафедри екології та екологічної безпеки (колишній завідувач кафедри директор інституту Василь Петрук) до кафедри хімії та хімічної технології, завідувачем якої є доктор наук, професор Анатолій Ранський, котрий при такому способі реформування автоматично стає завідувачем нової кафедри ХЕЕБ.

Крім того, необхідно:

– з кафедри електричних станцій і систем на кафедру електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту (виконувач обов'язків завідувача кафедри кандидат наук, доцент Леонід Терешкевич) повернути на посаду завідувача цієї кафедри доктора наук, професора Василя Кутіна, який очолював цю кафедру до 31.08.2014 року;

– призначити завідувачем кафедри обчислювальної техніки (колишній завідувач кафедри директор інституту Олексій Азаров) доктора наук Андрія Ярового, перевівши його на цю посаду з посади професора кафедри комп'ютерних наук;

– призначити завідувачем кафедри телекомунікаційних систем та телебачення (колишній завідувач кафедри директор інституту Василь Кичак) доктора наук, професора Володимира Осадчука, перевівши його на цю посаду з посади професора кафедри електроніки.

Замість повернення доктора наук, професора кафедри електричних станцій і систем Василя Кутіна на посаду завідувача кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, якщо він цього не побажає, можна запропонувати альтернативний варіант, суть якого полягає у тому, цю кафедру можна приєднати до кафедри теоретичної електротехніки та електричних вимірювань, якою керує доктор наук, професор Василь Кухарчук, створивши у такий спосіб нову потужну кафедру теоретичної електротехніки та електротехнічних систем (ТЕЕС), завідувачем якої автоматично стане доктор наук, професор Василь Кухарчук.

Аналогічний альтернативний варіант є і для директора інституту Василя Кичака, якщо колишньою його кафедрою телекомунікаційних систем та телебачення не побажає керувати доктор наук, професор Володимир Осадчук. Суть цього альтернативного варіанту полягає у тому, що цю кафедру можна приєднати до кафедри радіотехніки, якою керує доктор наук, професор Олександр Осадчук, створивши у такий спосіб нову потужну кафедру радіотехніки та телекомунікаційних систем (РТТС), завідувачем якої автоматично стане доктор наук, професор Олександр Осадчук.

І після цього наш університет буде на 100% готовий хоч завтра проходити і акредитацію магістерської підготовки за усіма спеціальностями, за якими ми маємо відповідні ліцензії, і переатестацію на підтвердження статусу національного.

І не треба боятися ректору Володимиру Грабку, що він, втративши кафедру зараз, ніколи уже на неї не повернеться в статусі завідувача. Адже, якщо він не буде переобраний на новий термін ректором, то не втрачає шансів повернутись на кафедру ЕМЕСКПТ на посаду завідувача кафедри, яка стане вакантною у зв'язку з тим, що з неї звільниться доктор наук, професор Олександр Мокін, котрий планує балотуватись на посаду декана факультету електроенергетики та електромеханіки, як тільки ця деканська посада стане вакантною.

І не треба боятись нинішнім директорам Азарову, Кичаку і Ратушняку, що їм нікуди буде повертатись з високих керівних посад, адже після перетворення очолюваних ними інститутів у факультети вони зможуть ще два терміни по 7 років кожний відпрацювати деканами і перейти на посади рядових професорів після залишення цих посад у віці майже 80 років, тобто у віці, коли уже не дуже і охота буде кимсь керувати.

І навіть наймолодшому із директорів Василю Петруку не треба боятись зараз віддавати Анатолію Ранському кафедру, адже на посаду завідувача той

зможе балотуватись за новим законом ще лише один раз, як і Петрук на посаду директора інституту, тож через 8 років Ранський поверне кафедру Петруку, який зможе нею керувати потім, якщо зі здоров'ям усе буде в порядку, ще 14 років.

Тож не повинно бути мотивів для спротиву викладеному вище плану реформування ні в кого із названих мною поважних професорів, адже нічиї інтереси не постраждають, а колектив університету у цілому виграє. А цей матеріал я прошу членів Вченої ради університету сприймати як продовження моєї попередньої інформації, розміщеної на цьому ж сайті, оголошеної мною текстом виступу на засіданні Вченої ради університету, яке буде присвячене виборам її керівника, в числі претендентів на обрання якого буду і я.

Чому і куди зникли білки з університетського парку?

Ще у перших числах вересня велика колонія білок весело перестрибувала з дерева на дерево в університетському парку, а тиждень тому їх не стало, причому жодної.

Навпроти вікон моєї лабораторії проблем вищої школи, що розмістилась на другому поверсі у навчальному корпусі №2, серед інших порід ростуть кілька розлогих і високих дерев грецьких горіхів. І кожного року, принаймні, починаючи з 2010–го, з кінця серпня і десь до середини жовтня я щодня спостерігав як ці горіхові дерева кишіли білками, які обережно зривали достигаючі горіхи, тут же їх чистили від шкурки, і щезали з ними на інших деревах, в дуплах яких вони запасали їжу на зиму на кожне своє сімейство. І полювали завжди білки на горіхи до тих пір, поки на горіхових деревах не залишалось жодного плоду.

І цього року до того, як щезнути, білки уже встигли приватизувати добру половину урожаю грецьких горіхів. І раптом збір горіхового урожаю білками припинився. І висять грона горіхів, які ось-ось упадуть на землю, а ніхто за ними не приходить. Люди не приходять, тому що знають, що це власність білок, а білки кудись щезли.

Спочатку, не бачачи білок, що зривають горіхи, як це було у попередні дні, я подумав, що у них з якихось причин оголошено страйк на кілька днів. Але пройшло уже два тижні, а білки так і не з'явилися. Перестали вони також карабкатись по стінах навчального корпусу, і не гасають більше по підвіконнях, прихоплюючи усе із їжі, яку для них щедро виставляють працівники відділів і служб, що працюють за цими вікнами.

Подумавши, що може білок хтось потруїв, що малоймовірно, оскільки університетський парк великий, і білки жили в усіх його частинах – і між корпусами та Хмельницьким шосе, і між корпусами та вулицею Воїнів-інтернаціоналістів, і між корпусами та технічним коледжем – я пройшов усіма частинами парку, але не побачив жодного білячого трупика. Це означає, що їх ніхто не труїв, а вони просто знялись усією колонією і

подалися обживати інший ліс, скоріш за усе лісопарк за лікарняними корпусами по інший бік Хмельницького шосе.

І тепер перед студентами і викладачами нашого університету постала загадка – чому і куди зникли білки з університетського парку?

У мене є дві версії – одна матеріалістична, а друга містично-ідеалістична.

Щодо матеріалістичної версії, то згадайте, який шум і завивання електропил ми усі з вами чули взимку минулого року, коли працівники лісового господарства за заявкою керівництва нашого університету вирізали сухі дерева і гілки в університетському парку. Наскільки мені відомо вирізали тоді кілька сотень всохлих або частково всохлих дерев. І скоріш за усе вирізали саме більшість тих дерев, в дуплах яких білки влаштували собі гнізда, з яких їм прямо посеред холодів довелось в паніці утікати.

Тож, рятуючись посеред зими від цього рукотворного стихійного лиха, яке звалилась на них за місцем постійного проживання, вожаки білячої колонії, скоріш за усе, перебрались у лісопарк і провели там підготовчі роботи протягом весни і літа, і, дочекавшись коли підросте молодняк в незруйнованих гніздах, вивели усю білячу колонію нині на нове місце проживання, на яке в силу його віддаленості уже стало недоцільно носити горіхи з нашого університетського парку.

Що ж до містично-ідеалістичної версії, то суть її я пов’язую з тим, що ось уже другий рік підряд перебувають у відключеному стані оптико-електронні білки, змонтовані на університетській вхідній арці, які своїм різношвидкістним бігом моделювали темп нашого життя в різні дні тижня. І живі білки в знак протесту проти виключення оптико-електронних білок вирішили покинути цей парк, вважаючи, що не варто жити там, де білок перестали поважати.

І мені сумно – і від того, що не стало живих білок в університетському парку, і від того, що зупинили свій біг білки оптико-електронні, які, до речі, усі разом витрачають електроенергії менше ніж один телевізор, що робить безглуздим їх виключення з позицій економії електроенергії, особливо ж на фоні негативного впливу зупинки їхнього бігу на імідж університету.

І мені тривожно від того, що, якою б не була причина зникнення білок з нашого університетського парку – матеріалістичною чи містико-ідеалістичною, сам факт цього зникнення є не втішною прикметою для нашого університету – у мене передчуття, що протягом навчального року, що розпочався, трапиться якась недобра подія загально університетського масштабу, не радісний відбиток якої позначиться на плин життя університету в цілому.

З Комітету по преміях в галузі освіти вивели не лише Дмитра Табачника та Євгена Суліму, а і усіх тих, чиї голоси і вплив забезпечували їм прийняття потрібних рішень

У четвер 18 вересня я побував у Києві у зв'язку з участю в засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України в якості її радника. І в межах цього засідання я мав можливість поспілкуватись з ректорами кількох університетів, які є членами президії, а за межами засідання – з двома достатньо високими посадовими особами нашого міністерства.

Тож мені вдалося отримати багато цікавої інформації, з якою я вирішив поділитись і з вами, шановні читачі мого сайту.

І почну я з інформації, яку виніс у заголовок. Виявляється на підпис Президенту України Петру Порошенку уже подано проект Указу, яким буде змінено персональний склад Комітету по присудженню Державних премій України в галузі освіти. І очікується, що президент підпише цей документ одразу ж після повернення з поїздки до Канади і США, оскільки уже пора присуджувати премії цього року, а роботи, що були висунуті у минулому році, Комітетом ще не розглядались – їх буде розглядати Комітет уже в новому складі,очолюваному нинішнім міністром освіти і науки Сергієм Квітом, після підписання президентського указу.

Склад Комітету, поданого на затвердження президенту, суттєво оновлено – з нього, звичайно ж, виведено Дмитра Табачника і Євгена Суліму, які були «хрещеними батьками» «Доктора Пі» – неука і пройдисвіта, який, не навчаючись фахово ні дня, сам собі виписав дипломи про закінчення ним двох медичних університетів, і встиг відправити на той світ уже не одну людину, покопирсавшись у її мозку, і який саме за їхньої підтримки отримав і вчене звання професора і Державну премію України в галузі освіти у 2012 році.

Але зі складу Комітету виведені не лише Табачник і Суліма – з нього виведені і усі ті, хто своїми голосами та впливом на колег забезпечували прийняття потрібних їм рішень.

І оскільки я вже згадав нинішнього міністра освіти і науки Сергія Квіта, то наступною моєю інформацією буде саме та, що пов'язана з ним. Я нагадаю, що, наприклад, по нашому університету хтось настійливо розпускає чутки, що Сергій Квіт через півтора місяці покине посаду міністра і повернеться назад до Національного університету «Києво-Могилянська академія» та буде брати участь у виборах її президента, котрі відбудуться у листопаді нинішнього року згідно з уже зробленим оголошенням. А після оголошення виборчого списку кандидатів у народні депутати України від партії «Блок Петра Порошенка» до цієї чутки додалася ще одна, що Сергій Квіт, який включений у прохідну частину виборчого списку під №11, після виборів покине посаду міністра і піде працювати головою парламентського Комітету з питань освіти і науки.

Тож виходячи з інформації, отриманої мною у Києві від дуже компетентних людей, я можу стверджувати, що ті чутки, що розповсюджуються у нашому університеті стосовно майбутнього Сергія Квіта, є дійсно лише чутками. Адже вищі керівники держави Сергію Квіту довіряють і після виборів йому знову буде запропоновано увійти і в новий склад уряду в якості міністра освіти і науки. А участь у виборах до парламенту за виборчим списком партії «Блок Петра Порошенка» він бере не заради того, щоб в разі перемоги покинути посаду міністра освіти і науки, а лише заради того, щоб своїм авторитетом серед студентів і викладачів вишів України додати іміджу виборчому списку пропрезидентської партії.

Маючи серед друзів у складі Президії Національної академії педагогічних наук України 7 ректорів університетів, я, звичайно ж, взявши участь у засіданні президії, не оминув можливості поцікавитись у них, коли і як вони збираються виконувати норму нового Закону України про вищу освіту стосовно заборони посідати одночасно дві і більше посад, яка забороняє їм бути ще й завідувачем кафедри, та норму стосовно необхідності поділитися владою з тим колегою, якого Вчена рада університету обере своїм головою.

І, як виявилось, нікого із них ці питання не хвилюють, оскільки частина із них і раніше не завідувала кафедрою, вважаючи, що у ректора часу ще й кафедрою керувати немає. Та й кожен із цих ректорів вважає, що йому не слід очолювати якусь кафедру ще й з тієї причини, що при поганих показниках її діяльності, він не матиме морального права вимагати від завідувачів інших кафедр більш високих результатів. Ну і, крім того, якщо ректор для приведення своєї кафедри у зразковий вигляд буде виділяти їй додаткові кошти, обладнання і ставки, то втратить повагу завідувачів інших кафедр, що будуть обділеними. Спокійно, як виявилось, віднеслись до цього питання і ті ректори, які кафедри за сумісництвом чи на громадських засадах очолювали. Вони, не чекаючи вказівок із міністерства, повіддавали свої кафедри іншим професорам ще з дня вступу нового Закону України про вищу освіту в дію.

До речі, ніхто із цих ректорів не збирається зберігати за собою право керувати Вченою радою університету – кожен із них уже продумав, кого рекомендувати замість себе на цю посаду, і кожен збирається на найближчому засіданні Вченої ради свого університету провести відповідні вибори. Один із них сказав мені, що він запропонував очолити Вчену раду університету екс-ректору, інший – в якого попередників уже немає в живих – запропонував взяти участь у конкурсі на обрання голови Вченої ради університету двом колишнім директорам інститутів, у яких є досвід керівництва Вченими радами інститутів і яким ще здоров’я дозволяє витримувати додаткове навантаження.

Як розповіли мені ректори, коли норма обрання голови Вченої ради вишу із числа її членів була включена в проект закону, то члени комісії, яка готувала цей проект, із числа ректорів пояснювали це тим, що в разі обрання ректора усім колективом, може статись, що він буде обраний таємним

голосуванням з наявністю голосів «проти» у такій кількості, яка буде більшою кількості членів Вченої ради – тож, аби не давати поводу комусь із членів Вченої ради вважати ректора не легітимним серед еліти університету, вирішили, що він буде обиратись ще й на Вченій раді її головою, що його легітимізуватиме і в середовищі цієї еліти.

Але члени комісії із числа не ректорів додали у Статтю 55 пунктом 13 заборону будь-кому в університеті одночасно посідати дві і більше бюджетних посад з адміністративно-управлінськими функціями, на яку члени комісії із числа ректорів не звернули увагу, але яка виявилась проголосованою парламентом і тепер має силу закону, а тому повинна виконуватись усіма ректорами – у тому числі і тими, які керівництво Вченою радою свого університету передавати комусь із колег-професорів не хотіли б.

До речі, оскільки у нас в університеті ходить думка, що бюджетну посаду, яку в якості другої хтось посідає на громадських засадах, можна не вважати другою, то я вирішив поцікавитись точкою зору на таку трактовку і ректорів, які є членами Президії національної академії педагогічних наук України, і тих двох високих посадовців з нашого міністерства, з якими я поспілкувався уже після закінчення засідання президії.

Узагальнення усього висловленого ними зводиться до наступного: згідно з Кодексом законів України про працю жодна особа не має права працювати одночасно на штатній основі на двох бюджетних посадах, тому особа, яка працює на якійсь штатній бюджетній посаді, може працювати на якійсь іншій бюджетній посаді лише не більше ніж на половину ставки і або на умовах сумісництва, або на громадських засадах. І факт перебування цієї особи на посаді не залежить від того, отримує вона зарплату за виконання функціональних обов’язків на цій посаді, чи не отримує. А визначальними критеріями обіймання цією особою посади є те, чи виконує вона функціональні обов’язки, притаманні цій посаді, чи ні, і чи було підписано наказ або контракт про призначення її на якихось умовах на цю посаду, чи ні. А звідси висновок: кожен ректор, який призначив себе ще й завідувачем якоїсь кафедри на громадських засадах, виконує в рамках посади завідувача кафедри адміністративно-управлінські функції, а тому вона для нього є другою, незважаючи на її громадський статус, і такою, що підпадає під заборону її обіймання ректором згідно з пунктом 13 Статті 55 нового Закону України про вищу освіту. Тож кожен ректор, аби не бути звинувачуваним у зловживанні службовим становищем, зобов’язаний звільнити цю другу для нього посаду, починаючи з 8-го вересня 2014 року.

Зобов’язаний ректор з того ж мотиву і у ті ж терміни звільнити і третю для себе посаду, що передбачає виконання адміністративно-управлінських функцій – посаду голови Вченої ради університету, яку новий закон відділив від ректорської шляхом уведення її виборності з числа членів Вченої ради.

Я запитав у працівників міністерства: *«А що робити, якщо ректор не бажає віддавати свої додаткові посади, а професура, боячись репресій, закриває на це очі?»* На що отримав відповідь: *«На це порушення ректором закону за заявою будь-якого працівника університету вимогою негайного*

припинення цього порушення зобов'язана відреагувати прокуратура, яка, зобов'язавши ректора припинити порушувати закон, одночасно надішле повідомлення до міністерства про факт цього порушення. І якщо за фактом одного порушення міністр і не розірве з ректором контракт, то обов'язково його попередить, що при повторному порушенні контракт таки розірваним буде. А це є гарним стимулом для будь-якого ректора закон не порушувати ні зараз, ні у майбутньому».

Отримавши цю відповідь, я задав ще одне запитання: *«Чи будуть із міністерства і коли якісь вказівки чи нормативні документи стосовно того, що ректорові і членам ректорату треба виконувати одразу після вступу в силу нового закону про вищу освіту, а що відкласти на потім?»* На це я отримав таку відповідь: *«Усім треба уважно вивчити новий закон. У ньому чітко виписано, що треба виконувати одразу після його вступу в силу, а що потрібно буде виконувати дещо пізніше і у відповідності з нормативними документами, терміни розробки яких законом теж визначено. І треба пам'ятати, що вишам надано автономію, а тому по тих напрямках її втілення, по яких не потрібні узгоджені з фінансовими органами підзаконні акти, потрібно діяти уже зараз. І бездіяльність ректора та колективу університету в питаннях імплементації положень нового закону в університетське життя міністерством буде розцінюватись як нездатність керівника керувати університетом в умовах автономії і нездатність колективу університету до самоврядування, що, як наслідок, тягне за собою позбавлення цього колективу самостійності і приєднання його в якості складової частини до іншого університету, керівник і колектив якого проявлять себе здатними працювати в умовах наданої автономії. І ця ідея і вашому ректору, і ректорам усіх інших університетів була донесена з трибуни міністром Сергієм Квітом і членами його керівної команди ще на початку вересня під час зустрічі в актовому залі Національного університету імені Тараса Шевченка»*.

А подальшу розповідь я почну з нагадування про те, що Президент Національної академії педагогічних наук України, академік Василь Кремень продовжує очолювати Наглядову раду нашого університету. Це обумовлено тим, що в кінці першого терміну функціонування Наглядової ради ВНТУ ні університет ні міністерство не висловили цій раді недовіру і не поставили питання про її перезатвердження, а тому термін її дії згідно з «Положенням…» автоматично продовжується ще на одну 5-річну каденцію.
Пам'ятаючи про це, я запитав Василя Григоровича Кременя, як голову Наглядової ради нашого університету, про те, як він віднесеться до того, що я в якості претендента братиму участь у виборах на посаду голови Вченої ради університету, на що згідно з новим Законом України про вищу освіту маю право. Він це моє повідомлення зустрів дуже радо, оскільки йому не подобається як те, що я даю поради ректорові не в його кабінеті, а на сторінках свого сайту, так і те, що ректор навіть ті мої пропозиції, які є дуже слушними і на часі, вперто ігнорує. І якщо це ще якось можна було пояснити раніше потужним впливом на ректора Грабка міністра Табачника та його

першого заступника Суліми, то нині в умовах сповідування нинішнім міністром Квітом і його командою принципів демократії і університетської автономії не реагування ректора Грабка на мої пропозиції, що повністю вписуються в ідеологію нинішніх демократичних керівників міністерства, голові нашої Наглядової ради є незрозумілим. Я у свою чергу відповів, що і мені уже почало надоїдати писання на сайті порад, на які ректор ніяк не реагує, роблячи вигляд, що він їх не читає, і що вони його зовсім не цікавлять. Ось тому я і хочу обратись головою Вченої ради університету, аби отримати можливість давати поради і підказки, заходячи в кабінет до ректора, а не через свій сайт. І я вважаю, що це лише сприятиме виробленню керівництвом університету ефективних рішень і позитивно відзначатиметься на поступі університету у майбутнє. На прощання Василь Григорович побажав мені успіхів на виборах і сказав, що буде радий наступну зустріч зі мною уже мати не лише як з радником Президії Національної академії педагогічних наук України, а і як з головою Вченої ради ВНТУ.

А пізно увечері того ж таки 18 вересня, повернувшись із Києва до Вінниці, я довідався, що цього ж дня під головуванням проректора з наукової роботи Сергія Павлова відбулося засідання Науково-технічної ради університету, на якому без оголошення кількості балів, виставлених експертами, було проінформовано про підсумки першого (університетського) туру конкурсу проектів науково-дослідної роботи, висунутих різними кафедрами, на які держава виділятиме бюджетне фінансування. Цей конкурс проводиться у два тури. У першому турі – університетському – у нинішньому році участь взяли 15 проектів, із яких потрібно було відібрати найкращі для направлення на другий тур конкурсу (у Міністерство освіти і науки України), в якому із цих найкращих проектів (з точки зору університетських експертів) для бюджетного фінансування будуть відібрані найкращі (з точки зору експертів, залучених міністерством із інших університетів та академій наук). Оскільки критерії оцінки проектів з фундаментальної проблематики і з прикладної є різними, і оцінюються ці проекти в другому турі експертами з різних наукових організацій (фундаментальні – експертами, залученими з Національної академії наук України та з галузевих академій, а прикладні – експертами, залученими з університетів Міністерства освіти і науки України), то для виявлення найкращих у першому турі конкурсу у нашому університеті окремо потрібно було оцінювати і порівнювати проекти з фундаментальної проблематики і окремо з прикладної.

Наша кафедра на конкурс представила два проекти – обидва з фундаментальної проблематики: один проект, присвячений дослідженню проблеми синтезу законів оптимального керування електромобілями за критерієм мінімуму витрат акумуляторної батареї в умовах складного рельєфу і з необхідністю вкластись в задані проміжки часу, науковим керівником якого є завідувач кафедри, доктор технічних наук, професор Олександр Мокін, а другий проект, присвячений проблемі синтезу математичних і кібернетичних моделей процесів засвоєння знань студентами вишів і моделей об’єктивного контролю якості отриманих знань, які

враховують синергетику цих процесів і перехід від кривої Еббінгауза до її розширення у зоновану смугу, науковим керівником якого є я – академік Національної академії педагогічних наук України, доктор технічних наук, професор Борис Мокін. Нами за попередні 5 років за обома цими проблемами уже опубліковано чимало наукових статей з результатами, що можна оцінювати як піонерські, оскільки за кордоном подібних результатів ще не опубліковано. За результатами першого проекту заплановано захист трьох кандидатських дисертацій, а за результатами другого проекту заплановано захист двох докторських дисертацій.

Звичайно, мені, як науковому керівнику, прикро, що обидва наші проекти не рекомендовані до направлення у Міністерство освіти і науки України для участі у другому турі конкурсу, оскільки вони виявились відфільтрованими проректором Павловим шляхом маніпуляції з оцінками експертів та ігнорування особливостей фундаментальних досліджень і оцінювання їх в одному ряду з прикладними, оцінюваними зовсім за іншими критеріями, але водночас мені, як екс-ректору, приємно, що 9 наукових колективів, керівниками яких є доктори наук, професори нашого університету, представили проекти з більш високими оцінками ніж їх отримали ті два проекти, що базуються на результатах світового рівня і представлені на конкурс нашою кафедрою.

І тривожить мене лише одне – чи вдасться моїй докторантці Світлані Бевз, яка воює у складі батальйону «Айдар» з сепаратистами і російськими окупантами на Донбасі, зупинити своїх батальйонних братів по зброї, якщо вони захочуть прибути до Вінниці аби розібратись у тому, чи проект, в якому ця українська патріотка є одним із ключових відповідальних виконавців, і який покладено в основу її докторської дисертації, було «зарублено» шляхом маніпулювання експертними оцінками та розміщення в один ряд з прикладними темами, що оцінювались за іншими критеріями, за власним бажанням проректора Павлова – ставленика колишнього проросійського міністра освіти і науки Табачника, чи він, маніпулюючи балами та умовами їх виставлення експертами, виконував замовлення якогось більш іменитого противника цілісності України, зробленого йому безпосередньо чи через посередника?

Чому проректор нашого університету Сергій Павлов насмілився піти на порушення Закону України про вищу освіту?

У четвер 25 вересня відбулося засідання Вченої ради Вінницького національного технічного університету, на якому за моєю ініціативою було розглянуто і питання про результати першого (університетського) туру конкурсу наукових проектів, запропонованих нашими професорами.

Дав інформацію про результати конкурсу проректор з наукової роботи Сергій Павлов. Він повідомив, що на конкурс було подано 15 проектів, із яких 6 присвячено дослідженням фундаментальних наукових проблем, на основі яких створюються нові наукові знання, а 9 присвячено дослідженням

прикладних наукових проблем, в яких з використанням уже відомих наукових знань пропонуються нові розв'язки актуальних прикладних задач.

Проректор запропонував для участі у другому (міністерському) турі конкурсу рекомендувати лише 9 наукових проектів, які в університетському турі набрали більше 85 балів, виставлених анонімними рецензентами.

В обговоренні цього питання виступив і я, сказавши наступне:

– ***Шановні колеги*, я не згоден з пропозицією проректора Павлова** рекомендувати для участі у другому (міністерському) турі конкурсу лише 9 проектів, що отримали у наших анонімних рецензентів більше 85 балів, **оскільки ця пропозиція є некоректною з наступних причин:**

Причина перша: задачею університетського туру конкурсу є відфільтрування тих проектів, які мають низький науковий рівень, і яким університетські анонімні експерти виставили незадовільні оцінки, тобто оцінки з діапазону 43 бали і менше. І оскільки усі 15 наукових проектів, які взяли участь в університетському турі конкурсу, експертами оцінені балами, починаючи з 60,5 та вище, то Вчена рада університету не має ні юридичних, ні моральних підстав позбавляти будь-який із цих проектів можливості взяти участь у другому (міністерському) турі конкурсу.

Причина друга: подача університетом наукових проектів до міністерства на другий тур конкурсу є важливим іміджевим заходом, і якщо наш університет надішле до міністерства для участі у другому турі конкурсу малу кількість проектів, то цим самим засвідчить малу значимість нашого університету як наукової організації. Для прикладу – я більше 10 років у дотабачниківсько-сулімівський період був експертом міністерства по секції «Інформатика та кібернетика». І кожного року я бачив, що на нашу секцію поступає не менше 10 наукових проектів від професорів НТУУ «Київський політехнічний інститут» і не менше 7 наукових проектів від професорів НТУ «Харківський політехнічний інститут». Я цікавився і отримував інформацію, що аналогічну кількість наукових проектів подавали професори від НТУУ «КПІ» та НТУ «ХПІ» і по інших наукових напрямках, які рецензувались експертами інших секцій. Тож професори НТУУ «КПІ» щороку направляли для участі у другому турі конкурсу десь біля 150 наукових проектів, а професори НТУ «ХПІ» біля 100. НТУУ «КПІ» є більшим за наш університет у 5 разів, а НТУ «ХПІ» є більшим за наш університет у 4 рази. А тому нашому університету, аби бути у відносних одиницях порівнюваним у науковому плані з НТУУ «КПІ» та НТУ «ХПІ», потрібно подавати на другий тур конкурсу кількість проектів від 25 до 30. Тож навіть якщо ми подамо усі наші 15 проектів на другий тур конкурсу, то все-одно виглядатимемо бідними на ідеї науковими родичами у порівнянні з цими технічними університетами. А якщо ж ми подамо лише 9 проектів, то взагалі вкажемо на те, що науковий потенціал усього нашого університету не перевищує наукового потенціалу одного із факультетів в НТУУ «КПІ» та НТУ «ХПІ».

Причина третя: некоректним є бальне порівняння у одній послідовності оцінок як наукових проектів, запропонованих у різних наукових напрямках, так і наукових проектів, запропонованих для

розв'язання фундаментальних і прикладних наукових проблем – саме для подолання цієї некоректності проекти з різних наукових напрямків направляють у міністерство до різних експертних секцій, а методики експертизи проектів з фундаментальної і прикладної проблематики містять у собі ряд не співставимих між собою критеріїв. Тож і в університетському турі конкурсу необхідно було групувати і співставляти між собою лише ті проекти, які у другому турі подаються до однієї експертної секції міністерства, і до того ж співставляти між собою у кожній із цих груп окремо проекти з фундаментальної тематики і окремо з прикладної.

Причина четверта: бальне порівняння у одній послідовності оцінок наукових проектів, запропонованих нашими професорами у різних наукових напрямках, є некоректним ще й тому, що ці оцінки виставлялись не одними і тими ж експертами з однією і тією ж трактовкою критеріїв оцінки, а різними експертами – з різними трактовками критеріїв оцінки і різним рівнем власних знань об'єкта експертизи. Наведу приклад: коли до мене, як головного редактора «Вісника ВПІ» чи «Наукових праць ВНТУ», поступають статті для опублікування, і я визначаю, кому ці статті відправити на рецензування, то у мене завжди виникає серйозна проблема, якщо в числі авторів статті є професор Станіслав Ткаченко, адже в нашому університеті немає вчених в галузі теплоенергетики його рівня компетентності і його наукового статусу. Тож доводиться, направляти ці статті на рецензування якомусь вченому, який ну хоча б якимось боком був колись причетним до розв'язання якоїсь задачі, пов'язаної з теплоенергетикою. І ця практика дає мені право стверджувати, що у нас в університеті немає таких експертів в галузі теплоенергетики, які здатні абсолютно об'єктивно оцінити науковий проект, запропонований професором Ткаченком, а тому і оцінку у 80 балів, виставлену кимось за його проект, я теж не вважаю такою, згідно з якою його проект слід вилучити із числа тих, які братимуть участь у другому турі конкурсу, в якому експерти з теплоенергетики рівня самого ж Ткаченка цілком можливо, що оцінять його проект набагато вищою оцінкою. Аналогічна ситуація виникає і тоді, коли статті приходять зі співавторством професора Савуляка, адже у нас в університеті вчених його наукового статусу і його рівня компетентності в галузі матеріалознавства немає. Тож і тим 60,5 балам, які якимись рецензентами більш низької компетентності в галузі матеріалознавства виставлені за його науковий проект, я теж не вірю, і вважаю, що його проект теж необхідно допустити до участі у другому турі конкурсу, в якому він проходитиме експертизу вченими із інших університетів, що мають рівень компетентності в галузі матеріалознавства, не нижчий того, який має професор Савуляк.

Причина п'ята: заяву нашого проректора Павлова, зроблену ним на минулому тижні на засіданні Науково-технічної ради університету стосовно відсутності сенсу направляти до міністерства для участі у другому турі конкурсу проекти, які на університетському рівні оцінені нижче 85 балів, не слід нині брати до уваги у зв'язку з тим, що у керівництві нашого міністерства уже немає ні міністра Табачника, ні його першого заступника

Суліми – їх обох історія викинула на смітник, куди один за одним почали вилітати і члени їхньої масовки, а тому уже не буде кому віддавати команди ставити оцінки по мінімуму тим професорам, котрі їм чи їхнім прибічникам чимось не догодили.

Причина шоста: при вирішенні питання, скільки наукових проектів рекомендувати для участі у другому турі конкурсу, не слід орієнтуватись на те, скільки грошей нам виділять на фінансування, адже, посилаючи десятки студентських проектів на конкурси, ми теж знаємо, що дипломами призерів будуть нагороджені не більше трьох конкурсантів. Але одночасно знаємо і те, що чим більше проектів на ці конкурси ми надсилаємо, тим більшу кількість нагород ми отримаємо.

Причина сьома і остання: наш університетський тур конкурсу проведено з порушенням Закону України про вищу освіту, який вступив у силу з 6-го вересня нинішнього року. Адже згідно зі Статтею 79 цього закону усі заходи в університеті, які пов'язані з фінансуванням, повинні проводитись прозоро і гласно. А конкурс цей якраз і пов'язаний з отриманням бюджетного фінансування наукових досліджень. Тож проректор Павлов зобов'язаний був дати команду опублікувати усі подані на конкурс проекти на університетському сайті, що було нескладно зробити, оскільки усі професори подавали свої проекти не лише у паперовому вигляді, але і у електронному. А це дало б змогу усім бажаючим познайомитись з кожним із поданих на конкурс проектів і переконатись, що і в характеристиці попереднього передпроектного доробку і в очікуваних його результатах немає інформації, образно висловлюючись, притягнутої до цього проекту за вуха. Що, у свою чергу, і авторів проекту зобов'язувало б писати лише те, що реально є, і те, що реально буде. Зобов'язаний був проректор Павлов дати команду опублікувати також і оцінки експертів по кожному із пунктів кожного проекту, аби кожен бажаючий, зайшовши на університетський сайт, міг переконатись у тому, що і в оцінках експертів немає нічого завищеного чи заниженого. Ось у цьому випадку усе було б і у відповідності з законом, і кожен експерт намагався б поставити строго об'єктивну оцінку.

Виходячи із усього висловленого вище, **я пропоную**: **рекомендувати** для участі в другому (міністерському) турі конкурсу **усі 15 наукових проектів**, які отримали позитивну оцінку експертів у першому (університетському) турі;

Прошу поставити мою пропозицію на голосування.

Коли я задумував цю акцію, то не тішив себе надією, що вона буде підтриманою більшістю членів Вченої ради університету у відкритому голосуванні, оскільки розумів, що у період імплементації Закону України про вищу освіту, в процесі якої уже на першій її стадії буде здійснюватись перехід від 36 до 30 навчальних годин при визначенні одного кредиту з кожної навчальної дисципліни, що приведе до суттєвих змін у навчальному навантаженні кожної кафедри, більшість завідувачів кафедр не стануть підтримувати пропозицію, не освячену дозволом ректора Володимира

Грабка, якому ще цілий рік до перевиборів, і який протягом усього цього навчального року ще вказуватиме навчальному відділу, на яку кафедру, скільки і якого навчального навантаження слід виділити. Та й голосування за пропозицію, яку не підтримує ректор, фактично означало б вотум недовіри ректору, який висловлювати за рік до закінчення його ректорської каденції недоцільно, особливо ж коли університет, образно висловлюючись, знаходиться «на переправі» від одного закону про вищу освіту до другого.

Тож головною метою, яку я поставив перед собою, затіваючи цю акцію, було визначення того, яка кількість членів Вченої ради підтримує нині і підтримуватиме і надалі ректора Володимира Грабка, незалежно від ступеня корисності його ректорських рішень для нашого університету, та не зважаючи на те, що саме на кафедрі, яку очолює на громадських засадах саме він, нещодавно заарештовано одного із доцентів після отримання хабара, та незважаючи на те, що цього хабарника Грабко уже як ректор у цьому році ввів не лише в очолюваний ним ректорат, а і в очолювану ним же приймальну комісію університету.

Я розраховував на те, що результат голосування за цю пропозицію дозволить мені спрогнозувати у першому наближенні і результати майбутнього голосування за мою кандидатуру, якщо я балотуватимусь на посаду голови Вченої ради університету, коли ректор Володимир Грабко ці вибори врешті –решт призначить. Що, я думаю, станеться не скоро, оскільки ректор заявив на цьому ж засіданні Вченої ради, що він, наслідуючи інших ректорів із числа його друзів, нічого не буде робити по імплементації жодної із статей нового закону про вищу освіту до тих пір, поки не надійде відповідна вказівка з міністерства – і це уже після того, як керівники міністерства заявили, що відносно імплементації тих статей закону, відносно яких в законі не визначені особливі умови і більш пізні терміни їх втілення у життя, ніяких додаткових вказівок не буде, оскільки вони несуть в собі норми прямої дії, а тому їх потрібно втілювати у життя з дня вступу закону в силу, тобто з 6-го вересня 2014 року. Тож, виходячи з заяви нашого ректора, можна прийти до висновку, що ректори університетів, принаймні із когорти тих, які були призначені чи переобрані за сприяння міністра Табачника чи його першого заступника Суліми, не збираються втілювати у життя нічого із того, на що не буде прямої вказівки з міністерства.

Після виголошення мною сформульованої вище пропозиції ректор Володимир Грабко поставив її на голосування. На її підтримку піднялось 5 рук членів Вченої ради університету, проти неї проголосували 7 членів ради, включаючи і ректора, інші 49 присутніх членів ради від голосування «за» чи «проти» утримались. Після цього ректор Володимир Грабко, пославшись на те, що він не рахував голоси, запропонував проголосувати повторно в надії, як я розумію, що усі голосуватимуть саме так як він, При повторному голосуванні за мою пропозицію проголосували 4 члени ради, а проти цієї пропозиції піднялися руки 15 членів ради, більшість із яких є також і членами ректорату. Утримались цього разу 42 члени ради.

І хоч моя пропозиція не знайшла підтримки членів ради, голосування по ній мені сподобалось, адже воно продемонструвало, що у Вченій раді нашого університету множина тих її членів, на підтримку яких може розраховувати ректор без оглядки на те, що він пропонує, навіть якщо приплюсувати йому голоси відсутніх 16 членів ради, складає лише 31 голос або 40% від загальної кількості членів ради. І якщо за мою кандидатуру під час виборів голови Вченої ради університету, які колись-таки відбудуться, і в яких передбачена процедура таємного голосування, проголосують лише ті 42 члени ради, які сьогодні при відкритому голосуванні моєї пропозиції не проголосували проти, а утримались, то я наберу 55% голосів членів Вченої ради при необхідних для обрання 50% плюс один голос, тобто при необхідних для обрання 39 голосах.

Тож нинішнє голосування показало, що у мене є шанси бути обраним головою Вченої ради університету, а тому я буду брати участь у цих виборах в якості претендента на цю посаду і не забиратиму заяву на участь у виборах, яку я уже офіційно подав ректору, зареєструвавши її у канцелярії. Хоч я і розумію, що дехто із тих моїх колишніх соратників, з якими я у бутність ректором на базі політехнічного інституту створив технічний університет і домігся отримання ним статусу національного, і які за часи мого ректорства дещо втомились від моєї реформаторської невгамовності та хотіли б на схилі літ уже більш спокійного життя, бачачи, що я залишаюсь таким же невгамовним, можуть і не віддати за мене свій голос. Але з іншого боку, вони ж розуміють, що для виживання нашого університету необхідні нестандартні ідеї, а тому доповнення нинішнього керівництва університету мною, який проявив себе у складні часи різних періодів протягом 21 року ефективним кризовим менеджером, буде і університету, а разом з університетом і кожному з них, лише на благо. Але які думки переважать в головах моїх колишніх соратників, побачимо під час виборів.

А те, що мої пропозиції є слушними завжди, на цьому ж засіданні Вченої ради, продемонстрував і ректор Володимир Грабко, який звернувся до членів Вченої ради з пропозицією повернути в структуру університету факультети, перетворивши в них 7 навчально-наукових інститутів та залишивши в статусі інституту лише Інститут екології та екологічної кібернетики, який не має у своєму складі необхідних для існуванні в ранзі факультету 200 студентів стаціонару. Вчена рада одноголосно підтримала цю пропозицію ректора. А я у цьому місці нагадаю вам, шановні мої читачі, що завжди був противником ліквідації у нашому університеті факультетів, яка відбулася два роки тому, і після прийняття Верховною радою України нового Закону України про вищу освіту першим звернув увагу на те, що новий закон, хоч і допускає створення інститутів як структурних підрозділів у структурі вищого навчального закладу, але лише за умови, що основними організаційними структурними підрозділами у ВНЗ є факультети.

Ну, а наостанок, я дам відповідь на запитання, винесене у заголовок цього матеріалу.

У 2010 році Сергій Павлов був призначений проректором з наукової роботи нашого університету на вакансію, яка утворилася у зв'язку з обранням на посаду ректора Володимира Грабка, за прямою вказівкою міністра Дмитра Табачника, з яким Павлов подружився під час спільної поїздки до Китаю. Більше того, існував навіть план, що в разі, якщо Грабко не зможе набрати голосів більше ніж я, то вибори будуть оголошені такими, які проведені з порушенням процедури, а тому результати їх будуть скасовані і оголошені повторні вибори, на яких на посаду ректора нашого університету балотуватиметься за підтримки Дмитра Табачника Сергій Павлов.

Але усе вийшло так, як і задумав Табачник, а виконав його перший заступник Суліма – Грабко завдяки безпосередній прямій підтримці Суліми на виборах набрав на один голос більше за мене, що дало право Табачнику оголосити його ректором, а тому Павлову довелось задовольнитись посадою проректора, на якій він протягом усіх чотирьох років, що пройшли з дня його призначення, так нічим помітним у позитивному сенсі і не відзначився.

А втративши «дах» над головою в особі Дмитра Табачника, Сергій Павлов, новим не обзавівся, а тому нині єдиним його захисником є ректор Володимир Грабко, котрий його, і без того досить безініціативного, перетворив, фактично, у людину, яка лише носить йому на підпис папери, котрі продукуються в організаційно-науковому відділі Науково-дослідної частини університету. Тож нічого дивного немає у тому, що, будучи у такому статусі, проректор Сергій Павлов, не задумуючись, виконує усе так, як каже ректор, навіть якщо це і не відповідає нормі закону.

Виявляється, що навіть у наш демократичний час реакція проректора на об'єктивну критику може бути і такою!

Тиждень тому, аналізуючи процедуру проведення конкурсу наукових проектів у нашому університеті, я на засіданні Вченої ради звернув увагу проректора з наукової роботи Сергія Павлова на те, що, організовуючи цей процес у нинішньому році, він грубо порушив Статтю 79 Закону України про вищу освіту.

Суть порушення полягає у тому, що згідно з вимогою цієї статті закону про вищу освіту конкурс наукових проектів, що претендують на державне фінансування, повинен був бути проведеним прозоро і гласно. Тобто, усі подані наукові проекти необхідно було опублікувати на сайті університету ще до винесення рішення про переможців конкурсу, аби кожен науковець університету мав можливість побачити наскільки актуальною є наукова задача, якій присвячено той чи інший проект, та наскільки об'єктивною є як інформація про передпроектні напрацювання авторів по темі проекту, так і інформація про очікувані результати дослідження.

Більше того, необхідно було опублікувати на сайті також і експертні оцінки по кожному пункту кожного проекту і їх узагальнення (без оприлюднення прізвищ експертів), аби кожен бажаючий мав можливість

побачити чи не є завищеними або заниженими оцінки експертів. І, як і у всякому конкурсі, повинна була бути передбачена можливість апеляції авторів, не згідних з оцінками експертів.

І порівнювати між собою для відбору у другий (міністерський) тур конкурсу необхідно було лише проекти, що запропоновані в одній галузі знань, та ще й з поправкою на те фундаментальній проблемі кожний із них присвячений чи прикладній, адже частина критеріїв оцінювання проектів за фундаментальною тематикою і прикладною суттєво відрізняється.

Ну і, інформуючи про результати конкурсу на Науково-технічній раді університету, зібраній о 12 годині 30 хвилин, коли більшість членів цієї ради проводили навчальні заняття в студентських групах і потоках, а тому не могли бути присутніми з об'єктивних причин, проректор Сергій Павлов навіть тим членам НТР, хто був присутній, зачитав лише прізвища авторів проектів, відібраних ним для другого туру конкурсу (без оголошення їх назв та кількості балів, набраних кожним із відібраних ним проектів), і навіть не поставив (хоча б для протоколу) свою пропозицію на голосування.

Більше того, повних результатів конкурсу не знали ні обидва заступники Сергія Павлова по головуванню у Науково-технічній раді, ні начальник науково-організаційного відділу НДЧ навіть на другий день після засідання НТР, оскільки на моє прохання дати мені інформацію про те, які проекти брали участь у конкурсі, і скільки балів кожен із них набрав у експертів, мені була дана відповідь, що такою інформацією вони не володіють, оскільки вона є лише у проректора Павлова.

Про те, як проходило обговорення цього питання на Вченій раді університету, я описав у своїй інформації від 26 вересня 2014 року під заголовком: *«Чому проректор нашого університету Сергій Павлов насмілився піти на порушення Закону України про вищу освіту?»*

Але замість того, щоб хоча б на другий день після цього засідання виконати норму Статті 79 Закону України про вищу освіту, що було б ще не пізно, оскільки університетський тур конкурсу у часовому вимірі ще не завершився, проректор Сергій Павлов не знайшов нічого іншого, окрім того, щоб у понеділок 29 вересня на засіданні ректорату вийти з пропозицією проголосувати усім ректоратом за виведення мене зі складу Вченої ради університету, як такого, що оприлюднює на сайті те, що повинно, на його думку, зберігатись у тайні. А щоб уже зовсім неповадно було розголошувати «проректорські тайни», Сергій Павлов запропонував виселити з займаного приміщення і мене, і мою науково-дослідну лабораторію проблем вищої школи, яка 15 років тому створена спільним рішенням Вченої ради нашого університету та Національної академії педагогічних наук України.

Виявившись розумнішим, ректор Володимир Грабко ні першу, ні другу пропозицію проректора Сергія Павлова на голосування на ректораті не поставив, а натомість нагадав йому, що в умовах демократії треба до критики ставитись толерантніше.

А я, коли дізнався про пропозиції проректора Павлова за допомогою ректорату помститись мені за об'єктивну критику, подумав: «А яку

атмосферу ми сьогодні мали б в університеті, якби 2 вересня 2010 року вибори ректора були зірвані чи на них не був обраний ректором Володимир Грабко, і якби згідно з алгоритмом сулімівського запасного варіанту уже 3 вересня 2010 року нам міністр Дмитро Табачник поставив би Сергія Павлова виконувачем обов'язків ректора, що через кілька місяців привело б до того, що його було б обрано ректором – адже він з виду такий інтелігентний, і в умовах моєї «війни» з Табачником та Сулімою для укладення миру з керівниками міністерства Конференція трудового колективу університету напевне погодилась би з його кандидатурою? І якби Павлов тоді став ректором, то сьогодні б усі ті, хто в чомусь з ним не погодився, були б уже за межами університету – про це свідчить уже хоча б те, що, навіть втративши підтримку Дмитра Табачника, котрий перестав бути міністром, Павлов пропонує вивести зі складу Вченої ради університету і вигнати з приміщення екс-ректора, який 21 рік керував університетом, і вивів його на той рівень, з якого опуститись дуже низько за 4 роки не вдалося, і який є єдиним академіком Національної академії педагогічних наук України не лише у нашому університеті, а і у Вінниці, у якій, до речі, сьогодні є більше 40 вищих навчальних закладів. І не лише академіком, а одним із 15 академіків-засновників цієї академії, який 10 років був членом її президії, а після ротації призначений радником президії на громадських засадах. І не лише екс-ректором, а і народним депутатом України у період з 1990 по 1994 роки, прізвище якого навіки вписане у меморіальний список на стіні Верховної Ради України, складений із прізвищ тих народних депутатів УРСР, які у серпні 1991 році проголосили Україну незалежною державою. Тож можна собі уявити, як би розправлявся Сергій Павлов з менш іменитими колегами, якби був ректором і мав над собою «дах» у вигляді длані міністра Дмитра Табачника! На мій погляд Сергій Павлов нам наглядно підтвердив мудрість народної поговірки: «В тихому болоті чорти водяться!».

А ще я хотів би звернути увагу ректора Володимира Грабка на те, що його заступник з наукової роботи проректор Сергій Павлов не знає не лише 79 Статті Закону України про вищу освіту, а навіть не знає того, що і за старим законом про вищу освіту і за новим ректорат є робочим органом ректора і наділений правом лише розробляти заходи по втіленню у життя рішень ректора і Вченої ради університету і не наділений правом позбавляти членства у Вченій раді, яка є університетським керівним органом більш високого рівня, яка обирається терміном на 5 років, і стосовно членів якої законом не передбачено можливості їх виведення зі складу ради до кінця її каденції за жодних умов, окрім смерті та звільнення з університету.

Ну і, звичайно ж, я сьогодні трохи жалкую, що у свій час, поспівчувавши кандидату наук Сергію Павлову у тому, що він ніяк не може умовити членів чужих спецрад перестати вимагати від нього чергового доопрацьовування його докторської дисертації, поїхав до ВАК і відкрив при одній із докторських спецрад нашого університету ще й третю наукову спеціальність – за профілем докторської дисертації Сергія Павлова, аби створити йому можливість захищатись у рідному університеті, де і стіни

допомагають. А якби я цього тоді не зробив, то не виключено, що Сергій Павлов і досі був би кандидатом наук і не став би проректором університету зі статусом національного, оскільки навіть міністр Дмитро Табачник не став би вимагати від ректора прийняти на посаду проректора з наукової роботи національного університету науковця, який не є доктором наук.

І наостанок – на місці ректора Володимира Грабка я задумався б над тим, чому до нас раніше – ще за мого ректорства – для навчання на підготовчому відділенні щороку приїздили по 50 китайців, а після того, як з китайцями почав співпрацювати у науковому плані Сергій Павлов, а заодно під час поїздок до Китаю і спілкуватись з власником китайської фірми, яка для навчання у нашому університеті набирала у Китаї бажаючих, потік китайців почав спадати, і у нинішньому році зійшов нанівець. І варто було б поцікавитись у Сергія Павлова, що він такого сказав китайським фірмачам, чи чого від них захотів, що вони так раптом вирішили відмовитись від подальшої співпраці з нашим університетом, яка у минулому завдяки зусиллям покійного директора інституту міжнародних зв'язків, професора Сергія Юхимчука була дуже плідною.

Лист професора Віталія Мокіна до університетських колег

Шановні колеги!

Інформую Вас, що, виконуючи вимоги пункту 13 Статті 55 Закону України про вищу освіту, яким заборонено в університеті суміщення двох посад з адміністративно-управлінськими функціями, ректор за моєю заявою звільнив мене з посади директора ІнМАД, яку я обіймав на громадських засадах протягом 14 років. Тож, завершивши 1 жовтня 2014 року усе, що треба було виконати в ІнМАД станом на кінець цього дня, я з 1 жовтня перестав бути його директором. А на цю посаду з 1 жовтня призначено д.т.н., доцента кафедри ОМПМ Грушка Олександра Володимировича.

Але, не маючи цієї інформації, багато хто з вас, шановні колеги, продовжує звертатись до мене і очно і електронною поштою з багатьма запитаннями, пов'язаними з магістратурою та аспірантурою.

А тому я вирішив одразу усім дати відповідь на найбільш поширені із цих запитань, якими є запитання, що стосуються випуску магістрів і аспірантів та вступу в аспірантуру (на основі діючих станом на 1 жовтня 2014 року Положень та рішень Вченої ради ВНТУ). А заодно у певній мірі це буде і мій звіт про стан справ з прийомом до аспірантури у нинішньому році, заяви на вступ до якої необхідно було подавати в ІнМАД до 1 жовтня 2014 року.

1. Станом на 1 жовтня 2014 року завершилась подача документів в аспірантуру. Список тих, хто подав заяви, та перелік спеціальностей і виділених міністерством місць по кожній з них для навчання по денній чи заочній формах, приведено у таблиці, розміщеній у 2 файлі. Як видно з цієї таблиці, проблем з прийомом до аспірантури у нинішньому році у нас не виникне, оскільки є претенденти на усі, виділені міністерством місця,

причому на деякі спеціальності на кожне із місць є по кілька претендентів. Згідно правил прийому до 15 листопада можна додати до заяв лише (чи оновити) список наукових праць, копії цих праць, реферат, де згадуються ці наукові праці. Випускники магістратури нинішнього року мають право донести копію диплому магістра та виписку до нього, магістерську кваліфікаційну роботу (МКР) та протокол захисту цієї роботи на ДЕК уже після того, як їм будуть видані ці документи. У приведеній у 2 файлі таблиці жирним шрифтом виділено тих осіб, які подали не лише заяви про допуск до вступних іспитів, але і усі інші основні документи, які вимагаються правилами прийому, нежирним шрифтом прописані ті, хто подав або лише заяви про допуск до вступних іспитів, або до заяв не додав усіх необхідних основних документів.

2. Щодо вступу випускників магістратури ВНТУ цього року до аспірантури ВНТУ нагадую, що МКР можна подавати замість реферату, а держіспит зі спеціальності зараховується як вступний тільки за таких умов:

– магістрант вчився на науковому напрямі, тобто слухав дисципліни блоку, які відповідають програмі вступного іспиту в аспірантуру;

– відповідність навчального плану навчальних спеціальностей науковим спеціальностям (затверджений список додається);

– на держіспиті зі спеціальності були додатково задані 3 питання (за окремими білетами), які відповідають програмі вступного іспиту в аспірантуру та дисциплінам, які слухав магістрант наукового напряму.

Якщо хоча б одна із вимог цього пункту не виконується, тоді випускник магістратури вступає на відповідну наукову спеціальність на загальних підставах.

3. Нагадую, що у рефераті (чи в МКР) відслідковується наступне:

– відповідність теми спеціальності (якщо претендент поступає на декілька спеціальностей – реферат пишеться по кожній, а ось МКР подається лише одна, однак, якщо її автор претендує на декілька спеціальностей, тоді МКР повинна бути на їх стику і при цьому відповідати навчальній спеціальності випускника магістратури);

– публікації та інші досягнення автора – яким чином автор їх прив'язав до теми дослідження і до спеціальності і чи на усі із них є посилання з основної (не оглядової) частини – тільки такі публікації та досягнення враховуються у рейтингу вступника в аспірантуру;

– структура реферата має відповідати структурі автореферата, але його розмір не регламентується: 2-30 сторінок.

4. Щодо випуску аспірантів – той аспірант вважається таким, що закінчив успішно, який до моменту закінчення (у більшості – 31 жовтня) подав дисертацію у спецраду. Якщо ця спецрада не у ВНТУ, тоді ІнМАД вимагає копію (чи факс) заяви аспіранта Голові спецради про прийняття його дисертації до розгляду з позитивною візою Голови спецради.

5. Щодо рейтингування вступників в аспірантуру надсилаю методику рейтингування. Якщо якась публікація підпадає під декілька видів, то оцінки

не складаються, а береться та, яка є найвищою. Статті, прийняті до друку рахуються тільки ті, які подані у фахові видання – за них нараховується 10 балів. За участь в НДР бали нараховується тільки тоді, коли вступник є співавтором звіту.

6. Протягом осені усім кафедрам варто визначитись – хто з її випускників наступного року планує поступати в аспірантуру, на яку спеціальність і на яку форму (по кожному варто, також, подати кількість наявних балів або список публікацій і досягнень – чим буде більше осіб з багатьма досягненнями, тим більше місць університет буде замовляти у міністерстві на наступний рік). Службові повинні подавати в ІнМАД заступники директорів інститутів з наукової роботи. Також, можуть подавати завідувачі кафедрами. Як виняток, можуть подавати наукові керівники, які раніше підготували випускників аспірантури, які захистились чи подали дисертацію у спецраду вчасно.

7. Щодо ваших запитань відносно того – чи будуть аспіранти стаціонару вчитись 3, як було, чи 4 (як у новому Законі про вищу освіту України) роки, то, судячи з прикінцевих положень закону ті, хто поступатиме у цьому році, будуть, скоріш за усе, навчатись 3 роки. Але точну відповідь на це запитання будемо мати лише після отримання з міністерства відповідних нормативних документів, про що Вас, шановні колеги, дирекція ІнМАД проінформує уже в наступному році.

З повагою та найкращими побажаннями,
директор ІнМАД протягом 2000-2014 рр В.Б. Мокін

Хто відповість за недоотримання мільйонів?

Нещодавно я довідався, що нині у нашому університеті навчається лише 22 студенти із Китаю, а на університетське підготовче відділення у цьому році не поступив навчатись жоден китаєць, що для керівників нашого університету, мабуть, не стало несподіванкою, оскільки і у минулому році до нас навчатись на підготовче відділення приїхали із Китаю лише 3 особи.

Це мене і засмутило, і здивувало, і наштовхнуло на запитання: *«Це ж як неадекватно потрібно було повестись нинішнім керівникам нашого університету з фірмою-поставщиком бажаючих у нас навчатись китайців, щоб обірвати той їх потужний потік, який за мого ректорського сприяння був налагоджений зусиллями покійного професора Сергія Юхимчука?»*

Я нагадаю, що згідно з договором, укладеним ще мною з китайською фірмою-поставщиком бажаючих у нас навчатись, ця фірма брала на себе зобов’язання щороку поставляти нам для навчання із Китаю по 50 осіб за умови, що кожен китаєць платитиме за рік навчання на підготовчому відділенні 1200 доларів США, а кожен китайський студент курсів з першого по п’ятий, що навчатиметься у нашому університеті після закінчення нашого ж підготовчого відділення, платитиме за рік навчання 1800 доларів США.

Тож у 2014 році університет отримає в якості плати за навчання від 22 китайських студентів 38400 доларів США (це число отримуємо перемноженням 1800 на 19 та 1200 на 3 і на 2/3 та 1800 на 3 і на 1/3 і складенням цих доданків). І жодного долара США університет не отримає у нинішньому навчальному році від китайців за навчання на підготовчому відділенні, оскільки до нас з 1-го вересня для навчання на цьому відділенні не прибув жоден китаєць. Якщо перевести ці 38400 доларів США у гривні по оптимальому курсу 1 до 12, то в гривнях ця сума буде еквівалентною 460800 гривень. Запам'ятаємо це число.

За часів мого ректорства китайська фірма-поставщик строго виконувала усі свої зобов'язання, поставивши і у 2008 році, і у 2009 році, і у 2010 році по 50 осіб для навчання на підготовчому відділенні. І у 2009 році, і у 2010 році з цих кожних 50 осіб після закінчення підготовчого відділення (60-70)% випускників стали нашими студентами 1-го курсу, а (30-40)%, які хотіли навчатись спеціальностям, яких немає у ВНТУ, поїхали продовжувати навчання до інших університетів України – їх право на це було оговорене у договорі університету з фірмою-поставщиком.

Після смерті Сергія Юхимчука китайським напрямом залучення студентів до навчання у нашому університеті став опікуватись Сергій Павлов, який спочатку навіть пішов далі чим Сергій Юхимчук, домовившись із китайцями після кількох його поїздок до Китаю, у тому числі і в складі делегації, яку очолював міністр Дмитро Табачник, навіть про спільну наукову діяльність у майбутньому. Але після того, як Сергій Павлов був призначений проректором, щось у нього з китайцями не заладилось, що не тільки не привело до підписання договорів на виконання спільних з китайцями наукових тем, але і стало суттєвим негативним джерелом впливу на поставку китайською фірмою бажаючих навчатись у нашому університеті громадян Китаю.

Посудіть самі, шановні читачі – якби усе йшло так, як розпочиналось за часів мого ректорства, то нині у нас навчались би на підготовчому відділенні 50 китайців, а китайських студентів на курсах від першого до п'ятого наш університет мав би не менше 150. Тож в якості плати за навчання наш університет від цих 200 китайців у 2014 році мав би 330 тисяч доларів США, або в гривнях по курсу 1 до 12 мав би 3 мільйони 960 тисяч гривень.

Нині ж університет має в якості плати за навчання від китайських студентів, як ми уже підрахували вище, лише 460 тисяч 800 гривень. Тобто, із-за помилок, допущених Сергієм Павловим в процесі контактів з китайськими фірмами, та із-за неспроможності ректора Володимира Грабка ефективно керувати започаткованим до нього процесом відтворення і нарощення кількості китайських студентів, наш університет лише у 2014 році втратив три з половиною мільйони гривень і 20 викладацьких ставок.

Здавалось би при таких негативних фінансових результатах роботи і ректор Грабко і проректор Павлов повинні були б якимсь чином покарані – ну хоча б шляхом зняття з них персональних надбавок до основної зарплати.

Але давайте подивимось на затверджений у міністерстві на 2014 рік для нашого університету *«Зведений штатний розпис на 01.01.2014»* (*http://vntu.edu.ua/images/fin/1.pdf*). І ми побачимо у цьому документі, що на надбавки у ньому за рахунок спеціального фонду, який формується із коштів, зароблених університетом шляхом надання платних послуг, затверджена сума у розмірі 21844,80 гривень на місяць.

А як ми уже знаємо із матеріалів, опублікованих у 2013 році Єгором Стадним і проаналізованих мною у матеріалі: *«Якщо це не корупція, то що тоді це?»* – опублікованому на цьому ж сайті 29.05.2014 р., у 2013 році сума коштів, яка була запланована на виплату надбавки ректору Грабку (11632 грн.) та виплату зарплати разом з надбавками позабюджетному проректору Пискляровій (7323 грн.) із спеціального фонду, складала лише 18955 гривень. Тож можна стверджувати, що різниця коштів, затверджених по цій статті витрат на 2013 та 2014 роки, становить 2889,80 гривень. А це означає, що ця різниця пішла на виплату надбавок до трьох бюджетних проректорських ставок, і у першому наближенні можна припустити, що на долю проректора Павлова дісталась надбавка у розмірі 1000 гривень, оскільки із трьох проректорських ставок лише дві посідають доктори наук, професори.

Тож, як бачите, шановні колеги, ні ректор Грабко, ні проректор Павлов за негативні наслідки господарювання на китайському напрямку не лише не покарані, а і отримують солідні надбавки до основного бюджетного окладу, причому ректор Грабко отримує цю надбавку з 01.01.2013 року, а проректор Павлов з 01.01.2014 року. А більш справедливо було б аби проректор Павлов взагалі не отримав цієї надбавки, а з ректора Грабка принаймні з 01.01.2014 року ця надбавка була знята.

І мабуть-таки вона невдовзі буде знята, оскільки, якщо вірити опублікованому 03.10.2014 р. на сайті «Української правди» у матеріалі Олега Шанковського: «На вихід: хто у владі підпадає під люстрацію» списку керівників різних міністерств, які підпадають під дію революційного за наслідками закону про люстрацію, у міністерстві освіти і науки під люстрацію підпадає заступник міністра з фінансових питань та керівник апарату Олексій Дніпров, який є останнім із уцілівших у міністерстві вищих призначенців Дмитра Табачника, і який у кінці 2012 року за рахунок більше ніж 10-тисячної надбавки встановив зарплату нашому ректору Грабку у розмірі 20 тисяч 338 гривень (при бюджетній зарплаті ректора у 8706 гривень).

До речі, керівники крупних бюджетних установ, тобто ректори вищих навчальних закладів, згідно з новим законом про люстрацію теж підпадають під її гільйотинну дію, а тому процедура люстрації очікує і нашого ректора Володимира Грабка, як і усіх інших призначенців міністра Дмитра Табачника.

І не треба надіятись ні Грабку, ні іншим ректорам на те, що на них люстраційний закон не буде розповсюджуватись у зв’язку з тим, що їхні посади є виборними. Адже вони були призначені наказом міністра, а виборними вони були лише претендентами на посаду ректора, на відміну від

народних депутатів та президента держави, для вступу на посаду яких достатньо лише визнання виборчою комісією перемоги на виборах і не потрібно, щоб хтось їх призначав на посаду своїм наказом.

Але скоріш за усе Володимир Грабко допрацює ректором до кінця своєї каденції, якій залишилось менше року, а люстрацію проходитиме уже при спробі переобратись ще на один термін. Тож бажаючим посісти посаду ректора нашого університету можна уже розпочинати процес формування команд прихильників та майбутніх агітаторів, оскільки Володимир Грабко, скоріш за усе, як член команди Табачника-Суліми, до участі у виборах ректора у 2015 році допущеним не буде.

Виявляється проректор Павлов не збирається дотримуватись не лише нормативних документів міністерства, але і законів України

У середу 1-го жовтня завідувач кафедри КЕЕМІГ, професор Віталій Мокін мені розповів, що, як йому стало щойно відомо від працівників відділу кадрів, 24 вересня ректор Грабко підписав наказ про увільнення його з 8-го вересня з посади директора Інституту магістратури, аспірантури та докторантури, яку він обіймав на громадських засадах одночасно з завідуванням кафедрою,

Звільнив ректор Грабко професора Віталія Мокіна з посади директора ІнМАД абсолютно законно і згідно з поданою професором заявою, подачу якої ініціював ректор на засіданні ректорату 8-го вересня, пояснивши це членам ректорату тим, що пунктом 13 Статті 55 нового Закону України про вищу освіту, який вступив в силу з 6-го вересня 2014 року, забороняється суміщення двох університетських посад, у функціональні обов’язки яких входить виконання адміністративно-управлінських функцій.

Оскільки на тому засіданні ректорату 8-го вересня ректор Грабко запропонував написати заяви про звільнення з однієї із посад, у функціональні обов’язки яких входить виконання адміністративно-управлінських функцій, усім членам ректорату, які обіймають по дві посади, то, почувши, що ректором підписано наказ про звільнення професора Віталія Мокіна з посади директора ІнМАД згідно з поданою ним заявою, я подумав, що ректор, виконуючи вимоги пункту 13 Статті 55 нового Закону України про вищу освіту, увільнив з однієї із двох посад, які вони одночасно обіймали, і усіх інших членів ректорату – Азарова, Кичака, Мізерного, Павлова, Петрука, Писклярову, Ратушняка і самого себе, оскільки і вони, як і Віталій Мокін, теж повинні були написати аналогічні заяви про увільнення з 8-го вересня з однієї із займаних посад. І про те, що, принаймні, Мізерний і Писклярова такі заяви написали, я знаю точно від них самих.

Тож 2-го жовтня, зустрівши в коридорі викладача кафедри фізики, я вирішив запитати у нього, хто ж ними тепер керує – доктор наук, професор кафедри Касіяненко чи завідувачем їхньої кафедри став хтось із доцентів, кандидатів наук.

А тому, шановні мої читачі, можете собі уявити, яким же було моє здивування, коли у відповідь я почув, що їхньою кафедрою фізики продовжує керувати проректор Сергій Павлов, і що навіть натяків на те, що він збирається залишити посаду завідувача кафедри від нього вони не чули. І, звертаю увагу, що це запитання працівнику кафедри фізики я задав у кінці дня 2-го жовтня, тож якби проректор Павлов написав заяву про звільнення його з посади завідувача кафедри фізики ще 8-го вересня, то ректор просто зобов'язаний був її підписати і видати наказ ще до кінця вересня. А оскільки ректор такого наказу у вересні не видав, то це може свідчити лише про одне – про те, що проректор Павлов такої заяви у вересні ректорові і не подав.

І як тут не згадати, що нещодавно проректор Павлов провів університетський конкурс наукових робіт, представлених професорами різних кафедр для отримання бюджетного фінансування досліджень по них, грубо порушивши «Положення про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2006 № 423, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 10.11.2006 за № 1196/13070, яким регламентуються умови і порядок проведення цього конкурсу, продемонструвавши, що вимоги міністерського нормативного документу для нього не указ.

А продовжуючи паралельно з виконанням обов'язків проректора з наукової роботи виконувати і обов'язки завідувача кафедри фізики і через місяць після того, як вступив у силу новий Закон України про вищу освіту, пунктом 13 Статті 55 якого заборонено обіймати одночасно дві університетські посади, у функціональні обов'язки яких входить виконання адміністративно-управлінських функцій, професор Сергій Павлов відкрито демонструє усім нам, що і закони України він виконувати не збирається.

Навіть у ВНТУ, незважаючи на критичне висвітлення на моєму сайті усіх перепон, новий Закон України про вищу освіту ще не діє

12 вересня нинішнього року в інформації *«Парашутів не повинні мати не лише пілоти цивільної авіації, але і ректори, проректори, директори інститутів і декани»* я на своєму сайті повідомив, що ректор нашого університету, професор Володимир Грабко на засіданні ректорату у понеділок 8 вересня звернувся до тих його членів, які обіймають по дві посади, з побажанням визначитись, на якій із цих посад вони бажають працювати далі.

Завершив на цьому засіданні ректорату своє звернення ректор Володимир Грабко пропозицією написати заяви про увільнення з 8-го вересня з однієї із цих посад, аби забезпечити виконання вимог нового Закону України про вищу освіту, який вступив в силу з 6-го вересня, і пунктом 13 Статті 55 якого заборонено суміщення двох посад, у

функціональні обов'язки яких входить виконання адміністративно-управлінських функцій.

У тій же таки інформації я повідомив, що ректор Володимир Грабко того ж дня написав заяву про складення з себе повноважень завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, які він виконував на громадських засадах, проректор Віктор Мізерний написав заяву про складення з себе повноважень директора Інституту інтеграції навчання з виробництвом і завідувача однойменної кафедри, а завідувач кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу Віталій Мокін написав заяву про складення з себе повноважень директора Інституту магістратури, аспірантури і докторантури, які він, як і ректор стосовно завідування кафедрою, теж виконував на громадських засадах.

Чи написали у той же понеділок заяви про складення з себе повноважень завідувачів кафедр директори навчально-наукових інститутів Олексій Азаров, Василь Кичак, Василь Петрук, Георгій Ратушняк та проректор Сергій Павлов мені 12 вересня, коли я писав цю інформацію на сайт, було невідомо, тож про те, чи подали вони такі заяви ректору 8-го вересня, я нічого не сказав.

Але коли від Віталія Мокіна я дізнався, що наказом від 24 вересня ректор звільнив його з 8-го вересня згідно з поданою ним заявою з посади директора інституту, про що відділ кадрів поставив його до відома 1-го жовтня, я подумав, що з однієї із посад, у функціональні обов'язки яких входить виконання адміністративно-управлінських функцій, на виконання пункту 13 Статті 55 Закону України про вищу освіту звільнені і усі інші члени ректорату – ректор Володимир Грабко, проректори Сергій Павлов, Віктор Мізерний і Анна Писклярова та директори інститутів Олексій Азаров, Василь Кичак, Василь Петрук і Георгій Ратушняк.

Тож уявіть собі, шановні читачі, яким же було моє здивування, коли я дізнався в кінці першої декади жовтня про те, що ректор Володимир Грабко не лише не підписав заяви собі і членам ректорату, окрім заяви Віталія Мокіна, про звільнення з однієї із посад з адміністративно-управлінськими функціями, а навіть запропонував 6-го жовтня на наступному засіданні ректорату, яке проходило уже без Віталія Мокіна, усім забрати свої раніше подані заяви про звільнення, що свідчить про його небажання виконувати норму пункту 13 Статті 55 нового Закону України про вищу освіту – норму, яка є законодавчою нормою прямої дії, а тому для її виконання не потрібні ні від кого ніякі додаткові вказівки.

А ще через день – 8 жовтня, тобто рівно місяць після того, як я подав службову записку ректору Грабку з ініціативою виконати норму Закону України про вищу освіту про виборність голови Вченої ради університету та заяву про бажання взяти участь у цих виборах в якості претендента, канцелярія передала мені і мою службову записку і мою заяву з однією і тією ж резолюцією ректора – цитую: «Питання виборності голови Вченої ради буде розглядатись після отримання додаткових роз'яснень». Ця резолюція

мене дуже здивувала, адже норма пункту 3 Статті 36 Закону України про вищу освіту теж є нормою прямої дії і потребує не очікування додаткових вказівок, а негайного виконання.
Аби Ви, шановні читачі, мали уявлення про що йшлося у моїй службовій записці на ім'я ректора від 8-го вересня 2014 року я нижче подаю її текст:

Ректору ВНТУ,
проф. В.В. Грабку
члена Вченої ради ВНТУ
проф. Б.І. Мокіна

Службова записка

Виходжу з ініціативою аби Ви, як ректор, на вересневому засіданні Вченої ради університету провели за процедурою таємного голосування вибори нового голови ради.

Підставою для проведення виборів нового голови Вченої ради ВНТУ є вступ у силу з 06.09.2014 року нового Закону України про вищу освіту**,** згідно з яким Ви, як ректор університету, з 07.09 2014 року, втратили право керувати Вченою радою університету згідно з пунктом 13 Статті 55 закону, яким заборонено у вищому навчальному закладі працювати на двох посадах, у функціональні обов'язки яких входить у тому числі і виконання адміністративно-управлінських функцій – цитую пункт 13 Статті 55: *«Особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій».*

Свідченням того, що в обов'язки голови Вченої ради університету входить також і виконання адміністративно-управлінських функцій, є пункт 2 Статті 36, згідно з яким голові Вченої ради університету необхідно керувати її роботою у здійсненні нею діяльності у таких напрямках (подаю їх у скороченому вигляді):

1) визначає стратегію і перспективні напрями розвитку… ВНЗ;

2) розробляє і подає … проект статуту ВНЗ…

3) ухвалює фінансовий план і річний фінансовий звіт ВНЗ;

4) визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості… освіти;

5) ухвалює рішення про розміщення власних надходжень …;

6) ухвалює … рішення про утворення, … ліквідацію структурних підрозділів;

7) обирає за конкурсом таємним голосуванням на посади …;

8) затверджує освітні програми та навчальні плани …;

9) ухвалює рішення з питань організації освітнього процесу, …;

10) затверджує зразок та порядок виготовлення власного документа про вищу освіту,…;

11) ухвалює основні напрями проведення наукових досліджень та інноваційної діяльності;

12) оцінює науково-педагогічну діяльність структурних підрозділів;

13) присвоює вчені звання ... і подає відповідні рішення на затвердження ...;

14) приймає остаточні рішення про визнання іноземних документів про вищу освіту, ...;

15) має право вносити подання про відкликання керівника ВНЗ...;

16) розглядає інші питання діяльності ВНЗ....

Звертаю увагу на те, що вище перераховані у законі види діяльності, організацію виконання яких забезпечує голова Вченої ради університету, не співпадають з тими 19 видами діяльності, визначеними у пункті 3 Статті 34 закону для ректора університету.

Додатковим свідченням того, що в обов'язки ректора не входять обов'язки голови Вченої ради і що ця посада є самостійною посадою, є те, що згідно з пунктом 3 Статті 36 закону для її заміщення проводиться конкурс з процедурою таємного голосування – цитую: *«3. Вчену раду вищого навчального закладу очолює її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів вченої ради вищого навчального закладу, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, на строк діяльності вченої ради...»*

Член Вченої ради ВНТУ,
проф. Б.І. Мокін

А моя заява про бажання взяти участь у конкурсі на заміщення посади голови Вченої ради університету, яка теж була подана ректору 8-го вересня 2014 року, має такий зміст:

Ректору ВНТУ,
д.т.н., проф. Грабку В.В.
члена Вченої ради ВНТУ,
академіка НАПН України,
засл. діяча науки і техніки України,
д.т.н., проф., професора
кафедри ВЕТЕСК
Мокіна Б.І.

З А Я В А

Прошу зареєструвати мене в якості претендента для участі у виборах голови Вченої ради Вінницького національного технічного університету.

Копії документів, які засвідчують мій науковий ступінь та вчене і почесні звання, перераховані в заяві, знаходяться у відділі кадрів ВНТУ.

Б.І. Мокін

Тож, я думаю, що і в інших університетах України, більшість із яких не мають у своєму складі екс-ректорів, котрі за допомогою свого персонального сайту борються за прозорість рішень діючого ректора і його команди, справи по імплементації навіть норм прямої дії нового Закону України про вищу освіту є не кращими ніж у нашому університеті.

І я дивуюсь намаганням ректора нашого університету Володимира Грабка чинити спротив як процедурі обрання голови Вченої ради університету, так і моїй участі в цих виборах.

Адже в разі мого обрання на посаду голови Вченої ради університету він, по-перше, замість жорсткого опозиціонера, який лише викриває і оприлюднює, отримає досвідченого порадника, що і як треба робити у тому чи іншому випадку, аби не порушувати закон і досягати найвищої ефективності для університету, по-друге, позбавиться авторитетного конкурента на ректорських перегонах, до яких залишилось уже менше року, оскільки після отримання можливості брати участь в розробці стратегії розвитку університету на посаді голови Вченої ради для мене перестане бути привабливою ідея повернення в ректори, а по-третє, завдяки моїм публікаціям на моєму ж сайті, в яких я буду продовжувати висвітлювати усі аспекти його діяльності, за яку як голова Вченої ради теж нестиму відповідальність, отримає додаткові можливості нарощення власного іміджу.

Але, я думаю, що позитивної реакції з боку ректора Володимира Грабка на мої пропозиції підставити додатково до його плеча і моє плече під тягар ноші управління університетом не слід чекати до тих пір, поки у міністерстві працюватиме заступником міністра з фінансових питань Олексій Дніпров, який є покровителем нашого ректора Володимира Грабка ще з часів, коли міністром був Дмитро Табачник, про що свідчить те, що саме він, змінивши у січні 2013 року Петра Кулікова на цій посаді, одразу ж збільшив зарплату нашому ректору з 8 тисяч 700 гривень до 20 тисяч 338 гривень.

Тож допоки наш ректор Грабко в особі заступника міністра Дніпрова матиме впливового покровителя, він буде відмахуватись і від вимог чинного законодавства, і від моїх побажань стати його соратником, як від настирної мухи. А тому мені не залишиться нічого іншого у цей час, як продовжувати бути жорстким опозиціонером, який лише викриває і оприлюднює, аби усі в колективі про діяльність ректора мали повну інформацію і під час перевиборів голосували з її врахуванням.

Один із прикладів того, чому ректор університету не повинен бути ще й завідувачем кафедри

Так сталося, що з кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості та на транспорті (ЕМСАПТ), яку на громадських засадах очолює ректор ВНТУ, професор Володимир Грабко, у середині серпня нинішнього року майже одночасно звільнилися два викладачі – доцент Андрій Видмиш та асистент Ігор Бальзан.

Доцент Андрій Видмиш, який влітку нинішнього року виконував ще й обов'язки директора Інституту електроенергетики та електромеханіки (ІнЕЕЕМ) і був членом приймальної комісії, звільнився у зв'язку з обвинуваченням в отриманні хабара за сприяння вступу абітурієнта, висунутим йому співробітниками СБУ, факт якого ці співробітники довели за допомогою «мічених» грошей, вилучивши їх у Видмиша одразу ж після їх вручення йому матір'ю цього абітурієнта.

А асистент Ігор Бальзан вирішив повернутись до рідного Хмельницького, звільнившись з викладацької посади на кафедрі ЕМСАПТ, на яку він був розподілений із аспірантури у зв'язку з успішним захистом кандидатської дисертації.

Дізнавшись 27.08.2014 р. на засіданні директорату ІнЕЕЕМ, що на кафедрі ЕМСАПТ з'явилися дві вакантні ставки, та знаючи, що усі інші викладачі цієї кафедри навчального навантаження мають достатньо, професор Олександр Мокін, який є завідувачем кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів (ВЕТЕСК), спорідненої з кафедрою ЕМСАПТ, оскільки працює з тим же бакалавратом, звернувся до ректора університету і одночасно завідувача кафедри ЕМСАПТ, професора Володимира Грабка зі службовою запискою, в якій попросив виділити частину навчального навантаження, що стало вакантним на кафедрі ЕМСАПТ після звільнення Видмиша і Бальзана, тим викладачам кафедри ВЕТЕСК, які недовантажені і працюють на частину ставки кожен – доц. Богачук на 0.9 ставки, доц. Валентин Грабко на 0,65 ставки, доц. Паянок на 0,4 ставки, ст. викл. Жуков на 0,35 ставки.

Про те, що перераховані вище викладачі кафедри ВЕТЕСК здатні кваліфіковано виконати навчальне навантаження з тих дисциплін, які потрібно викладати замість Видмиша і Бальзана, свідчить той факт, що вони, як і викладачі кафедри ЕМСАПТ, вищу освіту отримали за однією і тією ж спеціальністю і аспірантуру закінчували теж за однією і тією ж спеціальністю і ще 5 років тому кафедри ВЕТЕСК і ЕМСАПТ були однією кафедрою ЕМСА.

Але завідувач кафедри ВЕТЕСК, професор Олександр Мокін на своїй службовій записці, яку він направив на ім'я ректора, професора Володимира Грабка, котрий одночасно є і завідувачем кафедри ЕМСАПТ, отримав ректорську резолюцію, що на кафедрі ЕМСАПТ уже усе вакантне навчальне навантаження розподілене.

Однак, як стало відомо в кінці першої декади жовтня, ректор та одночасно завідувач кафедри ЕМСАПТ, професор Володимир Грабко таки зреагував на серпневу службову записку завідувача кафедри ВЕТЕСК, професора Олександра Мокіна, але зреагував нерозумно, поділившись вакантним навантаженням, яке виникло на його кафедрі ЕМСАПТ, лише зі своїм сином – доцентом Валентином Грабком та проігнорувавши те, що в двох інших викладачів кафедри ВЕТЕСК, про яких теж йшла мова у тій службовій записці, навчальне навантаження було суттєво меншим ніж у його сина.

А розумним рішенням завідувача кафедри ЕМСАПТ, професора Володимира Грабка, на мій погляд, було б виділити за рахунок вакантного навчального навантаження кафедри ЕМСАПТ кожному із трьох викладачів кафедри ВЕТЕСК – Богачуку, Жукову і Паянку – ну хоча б по 0,1 ставки, тоді і виділення 0,35 ставки доценту Валентину Грабку – четвертому викладачеві кафедри ВЕТЕСК, який фігурував у службовій записці завідувача кафедри ВЕТЕСК, професора Олександра Мокіна, теж не виглядало б уже, як зловживання службовим становищем батьком Валентина Грабка – ректором Володимиром Грабком.

Тож у підсумку станом на сьогодні маємо, по-перше, що із чотирьох викладачів, для яких завідувач кафедри ВЕТЕСК, професор Олександр Мокін просив завідувача кафедри ЕМСАПТ, професора Володимира Грабка виділити частину вакантного навантаження, що перед початком навчального року виникло на кафедрі ЕМСАПТ, виділено було додаткове навчальне навантаження на кафедрі ЕМСАПТ лише одному викладачу кафедри ВЕТЕСК – доценту Валентину Грабку, який є сином завідувача кафедри ЕМСАПТ; а по-друге, що рішення завідувача кафедри ЕМСАПТ, професора Володимира Грабка про виділення додаткового навчального навантаження до повної ставки із чотирьох претендентів лише його сину – доценту кафедри ВЕТЕСК Валентину Грабку у завідувача кафедри ВЕТЕСК, професора Олександра Мокіна немає можливості оскаржити ректору, оскільки завідувач кафедри ЕМСАПТ, професор Володимир Грабко, який виділив лише сину додаткове навчальне навантаження, проігнорувавши трьох інших претендентів, є одночасно і ректором університету.

Постскриптум: уже набагато пізніше стало відомо, що ректор і одночасно завідувач кафедри ЕМСАПТ Володимир Грабко виділив тоді своєму сину доценту кафедри ВЕТЕСК не 0.25 ставки, а 0,55 ставки, із якої 0,25 ставки пішло на доповнення до повної ставки доцента кафедри ВЕТЕСК, по якій у нього було лише 0,75 ставки, а 0,3 ставки виділено йому батьком по кафедрі ЕМСАПТ на умовах сумісництва.

Хоча кажуть, що «після бійки кулаками не махають», я усе-таки висловлю кілька думок навздогін уже затвердженому «Плану заходів ВНТУ щодо реалізації…»

У четвер 30 жовтня 2014 року на засіданні Вченої ради Вінницького національного технічного університету було затверджено «План заходів ВНТУ щодо реалізації Закону України про вищу освіту».

Я цього дня був у Києві, де брав участь у Загальних зборах Національної академії педагогічних наук України, тому у вищевказаному засіданні Вченої ради ВНТУ участі не брав, але про те, як відбувалося обговорення і затвердження вищевказаного «Плану заходів ВНТУ…», та про сам цей план від кількох інших членів ради знаю.

Як виявилось, цей «План заходів ВНТУ…», який має 42 пункти, був розміщений у внутрішній університетській комп’ютерній мережі ще пару

тижнів тому, але добра половина членів Вченої ради ВНТУ його і в очі не бачила, оскільки, по-перше, позамережевого оголошення про те, що такий план виставлено у внутрішній університетській комп'ютерній мережі, адміністрацією університету завчасно до членів ради доведене не було, а по-друге, ознайомитись з пунктами цього плану не кожен із членів Вченої ради університету мав можливість в принципі, оскільки не у кожного є доступ до внутрішньої університетської комп'ютерної мережі. Не мав, наприклад, такої можливості і я, оскільки за розпорядженням ректора мій службовий комп'ютер від внутрішньої університетської мережі відключений ще з минулого року.

Але, незважаючи на те, що багато членів Вченої ради університету з текстом «Плану заходів ВНТУ…» попередньо ознайомленими не були, та на те, що в порушення регламенту Вченої ради університету її членам під час розгляду цього питання на засіданні ради не були роздані ксерокопії плану, а також незважаючи і на те, що цей план під час його розгляду не був висвітлений на екрані мільтимедійного супроводу роботи ради, ректор Володимир Грабко все-одно поставив на голосування питання про затвердження цього плану і отримав підтримку більшістю голосів членів ради, що стало ще одним свідченням того, що суміщення ректорської посади з посадою голови Вченої ради університету не сприяє об'єктивному розгляду важливих для університету питань.

Для аналізу усього «Плану заходів ВНТУ…» мені знадобилася б така кількість сторінок, яку навряд чи хтось із читачів забажав би прочитати, тому я вирішив обмежитись аналізом лише чотирьох його різнопланових пунктів (15-го, 21-го, 27-го, 41-го), які подаю нижче:

№ п/п	**Стаття Закону, на реалізацію якої спрямований захід**	**Зміст заходу**	**Термін реалізації заходу**	**Результати реалізації заходу**	**Відповідальні виконавці**
15	Ст.33, п.3 Основними структурними підрозділами університету є факультети, кафедри, бібліотека	Привести у відповідність структуру підрозділів університету	30.06.2015	Оновлена структура підрозділів університету	Вчена Рада, конференція трудового колективу
21	Ст. 38, п. 1 Для вирішення поточних питань діяльності вищого навчального закладу утворюються робочі органи –	Розробити Положення про адміністративну раду університету	30.06.2015	Положення про адміністративну раду університету	Перший проректор

	ректорат, деканати, приймальна комісія, адміністративна рада тощо				
27	Ст. 55, п. 13 Особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій	Привести у відповідність до вимог п. 13 ст. 55 закону	30.12.2014		Ректор, начальник ПФВ
41	Розділ XV п. 2 абзац 17	Впорядкувати право власності на землю	31.12.2015	Земельні акти (якщо відсутні)	Проректор з НПР по МТЗ ННП

І почну я свій аналіз з кінця приведеної таблиці, тобто з пункту 41, яким пропонується до 31 грудня 2015 року «впорядкувати право власності на землю».

Включення цього пункту до «Плану заходів ВНТУ щодо реалізації Закону України про вищу освіту» є свідченням того, що до складення цього плану не був залучений і навіть не був з ним ознайомлений проректор з адміністративно-господарської роботи Василь Ковальчук, який ще за часів мого ректорства у ВНТУ (ще шість років тому) успішно реалізував увесь комплекс заходів у цьому напрямку і отримав абсолютно усі державні акти на земельні ділянки, якими користується наш університет.

Тепер перейдемо до аналізу пункту 27 «Плану заходів ВНТУ…», яким пропонується до 30 грудня 2014 року ситуацію у нашому університеті «привести у відповідність до вимог п. 13 ст. 55 закону», згідно з яким «особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій». Одразу ж звертаю увагу читачів на те, що стосовно пункту 13 Статті 55 Закону України про вищу освіту жодного слова не сказано в перехідних та прикінцевих положеннях цього закону, що є свідченням того, що цей пункт несе в собі умову прямої дії. Тобто, усе, про що йде мова у цьому пункті, повинне виконуватись одразу ж після вступу закону в силу. А оскільки закон вступив в силу 6 вересня 2014 року, то уже з понеділка 8 вересня необхідно було втілювати вимоги цього пункту у життя.

Саме тому 8 вересня 2014 року я звернувся до ректора Володимира Грабка зі службовою запискою, в якій звернув його увагу на те, що уже на найближчому (вересневому) засіданні Вченої ради університету він зобов’язаний провести вибори голови цієї ради, оскільки після вступу в силу

нового закону ректор втратив право нею керувати (як такий, що не обирався таємним голосуванням її членами), а тому усі її рішення, прийняті під його керівництвом, стають не легітимними. А до службової записки я додав свою заяву з проханням про допуск до участі в конкурсі на заміщення посади голови Вченої ради університету в якості претендента на цю посаду.

Та й сам ректор Володимир Грабко продемонстрував, начебто, у ті дні свою законослухняність, оскільки 8 вересня 2014 року на засіданні ректорату звернувся до директорів інститутів, професорів Олексія Азарова, Василя Кичака, Василя Петрука, Георгія Ратушняка, Віктора Мізерного, Віталія Мокіна, які одночасно працювали на якихось умовах ще й завідувачами кафедр, з пропозицією написати заяви про те, з якої із двох посад вони просять їх звільнити. І, як мені відомо, вони того ж таки 8 вересня такі заяви написали. Хоча мені невідомо, чи написали такі ж заяви і сам ректор Грабко та проректор Павлов, які теж одночасно з ректорськими і проректорськими виконують також і адміністративно-управлінські функції завідувачів кафедр.

Але через місяць ректор Грабко повернув мені і мою службову записку і мою заяву про допуск до участі в конкурсі, а усім директорам інститутів, окрім Віталія Мокіна, повернув їх заяви про увільнення від виконання обов'язків завідувачів кафедр. А Віталія Мокіна, який вирішив залишитись завідувачем кафедри, таки звільнив з посади директора Інституту магістратури, аспірантури та докторантури, яку він хоч і обіймав на громадських засадах, але працював на ній так, що наш університет завдяки впровадженню ним системи ефективного відбору найбільш талановитих випускників бакалаврату до магістратури наукової спрямованості та найбільш талановитих випускників магістратури до аспірантури щорічно мав ефективність аспірантури у кілька разів вищу середньої по міністерству.

Тож виходить, що звернення ректора до членів ректорату з проханням написати заяви про те, від виконання функціональних обов'язків якої із двох посад з адміністративно-управлінськими функціями вони пропонують їх увільнити, було, по-перше, розраховане лише на написання такої заяви професором Віталієм Мокіним, яка одразу ж ректором була задоволена, що автоматично привело до виведення його зі складу ректорату, аби він «не муляв очі» ректору тим, що є діючим експертом ОБСЄ і ООН від України в ряді міждержавних екологічних проектів та радником з інформаційних технологій керівника Державного агентства водних ресурсів України, що розроблені ним комп'ютеризовані системи екологічного моніторингу після виконання господоговірних тем з залученням значної кількості науковців і студентів університету впроваджені і успішно працюють в усіх областях України, що він є одним із творців міждержавних систем екологічного моніторингу Дністра, Тиси, Сіверського Донця і Прип'яті, що він є членом басейнових рад Дніпра і Південного Бугу, що він у своєму 40-річному віці уже є автором більше ніж двох десятків монографій, підручників та грифованих навчальних посібників, і що саме він був успішним координатором співпраці нашого університету з Вінницькою міською радою усі ті роки, коли мером нашого міста був Володимир Гройсман. А по-друге,

щоб Віталій Мокін втратив можливість розповідати мені про те, що обговорювалось на засіданнях ректорату, та які рішенням там були прийняті, оскільки вимоги Закону України про вищу освіту щодо прозорості університетського адміністрування нашому ректору не до вподоби, про що свідчить ну хоча б те, що впровадженню статей закону, присвячених питанням прозорості, місця у «Плані заходів ВНТУ…» не знайшлося.

А повертаючись до пункту 27 «Плану заходів ВНТУ…», ми бачимо, що замість того, щоб виконати вимоги пункту 13 Статті 55 Закону України про вищу освіту одразу ж після дня вступу в силу цього закону, тобто з 6 вересня 2014 року, ректор Володимир Грабко чомусь запропонував виконати вимоги цього пункту аж 30 грудня 2014 року, санкціонуючи цим самим діяльність і свою і більшості членів ректорату за межами закону ще протягом 4 місяців.

Але ж право по-своєму трактувати зміст Законів України та змінювати терміни вступу в силу окремих їхніх статей чи окремих пунктів згідно з Конституцією України має лише Конституційний Суд України, а юридичні та фізичні особи таким правом не наділені – вони зобов'язані норми прямої дії законів беззастережно виконувати з дня їх вступу в силу без самовільного встановлення інших термінів виконання.

А тепер перейдемо до аналізу пункту 21 «Плану заходів ВНТУ…», згідно з яким на виконання пункту 1 Статті 38 Закону України про вищу освіту, в якому сказано, що *«для вирішення поточних питань діяльності вищого навчального закладу утворюються робочі органи – ректорат, деканати, приймальна комісія, адміністративна рада тощо»*, пропонується до 30 червня 2015 року розробити у ВНТУ «Положення про адміністративну раду університету».

Уже те, що адміністративна рада у цій статті закону поставлена в переліку робочих органів, який починається з ректорату, є свідченням того, що вона не повинна дублювати ректорат, тобто що до її складу не повинні входити проректори, директори інститутів і декани факультетів, котрі входять до складу ректорату. Але тоді це означає, що до складу адміністративної ради повинні входити лише ті керівники з адміністративними функціями, які не входять до складу Вченої ради університету, яка є найвищим нормотворчим органом університету, та не входять до складу ректорату, який є найвищим робочим органом, тобто такі, наприклад, як керівники відділів, що опікуються питаннями підтримки матеріальної бази університету в робочому стані та коменданти навчальних корпусів і гуртожитків. А тоді виходить, що це та рада, яка і нині успішно працює при проректорові з адміністративно-господарської роботи під його безпосереднім керівництвом. Але в такому разі незрозуміло, для чого на розробку положення про цю, успішно діючу уже багато років раду потрібно аж 8 місяців? Як на мене, то і 8 тижнів, то забагато! Адже для того, щоб «підрихтувати» діюче положення під нову назву, вистачило б, на мій погляд, і 8 днів.

Ну і завершу я свій аналіз розглядом пункту 15 «Плану заходів ВНТУ…», яким до 30 червня 2015 року пропонується «привести у

відповідність структуру підрозділів університету» вимогам пункту 3 Статті 33 Закону України про вищу освіту, який у законі сформульовано так: *«Основними структурними підрозділами університету є факультети, кафедри, бібліотека»*. Іншими словами, це означає, що до 30 червня 2015 року наші навчально-наукові інститути необхідно ліквідувати, а на їх базі утворити факультети.

Мотивував ректор Володимир Грабко необхідність повернення в структуру університету факультетів тим, що відтепер за новим Законом України про вищу освіту їх наявність у структурі стала обов'язковою, тоді як за старим Законом України про вищу освіту вони обов'язковими не були – виходячи саме з цього у 2012 році він і ініціював їх виведення зі структури університету. І навіть вивів він їх зі структури університету своїм наказом ще до того, як на це дала згоду Конференція трудового колективу.

Але це нинішнє пояснення ректора Володимира Грабка причин ліквідації у нашому університеті у 2012 році факультетів є, м'яко кажучи, не зовсім коректним, оскільки у 2-му пункті статті 30 старого Закону України про вищу освіту визначено, що *«факультет – основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ вищого навчального закладу третього та четвертого рівнів акредитації, що об'єднує відповідні кафедри і лабораторії»*. А «основний» – це означає такий, без якого структура університету існувати не може, оскільки згідно з «Великим тлумачним словником сучасної української мови», рекомендованим Міністерством освіти і науки України і виданим ВТФ «Перун» у 2007 році, *«основний – це такий, на якому що-небудь ґрунтується, тримається, базується. // Головна складова частина чого-небудь, серцевина, ядро»*.

Тож, порівнюючи зміст пункту 2 Статті 30 старого Закону України про вищу освіту з пунктом 3 Статті 33 нового Закону України про вищу освіту, бачимо, що вони відображають одну і ту ж суть, але різними словосполученнями.

Однак бажання нашого ректора Володимира Грабка відновити юридичну справедливість і поновити факультети в структурі університету хоча б через 3 роки після їх ліквідації заслуговують на позитивну оцінку, якби не одно «чому», а саме: *«Чому згідно з «Планом заходів ВНТУ...» пропонується факультети відновити не одразу після прийняття Конференцією трудового колективу у п'ятницю 31 жовтня 2014 року позитивного рішення з цього питання, а лише з 30 червня 2015 року?»*.

І як тут не погодитись з думкою одного із нині діючих членів ректорату, висловленою у моїй присутності, що 30 червня 2015 року встановлене нашим ректором датою повернення факультетів задля того, щоб він мав змогу отримувати нинішню свою зарплату у 20 тисяч гривень за місяць аж до самого кінця своєї ректорської каденції, адже після повернення у структуру університету факультетів йому доведеться відмовитись від 20-тисячної зарплати, яка йому була встановлена у січні 2013 року заступником міністра Дніпровим з подачі першого заступника міністра Суліми саме за ліквідацію факультетів, і повернутись до своєї базової ректорської зарплати у

розмірі 8 тисяч 700 гривень, яку він отримував до 31 грудня 2012 року і яка, до речі, теж є не маленькою, оскільки перевищує на 2 тисячі 200 гривень зарплату народного депутата України.

До речі, в «Плані заходів ВНТУ…» жодного пункту немає, в якому йшлася б мова про те, як і коли організовуватимуться адміністрацією університету вибори ректора – і це незважаючи на те, що 8 вересня 2015 року спливає 5-річний термін, визначений Володимиру Грабку для роботи ректором ВНТУ після виборів 2010 року, та на те, що за новим Законом України про вищу освіту ректора обиратиме увесь професорсько-викладацький склад університету, доповнений 15% студентів та 10% працівників університету інших категорій – у нашому університеті це буде десь порядку 750 осіб.

І чи не пояснюється відсутність у «Плані заходів ВНТУ…» пункту, присвяченого виборам ректора, тим, що планується провести ці вибори десь у кінці серпня у слабо поінформованому варіанті, щоб багато хто з викладачів і співробітників ще був у відпустці, а із студентів були лише ті, які голосуватимуть так, як їм скаже директор інституту (чи декан факультету)?

І членам університетського колективу слід не забувати, що вибори ректора будуть визнані дійсними, якщо в них візьмуть участь хоча б 50% від загального числа виборщиків, а тому нашому ректору для переобрання на новий термін важливо буде забезпечити явку на вибори саме тих, хто його підтримує, і не бажано лишній раз інформувати про вибори тих, хто до нього в опозиції. Адже не виключено, що хтось із опозиціонерів забуде про вибори і не прийде на них, зменшивши тим самим число голосів «проти».

Але я, хоч і не збираюся брати участь у виборах ректора в якості претендента на цю посаду, обіцяю тримати «руку на пульсі» і вчасно інформувати на своєму сайті про те, коли, де і як будуть проходити ці вибори, і розміщуватиму об’єктивну інформацію про кожного із претендентів.

І оскільки я вже наголосив на тому, що не збираюся брати участь у майбутніх виборах ректора в якості претендента на цю посаду, то поясню, чому я так вирішив, адже, мабуть, багато хто ще пам’ятає, що ще не так давно я заявляв, що брати участь у цих виборах буду.

Як я уже повідомляв на своєму сайті раніше, у четвер 30 жовтня я брав участь у Загальних зборах Національної академії педагогічних наук України, одним із академіків-засновників якої я є. На цих зборах мені вдалося поспілкуватись з одним із моїх давніх приятелів, котрий нині працює в Адміністрації Президента України, і котрий під час нашого спілкування повідомив мені, що в президентській адміністрації вважають недоцільною підтримку на виборах тих претендентів в ректори, що уже досягли пенсійного віку, оскільки не вірять у те, що професори похилого віку, ставши ректорами, віднайдуть у собі достатньо енергії і бажання творити реформи і виводити свої університети на рівень, конкурентний з університетами країн Західної Європи і Північної Америки. І ця точка зору президентської

адміністрації доведена до відома і керівників нашого міністерства, тож і вони не будуть зацікавленими у тому, щоб університетами продовжували керувати пенсіонери. Тож, маючи за плечима уже 72 роки, як би я не намагався переконувати на словах, що маю ще достатньо і енергії і бажання, я не можу розраховувати на позитивне ставлення до моєї участі у ректорських перегонах міністра, а тому немає сенсу і брати участь у цих виборах. Тож свою енергію відтепер я переключу на те, щоб загітувати взяти участь у виборах в якості претендента на посаду ректора нашого університету завідувача кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу, доктора технічних наук, професора Віталія Мокіна, який у свої 40 років і наукових досягнень уже має більше, ніж багато хто з професорів у 60-річному віці, енергії, організованості та комунікабельності у якого достатньо для того, щоб так же успішно керувати університетом, як він керував Інститутом магістратури, аспірантури та докторантури нашого університету, і який у моїй особі матиме щирого і достатньо компетентного радника, котрий знає, що таке успіх, і як він досягається.

Ось на цьому я і закінчу свій короткий аналіз тих чотирьох пунктів «Плану заходів ВНТУ…», які я вибрав для цього аналізу.

Перші зобов'язання

Кілька днів тому під час планової зустрічі з відповідальним секретарем редколегії університетського наукового журналу «Вісник ВПІ» доцентом Дерібо я, як головний редактор, звернув його увагу на те, що професори, яким ми направляємо на рецензування статті, перестали писати розгорнуті рецензії, а задовольняються лише короткими відповідями на запитання, сформульовані в стандартних бланках рецензій.

І я навіть вирішив уже звернутись до ректора з пропозицією збільшити вдвоє гонорар за рецензування тим професорам, які пишуть розгорнуті рецензії, аби у такий спосіб стимулювати більш якісне рецензування статей, що сприятиме підвищенню наукового рівня цього нашого основного університетського наукового журналу в цілому.

Тож яким же було моє здивування, коли відповідальний секретар редколегії мені повідомив, що університет уже два роки за рецензування наукових статей професорам гонорари не платить взагалі. А на моє запитання, чому він про це мені не доповів одразу ж, як університет перестав платити гонорари за рецензії, відповідальний секретар відповів, що не хотів цією інформацією ускладнювати мої відносини з ректором, які і без неї є не простими.

А через пару годин після цього, коли до мене, як до головного редактора редколегії, з рукописами наукових статей, по яких потрібно було визначити рецензентів, завітав доцент Комар, який є відповідальним секретарем університетського електронного журналу «Наукові праці ВНТУ», я від нього на запитання стосовно оплати рецензування статей отримав таку

ж саму відповідь, як і двома годинами раніше від доцента Дерібо, який є відповідальним секретарем редколегії наукового журналу «Вісник ВПІ».

Співставляючи події в часі, я зрозумів, що університет перестав виплачувати гонорари професорам за рецензування статей саме з того часу, коли наш ректор з дозволу заступника міністра Дніпрова замість базової зарплати у 8700 гривень почав отримувати зарплату розміром 20338 гривень на місяць, додаючи собі до базової зарплати щомісяця майже 12 тисяч гривень зі спецфонду, саме з якого за моїм наказом в період ще мого ректорства і була започаткована виплата гонорарів професорам за рецензування наукових статей.

Тож виходить, що ректор Грабко перестав виплачувати гонорари професорам за рецензування статей саме тому, що в тому числі і за рахунок не виплати цих гонорарів він формував потрібну суму для своєї надбавки до зарплати.

А тому в разі обрання через 10 місяців на чергових виборах на посаду ректора професора Віталія Мокіна я, як майбутній радник, зобов'язуюсь переконати його отримувати лише базову ректорську зарплату, а ті 140 тисяч за рік, які нинішній ректор Грабко отримує зі спецфонду в якості надбавки, використовувати не лише для відновлення виплат гонорарів професорам за рецензування статей, що надходять до редколегій наших 6 університетських наукових журналів, а і для погашення заборгованості по цим виплатам за попередні роки. А для майбутнього документального забезпечення правомочності цих виплат, зобов'язав уже зараз обох відповідальних секретарів журналів, в яких я є головним редактором, налагодити строгий облік усіх професорських рецензій, починаючи з того часу, коли за розпорядженням нинішнього ректора Грабка їх перестали оплачувати.

І наостанок – в одному із електронних листів до мене, які періодично надходять на електронну адресу мого сайту, я отримав, думаю, від когось з оточення ректора Грабка «громадський осуд», обумовлений тим, що ректор мені затвердив навчальне навантаження в розмірі 400 годин на рік у той час, коли інші професори мають навчальне навантаження у розмірі 700 годин, і не забрав у мене функції головного редактора двох університетських наукових журналів, а я – «невдячний», незважаючи на таку «доброту» ректора, проявлену до мене, постійно його критикую на своєму сайті.

У зв'язку з цим я хотів би нагадати, що саме за моєї ініціативи рішенням Вченої ради університету ще років 20 тому навчальне навантаження почало встановлюватись в розмірі 500 годин усім професорам, які мають почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» або «Заслужений діяч народної освіти», що присвоюються указом президента держави в підтвердження вагомого вкладу цих професорів в розвиток науки і освіти у нашій країні. Тому-то і нині навчальне навантаження усіх 10 професорів, які мають ці почесні звання, обмежене розміром 500 годин. А тому ніякого особливого привілею з боку ректора я, як «Заслужений діяч науки і техніки України», не маю у зв'язку з тим, що мені визначено обсяг навчального навантаження, менший 700 годин. До речі, коли я виходив на

Вчену раду (тоді ще Вінницького політехнічного інституту) з ініціативою зменшити навчальне навантаження «Заслуженим діячам…» до 500 годин, аби забезпечити їм часову можливість вносити додатковий вклад в науку, сам я тоді ще цього почесного звання не мав. А дещо пізніше я вийшов на Вчену раду університету з ініціативою, щоб екс-ректорам, професорам Роману Кігелю і Івану Кузьміну, які внесли значний вклад в розвиток нашого вищого навчального закладу і які мали почесне звання «Заслужений діяч…» в нагороду за їхній внесок на посаді ректора, яку Роман Кігель обіймав протягом 16 років, а Іван Кузьмін протягом 13 років, встановити навчальне навантаження в розмірі 400 годин. Тож після підтримки цієї пропозиції Вченою радою і екс-ректор Роман Кігель за життя мав навчальне навантаження в розмірі 400 годин, і екс-ректор Іван Кузьмін і по-сьогодні має навчальне навантаження 400 годин.

А тому нічого дивного і спеціально для мене встановленого немає у тому, що і мені нинішній ректор Грабко теж встановив навчальне навантаження в розмірі 400 годин, адже я, пропрацювавши ректором нашого вищого навчального закладу протягом 21 року, домігшись його перетворення в університет і отримання університетом статусу національного, побудувавши кілька навчальних корпусів і більше 200 квартир для працівників університету, запровадивши канадо-американську систему підготовки фахівців задовго до того, як Європа, доганяючи Канаду і США, започаткувала Болонський процес, вніс в розвиток нашого університету за 21 рік ректорства вклад не менший ніж Роман Кігель за 16 років ректорства і Іван Кузьмін за 13 років. Хоча ректор Грабко міг би на законних підставах встановити мені і мінімально-допустиме навчальне навантаження у 225 годин, адже, знову ж таки за рішенням Вченої ради університету кожному головному редактору і відповідальному секретареві редколегії університетського наукового журналу для організації якісного рецензування і підготовки до виходу у світ кожного випуску журналу зменшується навчальне навантаження на 150 годин на рік, а я є головним редактором одразу двох наукових журналів. Тож, як бачите, я і не маю якихось встановлених особисто для мене привілеїв у визначенні розміру навчального навантаження і їх не прошу.

А що ж до того, що Володимир Грабко, ставши ректором, не забрав у мене функції головного редактора двох відкритих ще мною університетських наукових журналів, то і у цьому випадку мова не може йти про якісь привілеї особисто для мене, оскільки я є єдиним в університеті академіком Національної академії педагогічних наук України та радником президії цієї академії, і входити «Вісник ВПІ» до переліку наукових журналів, в яких дозволено публікувати матеріали кандидатських і докторських дисертацій з педагогічних наук, буде лише до тих пір, поки я буду очолювати його редколегію. Та й для визнання наших університетських журналів в міжнародних наукометричних базах необхідно, щоб головним редактором в цих журналах був професор, який є авторитетним в науковому середовищі, а мій авторитет у цьому середовищі створений не лише більше ніж 300

науковими працями, опублікованими в наукових журналах різних країн, та більше ніж 60 патентами на винаходи, декілька із яких нагороджені золотими медалями на міжнародних виставках винаходів, що проходили за межами України, але і 12 науковими монографіями та тим, що ще з радянських часів я є двічі лауреатом премії Мінвузу УРСР, яка нині трансформована у Державну премію України в галузі освіти.

Тож, як бачите, шановні читачі, я критикувати ті дії ректора Грабка, які заслуговують на критику, маю не лише юридичне право, а і моральне. І я обіцяю ці свої права використовувати і надалі, адже від цього авторитет нашого університету як демократичної організації з високим ступенем прозорості лише зростатиме.

І оскільки я вже згадав про те, що збираюсь бути радником ректора, якщо на чергових ректорських перегонах, що відбудуться через 10 місяців, переможе професор Віталій Мокін, то одразу ж беру на себе ще одне зобов'язання, суть якого полягає в тому, що радником ректора я буду на громадських засадах без будь-якої доплати зі спецфонду університету за виконанням цих функцій, а ті 75 тисяч гривень, які радник ректора має право щороку отримувати в якості зарплати зі спецфонду університету, стануть тим фондом, з якого ректор зможе виділяти надбавки до зарплати окремим працівникам у ті місяці, в які одні з них будуть мати найвищі досягнення у праці, а інші будуть попадати у матеріальну скруту у зв'язку зі своїми хворобами чи хворобами дітей. І повірити у те, що саме так я і поступлю, ставши радником ректора, дає підстави те, що я ось уже більше 2 років виконую на громадських засадах функції радника президії Національної академії педагогічних наук України, не отримуючи за це і не претендуючи на отримання будь-якої додаткової оплати.

Маємо новий склад парламенту

У середу (12 листопада 2014 року) парламентська газета «Голос України» опублікувала список 421 осіб, які визнані Центральною виборчою комісією обраними народними депутатами України до складу Верховної Ради України 8-го скликання на позачергових парламентських виборах, що відбулися 26 жовтня 2014 року.

Нагадаю, що 225 народних депутатів України обирались по загальнодержавному багатомандатному округу за партійними списками з прохідним бар'єром у 5%, а 225 народних депутатів України обирались по одномандатних мажоритарних округах, на частині із яких, які розташовані в зоні проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей, вибори провести не вдалося із-за їхньої окупації бойовиками, котрі воюють, отримуючи підтримку із Росії зброєю та добровольцями.

До речі серед цих добровольців є немало тих, що або лише нещодавно завершили службу в російській армії, або взяли відпустку для її використання з метою участі у бойових діях на українському Донбасі на боці

бойовиків самопроголошених Донецької народної республіки (ДНР) та Луганської народної республіки (ЛНР), або є діючими військовослужбовцями російської армії, які зі споротими нашивками своїх військових частин супроводжують російську військову техніку, що густими колонами прямує на територію українського Донбасу для озброєння бойовиків ДНР і ЛНР з території російської, приграничної з Україною, Ростовської області.

225 осіб, обраних народними депутатами України за партійними списками, розподілились наступним чином: 64 представляють очолювану нинішнім прем'єр-міністром України Арсенієм Яценюком партію «Народний фронт» (НФ), котра набрала на виборах 22,14% голосів виборців, 63 представляють президентську партію «Блок Петра Порошенка» (БПП), котра набрала 21,81% голосів виборців, 32 представляють очолювану мером Львова Садовим партію «Всеукраїнське об'єднання «Самопоміч» (ВОС), котра набрала 10,97% голосів виборців, 27 представляють очолювану колишнім главою президентської адміністрації Віктора Януковича Сергієм Льовочкіним та віце-прем'єр-міністром в уряді Миколи Азарова Юрієм Бойком партію «Опозиційний блок» (ОП), котра набрала 9,43% голосів виборців, 22 представляють очолювану Олегом Ляшком Радикальну партію (РП), котра набрала 7,44% голосів виборців, 17 представляють очолювану Юлією Тимошенко партію «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (ВОБ), котра набрала 5,68% голосів виборців. Усі інші політичні партії, які брали участь у парламентських виборах по загальнодержавному багатомандатному округу за партійними списками, у тому числі і такі антагоністичні політичні сили як очолювана Олегом Тягнибоком партія націоналістичного спрямування «Всеукраїнське об'єднання «Свобода» та очолювана Петром Симоненком Комуністична партія України п'ятипроцентний прохідний бар'єр не подолали.

А більшість із 196 осіб, які обрані народними депутатами України по одномандатних мажоритарних округах, ще не визначились, до якої політичної сили у парламенті вони примикатимуть, оскільки БПП поки-що має у своєму складі лише 69 мажоритарників, НФ – 18, ВОС – 1, ОП – 2, РП – 0, ВОБ – 2, а 104, із яких 6 є членами партії «Свобода», 1 – членом партії «Сильна Україна», 1 – членом партії «Воля», 1 – членом партії «Заступ» і 1 – членом партії «Правий сектор», ще в роздумах.

Повним ходом йдуть перемовини про створення парламентської коаліції, яка формуватиме уряд країни, між усіма 5-ма політичними силами, що відстоювали свободу в Україні під час протистояння на Майдані з листопада минулого року до кінця лютого року нинішнього, тобто між БПП, який станом на сьогодні у своєму складі уже має 132 народних депутати, НФ, який уже має 82 народних депутатів, ВОС, яке уже має 33 народних депутати, РП, яка має 22 народних депутати, та ВОБ, яке уже має 19 народних депутатів – усього після підписання коаліційної угоди цими політичними силами коаліційна більшість у парламенті уже досягатиме 288 народних депутатів.

Але для створення конституційної більшості в 300 народних депутатів, спроможної вносити зміни в Конституцію України (в тому числі і для зняття депутатської недоторканості та для передачі більших прав місцевому самоврядуванню) лідерам політичних сил, що погодились увійти до коаліції більшості у парламенті, доведеться ще провести серйозну додаткову агітаційну роботу серед тих мажоритарників, які ще не примкнули до жодної із політичних сил, що подолали п'ятипроцентний бар'єр на цих виборах.

Що можна сказати про склад Верховної Ради України 8-го скликання?

Ну, перш за все, кидається у вічі те, що трохи більше 50% цього складу є новими обличчями, які раніше до парламенту не обирались. Тож можна погоджуватись з твердженням, що Верховна Рада України дійсно суттєво оновилась. Наприклад, від Вінниччини, якщо не брати до уваги списочників, до цього складу Верховної Ради України зі старого складу пробився у мажоритарній боротьбі на округах лише один народний депутат України Олександр Домбровський, і немає у цьому складі парламенту жодного представника сім'ї Калетників – ні батька та дядька Григорія, ні сина Ігоря, ні племінниці та двоюрідної сестри Оксани.

Другим, що кидається у вічі, є те, що виявилась політичним банкрутом Комуністична партія України, жодний член якої не став народним депутатом України, а також те, що більшості українських виборців не сподобалась частина гасел та вчинків, з якими до людей виходили члени партії націоналістичного спрямування «Свобода», яка є антиподом комуністичної, але партійний список якої теж не зміг подолати 5-процентний бар'єр, хоча шестеро мажоритарників від неї до парламенту усе-таки пройшли, тож їхніми голосами вона у парламенті себе позиціонуватиме. На мій погляд, не проходження партійного списку «Свободи» до парламенту на цих виборах у значній мірі обумовлено також ще й публікаціями у популярному щотижневику «Експрес» та на його сайті серії статей, в яких у негативному плані змальовано аптечний сімейний бізнес лідера партії Олега Тягнибока.

Недобре, що політична сила прем'єр-міністра Яценюка за партійними списками набрала більше голосів ніж політична сила президента Порошенка, яка у свою чергу за рахунок мажоритарників має більше голосів у сумі – це не сприятиме єднанню коаліції під час голосування за закони, проекти яких будуть запропоновані однією із цих сил, а серйозні застереження внесені другою із них. Краще було б, якби або політична сила прем'єр-міністра Яценюка мала б більше голосів і за політичними списками і в сумі з мажоритарниками, або ж навпаки – більше голосів і за політичними списками і в сумі з мажоритарниками мала політична сила президента Порошенка. Але маємо те, що маємо, і, боюсь, що це з часом матиме не дуже райдужні наслідки. І, дай Бог, щоб ці наслідки завершувались лише словесними дуелями.

Добре, що біля трьох десятків голосів у парламенті має і опозиція, до якої у народі ставлення не дуже позитивне із-за її олігархічно-януковичського минулого, але яка потрібна, оскільки без опозиції навіть ідеально-демократична більшість може з часом перетворитись на банально-

корупційну команду кругової поруки і розпилу бюджету держави серед своїх. А так буде кому відслідковувати усі кроки більшості і виносити усі їхні прорахунки чи корупційні дії на широкий загал, що слугуватиме у першу чергу стримуючим фактором.

І дуже добре, що серед депутатів, що увійшли до коаліції є така пара журналістів, як Сергій Лещенко і Мустафа Найем, котрі обов'язково доноситимуть до своїх читачів інформацію про усі підкилимні ігри в середині більшості, що матиме і внутрішньолюстраційний ефект і доповнюватиме інформацію від опозиції.

Подобається мені і те, що народними депутатами стали і такі відчайдушні борці з корупцією як Тетяна Чорновол та Єгор Соболєв, для яких, сподіваюсь, у їхній боротьбі депутатські мандати створять додатковий синергетичний ефект.

Приємно бачити мені знову у Верховній Раді України серед нових народних обранців і трьох моїх приятелів ще по Верховній Раді України 1-го скликання – Анатолія Матвієнка, Ігоря Гриніва та Олександра Сугоняко, котрим виборці знову довірили творити закони розвитку нашої держави. А якщо врахувати ще й те, що серед нових народних депутатів є ще й Сергій Соболєв, з яким ми разом починали у 1990 році парламентську діяльність у Комітеті з питань науки і освіти, то я матиму з ким спілкуватись та обмінюватись інформацією під час відвідин Верховної Ради України, у будівлю якої мені завжди відкриває дорогу моє не старіюче з часом посвідчення народного депутата України Верховної Ради України 1-го скликання. А якщо зауважити, що і серед народних обранців інших парламентських скликань, що також увійшли до складу нинішнього 8-го скликання, у мене теж є немало приятелів, то стає очевидним, що проблем у спілкуванні у кулуарах парламенту та на комітетських слуханнях зі знайомими народними обранцями у мене не виникатиме незалежно від того, коли я туди навідаюсь.

А завершити цей короткий літописний матеріал я хочу побажанням новому складу Верховної Ради України плідної роботи.

«Перша ластівка» в ректорських перегонах

17 листопада 2014 року у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відбулися вибори президента університету – так там іменується ректор, історичною особливістю яких є те, що вони стали першими, проведеними за правилами, визначеними новим Законом України про вищу освіту, згідно з яким керівник університету обирається не обмеженим колом осіб, а усією науково-педагогічною громадськістю колективу.

Інформацію про ці ректорські перегони я побудую, використовуючи фактаж, опублікований 17 листопада 2014 року на сайті «Української правди», у блозі професора НаУКМА Олексія Гараня та у повідомленні на

інтернетівській стрічці ФБ члена Колегії МОН України Єгора Стадного, теж наукмівця.

Отож кількість виборщиків у НаУКМА за списком склала 503 особи, з яких 377 є науково-педагогічними працівниками, а 76 – студентами. У виборах взяли участь в якості виборщиків 463 особи, тобто 92% від їх загальної кількості. Претендентів на посаду президента університету було троє: декан правничого факультету Андрій Мелешевич, завідувач кафедри політології Олександр Дем'янчук та професор кафедри української мови Орися Думанська.

За Олександра Дем'янчука проголосували 49 виборщиків, або 10,6% від кількості тих, що взяли участь в голосуванні. За Орисю Думанську проголосували 64 виборщики, або 13,8% від кількості тих, що взяли участь в голосуванні. А за Андрія Мелешевича проголосували 305 виборщиків, або 65,9% від кількості тих, що взяли участь в голосуванні. 45 бюлетенів, або 9,7% від кількості тих, що взяли участь у голосуванні, виявились не дійсними.

Тож перемогу на виборах здобув Андрій Мелешевич, який і став третім президентом Національного університету «Києво-Могилянська академія» після її відродження у 1991 році.

Нагадаю, що першим президентом цього університету, який власне його і відродив, був професор В'ячеслав Брюховецький, котрий керував університетом з 1991 по 2007 роки, а нині є його Почесним президентом.

Другим президентом НаУКМА, який переміг на виборах 2007 року, був Сергій Квіт, котрий весною нинішнього року був призначений міністром освіти і науки України, а на дострокових парламентських виборах, що пройшли 26 жовтня нинішнього року, обраний до складу Верховної Ради України 8-го скликання за списком політичної партії «Блок Петра Порошенка», однак, скоріш за усе, котрий залишиться міністром освіти і науки і в новому складі уряду.

Що ж до нового президента НаУКМА Андрія Мелешевича, то його послужний список є таким: науковий ступінь доктора філософії в галузі політології він здобув у США в Syracuse University, в якому після отримання цього докторського ступеня почав працювати викладачем. Потім перейшов на викладацьку роботу в Allegheny College. В НаУКМА стартував з посади декана правничого факультету, на яку був обраний у 2005 році і на якій працював і після переобрання – аж до обрання президентом університету.

Андрій Мелешевич відомий тим, що в складі ініціативної групи, яка працювала під керівництвом ректора НТУУ «КПІ» Михайла Згуровського, брав участь в роботі над проектом нового Закону України про вищу освіту, а також тим, що у бутність деканом відкрито критикував колишнього міністра освіти і науки Дмитра Табачника та його першого заступника Євгена Суліму.

Виходячи з послужного списку нового президента НаУКМА, можна сподіватись, що цей університет і під його керівництвом буде залишатись одним із флагманів перебудови української вищої освіти за європейськими та північноамериканськими стандартами. А я, як людина, що боролася і з

Дмитром Табачником і з Євгеном Сулімою у ті ж роки, що і він, а тому близька по духу і устремліннях, бажатиму Андрію Мелешевичу лише успіхів у справі керівництва університетом у цей не простий, як для України в цілому, так і для її освіти, час.

А нашому університету потрібно брати приклад з НаУКМА і у справі перебудови навчального процесу за європейськими та північноамериканськими стандартами, що нам буде робити простіше за інших, оскільки на цей шлях ми стали одночасно з НаУКМА ще в 1991 році, і у впровадженні вимог нового Закону України про вищу освіту – у тому числі і у процедурі виборів ректора, до яких нам залишилось чекати уже менше 10 місяців.

Свято зі сльозами на очах

Сьогодні – 21 листопада 2014 року – День гідності і свободи – свято, нещодавно встановлене Указом Президента України Петра Порошенка у зв'язку з тим, що саме 21 листопада рік тому студенти вийшли у Києві на Майдан Незалежності, протестуючи проти відмови тодішнім президентом Януковичем підписати довгоочікуваний і вистражданий Договір про асоціацію України з Європейським Союзом.

І цей студентський протест, підтриманий тисячами громадян України, незважаючи на намагання властей залякати протестуючих солдатськими шеренгами внутрішніх військ і гумовими кийками міліцейських спецпризначенців, незважаючи на сотню полеглих від куль снайперів і тисячі жорстоко побитих «беркутівцями», змів з нашої землі і бездарного правителя Януковича і його безталанних слуг, частина із яких із помсти за те, що їх відлучили від державної «кормушки», вирішила розчленувати нашу державу шляхом анексії Росією Криму і створення на Донбасі маріонеткових псевдодержав.

Розвалена Януковичем і його слугами армія, особливо в її кримських гарнізонах, виявилась не здатною протистояти підступній тактиці російських військових, переодягнутих в «зелених чоловічків», та російській телевізійній пропаганді, що вливала у мізки кримчан казки про райське життя, що очікує їх після приєднання Криму до Росії.

Російський президент Путін розраховував, що завдяки тисячам російських «добровольців» із числа жадібних до грошей найманців та військовиків у псевдовідпустках, відправлених на допомогу сепаратистам Донбасу в колонах з найсучаснішим озброєнням, Україна швидко програє нав'язану їй війну на Донбасі, втративши там ті залишки армії, які ще залишалися боєздатними, і стане перед Росією на коліна – і він буде диктувати як нам жити і з ким дружити.

Але наш народ не злякався – він швидко обрав собі новий уряд і нового президента, які очолили боротьбу за свободу і незалежність нашої держави, підтримавши створення добровольчих батальйонів та відновивши боєздатність тих армійських частин, що продовжували служити, і створиши

нові армійські частини із призваних на службу резервістів, котрі розконсервували важке озброєння, що ржавіло на армійських складах.

І сьогодні уже на двох третинах території Донбасу відновлено суверенітет України і правопорядок.

Але боротьба на Донбасі ще не закінчена і там продовжують гинути сини України, відстоюючи рідну землю від посягань чужинців, що воюють під маскою місцевих ополченців. І продовжують оплакувати матері, дружини і діти своїх полеглих за свободу України синів, чоловіків і батьків. Тож сьогодні ми святкуємо День гідності і свободи зі сльозами на очах, але з вірою у перемогу. І вона прийде. Але для цього нам потрібно згуртуватись навколо нашої молодої влади, забути про розбіжності в поглядах, дотримуватись щойно підписаної коаліційної угоди між 5 демократичними силами, обраними до Верховної Ради України 8-го скликання, якомога швидше розпочати роботу нового складу парламенту, якомога швидше створити уряд із професіоналів, котрому буде довіряти народ і котрий не лише поведе нас разом з президентом до перемоги на Донбасі, але і до перемоги над корупцією в усій країні, без якої нам не реформувати Україну за європейськими стандартами і не обернути сльози горя на сльози радості на очах наших співвітчизників.

Звернення до ректора ВНТУ Володимира Грабка стосовно обґрунтування правомочності виставлення ним у 2013 році 4 мільйонів гривень на депозит

Шановний Володимире Віталійовичу, у відповідності з вимогами Статей 78 та 79 Закону України про вищу освіту, присвячених питанням прозорості університетського адміністрування, прошу розмістити на сайті ВНТУ у розділі «Публічна інформація» фотокопії тих документів, на підставі яких Ви весною 2013 року перерахували зі спецфонду бюджету університету на депозитний рахунок у банку 4 мільйони гривень.

Підставою для такого звернення послужило те, що згідно з діючим у 2013 році Бюджетним кодексом України (Стаття 13. Складові частини бюджету):

«9. Створення позабюджетних фондів органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими бюджетними установами не допускається. Відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів (включаючи власні надходження бюджетних установ) органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими бюджетними установами забороняється, крім випадку, передбаченого частиною восьмою статті 16 цього Кодексу, а також крім розміщення закордонними дипломатичними установами України бюджетних коштів на поточних рахунках іноземних банків у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та розміщення вищими і професійно-технічними навчальними закладами на депозитах

тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право».

А згідно зі згаданою у п.9 Статті 13 (дивись вище) 8-ої частини статті 16:

«8. Член Кабінету Міністрів України, відповідальний за формування та реалізацію державної бюджетної політики, або особа, яка виконує його обов'язки, за погодженням з Національним банком України має право в межах поточного бюджетного періоду здійснювати на конкурсних засадах та/або шляхом проведення аукціонів розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунку та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитах або шляхом придбання державних цінних паперів з подальшим поверненням таких коштів до кінця поточного бюджетного періоду…»

Із процитованого вище витікає, що оскільки спецфонд бюджету університету, який формується за рахунок платних послуг, є складовою загального бюджету університету, що згідно з законодавством обслуговується як і бюджети усіх інших бюджетних установ та організацій виключно лише казначейством, а також оскільки діючий у 2013 році Закон України про вищу освіту (від 17.01.2002 року з доповненнями, прийнятими у наступні роки) не містив у собі норми, згідно з якою частину бюджету університету, якою є спецфонд, дозволялось перераховувати з казначейського рахунку на банківський депозитний рахунок, то, шановний Володимире Віталійовичу, ті 4 мільйони гривень зі спецфонду, які весною 2013 року Вами були перераховані на банківський депозитний рахунок, Ви згідно з пунктом 8 Статті 16 Бюджетного кодексу (дивись вище) мали право перерахувати лише з дозволу «*Члена Кабінету Міністрів України, відповідального за формування та реалізацію державної бюджетної політики, або особи, яка виконує його обов'язки, за погодженням з Національним банком України»,* тобто лише з дозволу міністра фінансів України або виконувача його обов’язків.

І оскільки цей дозвіл повинен бути підписаний виключно лише членом Кабінету Міністрів, відповідальним за формування та реалізацію бюджетної політики, то навіть дозвіл за підписом міністра освіти і науки Дмитра Табачника, не кажучи уже про дозвіл за підписом першого заступника міністра Євгена Суліми чи заступника міністра з фінансової роботи Олексія Дніпрова, не є документом законним з позицій вимог Бюджетного кодексу.

У Вас, шановний Володимире Віталійовичу, резонно виникає запитання: *«А чому ж я не звертався з таким запитом до Вас тоді – весною 2013 року, коли вищевказані 4 мільйони гривень були перераховані з казначейського на банківський депозитний рахунок, а звернувся лише зараз – більше ніж через рік після цього перерахування?»*

Тоді, на жаль, мені навіть в голову не прийшло, що Ви можете зважитись на відкриття банківського депозитного рахунку, не маючи для цього дозволу за підписом особи рівня, визначеного у Бюджетному кодексі.

А нині, після ознайомлення з відповідями першого заступника міністра освіти і науки Інни Совсун на запитання представників освітянської громадськості стосовно того, коли ж уже можна буде на законних підставах, обумовлених новим Законом України про вищу освіту, розміщувати кошти, отримані університетами за надання платних освітніх послуг, на банківських рахунках, у мене закрались сумніви стосовно відповідності вимогам Бюджетного кодексу того дозвільного документа на розміщення 4 мільйонів гривень на банківському депозитному рахунку, який Ви маєте.

Ці сумніви породжені заявою Інни Совсун, що для уведення в дію норми нового Закону України про вищу освіту стосовно надання права університетам розміщувати кошти, отримані за надання платних послуг, на банківські рахунки (в тому числі і депозитні) потрібно внести ці дозвільні зміни у Бюджетний кодекс, проти чого продовжує активно виступати міністерство фінансів. Тож мені важко уявити, щоб міністр фінансів, який нині виступає проти розміщення частини бюджету університетів на банківських рахунках, незважаючи навіть на те, що новий Закон України про вищу освіту уже дозволяє це робити, щоб цей міністр – хто б ним не був – підписав дозвіл на розміщення 4 мільйонів гривень з університетського бюджету на банківський депозитний рахунок у той час, коли старий Закон України про вищу освіту такого дозволу не надавав.

Тож якщо у Вас, шановний Володимире Віталійовичу, дозвільний документ на перерахування 4 мільйонів гривень з казначейського рахунку на банківський депозитний рахунок за підписом *Члена Кабінету Міністрів, відповідального за формування та реалізацію державної бюджетної політики,* є, опублікуйте, будь ласка, його фотокопію на сайті університету, аби університетська громадськість заспокоїлась з цього приводу, що дуже важливо напередодні нової планової появи у ВНТУ інспекторів Вінницького відділення Фінінспекції (колишнє КРУ), що очікується у 2015 році, котрі наділені правом штрафувати у 5-кратному розмірі суми коштів нецільового використання. Тож хотілось би бути впевненими, що існує такий документ, яким фінінспекторів можна буде заспокоїти. Що особливо важливо для нового ректора, якого колектив університету обере на ректорських перегонах на початку вересня 2015 року, оскільки перед фінінспекторами і за цей 4-мільйонний депозит доведеться «віддуватися» уже йому.

З повагою – професор кафедри ВЕТЕСК,
екс-ректор ВНТУ
Борис Мокін

Спогади із минулого, викликані наказом міністра із сьогодення

На сайті Міністерства освіти і науки України нещодавно з’явилась копія наказу №1327 від 17.11.2014 р., підписаного міністром Сергієм Квітом, який має назву: «Про скасування деяких наказів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України».

Як видно зі змісту цього наказу його суть полягає у тому, що, виконуючи рішення кількох судів різних інстанцій, міністр Сергій Квіт відмінив своїм наказом не лише наказ Дмитра Табачника про призначення у квітні 2011 року ректором Національного університету харчових технологій професора Сергія Іванова, як обраного за конкурсом, але відмінив і наказ, підписаний Дмитром Табачником, про оголошення у лютому 2011 року конкурсу на заміщення посади ректора цього університету, тобто конкурсу, результатом якого і було обрання ректором НУХТ професора Сергія Іванова.

А тепер трохи спогадів. До середини 2010 року ректором НУХТ працював професор Анатолій Українець. Як і у мене, у 2010 року у нього закінчився термін дії контракту, підписаного міністром за результатами попереднього конкурсу, а тому, як і у ВНТУ, у НУХТ у 2010 році були оголошені вибори ректора. Як і я, професор Анатолій Українець взяв участь у виборах ректора. А ось з цього місця починаються відмінності.

За результатами конкурсу професор Анатолій Українець набрав більше 80% голосів і був представлений Конференцією трудового колективу міністру на затвердження на посаді ректора. Але міністру Дмитру Табачнику чи його першому заступнику Євгену Сулімі професор Анатолій Українець був чимось не до вподоби, про що свідчить той факт, що на посаді ректора НУХТ вони його не затвердили, і контракт з ним міністр не підписав. А натомість вибори були скасовані як такі, в яких не взяв участь ще один претендент, котрий подав документи до міністерства, начебто, вчасно, але, знову ж таки, начебто, з вини молодшого обслуговуючого чиновницького персоналу ці документи не були передані в день виборів до НУХТ. Тобто, Табачником і Сулімою і на виборах ректора в НУХТ був застосований той же алгоритм, що і на виборах ректора у Донецькому національному університеті, що відбулися у той же період і не принесли перемоги їхньому ставленику.

Рішення міністерства про скасування виборів ректора НУХТ професор Анатолій Українець оскаржив в Окружному адміністративному суді міста Києва, але, не дочекавшись рішення цього суду, керівники міністерства у лютому 2012 року оголосили новий конкурс по виборах ректора у НУХТ, в якому професор Анатолій Українець брати участь відмовився, вимагаючи дочекатись рішення суду. Але ніхто рішення суду чекати не став, вибори відбулися, і у квітні 2012 року міністр Дмитро Табачник підписав контракт і наказ про призначення ректором НУХТ професора Сергія Іванова, як такого, що переміг на цих виборах.

А коли у серпні 2012 року професор Анатолій Українець приніс до міністерства рішення окружного суду, в якому міністру пропонувалось визнати вибори ректора, які відбулися у 2010 році у НУХТ, такими, що були проведені без порушень, а тому пропонувалось підписати з професором Анатолієм Українцем, який переміг на цих виборах, контракт і видати наказ про його призначення ректором НУХТ, тодішні керівники міністерства оскаржили це рішення в Київському апеляційному адміністративному суді. І навіть коли Київський апеляційний адміністративний суд у грудні 2012 року

підтвердив рішення Окружного адміністративного суду міста Києва, Табачник з Сулімою відмовились його виконувати, оскарживши і це рішення тепер уже у Вищому адміністративному суді України, розгляд справ у якому, як правило, триває досить довго.

І ось, нарешті, у червні 2014 року Вищий адміністративний суд України підтвердив справедливість рішення і окружного суду і апеляційного.

Це рішення професор Анатолій Українець приніс до міністерства тоді, коли у ньому уже були призначені нові керівники – міністром уже був не Дмитро Табачник, а Сергій Квіт і першим заступником міністра уже був не Євген Суліма, а Інна Совсун.

І ось тепер ми маємо уже рішення міністра Сергія Квіта, у якому скасовується призначення професора Сергія Іванова ректором НУХТ, але ще немає рішення про призначення ректором НУХТ професора Анатолія Українця. Я так думаю, рішення немає тому, що формально після виборів у 2010 році професор Анатолій Українець ректором призначений не був, а тому ситуація вернулась до розгляду кандидатури професора Анатолія Українця як такого, який переміг на виборах. Тож маємо підтвердження знаменитої фрази Юлії Тимошенко: «Справедливість є, але за неї потрібно боротись!

Звичайно, маючи такий приклад, я теж міг би зараз подати заяву до суду, вимагаючи визнати призначення професора Володимира Грабка на посаду ректора ВНТУ таким, що було здійснене з подвійним порушенням процедури, адже і на самих виборах перший заступник міністра Євген Суліма спочатку заборонив голові зборів Василю Ковальчуку надавати слово моїм прихильникам, а потім відкритим текстом залякував делегатів Конференції трудового колективу нашого університету, що в разі, якщо вони голосуватимуть за мене, то університет від міністерства нічого не отримуватиме, а якщо голосуватимуть за Грабка, то кошти в університет поллються широкою рікою – аудіозапис виступу Євгена Суліми я зберігаю як коштовний сувенір. А таку поведінку першого заступника міністра суд може кваліфікувати як порушення норм вільного волевиявлення при голосуванні.

Але і після виборів на зборах мало місце порушення подальшої процедури, адже, коли я, набравши усього на один голос менше Грабка, відмовився брати участь в процедурі подальшого розгляду моєї кандидатури на кадровій комісії міністерства, мав місце акт зняття однієї із кандидатур до завершення процедури призначення. Після цього кадрова комісія міністерства була зобов’язана вимагати від Конференції трудового колективу ВНТУ повторного голосування уже лише по кандидатурі тільки Грабка. Адже на тих виборах Грабко набрав голосів менше 47%, тоді як нормативними документами вимагається при розгляді лише однієї кандидатури на посаду ректора у міністерстві затверджувати її одразу тільки у тому випадку, коли за неї проголосували не менше 50% плюс один виборець.

Але я розумію, що судова тяганина, якби я її розпочав зараз, розтягнулась би не менше ніж на рік, адже спочатку необхідно було б

поновити термін подачі позову з відліком від березня 2014 року, коли завдяки революційним подіям на Майдані було скинуто правлячу кліку Януковича, до складу якої входили і наш міністр Дмитро Табачник та його перший заступник Євген Суліма. Що, правда, процесуально було б нескладно зробити, пославшись на статтю закону про конфлікт інтересів, який мав місце між мною, який оприлюднив вимогу першого заступника міністра Євгена Суліми до мене, як ректора, перерахувати 58 тисяч гривень на рахунок вказаної ним харківської фірми, та Євгеном Сулімою, який подав позов до суду, звинувачуючи мене у наклепі, і, не дочекавшись навіть початку розгляду цього позову у суді, заявився до нашого університету під час виборів ректора та диктував свою волю і голові зборів Василю Ковальчуку, порушуючи регламент, і здійснював неприкритий тиск на делегатів Конференції трудового колективу, залякуючи їх відмовою міністерства підтримувати університет в разі, якщо вони віддадуть свої голоси мені.

Але до завершення ректорської каденції Володимира Грабка залишилось менше 10 місяців, тож нині уже немає ніякого сенсу витрачати нерви і час на те, щоб через суд вимагати його відсторонення з посади ректора. Тим паче, що це ще й було б актом надмірно жорстоким по відношенню до професора Грабка, оскільки в разі скасування наказу міністра про його призначення ректором йому довелось би повернути в касу університету усі кошти, отримані за 5 років в якості ректорської зарплати.

Але от стосовно іншого університетського посадовця – директора Інституту електроенергетики та електромеханіки, доцента Василя Леонтьєва, який був обраний на Конференції трудового колективу цього інституту з двома порушеннями нормативних документів – порушеннями, які навіть лояльна до нашого ректора Грабка комісія Державної інспекції навчальних закладів зафіксувала у своєму акті перевірки, то, оскільки контракт з ним ректор підписав аж до кінця 2018 року, слід буде подумати – чи звернутись до Вінницького окружного адміністративного суду з заявою про визнання обрання Василя Леонтьєва директором інституту не дійсним, чи можливо не варто ускладнювати йому життя, а взяти до уваги, що в процесі перетворення наших інститутів у факультети, яке планується здійснити у наступному році згідно з планом реалізації в університеті нового Закону України про вищу освіту, він, мабуть, уже не претендуватиме на продовження контракту – адже і 66-й рік пішов і важку операцію переніс, та ще й в атмосфері, коли його заступника, рекомендованого ним виконувати директорські обов’язки у період його хвороби, працівники СБУ після зафіксованого на відео отримання хабара від матері абітурієнта заарештували прямо на вході до лікарні, в якій у цей час перебував Василь Леонтьєв?

До речі, у цьому випадку і термін подачі позову подовжувати через суд не треба, оскільки комісія Державної інспекції навчальних закладів, яка зафіксувала порушення нормативних документів, що відбулися під час виборів директора Інституту електроенергетики та електромеханіки ВНТУ,

свій акт склала зовсім недавно – влітку нинішнього року. Тож позов до суду з цього приводу можна подавати аж до літа 2015 року.

Повертаючись до опублікованого раніше

Після опублікування на моєму персональному сайті матеріалу під назвою *«Хоча кажуть, що «після бійки кулаками не махають»…»* я отримав зауваження від одного із членів ректорату, що недосить уважно читав «План заходів ВНТУ…», оскільки якби читав уважно, то не став би стверджувати, що *«…впровадженню статей закону, присвячених питанням прозорості, місця у «Плані заходів ВНТУ…» не знайшлося»*.

Адже у пункті 39 цього «Плану заходів ВНТУ…» вказано, що –

39	Ст. 79, п. 4, Вищі навчальні заклади зобов'язані публікувати на своїх офіційних веб-сайтах кошторис вищого навчального закладу на поточний рік та всі зміни до нього, звіт про використання та надходження коштів, інформацію щодо проведення тендерних процедур, штатний розпис на поточний рік	Розміщувати на офіційному веб-сайті кошторис університету на поточний рік та всі зміни до нього, звіт про використання та надходження коштів, інформацію щодо проведення тендерних процедур, штатний розпис на поточний рік	З 01.11.2014		Перший проректор – голова тендерної комісії, начальник ПФВ, головний бухгалтер

Відповідати на це зауваження я почну з дослівного цитування Статті 79 Закону України про вищу освіту, яка є такою –

Стаття 79. Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти

1. Рішення та діяльність у сфері вищої освіти, крім інформації з обмеженим доступом, є відкритими. Інформація про процедури та результати прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційних веб-сайтах та у засобах масової інформації, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб.

2. Обов'язковому громадському обговоренню у трудовому колективі та колективі осіб, які навчаються, підлягають бюджет вищого навчального закладу, його видатки та доходи, стан майна вищого навчального закладу та порядок його використання.

3. Статут та інші документи вищого навчального закладу, якими регулюється порядок здійснення освітнього процесу, інформація про склад його керівних органів, а також бюджет вищого навчального закладу та

річний, у тому числі фінансовий, звіт повинні бути оприлюднені на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу.

4. Вищі навчальні заклади зобов'язані публікувати на своїх офіційних веб-сайтах:

1) кошторис вищого навчального закладу на поточний рік та всі зміни до нього;

2) звіт про використання та надходження коштів;

3) інформацію щодо проведення тендерних процедур;

4) штатний розпис на поточний рік.

Порівнюючи пункт 39 «Плану заходів ВНТУ…» з повним текстом Статті 79 закону, бачимо, що наш університет бере зобов'язання виконувати лише вимоги її четвертого пункту, тобто до 1-го листопада 2014 року оприлюднювати на сайті перераховані у цьому пункті документи, які є інтегральними, і з яких не видно кому конкретно виділялись і на що ті чи інші кошти, а вимоги трьох інших пунктів цієї статті, якими основне тіло прозорості університетського адміністрування і формується, «Планом заходів ВНТУ…» ігноруються.

Тож я продовжую стверджувати, що *«…впровадженню статей закону, присвячених питанням прозорості, місця у «Плані заходів ВНТУ…» не знайшлося»*, оскільки навіть зі Статті 79 із чотирьох пунктів адміністрація університету обіцяє виконувати лише один пункт, а у законі крім Статті 79 з її чотирма пунктами є ще й Стаття 78, згідно з вимогами якої університетська адміністрація зобов'язана оприлюднювати усі рішення ректорату, усі рішення Вченої ради університету, які ховаються під заголовком «Різне», та усі накази ректора, із яких видно кого за що і в якій мірі ректор карає, кого за що і в якій мірі ректор заохочує, та якому підрозділу і в якому обсязі ректор ті чи інші преференції надає.

От коли це усе буде виконуватись, тоді можна буде і стверджувати, що питанням прозорості у нашому університеті приділяється стільки уваги, скільки того вимагає закон.

Однак того дня, коли в нашому університеті наступить повна прозорість адміністрування, уже залишилось чекати недовго, оскільки до чергових виборів ректора університету залишилося менше 10 місяців. І в разі обрання ректором нашого університету на цих виборах доктора технічних наук, професора Віталія Мокіна я, як його майбутній радник, обіцяю оприлюднювати не лише ті «крихти» інформації, які мені вдається отримувати нині, і не лише на моєму персональному сайті, а беру зобов'язання оприлюднювати на університетському сайті в рубриці «Публічна інформація» абсолютно усі рішення, які прийматимуться ректором, ректоратом і Вченою радою університету з усіх тих питань, що уже офіційно розглянуті. А заодно я також беру зобов'язання оприлюднювати альтернативи можливих рішень з тих ключових питань, розгляд яких ще тільки назріватиме.

А коли я, закінчивши роботу над цим матеріалом, уже збирався виставляти його на сайт, до мене завітав відповідальний редактор нашого

університетського наукового журналу «Вісник ВПІ», доцент Дерібо і запропонував спростувати деякі тези нашої з ним розмови, оприлюднені на моєму персональному сайті у матеріалі «Перші зобов'язання».

Йому, як людині, яка (за його словами) намагається з усіма колегами дотримуватись дружніх стосунків, не сподобалося як те, що я, на його думку, поставив під сумнів високу об'єктивність професорів, які пишуть лаконічні рецензії на направлені їм для рецензування статті, так і моє припущення, що ця лаконічність обумовлена тим, що професорам ось уже два роки університет за рецензування не виплачує гонорари.

На думку доцента Дерібо, по-перше, усі рецензії – навіть короткі, що написані нашими професорами, є об'єктивними; а по-друге, що професорів цілком влаштовує те, що замість виплати гонорарів за рецензування їм дозволено цю роботу вписувати у перелік робіт, що виконуються за рахунок другої половини робочого дня в рамках отримання основної зарплати.

І хоч я залишаюсь при своїй думці, що робота, за яку платять гонорар, виконується якісніше, і що розгорнута рецензія, врахування зауважень по якій та підказок допомагає автору статті підвищити її рівень у більшій мірі, ніж тоді, коли у цій рецензії дається хоч і цілком об'єктивна, але лаконічна оцінка основних положень статті – і до того ж без підказок, як виправити недоліки, я, об'єктивності заради та йдучи назустріч побажанню відповідального секретаря «Вісника ВПІ», доцента Дерібо, вирішив повернутись до опублікованого раніше і привести його думку в уточненому ним вигляді.

Але одночасно я вирішив підтвердити і те зобов'язання, яке уже висловив у матеріалі «Перші зобов'язання» – в разі обрання на наступних виборах у вересні 2015 року новим ректором нашого університету доктора технічних наук, професора Віталія Мокіна, я, ставши його радником на громадських засадах, обіцяю переконати його у доцільності виплачувати гонорари професорам за рецензування статей.

Більше того, я вирішив підсилити це зобов'язання ще й обіцянкою переконати нового ректора повністю відмовитись від використання коштів зі спецфонду для забезпечення подвоєння основної ректорської зарплати, за рахунок якого нинішньому ректору Володимиру Грабку було додатково до основної ректорської зарплати виплачено лише у 2013 році, детально дослідженому Єгором Стадним, суму в 140 тисяч гривень. І за моїми розрахунками цієї суми цілком вистачить, аби повернутись до встановленої ще у період мого ректорства практики виплати викладачам надбавок до основної зарплати за створення дистанційних курсів і написання підручників та навчальних посібників – практики, якої нині немає, оскільки Володимир Грабко, ставши ректором, її скасував.

А для того, щоб ви, шановні колеги, повірили моїм обіцянкам, я наведу такий приклад із минулого. У період з 1991 по 2001 роки, коли кошти, отримані за надання платних послуг, ще не зараховувались до спецфонду бюджету університету, а мали статус позабюджетних, тобто мали статус власних коштів, які університет мав право використовувати не лише на

виплату зарплати та оплату комунальних послуг, а і на ремонти, придбання матеріалів і обладнання та будівництво квартир, цих позабюджетних коштів колективом університету було зароблено десь в околі 200 мільйонів гривень.

І для стимуляції ректора на заробляння якомога більшої кількості позабюджетних коштів мені, як і іншим ректорам у той період, міністром в контракт вписувалась умова, що 2% від суми зароблених позабюджетних коштів я мав право забрати собі в якості премії. Тобто, із тих, зароблених за 10 років 200 мільйонів гривень я мав право в околі 4 мільйонів (десь по 400 тисяч щорічно) гривень забрати собі особисто. Але я із цих 4 мільйонів, які мав право отримати на законних підставах, не взяв жодної гривні, незважаючи навіть на те, що усі ці 10 років отримував ректорську зарплату лише на 20% більшу від зарплати завідувача кафедри. І не брав я ці міністром узаконені премії ось чому.

Усі роки роботи ректором я намагався побудувати працівникам університету якомога більше квартир, оскільки бачив у цьому дієвий спосіб підсилення мотивації для кращих випускників аспірантури поповнювати ряди університетських викладачів та науковців, яких держава не балує такого рівня зарплатами, які вони завдяки своєму таланту та знанням могли б отримувати в закордонних приватних фірмах чи їхніх українських філіалах. І у період з 1991 року по 2001 рік я побудував перші 100 квартир, власниками яких стали викладачі і співробітники нашого університету. І оскільки на побудову цих квартир я використовував у тому числі і частину позабюджетних коштів, то я не мав морального права, точніше не міг собі дозволити виписувати із цих позабюджетних коштів преміальні для самого себе. Свої преміальні я, навіть не персоніфікуючи їх, теж вкидав у «загальний університетський котел» витрат на будівництво квартир, побудувавши їх за час свого ректорства більше 200. Тобто, за кожну ректорську каденцію, яких у мене було чотири, я будував і вручав ключі від 50 нових квартир та ще від 10-15 старих квартир, які вивільнялись за рахунок переселень багатодітних сімей з менших квартир у більші.

Тож, як бачите, я свої обіцянки у минулому виконував завжди, а тому є підстави вірити і у те, що я свої обіцянки буду виконувати і у майбутньому. І я обіцяю допомогти професору Віталію Мокіну, якщо ви, шановні колеги, його у 2015 році оберете своїм ректором, продовжити розпочату мною традицію будівництва нових квартир і вручення ключів від них працівникам університету – традицію, яку, на жаль, не підтримав нинішній ректор Володимир Грабко, котрий за більше ніж 4 роки ректорства не збудував для працівників університету ще жодної квартири.

Що стоїть за безповоротними інвестиціями нашого університету в польську економіку?

Як і у попередні два роки у листопаді у нашому університеті розпочалася агітаційна кампанія серед студентів 5-го року навчання, які приступили до освоєння магістерських програм, з направленістю на

реалізацію можливості паралельного освоєння в одному із польських університетів магістерської програми за аналогічною спеціальністю з метою отримання ще й польського диплому магістра.

Я поцікавилися у одного із студентів, який позитивно відреагував на агітаційні заклики декого із членів ректорату нашого університету, навіщо йому це треба, адже з дипломом магістра нашого університету з технічних спеціальностей беруть на роботу абсолютно в усіх країнах світу (у тому числі і в Польщі), а тому, якщо він вирішив після закінчення нашого університету поїхати попрацювати до Польщі, то його там візьмуть на роботу на будь-яке підприємство чи фірму і без польського диплому, а лише з нашим.

Я пояснив студенту, що переважна більшість кафедр нашого університету не зацікавлена у тому, щоб він паралельно навчався за тією ж спеціальністю ще й у польському університеті, одразу з чотирьох причин, першою із яких є те, що, намагаючись отримати ще й польський диплом, він цим висловлює недовіру дипломові нашого університету, адже в країнах Заходу другий диплом за тією ж спеціальністю намагаються отримати лише ті, хто перший диплом отримав в не престижному вищому навчальному закладі, дипломи якого вважаються другосортними і такими, з якими не беруть на роботу в солідні фірми на високооплачувані посади.

Другою причиною небажання більшості наших кафедр давати рекомендацію своїм студентам для паралельного навчання у польському університеті є те, що, відпустивши їх на кілька місяців до Польщі, вони змушені будуть потім заставляти своїх викладачів працювати з ними індивідуально поза графіком навчального процесу в їхніх групах, і цю додаткову роботу викладачам уже ніхто не оплачуватиме, оскільки вона окремим рядком в планах навчального навантаження не включається і на її виконання викладачам додаткове навчальне навантаження не виділяється.

Третьою причиною небажання більшості наших кафедр давати рекомендацію нашим студентам для паралельного навчання у польському університеті є те, що вони цих студентів, які добре навчаються, хотіли б бачити після закінчення магістерської програми у нашому університеті серед претендентів на вступ до аспірантури, з числа яких вони автоматично випадають, якщо поїдуть на дипломне проектування до польського університету, оскільки процедура вступу до аспірантури у нашому університеті завершується в середині грудня поточного року, а дипломне проектування у польському університеті вони проходитимуть, починаючи з грудня поточного року і включно по лютий наступного року.

А четвертою причиною небажання більшості наших кафедр давати рекомендацію своїм студентам для паралельного навчання у польському університеті є те, що, оскільки у нашому університеті більшість із них навчається на бюджетній формі навчання, отримуючи усі 5 років навчання стипендію і бюджетне забезпечення навчального процесу, а для прийняття на паралельне навчання до польського університету вони повинні внести в касу цього університету за навчання на магістерській програмі ще й свої 1000 Євро, то виходить, що, рекомендуючи їх навчатись у польському

університеті з зарахуванням оцінок, отриманих за більшість навчальних дисциплін, вивчених у нашому університеті, наш університет вноситиме безповоротні інвестиції в польську вищу освіту, які дорівнюватимуть вартості навчання цих студентів у нашому університеті на бюджетній формі – а це десь біля 80 тисяч гривень за 5 років – плюс їхніх власних 1000 Євро – а це десь біля 20 тисяч гривень. Тобто, дозвіл кожному нашому студенту бюджетної форми навчання на паралельне засвоєння магістерської програми ще й у польському університеті є рівноцінним безповоротному вкладенню 100 тисяч гривень українських інвестицій у польську економіку, що для української економіки, яка нині переживає глибоку кризу, є заходом, доцільність якого викликає глибокі сумніви.

Розкривши усі ці чотири причини своєму співрозмовнику, я, водночас зауважив, що директор будь-якого нашого навчально-наукового інституту, до структури якого входить кафедра, що не побажала надати своєму студентові рекомендацію для паралельного навчання протягом року ще й у польському університеті, та ректор нашого університету, професор Володимир Грабко можуть і не погодитись з аргументами цієї кафедри, і, використавши надане їм право адміністрування, підписати рекомендації для паралельного навчання у польському університеті і без рекомендації кафедри.

Але я порадив своєму співрозмовнику перед тим, як йти до директора інституту чи ректора університету, ознайомитись зі статтею Якуба Логінова «Польська освіта не завжди якісна» «Дзеркало тижня. Україна» №28, 15-27 серпня 2014 року, три цитати із якої я подаю нижче:

Цитата перша: *«Навчання в Польщі для багатьох є синонімом якісної, європейської освіти, за яку готові платити великі гроші. На жаль, далеко не всі польські навчальні заклади того варті — самі поляки нарікають, що після закінчення університету не можуть знайти роботу і їм часто доводиться емігрувати»*.

Цитата друга: *«Завдяки приватним ВНЗ у Польщі є вже перенасичення осіб з вищою освітою, які фактично нічого не вміють, а їхній диплом — нічого не вартий»*.

Цитата третя: *«…в найбільших польських містах (особливо у Кракові, Вроцлаві, Лодзі) фактично ліквідували промисловість, замінюючи її сферою послуг. Отже, у великих містах немає потреби у спеціалістах, котрі досліджують якість продукції або працюють у лабораторіях з охорони навколишнього середовища»*.

А далі я висловлю декілька думок, які не озвучувались у розмові зі студентом, котрий бажає паралельно навчатись ще й у польському університеті, але які мають відношення до теми цієї статті.

І першою із цих думок є така: «Що штовхнуло ректора нашого університету Володимира Грабка на підписання договору з польським університетом про рік спільного навчання за узгодженими магістерськими програмами і так звані подвійні магістерські дипломи, незважаючи на те, що, підписуючи цей договір, він знав, що ніякий це не подвійний диплом, а магістерський диплом польського університету, отриманий на основі

визнання поляками нашого бакалаврського диплому, і що своїм підписом він офіційно засвідчує другорядність нашого магістерського диплому у порівнянні з польським, що очікувано підтверджується тим, що за три роки, які пролетіли з дня підписання цього договору, до польського університету за магістерським дипломом уже з'їздили кілька десятків наших випускників бакалаврату, відвізши туди по 1000 Євро кожний безпосередньо та опосередковано по 80 тисяч гривень, витрачених Україною із бюджету на його навчання у нас, а до нашого університету за магістерським дипломом ще не звернувся жоден студент з цього польського університету? І це у той час, коли з нашими магістерськими дипломами успішно працюють наші випускники українського походження у США, Канаді, Великобританії, Німеччині, Австрії, Швейцарії, Норвегії, Польщі, а наші випускники іноземного походження успішно працюють в Росії, в країнах Індостану та Індокитаю, в усіх країнах Африки і Латинської Америки та в усіх країнах арабського світу».

А другою із цих думок є така: «Що надихало начальника навчального відділу Тамару Савчук, яка є основним апологетом отримання нашими студентами ще й польського магістерського диплому, активно спрямовувати нашого ректора Володимира Грабка на шлях підписання договору з польським університетом про рік спільного навчання студентів за узгодженими магістерськими програмами і отримання так званих подвійних дипломів, адже і вона не могла не знати, що цим понижує статус нашого університету до рівня «причіпного вагону» до польського «локомотиву», оскільки загальновідомо, що у країнах Заходу випускники бакалаврату йдуть на магістерські програми в інші університети за тією ж спеціальністю лише тоді, коли їхня бакалаврська «альма-матер» не котується на ринку праці? Як загальновідомо і те, що програми мобільності студентів в процесі засвоєння бакалаврських програм в університетах країн Заходу складаються так, щоб забезпечити можливість студентові, повчившись якийсь не досить довгий час в іншому університеті, повернутись для завершення навчання і захисту дипломної кваліфікаційної роботи у базовий університет».

І як тут не згадати про те, що у бутність ректором я заохочував наших іноземних студентів агітувати своїх співвітчизників поступати до нашого університету скидкою у 100 доларів в оплаті за навчання за кожного загітованого співвітчизника у рік його зарахування до нас на підготовче відділення. І якщо згадати, що в окремі роки ми мали до 600 іноземних студентів, то можна стверджувати, що така скидка, внесена до контракту, діяла ефективно. Ось у зв'язку з цими спогадами, я собі і думаю: «А чи не розробили і польські ректори якусь економічно вигідну їм схему стимуляції тих працівників українських університетів, які сприяють поповненню рядів їхніх студентів українськими студентами, що уже мають дипломи бакалаврів і бажають оплатити своє навчання у них на магістерських програмах?»

А завершити цей матеріал я хочу запевненням, що він не націлений на створення атмосфери недовіри до програм студентської мобільності, оскільки повчитись кілька місяців чи навіть півроку в іншому університеті то

є добре, особливо для тих студентів, які планують після завершення навчання у нашому університеті поповнити ряди його професорсько-викладацького складу і привнести у свою діяльність краще із того, з чим вони зіткнулись під час навчання за програмою мобільності в іноземному університеті.

А націлений цей матеріал на захист іміджу нашого університету, який є досить високим у тому числі і за кордоном. Університету, який завдяки роками створюваного колективом іміджу сам по праву може служити «локомотивом» для менш іменитих у тому числі і закордонних університетів, надаючи їхнім бакалаврам однойменних спеціалізацій можливість навчатись у нас за магістерськими програмами і отримувати дипломи магістрів нашого університету, піднімаючи цим наш імідж на ще більш високий рівень.

Що ж до наших студентів, то направляти їх навчатись за програмами мобільності до інших університетів на якийсь час можна і навіть бажано, але на основі таких міжуніверситетських договорів, в яких має місце умова, що дипломи ці студенти по закінченню навчання захищатимуть лише у нас, що відповідає практиці співпраці університетів як в країнах Європи, так і Північної Америки.

Завершення історії з дорожньо-транспортною пригодою

Ще 17 серпня 2014 року, рухаючись автомобілем вулицею Келецькою у бік ринку «Урожай», я попав у дорожньо-транспортну пригоду, суть якої полягала у тому, що при під'їзді до світлофору на перехресті цієї вулиці з вулицею Шевченка правий бік мого автомобіля зачепив своїм лівим боком автомобіль, який пішов на випередження мого автомобіля з його з правого боку.

В результаті цієї ДТП виявилися пошкодженими праві передні двері мого автомобіля і ліві передні двері автомобіля, який зачепив мій автомобіль, випереджаючи його з правого боку, що він не мав права робити, оскільки вулиця Келецька на цьому відрізку має лише одну полосу руху, а тому випереджати мій автомобіль цей автомобіль мав право лише з лівого боку.

Тож і інспектори дорожнього руху, які прибули на місце аварії, і друзі мого кривдника в один голос визнали, що винуватцем ДТП є він. Однак, коли батько і друзі мого кривдника побачили, що на мій автомобіль у мене є страховий поліс на повне КАСКО, а їхній автомобіль, як виявилось, страховки не має, то вони разом відійшли в сторону і стали там тихенько щось обговорювати. Після цього обговорення батько мого кривдника сів за кермо його автомобіля і поїхав до міського відділення ДАІ, а я за вказівкою інспекторів ДАІ поїхав до наркологічного диспансеру для проходження тесту на вміст алкоголю в крові.

А коли я, пройшовши у наркологічному диспансері тестування на відсутність алкоголю в крові, приїхав до міського відділення ДАІ, то там уже був і мій кривдник з другом, і там уже встиг побувати його батько. Тож капітан Лисий, який чомусь не розпочинав допит мого кривдника, котрий уже був там, а чекав на мене, розпочавши мій допит, одразу ж звинуватив

мене у тому, що винуватцем ДТП є я, оскільки під час випередження мене моїм кривдником, повернув свій автомобіль вправо, підставившись його правим боком під удар автомобілем мого кривдника, який на думку капітана мав право мене випереджати з правого боку. Ніякі мої доводи стосовно того, що випереджати з правого боку на дорозі з однією смугою руху, визначеною розміткою, не можна, і посилання на Правила дорожнього руху на капітана Лисого враження не справили – він склав протокол, в якому оголосив винуватцем ДТП мене.

Тож, отримавши повістку, я 15 вересня 2014 року з'явився до Вінницького міського суду на розгляд справи про ДТП, засідання по якій вів сам голова суду. Ні мій кривдник, ні капітан Лисий, який оформив протокол про правопорушення, на засідання суду не з'явились. Але, оскільки винуватцем згідно з протоколом було оголошено мене, то суддя відкрив засідання і надав слово мені. Текст свого виступу я підготував ще до засідання і аби нічого не упустити його зачитав. Ось цей текст:

«Ваша честь! Я не згоден з висновком капітана ДАІ Лисого О.В., який у складеному ним протоколі з посиланням на пункт 1.10 Правил дорожнього руху, в якому сказано, що *«випередження – це рух транспортного засобу із швидкістю, що перевищує швидкість попутного транспортного засобу, що рухається поряд по суміжній смузі»***,** та з посиланням на пункт 10.1, в якому сказано, що *«перед початком руху, перестроюванням та будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху»***,** звинуватив мене у тому, що на його думку саме мої дії спричинили ДТП, оскільки я під час руху на своєму автомобілі «Хонда-Аккорд» по вулиці Келецькій у бік ринку «Урожай», здійснивши маневр вправо за кілька десятків метрів від регульованого світлофором перехрестя вулиці Келецької з вулицею Шевченка, вдарив правим боком свого автомобіля в лівий бік автомобіля «Мерседес», яким керував Стрельцов, котрий, на думку капітана ДАІ Лисого О.В., здійснював *випередження* керованого мною автомобіля «Хонда-Аккорд».

Моя незгода з висновком капітана ДАІ Лисого О.В. обумовлена тим, що:

1. Водій Стрельцов на автомобілі «Мерседес» в момент зіткнення здійснював не *випередження* керованого мною автомобіля «Хонда-Аккорд», а *незаконний об'їзд з правого боку*, оскільки ми з ним їхали на одній і тій же смузі руху, адже вулиця Келецька, починаючи від вулиці 600-річчя і аж до вулиці 40-річчя Перемоги, суттєво звужується, а тому має лише по одній смузі руху в обидва боки, про що свідчить те, що по її центру через 25 метрів після перехрестя з вулицею 600-річчя подвійна суцільна біла осьова лінія обривається і переходить в одинарну білу суцільну осьову лінію і обриваються також штрихові лінії розбивки вулиці на дві смуги руху в один бік, в той час як ця ж сама вулиця Келецька від вулиці 600-річчя у протилежному напрямку, тобто у напрямку до проспекту Юності, і далі – аж

до самого її кінця – має розмітку у вигляді подвійної суцільної осьової лінії, паралельно якій нанесені штрихові лінії смуг руху. І моє твердження, що вулиця Келецька в тій частині, де відбулося зіткнення наших автомобілів, має лише одну смугу руху в одному напрямку підтверджується не лише нанесеною односмуговою розміткою, яка відповідає пункту 11.1 Правил дорожнього руху, в якому вказано, що *«кількість смуг на проїзній частині для руху нерейкових транспортних засобів визначається дорожньою розміткою»*, але і пунктом 10.1, в якому сказано, що *«смуга руху – це поздовжня смуга на проїзній частині завширшки щонайменше 2,75 м»*. Тож, щоб мати можливість встановити дві смуги руху в одному напрямку, потрібно, щоб проїзна частина вулиці у цьому напрямку, яка визначається відстанню між нанесеною осьовою лінією вулиці і обрамляючим цю вулицю бордюром, мала ширину, не меншу 5,5 м, у той час як ця відстань на вулиці Келецькій у місці ДТП навіть на око є меншою, а, будучи заміряною, становить лише 4.87 м. І усі водії про це знають, і їдуть по вулиці Келецькій від вулиці 600-річчя до вулиці 40-річчя Перемоги в один ряд, і лише окремі із них, хизуючись і порушуючи вимоги пункту 13.3 Правил дорожнього руху, в якому сказано, що *«Під час обгону, випередження, об'їзду перешкоди чи зустрічного роз'їзду необхідно дотримувати безпечного інтервалу, щоб не створювати небезпеки для дорожнього руху»* об'їжджають з правого боку автомобілі, що їдуть попереду в один ряд, причому незаконний об'їзд ці порушники з недотриманням безпечного інтервалу здійснюють на незаконній швидкості, більшій дозволених у місті 60 км/год, оскільки автомобілі, що їдуть один за одним в ряд (хто ближче до осьової лінії, хто посередині смуги руху, а хто ближче до бордюрної лінії), як правило, тримають максимально допустиму у місті швидкість 60 км/год.

2. Про те, що при під'їзді до перехрестя з вулицею Шевченка я не маневрував, свідчить запис мого відеорегістратора, на якому видно, що я почав відхилятись від осьової, яка разом з дорожнім полотном на цій ділянці вулиці Келецької поступово починає забирати вліво, не тому, що повертав рульове колесо вправо, а навпаки, тому що продовжував їхати прямо – саме це і привело до поступового звуження відстані між моїм автомобілем «Хонда-Аккорд» і бордюром вулиці. Але оскільки на цій дільниці вулиця Келецька має одну смугу руху, то водій автомобіля «Мерседес» Стрельцов, який їхав далеко позаду мене, повинен був звернути увагу на те, що відстань між моїм автомобілем «Хонда-Аккорд» і лінією бордюру поступово зменшується, і повинен був їхати, дотримуючись безпечної дистанції, яка пунктом 1.10 визначається так: *«безпечна дистанція – відстань до транспортного засобу, що рухається попереду по тій самій смузі, яка у разі його раптового гальмування або зупинки дасть можливість водієві транспортного засобу, що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневру»*. Крім того водій «Мерседеса» Стрельцов, намагаючись об'їхати на більш високій швидкості мою «Хонду-Аккорд», що зафіксовано моїм відео регістратором після попадання «Мерседеса» в його кут зору, повинен був здійснювати цей об'їзд у відповідності з пунктом 10.1

Правил дорожнього руху, в якому сказано, що *«перед початком руху, перестроюванням та будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху»*, а він, вирішивши об'їхати мене у незаконний спосіб з правого боку на односмуговій проїзній частині дороги, цієї вказівки правил не дотримався.

Крім того, їдучи позаду мене, в чому можна пересвідчитись подивившись запис мого відеорегістратора, Стрельцов повинен був дотримуватись вимог і пункту 13.1 Правил дорожнього руху, в якому сказано, що *«водій залежно від швидкості руху, дорожньої обстановки, особливостей вантажу, що перевозиться, і стану транспортного засобу повинен дотримувати безпечної дистанції та безпечного інтервалу»* і особливо ж пункту 12.3, в якому сказано, що *«у разі виникнення небезпеки для руху або перешкоди, яку водій об'єктивно спроможний виявити, він повинен негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди»*.

А що ж до посилання капітана ДАІ Лисого О.В. на те, що мій відеорегістатор зафіксував різкий поворот вправо мого автомобіля в момент зіткнення з автомобілем «Мерседес», то це пояснюється не моїми умисними діями, а законами фізики, згідно з якими при ударі лівим кінцем бампера «Мерседеса» в праву передню дверку моєї «Хонди-Аккорд» передні колеса «Хонди-Аккорд», реагуючи на удар позаду них в корпус автомобіля з правого боку, теж повернули вправо, що у свою чергу привело за рахунок повороту передніх коліс, обумовленого ударом, до невеликого повороту вправо і усього корпусу мого автомобіля, адже після удару пройшла якась доля секунди, протягом якої, незважаючи на гальмування, мій автомобіль ще продовжив рухатись.

3. Після аварії одразу ж за мною зупинився автомобіль з номерними знаками АВ 50 70 АВ, водій якого сказав і мені і Стрельцову, що винуватцем ДТП є Стрельцов, і що він готовий свідчити про це і в ДАІ, і в суді. Запропонувавши мені записати його номер, він одразу ж поїхав. Невдовзі після цього на місце ДТП прибув автомобіль ДАІ з двома інспекторами, які теж сказали, що ДТП спричинив водій «Мерседеса», який в межах однієї смуги руху вирішив об'їхати на більшій швидкості «Хонду-Аккорд» з правого боку, чого робити в межах однієї смуги руху не можна. Те ж саме повторив і знайомий батька Стрельцова, який прибув на місце ДТП за викликом цього самого батька, котрий теж з'явився на місці ДТП. І до появи на місці ДТП капітана Лисого О.В. усі учасники цього ДТП і усі, хто був покликаний з обох сторін, зійшлись на тому, що винуватцем ДТП є водій «Мерседеса» Стрельцов. А тому, приїхавши у міське відділення ДАІ після проходження у наркодиспансері тесту на відсутність у крові алкоголю для оформлення протоколу ДТП, я був дуже здивований тим, що капітан ДАІ Лисий О.В. не став реагувати на усі ті мої пояснення, які я виклав вище, а оголосив мене винуватцем ДТП.

І мені не шкода заплатити 340 гривень штрафу, якщо я буду визнаний судом винуватцем ДТП, але мені прикро, по-перше, від того, що капітан ДАІ Лисий О.В. з невідомих мені причин не побажав об'єктивно розібратись у ситуації, а по-друге, мені прикро від того, що Стрельцов, який на своєму аккаунті у соціальній мережі «Вконтакте» називає себе «Льоня-Сатурн» і повідомляє, що він є членом клубу екстремального руху «Королі дорог», в разі, якщо йому усе зійде з рук у нинішньому випадку, почне вірити у те, що і надалі йому усе і завжди буде сходити з рук, що рано чи пізно приведе до того, що він або сам розіб'ється, або когось зіб'є на дорозі, покалічивши і когось і свою долю.

Дякую за увагу ***Ваша честь,*** і сподіваюсь на те, що ви розсудите нас із Стрельцовим і по справедливості і по закону».

Вислухавши мене, суддя визнав мої пояснення такими, що вимагають підтвердження або спростування з боку мого кривдника і капітана ДАІ, який склав протокол, а тому оголосив перенесення розгляду справи на 22 вересня і дав розпорядження секретареві суду викликати на це засідання і Стрельцова, і Лисого.

Але і Стрельцов, і Лисий не з'явилися на засідання суду і 22 вересня теж. Тому суддя прийняв рішення відправити справу до міського ДАІ на додаткову експертизу.

І отримавши 6-го грудня 2014 року в поштовому ящику повідомлення про необхідність прийти на пошту і забрати рекомендований лист із Вінницького міського суду, я очікував у цьому листі отримати повістку на засідання суду, який розглядатиме справу про ДТП з врахуванням матеріалів додаткової експертизи та за участю і Стрельцова, і капітана Лисого.

Тож яким же було моє здивування від того, що я отримав уже готове рішення Вінницького міського суду від 24 листопада 2014 року за підписом судді Ю.П. Ковбаси, у постановляючій частині якого було записано – цитую:

«Провадження у справі про адміністративне правопорушення Передбачене ст.124 КУпАП відносно Мокіна Бориса Івановича закрити у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків накладення адміністративного стягнення. Постанова може бути оскаржена до Апеляційного суду Вінницької області протягом 10 днів з дня її винесення».

Тож фактично я отримав не виправдання, а лише звільнення від виплати штрафу у зв'язку з закінченням строків розгляду справи. Не притягнуто також до відповідальності і мого кривдника Стрельцова, який здійснив ДТП, порушивши Правила дорожнього руху. Не покараним залишився і капітан ДАІ Лисий, який склав неправдивий протокол, оголосивши винуватцем ДТП не Стрельцова, який скоїв порушення Правил дорожнього руху, а мене. Як я розумію, Вінницький міський суд закрив справу, так і не дочекавшись з міського відділення ДАІ матеріалів додаткової експертизи, яку там робити не стали, оскільки спростувати мої аргументи у них було нічим.

І оскаржити я це усе уже не можу, тому що 10-денний термін після винесення Постанови суду закінчився 4 грудня, а я отримав можливість з нею ознайомитись лише 6 грудня, коли термін її оскарження уже сплинув.

Ось такий матеріал я збирався виставити на свій сайт на наступному тижні десь до 11 грудня 2014 року, але, трохи подумавши, вирішив його зараз на сайт не виставляти, а вставити розділом у 14 книжку моєї історико-публіцистичної серії, яку я збираюсь опублікувати у наступному році. Таке рішення було обумовлене думкою, що може цей капітан Лисий є далеко не найгіршим працівником ДАІ, а цей злощасний протокол змушений був скласти під тиском когось із начальства, до якого звернувся старший Стрельцов. І оскільки зараз розпочалася люстрація державних працівників різних відомств, то, оскільки про того, хто натиснув на цього капітана, я у своєму матеріалі нічого не повідомляю, то цей начальник, що віддавав розпорядження, може і стати люстратором капітана, що було б несправедливо.

Ще один приклад у підтримку норми закону, згідно з якою ректором університету і головою Вченої ради повинні бути дві різні особи

У зв'язку з вимогою нового Закону України про вищу освіту, щоб обрання голови Вченої ради університету здійснювалось із числа її членів таємним голосуванням, та у зв'язку з забороною цим законом одній і тій же особі одночасно посідати в університеті дві посади з адміністративно-управлінськими функціями, головою Вченої ради у нашому університеті ще три місяці тому повинна була стати інша особа.

Але, незважаючи на те, що обидві ці вимоги є правовими нормами прямої дії, а тому їх виконувати ректор зобов'язаний, не чекаючи на це вказівки з міністерства, ректор нашого університету, професор Володимир Грабко продовжує виконувати наряду з ректорськими одночасно і функції голови Вченої ради університету, породжуючи цим нелегітимність усіх рішень Вченої ради, після 6-го вересня ним підписаних.

А про те, що законодавці, увівши в Закон України про вищу освіту вище вказані вимоги, були далекоглядними і передбачливими, може свідчити, наприклад, факт порушення у нашому університеті процедури прийому до аспірантури, що мав місце у листопаді-грудні нинішнього року.
Для того, щоб було зрозуміло, в чому суть цих порушень, я нагадаю, що колишній директор Інституту магістратури, аспірантури та докторантури (ІнМАД) нашого університету, д.т.н., проф. Віталій Мокін, який одночасно є і завідувачем кафедри, виконуючи вимогу нового закону про вищу освіту, у вересні нинішнього року склав з себе повноваження директора ІнМАД. Але, щоб не зірвати процес вступу до аспірантури у нинішньому році, він, уже формально не будучи директором ІнМАД, продовжував здійснювати директорські функції аж до появи в останній день вересня на цій посаді доктора технічних наук, професора кафедри опору матеріалів Олександра Грушка.

Тож, увівши 1-го жовтня професора Олександра Грушка у курс справ і попрощавшись з колективом ІнМАД, проф. Віталій Мокін у кінці цього ж дня підготував звіт про свою роботу директором цього інституту, який наступного дня електронним листом розіслав усім заступникам з наукової роботи директорів навчально-наукових інститутів, усім завідувачам кафедр університету та усім науковим керівникам аспірантів і докторантів.

У цьому електронному звіті він подав також інформацію і про організацію роботи по поповненню аспірантури у нинішньому році, прийом заяв від бажаючих вступити до якої завершився 1-го жовтня. Причому Віталій Мокін у своєму електронному звіті не тільки повідомив усім, що на усі наукові спеціальності є бажаючі вступити до аспірантури, але і подав список цих вступників з інформацією – хто на яку спеціальність подав заяву і за якою формою (денною чи заочною) бажає навчатись в аспірантурі.

Тож, подивившись на список рекомендованих 10 грудня до зарахування в аспірантуру у 2014 році, який одразу ж після закінчення роботи приймальної комісії був вивішений на стенді ІнМАД, я здивувався, побачивши невідповідність тієї формі навчання, на якій бажав навчатись один із вступників до аспірантури, тій формі навчання, на яку він виявися зарахованим.

А конкретно, станом на 1 жовтня – це був останній день подачі заяв від вступників до аспірантури – від випускника магістратури Морфіянця О.О. була подана заява про те, що він бажає вступити до аспірантури на спеціальність 05.13.06 – Інформаційні технології – для навчання за денною формою, за якою міністерство виділило для ВНТУ одне місце для навчання по денній формі і одне місце для навчання по заочній формі. На цю ж спеціальність подали заяви для навчання теж по денній формі ще два випускники магістратури – Гранік М.О. та Костик В.І.

А для навчання по заочній формі на цю спеціальність подала заяву лише викладач курсу інформаційних технологій з Вінницького національного медичного університету Вуж Т.Є. І оскільки конкурентів у неї для навчання по заочній формі не було, то, успішно склавши вступні іспити та маючи уже публікації в галузі інформаційних технологій, вона повинна була приймальною комісією бути зарахованою до аспірантури на обрану спеціальність за заочною формою навчання безальтернативно, адже інших бажаючих навчатись в аспірантурі за цією спеціальністю за заочною формою навчання станом на кінець терміну подачі заяв не було.

Але згідно з рішенням приймальної комісії від 10 грудня на це заочне місце виявився зарахованим Морфіянець О.О., котрий до кінця терміну подачі документів згідно з його заявою на це місце не претендував і мав суму балів, меншу ніж Вуж Т.Є., принаймні, до 15 листопада, коли я цікавився по базі в ІнМАД – хто із вступників скільки балів має. Але, як вказано в підсумковому протоколі від 10 грудня, Морфіянець О.О. несподівано набрав в сумі більше балів ніж Вуж Т.Є. – як виявилось, за рахунок дипломів учасника олімпіад з програмування, про які я можу компетентно стверджувати, що вони з’явилися в його справі в ІнМАД уже після 15

листопада. Але розглядався приймальною комісією під час зарахування 10 грудня Морфіянець О.О. уже як такий, що, начебто, ще до 1-го жовтня і заяву подав про вступ на заочну форму і дипломи учасника олімпіад приніс ще до 1 жовтня, що є неправдою. Тобто, мало місце і переписування Морфіянцем О.О. заяви про вступ на заочну форму уже після завершення терміну подачі документів і принесення ним в ІнМАД дипломів учасника олімпіад, на яких, образно кажучи, ще не встигло висохнути чорнило, теж після завершення терміну їх подачі – а це є порушенням правил прийому при конкурсному зарахуванні.

І я не думаю, що переписувати заяву Морфіянцю О.О. тоді, коли цього уже робити було не можна, і приймати від нього дипломи учасника олімпіад уже після того, як спливли терміни їх подання, директор ІнМАД Олександр Грушко дозволив з власної ініціативи – ну хоча б тому, що він працює на цій посаді лише трохи більше 2 місяців і побоявся б на старті своєї кар'єри на цій посаді порушувати нормативні документи – та ще й при розгляді такого контрольованого не лише міністерством, але і громадськістю одразу двох університетів питання.

Я думаю, що він це зробив, виконуючи розпорядження, можливо усне, ректора Володимира Грабка, який протежує Морфіянцю О.О., навіть незважаючи на те, що команда програмістів нашого університету, до якої входить Морфіянець О.О., уже втретє за три останні роки не увійшла в трійку призерів півфіналу олімпіади з програмування, що проходив в нашому університеті як базовому в плані організації, а посіла, як і усі три попередні роки за участю Морфіянця О.О., лише шосте місце, яке не дає права за кошти фірми-організатора олімпіади брати участь у її фінальній частині, що проходить завжди за кордоном, і не приносить лаврів жодному із університетів, команда програмістів якого посіла не призове місце. І Морфіянець О.О зарахований до аспірантури, як незважаючи на те, що науковою роботою в студентські роки практично не займався, оскільки розв'язання олімпіадних задач за стандартними методиками не є тотожним науковим дослідженням, так і незважаючи на те, що він навряд чи довчиться навіть до кінця першого курсу аспірантури, оскільки, я думаю, що він вслід за іншими нашими випускниками із команди програмістів, як було в усі минулі роки, прийме запрошення якоїсь закордонної фірми і виїде на роботу за кордон. До речі, саме для виявлення здібних програмістів, яких варто запрошувати на роботу, ця фірма і витрачає свої кошти на проведення щорічно у три тури цієї олімпіади з компенсацією витрат, понесених лише призерами.

І що цікаво, станом на 1-е жовтня, тобто станом на день завершення прийому документів для вступу до аспірантури і другий член нашої, набагато гіршої ніж 5 років тому команди програмістів – Гранік М.О. мав менше балів ніж Костик В.І., якого він «вибив» принесеними теж уже після 15-го листопада дипломами учасника олімпіад з програмування, за які йому, як і Морфіянцю О.О., було нараховано більше ста додаткових балів. І, я думаю, що, як і для Морфіянця О.О., і для Граніка М.О. аспірантура є проміжною

ланкою, потрібною лише на той час, поки він шукатиме роботу в якійсь закордонній айтішній фірмі, а кандидатську дисертацію він навряд чи буде колись писати, як не писали і не захищали дисертації усі інші члени команди програмістів, котрі закінчили наш університет в попередні роки і, хто раніше, а хто пізніше, опинялись в якійсь айтішній фірмі за кордоном чи в її українському філіалі. І нічого у цьому поганого не було б, якби вони перед цим не «вибивали» своїми олімпіадними дипломами (які для заохочення вручаються навіть не призерам) з числа аспірантів тих наших випускників, які в студентські роки активно займались науковою роботою, публікували наукові статті і, поступивши в аспірантуру, обов'язково б її закінчили та захистили б кандидатські дисертації.

І я впевнений, що якби головою Вченої ради університету, у функції якої входить громадський контроль за роботою ректора, був не сам ректор, а інша особа, то вище вказаних порушень не сталося б, оскільки ректор, пам'ятаючи про контроль з боку очолюваної не ним Вченої ради, не ризикнув би вимагати від директора ІнМАД рішень, що йдуть врозріз з вимогами нормативних документів.

А завершити цей матеріал я хочу зверненням до членів приймальної комісії нашого університету з пропозицією розглянути цю мою інформацію в якості апеляції громадськості на рішення комісії, прийняті відносно Вуж Т.Є, Костика В.І., Морфіянця О.О. та Граніка М.О.

Роздуми напередодні останньої звітної доповіді ректора Володимира Грабка

Згідно з оголошенням, розміщеним на головному університетському інформаційному стенді, 25 грудня у другій половині дня відбудеться засідання Конференції трудового колективу нашого університету, основним питанням порядку денного якого буде звіт ректора університету Володимира Грабка за роботу, виконану ним у 2014 році.

І, судячи по тому, що одразу ж після засідання Конференції трудового колективу відбудеться ще й останнє у цьому році засідання Вченої ради університету, звіт ректора буде недовгим, що не дивно, оскільки за перших вісім місяців роботи у цьому році ректор Володимир Грабко уже відзвітував на серпневому засіданні Конференції трудового колективу, а про роботу в останні чотири місяці цього року йому особливо додати нічого.

І, я думаю, що йому зовсім небагато часу буде потрібно для того, щоб розповісти делегатам Конференції чому, незважаючи на вступ у силу нового Закону України про вищу освіту ще 6 вересня 2014 року, він і по-сьогодні ігнорує виконання його статей прямої дії, таких, наприклад, як стаття про заборону одній особі посідати в університеті дві і більше посади з адміністративно-управлінськими функціями чи стаття про обов'язковість для забезпечення легітимності рішень Вченої ради університету проведення її засідань головою ради, обраним таємним голосуванням із числа її членів.

Я нагадаю, що сам Володимир Грабко посідає одночасно аж три посади з адміністративно-управлінськими функціями – він у нас одночасно є і ректором, і головою Вченої ради університету, і завідувачем кафедри електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті, а тому не дивно, що і усі його проректори (крім Олександра Романюка) теж посідають одночасно не менше ніж по дві керівні посади, а директори чотирьох навчально-наукових інститутів одночасно працюють ще й завідувачами підпорядкованих самим же собі кафедр, що, починаючи з 6 вересня нинішнього року новим Законом України про вищу освіту заборонено.

Звичайно, нашому ректору Володимиру Грабку знадобилось би набагато більше часу, якби він наважився прозвітувати і про те, чому він, незважаючи на відсутність будь-яких проривних досягнень, окрім незаконної ліквідації факультетів та незаконного звільнення з посад їх деканів, встановив собі з 1-го січня 2013 року зарплату у розмірі 20 тисяч 338 гривень і продовжує і понині отримувати зарплату, вдвічі вищу тієї нормальної ректорської зарплати у 8 тисяч 400 гривень, яка йому була призначена у вересні 2010 року при вступі на ректорську посаду, і яку він отримував до 31.12.2012 року.

Більше часу нашому ректору знадобилася б, якби Володимир Грабко вирішив розповісти членам Конференції трудового колективу і про те, як він для забезпечення виплати собі зарплати у більше ніж 20 тисяч гривень, тобто для створення можливості відбору зі спецфонду для себе особисто щомісяця майже 12 тисяч гривень, ліквідував систему надбавок до зарплати і професорам за підготовку кандидатів наук та участь в роботі спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій, і доцентам та старшим викладачам за написання навчальних посібників та розробку дистанційних курсів викладання навчальних дисциплін, і методистам навчально-наукових інститутів за виконання ними додатково до основних ще й функцій обслуговування студентів заочної форми навчання, і працівникам відділів і служб, котрі і вдень і вночі та у вихідні дні ліквідують аварії в університетських електричних, теплових та водогосподарських і каналізаційних мережах, і комендантам та технічним працівникам навчальних корпусів і гуртожитків, яким дуже нелегко утримувати усе це господарство в робочому стані в умовах, коли ректор коштів на ремонтні роботи не виділяє.

Більше часу довелось би витратити ректору Володимиру Грабку при звітуванні, якби він наважився розповісти про те, на підставі яких нормативних документів він дозволяє на протязі усього терміну свого ректорства своїй дружині Тетяні Грабко, котра працює начальником архіву, що є безпосередньо підпорядкованим ректору, подвоювати свою зарплату шляхом виписування оплачуваних договорів підряду за виписування архівних довідок та здавання в макулатуру в робочий час курсових проектів і контрольних робіт, які вона повинна була б здавати на університетський

склад без додаткової оплати, а в рамках виконання службових функцій за основну зарплату.

Членам Конференції цікаво було б дізнатись також на підставі яких нормативних документів він дозволяє на протязі усього терміну свого ректорства своєму сину Валентину Грабку, котрий працює доцентом кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, подвоювати свою зарплату шляхом виписування оплачуваних договорів підряду за обслуговування програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії, яке 5 років тому було встановлене спеціалізованою фірмою «під ключ» з гарантійним обслуговуванням, у зв'язку з чим ще у часи мого ректорства був звільненим навіть той інженер-програміст КІВЦ, який обслуговував це програмне забезпечення, коли воно ще було «самопальним», працюючи на половину окладу інженера за сумісництвом. До речі, цікаво було б дізнатись, у скільки разів та сума, яка була виплачена Валентину Грабку за обслуговування протягом чотирьох років програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії, є більшою первинної вартості цього програмного забезпечення.

Цікаво було б почути із уст ректора і пояснення – чи визнає він і свою вину у тому, що провідний доцент очолюваної ним кафедри Андрій Видмиш, якого він на час хвороби директора Інституту електроенергетики та електромеханіки Василя Леонтьєва, поставив виконувачем обов'язків директора цього інституту і ввів до складу приймальної комісії, під час вступної кампанії грубо порушив закон і норми професійної етики, ставши на шлях хабарництва, факт якого слідством уже доведено у повному обсязі, а кримінальну справу за цим фактом передано до суду для розгляду по суті.

Цікаво було б також із уст Володимира Грабка почути – чи гризуть його муки совісті у зв'язку з тим, що він підписав наказ про призначення Василя Леонтьєва директором інституту, проігнорувавши те, що під час його виборів були порушені одночасно і Конституція України в частині захисту прав людини і Закон України про вищу освіту та нормативні документи міністерства і університету в частині формування категорійного складу Конференції трудового колективу інституту, що не змогла не відзначити у своєму Акті навіть позитивно налаштована до ректора комісія Державної інспекції навчальних закладів Україна, яку формував ще той керівник ДІНЗ, котрий уже нині звільнений у зв'язку з люстрацією.

Але, я думаю, про усе це ректор Грабко у своєму звіті розповідати нам не буде, а скоріш за усе він нам буде розповідати про успіхи в налагодженні співпраці з польським університетом із Любліна, для навчання на магістерській програмі в якому ось уже третій рік поспіль ми направляємо кращих наших студентів 5-го року навчання, зобов'язуючи кожного із них доплачувати за цей курс навчання по 1000 євро з власної кишені та перетворюючи цим наш університет, дипломи якого визнаються в усіх країнах світу, у «причіпний вагон» до польського «локомотива».

Буде він, мабуть, розповідати і про намагання розв'язати питання забезпечення університетських навчальних корпусів теплом за рахунок

встановлення установок автономного живлення, котрі, використовуючи низькі нічні тарифи на електричну енергію, нагріватимуть за допомогою потужних електричних тенів вночі воду, яка додаватиметься в університетські теплові мережі вдень, зменшуючи споживання теплової енергії від міської теплової мережі.

І навряд чи ректор акцентуватиме увагу на тому, що при цьому ми грубо порушуємо ПУЕ, які вимагають, щоб установки з високими напругами або великими струмами обов'язково були винесені в окремо побудовані будівлі або, принаймні, в електроізольовані від основної будівлі вбудовані в неї окремі приміщення на поверхні землі, в які немає доступу нікому окрім обслуговуючого персоналу, як це ми бачимо на прикладі підстанцій, на яких встановлені електричні трансформатори, та розподільчих пунктів, на яких встановлена лише комутаційна апаратура, за допомогою якої ці значні струми включають чи виключають. І в порушення цих вимог у нашому університеті згідно з уже запущеним проектом, який реалізує приватна фірма з Хмельницького, ці потужні електричні тени зі значними струмами та первинні ємності для нагрівання води до 91 градусу, які за масштабами і значеннями струмів суттєво відрізняються від електричних чайників, встановлені в підвалі 1-го навчального корпусу, в якому поряд проходять металеві труби водо- і теплопостачання, – а це загрожує в разі порушення ізоляції електричних частин в цих установках тим, що під електричну напругу можуть попасти не лише ті студенти, які навчатимуться на 1-му поверсі навчального корпусу, в підвалі якого встановлені вище вказані установки для електричного нагрівання води, але і студенти, що знаходитимуться в аудиторіях на будь-якому іншому поверсі цього корпусу в разі, якщо хтось із них доторкнеться до батареї теплової мережі чи до якоїсь його стіни. І, я думаю, не лишнім буде нагадати нашому ректору, який за своєю основною університетською спеціальністю є інженером з електричних систем і мереж, про те, про що йому його викладачі в студентські роки щодня повторювали в усіх спеціальних дисциплінах, – що ПУЕ порушувати не можна, оскільки в якості розплати за ці порушення рано чи пізно обов'язково наступає чиясь передчасна смерть.

До речі, усі ми сьогодні, йдучи в їдальню, бачимо біля корпусу кафедри технологій підвищення зносостійкості чотири великих бочки, роз'їдених іржею – це демонтовані з виноробного заводу ємності, в яких буде зберігатись і накопичуватись та вода, яка буде нагріта в підвалі першого корпусу встановленими там потужними електричними тенами. І зрозуміло, що для встановлення цих бочок біля 1-го навчального корпусу поряд з ним необхідно буде збудувати закриту будівлю з масивними фундаментами, з якої потягнуться теплоізольовані труби до підвальних установок з електричними тенами – а це серйозні капітальні затрати, які в час знецінення гривні та приватна фірма, яка взялася реалізувати цей проект, може і не потягнути, що при такому розвитку подій може привести до того, що на території університету поряд з 1-м навчальним корпусом виникне «заморожене» будівництво, кинуте приватним забудовником і без шансів

бути завершеним в законному порядку нашим університетом, оскільки початок його фінансування в бюджеті нашого університету не прописаний. І чи не краще було б питання енергозбереження розв'язувати за рахунок теплоізоляції стін навчальних корпусів, технологію якої студентам будівельного профілю під силу освоїти по програмі практичної підготовки шляхом отримання робітничої професії, та заміни звичайних вікон на металопластикові склопакети, для виготовлення яких студентськими бригадами Інституту будівництва була створена ще за мого ректорства виробнича дільниця, яка після складення мною ректорських повноважень зупинилась, оскільки ректор Володимир Грабко перестав виділяти їй гроші на закупівлю комплектуючих?

Приведені факти свідчать про те, що наш ректор Володимир Грабко навряд чи заслуговує на те, щоб його робота у 2014 році була визнана задовільною, навіть з огляду на те, що йому обіцяно відкрити в нашому університеті за норвезький грант центр перепідготовки фахівців. Але, я думаю, що цей його звіт перед Конференцією трудового колективу більшістю голосів буде оцінений позитивно. І це станеться перш за усе тому, що цей звіт для нього уже буде останнім, оскільки до нових виборів ректора нашого університету залишилося зовсім нічого – лише 9 місяців, а тому ректор Володимир Грабко в кінці серпня наступного року уже не звітуватиме, а разом з іншими претендентами на посаду ректора відповідатиме на запитання членів колективу під час передвиборних зустрічей з підрозділами.

А суперників під час наступних виборів ректора у Володимира Грабка вистачатиме, адже, принаймні, трьох із них я уже бачу – це спеціаліст з екології професор Василь Петрук, якому за даними Вікіпедії напередодні виборів виповниться 57 років, а бажання бути ректором проявилось ще тоді, коли він брав участь в якості претендента у виборах ректора Вінницького державного педагогічного університету, це спеціаліст з автомобільного транспорту професор Андрій Поляков, якому напередодні виборів виповниться 54 роки, а бажання стати керівником вищого навчального закладу проявилось зовсім недавно, про що свідчить те, що він взяв участь в якості претендента у виборах директора Вінницького торгівельно-економічного інституту, і це спеціаліст з інформаційних технологій професор Віталій Мокін, якому напередодні виборів, як і нашому прем'єр-міністру Арсенію Яценюку, виповниться 41 рік, а бажання стати ректором навіяне мною, бажаючому передати свій багаторічний досвід і готовому підставляти своє плече в усіх університетських справах і проектах, аж до відновлення системи зарплатних надбавок та побудови квартир для викладачів і співробітників університету включно.

Дехто з вас, шановні читачі мого сайту із числа моїх прихильників, ще добре пам'ятає:

– і про запровадження у нашому університеті саме мною канадської системи організації навчального процесу, завдяки якій наш університет

втілив у життя ті принципи, які пізніше були втілені у Болонський процес ще до його старту у європейських країнах;

– і про здобуття саме під моїм керівництвом нашим університетом, одним із небагатьох, який задовольнив усім встановленим критеріям, статусу національного;

– і про відкриття в нашому університеті саме мною 5 спецрад по захисту кандидатських і докторських дисертацій за 12 науковими спеціальностями;

– і про створену мною і відмінену нинішнім ректором Володимиром Грабком систему надбавок до зарплат, яка охоплювала в окремі місяці не менше 400 працівників різних рівнів;

– і про побудовані мною та розподілені між працівниками різних рівнів нашого університету більше 200 квартир;

– і про незаконний тиск на членів Конференції трудового колективу під час виборів ректора у нашому університеті у вересні 2010 року, який здійснював перший заступник міністра Євген Суліма, виконуючи вказівку тодішнього міністра Табачника не допустити переобрання мене – колишнього радника прем'єр-міністра Юлії Тимошенко з питань вищої освіти – на посаду ректора ще на один термін.

І багато хто з вас, шановні мої прихильники, бачачи, що я є людиною, ще достатньо наповненою життєвою енергією, розчарований тим, що я засумнівався у доцільності і мені поборотись за посаду ректора у на наступних виборах, що відбудуться у вересні 2015 року.

Але мої сумніви у тому, чи варто мені брати участь у наступних ректорських перегонах, обумовлені одразу кількома причинами, першою із яких є те, що я уже відчув смак свободи, працюючи 5-й рік поспіль рядовим професором, котрий може собі дозволити говорити те, що думає, навіть якщо це не подобається начальству, і котрий не бажає протирати штани на тих засіданнях і зібраннях, які є обов'язковими для ректора і не є цікавими для рядового професора.

Тож із керівних мені нині більше до вподоби посада голови Вченої ради університету, працюючи на якій можна мати більше свободи у порівнянні з роботою на посаді ректора і зосередитись виключно лише на питаннях стратегії розвитку університету, не відволікаючись на вирішення поточних питань.

По-друге, і Адміністрація президента, і Кабмін, і наше Міністерство нині взяли курс на омолодження ректорського корпусу, а тому ректорові, старшому 70 років, що не відповідає проголошеній тенденції омолодження, не доводиться розраховувати на щиру підтримку на вищому рівні будь-якої з його ініціатив, навіть якщо він працюватиме не менш ефективно ніж Рейган, якого на другий термін президентом США обрали в 72 роки, або Черчіль, якого прем'єр-міністром Великобританії обрали в останній раз у 78 років, чи Борис Патон, якого останній раз обрали президентом НАН України у віці понад 90 років.

Але, навіть не будучи ректором, я маю можливість передавати свій ректорський досвід і допомагати вирішувати проблеми своєму старшому сину, доктору технічних наук, професору Віталію Мокіну, який вихований мною на принципах моралі, етики і дотримання правового поля та не заражений хворобою, яку зазвичай називають «усе для дому, усе для сім'ї» – але для цього потрібно, щоб колектив університету повірив у нього і обрав своїм ректором.

А про те, що Віталій Мокін є людиною, достойною бути ректором і знаною «наверху» уже не менше за мене, можна зробити висновок з оголошення, що недавно було вивішене на головному стенді оголошень університету, яким повідомлялось, що Віталія Мокіна обрано членом Громадської ради при міністерстві екології.

І оскільки Громадська рада при міністерстві екології не підпорядкована ні міністру екології, ні Кабміну, її члени делегуються відомими в Україні екологічними організаціями, а керівники обираються на першому засіданні ради консенсусним голосуванням, то можна стверджувати, що професор Віталій Мокін, якого обрано головою комісії з питань науки, освіти і євроінтеграції, у свої 40 років є авторитетним в Україні фахівцем і організатором в усіх цих напрямках діяльності. А те, що міжнародні організації, які спільно з Україною виконують нині серйозний екологічний та кліматичний дослідницький проект, призначили Віталія Мокіна експертом ОБСЄ з інформаційних технологій від України, свідчить про те, що він, який у складі міжнародних колективів науковців виконав раніше кілька міжнародних проектів по створенню комп'ютеризованих систем екологічного моніторингу для басейнів річок Південний Буг, Дністер, Прип'ять, Тиса та Сіверський Донець, визнається як фахівець з інформаційних технологій і ефективний організатор виконання наукових проектів у цьому напрямку і за кордоном. До речі, під час спільних обговорень питань виконання наукових проектів з міжнародним статусом, які проводяться англійською мовою, професор Віталій Мокін обходиться без перекладача.

Тож в разі обрання професора Віталія Мокіна ректором нашого університету ми отримаємо керівника, що відповідатиме і критерію омолодження ректорського корпусу, і сучасним вітчизняним вимогам, яким повинен задовольняти новообраний керівник вишу, і вимогам європейської інтеграції, причому з доповненням у вигляді мого більш ніж 20-річного ректорського досвіду, який теж насичений далеко не найнижчого рівня успіхами.

Але я, незважаючи на свої 72 роки, залишаю і за собою право взяти участь в ректорських перегонах 2015 року, однак лише у тому випадку, якщо відчую, що колектив університету вважає професора Віталія Мокіна ще занадто молодим для ректорської посади, і ймовірність обрання його ректором оцінюватиметься мною у передостанній день подачі заяви для участі у конкурсі як недостатня.

Складається враження, що для нашого ректора Володимира Грабка Закон України про вищу освіту законом не є!

Нещодавно я випадково дізнався, що наш ректор Грабко у грудні минулого року видав два накази, одним із яких порушив Закон України про вищу освіту, а другим порушив Постанову Кабінету Міністрів України. І оскільки зміст жодного із цих наказів не доведений до відома колективу університету, як того вимагає пункт перший Статті 79 Закону України про вищу освіту, то довести його до відома через свій сайт вирішив я.

Для початку, аби переконати усіх читачів, що я маю право оприлюднювати зміст цих наказів ректора на своєму сайті, я нагадаю усім суть пункту першого Статті 79 Закону України про вищу освіту. Отже – цитую:

«Стаття 79. Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти

1. Рішення та діяльність у сфері вищої освіти, крім інформації з обмеженим доступом, є відкритими. Інформація про процедури та результати прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційних веб-сайтах та у засобах масової інформації, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб».

А тепер по суті. *2-го грудня 2014 року* ректор Грабко видав *наказ під №267*, який має назву: *«Про зміни в структурі організації навчального процесу»*. Я процитую текст цього наказу, залишивши із досить довгої преамбули лише її перший та останній абзаци – отож:

«У теперішній час організація навчального процесу здійснюється під керівництвом першого проректора з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення. Йому ж підпорядкований і Головний Центр організації та методичного забезпечення навчання… З метою вдосконалення організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення та на виконання рішення ректорату від 01 грудня 2014 року (протокол №13)

н а к а з у ю:

1. Створити в структурі університету Центр моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу в підпорядкуванні першого проректора з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-педагогічного забезпечення Романюка Олександра Никифоровича.

2. Першому проректору з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-педагогічного забезпечення Романюку Олександру Никифоровичу: 2.1. Розробити положення про функціонування центру моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу. 2.2. Підібрати кандидатуру керівника центру моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу на громадських засадах з встановленням

надбавки за виконання посадових обов'язків. 2.3. Сформувати штат працівників вказаного підрозділу.

3.Начальнику ПФВ Шевчук Н.Г. внести зміни в штатний розпис. 4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор В.В. Грабко»

А далі цитата із Закону України про вищу освіту:

«Стаття 38. Робочі та дорадчі органи

1. Для вирішення поточних питань діяльності вищого навчального закладу утворюються робочі органи – ректорат, деканати, приймальна комісія, адміністративна рада тощо».

Із процитованого витікає, що ректорат утворюється *«для вирішення поточних питань діяльності вищого навчального закладу»*, а тому його рішенням не може бути утворений новий структурний підрозділ університету – Центр моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу, оскільки утворення нових структурних підрозділів у вищому навчальному закладі – *це прерогатива його Вченої ради*, що витікає із підпункту 6 пункту 2 Статті 36 Закону України про вищу освіту – цитую: *«Стаття 36. Вчена рада. 2. Вчена рада вищого навчального закладу: 6) ухвалює за поданням керівника вищого навчального закладу рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію структурних підрозділів;»*

Тож, *утворивши за рішенням ректорату новий структурний підрозділ в університеті* – Центр моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу, не винісши питання його утворення на засідання Вченої ради університету, *ректор Грабко суттєво перевищив надані йому законом повноваження*, перелік яких визначений статтею 34 Закону України про вищу освіту, серед яких немає дозволу ні самостійно ні за підтримки лише свого дорадчого органу – ректорату утворювати або реорганізовувати чи ліквідовувати якісь структурні підрозділи університету, адже згідно з законом ректор має право лише виходити на Вчену раду університету з ініціативою про створення нового структурного підрозділу.

І мені зрозуміло, чому ректор Грабко з такою ініціативою на Вчену раду університету не виходив, а вирішив утворити цей Центр своїм наказом, заручившись підтримкою цього рішення лише з боку вузького кола найближчих соратників, для яких і сьогодні ще воля ректора є вищою за вимоги закону чи Постанов Кабміну України.

Адже, якби він вийшов з цією ініціативою на Вчену раду університету, то почув би, по-перше, що, маючи уже в структурі університету *Головний Центр організації та методичного забезпечення навчання*, недоцільно створювати ще один центр аналогічного спрямування, яким буде *Центр моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу*.

По-друге, *члени Вченої ради університету нагадали б ректору про Постанову Кабміну України*, прийняту весною минулого року, *якою не лише заборонялось* в бюджетних організаціях до завершення АТО *створювати нові структурні підрозділи чи нові чиновницькі посади, але й пропонувалось* для економії бюджетних коштів *виводити із штатного розпису чиновницькі*

посади, які стали вакантними в результаті звільнення з якихось причин працівників, які ці посади посідали. А *невиконання ректором вимог Постанови Кабміну України теж є перевищенням ним своїх службових повноважень*.

Ну і по-третє, в грудні минулого року уже було відомо, що бюджетне фінансування освіти у 2015 році у зв'язку зі зменшенням ВВП та проведенням АТО буде суттєво зменшеним, що вимагатиме скорочення ряду структурних підрозділів в освітніх установах, таких, наприклад, як методичні відділи, що навіть виявилось прописаним в Законі України про Бюджет-2015, тож і про це ректору Грабку на засіданні Вченої ради університету її члени теж би нагадали.

А *тому шансів провести через Вчену раду університету рішення про створення ще одного Центру у ректора Грабка було мало*, а від нього явно хтось із його покровителів із когорти соратників Табачника-Суліми, досить впливових для нього і по-сьогодні, таке рішення під якусь конкретну особу провести вимагав – *тому він і ризикнув видати наказ без згоди Вченої ради університету*, мабуть розраховуючи, що до таких, як я, які можуть звернути увагу на незаконність процедури і перевищення ректором службових повноважень при утворенні Центру, зміст цього наказу дійде не скоро.

А тепер я хочу звернути увагу на пункт 2.3 наказу, яким проректору пропонується сформувати штат працівників Центру, кількість і конкретність посад у якому, до речі, в наказі не оговорена. Але, навіть, якщо це буде лише секретарша і той, що буде «моніторити», тобто той, хто буде підглядати у замкове вічко, що робить викладач в аудиторії (таке за радянських часів у нас уже було), слідкувати, хто із викладачів на скільки хвилин пізніше дзвінка зайшов в аудиторію, та скільки записів у журналі відвідувань є в завідувачів кафедр, то це означає, що у штаті Центру буде, як мінімум, двоє штатних співробітників з зарплатою, не нижчою мінімальної. І навіть у цьому випадку на зарплату цим двом штатним співробітникам Центру потрібно буде виділити не менше 30 тисяч гривень на рік, до яких ще додадуться обов'язкові нарахування – а це ще тисяч десять, тому навіть без врахування якихось доплат директору Центру, котрий буде виконувати директорські обов'язки на громадських засадах, на фінансування Центру потрібно буде виділити не менше 40 тисяч гривень на рік. І це в умовах, коли фінансування не вистачає навіть для нормального життєзабезпечення університету?

А далі я перейду до аналізу іншого *наказу ректора Грабка – №326-оп*, який видано 4-го грудня 2014 року, і який має назву: *«По особовому складу»*. З цього наказу я процитую лише два пункти – а саме:

«4. Полякова Андрія Павловича, професора кафедри АТМ, з 02.12.2014 р. увільнити від виконання обов'язків заступника директора навчально-наукового інституту машинобудування та транспорту з наукової роботи та міжнародного співробітництва на громадських засадах та зняти надбавку в 30% за складність, напруженість в роботі. Підстава: заява Полякова А.П. з відповідними резолюціями.

5. Д.т.н., проф. Полякова Андрія Павловича, професора кафедри АТМ, з 02.12.2014 р. призначити директором Центру моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу на громадських засадах та встановити надбавку за складність, напруженість в роботі 50% – в розмірі 1550 грн. 50 коп. з розрахунку на місяць за рахунок коштів спеціального фонду. Підстава: заява Полякова А.П. з відповідними резолюціями».

Із цього наказу видно, що *Центр створювався саме під професора Полякова А.П.*, якому стало мало посади заступника директора інституту з надбавкою 30% і захотілось посади директора Центру з надбавкою 50%. Але, якщо ми до тих 40 тисяч гривень, які уже нарахували вище для забезпечення хоча б мінімальною місячною зарплатою у 1218 грн. двох штатних співробітників Центру, додамо ще й тих біля 25 тисяч гривень, які підуть на надбавку Полякову та нарахування на неї, то тепер уже утримання Центру обійдеться університету у мінімум 65 тисяч гривень за рік. То чи не завелика це розкіш для університету в час, коли зменшується фінансування з бюджету і зменшується кількість студентів, які навчаються за контрактом і формують своїми проплатами за навчання спеціальний фонд, за рахунок якого ректор Грабко і збирається утримувати новостворений Центр?

Ознайомившись з цим наказом, я зайшов до першого проректора Романюка і запитав його – чому саме професора Полякова він вибрав на посаду директора Центру моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу, адже професор Поляков за своїм попереднім місцем роботи у Києві був фахівцем з танкових і тракторних двигунів, а за час роботи у нашому університеті додав до своєї наукової кваліфікації ще й автомобільні двигуни, але ніяк себе не зарекомендував ні як спеціаліст по моніторингу, ні як спеціаліст по інноваціям навчального процесу, про що свідчить також і те, що у минулому році, взявши участь у конкурсі на посаду директора Вінницького торгівельно-економічного інституту, він на засіданні Конференції трудового колективу цього інституту, який є структурним підрозділом Київського національного торгівельно-економічного університету, не отримав жодного делегатського голосу у свою підтримку.

І перший проректор Романюк мені відповів, що він Полякова не пропонував на посаду директора Центру, що це ініціатива ректора – як ректорською є і ініціатива паралельно Головному Центру, очолюваному доцентом Лисенком, який несе на своїх плечах увесь тягар організаційної та методичної роботи, створити ще й Центр, очолюваний професором Поляковим, з функціями, суть яких ще ніхто в університеті толком не знає.

А у мене в результаті цього аналізу склалося враження, що створення Центру під Полякова і призначення його директором цього Центру – це або аванс з боку нашого ректора тим особам з оточення Табачника-Суліми, які ще мають вплив у міністерстві і обіцяють нашому ректору підтримку під час осінніх ректорських перегонів, або підготовка колективу до підтримки кандидатури Полякова на майбутніх ректорських виборах, якщо сам Грабко уже зрозумів, що ймовірність його переобрання на новий термін є крайнє низькою, а тому він брати участь у ректорських перегонах не збирається, але

дуже не хоче, щоб перемогу на цих виборах здобув професор Віталій Мокін, який за 14 років роботи директором Інституту магістратури, аспірантури і докторантури нашого університету продемонстрував, що може бути ефективним менеджером, який жодного року за час директорства в ІнМАД не поступився першим місцем за ефективністю аспірантури навіть таким грандам, як Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут».

Відповідь завідувачу кафедри хімії і хімічної технології ВНТУ Анатолію Ранському

24 грудня секретар редколегії «Наукових праць ВНТУ» В'ячеслав Комар вручив мені – головному редактору цього журналу, функції якого я виконую за рахунок другої половини робочого дня професора, – листа від завідувача кафедри ХХТ ВНТУ Анатолія Ранського, якого він надіслав одночасно і проректору Сергію Павлову, заручившись також і візою директора Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля Василя Петрука, до структури якого входить кафедра ХХТ.

Лист цей став реакцією завідувача кафедри ХХТ Анатолія Ранського на моє рішення як головного редактора «Наукових праць ВНТУ» – електронного наукового журналу, якому ДАК МОН України дозволила публікувати в якості фахових лише статті з технічних наук – відмовити в публікації його статті, написаної за результатами, отриманими в галузі хімічних наук.

Цього ж дня я підготував відповідь завідувачу кафедри ХХТ Анатолію Ранському, яку вирішив у друкованому вигляді вручити йому та проректору Сергію Павлову, директору інституту Василю Петруку і секретареві редколегії «Наукових праць ВНТУ В'ячеславу Комару наступного дня під час засідання Конференції трудового колективу або засідання Вченої ради університету, яке планувалось провести одразу ж після завершення засідання Конференції.

Але ні на засідання Конференції трудового колективу, ні на засідання Вченої ради університету 25 грудня завідувач кафедри ХХТ Анатолій Ранський з невідомих мені причин не прийшов, тож я віддав копії своєї відповіді йому лише дотичним до цього листа – проректору Павлову, директору інституту Петруку і секретареві редколегії Комару та попросив директора інституту Петрука передати мою відповідь завідувачу кафедри ХХТ Ранському, який і по-сьогодні є заступником з наукової роботи директора інституту Петрука. До речі, обидва вони, будучи ще й завідувачами кафедр, і по-сьогодні обіймають по дві керівні посади – всупереч вимогам Закону України про вищу освіту, яким заборонено університетським посадовцям суміщувати дві і більше посади з адміністративно-управлінськими функціями. Що, виходячи з того, що їх

начальник – ректор університету Володимир Грабко обіймає одразу три посади з адміністративно-управлінськими функціями, і не дивно.

А для гарантованості того, що завідувач кафедри ХХТ, професор Ранський буде ознайомлений зі змістом моєї відповіді, я вирішив розмістити цю відповідь і на своєму сайті. Таке розміщення стало актуальним ще й тому, що дехто із членів Конференції трудового колективу, побачивши, що я вручаю якісь папери лише Павлову, Петруку і Комару, а іншим про зміст цих паперів нічого не кажу, закинули мені докір, що, виявляється, і я не завжди дотримуюся проголошеного законом про вищу освіту принципу прозорості і відкритості будь-яких рішень, що приймаються в університеті. Тож для того, щоб спростувати ці докори, далі я подаю текст моєї відповіді професорові Ранському.

Завідувачу кафедри ХХТ ВНТУ,
д.т.н., проф. Ранському А.П.
Копії: проректору ВНТУ Павлову С.В.,
директору ІнЕБМД Петруку В.Г.
головного редактора електронного
наукового журналу «Наукові праці ВНТУ»
д.т.н., проф., акад. НАПН України Мокіна Б.І.

В І Д П О В І Д Ь
на лист до редакції електронного наукового журналу «Наукові праці ВНТУ» та проректора Павлова С.В., що надійшов 24 грудня 2014 року з візою Петрука В.Г.

Шановний Анатоліє Петровичу!

Ваш лист зводиться до наступних зауважень і побажань:

1). Доцільно ввести в журнал новий розділ: «Екологія, хімія, ресурсозбереження та альтернативні види енергії», який вестимуть члени редколегії д.т.н.,проф. Петрук В.Г, та д.х.н., проф. Ранський А.П., після переведення їх із редакції розділу «машинобудування та транспорт», а також д.т.н., проф. Мокін В.Б та д.т.н., проф. Ткаченко С.Й, після переведення їх з редакцій розділів, відповідно, «Інформаційні технології та комп'ютерна техніка» і «Будівництво». Ввести також д.е.н., проф. Мороза О.В. та кількох докторів хімічних наук із ДонНУ.

2). Заявити «Наукові праці ВНТУ» як фахове наукове видання в галузі «технічних і хімічних наук».

3). Необхідно чіткіше прописати, які наукові статті публікує журнал.

4). Змінити «Правила оформлення та подання статей», оскільки вони не відповідають – цитую: «вимогам до наукових видань, які входять до наукометричних баз даних (Elsevier, Scopus та ін.),…надати «Інструкцію для авторів».

Даю відповіді у тій же послідовності.

1). В журнал, який визнано ВАК, а потім ДАК МОН України фаховим науковим виданням в галузі технічних наук, тобто в галузі наук з шифром 05, не можна вводити екологію, яка є спеціальністю із галузі біологічних наук з шифром 03 (з кореляцією з сільськогосподарськими науками з шифром 06 та медичними науками з шифром 14), як не можна вводити і хімію, яка відноситься до галузі хімічних наук з шифром 02. Що ж до альтернативних видів енергії, то вони становлять зміст спеціальності 05.14.08 із енергетичної підгалузі галузі технічних наук, а тому наукові статті з цього напрямку редколегія «Наукових праць ВНТУ» приймає до розгляду без обмежень.

Докторів хімічних і економічних наук в редколегію наукового журналу з технічних наук можна вводити лише у разі, якщо вони потрібні для з'ясування питань, дотичних до технічних наук, наприклад, якщо потрібно з'ясувати вплив якогось конкретного технічного обладнання на навколишнє середовище чи економічний ефект від його впровадження – і по кожному не профільному доктору наук потрібно давати роз'яснення при отриманні або підтвердженні статусу фахового видання для чого він введений в редколегію.

2). Для того, щоб заявити «Наукові праці ВНТУ» як фахове наукове видання в галузі не лише технічних, як є зараз, а і в галузі хімічних наук, як ви пропонуєте, необхідно, щоб до складу редколегії входили не менше 5 докторів хімічних наук, із яких не менше трьох повинні працювати на постійній основі в організації, при якій створено науковий журнал. А у ВНТУ окрім вас більше докторів хімічних наук немає, і залучення до складу редколегії докторів хімічних наук із ДонНУ чи ВДПУ (чи ВНАУ) ситуацію не поліпшує.

І якщо ви хочете мати в регіоні фахове видання з хімічних наук, то ви повинні домовитись з усіма ректорами університетів нашого регіону, в яких працюють доктори хімічних наук, щоб вони погодились на створення міжвузівського наукового журналу хімічного профілю з виданням його одним із цих вузів чи по черзі. І видавати його можна або один випуск в рік, або два випуски в рік, або чотири випуски в рік, або шість випусків в рік, або дванадцять випусків в рік. І, до речі, його вам буде легко включити в наукометричну базу Scopus, в яку охоче беруть вузько-орієнтовані журнали і не хочуть брати широко-профільні, якими є і наш «Вісник ВПІ», і наші «Наукові праці ВНТУ». Тож, якщо є бажання – дерзайте!

3). Як ви самі ж вказали, на сайті «Наукових праць ВНТУ» написано – цитую: «Журнал публікує статті, які містять нові теоретичні та практичні результати в галузі технічних наук». І в розрахунку на те, що науковці, які бажають опублікуватись в нашому журналі, розуміють, що і речення: «Публікуються огляди сучасного стану розробки важливих наукових проблем, матеріали міжнародних науково-технічних конференцій, які відбулися у ВНТУ» теж стосується лише технічних наук, що є зрозумілим без ще одного тавтологічного нагадування про це, оскільки ці два речення йдуть одне за одним. І з 2007 року, коли було започатковано електронний науковий журнал «Наукові праці ВНТУ», ви є першим, хто суті цих двох

взаємопов'язаних речень не зрозумів, тобто не зрозумів, що мова йде лише про огляди і матеріали з технічних наук і хімії тут місця немає.

До речі, ваші статті з хімічних наук за вашим бажанням ми завжди публікували в науковому журналі «Вісник ВПІ», незважаючи навіть на те, що він є фаховим виданням лише з технічних, економічних і педагогічних наук. Можливість такої публікації обумовлена тим, що згідно з Сертифікатом Держкомвидаву у «Віснику ВПІ» нам дозволено публікувати не лише статті з технічних, економічних і педагогічних наук, але і статті з фундаментальних наук, до яких відносять математику, фізику і хімію. Але публікувати то можна, але здобувачам з фундаментальних наук публікації у «Віснику ВПІ» фаховими не зараховуються, оскільки ми не змогли отримати статус фахового видання ні з фундаментальних наук загалом, ні з математики, фізики чи хімії зокрема із-за відсутності у ВНТУ трьох математиків з науковими ступенями доктора фізико-математичних наук, трьох фізиків з науковими ступенями доктора фізико-математичних наук і трьох хіміків з науковими ступенями доктора хімічних наук.

4). Вашому побажанню змінити «Правила оформлення та подання статей» ми не можемо піти назустріч, оскільки ці правила продиктовані тим, що наш журнал є електронним з розміщенням на сайті Центральної науково-технічної бібліотеки імені Вернадського, яка і диктує, як оформляти статті в електронному виданні у її базі.

І, до речі, хотів би звернути вашу увагу на те, що у кожному із наукових журналів, які входять до наукометричної бази Scopus, правила оформлення і подачі статей хоча б у якихось деталях, але відрізняються. І, наприклад, наші журнали – і «Наукові праці ВНТУ», і «Вісник ВПІ» – наукометрична база Google Scholar розміщує у тому ж варіанті оформлення, в якому ми їх розміщуємо в базі Центральної науково-технічної бібліотеки імені Вернадського, а для їх розміщення в наукометричній базі РІНЦ ми змушені кожний випуск трансформувати за допомогою наданої нам базою РІНЦ комп'ютерної програми.

І на завершення – не гоже, доктору хімічних наук, професору писати, що Elsevier – це наукометрична база, оскільки це є назва приватної фірми, якій належить і яка формує наукометричну базу Scopus.

З повагою і найкращими побажаннями у справі
відкриття міжвузівського наукового журналу з хімії і
хімічних технологій *Б.І. Мокін*
24 грудня 2014 року

Постскриптум: уже після того, як я підготував цей матеріал для розміщення на сайті, мені передали, що директор Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля, професор Василь Петрук вимагає, щоб я спростував ті свої слова, викладені в тексті попередньої інформації під назвою *«Роздуми напередодні останньої звітної доповіді ректора Володимира Грабка»***,** якими висловив думку, що бачу в ньому одного із

претендентів на участь у майбутніх виборах ректора ВНТУ. Тож, йдучи назустріч побажанню шановного професора Василя Петрука, заявляю, що від сьогодні я уже не бачу в його особі претендента на посаду ректора нашого університету.

Шляхи адаптації випускових кафедр ВНТУ до нового переліку спеціальностей

На днях мої київські друзі надіслали мені новий «Перелік галузей знань та спеціальностей вищої освіти для здобуття ІІІ рівня вищої освіти – І наукового ступеня», запропонований комісією, що була створена при міністерстві освіти і науки для його розроблення.

Звичайно, на стадії затвердження цього «Переліку» у Кабінеті Міністрів України якісь незначні зміни в ньому можуть виникнути, але основою, як мінімум, він буде, оскільки майже дослівно повторює той перелік галузей знань і спеціальностей вищої освіти, який діє в європейських країнах у відповідності з Міжнародним стандартом кваліфікацій освіти.

Тож, вступаючи у 2015 рік, в якому новий «Перелік» набере силу, усім нам, працюючим у Вінницькому національному технічному університеті, потрібно уже бачити шляхи адаптації наших випускових кафедр до нового переліку спеціальностей, акредитацію за якими невдовзі доведеться проходити.

Одразу з хочу зазначити, що суттєвої ломки значна частина випускових кафедр нашого університету (а точніше 14 із 33-ох) при переході на новий «Перелік» не зазнають, оскільки ті спеціальності зі старого переліку, за якими ці наші кафедри готують спеціалістів з вищою освітою рівня бакалавра і магістра нині, збережуться і у новому «Переліку».

Це (в порядку їх розміщення в наказі №268 від 01.12.2014 р., присвяченого структурним змінам в університеті):

- кафедра комп’ютерних систем управління – спеціальність «Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології»,
- кафедра автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки – спеціальність «Системна інженерія»,
- кафедра метрології та промислової автоматики – спеціальність «Метрологія та вимірювальна техніка»,
- кафедра промислового та цивільного будівництва – спеціальність «Будівництво та будівельні технології, гідротехніка»,
- кафедра містобудування та архітектури – спеціальність «Архітектура та містобудування»,
- кафедра теплоенергетики – спеціальність «Теплоенергетика»,
- кафедра обчислювальної техніки – спеціальність «Комп’ютерна інженерія»,
- кафедра програмного забезпечення – спеціальність «Програмна інженерія»,

- кафедра технології та автоматизації машинобудування – спеціальність «Машинобудування»,
- кафедра металорізальних верстатів та обладнання автоматизованих виробництв – спеціальність «Машинознавство та матеріалообробка»,
- кафедра автомобілів та транспортного менеджменту – спеціальність «Транспортні технології (за видами транспорту)»,
- кафедра технології підвищення зносостійкості – спеціальність «Металургія та металознавство»,
- кафедра електроніки – спеціальність «Мікро- та наноелектроніка»,
- кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем – спеціальність «Інформаційна безпека держави».

Що ж до іншої частини випускових кафедр нашого університету (а точніше 8 із 33-ох), то при переході на новий «Перелік» вони повинні зазнатипевної трансформації, оскільки ті спеціальності зі старого переліку, за якими ці наші кафедри готують спеціалістів з вищою освітою рівня бакалавра і магістра нині, у новому «Переліку» інтегровані у спеціальності більш широкого профілю. Тож потрібно буде вирішувати – чи вони об'єднуватимуться у більш потужні кафедри, що відповідатимуть новим інтегральним спеціальностям за їхнім профілем у новому «Переліку», чи залишатимуться у нинішньому стані, але одна із них стане основною для інтегрованої спеціальності, а інша стане кафедрою, яка готуватиме лише окремі спеціалізації в рамках інтегрованої спеціальності. Це:

- кафедра електричних станцій та систем – спеціальність «Електротехніка та електротехнології»,
- кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту – спеціальність «Електротехніка та електротехнології» – в частині електротехнічних систем електроспоживання,
- кафедра електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті – спеціальність «Електромеханіка»,
- кафедра відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів – спеціальність «Електромеханіка»,
- кафедра радіотехніки – спеціальність «Радіотехніка та телекомунікації»,
- кафедра телекомунікаційних систем та телебачення – спеціальність «Радіотехніка та телекомунікації»,
- кафедра проектування комп'ютерної та телекомунікаційної апаратури – спеціальність «Електронні пристрої та системи»,
- кафедра проектування медико-біологічної апаратури – спеціальність «Електронні пристрої та системи».

За спеціальністю «Менеджмент» нині у нашому університеті за різними спеціалізаціями готують бакалаврів і магістрів 5 кафедр – це:

- кафедра менеджменту будівництва та цивільної оборони,
- кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту – в частині енергетичного менеджменту,

- кафедра менеджменту та моделювання в економіці,
- кафедра фінансів і кредиту,
- кафедра підготовки менеджерів.

І оскільки у новому «Переліку» спеціальність «Менеджмент» відноситься до галузі економічних наук, то головною кафедрою по підготовці бакалаврів і магістрів менеджменту, очевидно, повинна стати кафедра менеджменту та моделювання в економіці. Що ж до кафедри фінансів і кредиту, то їй, очевидно, доведеться відновити стару назву – кафедра менеджменту з фінансово-кредитної діяльності – зі спеціалізацією саме у цьому напрямку. А підготовку менеджерів для будівництва та енергетики, доцільно, мабуть, доручити кафедрі підготовки менеджерів, яка нині готує менеджерів лише для промисловості, перевівши до її складу тих викладачів з інших кафедр, які викладають навчальні дисципліни саме у напрямках менеджменту будівництва та енергетики. Що ж до ще однієї кафедри економічного профілю – кафедри економіки промисловості та організації виробництва – то їй можна залишити підготовку бакалаврів для промисловості та статус консультуючої економічну частину дипломних проектів за усіма іншими спеціальностями, який вона має і зараз.

Але є 5 випускних кафедр у нашому університеті, які готують бакалаврів і магістрів за спеціальностями, яких у новому «Переліку» немає. Це:

- кафедра лазерної та оптико-електронної техніки,
- кафедра захисту інформації,
- кафедра комп’ютерних наук,
- кафедра комп’ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки,
- кафедра екології та екологічної безпеки.

Щодо кафедри лазерної та оптико-електронної техніки то відносно неї напрошується для реалізації один із двох варіантів – або вона об’єднається з кафедрою електронних пристроїв та систем, якщо в цю кафедру об’єднаються кафедра проектування комп’ютерної та телекомунікаційної апаратури і кафедра проектування медико-біологічної апаратури, або вона продовжить функціонувати під тією ж назвою, що й зараз, але відкриє однойменну спеціалізацію в рамках спеціальності «Електронні пристрої та системи». Однак в обох випадках ця кафедра повинна буде перейти до структури факультету радіотехніки, зв’язку та приладобудування.

У кафедри захисту інформації, оскільки вона спеціалізується саме по захисту інформації в комп’ютерних системах і мережах як апаратними так і програмними засобами, можливими є аж чотири варіанти подальшого функціонування – або вона приєднується до кафедри обчислювальної техніки в рамках спеціальності «Комп’ютерна інженерія», або вона приєднується до кафедри програмного забезпечення в рамках спеціальності «Програмна інженерія», або та частина кафедри, яка займається апаратними засобами захисту інформації, переходить на кафедру обчислювальної техніки, а та

частина кафедри, яка займається програмними засобами захисту інформації, переходить на кафедру програмного забезпечення, або вона продовжить функціонування під тією ж назвою, що й зараз, але відкриє однойменну спеціалізацію в рамках спеціальності «Комп'ютерна інженерія» чи «Програмна інженерія», чи одночасно в рамках обох цих спеціальностей.

А у кафедри комп'ютерних наук, яка нині випускає бакалаврів і магістрів, що створюють програми для реалізації штучного інтелекту, є два варіанти подальшого функціонування – або вона приєднується до кафедри програмного забезпечення і залишається у складі нині ще інституту, а з лютого 2015 року уже факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, або вона починає спеціалізуватись на підготовці спеціалістів за спеціальністю «Інформатика», що входить до підгалузі фізико-математичних наук у галузі природничих наук, відкриття якої директором Інституту АЕКСУ, проф. Бісікало О.В. уже вийшло на завершальну стадію при відсутності у нього власної кафедри, яка буде випускною для даної спеціальності, оскільки кафедра автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки, професором якої нині є за сумісництвом директор інституту Олег Бісікало, є випускною для спеціальності «Системна інженерія», котра увійшла і у новий «Перелік». У цьому випадку кафедру комп'ютерних наук потрібно буде перейменувати в кафедру інформатики і перевести на факультет КСУ, деканом якого з лютого 2015 року буде той же таки проф. Бісікало.

Щодо кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки, то її завідувач, професор Віталій Мокін уже започаткував процес відкриття нової спеціальності «Кібернетика і системний аналіз», яка, як і «Інформатика», входить до підгалузі фізико-математичних наук у галузі природничих наук. Кафедра Віталія Мокіна, на якій на 0,5 ставки професора працюватиму і я, випускатиме спеціалістів як за основною спеціальністю «Кібернетика і системний аналіз», так і за спеціалізацією «Екологічна кібернетика і системний аналіз проблем моніторингу довкілля», яка добре корелюється з нинішньою спеціальністю «Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг», за якою ця кафедра готує спеціалістів нині. У процесі отримання ліцензії на спеціальність «Кібернетика і системний аналіз» не останню роль відіграватиму і я, як єдиний доктор наук у нашому університеті, який захищав докторську дисертацію саме з кібернетики у ті роки, коли вона ще входила до переліку наукових спеціальностей, і якого і понині за характером наукових публікацій кібернетичного спрямування добре знають усі члени фахової комісії з цієї спеціальності при Міністерстві освіти і науки України, очолюваної ректором НТУУ «КПІ», академіком Михайлом Згуровським.

Найскладнішою доля вимальовується у кафедри екології та екологічної безпеки, оскільки в якості спеціальностей у новому «Переліку» ні екологія, ні екологічна безпека не передбачені. Є лише спеціальність «Безпека життєдіяльності» в галузі знань «Національна безпека», яка є дотичною до екології та екологічної безпеки. Але у нашому університеті у складі

Інституту машинобудування та транспорту є кафедра безпеки життєдіяльності, яка викладає однойменну навчальну дисципліну для усіх інших спеціальностей, тож, скоріш за усе, саме вона і претендуватиме стати випускною за спеціальністю «Безпека життєдіяльності». А кафедрі екології та екологічної безпеки кафедра безпеки життєдіяльності може запропонувати влитись в її ряди зі своїми навчальними дисциплінами. Тож між цими кафедрами в процесі боротьби за те, яка із них буде головною для спеціальності «Безпека життєдіяльності», може спалахнути конфлікт інтересів. Нині професором Віталієм Мокіним, який є головою Комісії з питань освіти, науки і євроінтеграції Громадської ради при міністерстві екології, зроблено ряд кроків на шляху збереження екологічної спеціальності в «Переліку», але чи не запізно до нього звернулись екологи для формування впливу на комісію, яка розробила цей «Перелік» і підготувала його уже до передачі в Кабмін України на затвердження, сьогодні однозначну відповідь дати не можна. Будемо сподіватись, що ці кроки усе-таки не виявляться запізнілими.

Ну і наостанок – у деяких випускних кафедр із числа тих, що готують бакалаврів і магістрів зі спеціальностей, котрі за новим «Переліком» стануть більш широкими, необхідно буде трохи скоригувати назву, щоб вони віддзеркалювали суть цих нових більш широких спеціальностей. Наприклад, якщо основною випускною кафедрою для інтегрованої спеціальності «Електротехніка та електротехнології» стане нинішня кафедра електричних станцій та систем, то одним із варіантів її нової назви може стати «Кафедра електротехніки та технологій генерації і передачі електроенергії». У цьому випадку кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту може залишатись кафедрою електротехнічних систем електроспоживання, що готуватиме бакалаврів і магістрів за однойменною спеціалізацією в рамках спеціальності «Електротехніка та електротехнології». Але якщо ця кафедра після вилучення з неї навчальних дисциплін з енергетичного менеджменту стане малочисельною, то варто буде приєднати до неї загально-інженерну кафедру теоретичної електротехніки та електричних вимірювань, назвавши об’єднану випускну кафедру кафедрою електротехніки, електричних вимірювань та електротехнічних систем електроспоживання.

Інший приклад – якщо основною випускною кафедрою для інтегрованої спеціальності «Електромеханіка» стане нинішня кафедра електромеханічних систем автоматизації у промисловості та на транспорті, то її необхідно буде назвати кафедрою електромеханіки та електромеханічних систем автоматизації. У цьому випадку назва кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів може трансформуватись до назви «Кафедра електромеханічних силових систем відновлювальної енергетики і транспорту» – і готуватиме вона бакалаврів і магістрів з однойменної спеціалізації. Не лишнім, на мій погляд, буде нагадати, що згідно з новим Законом України про вищу освіту відкриття спеціалізацій в рамках ліцензованих спеціальностей та

структурних підрозділів для їх реалізації не потребує узгодження ні з міністерством, ні з Національним агентством забезпечення якості освіти – це виключне право Вчених рад університетів.

Ось така картина вимальовується у нашому університеті стосовно перспектив випускних кафедр у наступному році, з приходом якого я вас, шановні мої читачі, щиро вітаю і бажаю усім вам здоров'я, щастя, особистих успіхів, встановлення миру в нашій країні та серйозних досягнень усім нам в боротьбі з корупцією та у справі реформування країни в усіх напрямах життєдіяльності.

Регіональний відбиток ТІНІ ТАБАЧНИКА

Нещодавно, «прогулюючись» в інтернеті, я натрапив на статтю Миколи Іванюка, опубліковану 30 грудня 2014 року на сайті *«Галицького кореспондента»* під назвою *«ТІНЬ ТАБАЧНИКА»*, головним героєм якої є Євген Суліма, котрий разом зі своїм шефом Табачником входив до когорти найвідданіших членів команди Януковича.

Стаття написана цікаво, пересипана фактами, що характеризують діяльність Євгена Суліми на посаді першого заступника міністра освіти і науки, тож її варто кожному освітянину прочитати самому. А тому я не буду переоповідати зміст цієї статті, а лише для зацікавленості процитую назви її окремих рубрик – це (в порядку слідування): *«Електронний ляп»*, *«Схилення до благодійності»*, *«Як «фільтрують» ректорів»*, *«Цікава «Глобалістика»*, *«Мистецтво неможливого»*, *«Підпільний мільйонер?»*

Процитую я також заключний абзац цієї статті, який звучить так: *«Якщо б Табачник дійсно не повернувся б до міністерства, а в його крісло всівся Суліма? Людина, яка ніколи не виходила із тіні свого авторитетного шефа, але при цьому встигла засвітитись у не дуже чемних справах, стала б остаточним вироком вітчизняній освіті. Бо Євген Миколайович – людина кар'єри, а не справи. Керівник цілої системи, якою він не цікавиться і якої не любить та не розуміє. Але дуже спритно використовує»*. Як ви уже здогадалися, шановні читачі, фактаж рубрик – *«Схилення до благодійності»* та *«Як «фільтрують» ректорів»* – у статті Миколи Іванюка побудований на тих матеріалах, що були опубліковані на моєму сайті під час мого протистояння – тоді ще ректора ВНТУ у 2010 році з першим заступником міністра Євгеном Сулімою. А тому у цьому матеріалі я не повторюватиму знову детальний аналіз тих подій, які описані у моїй 13-й історико-публіцистичній електронній книзі *«Початок вибіркового електронного літопису, або ранній постювілейний період»*, що розміщена на цьому ж сайті в рубриці «Інформаційний блок», а зверну увагу лише на те, що ця *«ТІНЬ ТАБАЧНИКА»* не змогла б втілити в життя жодного зі своїх замислів, описаних у статті Миколи Іванюка, якби не мала у столиці та в регіонах своїх «відбитків».

Ось про один із таких «регіональних відбитків ТІНІ ТАБАЧНИКА» я і поведу мову.

На Вінниччині таким «регіональним відбитком ТІНІ ТАБАЧНИКА» у 2010 році став ректор Вінницького національного технічного університету Володимир Грабко, для обрання якого ректором перший заступник міністра Євген Суліма під час виборів на Конференції трудового колективу пішов на порушення статті Кримінального Кодексу України про конфлікт інтересів, заявившись в якості офіційного представника міністерства на засідання Конференції, незважаючи на наявність мого звинувачення його у вимаганні сплати більше 58 тисяч гривень спонсорського внеску харківській фірмі і його судового позову до мене про захист честі та гідності. Пішов Суліма і на порушення Статуту університету, яке проявилось у тому, що він, усівшись самовільно в президію Конференції, змусив голову Конференції Василя Ковальчука виконувати усі його розпорядження під час проведення засідання – у тому числі і такі, як заборона надавати слово для виступу моїм прихильникам. Пішов Суліма і на пряме залякування делегатів Конференції усілякими негараздами для університету, якщо вони віддадуть свої голоси не за Грабка, а за Мокіна, що зафіксовано на диктофоні. Пішов він і на порушення Закону про інформацію, заборонивши бути присутніми на Конференції журналістам вінницьких ЗМІ.

І уже віддячуючи Євгену Сулімі за «подароване» ним шляхом здійснення тиску на колектив крісло, новоспечений ректор ВНТУ Володимир Грабко, ще навіть не прибувши до університету після призначення ректором, телефонним дзвінком з дороги із Києва до Вінниці, заборонив вченому секретареві університету Анатолію Поплавському оформляти протокол засідання Вченої ради університету, яке відбулося під головуванням першого проректора Олександра Романюка того ж дня, і на якому мене було одноголосно проголошено Почесним ректором ВНТУ – у повній відповідності з нормою Закону України про вищу освіту, в якій виписано, що ректор, котрий відпрацював на ректорській посаді не менше 10 років підряд, заслуговує на те, щоб після залишення посади ректора бути обраним Вченою Радою вищого навчального закладу Почесним ректором, а я, нагадаю, на цій посаді відпрацював безперервно 21 рік, вивівши ВНТУ в двадцятку кращих університетів України і домігшись присвоєння статусу національного. До речі, іншим телефонним дзвінком з дороги із Києва до Вінниці Володимир Грабко, ще офіційно не вступивши на посаду ректора, заборонив першому проректору Олександру Романюку підписувати цей протокол в разі, якщо вчений секретар Анатолій Поплавський ослухається і протокол засідання ради про моє обрання Почесним ректором усе-таки оформить. І уже за один лише цей поступок Володимир Грабко заслуговує на статус «регіонального відбитку ТІНІ ТАБАЧНИКА». А були ще й інші – після складення мною ректорських повноважень була ще й відмова доручити мені керувати кафедрою, мною ж раніше створеною для підготовки спеціалістів за мною ж відкритою профільною мені за базовою освітою електромеханічною спеціальністю, яку Грабко, навіть ставши ректором і не будучи електромеханіком ні за базовою освітою, ні за науковими ступенями кандидата та доктора наук, залишив за собою. А була ще й відмова в

порушення відповідної норми Закону України про вищу освіту, продубльованої у Статуті університету, призначити мене радником ректора з зарплатою хоча б мінімального рівня, яку він, не призначивши мене радником, забрав собі в якості частини надбавки до своєї і без того немаленької ректорської зарплати. До речі, для забезпечення другої частини надбавки до своєї ректорської зарплати Грабко відібрав надбавки до зарплати в усіх інших працівників університету, які їх мали раніше. Були також ще й інші прояви вдячності ректора Володимира Грабка першому заступнику міністра Євгену Сулімі – ну, наприклад, була відмова (всупереч відповідним положенням нормативного міністерського документу) допустити мій науковий проект і науковий проект мого сина, доктора технічних наук, професора Олександра Мокіна до участі в другому – міністерському – турі конкурсу наукових проектів, що фінансуються з бюджету міністерства. Тож, як бачите, шановні читачі, на статус *«регіонального відбитку ТІНІ ТАБАЧНИКА»* наш ректор Володимир Грабко заслуговує на усі 100%. А для тих, кому недостатньо цих аргументів, я у підтвердження висловленого мною визначення можу привести ще й такий – саме з подачі Євгена Суліми новоспеченого ректора ВНТУ Володимира Грабка одразу ж після призначення, незважаючи на відсутність будь-якого, хоча б деканського досвіду керівництва навчальним процесом в усіх його проявах, було включено до складу акредитаційної колегії міністерства і призначено Головою міністерської науково-методичної комісії з електротехніки та електромеханіки, а також кооптовано до складу очолюваного Табачником та Сулімою Комітету по присудженню Державних премій України в галузі освіти. Ось таким він є цей *«регіональний відбиток ТІНІ ТАБАЧНИКА»* на Вінниччині. І мабуть цей *«регіональний відбиток»* добре справлявся з задачами, поставленими *«ТІННЮ ТАБАЧНИКА»*, інакше йому ще один заступник Табачника – Дніпров – не призначив би з 1-го січня 2013 року зарплату у розмірі 20 тисяч 338 гривень, збільшивши більше ніж у два рази ту ректорську зарплату у 8 тисяч 400 гривень, яку Грабко отримував до 31 грудня 2012 року.

Але я плекаю надію, що уже скоро те СОНЦЕ, після сходу якого щез і сам ТАБАЧНИК і його ТІНЬ, підніметься настільки високо, що щезнуть і РЕГІОНАЛЬНІ ВІДБИТКИ цієї ТІНІ, чого нам у ВНТУ доведеться чекати уже не так і довго, оскільки термін ректорської каденції Володимира Грабка завершується у першій декаді вересня нинішнього року.

Такому кінцю ректорської кар'єри не позаздриш!

Вчора за звичкою десь біля 12 години ночі перед тим, як лягти спати, я зайшов в інтернет на Фейсбук і побачив у стрічці новин таке повідомлення, від ознайомлення з яким у мене і сон пропав. А я прочитав:

Міносвіти позбавило ректора вінницького педуніверситету Шестопалюка вчених звань

12 січня 2015, 21:08

Чутки, що ширилися Вінницею про те, що 31 грудня ректор Вінницького державного педагогічного університету Олександр Шестопалюк пішов у відставку, схоже, мають під собою підгрунтя із кримінальним слідом. У місцевій пресі неодноразово публікували матеріали про шахрайські дії професора Шестопалюка, які пов'язані саме із тим, яким чином отримав Шестопалюк вчене звання професора.

Наказом Міністерства освіти та науки України екс-ректора позбавлено вчених звань доцента та професора, а також направлено матеріали до правоохоронних органів з метою перевірки та надання юридичної оцінки.

Цікаво те, що на офіційному сайті педагогічного університету ректором університету залишається досі Шестопалюк.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

м. Київ
12.01.2015 No 6

Про затвердження рішення атестаційної колегії МОН

Відповідно до рішення атестаційної колегії Міністерства (протокол No 8 від 22 грудня 2014 року)

НАКАЗУЮ:

1. Скасувати рішення атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 18 лютого 2003 року (протокол No 1/58-Д) в частині присвоєння Шестопалюку Олександру Васильовичу вченого звання доцента кафедри психологічних і педагогічних дисциплін.

2. Скасувати рішення атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 28 квітня 2004 року (протокол No 2/18-П) та наказ МОН України від 05.05.2004 No 371 у частині присвоєння Шестопалюку Олександру Васильовичу вченого звання професора.

3. Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації (Криштоф С.Д.) направити матеріали справи до правоохоронних органів для належного реагування щодо виявлених фактів.

4. Управлінню зв'язків з громадськістю та забезпечення діяльності Міністра (патронатній службі) (Загоруйко Ю. А.) внести відповідні відмітки у справи архіву та оприлюднити наказ в газеті «Освіта України».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Гевка А.Є.

Виконуюча обов'язки Міністра І. Р. Совсун

Більше читайте тут: http://vn.presspoint.in.ua/2015/01/12/31461

А тепер я зроблю невеличкий коментар до вище приведеної інформації.

У 2006 році під назвою *«Друге дихання, або з чужої пісні слова не викинеш»* побачила світ 9-а книга із моєї історико-публіцистичної серії, в якій у розділі *«Із чужої пісні слова не викинеш»*, викладеному на сторінках

78-91, здійснено детальний аналіз усіх тих подій, що пов'язані з незаконним присвоєнням Олександру Шестопалюку як вченого звання доцента, так і вченого звання професора. І для тих, кого це цікавить, повідомляю, що ця книга є виставленою на моєму персональному сайті на головній сторінці в інформаційному блоку, а тому, зайшовши на мій сайт mokin.com.ua, кожен може усі ті події відновити в пам'яті та ознайомитись з усіма тими документами, які використані в процесі аналізу.

Оскільки у цьому аналізі згадуються також і моя 7-а книжка: *«Перші підсумки»*, що побачила світ у 2004 році, і моя 8-а книжка: *«Що за горизонтом?»*, що побачила світ у 2005 році, в яких теж є оцінка окремих фактів із діяльності Олександра Шестопалюка, але які не виставлені на моєму сайті, то аби не відсилати читачів до Вінницької обласної наукової бібліотеки імені Тимірязева, повідомляю, що у *«Перших підсумках»* про Олександра Шестопалюка мова йде лише у розділі *«Моє бачення листопадово-грудневого зрізу подій»*, в частині, викладеній на сторінках 504-508, а у *«Що за горизонтом?»* йому присвячено всього пів сторінки на сторінці 97 у розділі *«Вибори ректора у ВДПУ»* – і витрачати час на пошук та ознайомлення з цими матеріалами навряд чи доцільно, оскільки вони висвітлені у той чи інший спосіб опосередковано і у книзі: *«Друге дихання, або з чужої пісні слова не викинеш»*, яка є на сайті.

А повертаючись до приведеного вище наказу міністра, хочу відзначити, що наслідки його пункту третього суттєво залежатимуть від того, як поверне справу слідчий. І в разі, якщо він розглядатиме її лише за статтею *«Підробка документів»*, то ця справа буде закритою у зв'язку з завершенням терміну давності, оскільки таке звинувачення не відноситься до тяжких, а відноситься до таких, термін давності для яких не перевищує 3-х чи 5-и років.

Якщо ж слідчий розглядатиме цю справу за статтею *«Шахрайство»* з супроводом у вигляді значних незаконних витрат державних коштів в розмірі ректорської зарплати за 10 років, то він кримінальну справу порушить, оскільки вона уже відноситиметься до тяжких з терміном давності 10 років і зі здійсненням незаконних дій не лише 10 років тому, а і в усі наступні роки аж до кінця 2014 року. А за це уже можна буде отримати такий термін ув'язнення, на який і амністія не розповсюджується.

Але Олександр Шестопалюк свій вибір зробив ще у 2004 та 2005 роках – і не один я його попереджав, що так робити не можна, що рано чи пізно доведеться відповідати, а тому і винуватити він може тепер лише самого себе.

Аналіз двох наказів ректора Грабка, що входять в протиріччя один з одним

Нещодавно мені попав на очі повний текст наказу №268 від 01.12.2014 року, виданого нашим ректором під назвою *«Про структурні зміни в університеті»*, зміст якого входить в протиріччя зі змістом наказу №179 від

22.06.2012 року, виданого ним же два з половиною роки тому під назвою *«Про структурні зміни в інститутах університету»*.

Суть протиріччя в тому, що наказом №179 в нашому університеті були ліквідовані факультети і залишені навчально-наукові інститути, а наказом №268 факультети через два з половиною роки відновлюються, а навчально-наукові інститути ліквідуються.

Ось як звучав перший абзац преамбули наказу №179: *«На сьогоднішній день у структурі університету функціонують вісім навчально-наукових інститутів, в семи з яких структурними підрозділами є чотирнадцять факультетів, по два в кожному інституті. Така структура передбачала розбудову університету, нарощення загальної кількості студентів та покращення керованості навчальним, науковим і виховним процессами»*.

А ось як звучав останній абзац преамбули та перший абзац наказової частини того наказу: *«На підставі викладеного та відповідно до рішення ректорату від 18.06.2012 р. (протокол №41) та Вченої ради від 21.06.2012 р. (протокол №11)* ***Н А К А З У Ю:1. Ліквідувати з 03.09.2012 р.*** *в структурі навчально-наукових інститутів* ***такі факультети****: (далі йде перелік усіх 14 факультетів, що ліквідуються)»*

А тепер вчитаємось в перший абзац преамбули виданого через два з половиною роки наказу №268, який звучить так: «На сьогоднішній день в структурі університету функціонують вісім навчально-наукових інститутів, що передбачало в плані розбудови університету нарощення загальної кількості студентів одночасно з покращенням керованості навчальним, науковим і виховним процесами та створення в подальшому в структурі кожного інституту по декілька факультетів».

І ось як звучить останній абзац преамбули та перший абзац наказової частини цього наказу: *«На підставі викладеного та відповідно до рішення ректорату від 27.10.2014 р. (протокол №8), Вченої ради від 30.10.2014 р. (протокол №3) та конференції трудового колективу від 31.10.2014 р. (протокол №2)* ***Н А К А З У Ю: 1. Створити з 01.02.2015 р.*** *в структурі університету на базі навчально-наукових інститутів* ***такі факультети****: (далі йде перелік усіх 7 факультетів, що утворюються замість 7 навчально-наукових інститутів, що ліквідуються)»*.

Виходячи з порівняльної логіки преамбул і наказових частин цих наказів, у 2012 році факультети ліквідовувались для того, щоб у 2014 році їх створити знову, демонструючи цим і два з половиною роки тому, і нині бурхливу діяльність адміністрації по реформуванню структури університету, – діяльність, яка, фактично, виявилась рухом по колу, і яка через два з половиною роки привела структуру університету майже до того ж вигляду, який вона мала на старті цього реформаторського процесу.

І єдиним досягненням цього реформаторського процесу після його старту було збільшення з 1-го січня 2013 року місячної зарплати нашому ректору Володимиру Грабку з 8 тисяч 400 гривень до 20 тисяч 338 гривень, що дозволило йому лише у 2013 році отримати додатково до основної бюджетної зарплати, яка за рік теж склала не маленьку суму у 100 тисяч

гривень, ще майже 140 тисяч гривень зі спеціального фонду університету, який формується з грошей, отриманих за надані платні послуги.
До речі, в процесі аналізу змісту наказу №179, який викладено на цьому ж сайті 26.08.2012 року, ще два з половиною роки тому я пропонував як альтернативу ліквідації факультетів наступне рішення – цитую:

«Звичайно, в усіх у вас, шановні колеги, а у ректора, професора Грабка у першу чергу може виникнути запитання: «А чи не можна ввести в законодавче поле варіант структурних змін, запропонований ректором у його наказі №179?»

Відповідаю: *«Можна! Але, по-перше, скасовувати цей наказ, яким в університеті вводяться норми, що не відповідають Закону України про вищу освіту, ректору все-одно треба; по-друге, у новому наказі потрібно «ліквідацію усіх 14 факультетів», внаслідок якої в університеті всупереч нормам Закону України про вищу освіту запроваджується безфакультетна структура, замінити «об'єднанням факультетів у кожному із 7 навчально-наукових інститутів» зі збереженням за кожним об'єднаним факультетом назви навчального-наукового інституту, який в результаті цих дій ліквідується, оскільки не може існувати навчально-науковий інститут в складі лише одного факультету, що автоматично приводить і до скасування посад директорів інститутів; по-третє, декану кожного об'єднаного факультету потрібно запланувати, як того вимагають нормативні документи вищої школи, не по три, а лише по два заступники (один з навчальної та навчально-виховної роботи, а другий з наукової та науково-методичної роботи); по-четверте, на термін до обрання за конкурсом обов'язки деканів об'єднаних факультетів покласти, як того вимагає КЗПП, на одного із деканів факультетів, що об'єднуються, а обов'язки заступника декана з навчальної та навчально-виховної роботи покласти на другого із деканів факультетів, що об'єднуються. Але, як ви розумієте, шановні колеги, такий варіант уведення в законодавче поле ініціативи ректора, закладеної у його наказі №179, не знайде підтримки ні в нинішніх директорів інститутів, оскільки вони автоматично втрачають свої директорські посади, ні в нинішніх заступників директорів інститутів з наукової роботи, оскільки вони, переходячи з посад заступників директорів на посади заступників деканів, по-перше, втрачають в іміджі, по-друге, втрачають 10% зарплати, по-третє, отримують за рахунок науково-методичної складової додатковий обсяг роботи»*.

Як видно з процитованого вище витягу з моєї публікації на сайті від 26.08.2012 р., *деканові факультету*, як того вимагають нормативні документи вищої школи, котрі не входять у протиріччя і з новим Законом України про вищу освіту, *я пропонував зберегти лише двох заступників*, а якщо ми подивимось відповідну норму, що вводиться згідно з нинішнім наказом №268 ректора Грабка, то побачимо, що *цим наказом кожному декану пропонується призначити по три заступники* – цитую: *«5. Затвердити керівний склад вказаних вище факультетів у складі: декан, заступник декана з навчально-методичної роботи, заступник декана з*

наукової роботи та міжнародного співробітництва, заступник декана з навчально-виховної роботи».

І оскільки наказом №268 кожному заступнику декана пропонується встановити надбавку до зарплати у розмірі 30%, що дорівнюватиме приблизно 1000 гривень прямих виплат та ще біля 300 гривень нарахувань, то, враховуючи те, що «лишніх» заступників декана цим наказом пропонується аж 7, їхні надбавки в рік коштуватимуть університету біля 110 тисяч гривень, що в нинішніх умовах недостатнього фінансування університету з боку держави навряд чи є кроком раціональним.

До речі, навряд чи є кроком раціональним і призначення заступника декана з міжнародного співробітництва, оскільки факультет не є юридичною особою, а організація, що не має статусу юридичної особи, не може бути стороною міжнародних угод, а тому і у керівника такої організації не повинно бути заступника з міжнародного співробітництва. Університет є юридичною особою, тому у його керівника є заступник з міжнародного співробітництва у статусі проректора, який усі задачі міжнародного співробітництва розв'язує з залученням штату однойменного Головного центру, співробітникам якого при розв'язанні цих задач дозволяється залучати і деканів факультетів, і їх заступників, і завідувачів кафедр. Що ж до іноземних студентів, то, оскільки вони навчаються у складі змішаних академічних груп, керівництво їх діяльністю як під час навчального процесу, так і за його межами, покладається на декана факультету та його заступників з навчальної і навчально-виховної чи наукової і науково-методичної роботи.

А тепер я хочу звернути увагу на третій підпункт третього пункту наказу №268, який присвячено призначенню виконувачів обов'язки деканів факультетів, що утворюються з 01.02.2015 р., і який звучить так – цитую: *«3. Призначити виконувачами обов'язків декана з 01.02.2015 р. з подальшим обранням за конкурсом: 3.3. Леонтьєва Василя Олександровича – факультету ЕЕЕМ за його згодою»*.

Я нагадаю, у 2012 році доцент Василь Леонтьєв був обраний на посаду директора Інституту електроенергетики та електромеханіки з порушенням Конституції України та нормативних документів вищої школи і Статуту університету, оскільки при визначенні делегатів Конференції трудового колективу від вдвоє більших за чисельністю кафедр було обрано делегатами таку ж кількість осіб, як і від кафедр, вдвоє менших за чисельністю, що є порушенням конституційних прав людини по відношенню до працюючих на кафедрах з більшою чисельністю. Крім того, згідно з нормативними документами вищої школи та Статутом університету не менше ніж 75% делегатів конференції повинні були складати особи, які працюють за основною посадою науково-педагогічними працівниками, а в дійсності виявилось, що науково-педагогічних працівників у складі делегатів конференції, яка обирала директора інституту ЕЕЕМ, було менше 75%. Я після цих виборів на своєму сайті вказав ректору Грабку на ці порушення, але, незважаючи на їх наявність, ректор підписав наказ і уклав контракт з доцентом Леонтьєвим, яким призначив його директором Інституту ЕЕЕМ на

5 років. Не відмінив ректор свого наказу про призначення Василя Леонтьєва директором ІнЕЕЕМ і після того, як на початку літа 2014 року інспектори ДІНЗ, що перевіряли цей факт за вказівкою першого заступника міністра, підтвердили в своєму Акті перевірки, що вище вказане подвійне порушення під час виборів директора ІнЕЕЕМ мало місце.

А тому само собою напрошується запитання: *«Під впливом яких таких надзвичайних обставин знаходиться наш ректор Володимир Грабко, що навіть після ліквідації інститутів і утворення на їх основі факультетів, він своїм наказом призначає виконувачем обов'язків декана факультету ЕЕЕМ Василя Леонтьєва – людину, яку не можна призначати на цю посаду в принципі, оскільки стосовно неї в Акті перевірки комісією ДІНЗ відзначено, що вона була призначена директором ІнЕЕЕМ з подвійним порушенням, допущеним під час виборів?»*

Тож для дотримання тієї вимоги нормативних документів вищої школи, згідно з якою ліквідація недоліків, вказаних в Акті ДІНЗ, є дійством обов'язковим, виконувачем обов'язків декана факультету на той тримісячний термін, який дозволено виконувати обов'язки декана до обрання на цю посаду когось за конкурсом, ректор Володимир Грабко зобов'язаний був поставити або одного із двох нині діючих заступників Василя Леонтьєва, або будь-якого викладача цього факультету, який має вчене звання хоча б доцента і уже проявив свої організаційні здібності на якійсь посаді з адміністративно-управлінськими функціями. А він поставив того, хто є порушником і конституційних норм і вимог нормативних документів вищої школи – ну не віриться, що це зроблено лише на прохання когось із друзів Василя Леонтьєва, адже усі вони після минулорічної Революції гідності перестали бути впливовими на нашій Вінниччині людьми. А тому, на мій погляд, так триматись за кандидатуру Василя Леонтьєва, незважаючи на усе вище сказане, у ректора Володимира Грабка є якісь інші причини!

До речі, я дивуюсь і самому Василю Леонтьєву – перенести таку важку операцію у віці 65 років, після якої кілька місяців приходити до тями, та перейматись необхідністю у подальшому дотримуватись строгої погодинної дієти та строгого розпорядку дня, і знову звалити на свої плечі нелегку ношу декана факультету, яка вимагає втрати нервової та фізичної енергії у такій кількості, якої недостатньо навіть у багатьох здорових 40-річних чоловіків – навіщо йому це треба?

Адже перехід на спокійну посаду рядового професора додасть йому не один додатковий рік життя! Тим паче, що і аудиторного навчального навантаження, починаючи з наступного навчального року, у нього на посаді професора уже буде не більше 450 годин на рік, або, що одне і те ж, не більше 2 годин щодня.

Особливо, на мій погляд, це є важливим для нього в нинішніх умовах, коли над ним нависає неоднозначна реакція колег на те, що він рекомендував виконувачем обов'язків директора і члена приймальної комісії на час своєї хвороби саме того із своїх заступників, який був заарештований працівниками СБУ під час отримання хабара від матері абітурієнта, та на те,

що згідно з новим Законом України про вищу освіту необхідно досить напружено працювати, аби вчасно здійснювати усі необхідні реформування навчального процесу та контролювати, щоб завідувачі кафедр вчасно виконували ту роботу, яка штормовими хвилями накочуватиметься в процесі реформування спеціальностей факультету за новим переліком.

До речі, хоча б для імітації боротьби з корупцією необхідно було не звільнювати з університету доцента-хабарника за власним бажанням на другий день після його затримання співробітниками СБУ, а спочатку видати наказ ректора та розпорядження директора інституту, в яких би керівництвом університету та інституту засуджувався цей негативний факт і вимагалось би обговорити та засудити негідну поведінку доцента-хабарника на засіданнях усіх кафедр та на засіданнях Вчених рад різних рівнів, що є обов'язковою вимогою нормативних документів вищої школи ще з радянських часів – а ні такого наказу чи хоча б розпорядження не було видано ні півроку тому, коли відбулось затримання хабарника, ні у наступні дні – не видано їх і по-сьогодні, коли уже йдуть судові засідання.

А з огляду на те, що адміністрація постійно наголошує під час зустрічей з іноземними гостями про готовність нашого університету до інтеграції в європейський освітній простір, директор Інституту ЕЕЕМ Василь Леонтьєв зобов'язаний був подати у відставку одразу ж після того, як його першого заступника, який за його ж рекомендацією на час його хвороби був призначений ректором Володимиром Грабком виконувати обов'язки директора, затримали працівники СБУ під час отримання хабара, або ж, принаймні, подати таку заяву після виходу з лікарняного. Адже саме так вчинив би керівник будь-якої європейської структури, якби у цій, очолюваній ним структурі правоохоронними органами таке корупційне дійство з боку першого заступника цього керівника було офіційно зафіксоване.

А завершити свій аналіз я хочу приверненням уваги читачів ще раз до вище процитованого пункту 3 наказу №268 – я хочу звернути увагу на акценти, які розставлені у цьому пункті наказу ректора – він призначає *Леонтьєва Василя Олександровича* виконувачем обов'язки декана *«з подальшим обранням за конкурсом»*. Тобто, не з правом участі в конкурсі, а з подальшим обранням за конкурсом – а це уже не що інше, як пряма вказівка ректора тим, хто обиратиме, кого треба обрати. *Але хіба таке дійство можна буде назвати конкурсом?*

Стає ненульовою ймовірність, що після отримання листа міністра і наш ректор почне виконувати Закон

26 січня 2015 року на сайті міністерства з'явився лист до ВНЗ за підписом міністра Сергія Квіта, який називається: *«Щодо одночасного зайняття або суміщення посад у вищому навчальному закладі»*, в якому однозначно вказано, що згідно з законом *«особа у вищому навчальному закладі не може одночасно займати дві і більше посади, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій»*.

У цьому листі також дані чіткі роз'яснення, чому посада завідувача кафедри також відноситься до категорії посад з адміністративно-управлінськими функціями.

Тож тепер рішення ректора Грабка не позбавляти можливості самого себе, своїх проректорів та директорів інститутів і їхніх заступників займати ще й посади завідувачів кафедр чи директорів центрів, ігноруючи цим вимоги нового Закону України про вищу освіту, що набрав сили ще 6-го вересня 2014 року, у якому пунктом 13 Статті 55 забороняється суміщати в університеті одній особі дві і більше посади з адміністративно-управлінськими функціями, уже інакше як незаконним класифікуватись не може.

Про незаконність цього рішення ректора Грабка я писав на своєму сайті на протязі цих майже 5 місяців неодноразово, але ректор вперто ігнорував усі мої доводи.

Однак можна сподіватись, що після ознайомлення з цим листом міністра наш ректор Володимир Грабко, врешті-решт, таки складе з себе функції завідувача кафедри і віддасть наказ скласти аналогічні повноваження і проректорам та директорам інститутів і їхнім заступникам, що створить можливість іншим ініціативним працівникам університету посісти ці другі посади та принести з собою у керівні ряди нові ідеї, завдяки яким підвищиться ефективність процесу реформування нашого університету в світлі ідеології нового Закону України про вищу освіту.

Але залишаються поки що без відповіді інші два взаємопов'язані запитання, першим із яких є: *«Як довго ще ігноруватиме наш ректор ту норму Закону України про вищу освіту, яка вимагає, щоб Вчену раду вищого навчального закладу очолював голова, обраний із членів цієї ради таємним голосуванням?»* – А другим запитанням є: *«Чи виконає наш ректор цю вимогу закону з власної ініціативи, чи теж очікуватиме до тих пір, поки не отримає «розжовувальне» роз'яснення міністра і з цього приводу?»*

Ще кілька аргументів на підтримку тези чому ректор не повинен бути головою Вченої ради

29 січня відбулося засідання Вченої ради нашого університету, на якому серед інших було розглянуто і кілька питань, проекти рішень по яких, запропоновані ректором Грабком, породили ще кілька аргументів на підтримку тези чому ректор не повинен бути головою Вченої ради.

Одним із таких питань було внесення ректором Грабком пропозиції вийти від імені Вченої ради до Конференції трудового колективу університету з проектом змін, які пропонується внести до університетського Статуту у зв'язку з тим, що в структуру університету через два з половиною роки знову повертаються факультети замість навчально-наукових інститутів, що ліквідуються.

І у цьому не було нічого екстраординарного аж до моменту, коли Володимир Грабко повідомив, що пропонується внести в Статут

університету норму, що декани факультетів у нас будуть обиратись не на засіданні Вченої ради університету, як того вимагає Закон України про вищу освіту, а на засіданнях вчених рад тих факультетів, якими вони керують нині ще в статусі директорів інститутів і якими почнуть керувати після перейменування інститутів у факультети в статусі виконувачів обов'язків згідно з уже виданим ректором наказом, зі змістом якого я уже знайомив вас, шановні читачі, у попередніх публікаціях.

Ось так, виявляється, наш ректор розуміє університетську автономію – попросили його деякі директори інститутів, які хочуть стати деканами, але не впевнені, що Вчена рада університету їх обере, перенести їхні вибори на засідання вчених рад підпорядкованих їм колективів, і ректор готовий заради вдячності цих директорів піти на пряме порушення чітко визначеної норми Закону України про вищу освіту – мовляв, якщо Вчена рада університету відмовиться від свого права обирати деканів і передасть це право вченим радам факультетів, то це і буде для нас законом. Більше того, ректор Грабко висловив абсолютну упевненість у тому, що Статут університету з перенесенням виборів деканів на вчені ради очолюваних ними факультетів в міністерстві він підпише.

І лише після того, як я виступив і обурився тим, що ректор вимагає від Вченої ради університету стати колективним порушником Закону, Володимир Грабко відступив на крок назад і запропонував зробити два варіанти тексту Статуту – в одному варіанті прописати процедуру виборів деканів факультетів на Вченій раді університету, як того вимагає Закон, а в другому варіанті прописати процедуру виборів деканів факультетів на вчених радах очолюваних ними факультетів, як пропонує він, вважаючи, що Вчена рада університету може собі дозволити таку трактовку автономії, і подати на підпис заступнику міністра обидва варіанти – і тим, який він підпише, університет і буде користуватись. І настирне намагання ректора домогтись від Вченої ради університету дозволу подати до міністерства і той варіант Статуту, в якому буде прописана процедура виборів декана факультету на вченій раді очолюваного ним же факультету, дозволяє припустити, що навіть у разі, якщо заступник міністра підпише той варіант Статуту, в якому буде закладена процедура виборів деканів факультетів на Вченій раді університету, в Статуті, який буде привезено в університет, ми все одно матимемо сторінку, на якій буде виписана процедура виборів деканів факультетів на вчених радах очолюваних ними факультетів – і це, на мій погляд, є вагомим аргументом на підтримку тези чому ректор не повинен бути головою Вченої ради.

А про те, що від нашого ректора Грабка можна такого кроку очікувати, свідчить ще одна норма, яка виявилась ним прописаною в проекті змін до Статуту, якою запропоновано увести в дію рішення ректора, прийняте ним і оформлене наказом ще 4-го грудня минулого року без узгодження з Вченою радою університету, згідно з яким в університеті утворено новий структурний підрозділ, чим порушено і норму Закону України про вищу освіту, згідно з якою нові структурні підрозділи в університеті можуть

утворюватись виключно лише за рішенням Вченої ради університету, і норму Постанови Кабміну України, якою на період АТО в бюджетних установах утворювати нові структурні підрозділи і вводити нові чиновницькі посади забороняється взагалі. Ви уже здогадались, шановні читачі, що мова йде про утворення ректором 4-го грудня 2014 року під керівництвом професора Полякова Центру моніторингу освіти та інновацій навчального процесу, який як і Центр організаційного та методичного забезпечення навчального процесу, що працює під керівництвом доцента Лисенка, ректор підпорядкував першому проректору Романюку, хоча і моніторинг і інновації – це категорії із арсеналу тих, якими опікується проректор з наукової роботи професор Павлов. І, якщо уже було і створювати цей Центр, то, принаймні, його потрібно було створювати в структурі науково-дослідної частини університету, яка підпорядкована проректору з наукової роботи. Тобто, у цьому випадку маємо потрійне порушення, допущене ректором Грабком.

Від мого зауваження, що Центр під професора Полякова створений з порушенням Закону України про вищу освіту і Постанови Кабміну України, ректор Грабко при обговоренні не просто відмахнувся як від настирної мухи, але ще й супроводив його реплікою, що, якщо треба буде, то і ще будемо порушувати. І це, на мій погляд, є ще одним аргументом на підтримку тези чому ректор не повинен бути головою Вченої ради.

Ну а третім аргументом стало повідомлення ректора Грабка, висловлене ним уже після оголошення про завершення засідання Вченої ради, що він прийняв рішення віддати в оренду організації, яка отримала іноземний грант, один із залів нашої студентської їдальні, аби вони завезли нове обладнання і продемонстрували нашим поварам як треба дешево і смачно готувати їжу. І оскільки під час цього повідомлення ректора уже усі члени Вченої ради пішли на вихід, і ніхто уже нікого не слухав, то я уже не мав нагоди нагадати членам ради про те, що в одному з вінницьких університетів уже мав місце подібний випадок, коли орендатори спочатку окупували лише один зал і демпінгували і цим фінансово знищили ту університетську їдальню та довели до звільнення усіх її працівників, а потім взяли у своє підпорядкування усі зали і підвищили ціни настільки, що лише багаті студенти стали відвідувати цю їдальню, яку з часом перетворили на кафе, котре перейшло на обслуговування в основному уже зовсім не студентів. І оскільки цей мій аргумент не був висловлений, а тому і ніким не був почутий, то у протокол засідання Вченої ради він не попаде, а буде у цьому протоколі, скоріш за усе, лише інформація про те, що проти вищевказаного рішення ректора ніхто із членів ради не заперечував. А проректор з адміністративно-господарчої роботи, я думаю, почне уже на другий день після засідання ради це рішення виконувати.

А у мене саме сьогодні склалося враження, що і Вищий розум уже дає зрозуміти Грабку, що прийшов час йому покидати крісло Голови Вченої ради університету, адже і в день грудневого засідання Вченої ради у нашому університету сталася трагедія – з вікна гуртожитку вистрибнув студент-

сирота, у якого накопичилось сім «хвостів» і, скоріш за усе, саме із-за цього він і вирішив покінчити життя самогубством, а у день уже нинішнього січневого засідання Вченої ради у нашому університеті знову сталася трагедія – на вулиці Порика при переході з одного навчального корпусу в інший автомобіль збив двох наших студентів, котрі нині у лікарні в тяжкому стані.

І я, наприклад, тепер уже з острахом чекатиму лютневого засідання Вченої ради університету в разі, якщо її головою буде не той її член, якого буде обрано таємним голосуванням на засіданні ради, як того вимагає Закон України про вищу освіту, що вступив в силу 6-го вересня 2014 року, а продовжуватиме залишатись, порушуючи цей Закон, ректор Володимир Грабко. Адже і дві трагедії підряд, що уже сталися у дні проведення Грабком засідань Вченої ради університету – це є ніщо інше, як серія знаків Вищого розуму, на які не реагувати не можна, оскільки наступний його віщий знак може стати і більш наближеним до того, кому він подається.

І поставити крапку і цій інформації я хочу після звернення вашої уваги, шановні читачі, на те, що перші два віщі знаки, які супроводжували Віктора Януковича на посаді президента держави, були не такими грізними як ті, що нині отримав Володимир Грабко на посаді голови Вченої ради університету.

Він став першим!

Вчора я дізнався, що Вчена рада Національного авіаційного університету в результаті таємного голосування обрала своїм головою проректора.

Я зателефонув до Києва до свого доброго знайомого, котрий працює деканом у НАУ, і попросив підтвердити чи спростувати цю інформацію.

І цей декан підтвердив, що дійсно Вчена рада університету таємним голосуванням обрала своїм головою проректора, і що ініціював ці вибори ректор університету, який навіть не висував свою кандидатуру на посаду голови Вченої ради, як це вже встигли зробити деякі інші ректори, котрі залишились головами Вчених рад у своїх університетах і після виборів шляхом таємного голосування, нав’язавши Вченим радам перед цим устами вірних соратників свої кандидатури.

Тож ректор НАУ став першим ректором в Україні, який виконав відповідну норму Закону України про вищу освіту не лише по формі, але і по суті.

Про ще один непродуманий крок нашого ректора

Як ви пам’ятаєте, шановні читачі, кілька років тому мені, як головному редактору наукових журналів «Вісник Вінницького політехнічного інституту» (україномовний, заснований у 1993 р.) та «Наукові праці Вінницького національного технічного університету» (тримовний – українська, російська, англійська, заснований у 2007 р.), вдалося вирішити питання про входження цих журналів до наукометричної бази РІНЦ.

На основі мого подання, узгодженого з керівниками РІНЦ, нашим ректором Грабком було підписано договір з базою РІНЦ, в додатку до якого значилися лише два вище вказані журнали, які мали сайти і були представлені також на сайті Центральної науково-технічної бібліотеки імені Вернадського, а тому читачі мали можливість ознайомлюватись з матеріалами, розміщеними в усіх випусках цих журналів, виданими як у попередні роки, так і в році поточному.

І оскільки я розумів, що нині журнали, які не мають своїх сайтів, ніхто крім авторів публікацій в них, не читає, то, аби не підривати довіру до інших чотирьох наукових періодичних видань нашого університету, матеріали яких не були представлені на сайтах, я в додаток до договору з РІНЦ їх не включив, запропонувавши їх головним редакторам спочатку створити сайти і виставити на ці сайти усі опубліковані від дня заснування матеріали, а потім уже ставити питання про включення їх до бази РІНЦ. Інакше вони ризикують попасти в число наукових видань з нульовим імпакт-фактором (нагадаю, що імпакт-фактор періодичного наукового видання визначається як дріб, в знаменнику якого стоїть число опублікованих у цьому виданні наукових статей, а в чисельнику стоїть число посилань на ці статті, які мали місце в усіх виданнях, що входять до даної наукометричної бази). Нагадаю також, що до наукометричної бази РІНЦ входять більше 8 тисяч наукових журналів і збірників наукових праць, що нині видаються в 40 країнах світу і представлені в базі РІНЦ повноформатними текстами.

Але наш ректор Грабко за порадою проректора з наукової роботи Павлова, не порадившись зі мною і не звернувши увагу на те, що на щойно створених сайтах трьох із чотирьох інших наших періодичних наукових видань не виставлено увесь комплект матеріалів, які були опубліковані у цих виданнях, влітку 2014 року звернувся до керівництва наукометричної бази РІНЦ з пропозицією переглянути додаток до договору і замінити його новим додатком, в якому буде оговорено представлення у РІНЦ не лише тих двох журналів, що були включені у цей додаток при підписанні договору, але додатково будуть представлені і інші чотири періодичні наукові видання нашого університету, а саме – міжнародний науково-технічний журнал «Інформаційні технології та комп’ютерна інженерія», міжнародний науково-технічний журнал «Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології», філософський збірник «Sententiae (Сентенції)” та збірник наукових праць «Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві».

З огляду на те, що ті два наукових журнали нашого університету, що були включені в додаток до договору з моменту його підписання, виглядали у наукометричній базі РІНЦ непогано, тобто мали значення імпакт-фактору більші ніж його мали дві третини інших наукових видань, що входять до цієї бази, її керівники погодились з розширенням списку наукових журналів нашого університету із 2-х до 6-и і підписали новий додаток до договору.

Тож сьогодні – через півроку після входження до наукометричної бази РІНЦ усіх наших 6-и наукових періодичних видань вони мають у цій базі наступні наукометричні показники:

№№ по порядку	Назва наукового видання	Кількість опублікованих статей	Кількість цитувань	Імпакт-фактор
1	Вісник ВПІ	1695	886	0,523
2	Наукові праці ВНТУ	408	115	0,282
3	Сентенції	91	19	0,209
4	Інф.техн. та комп. інж.	278	1	0,004
5	Опт.-ел. інф.-енер. Техн..	327	0	0
6	Суч. техн., мат. і констр. в будівництві	349	0	0

Як видно із наведеної таблиці, в об'єктивності якої може переконатись будь-який член колективу нашого університету (та й інших теж), зареєструвавшись у базі РІНЦ, наукового авторитету ВНТУ у сьогоденних реаліях додають лише три наших періодичних наукових видання – «Вісник ВПІ», «Наукові праці ВНТУ» та «Сентенції». Що ж до інших трьох, які мають нульовий імпакт-фактор у наукометричній базі РІНЦ, то їх краще було б не виставляти напоказ у цій базі, оскільки вони наукового авторитету університету у такому форматі нині не додають. І при їх перереєстрації в якості фахових можуть виникнути проблеми, оскільки працівники ДАК та фахових експертних рад теж мають можливість вийти на сайт наукометричної бази РІНЦ. Тож включення їх ректором Грабком за ініціативою проректора з наукової роботи Павлова в додаток до договору ВНТУ з базою РІНЦ було кроком непродуманим та таким, за яким можуть настати невтішні для цих журналів наслідки.

Набагато краще було б для нашого університету, якби ректор з проректором виступили з ініціативою та посприяли входженню одного із цих наших наукових тематично-сконцентрованих журналів з міжнародним статусом до наукометричної бази Scopus, яка у першу чергу приймає до своїх рядів журнали саме з вузькою тематичною спрямованістю та з великою кількістю іноземних вчених у складі редколегії журналу. А за цими параметрами перевагу серед усіх наукових журналів нашого університету якраз має міжнародний науково-технічний журнал «Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології», одним із засновників та нинішніх керівників якого наряду з професором Кожемяко є і проректор з наукової роботи Павлов. Тож саме проректору Павлову варто було б показати приклад і продемонструвати усім нам по-проректорськи, як треба розв'язувати задачу входження наукового журналу до наукометричної бази Scopus, членство у якій сьогодні стало синонімом елітарності наукового видання.

А дивлячись на приведену таблицю, можна бачити, що в базі РІНЦ науковці посилаються на кожну другу статтю із «Вісника ВПІ», на кожну четверту статтю із «Наукових праць ВНТУ» і на кожну п'яту статтю із «Сентенцій». Що ж до «Інформаційних технологій та комп'ютерної

інженерії», то зафіксовано у РІНЦ лише одне посилання на одну статтю, опубліковану у цьому журналі. А посилань на статті, опубліковані в «Оптико-електронних інформаційно-енергетичних технологіях» та у «Сучасних технологіях, матеріалах і конструкціях в будівництві», РІНЦ не виявив. Звичайно, дехто із авторів, що опублікували по декілька статей у цих наукових виданнях з посиланням у наступних своїх статтях на свої ж статті попередні, може обуритись з приводу того, що це РІНЦ не врахував. Але посилання на власні статті не враховуються не лише в РІНЦ – вони не враховуються і при визначенні наукометричних параметрів і в інших наукометричних базах, у тому числі і у базі Scopus.

До речі, для усіх нас, вихідців із радянської системи, в якій чим більше у науковця було публікацій, тим вищим був його науковий авторитет, характерним є один і той же недолік – ми, будучи науковими керівниками аспірантів і докторантів, намагаємось виступати співавторами і в усіх їхніх статтях, виконаних під нашим керівництвом, у той час як науковці університетів країн Заходу і Далекого Сходу поступають зовсім по-іншому – вони публікують одноосібно якісь потужні статті, а своїм аспірантам і докторантам дозволяють публікуватись без співавторства з керівником, але з посиланням на ту його статтю, в якій він заклав якісь основи того, що далі досліджує його аспірант чи докторант. І якщо, наприклад, у наукового керівника із західного університету є 4 докторанти, то після публікації кожним із них однієї статті у їхнього керівника з'являється 4 посилання на його основоположну статтю. А якщо науковий керівник 4 аспірантів із нашого університету опублікує 4 статті, підготовлених ним з кожним із його аспірантів, то в копілку посилань, необхідних для визначення імпакт-фактору, журнал, в якому опубліковані ці статті, за рахунок цих посилань автора на самого себе не додасть нічого. Як не додасть собі нічого цей науковий керівник у цьому випадку і до оцінки свого h-індексу (індексу Гірша). Тому нам усім треба брати на озброєння досвід наших західних колег – і тоді і значення індексів Гірша у кожного із нас поповзе стрімко вгору, і значення імпакт-фактору журналів, в яких ми публікуватимемо наряду зі своїми статтями і статті своїх учнів без співавторства з нами, теж стрімко поповзуть вгору у будь-якій із наукометричних баз, до якої входитимуть ці журнали.

А сьогодні у базі РІНЦ усі науково-педагогічні працівники нашого університету розмістились у діапазоні значень h-індексу від нуля до шести, причому на верхньому щаблі цього діапазону знаходиться лише один професор Штовба, у якого h=6, на щаблі зі значенням h=5 немає нікого, на щаблі зі значенням h=4 знаходяться два професори – Петро Лежнюк і Борис Мокін, на передостанньому щаблі зі значенням h=1 серед багатьох інших у цьому напрямку знаходиться і наш ректор Володимир Грабко, а на останньому щаблі зі значенням h=0 серед багатьох інших знаходиться і проректор з наукової роботи Сергій Павлов, який, до речі, має значення h=0 і у наукометричній базі Scopus, до публікування статей у журналах якої, він нас активно і цілком слушно закликає.

Постскриптум: перед тим, як виставляти на сайт цей матеріал, я випадково дізнався, що Вчена рада Національного авіаційного університету обрала своїм головою не ректора. Я зателефонував до Києва доброму знайомому, котрий працює деканом у НАУ, і запитав – чи це правда. І він підтвердив, що дійсно Вчена рада НАУ таємним голосуванням обрала своїм головою не ректора, і що ініціював ці вибори сам ректор, котрий навіть не висував свою кандидатуру. Тож ректор НАУ став першим ректором в Україні, який, хоча і з деяким запізненням, але уже виконав відповідну норму Закону України про вищу освіту не лише по формі, але і по суті. І ректору нашого ВНТУ Володимиру Грабку, який вперто ігнорує вирішення цього питання в законній площині, варто було б і собі наслідувати ректора НАУ та зважитися нарешті на розв'язання питання обрання голови Вченої ради нашого університету у відповідності з вимогами Закону України про вищу освіту, що стало б його третім, хоча й запізнілим, але правильним кроком – нагадаю, що першим його правильним кроком стало заплановане на 1 березня відновлення факультетів, три роки тому незаконно ліквідованих, про що уже навіть видано відповідний наказ, а другим, хоча й теж запізнілим, але правильним кроком стало оголошення на засіданні ректорату про складення з себе, з проректорів та з директорів інститутів функцій завідувачів кафедр, підписання наказу про що очікується з дня на день.

Останнім часом наш ректор став помітно законослухнянішим – чому б це?

У понеділок 9 лютого відбулася Конференція трудового колективу нашого університету, на якій наш ректор Володимир Грабко продемонстрував нехарактерну для нього раніше законослухняність.

Посудіть самі – наказ про відновлення з 1-го березня незаконно ліквідованих ним же факультетів ректор Грабко підписав лише через два з половиною роки після цієї ліквідації, а наказ про відсторонення з 2-го лютого від посад ще й завідувачів кафедр себе самого, проректорів та директорів інститутів, що є вимогою Закону України про вищу освіту, який вступив у силу ще 6-го вересня минулого року, він підписав хоча і з меншим, але теж з суттєвим запізненням – через півроку.

А нині на Конференції трудового колективу ректор уже погодився навіть вимогу Закону України про вищу освіту про вибори деканів факультетів на засіданні Вченої ради університету виконати, хоча менше ніж два тижні тому на останньому засіданні Вченої ради університету він ще намагався переконати усіх нас, щоб ми погодилися в порушення закону внести до Статуту університету норму про вибори деканів на засіданнях Вчених рад підпорядкованим цим же деканам факультетів. І ця запропонована ректором норма, яка йде врозріз з законом, не була вилучена з проекту Статуту, розміщеного на сайті університету, до самого початку Конференції, що змусило мене ще раз нагадати ректору про її невідповідність Закону України про вищу освіту, на що він відреагував однозначною заявою,

що той варіант Статуту, який він зараз виносить на голосування наКонференцію трудового колективу уже цієї норми не містить, і що ми обиратимемо деканів саме так, як прописано в законі.

Більше того, ректор погодився і з моєю пропозицією не прописувати у Статуті вимоги, щоб Вчена рада факультету обирала таємним голосуванням лише одного претендента на посаду декана, за якого потім і повинна голосувати Вчена рада університету, як це було визначено у проекті цього Статуту, а погодився записати, щоб Конференція трудового колективу факультету лише рекомендувала Вченій раді університету кількох претендентів, а також погодився з тим, що не можна перешкоджати участі у виборах і тих претендентів, хто висунув свою кандидатуру сам.

І навіть норму Закону України про вищу освіту, згідно з якою голова Вченої ради університету повинен обиратись з числа її членів таємним голосуванням, наш ректор, розуміючи, що від цього нікуди не дінешся, теж погодився прописати у Статуті.

І хоча усе, про що мова йде вище, делегати Конференції голосували «з голосу», оскільки зміни до Статуту не були роздруковані і не були роздані делегатам, а те, що було розміщено на сайті університету, мало нагадувало той документ, за який делегати (у тому числі і я) проголосували одноголосно, можна надіятись, що із міністерства ми отримаємо затверджений Статут університету саме у тому варіанті, який міститиме в собі усі ті зміни, за які ми дружно проголосували «з голосу» ректора, який ці зміни представляв і коментував.

І ця надія обумовлена у першу чергу тим, що до завершення ректорської каденції Володимира Грабка залишилося лише півроку, а тому можна сподіватись, що у ці півроку законослухняність він буде демонструвати усе яскравіше – і навіть при вирішенні тих питань, з яких йому хотілось би повести себе так, як він дозволяв собі тоді, коли до дня перевиборів на ректорській посаді було ще далеко, а безпосереднім начальником над собою мав лише першого заступника міністра Євгена Суліму, який був його покровителем і якого взяти на роботу навіть рядовим професором університету і по-сьогодні ще ні один ректор у Києві не виявив бажання.

І з тієї ж причини, я сподіваюсь, що і питання виборів голови Вченої ради університету з числа її членів таємним голосуванням ректор, як того вимагає закон, що вступив у силу півроку тому, нарешті включить у порядок денний Вченої ради, і наш університет, або ще у лютому, або не пізніше кінця березня отримає легітимного голову Вченої ради, що є дуже важливим уже хоча б тому, що будь-яке голосування у раді, проведене нелегітимним головою, може бути оскарженим у суді, який цю скаргу зобов’язаний буде задовольнити.

І наостанок – вас, шановні читачі, можливо дивує те, чому я так багато уваги приділив питанню виборів деканів факультетів, і чому я є палким прихильником дотримання тієї норми Закону України про вищу освіту, згідно з якою декани повинні обов’язково обиратись на Вченій раді

університету, а не на Вчених радах чи Конференціях трудових колективів тих факультетів, якими вони керують.

І відповіді на ці «Чому?» я почну з того, що нагадаю як працюють викладачі фундаментальних, гуманітарних і загально інженерних кафедр, і проаналізую яка у цих викладачів є можливість здійснювати вплив на деканів факультетів, зі студентами яких вони працюють.

Усі ви знаєте, що кожна із цих кафедр входить до структури лише одного факультету, тому в разі виборів деканів на Конференціях трудових колективів факультетів, до структури яких не входить якась кафедра із перерахованої вище когорти, викладачі цієї кафедри ніяк вплинути на вибори цих деканів не мають можливості. І в той же час хоча б двом чи більше викладачам кафедри, яка не входить до структури того факультету, на якому обирають декана, доводиться працювати зі студентами цього факультету та відчувати на собі пресинг декана, який аж ніяк не боїться пресингувати «чужих», оскільки знає, що ті із них, хто попав під його пресинг, ніяк вплинути на його деканську долю не в змозі – навіть під час конкурсного переобрання.

І число цих викладачів з кафедр, що не входять до структури факультету, але працюють зі студентами саме цього факультету, як правило, є більшим ніж число тих викладачів, що стають делегатами Конференції трудового колективу факультету і обирають декана.

У той же час на засіданнях своїх кафедр і в повсякденних розмовах викладачі розповідають про те, як веде себе той чи інший декан, тож завідувачі усіх кафедр, викладачі яких працюють на факультетах, очолюваних цими деканами, мають повне уявлення про кожного із них – і як про людину, і як про викладача, і як про організатора, і як про борця з корупцією чи борця з тими, хто не хоче брати участь у корупційних схемах.

А крім завідувачів кафедрами до складу Вченої ради університету входять ще й проректори та начальники основних функціональних відділів університету, яким також доводиться мати справу з кожним із деканів, тож у Вченої ради університету є набагато більше можливостей об’єктивно оцінити кожного із деканів ніж у Вченої ради чи конференції трудового колективу факультету, члени і делегати яких є залежними від деканів. І, я думаю, що саме такими міркуваннями керувались і автори проекту Закону України про вищу освіту, коли вносили норму обрання деканів на Вченій раді вищого навчального закладу, яка тісно корелюється ще й з тим, що оскільки основними структурними підрозділами в вищих навчальних закладах визначені кафедри, факультети і бібліотека, то і спосіб обрання керівників цих основних структурних підрозділів повинен бути однаковим. І оскільки завідувач кафедри і директор бібліотеки обирається на Вченій раді Вищого навчального закладу, то і декан факультету теж повинен обиратись на Вченій раді вищого навчального закладу. І оскільки це обрання є конкурсним, то ніхто не має права не допускати до участі в конкурсі того, хто відповідає вимогам до претендентів – ні ректор, ні Вчена рада факультету, ні Конференція трудового колективу.

Що занадто, то не здраво!

Цей вислів, який засуджує надмірні апетити у будь-чому, приписують полякам – дивлячись на керівницький апетит викладачів кафедри електричних станцій і систем (ЕСС), завідувачем якої у період з 1979 по 1986 довелось бути і мені, з цим висловом сьогодні змушений погодитись і я.

І, я думаю, що і ви, шановні читачі, з цим висловом теж погодитесь після того, як я зверну вашу увагу на те, що директором навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки є професор кафедри ЕСС Леонтьєв, заступником директора з навчально-організаційної роботи цього інституту є доцент кафедри ЕСС Бурикін, заступником директора з наукової роботи та міжнародних зв'язків цього інституту два тижні тому призначено доцента кафедри ЕСС Кулика, головою профспілкової організації цього інституту місяць тому обрано доцента кафедри ЕСС Леська, а координатором боротьби з корупцією в інституті продовжує залишатись доцент кафедри ЕСС Комар – як бачите, усі основні керівні посади у цьому інституті зосереджені в руках викладачів однієї кафедри – кафедри ЕСС.

А якщо до цього додати ще й те, що членами директорату інституту є ще й завідувач кафедри ЕСС, професор Лежнюк та професор кафедри ЕСС Кутін, який на громадських засадах одночасно суміщує ще й посаду директора центру підвищення кваліфікації керівних кадрів в енергетиці, то виходить, що до складу директорату інституту, який налічує 13 науково-педагогічних працівників, входять 7 науково-педагогічних працівників кафедри ЕСС, і лише 6 науково-педагогічних працівників з інших 5 кафедр, що входять до структури інституту.

Тож фактично директорат Інституту електроенергетики та електромеханіки працює в режимі диктатури кафедри ЕСС, оскільки члени цієї кафедри складають у ньому більше 50% його складу. Тож нічого сподіватись, що цей директорат ухвалить коли-небудь хоча б одне рішення, яке попередньо не буде схвалене кафедрою ЕСС.

Але такий стан справ не можна вважати нормальним, оскільки із шести спеціальностей, за якими цей інститут готує фахівців з вищою освітою, кафедра ЕСС є випускною лише для двох, а фахівців із чотирьох інших спеціальностей, готують інші три випускні кафедри, одна із яких – ЕСЕЕМ, яка як і кафедра ЕСС теж готує фахівців з двох спеціальностей, представлена в директораті лише двома науково-педагогічними працівниками, а кожна із двох інших випускних кафедр – ЕМСАПТ та ВЕТЕСК – представлена в директораті лише одним науково-педагогічним працівником, як одним науково-педагогічним працівником представлена в директораті і гуманітарна кафедра ФГН, що теж входить до структури інституту. І при такому розкладі диктатура кафедри ЕСС в директораті інституту дійсно підпадає під вислів, що занадто, то не здраво.

І якщо голову профспілкової організації обирав колектив інституту, то на усі інші керівні посади призначення були здійснені наказом ректора – у

тому числі призначення і на ту із них, під час відбору на яку була порушена і Конституція України, і нормативні документи міністерства та Статут університету.

До речі, і наполягання на тому, щоб докторант кафедри ЕСС Комар обійняв посаду голови профкому університету, зарахувати до числа достатньо продуманих рішень ректора я теж не можу, оскільки впевнений у тому, що із-за виконання профспілкових функцій під час навчання в докторантурі у докторанта Комара не вистачить часу для її нормального завершення, тобто завершення з захистом докторської дисертації. Тож і у цьому випадку доводиться згадувати поляків з їхнім «Що занадто, то не здраво».

Столично-академічні новини

У четвер 19 лютого я побував у відрядженні у Києві, де взяв участь в засіданні Президії Національної академії педагогічних наук в якості її радника.

Із 19 питань, що розглядалися на засіданні Президії НАПН України, я торкнуся лише тих трьох, які, на мій погляд, будуть цікавими і широкій університетській аудиторії, а саме: 2) Про виконання постанови Загальних зборів НАПН України «Про діяльність НАПН України у 2013 році та завдання на 2014 рік»; 8) Про виконання державного замовлення на випуск і розповсюдження друкованої продукції НАПН України у 2014 році; 19) Про нагородження.

З інформації, що прозвучала при обговоренні першого із цих питань, я хочу звернути увагу на те, що на Загальних зборах НАПН України, що відбудуться на початку квітня, не буде стояти питання про довибори на вакантні місця академіків і член-кореспондентів нашої академії, оскільки у держави нині немає вільних коштів на виплату академічної стипендії ще й новим членам академії, а тому Кабмін України не дав добро на проведення довиборів на вакантні місця жодній із 5 галузевих академій, до числа яких відноситься і НАПН України. Кабмін України дав добро лише на довибори на вакантні місця в Національній академії наук України, але академічна стипендія новим її членам виплачуватись не буде.

В інформації, що прозвучала при обговоренні другого із приведених вище питань, мене зацікавило те, що стосувалося видання електронних навчальних посібників. І, як я зрозумів, якщо електронний навчальний посібник, навіть наділений Вченою радою відповідним грифом, не отримав реєстрації в державній ISBN-базі, то він навчальним посібником рахуватись у звітних матеріалах університету, що направляються до міністерства, не може, оскільки без реєстрації в державній ISBN-базі цей електронний навчальний посібник являє собою лише виставлений на сайт електронний конспект лекцій викладача, який його створив. Але для того, щоб електронний навчальний посібник був зареєстрований в державній ISBN-базі, потрібно докладати не так уже і багато зусиль, оскільки зареєстрованим може бути

будь-яке електронне видання, яке пройшло офіційну редакторську обробку з указанням прізвища редактора, і стосовно якого є офіційне звернення до державної ISBN-бази того структурного підрозділу, якому університетом делеговане право контактувати з державною ISBN-базою. Тож першому проректору нашого університету Олександру Романюку потрібно не ігнорувати питання реєстрації в державній ISBN-базі електронних посібників, підготовлених викладачами університету, а розв'язувати це питання у практичній площині. І це питання, до речі, розв'язується дуже просто – введенням подвійного підпорядкування редакторів методичного відділу ще й директорові комп'ютерного інформаційно-видавничого центру та направлення на обов'язкове редагування цими редакторами усіх електронних навчальних посібників, що отримали гриф на Вченій раді університету. І лише після отримання реєстрації в державній ISBN-базі тексти цих навчальних посібників слід виставляти на сайті з грифом «навчальний посібник»

А по третьому із наведених вище питань я хочу лише повідомити, що Президія НАПН України почала вручати ще одну державну нагороду – медаль «Володимир Мономах», першим трьом кавалерам якої вона буде вручена на Загальних зборах академії, що відбудуться на початку квітня.

Ну і додатково ще й четверта новина із числа тих, які називають кулуарними. Я запитав одного із членів Президії НАПН України, який входить до складу Комітету по присудженню Державної премії України в галузі освіти, коли ж нарешті будуть визначені переможці конкурсу 2014 року і названі лауреати цієї премії. На що отримав відповідь, що тому складу Комітету, який був створений міністром Табачником і присуджував премії під його безпосереднім керівництвом, заборонено визначати переможців конкурсу 2014 року, оскільки номінанти були висунуті для голосування на заключному етапі комісіями, якими керували голови, призначені теж Дмитром Табачником, який після втрати посади міністра автоматично втратив і посаду Голови Комітету і до того ж нині перебуває за межами України. Тож Комітет для визначення переможців конкурсу 2014 року збереться уже після того, як буде у новому складі визначений президентським указом Петра Порошенка. Тож і колективу, очолюваному професором Карповим, що був висунутий на здобуття цієї премії від нашого університету за написання підручника з теоретичних основ електротехніки у трьох частинах, доведеться набратись терпіння і ще трохи почекати. З тієї ж причини – відсутності нового складу Комітету, затвердженого президентським указом Петра Порошенка, і по-сьогодні ще не оголошено конкурс на здобуття Державної премії України в галузі освіти у 2015 році, термін подачі документів претендентами на який по діючому Положенню про конкурс завершується 1-го березня. Тож або у цьому році конкурс проводитись взагалі не буде, або термін подачі документів для участі в ньому буде суттєво зміщений. Тож і тим, хто збирався взяти участь у конкурсі 2015 року, теж доведеться набратись терпіння і зачекати повідомлень від Комітету після оновлення президентським указом його складу.

А завершити цей матеріал я хочу уже місцевими новинами з їх трансформацією на столицю, а точніше – повідомленням про те, що більше тижня тому я подав заяву нашому ректору Володимиру Грабку, у якій попросив дозволити працівникам відділу кадрів ознайомити мене, як претендента на участь у конкурсі по виборах завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, з наказом, згідно з яким ректор, проректори і директори інститутів склали з себе повноваження завідувачів кафедр і яким на невідомий мені термін призначені виконувачі обов'язків завідувачів цих кафедр, що стали вакантними. Тож повернувшись з відрядження з Києва, я звернувся і до начальника відділу кадрів і до начальника канцелярії, через якого передавав свою заяву ректору, і до секретарші ректора з запитанням – чи не отримував хтось із них мою заяву з візою ректора, який дозволяє працівникам відділу кадрів ознайомити мене з цим наказом, що вступив в силу ще 2-го лютого і чомусь є утаємниченим, що є порушенням Закону України про вищу освіту в частині його вимог про прозорість адміністрування у вищих навчальних закладах. Але і обидва ці начальники, і секретарша ректора мені повідомили, що ні моєї заяви зі своєю візою, ні усного розпорядження, яким би дозволялось мене ознайомити зі змістом цього наказу, ректор Володимир Грабко їм не віддавав. Тож знову доводиться констатувати, що виконання вимог Закону України про вищу освіту без письмової стимуляції від міністра Сергія Квіта чи когось із членів його керівної команди для нашого ректора Володимира Грабка є ношею за один підхід непідйомною.

Кабмін прописав процедуру виборів ректора як таблицю множення – чітко і однозначно

У неділю, зайшовши на Фейсбук на стрічку новин, я наткнувся на повідомлення про те, що Кабмін України своєю постановою затвердив методичні рекомендації, в яких чітко і однозначно прописана уся процедура виборів ректора вищого навчального закладу, починаючи від оголошення конкурсу і завершуючи визначенням переможця виборів.

Ознайомившись з цими методичними рекомендаціями, я прийшов до висновку, що вони написані дуже професійно і з розкриттям усіх можливих неоднозначностей – я б навіть сказав, що в них процедура виборів ректора прописана як таблиця множення – чітко і однозначно. І що дуже важливо – оскільки ці методичні рекомендації затверджені постановою Кабміну, то вони стають офіційним документом прямої дії з моменту їх опублікування, запланованого на 27 лютого 2015 року. Тож у тих вищих навчальних закладах, в яких вибори ректора заплановані на будь-яку дату після 27 лютого 2015 року, унеможливлюється внесення змін до затвердженої процедури Вченою радою чи Конференцією трудового колективу вищого навчального закладу за ініціативою його ректора, бажаючого переобратись на другий термін за допомогою якихось під себе спроектованих технологій.

Для того, щоб ви, шановні читачі, змогли і самі переконатись у тій характеристиці вище згаданих методичних рекомендацій, яка їм дана мною, я нижче подаю ці методичні рекомендації разом з постановою Кабміну, якою вони затверджені. І, ознайомлюючись з цими методичними рекомендаціями, прошу вас у першу чергу звернути увагу на те, що:

– конкурс на заміщення посади ректора ВНЗ засновником цього ВНЗ оголошується не пізніше ніж за два місяці до завершення терміну каденції діючого ректора (тож у нашому ВНТУ конкурс буде оголошено міністерством не пізніше 8 липня 2015 року);

– взяти участь в оголошеному конкурсі мають право усі, хто протягом двох місяців після оголошення конкурсу подав заяву на участь у ньому і відповідає чітко сформульованим вимогам до особи, яка претендує на те, щоб стати ректором ВНЗ;

– вибори повинні бути проведеними у термін, що не перевищує один місяць з дня завершення терміну подачі заяв від претендентів на участь у конкурсі, але не в канікулярний період;

– виборщиками мають право бути, по-перше, усі штатні наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники даного ВНЗ незалежно від частки ставки, на яку вони працюють штатно – ця категорія виборщиків згідно з нормою Закону України про вищу освіту повинна складати 75% від загального числа виборщиків; по-друге, представники від навчально-допоміжних та адміністративно-господарчих підрозділів ВНЗ, які обираються таємним голосуванням на їх загальних зборах – ця категорія виборщиків згідно з нормою Закону України про вищу освіту повинна складати до 10% від загального числа виборщиків; по третє, представники від студентів університету, які обираються таємним голосуванням на їх загальних зборах – ця категорія виборщиків згідно з нормою Закону України про вищу освіту повинна складати 15% від загального числа виборщиків;

– забороняється фото та відеофікація процесу голосування, яке повинно проводитись у закритих кабінках з наступним вкиданням виборщиками заповнених бюлетенів у прозорі опечатані виборчі скриньки, встановлені у приміщенні, в якому окрім членів виборчої комісії та претендентів, що беруть участь у конкурсі, і двох спостерігачів від кожного з них нікого більше не повинно бути ні в часи голосування (з 9-ї до 15-ї години), ні в часи опрацювання бюлетенів і підрахунку голосів;

– підрахунок голосів лічильною комісією з відеофіксацією здійснюється у тому ж приміщенні, в якому проходило голосування, у присутності претендентів, що беруть участь у конкурсі, та двох спостерігачів від кожного з них, з оголошенням прізвища того, за кого віддано голос згідно з чергово-розглянутим для підрахунку бюлетенем – на вимогу претендента, у якого виник сумнів у правильності підрахунку, бюлетені «За», «Проти», «Не дійсний» повинні бути перераховані повторно;

– вибори вважаються такими, що відбулися, якщо в них взяли участь не менше 50% від загального числа виборщиків;

– претендент вважається обраним на посаду ректора, якщо він набрав не менше 50% голосів від загального числа виборщиків;

– в разі, якщо жоден із претендентів не набрав 50% голосів від загального числа виборщиків, призначається другий тур виборів, який проводиться через 7 днів, і до участі в якому допускаються два претенденти, що набрали більшу кількість голосів у порівнянні з іншими;

– якщо у виборах взяв участь лише один претендент, і він не набрав 50% голосів від загальної кількості виборщиків, то вибори вважаються такими, що не відбулися, і оголошуються повторно – повторно оголошуються вибори і у разі, якщо у другому турі виборів жоден із двох претендентів, допущених до участі у другому турі, не набрав 50% голосів від загальної кількості виборщиків.

З іншими деталями процедури виборів ректора ви можете ознайомитись в приведених нижче методичних рекомендаціях, затверджених Кабміном України.

І, як ви й самі здогадуєтесь, шановні читачі, за такою процедурою виборів у ректора нашого ВНТУ Володимира Грабка шансів бути переобраним на ще один термін немає ніяких, оскільки усі в нашому університеті ще добре пам'ятають, що він за час свого ректорства (на відміну від його попередників на цій посаді) не збудував жодного навчального корпусу, жодного будинку для викладачів та жодного гуртожитку для студентів – і це при тому, що отримав від свого попередника таку суму грошей, якої було достатньо для того, щоб уже за перший рік ректорства вигнати цегляну коробку житлового будинку на 5 поверхів. А він, маючи такі гроші, розтринькав їх і не збудував навіть собачої будки! Шансів бути переобраним на другий термін у ректора Володимира Грабка немає ще й тому, що для забезпечення себе самого і своїх родичів та близьких соратників надбавками і виплатами за договорами підряду він відібрав надбавки в усіх інших викладачів та співробітників університету. Тож за тих півроку, що залишились до виборів, йому слід уже вести себе так, щоб при зустрічах з колегами після виборів він мав можливість, вітаючись, подавати руку з надією, що його рука буде потиснутою.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 5 грудня 2014 р. № 726
Київ

Деякі питання реалізації статті 42 Закону України "Про вищу освіту"

Відповідно до частини четвертої статті 42 Закону України "Про вищу освіту" Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити такі, що додаються:

Методичні рекомендації щодо особливостей виборчої системи та порядку обрання керівника вищого навчального закладу;

типову форму контракту з керівником державного вищого навчального закладу.

2. Уповноважити Міністерство освіти і науки давати роз'яснення з питань застосування Методичних рекомендацій, затверджених цією постановою.

Прем'єр-міністр України А.ЯЦЕНЮК

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету
Міністрів України
від 5 грудня 2014 р. № 726

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо особливостей виборчої системи та порядку обрання керівника вищого навчального закладу

Загальна частина

1. Ці Методичні рекомендації визначають особливості виборчої системи та порядку обрання керівника вищого навчального закладу (далі – керівник) незалежно від форми власності та підпорядкування.

2. Керівник обирається за конкурсом на заміщення посади керівника шляхом таємного голосування строком на п'ять років відповідно до Закону України "Про вищу освіту", статуту вищого навчального закладу та з урахуванням цих Методичних рекомендацій.

3. Вибори керівника (далі – вибори) проводяться з дотриманням таких принципів:

- відкритості;
- гласності;
- таємного та вільного волевиявлення;
- добровільної участі у виборах;
- демократичності;
- забезпечення рівності прав учасників виборів.

4. Забезпечення проведення виборів здійснюється засновником (засновниками) вищого навчального закладу або уповноваженим ним (ними) органом (особою) (далі – засновник).

5. Процедура обрання керівника складається з таких етапів:

1) оголошення конкурсу та прийом документів від претендентів на посаду керівника (далі – претенденти);

2) підготовка виборів;

3) проведення виборів.

Оголошення про проведення конкурсу та прийом документів від претендентів

6. Конкурс оголошується засновником.

7. Оголошення про проведення конкурсу не пізніше ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка займає посаду керівника, або протягом тижня з дня утворення вакансії публікується засновником у газеті “Освіта України” та водночас розміщується на його веб-сайті (за наявності) і офіційному веб-сайті вищого навчального закладу.

Засновник може оприлюднювати таке оголошення також в інших друкованих засобах масової інформації.

8. Оголошення про проведення конкурсу повинне містити:

- повне найменування вищого навчального закладу;
- інформацію про строк подання претендентами документів, перелік яких зазначений у пункті 10 цих Методичних рекомендацій;
- адресу, за якою здійснюється прийом документів;
- контактну інформацію (номер телефону, адресу електронної пошти);
- інформацію про дату проведення виборів, яка не повинна припадати на канікулярний період у вищому навчальному закладі.

9. Претенденти можуть бути висунуті трудовим колективом вищого навчального закладу чи його структурного підрозділу, первинною профспілковою організацією працівників та студентів вищого навчального закладу, а також шляхом самовисування.

10. Претенденти для участі у конкурсі подають такі документи:

- заяву про участь у конкурсі на ім’я засновника;
- особовий листок з обліку кадрів з фотографією розміром 3 х 4 сантиметри;
- автобіографію;
- копії документів про вищу освіту, науковий ступінь та вчене звання;
- довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду, яка видається відповідно до Порядку проведення обов’язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 р. № 1465 (Офіційний вісник України, 2000 р., № 39, ст. 1656);
- копію паспорта, засвідчену претендентом;
- копію трудової книжки.

Копії документів, які подаються претендентом (крім копії паспорта), можуть бути засвідчені за місцем роботи претендента, засновником або нотаріально.

11. Прийом документів претендентів здійснюється засновником протягом двох місяців з дня публікації оголошення про проведення конкурсу.

У разі надіслання документів поштою датою подання документів вважається дата, зазначена на поштовому штемпелі.

Документи, подані претендентами після закінчення встановленого строку, не розглядаються та повертаються особам, які їх подали.

12. Засновник проводить перевірку відповідності претендентів вимогам до керівника, встановленим частиною першою статті 42 Закону України "Про вищу освіту", і протягом десяти календарних днів з дати завершення строку подання претендентами документів подає перелік кандидатів на посаду керівника (далі – кандидат), які відповідають зазначеним вимогам, до вищого навчального закладу для голосування.

13. Усі претенденти, які своєчасно подали документи для участі в конкурсі, письмово повідомляються засновником про прийняте рішення щодо їх кандидатур не пізніше ніж протягом десяти календарних днів з дати закінчення строку подання претендентами документів.

14. Кандидат має право:

- проводити зустрічі з працівниками та студентами вищого навчального закладу;
- визначати не більше двох спостерігачів за ходом голосування;
- бути присутнім під час голосування за місцем його проведення;
- бути присутнім під час проведення підрахунку голосів та складення протоколу про результати голосування.

Кандидат може мати інші права, які випливають з його участі у виборах і передбачені статутом вищого навчального закладу.

Усі кандидати мають рівні права.

15. Оприлюднення кандидатами виборчих програм та їх обговорення здійснюється на зустрічах та зборах трудового колективу вищого навчального закладу без будь-яких обмежень.

16. Виборчі програми кандидатів розміщуються на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу не пізніше ніж за десять календарних днів до дати проведення виборів.

Підготовка виборів

17. Вибори призначаються не пізніше ніж на тридцятий день з дати закінчення строку прийому документів претендентів без урахування канікулярного періоду.

18. Брати участь у виборах мають право:

- кожен науковий, науково-педагогічний та педагогічний штатний працівник вищого навчального закладу;
- представники з числа інших штатних працівників, які обираються відповідними працівниками шляхом проведення прямих таємних виборів;
- виборні представники з числа студентів (курсантів), які обираються студентами (курсантами) шляхом прямих таємних виборів.

Критерієм віднесення штатного працівника вищого навчального закладу до певної категорії є посада за основним місцем роботи, яку займає такий працівник у вищому навчальному закладі.

19. Штатний працівник вищого навчального закладу, який на момент проведення виборів перебуває у відпустці, має право брати участь у виборах. Якщо на посаді, яку займає такий штатний працівник, у період його відпустки (у випадках, передбачених законом) перебуває інша особа, вона також має право брати участь у виборах.

20. Студенти очної (денної) форми навчання, які на момент проведення виборів є одночасно штатними працівниками вищого навчального закладу, в якому проводяться вибори, беруть участь у виборах за квотою представництва студентів вищого навчального закладу.

21. Порядок обрання представників для участі у виборах з числа штатних працівників, які не є науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками вищого навчального закладу, визначається положенням, яке затверджується вченою радою вищого навчального закладу.

22. Порядок обрання представників для участі у виборах з числа студентів вищого навчального закладу визначається положенням про студентське самоврядування, яке ухвалюється відповідно до статті 40 Закону України "Про вищу освіту".

23. Керівник протягом семи календарних днів з дати публікації оголошення про проведення конкурсу видає наказ про організацію виборів, в якому, зокрема, визначається:

- персональний склад організаційного комітету з проведення виборів (далі – організаційний комітет);
- персональний склад виборчої комісії;
- кінцевий строк обрання представників для участі у виборах з числа інших штатних працівників вищого навчального закладу, які не є науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, а також виборних представників з числа студентів (курсантів).

24. Організаційний комітет і виборча комісія діють відповідно до статуту вищого навчального закладу та положень про них, які затверджуються вченою радою вищого навчального закладу за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації вищого навчального закладу.

До складу організаційного комітету та виборчої комісії включаються наукові, науково-педагогічні, педагогічні, інші працівники та студенти (курсанти) вищого навчального закладу. Кандидат не може бути членом організаційного комітету чи виборчої комісії. Одна і та сама особа не може бути одночасно членом організаційного комітету і виборчої комісії.

Організаційний комітет і виборча комісія на першому засіданні обирають із свого складу голову, заступника голови та секретаря.

Особи, які є членами організаційного комітету або виборчої комісії, здійснюють свої повноваження на громадських засадах і на час виконання ними зазначених повноважень звільняються від основної роботи у вищому навчальному закладі, в якому проводяться вибори, із збереженням за ними заробітної плати відповідно до умов колективного договору.

25. У разі коли у виборах беруть участь більш як 2 тис. осіб, а також за наявності у структурі вищого навчального закладу відокремлених структурних підрозділів, організаційним комітетом можуть утворюватися виборчі дільниці та дільничні виборчі комісії, склад яких затверджується наказом керівника. При цьому виборча комісія, утворена наказом про організацію виборів керівника, має статус головної виборчої комісії.

Рішення про утворення виборчих дільниць та дільничних виборчих комісій підлягає оприлюдненню в одноденний строк організаційним комітетом з використанням інформаційних ресурсів вищого навчального закладу (дошки оголошень, офіційного веб-сайту тощо).

26. Керівник зобов'язаний забезпечити створення належних умов для роботи організаційного комітету та виборчої комісії, надавати інформацію та документи, необхідні для виконання покладених на них завдань, а також надати організаційному комітетові та виборчій комісії окремі придатні для роботи приміщення, забезпечити наявність у таких приміщеннях необхідних засобів зв'язку, оргтехніки тощо.

27. Організаційний комітет складає та подає виборчій комісії список осіб, які мають право брати участь у виборах (далі – список виборців), не пізніше ніж за сім календарних днів до дати проведення виборів.

У разі утворення дільничних виборчих комісій список виборців передається головною виборчою комісією дільничним виборчим комісіям не пізніше наступного дня після його отримання від організаційного комітету.

28. Кандидат має право зняти свою кандидатуру шляхом подання письмової заяви до організаційного комітету не пізніше ніж за 24 години до початку виборів. Така інформація невідкладно доводиться організаційним комітетом до відома виборчої комісії (головною виборчою комісією – до відома дільничних виборчих комісій) для внесення відповідних змін до бюлетенів для голосування.

29. Бюлетені для голосування виготовляються виборчою комісією (у разі утворення дільничних виборчих комісій – дільничними виборчими комісіями) не раніше ніж за 20 і не пізніше ніж за 12 годин до початку виборів у кількості, що відповідає кількості осіб, які мають право брати участь у виборах (далі – виборці) та включені до списку виборців (у разі утворення виборчих дільниць – у кількості, що відповідає кількості осіб, включених до списку виборців на виборчій дільниці), посвідчуються на зворотному боці підписом голови та секретаря виборчої комісії, що виготовляє бюлетені, та скріплюються печаткою вищого навчального закладу або його відокремленого структурного підрозділу.

Кандидати та спостерігачі мають право бути присутніми під час виготовлення бюлетенів для голосування.

30. Форма бюлетеня для голосування затверджується МОН.

Бюлетені для голосування зберігаються у приміщенні виборчої комісії у закритому сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставлянням на ній підписів голови комісії, а також його заступника або секретаря. Персональна відповідальність за відповідність кількості бюлетенів

кількості виборців та збереження бюлетенів покладається на голову виборчої комісії.

31. Скриньки для голосування повинні бути прозорі, опломбовані та опечатані печаткою вищого навчального закладу або його відокремленого структурного підрозділу.

32. Порядок організації роботи спостерігачів визначається організаційним комітетом.

Проведення виборів

33. Вибори проводяться шляхом таємного голосування, яке здійснюється з 9 до 15 години у приміщенні вищого навчального закладу та його відокремлених структурних підрозділах.

Інформація про дату, час і місце проведення виборів підлягає оприлюдненню виборчою комісією не пізніше ніж за сім календарних днів до дати проведення виборів з використанням інформаційних ресурсів вищого навчального закладу (дошки оголошень, офіційного веб-сайту тощо).

34. Під час голосування та підрахунку голосів має право бути присутнім представник засновника. У разі утворення головної та дільничних виборчих комісій засновник може делегувати до таких комісій своїх представників.

МОН може делегувати свого представника на вибори до вищого навчального закладу незалежно від форми власності та підпорядкування.

Під час голосування та підрахунку голосів мають право бути присутніми не більше двох спостерігачів від кожного кандидата, а також не більше трьох громадських спостерігачів, акредитованих організаційним комітетом, а в разі утворення виборчих дільниць – не більше двох спостерігачів від кожного кандидата і трьох громадських спостерігачів на кожній виборчій дільниці.

Порядок акредитації громадських спостерігачів визначається організаційним комітетом.

35. Приміщення для голосування повинне бути обладнане достатньою кількістю кабін для таємного голосування. Розміщення обладнання у приміщенні для голосування здійснюється у такий спосіб, щоб місця видачі бюлетенів для голосування, вхід і вихід із кабін для таємного голосування, виборчі скриньки перебували у полі зору членів виборчої комісії та осіб, які мають право бути присутніми у приміщенні для голосування. У кабінах для таємного голосування необхідно забезпечити наявність належного освітлення та засобів для заповнення бюлетеня для голосування.

36. Організація проведення голосування, підтримання належного порядку у приміщенні для голосування та забезпечення таємності голосування покладаються на виборчу комісію або дільничну виборчу комісію.

Голова виборчої комісії або дільничної виборчої комісії перед початком голосування:

- надає для огляду членам виборчої комісії, присутнім кандидатам, а також спостерігачам усі наявні на виборчій дільниці виборчі скриньки;
- передає необхідну кількість бюлетенів для голосування членам виборчої комісії, які видають бюлетені виборцям;
- передає членам виборчої комісії, які видають бюлетені для голосування, список виборців. Відповідні члени виборчої комісії забезпечують їх збереження і дотримання порядку використання.

37. Член виборчої комісії здійснює видачу бюлетеня для голосування за умови пред'явлення виборцем документа, що посвідчує особу. Особа, яка отримує бюлетень для голосування, ставить у списку виборців навпроти свого прізвища підпис.

38. Бюлетень для голосування заповнюється виборцем особисто в кабіні для таємного голосування. Під час заповнення бюлетенів забороняється присутність у кабіні для таємного голосування інших осіб, здійснення фото- та відеофіксації у будь-який спосіб. Особа, яка внаслідок фізичних вад не може самостійно заповнити бюлетень для голосування, має право за дозволом голови виборчої комісії скористатися допомогою іншої особи, крім членів виборчої комісії, кандидатів, а також спостерігачів.

У бюлетені для голосування виборець у квадраті навпроти прізвища кандидата, за якого він голосує, проставляє позначку ("+") або іншу, що засвідчує волевиявлення. Виборець може голосувати лише за одного кандидата.

Виборець опускає заповнений бюлетень для голосування у скриньку. Забороняється висувати вимогу або висловлювати прохання до виборця оприлюднити своє волевиявлення.

39. Після завершення голосування приміщення для голосування зачиняється і в ньому мають право перебувати тільки члени виборчої комісії, представники засновника, кандидати і спостерігачі.

40. Скриньки для голосування після перевірки цілісності пломб та печаток відкриваються членами виборчої комісії почергово. Під час відкриття скриньки її вміст викладається на стіл, за яким розміщуються члени виборчої комісії.

41. Підрахунок голосів членами виборчої комісії починається негайно після закінчення голосування та проводиться відкрито у тому ж приміщенні, де відбувалося голосування, без перерви і закінчується після складення та підписання протоколу про результати голосування.

42. Члени виборчої комісії підраховують загальну кількість виданих для голосування бюлетенів та кількість бюлетенів, наявних у скриньках для голосування. Бюлетені для голосування розкладаються на місця, позначені окремими табличками, що містять з обох боків прізвища та ініціали кандидатів. Окремо робиться табличка з написом "Недійсні". Під час розкладання бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії показує кожний бюлетень усім членам комісії та особам, які присутні під час підрахунку голосів, та оголошує прізвище кандидата, за якого подано голос.

У разі виникнення сумнівів щодо змісту бюлетеня виборча комісія приймає рішення шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право оглянути бюлетень особисто. На час огляду бюлетеня робота з іншими бюлетенями припиняється.

43. Бюлетень для голосування може бути визнаний недійсним, якщо:

- позначка у бюлетені проставлена більш як за одного кандидата;
- не проставлена жодна позначка;
- зміст волевиявлення неможливо встановити з інших причин.

У разі коли члени виборчої комісії не можуть дійти згоди щодо віднесення бюлетеня до недійсних, зазначене питання вирішується шляхом голосування. Такий бюлетень повинен бути продемонстрований членам комісії та особам, присутнім під час підрахунку голосів. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути бюлетень. На час огляду бюлетеня підрахунок інших бюлетенів припиняється.

44. Після розкладення бюлетенів окремо за кожного кандидата, а також окремо недійсних бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії вголос підраховує кількість бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також кількість недійсних бюлетенів. На вимогу члена виборчої комісії, кандидата чи спостерігача може бути проведено повторний підрахунок бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також бюлетенів, визнаних недійсними. Під час підрахунку голосів кожен член виборчої комісії має право перевірити або перерахувати відповідні бюлетені. Результати підрахунку голосів оголошуються головою виборчої комісії і підлягають включенню секретарем до протоколу про результати голосування.

45. Виборча комісія зобов’язана під час підрахунку голосів перевірити відповідність кількості осіб, які взяли участь у голосуванні, кількості бюлетенів, поданих за кожного кандидата, а також кількості бюлетенів, визнаних недійсними.

46. Виборча комісія за результатами підрахунку голосів складає протокол за формою, що затверджується МОН.

Протокол про результати голосування складається виборчою комісією у двох примірниках. Копії протоколу надаються кожному членові виборчої комісії, кандидатам та спостерігачам.

Кожен примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та присутніми членами виборчої комісії. У разі незгоди з результатами підрахунку голосів, зафіксованими у протоколі, член виборчої комісії має право письмово викласти свою окрему думку, яка обов’язково додається до протоколу. Відмова від підписання протоколу не допускається.

Перший примірник протоколу про результати голосування передається організаційному комітетові з наступною їх передачею засновникові, другий – залишається у вищому навчальному закладі.

47. Дільничні виборчі комісії передають протокол про результати голосування на виборчій дільниці головній виборчій комісії негайно після його складення. У разі коли дільнична виборча комісія розміщується в іншому населеному пункті, допускається передача такого протоколу головній

виборчій комісії за допомогою засобів зв'язку з наступною передачею оригіналів бюлетенів та протоколу протягом доби з моменту його складення. Головна виборча комісія після прийняття і розгляду протоколів дільничних виборчих комісій складає підсумковий протокол про результати голосування і передає його організаційному комітетові.

Разом з протоколом організаційному комітетові передаються усі заяви та скарги, подані кандидатами, спостерігачами, а також рішення, прийняті за результатами їх розгляду.

48. Процес голосування і підрахунку голосів підлягає фіксуванню за допомогою відеозасобів. При цьому таке фіксування не може порушувати таємницю голосування.

49. Результати виборів оприлюднюються протягом 24 годин після складення протоколу про результати голосування шляхом розміщення у друкованому вигляді відповідної інформації на інформаційних стендах у доступних для загального огляду місцях, розташованих у приміщеннях вищого навчального закладу, а також на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу та веб-сайті засновника.

50. Якщо у виборах брали участь кілька кандидатів і жоден з них не набрав більше 50 відсотків голосів виборців, організаційний комітет приймає рішення про проведення другого туру виборів, який проводиться через сім календарних днів після проведення першого туру. У разі коли дата другого туру виборів припадає на святковий (неробочий) день, вибори проводяться у наступний після святкового (неробочого) дня робочий день. До бюлетенів для голосування включаються два кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів у першому турі виборів.

51. Вибори вважаються такими, що не відбулися, якщо:

- участь у виборах взяли менш як 50 відсотків виборців;
- у першому турі виборів брав участь один кандидат і він не набрав більше 50 відсотків голосів виборців;
- у другому турі виборів жоден з кандидатів не набрав більше 50 відсотків голосів виборців.

52. У разі прийняття виборчою комісією рішення про визнання виборів такими, що не відбулися, засновник протягом двох тижнів з дня прийняття зазначеного рішення оголошує проведення нового конкурсу.

53. Документація, пов'язана з проведенням виборів, зберігається у вищому навчальному закладі протягом п'яти років.

Керівництво та науково-педагогічні працівники вишів не можуть отримувати заробітну плату більше 8526 гривень (Мінсоцполітики)

На запити щодо обмеження максимального розміру заробітної плати працівників вищих навчальних закладів Міністерством соціальної політики України у листі № 1143/0/14-15/13 від 31.01.2015 «Про застосування деяких норм Закону України від 28.12.2014 № 76-VIII» надано наступне роз'яснення. Відповідно до пункту 10 розділу III «Прикінцеві положення» Закону у 2015

році максимальний місячний розмір заробітної плати (грошового забезпечення) народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України, прокурорів, працівників державних органів (крім Національного антикорупційного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції) та інших бюджетних установ, працівників Національного банку України, суддівської винагороди обмежується 7 розмірами мінімальної заробітної плати (з 1 січня – 8526 гривень), а при скороченні чисельності працівників – 10 розмірами мінімальної заробітної плати (12180 гривень) (виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги для оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та оплата часу щорічної відпустки не враховується у зазначеному максимальному розмірі).

Обмеження максимального місячного розміру заробітної плати (грошового забезпечення) працівників державних органів та інших бюджетних установ здійснюється шляхом коригування розмірів додаткової заробітної плати (доплат, надбавок, премій).

Якщо працівником не відпрацьовано місяць повністю у зв'язку з хворобою чи відпусткою, заробітна плата виплачується пропорційно відпрацьованому часу з урахуванням обмеження, а за час тимчасової непрацездатності або відпустки нараховується середня заробітна плата, розмір якої розраховується з урахуванням відповідних постанов Кабінету Міністрів України.

Обмеження заробітної плати здійснюється окремо за кожним із трудових договорів (як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом пропорційно відпрацьованому часу). При цьому, такі роботи, що відповідно до чинного законодавства не є сумісництвом (педагогічна робота з погодинною оплатою праці в обсязі не більш як 240 годин на рік, завідування кафедрою з оплатою з розрахунку 100 годин за навчальний рік), які мають право виконувати усі працівники, крім основної роботи та роботи за сумісництвом, на думку міністерства, не включаються в місячну заробітну плату при визначенні обмеження.

Спеціальний фонд бюджету – це складова бюджету, яка включає надходження до бюджету, призначені для спрямування на конкретні заходи, та витрати з бюджету на реалізацію цих заходів, які провадяться за рахунок відповідних надходжень.

Тому, на думку Мінсоцполітики, обмеження заробітної плати застосовується як для загального так і спеціального фонду.

При цьому зазначаємо, що **пунктом 10 розділу III «Прикінцеві положення» Закону № 76-VIII не встановлено нормативів чи критеріїв щодо скорочення чисельності працівників, за дотримання яких розмір обмеження заробітної плати працівників не повинен перевищувати 10 розмірів мінімальної заробітної плати.**

Профспілка працівників освіти і науки України
Управління соціально-економічного захисту

Джерело: http://pon.org.ua/socialny-zahyst/3833-obmezhennya-maksimalnogo-rozmiru-zarplati.html

Як правильно розуміти роз'яснення Мінсоцполітики, що «Керівництво та науково-педагогічні працівники вишів не можуть отримувати заробітну плату більше 8526 гривень»

С початку 2015 року на виконання вимоги закону про Держбюджет-2015, якою уведено норму, що в жодній із бюджетних організацій, у тому числі і у вищих навчальних закладах, ніхто не повинен отримувати зарплату, яка перевищує 7 мінімальних окладів, тобто 8526 грн., у різних ВНЗ почали трактувати цю норму, виходячи з того, як її розуміють ректор і начальник планово-фінансового відділу. А далі перша цитата, з якої видно, звідки вона взята: *«На запити щодо обмеження максимального розміру заробітної плати працівників вищих навчальних закладів Міністерством соціальної політики України у листі № 1143/0/14-15/13 від 31.01.2015 «Про застосування деяких норм Закону України від 28.12.2014 № 76-VIII» надано наступне роз'яснення.*

Відповідно до пункту 10 розділу III «Прикінцеві положення» Закону у 2015 році максимальний місячний розмір заробітної плати (грошового забезпечення) народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України, прокурорів, працівників державних органів (крім Національного антикорупційного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції) та інших бюджетних установ, працівників Національного банку України, суддівської винагороди обмежується 7 розмірами мінімальної заробітної плати (з 1 січня – 8526 гривень) …

Обмеження максимального місячного розміру заробітної плати (грошового забезпечення) працівників державних органів та інших бюджетних установ здійснюється шляхом коригування розмірів додаткової заробітної плати (доплат, надбавок, премій)». – кінець цитати.

Прочитавши початок цього роз'яснення, деякі ректори та начальники планово-фінансових відділів вищих навчальних закладів (у тому числі і ректор нашого Вінницького національного технічного університету Володимир Грабко та начальник ПФВ Наталія Шевчук) не стали себе утрудняти вчитуванням у зміст останнього абзацу з наведеної цитати, в якому чітко вказано, що не повинна перевищувати 8526 грн. за рахунок доплат, надбавок і премій зарплата за роботу на одній посаді. А вони перестали виплачувати усім працівникам, у тому числі і проректорам та директорам навчально-наукових інститутів і деканам факультетів, які працюють за сумісництвом на 0,5 ставки ще й професорами кафедр, окремо зарплату проректора, директора чи декана, у кожного з яких у переважній більшості ВНЗ вона не перевищує 8526 гривень, і окремо зарплату за роботу за сумісництвом на викладацькій посаді на 0.5 ставки, яка абсолютно в усіх ВНЗ України не перевищує 8526 грн., а почали складати обидві ці зарплати в одну сумарну і замість виплати, наприклад, у ВНТУ сумарно 9926 гривень

директорові інституту, який працює ще й за сумісництвом на 0,5 ставки професором кафедри, почали виплачувати лише 8526 гривень, незаконно зрізаючи 1400 гривень, чесно зароблених цим директором працею за сумісництвом ще й викладачем кафедри.

І щоб доказати, що ті ректори і начальники ПФВ, які так роблять, поступають незаконно, я приведу ще одну цитату з того ж таки листа-роз'яснення Мінсоцполітики: *«**Обмеження заробітної плати здійснюється окремо за кожним із трудових договорів (як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом пропорційно відпрацьованому часу)»***.

І я не розумію, в якому стані потрібно було перебувати ректорові і начальнику ПФВ, щоб не розгледіти у цьому приведеному вище роз'ясненні, що: *«**Обмеження заробітної плати здійснюється окремо за кожним із трудових договорів»***.

Дізнавшись від одного із директорів інститутів, що з нього зрізали 1400 грн. зарплати, приплюсувавши його зарплату як професора кафедри на 0,5 ставки до зарплати директора, я на засіданні Вченої ради ВНТУ у четвер 26 лютого звернувся до ректора ВНТУ Володимира Грабка з вимогою дотримуватись чинного законодавства і не ущемлювати достатньо велику кількість професорів незаконними відрахуваннями з їхньої зарплати шляхом створення штучно суми, що перевищує 8526 грн. Адже кожна із їхніх зарплат, яку кожен із них отримує, працюючи на двох незалежних посадах, не перевищує вказаного обмеження. Але ректор Володимир Грабко мене слухати не захотів і заявив, що, от коли в університеті буде комісія КРУ, і вона напише в своєму акті, що комусь недоплатили, тоді він дасть розпорядження доплатити. Не зреагував він і на репліку одного із директорів інститутів, що гривня кожен день внаслідок інфляції знецінюється, тож те, що буде доплачено через кілька місяців, не буде дорівнювати тому, що отримав би кожен із тих, кому недоплачено зараз.

І саме у цьому місці я хотів би звернути увагу нашого ректора на повідомлення, яке я прочитав на сайті *«Лівого берега»*, зайшовши на цей сайт того ж таки 26 лютого після завершення засідання Вченої ради університету – цитую чотири перших абзаци з цього повідомлення: *«Управление Министерства внутренних дел в Винницкой области возбудило уголовное дело в отношении бывшего нардепа Григория Калетника по факту злоупотреблений на посту ректора и президента Винницкого национального аграрного университета. Об этом сообщила пресс-служба партии "Воля", чей представитель и нардеп Ирина Суслова направила соответствующее обращение в МВД. Суслова отмечает, что в 2009 году тогдашний ректор ВНАУ из-за угроз и шантажа со стороны министра аграрной политики Юрия Мельника уволился и на освободившуюся должность назначили Калетника. После этого из университета были уволены несколько докторов наук, кандидатов наук и десятки старших преподавателей, а руководящие должности вуза заняли лица, приближенные к Калетнику.*

В сообщении пресс-службы "Воли" также отмечается, что дело расследуется по части 1 статьи 364 Уголовного кодекса – злоупотребление служебным положением», – кінець цитати.

І я боюсь, як би наш ректор Володимир Грабко, який теж неодноразово вчиняв так, що ряд його вчинків, на мій погляд, теж можуть підпадати під означення «зловживання службовим становищем», не став після Олександра Шестопалюка і Григорія Калетніка третім у цьому році ректором з Вінниччини, якому будуть висунуті звинувачення у «зловживанні службовим становищем».

Що показав аналіз «Положення про обрання та прийняття на роботу НПП ВНТУ (зі змінами)»

На сайті нашого університету розміщений текст «**ПОЛОЖЕННЯ** про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університу (зі змінами)», при ознайомленні з яким, у першу чергу кидається у вічі те, що багато його наступних рядків входять у протиріччя з попередніми рядками.

Ну, наприклад, у пунктах 15 та 16 **ПОЛОЖЕННЯ** вказано – цитую: *«15. Кандидатури претендентів на заміщення посад асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора,* ***завідувача кафедри*** *попередньо* ***обговорюються на відповідній кафедрі*** *в їх присутності. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому прочитати пробні лекції, провести практичні заняття. 16.* ***Висновки кафедри*** *про професійні та особисті якості претендентів та відповідні рекомендації* ***передаються на розгляд відповідної Вченої ради****. За результатами обговорення* ***кафедра відкритим голосуванням*** *більшістю голосів штатних викладачів кафедри,* ***приймає рішення*** *з рекомендацією про обрання (необрання) претендента на посаду. Засідання кафедри, на якій обговорюються кандидатури претендентів на посаду завідувача кафедри, проводить декан факультету, директор інституту. Претенденти мають бути ознайомлені з висновками кафедри до засідання відповідної Вченої ради.* ***Негативний висновок кафедри не дає права відмовляти претенденту в розгляді його кандидатури відповідною Вченою радою****»,* – кінець цитати.

Із процитованого відносно завідувача кафедрою квінтесенцією є те, що його кандидатура попередньо обговорюється на кафедрі, якою він збирається керувати, що висновки і рекомендації кафедри, прийняті відкритим голосуванням, передаються на розгляд відповідної Вченої ради і що негативний висновок кафедри не дає право відмовляти претенденту в розгляді його кандидатури відповідною Вченою радою.

А тепер давайте подивимось, що записано в пункті 17 **ПОЛОЖЕННЯ** – цитую першу його частину: *«17. Обрання науково-педагогічних працівників відповідною Вченою радою проводиться таємним голосуванням. Перед голосуванням щодо кожної кандидатури претендентів оголошується витяг з протоколу Конференції трудового колективу*

факультету, інституту з рекомендацією до обрання (для обрання декана факультету, директора інституту, завідувача кафедри), висновок кафедри (для інших науково-педагогічних працівників) і проводиться обговорення в їх присутності», – кінець цитати.

Як бачите, у цьому пункті стосовно завідувача кафедри уже записано, що він повинен мати замість рекомендації кафедри, якою збирається керувати, рекомендацію Конференції трудового колективу факультету, що входить у протиріччя з вимогами, прописаними у пункті 16, особливо в частині ще й того, що, як прописано в **Додатку 1** до цього **ПОЛОЖЕННЯ**, рекомендація Конференції трудового колективу факультету приймається шляхом таємного голосування.

А тепер давайте ми придивимось до цього **Додатку 1,** який називається ***«Порядок обрання та призначення на посаду декана факультету, директора навчально-наукового інституту, завідувача кафедри»***, більш уважно – цитую його пункти 6 та 8:

*«6. **Голосування** по кандидатурах на посаду декана (директора), завідувача кафедри **проводиться таємно**. Кожен делегат Конференції має право голосувати лише за одну кандидатуру.*

*8. У випадку, якщо на посаду декана факультету, директора навчально-наукового інституту, завідувача кафедри подала документи лише одна особа, то Конференція надає пропозиції щодо обрання цієї особи за умови, що за неї проголосувало більше ніж 50% від присутніх делегатів Конференції. **Якщо в результаті голосування претендент не набрав необхідної кількості голосів, то Конференція не надає рекомендацію щодо участі в конкурсі на обрання. В такому випадку процедура проведення конкурсу припиняється**. На посаду декана факультету, директора навчально-наукового інституту, завідувача кафедри ректором Університету призначається тимчасово виконуючий обов'язки на строк 3 місяці. Повторний конкурс оголошується в порядку встановленим даним Положенням»*, – кінець цитати.

Що стосується пункту 6 **Додатку 1,** то стосовно нього я лише відзначу те, що формою попереднього голосування по кандидатурі на завідувача кафедри він входить у протиріччя з пунктом 16 **ПОЛОЖЕННЯ**, яке є основним документом. І у цьому місці варто нагадати і тому, хто складав цей **Додаток 1,** і тому, хто його підписував, що згідно з принципами створення документів у додатках потрібно розміщувати лише доповнення і роз'яснення відповідних пунктів основного документу, але ні в якому разі твердження, які формулюються в додатках, не повинні входити у протиріччя з твердженнями, прописаними в основному документі.

Що ж до пункту 8 **Додатку 1,** то відносно нього я змушений висловити більш серйозне зауваження, адже цим пунктом вибори деканів і завідувачів кафедрами переносяться з Вченої ради університету на засідання Конференції трудового колективу факультету і навіть відміняються без їх розгляду Вченою радою університету в разі, якщо на Конференції трудового колективу факультету жоден із претендентів не набере більше 50% голосів –

а це уже не просто входження у протиріччя з положеннями основного документу, це грубе порушення Закону України про вищу освіту, де однозначно прописано, що вибори деканів факультетів і завідувачів кафедрами необхідно проводити на засіданні Вченої ради університету. Тобто, має місце перевищення службових повноважень особою, яка підписала **ПОЛОЖЕННЯ** з таким **Додатком 1** – у даному разі перевищив службові повноваження ректор Грабко, який дозволив собі поставити себе вище Верховної Ради України, яка прийняла Закон України про вищу освіту, і навіть вище Президента України, який своїм підписом увів цей закон в дію. А за перевищення службових повноважень у Кримінальному Кодексі України є відповідна стаття, яку, до речі, правоохоронні органи, судячи з повідомлень ЗМІ, нині інкримінують колишньому ректору Вінницького національного аграрного університету Григорію Калетнику.

Але, окрім незнання правил документалістики та статей Кримінального Кодексу України автори **ПОЛОЖЕННЯ** демонструють ще й незнання правил логіки і арифметики. Щоб довести це твердження, я процитую другу половину пункту 17 із цього документу, згідно з яким: *«Рішення Вченої ради при проведенні конкурсу вважається дійсним, якщо в голосуванні брало участь не менше 2/3 членів Вченої ради.* ***Обраним уважається претендент, який здобув більше 50 % голосів*** *присутніх членів Вченої ради. Прізвища всіх претендентів на займання відповідної посади вносяться до одного бюлетеня для таємного голосування. Кожен член Вченої ради має право голосувати лише за одну кандидатуру претендента. При всіх інших варіантах голосування бюлетені вважаються недійсними.* ***Якщо при проведенні конкурсу, в якому брали участь два*** *або більше* ***претендентів, голоси розділились порівну, проводиться повторне голосування на цьому самому засіданні Вченої ради****. При повторенні цього результату конкурс уважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно. Якщо при проведенні конкурсу на відповідну посаду не було подано жодної заяви або жоден із претендентів не набрав більше 50 % голосів присутніх членів Вченої ради, конкурс також уважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно»*, – кінець цитати.

Вдумайтесь, шановні читачі, у вище процитоване – ну, якщо обраним вважається той претендент, який набрав більше 50% голосів, то про який другий тур виборів може йти мова, якщо було лише два претенденти і обидва вони набрали голосів порівно, тобто кожен із них набрав не більше 50%? Без наявності третього претендента немає логіки в оголошенні другого туру при рівній кількості набраних двома претендентами голосів, і у цьому випадку вибори слід вважати такими, що не відбулися, і ніякого другого туру не оголошувати.

А тепер я процитую пункт 13 **ПОЛОЖЕННЯ**, в якому сказано: *«13. Ректор університету має право призначити осіб на посади науково-педагогічних працівників за строковим трудовим договором (контрактом) до обрання за конкурсом, але на термін не довше, ніж до закінчення поточного навчального року»*.

Знайомлячись зі змістом цього пункту, ми бачимо, що підписавшись під ним, ректор Володимир Грабко знову перевищив свої службові повноваження, адже тримати на посаді виконувача обов'язків завідувача кафедри будь-кого до кінця навчального року можна було лише до вступу в силу нового Закону України про вищу освіту, яким дозволяється тримати виконувача обов'язків ректора на посаді до 6 місяців, виконувача обов'язків декана – до 3 місяців, а посади виконувача обов'язків завідувача кафедри не передбачено взагалі, що автоматично трансформується в зобов'язання вищого навчального закладу провести конкурсні перевибори завідувача кафедри ще до завершення терміну його попередньої каденції, а в разі непередбаченого звільнення з посади завідувача кафедри і появи неочікуваної вакансії вимагає від ректора негайного оголошення конкурсу на її заміщення без відкладення проведення цього конкурсу на кінець навчального року.

А якщо звернути увагу ще й на те, що Закон України про вищу освіту вступив у силу ще 6 вересня 2014 року, то часу для проведення конкурсу на заміщення посад навіть завідувачів тих кафедр, якими завідували за сумісництвом ректор, проректори і директори інститутів, що нині заборонено законом, і яких ректор Грабко своїм наказом увільнив з цих посад лише з 1-го лютого 2015 року, було більше ніж досить – майже півроку. І переносити ці конкурси на кінець навчального року, а точніше, аж на вересень, що збирається робити ректор Грабко за інформацією, що поступила від його оточення, то буде теж перевищення ним своїх службових повноважень. Як перевищенням службових повноважень ректором є і те, що він в **ПОЛОЖЕННІ** прописав підписання контрактів з тими, хто виграв вибори деканів чи завідувачів кафедрами на термін до 5 років, у той час, як в Законі України про вищу освіту чітко вказано, що з особою, яка виграла ці вибори ректор зобов'язаний укласти контракт на повні 5 років.

І наостанок – на титульній сторінці ПОЛОЖЕННЯ ми бачимо надпис – цитую:

Затверджено
Ученою радою ВНТУ
31 травня 2013 року (протокол № 10)
26 лютого 2015 року (протокол №7)

26 лютого було лише тиждень тому, тож події, які мали місце на цьому засіданні Вченої ради університету, ще з пам'яті кожного із її членів не вивітрились. І тому кожен із членів ради може з упевненістю сказати, що і в порядку денному цього засідання Вченої ради університету не було питання про обговорення і затвердження змін до вище вказаного документу, і ніякого не те що обговорення і голосування по цьому документу не було, а не було, навіть, згадування про нього у заключному слові голови ради, яким і по-сьогодні, порушуючи відповідну статтю Закону України про вищу освіту, у якій сказано, що голова Вченої ради університету обирається із числа її членів шляхом таємного голосування, продовжує бути ректор Грабко. Тож,

якщо у протоколі №7 засідання Вченої ради університету є висвітлення питання обговорення і голосування за прийняття цього **ПОЛОЖЕННЯ,** як вказано вище на титульному листі**,** то це означає, що даний протокол є підробкою. А, як відомо, у Кримінальному Кодексі України є стаття, за якою караються особи, котрі дозволяють собі підробляти документи (згадайте, хоча б «доктора Пі» Слюсарчука, який за цією статтею отримав 8 років ув'язнення). І під цю статтю підпадає уже не лише ректор, який віддав розпорядження протокольно оформити підробку, але і вчений секретар ради, який здійснив цю підробку і засвідчив її своїм підписом.

А судді – хто?!

Прочитавши це Грибоєдовське запитання, Ви, шановні читачі, мабуть подумали, що далі мова піде про суддів Печерського суду Києва Царевич, Кицюка і Вовка, яких Верховна Рада України нещодавно позбавила недоторканості із-за судилищ, які вони влаштовували над Юрієм Луценком, Юлією Тимошенко та іншими політиками і вищими керівниками часів президентства Віктора Ющенка в часи панування режиму Віктора Януковича.

Але далі мова піде не про них, а мова піде про тих «суддів», які в ранзі експертів згідно з наказом міністра освіти і науки Сергія Квіта вершитимуть долю наукових проектів, що подаватимуться університетами щорічно до нашого міністерства для участі у конкурсі, переможці якого отримуватимуть державне фінансування наукових досліджень.

Цей наказ міністра за №93 від 04.02.2015 року має досить довгу назву: *«Про затвердження персонального складу Науково-технічної ради Міністерства освіти і науки України з питань формування та виконання державного замовлення на науково-технічну продукцію та секцій Ради за пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки»*.

Пунктом 1 цього наказу затверджується: 1) визначений в додатку 1 персональний склад НТР МОНУ на чолі з заступником міністра Максимом Стріхою; 2) визначений у додатку 2 перелік секцій НТР по усім п'яти пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки (інформаційним та комунікаційним технологіям, енергетиці та енергоефективності, раціональному природокористуванню, новим речовинам і матеріалам, наукам про життя, профілактику і лікування); 3) визначені в додатках 3-7 персональні склади секцій НТР.

Читав я спокійно сторінку за сторінкою цей наказ, опублікований на сайті міністерства, аж до тих пір, поки «не спіткнувся» на одному членові в складі секції НТР за напрямом «Енергетика та енергоефективність». Цим членом, на якому я «спіткнувся», виявився професор кафедри автомобільного транспорту нашого університету, доктор технічних наук Поляков Андрій Павлович.

Вас, шановні читачі, думаю, здивувало, чому я висловив не радість з приводу того, що професор саме нашого університету увійшов до складу цієї

секції НТР, а, навпаки, висловив глибоке здивування, охарактеризувавши його терміном «спотикання».

І дійсно, якби серед членів цієї секції виявились такий відомий не лише в нашому університеті, а і далеко за його межами фахівець в галузі електроенергетики, яким є професор Петро Лежнюк, індекс цитування якого за Гіршем дорівнює чотирьом, або такий відомий вчений в галузі теплоенергетики як професор Станіслав Ткаченко, індекс цитування якого за Гіршем дорівнює трьом, то я лише від душі порадувався б і за них, і за наш університет.

Але те, що серед членів енергетичної секції виявився професор Андрій Поляков мене не лише не порадувало, але і дуже засмутило, оскільки я зрозумів, що і при нинішньому прогресивному міністрі, у нашому міністерстві у середній його ланці продовжують відігравати основну роль при вирішенні кадрових питань не кваліфікація і наукові здобутки, а телефонні дзвінки і блат.

Посудіть самі, шановні читачі, професор Андрій Поляков, який переїхав з Києва до Вінниці років з вісім тому у зв'язку з одруженням на вінничанці, був прийнятий мною, тоді ще ректором, професором на кафедру автомобільного транспорту, оскільки вона йому як фахівцеві з експлуатації і ремонту тракторів була найближчою. Помітної наукової активності ні за своїм основним науковим напрямком з експлуатації тракторів, ні за науковим напрямом кафедри автомобільного транспорту, ні за якимсь іншим науковим напрямком професор Поляков в усі роки роботи в нашому університеті не проявляв, тож коли я дізнався, що він бере участь в якості претендента у виборах директора Вінницького торгівельно-економічного інституту Київського національного торгівельно-економічного університету, то дуже здивувався, адже керувати таким інститутом, на мій погляд, повинен спеціаліст в галузі економіки торгівлі, яким, судячи з його публікацій та навчальних дисциплін, які професор Поляков викладає в нашому університеті, він не є.

А не пройшло і півроку з моменту виборів директора ВТЕІ КНТЕУ, на яких претендент Андрій Поляков не набрав жодного голосу, як я випадково дізнався, що наш ректор Володимир Грабко, порушуючи норму Закону України про вищу освіту, згідно з яким нові структурні підрозділи в університеті має право створювати лише Вчена рада університету, та порушуючи постанову Кабміну України, якою заборонено було у 2014 році створювати нові структурні підрозділи в бюджетних організаціях, таємно видав наказ, захований «за семи замками» від сторонніх очей, яким з 2-го грудня 2014 року створив в нашому університеті Центр моніторингу навчального процесу та інновацій у вищій освіті, дублюючий функції Головного центру організації та методичного забезпечення навчання, та призначив директором цього новоствореного Центру професора Андрія Полякова, незважаючи на те, що жодного наукового напрацювання, опублікованого в наукових журналах чи монографіях, ні в області

моніторингу навчального процесу, ні в області інновацій у вищій освіті він не має.

І ось тепер, щоб остаточно «добити» мої уявлення про те, що викладати, керувати і здійснювати експертизу наукових робіт у якійсь галузі повинен обов'язково фахівець саме у цій галузі, міністр Сергій Квіт своїм наказом робить професора Андрія Полякова фахівцем, здатним здійснювати експертизу наукових проектів ще й в області енергетики.

Звичайно, я розумію, що підписуючи наказ, міністр Сергій Квіт, який є фахівцем в галузі гуманітарних наук, не орієнтувався у тому, що Андрій Поляков не є фахівцем рівня експерта в галузі енергетики, але ж директор Департаменту науково-технічного розвитку міністерства Чеберкус Д.В., який готував для міністра в додатках до наказу списки членів секцій, зобов'язаний був знати, яких фахівців він «освячує» своїм підписом і подає міністру на затвердження. І, скоріш за усе, він включив в число членів енергетичної секції Андрія Полякова або за чиїмсь високим телефонним дзвінком, або за протекцією когось із своїх знайомих.

Уявляєте, шановні читачі, який науковий діапазон у нашого професора Андрія Полякова: трактори – автомобілі – економіка торгівлі – моніторинг навчального процесу – інновації у вищій освіті – енергетика. І оскільки сам я теж люблю працювати над науковими проблемами на стику різних галузей, то нічого не мав би проти такого діапазону наукових інтересів і у Полякова, якби вони були підтверджені відповідними науковими публікаціями, і якби не протиправні методи створення ректором Грабком непрофільного Полякову Центру під його керівництвом в університеті та не поява Полякова за наказом міністра Сергія Квіта в складі членів непрофільної йому секції НТР.

І невеличка деталь для повноти картини – серед 63 членів 5 секцій НТР є лише два рядових професори – це відомий не лише в Україні, але і далеко за її межами професор із Харківського національного університету радіоелектроніки Геннадій Чурюмов і мало кому відомий в науковому світі, особливо в галузі енергетики, професор Вінницького національного технічного університету Андрій Поляков, котрий має рівний нулю індекс цитування Гірша.

І попробуйте після цього переконати мене у тому, що та схема, яка була створена в нашому міністерстві першим заступником міністра Євгеном Сулімою і однією із структурних ланок якої був і наш ректор Володимир Грабко, після того, як міністерство очолив Сергій Квіт, уже зруйнована, і що в нашому міністерстві більше не в честі блат і телефонне право!

А структура нашого міністерства мені, як електромеханіку, нагадує електромагнітну муфту, на верхньому стакані якої, з'єднаному з Кабміном знаходиться міністр Квіт зі своїми заступниками, а на нижньому стакані, зчепленому з валом реформ у вищій освіті, знаходяться усі інші працівники міністерства, котрі більше звикли працювати за схемою колишнього першого заступника міністра Євгена Суліми, і котрі, не наповнюючи обмотку електромагніта зчеплення достатнім реформаторським струмом, вносять в

цю електромагнітну муфту передачі реформ від Кабміну до навчальних закладів такий рівень пробуксовування, який перетворює міністра з його оточенням у середньовічного рицаря, що боровся з вітряками.

«Після мене – хоч потоп!»

Цією фразою, яка стала крилатою і яка приписується середньовічному французькому королю, нині характеризують дії сучасних керівників, що живуть лише сьогоднішнім днем і не задумуються про те, чим їхні сьогоднішні дії для керованого ними колективу обернуться завтра.

На жаль, під цю ідеологію підпадає і багато різнопланових дій ректора нашого університету Володимира Грабка, які втілювались ним у життя упродовж усіх років його ректорства і які увіковічені у виданих ним наказах. Я постараюсь цю тезу довести на прикладі одного з таких наказів, виданого чи то в кінці січня, чи то на початку лютого – точну дату і номер вказати не можу, оскільки і цей наказ, всупереч вимогам Закону України про вищу освіту, за вказівкою ректора відділ кадрів тримає «за семи печатями».

Мова піде про наказ ректора, яким він з 2-го лютого 2015 року, зреагувавши на роз'яснення міністра Сергія Квіта, увільнив з посад завідувачів кафедрами себе самого, своїх проректорів і директорів навчально-наукових інститутів, що обіймали ще й ці посади за сумісництвом, і призначив на посади завідувачів цих кафедр, що стали вакантними, виконувачів обов'язки.

Дізнавшись про існування цього наказу ректора, я звернувся 9-го лютого 2015 року до нього з заявою такого змісту –

Ректору ВНТУ, проф.. Грабку В.В.
проф. к-ри ВЕТЕСК Мокіна Бориса Івановича

З А Я В А

Оскільки я є претендентом на конкурсне заміщення вакантної посади завідувача кафедри ЕМСАПТ, прошу дати вказівку відділу кадрів, щоб його працівники ознайомили мене з наказом, згідно з яким ректор, проректори і директори інститутів звільнені з посад завідувачів кафедрами – я хочу знати, хто і на яких умовах призначений в.о. зав. кафедрами.

Підпис.

Число.

P.S. Право на ознайомлення з цим наказом мені дає Закон України про вищу освіту та Закон України про інформацію.

Аби бути впевненим на усі 100%, що моя заява попаде до ректора, і що він упродовж місяця, як того вимагають нормативні документи, дасть на неї

відповідь, я її подав не в приймальню ректора секретарю, а в канцелярію університету завідувачу канцелярією Е.В. Кірчанову.

Кірчанов зареєстрував мою заяву під №1-05-21 від 09.02.2015 р. і наступного дня разом з іншими вхідними документами передав ректору.

І ось сьогодні – 10 березня 2015 року, тобто через місяць після подачі, я отримав від завідувача канцелярією Кірчанова свою заяву з візою ректора такого змісту:

Ляховченко Н.В.

Враховуючи, що наказ містить персональні дані, дозволяю ознайомити з переліком осіб, призначених в.о. зав. кафедрами.

Підпис ректора Грабка. Дата – 04.03.15 р.

А до моєї заяви з візою ректора пришпилено додаток такого змісту:

Професору кафедри ВЕТЕСК
Мокіну Борису Івановичу

У відповідь на Вашу заяву надаємо перелік осіб, які призначені в.о. завідувачів кафедр:

1. Коваль Костянтин Олегович – в.о. завідувача кафедри ІНВ.
2. Стасенко Владислав Антонович – в.о. завідувача кафедри ЗФФ.
3. Коц Іван Васильович – в.о. завідувача кафедри ТГП.
4. Кутін Василь Михайлович – в.о. завідувача кафедри ЕМСАПТ.
5. Гороховський Олександр Іванович – в.о. завідувача кафедри ОТ.
6. Бортник Геннадій Григорович – в.о. завідувача кафедри ТКСТБ.
7. Іщенко Віталій Анатолійович – в.о. завідувача кафедри ЕЕБ.

Начальник відділу кадрів /підпис/ Н.В. Ляховченко
6.03.2015 р.

Прочитавши цей список, перше, на що я звернув увагу, – це те, що серед цих 7 виконувачів обов’язки завідувачів кафедр є лише один доктор наук, професор – Кутін В.М., який до призначення в.о. завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті (ЕМСАПТ) був професором кафедри електричних станцій і систем (ЕСС), а шестеро інших в.о. завідувачів є кандидатами наук, доцентами.

І якщо на Коваля і Стасенка те, що вони є лише кандидатами наук, доцентами, ніяких обмежень не накладає, оскільки вони призначені в.о. завідувачів кафедр, які не є випусковими, то для кандидатів наук, доцентів Коца, Гороховського, Бортника та Іщенка такі обмеження є, адже вони призначені виконувачами обов’язків завідувачів випусковими кафедрами, які готують магістрів, керувати якими згідно з нормативними документами вищої школи повинні обов’язково доктори наук, професори, особливо ж у разі, якщо інших докторів наук, професорів, працюючих на цих кафедрах штатно, немає.

Тож, починаючи з 2-го лютого 2015 року підготовка магістрів на кафедрах ТГП, ОТ, ТКСТБ, ЕЕБ, керівниками яких стали кандидати наук, доценти, і на яких жодного доктора наук, працюючого штатно, немає, стала незаконною – і це беззаконня введено наказом ректора Володимира Грабка.
І повернення в площину міністерських нормативів у сьогоднішніх умовах може бути лише таким: по-перше, ректор повинен переконати докторів наук, професорів Кичака, Петрука і Ратушняка, щоб вони склали з себе повноваження в.о. деканів факультетів (Кичак, Ратушняк) і повноваження директора інституту (Петрук) і погодились очолити відповідно кафедри ТКСТБ, ТГП і ЕЕБ штатно, а свої деканські і директорські повноваження передали відповідно Бортнику, Коцу і Іщенку, котрі, я думаю, є непоганими організаторами, інакше їх не рекомендували б стати в.о. завідувачами кафедр. А по-друге, ректор повинен переконати доктора наук, професора Азарова, щоб він або теж склав свої деканські повноваження і погодився очолити кафедру обчислювальної техніки штатно, або погодився на те, щоб в.о. завідувача кафедри ОТ було призначено іншого гарного фахівця в галузі обчислювальної техніки і перспективного професора кафедри комп'ютерних наук, доктора наук Ярового, якому ще тільки 35 років, але який до докторантури уже встиг себе зарекомендувати ефективним керівником Центру міжнародних зв'язків нашого університету.

До речі, призначивши Василя Кутіна і Олександра Гороховського на посади в.о. завідувачів кафедр ЕМСАПТ і ОТ, ректор Володимир Грабко здійснив ще одне порушення Закону України про вищу освіту, адже згідно з цим законом ніхто в університеті не має права одночасно посідати дві посади з адміністративно-управлінськими функціями, а і для Кутіна і для Гороховського посада в. о. завідувача кафедри є другою керівною, оскільки, якщо ми відкриємо ШТАТНИЙ ФОРМУЛЯР ВНТУ на 2015 рік, затверджений ректором Грабком у січні 2015 року, то на сторінці 12 прочитаємо:

65. Кутін Василь Михайлович – директор Центру підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів в галузі енергетики.

67. Гороховський Олександр Іванович – директор Центру підвищення кваліфікації з сучасних комп'ютерних технологій.

Тож якщо вони є директорами Центрів, то не можуть бути призначеними ще й в.о. завідувачів кафедр.

А для того, щоб полегшити вирішення питання переходу з деканських і директорської посад Азарова, Кичака, Ратушняка і Петрука на посади завідувачів кафедрами, я б на місці ректора призначив би їм надбавки, щоб вони після переходу на нові посади не втратили у зарплаті. Тоді б ми мали і омолодження деканських посад, адже і Азаров, і Кичак, і Ратушняк уже є пенсіонерами, і їхній досвід роботи на посадах завідувачів кафедр не був би втраченим та міг би бути використаним в рамках чинного законодавства ще принаймні 10 років.

Але доктори наук на чолі кафедр нам потрібні не лише для того, щоб повернути в законодавче поле підготовку магістрів, а ще й для того, щоб

зберегти за університетом статус національного. Адже згідно з нормативними документами в університеті, який має статус національного, завідувачі усіх випускових кафедр повинні бути докторами наук, професорами. І до того ж, докторів наук, професорів в якості завідувачів серед усіх кафедр в університеті зі статусом національного (у тому числі і загальнонаукових та гуманітарних) повинно бути згідно з нормативними документами не менше 80%. У період до отримання університетом статусу національного аби вийти на ці нормативні показники мені доводилось йти і на деякі не популярні рішення.

А з вересня 2015 року уже запрацює Національне агентство забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), в плані роботи якого одним із перших завдань стоятиме перевірка дотримання нормативних вимог університетами, що мають статус національного, яких на думку керівників нашого міністерства розвелось забагато. Тож, призначаючи кандидатів наук, доцентів завідувачами випускових кафедр ректор Володимир Грабко практично перекреслює нашому університету перспективу залишатись у статусі національного і після того, як він у вересні 2015 року складе з себе ректорські повноваження. А, нагадаю, статус національного дає нам право отримувати державне фінансування наукових досліджень на рівні 10% від суми загальних кошторисних витрат – саме тому наш університет має набагато більший обсяг державного фінансування наукових досліджень ніж, скажімо, Вінницький державний педагогічний університет, який не має статусу національного. То ж є що втрачати, і є за що боротись.

І коли нас почне перевіряти НАЗЯВО, то від практики призначення деяких докторів наук, професорів «блукаючими форвардами», які призначаються в.о. завідувачами кафедр лише на період перевірки, а потім повертаються назад на рідну кафедру, доведеться відмовитись, адже внесення щорічних змін в комп'ютерний варіант штатного формуляра, який передається до міністерства і буде і на сайті НАЗЯВО, і на сайті ЄДЕБО, не дасть нам змоги, скажімо професора кафедри електричних станцій і систем, доктора наук Кутіна, який без втрати навчальних зв'язків з рідною кафедрою ЕСС, на якій стабільно із року в рік читає курс релейного захисту електричних систем, в один рік на півроку призначати виконувачем обов'язки завідувача кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, потім повертати його назад на кафедру ЕСС, а ще через півроку призначати його виконувачем обов'язки завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті. Він людина безвідмовна – ректор просить, він погоджується. Але ж, шановний пане ректоре, ви, кидаючи Кутіна на посади в.о. завідувача з однієї кафедри, йому не профільної, на іншу непрофільну, хоча б зважили на те, що людині уже 74 роки, і роль «блукаючого форварда» та така кар'єрна «болтанка» аж ніяк не сприятимуть його здоров'ю і довголіттю.

Окремо кілька слів про директора Інституту екології та моніторингу довкілля, доктора наук, професора Василя Петрука. – Чому я рекомендував би йому перейти на посаду завідувача однойменної кафедри, а не залишатись

директором інституту? А тому, що на цій кафедрі після призначення доцента Іщенка в.о. завідувача кафедри, як я уже відмічав, не залишилось жодного штатного доктора наук, тож і підготовка магістрів на цій кафедрі та ще й за двома спеціальностями стала незаконною. І не варто йому і ректорові, які пішли на цю підтасовку, очікувати санкцій НАЗЯВО, краще послухати мене – і тоді і загрози втрати права на підготовку магістрів за екологічними спеціальностями не буде, і загрози втрати університетом статусу національного теж не буде. А молодий Іщенко, я думаю, упорається з функціями директора інституту, тим більше, що інституту залишилось існувати у цьому статусі недовго. Адже право мати інститут в структурі університету дається лише за тими спеціальностями, які мають в навчальній компоненті суттєву наукову складову, що підтверджується великими обсягами госпдоговірних робіт і виконанням курсових та дипломних робіт за результатами наукових досліджень. Тож поки цей інститут був Інститутом екології та екологічної кібернетики і мав спеціалізацію по комп'ютеризованим системам екологічного моніторингу, яку курирував завідувач кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки, доктор наук, професор Віталій Мокін, який приносив до університету щороку господоговірних робіт на сотні тисяч гривень і залучав до їх виконання десятки студентів своєї спеціалізації чим створював можливості цим студентам виконувати курсові роботи і дипломні проекти за реальною науково-дослідною тематикою кібернетично-екологічного профілю, доти цей інститут мав право бути Інститутом, незважаючи на незначну кількість студентів у ньому. А тепер, коли директор інституту Петрук ліквідував спеціалізацію з екологічної кібернетики і за сприяння ректора Грабка навіть перейменував Інститут екології та екологічної кібернетики в Інститут екології та моніторингу довкілля, відсікши цим і кафедру Віталія Мокіна і його наукову господоговірну тематику за профілем екологічної кібернетики від підготовки фахівців з екології, право бути інститутом втрачене. Тож невдовзі доведеться обом екологічним спеціальностям, які разом не нараховують 200 студентів стаціонару, необхідних для відкриття окремого факультету, вливатись в якийсь із уже існуючих в університеті факультетів. А тому не варто професору Петруку триматись за директорство, а краще вернутись завідувачем на кафедру, від чого виграє і екологічна спеціальність, і університет, оскільки убезпечить себе від втрати статусу національного, принаймні, з його вини. А різницю в зарплаті директора і завідувача кафедри, я думаю, заради майбутнього університету наш ректор Володимир Грабко знайде можливість компенсувати професору Петруку у законний спосіб. І, реалізувавши, усе те, що я пропоную, можливо, ректор доведе усім нам, що «Після мене – хоч потоп!» – це не про нього.

Повторний аналіз тепер уже «Проекту змін до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ВНТУ»

6-го березня на цьому ж сайті була опублікована моя інформація під назвою **«Що показав аналіз «Положення про обрання та прийняття на роботу НПП ВНТУ (зі змінами)».** Після цього пройшло уже більше двох тижнів. Тож давайте подивимось, чи відреагували якось автори цього документу на результати мого аналізу, чи ні.

Відкриваючи цей документ, одразу ж бачимо, що деякі зміни мають місце. І в першу чергу кидається у вічі, що цей документ уже названо не «Положення про обрання …», а названо **«Проект змін до Положення про обрання…».** А друге, що одразу ж кидається у вічі, це зникнення з титульного аркушу надпису:

*«**Затверджено***
Ученою радою ВНТУ
31 травня 2013 року (протокол № 10)
26 лютого 2015 року (протокол №7)».

Тож, думаю, що і у новому варіанті протоколу №7 від 26.02.2015 р. засідання Вченої ради університету уже не згадується про те, що це «Положення про обрання…» ставилось на обговорення і затверджувалось.

Є у новому варіанті документу і ще деякі косметичні правки по тексту, **але саме головне порушення залишилось**. Ось цитата із нового варіанту основного тексту документу: *«8. Згідно зі Статутом ВНТУ обрання науково-педагогічних працівників за конкурсом проводиться відповідними Вченими радами: – доцент, старший викладач, викладач, асистент – Вчена рада факультету, інституту; декан факультету, директор інституту, завідувач кафедри, професор, директор науково-технічної бібліотеки – Вчена рада університету…»* – здавалося б усе ясно і відповідає такій же нормі, визначеній в Законі України про вищу освіту.

Але давайте тепер подивимось, що написано в Додатку 1 до цього «Положення про обрання…». А там теж у пункті 8 написано – цитую: *«8. У випадку, якщо на посаду декана факультету, директора навчально-наукового інституту, завідувача кафедри подала документи лише одна особа, то Конференція надає пропозиції щодо обрання цієї особи за умови, що за неї проголосувало більше ніж 50% від присутніх делегатів Конференції. Якщо в результаті голосування претендент не набрав необхідної кількості голосів, то Конференція не надає рекомендацію щодо участі в конкурсі на обрання. В такому випадку процедура проведення конкурсу припиняється. На посаду декана факультету, директора навчально-наукового інституту ректором Університету призначається тимчасово виконуючий обов'язки на строк 3 місяці. На посаду завідувача кафедри – виконуючий обов'язки до обрання за конкурсом, але на термін не довше, ніж до закінчення поточного навчального року»*, – кінець цитати.

Як бачите, цим пунктом Додатку 1 вибори декана і завідувача кафедри з Вченої ради університету переносяться на Конференцію трудового

колективу факультету, що суперечить статті 43 та Статті 35 Закону України, де вказано, що – цитата 1: *«Стаття 43. Пункт 1. Керівник факультету (навчально-наукового інституту) обирається вченою радою вищого навчального закладу строком на п'ять років з урахуванням пропозицій факультету (навчально-наукового інституту)»*, – кінець цитати 1, а далі подаю цитату 2: *«Стаття 35. Пункт 6... Керівник кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням вченою радою вищого навчального закладу строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету (навчально-наукового інституту) та кафедри»*, – кінець цитати 2.

Як бачите, Вчена рада обирає і декана і завідувача кафедри з урахуванням пропозицій відповідного трудового колективу, а не передає право Конференції цього колективу обирати їх на своєму засіданні. І абсолютно чітко вказано, що і завідувач кафедри і декан обираються строком на 5 років, тож розповсюджувати і на завідувача кафедри норму підписання контракту після виборів на термін від 1-го до 5 –и років, як прописано в «Проекті Положення про обрання…» для усіх науково-педагогічних працівників, ні на завідувачів кафедрами, ні на деканів розповсюджувати не можна – інакше це буде входити в протиріччя з відповідними нормами Закону України про вищу освіту.

І легко зрозуміти, чому в Законі України про вищу освіту прописано, що обирати декана потрібно на Вченій раді університету із числа усіх тих, хто претендує, і лише враховувати думку колективу факультету, а не зводити голосування до підтвердження вибору цього колективу. Адже зрозуміло, що в разі, якщо на факультеті процвітає корупція, то легко підібрати такий склад Конференції трудового колективу цього факультету, який віддасть свої голоси тому претенденту в декани, котрий або і сам корупціонер, або, принаймні, закриває очі на корупційні дії своїх підлеглих і не створює атмосферу нетерпимості до корупції. Тож, лише Вчена рада університету, підтримавши кандидатуру того претендента, який гарантовано боротиметься з корупцією, зможе оздоровити атмосферу на факультеті і посприяти обранню такого керівника цього факультету, який створюватиме антикорупційний мікроклімат.

І я не вірю, що усі, хто причетний до створення вище вказаного «Проекту Положення про обрання…» з його додатками – і перший проректор, і начальник відділу кадрів – не розуміють усю абсурдність вимог, закладених в Додатку 1, котрі вступають в протиріччя з відповідними вимогами Закону України про вищу освіту. Я думаю, що вони усе добре розуміють, але змушені виконувати побажання нашого ректора Володимира Грабка, який завдяки цьому документу планує розв'язати дві, актуальні для нього особисто, задачі – по-перше, не допустити обрання когось за конкурсом на посаду завідувача кафедри ЕМСАПТ – кафедри, яку він хоче приберегти для себе в разі, якщо у вересні не буде обраним на другий термін ректором, а по-друге, посприяти обранню на посаду майбутнього свого факультетського начальника – декана факультету електроенергетики та

електромеханіки – двічі зобов'язаного йому посадою колишнього директора інституту, а нині виконувача обов'язки декана однойменного факультету Василя Леонтьєва.

Але я змушений його засмутити з цього приводу, і ось чому. Почну з того, що, на мій погляд, кандидат технічних наук, доцент Василь Леонтьєв, який уже відпрацював на керівних посадах рівня декана, директора інституту та проректора більше 25 років, а нині тимчасово виконує обов'язки декана, не братиме участі у конкурсі на заміщення вакантної посади декана факультету електроенергетики та електромеханіки, адже, маючи за плечима уже більше 66 років життя, перенісши у віці 65 років дві важкі операції, які вибили його з нормальної життєвої колії майже на півроку, він уже не має того запасу енергії, який потрібен для освоєння європейських форм і методів організації навчального процесу на факультеті та реалізації новацій, закладених у прийнятий нещодавно Закон України про вищу освіту. Тим паче, ще й обираючись за умов, коли немає ніякої гарантії компенсувати нервові втрати передвиборчого періоду радістю перемоги на цих виборах, оскільки усі ті, від кого залежатимуть результати виборів, ще добре пам'ятають, що у 2013 році Василь Леонтьєв був обраний Конференцією трудового колективу Інституту електроенергетики та електромеханіки на посаду директора за конкурсом, проведеним з двома порушеннями нормативних документів міністерства і Конституції України – порушеннями, які зафіксовані в «Акті перевірки» комісією Державної інспекції навчальних закладів (ДІНЗ), начальник якої їх підтвердив, але констатував, що в умовах автономії працівники університету не повинні чекати вказівки міністра ректору відмінити незаконний наказ про призначення Леонтьєва директором, а повинні вимагати від ректора аби він самостійно виправив допущену помилку, а в разі його незгоди домагатись відновлення законності шляхом звернення з позовом до адміністративного суду.

І я впевнений, що Василь Леонтьєв, який є чоловіком не дурним, усвідомлює у повній мірі, що в разі скасування рішенням суду наказу ректора про його призначення директором інституту йому доведеться повернути зарплату, отриману за час перебування на посаді директора після виборів, – а це треба буде повертати гроші, отримані за півтора роки, тобто суму немаленьку. Як, напевне, усвідомлює він і те, що цей позов до суду можна подати у будь-який день від сьогодні і аж до кінця серпня, оскільки визначений законом дворічний термін давності по цьому позову спливає лише через 5 місяців. А тому, я думаю, аби не провокувати нікого на такі різкі кроки, він не стане подавати заяву на участь в якості претендента у конкурсі на заміщення вакантної посади декана факультету електроенергетики та електромеханіки, а відкриє дорогу комусь із молоді, яка має набагато більший запас енергії і хоче активно втілювати у життя ключові положення нового Закону України про вищу освіту та європейські стандарти у форми і методи ведення навчального процесу. А тому і усі намагання ректора Грабка створити у «Положенні про обрання…» такі умови, за допомогою яких Василь Леонтьєв позбавився б усіх молодих

конкурентів у конкурсному заміщенні посади декана факультету ще на стадії обговорення кандидатур на підконтрольній йому Конференції трудового колективу, не варті втрати нервових клітин усіх тих, кого ректор змусив виписувати ці умови, які, як я уже показав вище, вступають у протиріччя з вимогами, прописаними у Законі України про вищу освіту, а тому будь-хто, обраний деканом за «Положенням про обрання…» з цими протиріччями, буде визнаний судом обраним незаконно за першим же зверненням когось, незгідного з цим обранням.

А тепер я поясню, чому ректору Грабку немає ніякого сенсу шляхом маніпуляцій зі змістом «Положенням про обрання…» намагатись зірвати вибори завідувача кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, яку він хотів би приберегти для себе в разі не переобрання у вересні нинішнього року ректором на новий термін.

Справа у тому, що незалежно від результатів ректорських перегонів, які відбудуться у вересні 2015 року, завідувачем кафедри ЕМСАПТ Володимир Грабко стати після цих перегонів уже ніяк не зможе, оскільки в разі, якщо він виграє вибори і продовжить працювати ректором, то згідно з Законом України про вищу освіту не зможе бути ще й завідувачем кафедри, а якщо він програє вибори і буде звільнений міністром з посади ректора, то ким йому працювати вирішуватиме уже новий ректор, який, скоріш за усе пригадає Грабку те, що він не призначив завідувачем кафедри свого попередника після звільнення того з посади ректора, а якщо й не пригадає і запропонує професору Грабку завідувати кафедрою, то лише тією, якій він відповідає згідно з вимогами Закону України про вищу освіту та нормативних документів міністерства, тобто тією, за напрямом якої він є фахівцем за дипломом про вищу освіту та фахівцем за дипломом кандидата чи доктора наук. А такими кафедрами, спорідненими Володимиру Грабку, який є інженером-електриком по електричних мережах і системах, кандидатом наук по інформаційних системах для діагностики об’єктів електричних мереж і систем та доктором наук по комп’ютерним системам і компонентам для діагностики і управління об’єктами електричних мереж і систем, можуть бути у нашому університеті лише кафедра електричних станцій і систем, якою на законних підставах керує професор Лежнюк, та кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, тимчасово виконував обов’язки завідувача якої під час акредитації професор Кутін, а зараз виконує обов’язки її завідувача кандидат технічних наук, доцент Терешкевич, що не відповідає як вимогам, що висуваються нормативними документами для підготовки магістрів, так і критеріям, що висунуті Кабміном України до вищих навчальних закладів зі статусом національного. Тож, скоріш за усе, саме цю кафедру очолити і запропонує професору Грабку новий ректор, а тому немає ніякого сенсу нині створювати проблеми на шляху обрання завідувача кафедри ЕМСАПТ, яка є кафедрою електромеханічного профілю, і може очолюватись інженером чи магістром електромеханіки за дипломом про вищу освіту та кандидатом наук по електромеханічних системах і комплексах чи доктором наук по

математичному моделюванню або управлінню електромеханічними системами і комплексами. А тому не варто ректору заради створення проблем на шляху обрання завідувача кафедри ЕМСАПТ вимагати внесення до «Порядку обрання…» норм, які входять у протиріччя з нормами Закону України про вищу освіту – уже хоча б тому, що це можна кваліфікувати як перевищення службових повноважень, що переслідується за відповідною статтею Кримінального Кодексу України. Тож, я сподіваюсь, що до моменту винесення «Проекту змін до Положення про обрання…» для затвердження на Вченій раді університету ректор Грабко таки дасть вказівку привести цей проект у відповідність до вимог Закону України про вищу освіту.

І наостанок – увівши нещодавно своїм наказом до складу Вченої ради університету додатково усіх науково-педагогічних працівників, призначених виконувачами обов'язків завідувачів кафедрами, котрими раніше завідували ректор, проректори і директори інститутів за сумісництвом, а разом з ними і професора Полякова, ректор Грабко двічі порушив Закон України про вищу освіту, оскільки згідно з цим законом Вчена рада, по-перше, обирається строком на 5 років і не передбачається дообрання нових членів до завершення її 5-річної каденції, а по-друге, делеговані кафедрами претенденти на членство у Вченій раді обов'язково повинні затверджуватись на Конференції трудового колективу університету, чого зроблено не було. Тож, якщо згадати ще й те, що Вченою радою нашого університету продовжує керувати особа, яка не була обрана її головою шляхом таємного голосування, то можна стверджувати, що, починаючи з березня 2015 року, ця рада подвоїла свою нелегітимність. А щоб переконатись у тому, що мої звинувачення не є голослівними, цитую окремі положення Статті 36 Закону України про вищу освіту: *«Стаття 36...1.* ***Вчена рада є колегіальним органом управління вищого навчального закладу, який утворюється строком на п'ять років, склад якого затверджується наказом керівника вищого навчального закладу протягом п'яти робочих днів з дня закінчення повноважень попереднього складу вченої ради****....3.* ***Вчену раду вищого навчального закладу очолює її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів вченої ради вищого навчального закладу****, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, на строк діяльності вченої ради.* ***До складу вченої ради вищого навчального закладу входять*** *за посадами керівник вищого навчального закладу, заступники керівника, керівники факультетів (навчально-наукових інститутів), учений секретар, директор бібліотеки, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування та виборних органів первинних профспілкових організацій працівників вищого навчального закладу, а також* ***виборні представники, які представляють наукових, науково-педагогічних працівників і обираються з числа завідувачів (начальників) кафедр, професорів, докторів філософії, докторів наук****, виборні представники, які представляють інших працівників вищого навчального закладу і які працюють у ньому на постійній основі, виборні представники аспірантів, докторантів, слухачів, асистентів-стажистів, інтернів, лікарів-резидентів, клінічних ординаторів, керівники виборних*

органів первинних профспілкових організацій студентів та аспірантів, керівники органів студентського самоврядування вищого навчального закладу відповідно до квот, визначених статутом вищого навчального закладу. ***Вибори до складу вченої ради починаються за 30 календарних днів до закінчення повноважень попереднього складу вченої ради****….5.* ***Виборні представники з числа працівників вищого навчального закладу обираються вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу за поданням структурних підрозділів****, у яких вони працюють, а виборні представники з числа студентів (курсантів) обираються студентами (курсантами) шляхом прямих таємних виборів»*, – кінець цитати. І, на мій погляд, ректор Грабко, нагромаджуючи порушення нормативних документів та Закону України про вищу освіту напередодні приїзду до університету комісії міністерства, яка оцінюватиме його діяльність за увесь термін каденції, що передбачено процедурою допуску діючого ректора до виборів на новий термін, вчиняє, м'яко кажучи, не дуже розумно.

Субота у Хмельницькому

У суботу у половині дев'ятої ранку я стартував автомобілем у напрямку на Хмельницький, де о 12 годині на засіданні спецради Хмельницького національного університету було заплановано захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» моєї аспірантки 2013 року випуску Наталії Гончарук.

Дисертацію вона подала для попереднього розгляду до Хмельницького національного університету ще у червні 2013 року, тобто ще до закінчення аспірантури, і першу доповідь на науковому семінарі профільної кафедри зробила у вересні 2013 року. Отримавши зауваження, протягом жовтня, листопада і першої половини грудня Наталія доопрацювала свою дисертацію і у грудні 2013 року зробила другу доповідь у Хмельницькому національному університеті тепер уже на міжкафедральному семінарі, на якому, звісно ж, отримала нову порцію зауважень, для врахування яких їй знадобилося ще кілька місяців.

Але коли вона, через два місяці, доопрацювавши дисертацію уже і з врахуванням зауважень, отриманих на міжкафедральному семінарі, прийшла у спецраду Хмельницького національного університету уже з офіційною заявою про допуск до захисту, то виявилось, що у спецради завершився термін повноважень, і треба чекати поки ДАК міністерства не перезатвердить її для роботи на новий термін.

Чекати довелось до середини осені, після чого розпочалася процедура допуску до захисту і наступного розсилання автореферату та місячного очікування після розсилання для отримання відгуків на автореферат і дисертацію, яка згідно з новими вимогами уже була виставлена на сайті Хмельницького національного університету разом з відгуками офіційних

опонентів – професора Благуна із Івано-франківська та доцента Буяк із Тернополя.

І ось, нарешті, 28 березня відбувся захист цієї дисертації, яка носить назву: *«Математичні моделі для прогнозування та управління процесами надходження грошових коштів від платних послуг університетів»*.

Із 19 членів спецради в засіданні взяли участь 16, а вів засідання голова цієї ради, професор Михайло Войнаренко, якого я на підставі спілкування під час попереднього розгляду дисертації Наталії Гончарук можу охарактеризувати як дуже вимогливого керівника, який сповідує ідеологію випускати на захист лише ті дисертації, в яких враховані усі основні зауваження, отримані дисертантом під час проходження попереднього захисту на профільній кафедрі та на міжкафедральному семінарі, тобто які доведені дисертантом до такого вигляду, який уже не викликатиме «убивчої» критики з боку когось із членів ради.

До речі, Наталія Гончарук, доопрацьовуючи дисертацію для зняття зауважень, отриманих у Хмельницькому національному університеті на кафедральному та міжкафедральному наукових семінарах, та чекаючи перезатвердження спецради, час не гаяла марно, а за моїм завданням паралельно працювала ще й над оформленням тексту монографії за результатами своїх дисертаційних досліджень, котрі через програму роботи Науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, утвореної багато років тому спільним наказом Національної академії педагогічних наук України та Вінницького національного технічного університету під моїм науковим керівництвом, увійшли і до програми роботи Національної академії педагогічних наук України.

Видавництво Вінницького національного технічного університету подану і рекомендовану Вченою раду університету до опублікування монографію Наталії Гончарук оперативно надрукувало, тож перед початком захисту дисертації кожен член спецради в комплекті роздаточних матеріалів отримав і цю монографію, сам факт опублікування якої ще до захисту дисертації служив підтвердженням тому, що в дисертації ні плагіату, ні чогось такого, чого не варто було б бачити широкій науковій аудиторії немає.

Доповідь по дисертації Наталія Гончарук зробила чітко і обґрунтовано, на усі запитання та на зауваження обох опонентів і у 7 відгуках на автореферат відповідала, демонструючи і знання і уміння «тримати удар», тож усі 16 членів спецради в оцінці її наукових досягнень були одностайними – усі 16 проголосували «За».

Загалом захист тривав дві з половиною години. Що мене у якійсь мірі навіть здивувало в процесі захисту – це те, що запитання Наталії Гончарук задали усі 16 членів спецради і усі 16 потім хоча б коротко, але виступили і дали свою оцінку тому, що вони почули – і це, незважаючи на суботу та на те, що захист був другим.

Повертався я до Вінниці із Хмельницького в гарному настрої, тож навіть ті вибоїни на дорозі, які мені дуже не подобалися під час поїздки із

Вінниці до Хмельницького вранці, уже не дратували, а сприймалися як свого року плата за успішний захист моєї аспірантки.

До речі, Наталія Гончарук, яка поступала до мене в аспірантуру, ще будучи Наталіє Желюк, що мала титул «Міс Наука ВНТУ», стала 30-ю у множині тих аспірантів і докторантів, які під моїм науковим керівництвом виконали дослідження і написали та захистили свої кандидатські чи докторські дисертації.

Що треба змінити в «Проекті положення про обрання…», щоб це «Положення…» відповідало вимогам чинного законодавства

У четвер 26 березня на засіданні Вченої ради університету було розглянуто та схвалено «**Проект Положення про обрання** та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університету*(зі змінами)»* **з урахуванням пропозицій, озвучених як попередньо, так і на цьому засіданні.**

Вирішено на засіданні Вченої ради університету було також, що члени ради погодяться з тими редакційними правками, які будуть внесені редакційною комісією (у складі першого проректора, начальника юридичного відділу та начальника відділу кадрів) під час граматично-синтаксичного «шліфування» тексту змістовно підтриманих правок, що були внесені з голосу.

Але сьогодні (30 березня), зайшовши на сайт університету і ознайомившись з запропонованим редакційною комісією текстом останнього варіанту «Проекту Положення про обрання…», я зі здивуванням побачив, що в цьому тексті залишились деякі принципові відхилення від вимог чинного законодавства, що не відповідає як домовленостям, досягнутим на засіданні Вченої ради університету, так і нормативним документам.

Я нагадаю, що будь-який документ, який затверджується рішенням Вченої ради університету, повинен, по-перше, відповідати нормам, визначеним Законом України про вищу освіту, а по-друге, містити в собі лише такі додатки, які деталізують і алгоритмізують процес, але не несуть норм, що звужують аналогічні норми, закладені в основному документі. Ось через призму цієї законодавчо визначеної норми документотворення давайте ми і подивимось на виставлений на сайті університету остаточний варіант «Проекту Положення про обрання…»

Саме «Положення про обрання…» є документом, усі пункти якого, окрім пункту 17, є узгодженими з нормами документотворення, але в пункті 17 закладене протиріччя, для розкриття суті якого процитуємо прикінцеву частину тексту цього пункту – отож цитата: *«17. …Якщо при проведенні конкурсу, в якому брали участь два або більше претендентів, голоси розділились порівну, проводиться повторне голосування на цьому самому засіданні Вченої ради. При повторенні цього результату конкурс уважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно. Якщо при проведенні конкурсу на відповідну посаду не було подано жодної заяви або*

жоден із претендентів не набрав більше 50 % голосів присутніх членів Вченої ради, конкурс також уважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно», – кінець цитати.

Вчитавшись в текст цієї цитати, ми бачимо, що в разі, якщо два, три чи більше претендентів у декани чи завідувачі кафедри наберуть однакову кількість голосів, наприклад, двоє наберуть по 40% кожний, чи троє по 30% кожний, то на цьому ж засіданні Вченої ради проводиться 2-й тур голосування для виявлення переможця. А якщо при двох претендентах один набере, наприклад,, 48%, а другий – 45%, або при трьох претендентах один набере 48%, другий – 40%, а третій – 10%, то 2-й тур голосування на цьому ж засіданні не проводиться і конкурс оголошується таким, що не відбувся. Тобто, кінцівка процитованої норми входить у протиріччя з її початком. Тож для придання цій нормі логічної завершеності замість останнього речення в прикінцевій частині пункту 17 «Положення про обрання…» потрібно записати наступне: *«Якщо при проведенні конкурсу на відповідну посаду не було подано жодної заяви, конкурс вважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно. Якщо ж у виборах взяли участь два і більше претендентів і жоден не набрав більше 50% голосів присутніх членів Вченої ради, то для виявлення переможця на цьому ж засіданні проводиться 2-й тур голосування, до якого допускаються два претенденти, що набрали більшу кількість голосів у порівнянні з іншими претендентами. Якщо ж і у 2-му турі голосування жоден із двох претендентів не набере більше 50% голосів присутніх членів Вченої ради, то конкурс оголошується таким, що не відбувся, і оголошується повторно»*.

Що ж до «Додатку 1» до «Положення про обрання…», то в ньому залишилися норми, які входять у протиріччя як з Законом України про вищу освіту, так і з самим «Положенням про обрання…».

Для того, щоб продемонструвати ці протиріччя, знову звернемось до цитат. Спочатку процитуємо першу частину змісту того ж таки пункту 17 «Положення про обрання…» – отож цитата: *«17. Обрання науково-педагогічних працівників відповідною Вченою радою проводиться таємним голосуванням. Перед голосуванням щодо кожної кандидатури претендентів оголошується витяг з протоколу Конференції трудового колективу факультету (інституту) з рекомендацією до обрання/необрання (для декана факультету, директора інституту, завідувача кафедри), висновок кафедри (для завідувача кафедри та для інших науково-педагогічних працівників) і проводиться обговорення в їх присутності. Рішення Вченої ради при проведенні конкурсу вважається дійсним, якщо в голосуванні брало участь не менше 2/3 членів Вченої ради. Обраним вважається претендент, який здобув більше 50 % голосів присутніх членів Вченої ради. Прізвища всіх претендентів на займання відповідної посади вносяться до одного бюлетеня для таємного голосування. Кожен член Вченої ради має право голосувати лише за одну кандидатуру претендента. При всіх інших варіантах голосування бюлетені вважаються недійсними…»*.

А тепер перепишемо цю цитату, залишивши в ній лише три ключові норми – отож норма перша: *«Обрання ...проводиться таємним голосуванням»*, норма друга: *«Перед голосуванням щодо кожної кандидатури…оголошується витяг з протоколу Конференції,… висновок кафедри… і проводиться обговорення в їх присутності»*, норма третя: *«Прізвища всіх претендентів ...вносяться до одного бюлетеня для таємного голосування»*. Як бачимо, уже з другої норми починається процедура виборів, а третя норма робить обов'язковим внесення прізвищ усіх претендентів в бюлетень для таємного голосування.

А тепер давайте подивимось, що пропонується у «Додатку 1». А тут у прикінцевій частині змісту пункту 8 ми читаємо – цитую: «8… Вчена рада Університету на своєму засіданні простою більшістю голосів приймає рішення щодо включення/невключення відповідного претендента до бюлетеня таємного голосування». Але ж це входить у протиріччя із усіма тими нормами пункту 17 «Положення про обрання…», які ми вище процитували, оскільки – цитую повторно: *«Обрання ...проводиться таємним голосуванням»*, *«Прізвища всіх претендентів ...вносяться до одного бюлетеня для таємного голосування»*. Тобто, згідно з пунктом 17 «Положення про обрання…» виключається на будь-якому етапі виборів можливість не таємного голосування, і виключається можливість не включення якогось претендента в бюлетень для таємного голосування. А тому процитовану вище прикінцеву частину змісту пункту 8 «Додатку 1», яка входить у протиріччя з пунктом 17 «Положення про обрання…» треба виключити зі змісту пункту 8 «Додатку 1». З цієї ж причини необхідно виключити із «Додатку 1» пункти 9 та 10.

Що ж до змісту пункту 13 «Додатку 1», то його треба викласти у такому варіанті, як ми уже запропонували для прикінцевої частини змісту пункту 17 «Положення про обрання…» – цитуємо його ще раз: *«Якщо при проведенні конкурсу на відповідну посаду не було подано жодної заяви, конкурс вважається таким, що не відбувся, і оголошується повторно. Якщо ж у виборах взяли участь два і більше претендентів і жоден не набрав більше 50% голосів присутніх членів Вченої ради, то для виявлення переможця на цьому ж засіданні проводиться 2-й тур голосування, до якого допускаються два претенденти, що набрали більшу кількість голосів у порівнянні з іншими претендентами. Якщо ж і у 2-му турі голосування жоден із претендентів не набере більше 50% голосів присутніх членів Вченої ради, то конкурс оголошується таким, що не відбувся, і оголошується повторно»*.

І наостанок. – Чому ми перед голосуванням на Вченій раді по якійсь кандидатурі з приводу обрання на посаду чи присвоєння вченого звання обов'язково голосували відкритим голосуванням простою більшістю голосів присутніх членів Вченої ради про включення його прізвища до бюлетеня для таємного голосування? А це ми робили тому, що Вчена рада до прийняття нового Закону про вищу освіту відігравала у нас роль Конкурсної комісії, яка своїм рішенням, проголосованим відкрито, допускала до участі в конкурсі.

Але після вступу в силу нового Закону України про вищу освіту етап допуску до участі у конкурсі суттєво спростився і звівся до попередньої перевірки Конкурсною комісією відповідності вимогам – цитую з «Положення про обрання…» пункт 6:

«6. Заяви про участь у конкурсі мають право подавати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та умовам оголошеного конкурсу, зокрема:

– постійно підвищують професійний і науковий рівень, педагогічну майстерність;

– забезпечують високий науковий і методичний рівень викладання навчальних(ої) дисциплін(и) у повному обсязі освітньої програми відповідного напряму підготовки та/або відповідної спеціальності;

– додержуються норм педагогічної етики і моралі, поважають честь і гідність осіб, які навчаються в університеті, прищеплюють їм любов до України, а також виховують їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;

– додержуються Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Статуту ВНТУ, Правил внутрішнього розпорядку ВНТУ, Колективного договору ВНТУ.

Якщо особа, яка подала заяву, не відповідає вказаним вимогам та умовам оголошеного конкурсу, вона не допускається до участі в ньому, про що отримує письмову мотивовану відмову.

Не допускається немотивована відмова в допуску до участі в конкурсі». – кінець цитати.

Як бачите, для того, щоб когось не допустити до участі в конкурсі, необхідно загодя у письмовій формі викласти йому причини відмови, чого не може бути зроблено в принципі, коли уже розпочався розгляд Вченою радою питання конкурсного обрання. А тому і протизаконним є будь-яке голосування на Вченій раді про включення чи не включення когось із претендентів до бюлетеня для таємного голосування – до бюлетеня в обов’язковому порядку включаються усі ті претенденти, відносно участі в конкурсі яких Конкурсна комісія не знайшла протипоказань і передала їх документи до Вченої ради та до Конференції трудового колективу, причому до Конференції лише для того, щоб члени Вченої ради голосували, знаючи і точку зору делегатів від колективу відносно кожного з претендентів.

Три дні у Києві

1-го, 2-го і 3-го квітня я перебував у Києві, де за три дні виконав досить насичену програму, що нагадало мені самого себе в допенсійному віці.

Основною подією першої половини дня 1-го квітня була участь у пленарному засіданні 3-ої наукової конференції, присвяченої пам’яті видатного українського математика Валерія Мельника, який спеціалізувався

в галузі диференціальних нерівностей та теорії оптимального керування динамічними об'єктами з розподіленими параметрами і досяг такого рівня наукових результатів, що, починаючи з 45-річного віку, запрошувався щорічно для викладення своїх результатів у циклах із 7-10 двогодинних лекцій до найбільш іміджевих університетів Європи та США, в яких він виголошував свої лекції гарною англійською мовою, не користуючись послугами перекладачів. На жаль доля розпорядилася так, що підступний інфаркт міокарду забрав його від нас у віці 55 років 7 років тому.

Доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент Національної академії наук України, професор Валерій Сергійович Мельник, який гарантовано був би зараз уже академіком НАНУ, на постійній роботі працював в Інституті системного аналізу НТУУ «Київський політехнічний інститут», тому і наукові конференції, присвячені його пам'яті, за ініціативою ректора НТУУ «КПІ», академіка НАНУ і НАПНУ Михайла Згуровського з періодичністю один раз в два роки проводяться саме у НТУУ «КПІ», але збирають учених в галузях теоретичної та прикладної математики зі всього світу.

Оскільки Валерій Мельник у свій час закінчував Вінницький політехнічний інститут, і я був його першим науковим керівником, який виявив у нього потяг до досліджень в галузі математики, то само собою, що на кожній конференції я входив у число членів програмного комітету і щороку на першому пленарному засіданні виступав зі спогадами про те, яким він був студентом і науковим співробітником на старті своє наукової кар'єри.

Виступив з такими спогадами я і цього разу. І оскільки в конференціях щоразу брали участь багато одних і тих же людей, які працювали разом з Валерієм Мельником або у НТУУ «КПІ», або у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, де він мав статус запрошеного професора і щороку читав авторський курс лекцій, то, виступаючи зі спогадами, я не мав морального права повторюватись, а тому кожного разу напружував пам'ять, аби згадати ще якусь цікавинку із молодих років видатного українського математика, про яку я не розповідав у минулі рази. Упорався я з цією задачею і на нинішній конференції. Разом зі мною у цьому пленарному засіданні взяв участь і співавтор моєї наукової доповіді мій старший син Віталій Мокін – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки Вінницького національного технічного університету, який теж є фахівцем з прикладної математики, оскільки і кандидатську і докторську дисертації захищав за науковою спеціальністю «Математичне моделювання та обчислювальні методи», і як експерт ОБСЄ який брав участь в десятку міжнародних наукових проектів, а тому є відомим вченим нині в галузі прикладної математики не лише в Україні, а і за її межами.

А після пленарного засідання в НТУУ «КПІ» я змушений був переміститись в інший куточок Києва – до приміщення Президії Національної академії педагогічних наук України, де о 14-й годині розпочалося засідання президії, в якому в якості її радника взяв участь і я. А

Віталій Мокін у другій половині дня подався до міністерства екології для зустрічі з помічником міністра стосовно координації з міністерством роботи секції з інформаційних технологій Всеукраїнської громадської ради з екології, членом якої в статусі керівника цієї секції він є.

Ранок 2-го квітня я теж розпочав з відвідин Національної академії педагогічних наук України, де взяв участь у ранішньому засіданні методологічного семінару, присвяченого вихованню української молоді в дусі патріотизму і любові до України та розбудови у нашій державі громадянського суспільства.

А уже о 13 годині я знову був у НТУУ «КПІ», де знову взяв участь у роботі наукової конференції, присвяченої пам'яті Валерія Мельника, і виступив цього разу уже з науковою доповіддю в галузі прикладної математики, присвяченою еквівалентуванню складних динамічних систем більш простими структурами не вище третього порядку з похибкою, допустимою для задач теорії автоматичного керування цими системами. Взяв участь я у заслуховуванні і обговоренні наукових доповідей і інших вчених, працюючих над задачами теоретичної та прикладної математики. Таких доповідей згідно з програмою роботи конференції було заслухано 53.

Авторами цих доповідей були 73 відомих вчених, які разом зі студентами та аспірантами із НТУУ «КПІ» заповнили аудиторії, в яких проходили засідання трьох секцій конференції. Слухаючи доповіді та беручи участь в їх обговоренні, ми побачили – і хто над чим сьогодні працює, і хто яких результатів досяг. Тож, як бачите, Валерій Мельник, і після того, як пішов від нас у інший світ, завдяки науковим конференціям його пам'яті, продовжує сприяти розвитку теоретичної та прикладної математики як в Україні, так і у світі.

А 3-го квітня я взяв участь в річних зборах Національної академії педагогічних наук України, які розпочались о 10-й годині ранку зі звітної доповіді на ранковому пленарному засіданні Президента академії, академіка НАН та НАПН України Василя Кременя про роботу Академії у 2014 році і про задачі на 2015 рік та продовжились виступами членів академії по її обговоренню до 12-ї години. Потім були вибори таємним голосуванням Сергія Курбатова членом Національного агентства по забезпеченню якості вищої освіти за квотою НАПН України та вручення академічних нагород науковцям, які були найбільш активними та досягли найкращих результатів у минулому році. Слід зазначити, що почесними гостями наших зборів були як провідні працівники Верховної ради України та Адміністрації Президента України, так і Міністерства освіти і науки України та інших академій наук. Гостем найвищого рівня від Верховної Ради України була Голова Комітету з питань науки і освіти, народний депутат Лілія Гриневич, а гостем найвищого рівня від МОН України був заступник міністра Павло Полянський.

А після обідньої перерви обговорення звітної доповіді президента академії продовжилось на зборах усіх відділень академії у тому числі і у відділенні вищої освіти, членом якого є я. Це обговорення – у тому числі і з озвученням академіками-секретарями відділень результатів обговорення на

відділеннях – продовжилось і після 16-ї години на вечірньому пленарному засіданні Загальних зборів академії. О 18-й годині вечірнє пленарне засідання завершилось заключним словом Президента академії Василя Кременя. А о 20-й годині я уже стартував з Києва у напрямі до Вінниці, констатуючи, що програму трьох днів перебування у Києві виконав на усі 100%.

Постскриптум: уже в поїзді, заглянувши в Інтернет, я дізнався, що 30 березня відбулося засідання профкому нашого університету, на якому було позитивно проголосовано рішення створити в університеті кооператив викладачів і співробітників для побудови нового житлового будинку. Це рішення мене дуже здивувало, адже його ніяк інакше, як авантюрною піар-акцією не назвеш. Посудіть самі, шановні читачі, – у нинішніх умовах будівництво житлового будинку на 3000 квадратних метрів житла – це десь приблизно 50 квартир – менше ніж у 40 мільйонів гривень не обійдеться – і то, якщо будинок буде збудовано протягом року. Якщо ж будівництво розтягнеться на три роки, що в нинішніх умовах є більш реальними строком, то інфляційні процеси піднімуть вартість цього будинку до 50 мільйонів гривень. А це означає, що кожному, хто увійде у створений кооператив, квартира в цьому будинку обійдеться в околі одного мільйону гривень. Хто сьогодні із викладачів нашого університету має такі гроші, я не знаю. І, до речі, ті, хто такі гроші мають, або мають можливість отримати і потім вчасно погасити банківський кредит, можуть без усіляких багаторічних будівельних заморочок придбати з виплатою уже сьогодні чи протягом немалої кількості років на мікрорайоні «Поділля» нову квартиру, придатну одразу ж для заселення. Звичайно, новому голові профкому доценту Комару, який не є фахівцем з будівництва, можна пробачити голосування за прийняття такого авантюрного рішення, яке більше змахує на передвиборчу реакцію ректора Володимира Грабка на мою заяву, що він за час свого ректорства не збудував навіть собачої будки, але ж інші члени профкому, які орієнтуються у сьогоднішній вартості будівництва житла, за це авантюрне рішення голосувати не повинні були б. Адже завдяки своєму позитивному голосуванню по цьому питанню вони теж стали причетними до цього великомасштабного обману, котрий, звичайно ж, розкриється ще до кінця нинішнього року, але це уже буде після виборів ректора. Скоріш за усе на це і розрахунок.

Чому Донецький національний університет для нас не є конкурентом у боротьбі за абітурієнтів?

На цьому тижні так сталося, що я мав у різні дні розмову з двома нашими деканами на одну і ту ж тему, присвячену майбутньому прийому абітурієнтів на перший курс.

Обидва мої співрозмовники висловлювали глибоку стурбованість тим, що наш університет (ВНТУ) може у нинішньому році не виконати план прийому із-за конкуренції з боку Донецького національного університету (ДНУ), який облаштувався у Вінниці.

Оскільки, очевидно, стурбованими є не лише вони, то я вирішив для заспокоєння колективу нашого університету викласти ті аргументи, які використав у розмові з деканами, і на своєму сайті для ознайомлення з ними як наших викладачів так і батьків майбутніх абітурієнтів.

Отож далі я наводитиму аргументи, чому Донецький національний університет для нас не є достатньо серйозним конкурентом у боротьбі за абітурієнтів Вінниччини.

Аргумент перший – ДНУ не здійснює підготовку фахівців за інженерними спеціальностями радіотехнічного, електроенергетичного, електромеханічного, машинобудівного, будівельного, приладобудівного, теплоенергетичного, інформаційно-вимірювального та системо-утворюючого профілів, а також не здійснює підготовку менеджерів, адаптованих до роботи на підприємствах енергетики, машинобудування, будівництва і транспорту, тож усі ті абітурієнти, які побажають стати фахівцями саме у цих напрямках інженерії принесуть свої заяви і документи не в ДНУ, а до нас у ВНТУ. І у першу чергу до нас у ВНТУ принесуть свої заяви ті абітурієнти, які, знаючи, що у розвинених країнах Заходу набагато легше знайти роботу інженеру ніж економісту, філологу, філософу чи соціологу або журналісту, та знаючи, що з інженерними дипломами ВНТУ на роботу беруть без переатестації в усіх країнах Заходу, включаючи Канаду, США, Німеччину, Польщу та Ізраїль, збираються після отримання вищої освіти їхати на заробітки за кордон.

Аргумент другий – ДНУ хоч і отримав у Вінниці корпуси заводу «Кристал» і сяк-так уже приспособив малогабаритні управлінські офіси та великогабаритні цехові приміщення під навчальні аудиторії, але зовсім ще не має навчально-лабораторної бази ні з фундаментальних ні з прикладних навчальних дисциплін, оскільки вона уся залишилась у Донецьку, а тому рівень викладання навчальних дисциплін, які потребують лабораторного практикуму, у ДНУ є і ще не один рік буде набагато нижчим ніж у ВНТУ, оскільки для створення повноцінних навчальних лабораторій потрібні роки, тож ті абітурієнти, які бажають отримати глибокі знання навіть з тих спеціальностей, які є і у ДНУ і ВНТУ, як, наприклад, екологія чи комп’ютерні науки, за порадою своїх батьків понесуть свої документи теж не до ДНУ, а до ВНТУ.

Аргумент третій – рано чи пізно війна у Донбасі закінчиться і ДНУ повернеться до своїх корпусів і лабораторій у Донецьку, залишивши у Вінниці лише свій філіал, і ті вінничани, які продовжуватимуть навчатись у Вінницькому філіалі ДНУ, по закінченню отримають запис у додатку до диплому, що вони закінчили не ДНУ, а Вінницький філіал ДНУ, що одразу ж переведе їхні дипломи в розряд другорядних, оскільки і в Україні, і в усіх інших країнах світу дипломи, отримані у філіалах навіть знаних університетів, не котуються і займають місця в дипломному ряду у його кінці, конкуруючи лише з іншими такими ж документами, отриманими теж у якихось філіалах. І це добре розуміють батьки майбутніх вінницьких абітурієнтів, котрі, радячи своїм дітям у який університет поступати, будуть враховувати і цей аргумент. А тому викладачам ВНТУ не варто боятись, що

ДНУ «сверкнув перилами дубовыми» – як співається у відомій пісні – «сразу всех седоков околдует».

Аргумент четвертий – батьки тих вінницьких студентів ДНУ, які після закінчення війни у Донбасі побажають переїхати до Донецька разом з ДНУ, добре усвідомлюють, що їхні діти у перші дні, місяці і навіть роки матимуть ускладнення у відносинах з корінними жителями Донбасу, яким російська пропаганда уже глибоко вбила у мізки, що усі «западенці» є бенедерівцями, і що їхні будинки і підприємства зруйновані снарядами і мінами, випущеними батьками і братами цих «западенців», а тому потрібно буде не один рік, щоб ці російські штампи вивітрились із голів корінних жителів Донбасу, і вони почали нормально відноситись до усіх, хто до них приїхав навчатись з Центральної та Західної України. Тож і цей аргумент теж враховуватимуть батьки нинішніх абітурієнтів, вибираючи для свого нащадка вищий навчальний заклад, в якому той отримуватиме вищу освіту. І за цим аргументом у ВНТУ теж є серйозні переваги перед ДНУ.

Можна було б наводити і інші аргументи, але уже і цих чотирьох досить, аби переконати вас, шановні викладачі ВНТУ і шановні батьки вінницьких абітурієнтів, що переживати за план прийому потрібно не колективу добре знаного у світі Вінницького національного технічного університету, а колективу ДНУ, який намагається створити у Вінниці якусь подобу знаного у світі Донецького національного університету.

Постскриптум: я хотів виставити цей текст у себе на сайті у перших числах квітня, але не виставив, оскільки зазнав критики з боку професорів Віталія Мокіна та Олександра Мокіна, котрі розцінили його як випад проти ДНУ, котрому і так несолодко живеться у Вінниці. Але у книжку я вирішив цей текст включити.

А ось і КРУ!

Вчора, з’ясовуючи в одного із деканів нашого університету, скільки викладачів пенсійного віку на його факультеті звільнились, я від нього серед іншого почув і про те, що, виявляється, у нашому університеті розпочали планову перевірку ревізори з обласного управління Фінінспекції – так тепер називається Контрольно-ревізійне управління.

Ці планові перевірки КРУ і за часів мого ректорства проводило кожні два роки, тож нічого дивного немає у тому, що ревізори нині знову завітали до нас, адже остання їхня перевірка завершилась ще у вересні 2012 року, а тому вони уже навіть трохи запізнились.

Власне на саме це повідомлення я не зреагував ніяк, але не міг не зреагувати на розлоге запитання, яке задав мені цей декан, і яке прозвучало приблизно так: *«Чи не збираюсь я звернутись до ревізорів Фінінспекції з пропозицією перевірити усі ті факти, які я вважав фінансовими порушеннями з боку ректора, і про які писав на своєму сайті протягом усіх років його керівництва нашим університетом?»*. На думку цього декана і сам ректор повинен був би бути зацікавленим у об’єктивній оцінці ревізорів,

адже до кінця його каденції уже залишилось менше 5 місяців, і, не спростувавши мої припущення та не довівши, що це не були фінансові порушення, брати йому участь у конкурсі на переобрання ректором на новий термін, то марна справа.

На це розлоге запитання я відповів, що з власної ініціативи спілкуватись з ревізорами Фінінспекції не збираюсь і одразу з двох причин – по-перше, тому, що публікуючи на сайті критичні зауваження стосовно тих чи інших вчинків ректора, негативних з моєї точки зору, я переслідував мету у першу чергу попередити його про те, що так робити не можна, оскільки рано чи пізно за все доведеться відповідати або перед законом, або перед колективом університету. Тобто, намагався бути радником йому навіть з тих питань, з яких він моїх порад слухати не хотів, наказавши заради цього відключити телефон прямого зв'язку зі мною з першого ж дня вступу на ректорську посаду. А по-друге, оскільки ревізори Фінінспекції виявлені фінансові порушення обкладають солідними штрафами, які лягають додатковим і до того ж незапланованим тягарем на бюджет університету, то я, як і усі інші працівники університету, теж зацікавлений у тому, щоб сума таких штрафів було якнайменшою, що є можливим лише за умови, що мої «розборки» з ректором залишатимуться лише нашою внутрішньо-університетською справою і до них не залучатимуться ревізори.

Але багаторічний досвід перевірок університету ревізорами КРУ за часів мого ректорства мені підказує, що в разі, якщо на те буде воля ревізійного начальства, то ревізори і без моїх підказок знайдуть не лише ті фінансові недоліки, які дійсно є фінансовими недоліками, а знайдуть навіть і ті «фінансові недоліки», які навіть я фінансовими недоліками і не вважав. Ну, наприклад, переглядаючи документи, ревізори і без підказок звернуть увагу на наказ ректора, яким той, не маючи згоди Вченої ради університету, що є порушенням Закону України про вищу освіту, з 2-го грудня 2014 року створив новий структурний підрозділ – Центр моніторингу освіти та інновацій навчального процесу, дублюючий функції уже існуючого Головного Центру організації та методичного забезпечення навчання, і призначив професору Андрію Полякову 50-проценту надбавку за керівництво цим новоствореним Центром, незважаючи на те, що у ті дні діяла постанова Кабінету Міністрів, яка, до речі, діє і по-сьогодні, якою заборонено у бюджетних організаціях і установах до завершення АТО створювати нові структурні підрозділи і вводити в штатний розпис нові посади.

І сьогодні з огляду на систематичні порушення нашим ректором Володимиром Грабком вимог керівних документів, я змушений констатувати, що або він до цього часу ще так і не став ректором, усвідомлюючим, що заради власного майбутнього і майбутнього університету керувати потрібно дотримуючись вимог чинного законодавства та нормативних документів міністерства, або він безапеляційно вірить у те, що його лагідні голосові інтонації і приємна посмішка завжди допомагатимуть йому справляти потрібне враження на співбесідників із

числа начальства та ревізорів, формуючи у них позитивне відношення і бажання закрити очі на виявлені порушення, або йому байдуже хто і що думатиме про нього як ректора, оскільки він не збирається балотуватись на цю посаду на другий термін чи не вірить у те, що в разі балотування буде переобраним на цей другий термін.

Кандидати в декани факультетів визначились

У вівторок 15 квітня завершився термін подачі заяв від бажаючих взяти участь у конкурсі по виборах деканів усіх наших семи факультетів. Тож на ранок 16 квітня маємо таку картину:

- на факультеті автоматики та комп'ютерних систем управління кандидат в декани лише один – це Олег Бісікало, який є доктором технічних наук, професором, і який нині виконує обов'язки декана;
- на факультеті радіотехніки, зв'язку та приладобудування кандидат в декани теж лише один – це Василь Кичак, який є доктором технічних наук, професором, і який нині виконує обов'язки декана;
- на факультеті інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії кандидат в декани теж лише один – це Олексій Азаров, який є доктором технічних наук, професором, і який нині виконує обов'язки декана;
- на факультеті будівництва, теплоенергетики та газопостачання кандидат в декани теж лише один – це Сергій Ратушняк, який є кандидатом технічних наук, професором, і який нині виконує обов'язки декана;
- на факультеті машинобудування і транспорту кандидатів в декани двоє – це Юрій Буренніков, який є кандидатом технічних наук, професором, і який нині виконує обов'язки декана, та Іван Севастьянов, який є доктором технічних наук, доцентом, і який нині працює професором кафедри МРВ ОАВ;
- на факультеті менеджменту кандидатів в декани теж двоє – це Микола Небава, який є кандидатом економічних наук, доцентом, і який нині виконує обов'язки декана, та Олег Мороз, який є доктором економічних наук, професором, який нині працює професором кафедри ММЕ, але який до Небави був деканом цього ж факультету та багато років тому пішов з цієї посади за власним бажанням;
- на факультеті електроенергетики та електромеханіки кандидатів в декани теж двоє – це Василь Леонтьєв, який є кандидатом технічних наук, доцентом, і який нині виконує обов'язки декана, та Олександр Мокін, який є доктором технічних наук, професором, і який нині працює завідувачем кафедри ВЕТЕСК.

Зрозуміло, що Азарова, Бісікало, Кичака і Ратушняка, у яких немає конкурентів, уже можна хоч зараз поздоровляти с тим, що вони стануть деканами, а щодо Буреннікова, Леонтьєва та Небави, у яких є конкуренти, то відносно їх подальшої долі сьогодні ще нічого однозначного сказати не можна.

Звичайно, оскільки я працюю професором на кафедрі ВЕТЕСК, яка входить до структури факультету електроенергетики та електромеханіки, то мені у першу чергу цікаво, як будуть проходити вибори декана саме на цьому факультеті, про результати яких сьогодні робити важко навіть припущення.

Посудіть самі один із претендентів – Василь Леонтьєв, якому 66 років, має великий досвід керівної роботи на посадах проректора, директора інституту та декана факультету, але який за усю свою науково-педагогічну кар'єру так і не піднявся вище наукового ступеня кандидата технічних наук та вище вченого звання доцента, і який зовсім не володіє англійською мовою, тож йому важко буде адаптуватись до європейських стандартів вищої освіти, втілювати в життя які вимагає новий Закон України про вищу освіту.

А другий із претендентів – Олександр Мокін, якому 32 роки, є одним із наймолодших докторів технічних наук, професорів в Україні, оскільки ще в 29 років захистив докторську дисертацію, а в 31 рік отримав вчене звання професора, який за останні кілька років успішно завершив дистанційне освоєння багатогодинних англомовних онлайн-курсів з дев'яти спеціальних дисциплін у кращих університетах США і Європи, склавши іспити на відмінно і отримавши сертифікати з відзнакою.

Цілком очевидно, що в разі, якщо деканом буде обрано Василя Леонтьєва, то факультет житиме «тихим життям», покоячись на хвилях досягнутого та з кожним роком у все більшій мірі втрачаючи контингент бажаючих навчатись на його спеціальностях, а в разі, якщо деканом буде обрано Олександра Мокіна, то факультет стрімко реформуватиметься за європейськими стандартами, освоюючи усе нові і нові освітні технології та з кожним роком притягуючи до себе усе більшу кількість бажаючих навчатись на його спеціальностях, що для перспектив розвитку факультету є дуже важливим фактором, особливо на фоні того, що у минулому році план прийому за державним замовленням на електротехнічний бакалаврат було виконано уже за межами останньої третьої хвилі зарахування в додатковий день дозарахування і без будь-якого запасу та з оглядкою на те, що ще 5 років тому конкурс на спеціальність по електричних системах був таким же високим як і по комп'ютерній інженерії. Тож який шлях – спадного характеру чи прогресуючого – виберуть для факультету спочатку делегати Конференції його трудового колективу, а потім члени Вченої ради університету, сьогодні спрогнозувати важко – особливо з огляду на те, що і там і там є достатньо високий процент літніх людей, у яких уже душа не лежить до участі в серйозних змінах.

Кілька років тому, коли Василь Леонтьєв і Олександр Мокін уже боролись за посаду тоді ще директора навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки, перемогу здобув Василь Леонтьєв, оскільки делегати Конференції трудового колективу не вибачили Олександру Мокіну того, що за ті 5 місяців, протягом яких він у 2010 році, навчаючись у докторантурі, виконував на громадських засадах обов'язки директора цього інституту, одного завідувача кафедри він попросив, щоб той розібрався зі своїм завлабом, про якого студенти казали, що він приторговує

контрольними роботами для заочників, а другого завідувача кафедри попросив, щоб той розібрався, чому його завлаб намагався пізно увечері вивезти на дачу кафедральні меблі.

Але у минулому році із-за політики невтручання в життя кафедр, яку проводив, обравшись директором інституту, Василь Леонтьєв, корупція на факультеті, на жаль, розквітла, про що свідчить той факт, що співробітники СБУ затримали під час отримання хабара у 10 тисяч гривень доцента кафедри ЕМСАПТ Андрія Видмиша, який був у той час не лише першим заступником директора Василя Леонтьєва, а і виконував обов'язки директора та члена приймальної комісії під час затяжної хвороби Леонтьєва. Тож я думаю, що і делегати Конференції трудового колективу факультету, і члени Вченої ради університету, голосуючи, задумаються над тим, що краще і для перспектив розвитку факультету, і для перспектив розвитку університету в цілому – політика боротьби з корупцією, яку проводив Олександр Мокін, чи політика «закривання очей та невтручання ні в що», яку проводить Василь Леонтьєв. Але сьогодні важко спрогнозувати, за кого вони, навіть задумавшись, проголосують.

Однак для мене є обнадійливою одна дуже важлива обставина, яка пов'язана з відношенням до виборів на цьому факультеті ректора Володимира Грабка. Я нагадаю, що на минулих виборах (ще директорських) ректор не лише сам однозначно підтримував Василя Леонтьєва, але і викладачам кафедри ЕМСАПТ, якою керував тоді за сумісництвом, та й завідувачам інших кафедр, радив підтримувати Василя Леонтьєва. Оскільки за плечима у нашого ректора тоді була потужна підтримка з боку першого заступника міністра Євгена Суліми, то, звичайно ж, до його думки прислухались аж дві третини делегатів Конференції трудового колективу, забезпечивши перемогу на виборах Василю Леонтьєву.

Але нині ситуація інша – немає уже в міністерстві Євгена Суліми, а першим заступником міністра працює Інна Совсун, яка є послідовним борцем з корупцією у вищих навчальних закладах та апологетом запровадження європейських стандартів у вітчизняній вищій школі. Тож нині ректору Володимиру Грабку уже не пристало агітувати проти Олександра Мокіна, який своїми попередніми діями ще 5 років тому показав, що теж є борцем з корупцією, а нинішніми діями демонструє прихильність до запровадження європейських стандартів освіти і відповідає вимогам, які висувають керівники міністерства до керівників університетів та університетських основних структурних підрозділів у питаннях демократичності, прозорості рішень та вільного володіння англійською мовою. Як не пристало йому і агітувати за Василя Леонтьєва, за час керівництва інститутом якого корупція в інституті розквітла уже настільки, що навіть перший заступник директора став хабарником. Особливо на фоні того, що усі ще добре пам'ятають, що ректор Володимир Грабко призначив Василя Леонтьєва директором інституту, незважаючи на порушення норм Конституції України і вимог нормативних документів під час проведення конкурсу, а потім призначив його виконувачем обов'язків декана факультету,

незважаючи на те, що факт порушення Конституції України та нормативних документів при його попередньому призначенні на керівну посаду увійшов до Акту комісії Державної Інспекції Навчальних Закладів. Тож понісши із-за призначення Василя Леонтьєва спочатку директором інституту, а потім виконувачем обов'язки декана досить значні репутаційні втрати, нині ректор Володимир Грабко уже навряд чи знову агітуватиме за його обрання деканом.

І, до речі, нині ректору Володимиру Грабку навіть особисто вигідно, щоб деканом було обрано Олександра Мокіна. Адже в разі, якщо він стане деканом і увійде до складу ректорату, то відпаде необхідність у моїй критиці дій ректора на сторінках мого сайту, оскільки Олександр Мокін на засіданнях ректорату буде висловлювати не лише свої думки, а і доносити до ректора та членів ректорату і мою точку зору з обговорюваних питань. Тож з'явиться можливість і мої думки у якійсь мірі врахувати при прийнятті рішень. А у зв'язку з цим у мене відпаде необхідність дискутувати з ректором на сторінках сайту, що стане для нього особливо важливим у разі, якщо у вересні він переобереться на цю посаду на новий термін.

Більше того, ректору Володимиру Грабку вигідно, щоб Олександр Мокін став деканом, і у разі, якщо у вересні він не буде переобраним на новий термін. Справа у тому, що, ставши деканом, Олександр Мокін зобов'язаний буде одразу ж скласти з себе повноваження завідувача кафедри ВЕТЕСК. А оскільки крім мене та Олександра Мокіна інших докторів технічних наук, професорів з моделювання та управління в галузі електромеханіки в університеті немає, то заради виконання нормативних умов підготовки магістрів на випусковій кафедрі ВЕТЕСК та умов і подальшого перебування нашого університету у статусі національного ректор Володимир Грабко змушений буде запропонувати мені стати завідувачем кафедри ВЕТЕСК, на якій професором я працюю і зараз. І з тих же причин я не зможу відмовитись від цієї пропозиції. А ставши завідувачем кафедри ВЕТЕСК, я перестану претендувати на завідування кафедрою ЕМСАПТ, яка є другою кафедрою електромеханічного профілю, і яку ректор за допомогою професора Василя Кутіна нині хоче приберегти для себе на випадок, якщо у вересні не буде переобраним на ректорську посаду на наступний термін.

Тож, якщо Володимир Грабко, працюючи на посаді ректора, уже досяг вершин розуміння, необхідного для розв'язання складних ректорських проблем, то він повинен буде і сам проголосувати за обрання професора Олександра Мокіна деканом факультету електроенергетики та електромеханіки, і явно, чи хоча б кулуарно, запропонувати підтримати кандидатуру Олександра Мокіна і усім членам своєї команди підтримки – як на рівні факультету в середовищі делегатів Конференції його трудового колективу, так і на рівні університету в середовищі членів Вченої ради.

Але оскільки я ще не зрозумів до кінця – чи уже Володимир Грабко досяг вище вказаних вершин розуміння, – то і спрогнозувати його поведінку, як і поведінку його команди підтримки, в питанні виборів декана факультету

електроенергетики та електромеханіки не берусь. А тому закінчую цей матеріал тією ж фразою, яка уже прозвучала вище – звичайно, оскільки я працюю професором на кафедрі ВЕТЕСК, яка входить до структури факультету електроенергетики та електромеханіки, то мені у першу чергу цікаво, як будуть проходити вибори декана саме на цьому факультеті, про результати яких сьогодні робити важко навіть припущення.

І наостанок кілька слів для тих, хто переживає, що в разі не обрання Василя Леонтьєва деканом він залишиться без роботи. Шановні, без роботи він не залишиться, оскільки до його нинішньої півставки професора кафедри ЕСС, яку він обіймає за сумісництвом, завідувач кафедри ЕСС, професор Петро Лежнюк без ущемлення будь-якого іншого викладача може додати ще півставки для викладання тих же дисциплін, які викладає Василь Леонтьєв і нині – це може бути здійснено за рахунок передачі Леонтьєву того навчального навантаження, яке вивільнилось у зв'язку з виходом на пенсію іншого професора цієї кафедри, який теж працював на півставки.

Як правильно обирати делегатів Конференції трудового колективу

Оскільки нині триває процес підготовки до конкурсного обрання на Вченій раді університету деканів факультетів, то актуальним є питання правильності обрання делегатів Конференцій трудових колективів факультетів, які Закон України про вищу освіту наділив правом давати характеристику претендентам, що беруть участь у конкурсі.

У вівторок 21 квітня відбулося засідання Вченої ради університету, на якому нарешті за моєю ініціативою було затверджено такий порядок обрання делегатів Конференцій трудових колективів факультетів, який на відміну від того, що мав місце під час виборів директорів інститутів, уже відповідає і Конституції України і Закону України про вищу освіту.

Я нагадаю, що згідно зі статтею 24 Конституції України – цитую: *«Громадяни України мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками…»* – кінець цитати.

А згідно зі Статтею 39 Закону України про вищу освіту, яка називається *«Органи громадського самоврядування вищих навчальних закладів»*, – цитую: *«1. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування вищого навчального закладу є загальні збори (конференція) трудового колективу, включаючи виборних представників з числа студентів (курсантів)… 3. У вищому колегіальному органі громадського самоврядування повинні бути представлені всі категорії учасників освітнього процесу вищого навчального закладу. При цьому не менш як 75 відсотків складу делегатів (членів) виборного органу повинні становити наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники вищого навчального закладу, які працюють у цьому закладі на постійній основі, і не менш як 15*

відсотків – виборні представники з числа студентів (курсантів), які обираються студентами (курсантами) шляхом прямих таємних виборів…. 8. В органі громадського самоврядування навчально-наукового інституту (факультету) повинні бути представлені всі категорії працівників навчально-наукового інституту (факультету) та виборні представники з числа осіб, які навчаються у навчально-науковому інституті (на факультеті). При цьому не менш як 75 відсотків складу делегатів (членів) виборного органу повинні становити наукові та науково-педагогічні працівники навчально-наукового інституту (факультету) і не менш як 15 відсотків – виборні представники з числа студентів (курсантів), які обираються студентами (курсантами) шляхом прямих таємних виборів», – кінець цитати.

Ну і нагадаю я, також, про те, що згідно зі Статутом нашого університету до складу Конференції трудового колективу як інституту так і факультету повинен входити 31 делегат.

Отже для того, щоб виконати норми Закону України про вищу освіту, згідно з яким не менше ніж 75% делегатів Конференції трудового колективу повинні складати науково-педагогічні працівники кафедр, що входять до складу факультету, і не менше ніж 15% делегатів повинні складати студенти, що навчаються на факультеті стаціонарно, від цих кафедр необхідно обрати делегатами не менше 24 науково-педагогічних працівників, які працюють на цих кафедрах штатно – це складатиме 77,4% від загального числа делегатів Конференції, а від студентського складу факультету необхідно обрати делегатами 5 студентів стаціонару – це складатиме 16,1% від загального числа делегатів Конференції. Тож для обрання делегатів Конференції від інших категорій працюючих на факультеті, тобто від працівників адміністративно-управлінського складу (декан) та складу навчально-допоміжного (працівники деканату і факультетського обчислювального центру та завлаби, інженери і лаборанти кафедр) залишається лише 2 вакансії – це складатиме 6,5% від загального числа делегатів Конференції. Звичайно, якщо декан є авторитетним керівником, то на одну із цих вакансій оберуть його, а усі інші працівники вище означених категорій обиратимуть зі своїх рядів на своїх зборах лише одного делегата.

А щоб виконати вище процитовану норму Конституції України потрібно надати право бути обраними делегатами на Конференцію трудового колективу факультету усім викладачам кафедр цього факультету, які працюють штатно, незалежно від того кафедра є випусковою, загально-інженерною чи гуманітарною, і незалежно від того працює викладач штатно на повну ставку чи на якусь її частку.

Ну і варто згадати також про те, що аспіранти і докторанти не беруть участь у виборах декана факультету тому, що вони, незважаючи на їх прикріплення до кафедр, на яких працюють їхні наукові керівники, є особами, що навчаються в іншому структурному підрозділі університету – Інституті магістратури, аспірантури та докторантури.

Взявши штатний формуляр і врахувавши накази ректора про звільнення викладачів, що з 1-го квітня вийшли на наукову пенсію або перейшли на інші кафедри у зв'язку з призначенням виконувачем обов'язки завідувача іншої кафедри, я підрахував, що на факультеті електроенергетики та електромеханіки кафедри повинні делегувати до складу делегатів Конференції трудового колективу таку кількість делегатів: кафедра ЕСС, яка має 12 штатних науково-педагогічних працівників, делегує 4 штатних викладачів, кафедра ЕСЕЕМ, яка має 9 штатних науково-педагогічних працівників, делегує 3 штатних викладачів, кафедра ТЕЕВ, яка має 8 штатних науково-педагогічних працівників, делегує 3 штатних викладачів, кафедра ФГН, яка має 20 штатних викладачів, делегує 7 штатних викладачів, кафедра ЕМСАПТ, яка має 10 штатних науково-педагогічних працівників, делегує 4 штатних викладачів, а кафедра ВЕТЕСК, яка має 9 штатних науково-педагогічних працівників, делегує 3 штатних викладачів. Тобто, 24 делегати представлятимуть в Конференції трудового колективу факультету 68 штатно працюючих на кафедрах факультету науково-педагогічних працівників. І нехай вас, шановні читачі, не бентежить те, що кафедра ЕСС, яка має 12 штатних викладачів, та кафедра ЕМСАПТ, яка має 10 штатних викладачів, делегують однакову кількість делегатів до складу Конференції – це сталося завдяки правилам округлення чисел до цілого, згідно з якими число, яке у молодшому розряді є меншим половини розряду, округлюється до меншого цілого числа, а число, яке у молодшому розряді є більшим половини, округлюється до більшого цілого числа.

Коли я оголосив у своєму виступі на Вченій раді університету в якості прикладу ці розрахунки, то почув незадоволену репліку одного із завідувачів кафедр, що, на його думку, серед делегатів факультету із числа науково-педагогічних працівників забагато викладачів з гуманітарної кафедри – 7 із 24. На це зауваження я відреагував так – це співвідношення є природним, оскільки воно відповідає не лише вимогам Конституції України, але і процентному відношенню кількості годин, що відводяться навчальними планами спеціальностей на гуманітарні дисципліни, до загальної кількості годин, що відводяться навчальними планами спеціальностей на усі дисципліни, завдяки яким формується інтелігентний випускник інженерної спеціальності.

Принагідно нагадую, що згідно з Законом України про вищу освіту Конференція трудового факультету не обирає декана, а лише вказує Вченій раді університету, яка обирає деканів усіх факультетів, на своє відношення до претендентів, що беруть участь у конкурсі. А уже члени Вченої ради університету голосують, беручи чи не беручи до уваги як думку Конференції трудового колективу факультету про претендентів, так і власну поінформованість стосовно стану справ у цьому колективі, яка може не співпадати з колективною думкою факультету, особливо у випадку, коли у цьому колективі мають місце прояви корупції, а серед претендентів є і його діючий декан.

І на завершення – дуже добре, що Верховна Рада Україна ще до виборів деканів у нашому університеті прийняла постанову, якою повернула науково-педагогічним працівникам пенсійного віку наукові пенсії у повному обсязі. Адже завдяки цьому уже з 1-го травня колишні декани пенсійного віку в разі не обрання деканами на наступний термін і переходу на посади рядових професорів чи завідувачів кафедрами з повноцінними професорськими окладами та повноцінними науковими пенсіями, які знову стали не меншими основного окладу професора, не втрачають у зарплаті, що дає змогу членам Вченої ради університету голосувати 30 квітня під час виборів деканів без жалісливої оглядки на можливе зменшення сімейного бюджету у тих колег, які втратили посади деканів, а виключно виходячи лише з того, який із претендентів найбільше відповідає вимогам сьогодення, продиктованим задачами імплементації Закону України про вищу освіту та реформуванням факультетів за європейськими стандартами.

Процес боротьби з корупцією стартував

В останній декаді квітня нинішнього року мали місце дві події, які можна вважати стартовими для початку боротьби з корупцією в Україні.

Однією із цих стартових подій є призначення директором Національного антикорупційного бюро України Артемом Ситником своїм першим заступником Гізо Углаву – колишнього заступника Генерального прокурора Грузії часів правління там Михайла Саакашвілі, який прославився тим, що пересадив у Грузії до в"язниці усіх помітних корупціонерів.

А другою стартовою подією є вступ у дію з кінця квітня нинішнього року Закону України «Про запобігання корупції», який після прийняття його Верховною Радою України було підписано Президентом України 14 жовтня 2014 року під номером 1700-18 та через 10 днів опубліковано, і у «Прикінцевих положеннях» якого записано – цитую: *«1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності»*.

Тож тепер є і документ, в якому розписано, що таке корупція, і виписані правила, за якими з нею потрібно боротись, і є особа, яка знає як боротись з корупцією та має конкретний досвід боротьби з нею, і яка не має в Україні ні друзів, ні компаньйонів, ні родичів, котрі могли б здійснювати вплив на прийняття цією особою непопулярних, а точніше, суворих рішень.

Закон «Про запобігання корупції» об’ємний, має 13 розділів та 73 статті, викладені на десятках сторінок, а тому навряд чи багато кому з вас, шановні читачі, вистачить терпіння його уважно прочитати від початку до кінця. Тож для того, щоб ви дізнались важливі для кожного з вас аспекти цього Закону, не витрачаючи багато часу, я дозволю собі зробити «мінімальну вижимку» із нього і її короткий аналіз.

І почну з викладення змісту понять – «корупція», «неправомірна вигода», «потенційний конфлікт інтересів», «приватний інтерес», «реальний конфлікт інтересів» – які визначені у Статті 1 Закону – цитую:

«корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень», – кінець цитати.

А далі я процитую саме ті статті Закону і саме ті пункти в цих статтях, які слід взяти до уваги працівникам вищої школи.

Стаття 24. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними

1. Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

1) відмовитися від пропозиції;

2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;

3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;

4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

2. Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму

службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації. Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації. У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє особа, яка є керівником органу, підприємства, установи, організації, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та особа, уповноважена на виконання обов'язків керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації у разі його відсутності.

3. Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в органі до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Стаття 27. Обмеження спільної роботи близьких осіб

1. Особи, зазначені у підпунктах "а", "в"-"з" пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону, не можуть мати у прямому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам. Особи, які претендують на зайняття посад, зазначених у підпунктах "а", "в"-"з" пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

Положення абзаців першого та другого цієї частини не поширюються на:

2) близьких осіб, які прямо підпорядковані один одному у зв'язку з набуттям одним з них статусу виборної особи;

2. У разі виникнення обставин, що порушують вимоги частини першої цієї статті, відповідні особи, близькі їм особи вживають заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк.

Якщо в зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні особи або близькі їм особи в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягають переведенню в установленому порядку на іншу посаду, що виключає пряме підпорядкування. У разі неможливості такого переведення особа, яка перебуває у підпорядкуванні, підлягає звільненню із займаної посади.

Стаття 28. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

2. Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

3. Безпосередній керівник особи або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади протягом двох

робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

4. Безпосередній керівник або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади, якому стало відомо про конфлікт інтересів підлеглої йому особи, зобов'язаний вжити передбачені цим Законом заходи для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів такої особи.

Стаття 53. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції

2. Особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненим повідомленням про порушення вимог цього Закону, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві".

3. Особа або член її сім'ї не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог цього Закону іншою особою. Інформація про викривача може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, встановлених законом.

5. Повідомлення про порушення вимог цього Закону може бути здійснене працівником відповідного органу без зазначення авторства (анонімно). Вимоги до анонімних повідомлень про порушення вимог цього Закону та порядок їх розгляду визначаються цим Законом. Анонімне повідомлення про порушення вимог цього Закону підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені. Анонімне повідомлення про порушення вимог цього Закону підлягає перевірці у термін не більше п'ятнадцяти днів від дня його отримання. Якщо у вказаний термін перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують термін розгляду повідомлення до тридцяти днів від дня його отримання. У разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про порушення вимог цього Закону керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Стаття 61. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи

1. Юридичні особи забезпечують розробку та вжиття заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності юридичної особи.

2. Керівник, засновники (учасники) юридичної особи забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у її діяльності і здійснюють відповідні антикорупційні заходи. Для виявлення та усунення корупційних ризиків у діяльності юридичної особи можуть залучатися незалежні експерти, зокрема для проведення аудиту.

3. Посадові та службові особи юридичних осіб, інші особи, які виконують роботу та перебувають з юридичними особами у трудових відносинах, зобов'язані:

1) не вчиняти та не брати участі у вчиненні корупційних правопорушень, пов'язаних з діяльністю юридичної особи;

2) утримуватися від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю юридичної особи;

3) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про випадки підбурення до вчинення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю юридичної особи;

4) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про випадки вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими працівниками юридичної особи або іншими особами;

5) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів.

Стаття 66. Відшкодування збитків, шкоди, завданих державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення

1. Збитки, шкода, завдані державі внаслідок вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, підлягають відшкодуванню особою, яка вчинила відповідне правопорушення, в установленому законом порядку.

А тепер я зроблю короткий аналіз вище процитованого матеріалу.

Зі статті 24 слід взяти до уваги, що керівникам навіть найнижчого рівня у вищих навчальних закладах не лише не потрібно брати подарунки від своїх підлеглих навіть у дні відзначення ювілейних дат, але й потрібно негайно складати акт і ставити до відома орган, відповідальний за боротьбу з корупцією, про факт надходження подарунку у відсутності керівника або пропозиції його здійснити через третіх осіб.

Зі статті 27 слід взяти до уваги, що близьким родичам дозволено працювати у безпосередньому підпорядкуванні один одному лишу у випадках, коли хоча б один із родичів на свою посаду обраний за конкурсом. Тобто, якщо син обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри, то його батько має право працювати на очолюваній ним кафедрі навіть у випадку, якщо він не обирався за конкурсом, а працює за контрактом. І в той же час, якщо батько не обирався за конкурсом на посаду завідувача кафедри, а керує нею на громадських засадах, то його син, обраний за конкурсом для роботи на іншій кафедрі, на кафедрі, очолюваній батьком, працювати за сумісництвом права не має. Як не має права працювати на не конкурсній посаді, підпорядкованій безпосередньо ректору, близький родич ректора у випадку, коли ректор ще не обраний за конкурсом, а лише призначений виконувачем обов'язків ректора на період до можливого обрання його на ректорську посаду за конкурсом.

Зі статті 28 слід взяти до уваги, що ні ректор, ні проректор, ні декан, ні завідувач кафедри не мають права вимагати від когось із своїх підлеглих надавати комусь із співробітників чи студентів преференції, на які той не заслуговує за результатами його праці чи навчання.

Зі статті 53 слід взяти до уваги три аспекти, перший із яких полягає у тому, що керівникові будь-якого рівня категорично забороняється у якийсь спосіб карати працівника в разі, якщо той повідомив у відповідні органи чи через ЗМІ про корупційні дії цього керівника чи когось із його колег. Другий аспект полягає у тому, що в разі, якщо працівник повідомив відповідні органи про корупційні дії свого керівника чи когось із його колег і не хоче, щоб цей керівник і його колеги знали про те, що саме він є автором цього повідомлення, то відповідні органи, до яких звернувся працівник з інформацією про корупційні дії, зобов'язані його ім'я не розголошувати. І третій аспект полягає у тому, що віднині набувають офіційного статусу повідомлень про корупційні дії листи без підпису, які називають анонімками. Віднині відповідні органи, до яких надійшов анонімний лист зі вказанням фактів прояву чиїхось корупційних дій, зобов'язані ці факти перевірити, і в разі їх підтвердження, звернутись до суду чи до прокуратури з заявою про притягнення посадових осіб, що здійснили корупційне правопорушення, до адміністративної чи кримінальної відповідальності.

Зі статті 61 слід взяти до уваги два аспекти, перший із яких полягає у тому, що кожен керівник зобов'язаний планувати антикорупційні заходи в очолюваному колективі і постійно відслідковувати процес виконання цього плану. А другий аспект полягає у тому, що жоден із керівників не має права замовчувати фактів прояву корупції в очолюваному колективі і зобов'язаний інформувати відповідні органи про такі факти в разі їх виявлення.

Ну і нарешті зі статті 66 слід взяти до уваги, що в разі виявлення фактів корупції, котрі супроводжувались нанесенням матеріальних збитків організації чи комусь із її працівників, то відшкодування цих збитків лягає на плечі того керівника, дії якого були визнані в установленому порядку корупційними і привели до цих збитків.

На цьому я поставлю крапку, а бажаючих ознайомитись і з іншими статтями та пунктами цього Закону відсилаю до сайту Верховної Ради України, на якому викладено його повний текст.

Генеральна репетиція процедури виборів деканів у ВНТУ

У четвер 30 квітня на засіданні Вченої ради Вінницького національного технічного університету відбулася генеральна репетиція процедури виборів деканів 7 факультетів за умовами, прописаними у новому Законі України про вищу освіту, який вступив у силу з 6 вересня 2014 року.

Хоча не виключено, що ректор ВНТУ Володимир Грабко вважає, що то була не репетиція процедури виборів, а самі вибори, і, можливо уже навіть видав наказ про призначення Олексія Азарова, Олега Бісікало, Юрія Бурєннікова, Василя Кичака, Василя Леонтьєва, Миколи Небави, Георгія Ратушняка, кожний із яких набрав більше 50% голосів членів Вченої ради університету, що взяли участь в голосуванні, деканами тих факультетів, на які вони претендували.

Але я змушений розчарувати ректора Володимира Грабка і ще раз наголосити на тому, що 30 квітня були не вибори деканів, а лише генеральна репетиція процедури їх обрання, – саме тому під час засідання Вченої ради я не голосував за затвердження протоколів виборів по жодній із кандидатур претендентів.

А після цього вступу я приведу аргументи на підтвердження тези, що то були не вибори деканів, а лише генеральна репетиція процедури їх обрання, після якої наказ про призначення деканів видавати не можна, а якщо він уже виданий, то ректору необхідно буде його скасувати. Процедуру ж виборів деканів необхідно буде повторити, починаючи з подачі нового оголошення у ЗМІ про ці вибори і повторної подачі заяв претендентів на участь у них, якщо до кінця проведення нинішнього конкурсу, який завершується 15 травня, ректор не встигне здійснити увесь той комплекс заходів, про які мова піде нижче.

Звичайно, мене можна і не послухати, як у свій час не дослухався до моїх аргументів стосовно незаконності рішення Вченої ради Тернопільського фінансово-економічного університету про присвоєння вченого звання доцента екс-ректор Вінницького державного педагогічного університету Олександр Шестопалюк, котрого не так давно позбавили не лише незаконно отриманого вченого звання доцента, але і вченого звання професора, отриманого пізніше і з меншими порушеннями. Тож ігнорування приведених нижче аргументів може з часом мати не менш плачевні наслідки і для усіх тих, кого ректор Володимир Грабко нині своїм наказом збирається призначити деканами чи уже призначив. Адже у разі, якщо колись цей наказ за чиїмсь позовом – наприклад батьків відрахованого студента – судом буде відмінено, то деканам (і до того ж усім) доведеться повертати в університетську касу усю суму зарплати, отриману під час роботи за цим наказом на посаді декана.

А викладення своїх аргументів я почну з цитування окремих положень «Статуту Вінницького національного технічного університету (нова редакція) – Код ЄДРПОУ 02070693, прийнятого Конференцією трудового колективу 25 квітня 2013 року, протокол №1», затвердженого першим заступником міністра МОН України Є.М. Сулімою його наказом №595 від 27 травня 2013 року – з повним текстом цього документу, який у подальшому я буду називати «Статут», можна ознайомитись на сайті нашого університету.

Процитую я також ті ж самі положення із документу, затвердженого наказом №440 від 16 квітня 2015 року першим заступником міністра МОН України І.Р. Совсун під назвою «Зміни та доповнення до Статуту Вінницького національного технічного університету (ці зміни є невід'ємною частиною Статуту, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27 травня 2013 р. №595 та зареєстрованого державним реєстратором виконавчого комітету Вінницької міської ради Вінницької області 09.07.2013 р. №11741050013001377), прийнятого Конференцією трудового колективу 09 лютого 2015 р., протокол №4» – цей документ, з повним текстом якого можна ознайомитись на сайті МОН України, я у подальшому буду називати «Зміни до Статуту».

Одразу ж звертаю увагу на те, що, уважно придивившись до дат затвердження міністерством «Статуту» та «Змін до Статуту», ми побачимо, що до 16 квітня 2015 року наш університет зобов'язаний був працювати, дотримуючись положень «Статуту», і лише починаючи з 16 квітня 2015 року зобов'язаний був працювати з врахуванням положень «Змін до Статуту».

А далі цитата зі «Статуту»:

«4. Управління університетом.

4.12. ***Вчена рада*** *Університету є колегіальним органом управління і* ***утворюється на сім років.***

4.13. До компетенції Вченої ради Університету належить:

.....

– розгляд питань про створення, реорганізацію та перейменування навчальних і наукових підрозділів;

.....

4.14. ***Вчену раду Університету очолює її голова – ректор****. До складу Вченої ради Університету* ***входять за посадами*** *проректори, директори інститутів, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування, а також* ***виборні представники,*** *які представляють науково-педагогічних працівників та* ***обираються*** *з числа завідувачів кафедр, професорів, докторів наук,* ***виборні представники****, які представляють інших працівників Університету,* ***що працюють у ньому на постійній основі****, керівники органів студентського самоврядування Університету, відповідно до квот, визначених у Статуті Університету.* ***Статутний склад Вченої ради університету складає 77 осіб.*** *Представництво всіх категорій виборних працівників від структурних підрозділів Університету визначається Конференцією трудового колективу Університету. При цьому не менше 75 відсотків загальної чисельності її складу є науково-педагогічними*

працівниками Університету і не менше 10 відсотків – виборні представники з числа осіб, які навчаються в Університеті.

4.15. ***Виборні представники обираються Конференцією трудового колективу*** *за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють, а виборні представники з числа осіб, які навчаються в Університеті – вищим органом студентського самоврядування Університету.*

5. Органи громадського самоврядування.

5.1. Вищим органом громадського самоврядування Університету є Конференція трудового колективу ...

Конференція трудового колективу Університету*:*

.....

обирає виборних представників до Вченої ради університету *за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють;*

.....*»* – кінець цитати зі «Статуту».

А тепер наведемо цитату зі «Змін до Статуту»:

«Викласти п.4.12 розділу 4 у такій редакції:

4.12. ***Вчена рада*** *Університету є колегіальним органом управління Університету, який* ***утворюється строком на п'ять років****, склад якого* ***затверджується*** *наказом ректора Університету* ***протягом п'яти робочих днів з дня закінчення повноважень попереднього складу Вченої ради****.*

Викласти п.4.13 розділу 4 у такій редакції:

4.13. Вчена рада Університету:

.....

– ухвалює за поданням ректора Університету рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію та перейменування структурних підрозділів;

.....

Викласти п.4.14 розділу 4 у такій редакції:

4.14. ***Вчену раду*** *Університету* ***очолює її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів Вченої ради*** *Університету, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, на строк діяльності ради. До складу Вченої ради Університету входять… (подальший текст цього речення співпадає з текстом аналогічного речення у п.4.14 «Статуту», який процитовано вище).*

Вибори до складу Вченої ради починаються за 30 календарних днів до закінчення повноважень попереднього складу Вченої ради.

Статутний склад Вченої ради Університету складає 89 осіб*.* ***Виборні представники*** *з числа працівників вищого навчального закладу* ***обираються Конференцією трудового колективу*** *Університету за поданням структурних підрозділів… (подальший текст цього речення співпадає з текстом аналогічного речення у п.4.14 «Статуту», який процитовано вище).*

Викласти п.5.1. розділу 5 у такій редакції:

5.1. (Текст тієї частини цього пункту у «Змінах до Статуту», яка нам потрібна для співставлення, співпадає з тим текстом, який процитовано вище у п.5.1 «Статуту»)» – кінець цитати зі «Змін до Статуту».

А тепер перейдемо до аналізу процитованого матеріалу. І почнемо цей аналіз з констатації того, що усе, що процитовано, і в «Статут», і в «Зміни до Статуту» внесено було у повній відповідності до Закону України про вищу освіту – в редакції від 2002 року при формуванні тексту «Статуту» і в редакції від 2014 року при формуванні тексту «Змін до Статуту». Тож у разі, якщо ректор Володимир Грабко якийсь вид своєї діяльності здійснював не у відповідності зі «Статутом» (до 16 квітня 2015 року) чи не у відповідності зі «Змінами до Статуту» (починаючи з 16 квітня 2015 року), то це означає, що такими своїми діями він порушував не лише статутні документи університету, але і Закон України про вищу освіту, що в силу того, що Закони ухвалюються Верховною Радою України і підписуються Президентом України, у свою чергу є свідченням перевищення нашим ректором Володимиром Грабком своїх службових повноважень, відповідальність за які внесена в Кримінальний Кодекс України у вигляді Статті з однойменною назвою.

А тепер я звертаю вашу увагу, шановні читачі, на те, що згідно зі «Статутом» до 16 квітня 2015 року у складі Вченої ради нашого університету повинно було бути не більше 77 осіб і лише після затвердження «Змін до Статуту» у міністерстві, тобто починаючи з 16 квітня 2015 року, до Вченої ради нашого університету (і то в порядку форс-мажору) можна було дообрати ще 12 осіб, оскільки її склад згідно зі «Змінами до Статуту» збільшився до 89 осіб. Причому дообирати цих 12 осіб необхідно було – як у відповідності до «Статуту», так і у відповідності до «Змін до Статуту» – за представленням структурних підрозділів, в яких ці особи працюють на постійній основі, на засіданні Конференції трудового колективу університету.

Але, як виявляється, нашому ректорові Володимиру Грабку ні статутні норми університету, ні відповідні положення як старого так і нового Законів України про вищу освіту не указ. І щоб довести цю тезу, я нагадаю вам, шановні читачі, про те, що на початку грудня 2014 року ректор Володимир Грабко видав утаємничений наказ, яким, проігнорувавши норму пункту 4.13 «Статуту» про те, що нові структурні підрозділи в університеті утворюються виключно лише за рішенням Вченої ради університету, своїм одноосібним рішенням створив новий структурний підрозділ «Центр моніторингу освіти та інновацій навчального процесу», директором якого на громадських засадах призначив професора кафедри автомобілів та транспортного менеджменту Андрія Полякова.

А 25 лютого 2015 року ректор Володимир Грабко своїм наказом №47 ввів Андрія Полякова до складу Вченої ради університету, проігнорувавши і те, що у лютому 2015 року склад Вченої ради університету був ще обмежений кількістю 77 осіб, і те, що до складу Вченої ради університету згідно з відповідною нормою (п.4.13 «Статуту») повинні входити лише особи, які працюють в університеті на постійній основі, і те, що директор центру не відноситься до числа осіб, які входять до складу Вченої ради за посадою, і те, що від кафедри автомобілів і транспортного менеджменту, на

якій на постійній основі працює професором Андрій Поляков, у складі Вченої ради університету уже є представник – завідувач цієї кафедри, професор Віктор Біліченко, і те, що для того, щоб бути обраним до складу Вченої ради університету на місце виборного представника від структурного підрозділу потрібно після представлення цим структурним підрозділом пройти процедуру обрання на засіданні Конференції трудового колективу, чого зроблено не було. Тож уже лише присутність у Вченій раді університету незаконно уведеного до її складу Андрія Полякова робить усі рішення цієї ради, особливо кадрові з таємним голосуванням під протокол, незаконними з дня його уведення до складу ради, а тому і обрання деканів факультетів на засіданні Вченої ради університету 30 квітня 2015 року за його участю теж є незаконним.

Але ж наш ректор Володимир Грабко не обмежився лише тим порушенням статутних норм, яке стосується незаконного уведення до складу Вченої ради університету професора Андрія Полякова, він пішов далі – він тим же наказом №47 від 25 лютого 2015 року увів до складу Вченої ради університету ще й усіх тих виконувачів обов'язки завідувачів кафедр, які стали вакантними після того, як на початку лютого, зреагувавши на лист міністра Сергія Квіта, хоч і з запізненням на півроку, але таки виконав норму Закону України про вищу освіту про заборону одній особі в університеті обіймати одразу дві посади з адміністративно-управлінськими функціями і увільнив самого себе та двох проректорів і чотирьох директорів навчально-наукових інститутів з посад ще й завідувачів кафедр.

Тож у лютому 2015 року Вчена рада університету окрім професора Андрія Полякова незаконно поповнилась ще й в.о. зав. каф. ЕМСАПТ, проф. Василем Кутіним, в.о. зав. каф. ОТ, доц. Олександром Гороховським, в.о. зав. каф. ІНВ, доц. Костянтином Ковалем, в.о. зав. каф. ЗФФ, доц. Владиславом Стасенком, в.о. зав. каф. ТГП, доц. Іваном Коцом, в.о. зав. каф. ТКСТБ, доц. Геннадієм Бортником, в.о. зав. каф. ЕЕБ, доц.. Віталієм Іщенком, оскільки і вони, як і Андрій Поляков, на засіданні Конференції трудового колективу університету, яке відбулося 9 лютого 2015 року, не висувались структурними підрозділами для обрання до складу Вченої ради університету і їхні кандидатури не те, що не голосувались, а навіть не згадувались на цьому засіданні. І якщо в протоколі цього засідання раптом з'явиться пункт про голосування за обрання до складу Вченої ради університету усіх, вище перерахованих осіб, то це означатиме, що має місце підробка документу, яка переслідується по закону за однойменною статтею Кримінального Кодексу України. І оці усі особи (а можливо ще й в.о. зав.каф. ЕСЕЕМ, доц. Леонід Терешкевич), за членство у Вченій раді університету яких ніхто ні на одному із засідань Конференції трудового колективу ніколи не голосував, з'явилися у складі Вченої ради ще у лютому 2015 року, завдяки чому і їхня участь у голосуванні за обрання деканів факультетів 30 квітня 2015 року (як і участь професора Андрія Полякова) є незаконною, а тому і результати цих виборів законними визнані бути не можуть. До речі, проф. Василя Кутіна не можна висувати для дообрання від кафедри ЕМСАПТ ще й тому, що у складі Вченої

ради університету з дня її первинного затвердження уже є представник цієї кафедри – доц. Михайло Розводюк.

Але є й ще дві причини, із-за яких вибори деканів 30 квітня 2015 року не можуть бути визнані законними.

Для з'ясування першої з цих причин давайте вчитаємось ще раз у перші два рядки п.4.14 «Змін до Статуту», які набрали чинності з 16 квітня 2015 року – ось ці рядки: *«4.14.* ***Вчену раду*** *Університету* ***очолює її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів Вченої ради*** *Університету…».* Як бачите, засідання Вченої ради університету 30 червня 2015 року, коли відбувалося голосування за обрання деканів, згідно з відповідною нормою Закону України про вищу освіту та процитованою нормою «Змін до Статуту» повинен був проводити голова Вченої ради університету, обраний таємним голосуванням із числа її членів, а не ректор університету Володимир Грабко, який право бути головою, проігнорувавши і Закон і Статут, узурпував, чим знову ж таки перевищив свої службові повноваження. Тож і одного цього уже достатньо, аби визнати вибори деканів у ВНТУ такими, що відбулися з грубим порушенням чинного законодавства та нормативних документів, а тому їх результати законними визнаними бути не можуть.

А є й ще одна норма і старого, і нового Законів України про вищу освіту, і «Статуту», і «Змін до Статуту», яку наш ректор Володимир Грабко, збільшивши кількість членів Вченої ради університету до 89 ще до 16 квітня 2015 року, проігнорував. Зверніть увагу, шановні читачі, що пунктом 4.12 і «Статуту» і «Змін до Статуту» склад Вченої ради університету обирається на конкретний строк: у «Статуті» – це 7 років, у «Змінах до Статуту» – це 5 років. І якщо зважити на те, що нинішній склад Вченої ради університету був затверджений у вересні 2010 року, то за «Статутом» вносити зміни в нього можна лише у вересні 2017 року, а за «Змінами до Статуту» – у вересні 2015 року. І права виводити когось зі складу Вченої ради університету достроково (окрім тих її членів, що звільнились з університету, та тих студентських представників, які закінчили університет) ректор не має взагалі, а право вводити в порядку форс-мажору когось для заповнення вакансій має лише по відношенню до тих її членів, які закінчили університет або входили чи входять до неї за посадами, тобто до студентів та до проректорів, директорів інститутів, деканів факультетів, головного бухгалтера та голів профкомів, якщо на ці посади прийшли нові люди. І, як прописано в новому Законі України про вищу освіту і перенесено в наші університетські «Зміни до Статуту», процес обрання нових членів до складу Вченої ради університету повинен стартувати не раніше ніж за два місяці до завершення строку повноважень діючої Вченої ради. Тобто, старт відбору виборних представників у структурних підрозділах нашого університету для представлення їх на затвердження Конференції трудового колективу повинен відбутися не раніше середини липня 2015 року. Тож заповнення 12 місць виборних представників у складі нашої Вченої ради особами, визначеними не Конференцією трудового колективу, а одноосібно ректором Володимиром

Грабком, та ще й задовго до 16 квітня 2015 року, здійснене незаконно. Оце і є ще однією причиною того, чому 30 квітня ми на Вченій раді університету не обрали деканів, а лише провели генеральну репетицію процедури їх обрання.
А завершити цей матеріал я хочу так – звичайно, ректор Володимир Грабко під впливом тих, хто уже відсвяткував своє обрання деканом, може і проігнорувати усі мої аргументи і не відміняти накази ні про незаконне доповнення ще у лютому 2015 року складу Вченої ради університету до 89 осіб, ні про призначення деканів, обраних незаконно. Може він, звичайно, не оголошувати і надалі вибори голови Вченої ради університету із числа її членів та не проводити повторні вибори деканів з дотриманням статутних вимог, розраховуючи, що і за це його ніхто не покарає, як ніхто його не покарав і понині за багато інших дій, вчинених ним раніше з порушенням чинного законодавства та нормативних документів міністерства. Але у цьому випадку Володимиру Грабку слід пам'ятати, що до завершення його ректорської каденції залишилось рівно 4 місяці, два із яких канікулярно-відпускні, тож у разі, якщо протягом травня-червня він не скасує усе те, що було вчинене під його керівництвом з порушенням Законів України, нормативних документів міністерства та Статуту університету, то за сукупністю усіх цих порушень за рішенням міністра (чи за рішенням суду в разі, якщо йому з чиєюсь допомогою вдасться міністра нейтралізувати), він буде недопущеним до участі у вересневих ректорських перегонах.

Одна надзвичайна подія і два запитання стосовно неї

Вчора від одного із членів ректорату мені стало відомо, що 5-го травня на засіданні ректорату ректор нашого університету Володимир Грабко повідомив, що в університеті сталася подія надзвичайного характеру.

Суть цієї події полягає у тому, що один із наших студентів записав на мобільний телефон відео картинку, на якій один із викладачів нашого університету кидає старості групи залікову книжку з вкладеними у неї гривнями, супроводжуючи цей жест словами, що гривня нині знецінена, тож платити йому за лояльність на екзамені група повинна у твердій валюті.

Розповівши про суть цієї надзвичайної події, ректор Володимир Грабко не назвав ні імені викладача, який є її головним героєм, ні факультету на якому ця подія сталася, а попросив лише деканів усіх факультетів, аби вони попередили завідувачів кафедр на засіданнях своїх деканатів, щоб ті зобов'язали усіх викладачів уважно прочитати Закон України про запобігання корупції і дотримуватись його основних положень.

Після отримання цієї інформації у мене одразу ж виникли два запитання:

1). Чому ректор Володимир Грабко не озвучив на засіданні ректорату прізвище викладача, причетного до цієї події, як того вимагає Закон України про вищу освіту у Статті, присвяченій прозорості прийняття рішень і їх гласності?

2). Чому ректор Володимир Грабко на цьому ж засіданні ректорату не створив комісію на чолі з проректором для встановлення достовірності показаної йому відео картинки і визначення міри покарання її головному герою, в разі, якщо ця відео картинка не є фотомонтажем, як того вимагає Закон України по запобіганню корупції?

Відповіді на ці запитання потрібно знати усім членам нашого колективу уже хоча б тому, що через кілька годин після оголошення ректором на ректоратi вище вказаної інформації по університету пішла «гуляти» чутка про те, що героєм цієї надзвичайної події є один із викладачів факультету електроенергетики та електромеханіки, якому уже навіть дали прізвисько «Видмиш-2». Тож якщо це не так, то викладачам цього факультету буде неприємно і некомфортно від того, що і студенти, і викладачі інших факультетів можуть підозрювати в скоєнні цього корупційного дійства кожного з них, непричетних до його скоєння.

Моє бачення шляхів адаптації ВНТУ до нового переліку спеціальностей

Ось і трапилось те, чого так нетерпляче очікували усі науково-педагогічні працівники України – Кабінет Міністрів нарешті не лише прийняв постанову, якою затвердив новий перелік спеціальностей вищої освіти, а і опублікував її, після чого вона стала чинною.

Постанова ця за №266 від 29 квітня 2015 року має назву: *«Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»*. Вступає вона в силу з 1 вересня 2015 року, але надає право усім, хто розпочав навчання у вишах за старим переліком спеціальностей за цим старим переліком навчання і завершити. Тож і прийом на навчання у 2015 році у ВНЗ ще здійснюватиметься за старим переліком спеціальностей.

А у новому переліку визначено 27 галузей знань та 114 спеціальностей.

Я його дослівно приводити не буду – кому він цікавий у повному обсязі може з ним ознайомитись на «Урядовому порталі». А я розгляну лише ті галузі знань та спеціальності, до яких необхідно буде адаптувати спеціальності, нині акредитовані у Вінницькому національному технічному університеті ще за старим переліком. Представлю я також і моє бачення шляхів адаптації кафедр ВНТУ до нового переліку спеціальностей з дотриманням вимог нормативних документів міністерства стосовно підготовки магістрів та перебування університету у статусі національного.

Нагадаю ці вимоги: по-перше, завідувати кафедрою, яка звертається з проханням до міністерства дозволити готувати магістрів, повинен доктор наук, професор, а після акредитації на цій кафедрі повинен працювати штатно хоча б один доктор наук, професор; по-друге, у вищому навчальному закладі, котрому президентом держави надано статус національного, завідувати випусковими кафедрами повинні виключно лише доктори наук, професори, а загальна кількість докторів наук, професорів у статусі

завідувачів кафедр повинна складати не менше 80% від їх загальної кількості у цьому вищому навчальному закладі.

Наш ВНТУ в новий перелік спеціальностей входить дуже потужно – по-університетські, оскільки після адаптації нині акредитованих спеціальностей до нового їх переліку університет готуватимемо спеціалістів з вищою освітою за 20 спеціальностями з 10 галузей знань, тобто ми матимемо 17,5% від загальної кількості спеціальностей та 37% від загальної кількості галузей знань у новому переліку. Я думаю, що за цими кількісними критеріями наш університет увійде в двадцятку найбільш потужних університетів України.

А тепер конкретно. І почну я з галузі знань під шифром 07, яка має назву: «Управління та адміністрування». У цій галузі наш університет має спеціальність: «Менеджмент» (з шифром у новому переліку спеціальностей 073), яка перейшла у новий перелік зі старого без будь-якої трансформації.

За цією спеціальністю у нашому університеті готують спеціалістів з вищою освітою рівня магістра 5 випускових кафедр, кожна із яких спеціалізується за однією зі спеціалізацій, а саме: кафедра менеджменту та моделювання в економіці, яку очолює д.е.н, проф. Карачина, спеціалізується за напрямом: «Зовнішньоекономічний менеджмент»; кафедра фінансів, яку очолює д.е.н., проф. Зянько, спеціалізується за напрямом: «Менеджмент фінансово-кредитної діяльності»; кафедра менеджменту будівництва та цивільної оборони, яку очолює д.т.н., проф. Сердюк, спеціалізується за напрямом: «Менеджмент будівництва»; кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту (ЕСЕЕМ), виконує обов’язки завідувача якої, к.т.н., доц. Терешкевич, спеціалізується за напрямом: «Енергетичний менеджмент»; кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем, яку очолює д.т.н., проф. Роїк, спеціалізується за напрямом: «Менеджмент інформаційних систем». Цілком очевидно, що чотири із цих кафедр, які очолюються докторами наук, професорами, можуть і далі без будь-якої трансформації готувати спеціалістів рівня не лише бакалавра, а і магістра за затвердженими Вченою радою університету раніше для них і перерахованими вище спеціалізаціями.

Що ж до п’ятої із цих кафедр – кафедри ЕСЕЕМ, якою на умовах виконання обов’язків завідувача керує кандидат технічних наук, доцент Терешкевич, то найбільш доцільною є передача підготовки магістрів за її спеціалізацією «Енергетичний менеджмент» разом з викладачами, що її здійснюють, на кафедру підготовки менеджерів (ПМ), яку очолює д.е.н., проф. Олена Мороз і яка нині спеціалізується на підготовці спеціалістів з менеджменту для промисловості за скороченою програмою післядипломної освіти – цією передачею були б виконані вимоги нормативних документів міністерства, згідно з якими підготовку спеціалістів рівня магістра повинні здійснювати виключно лише кафедри, очолювані докторами наук, професорами. Назвати цю кафедру після передачі їй спеціалізації «Енергетичний менеджмент» можна було б кафедрою підготовки менеджерів для промисловості та енергетики (ПМПЕ).

А що ж до ще однієї кафедри економічного профілю – кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, яку очолює к.е.н.,доц. Лесько, то для виконання вимог нормативних документів міністерства їй можна або лише залишити загальноекономічну підготовку спеціалістів усіх технічних спеціальностей та підготовку бакалаврів менеджменту для промисловості, передавши підготовку магістрів менеджменту для промисловості на кафедру ПМ, яку очолює д.е.н., проф. Олена Мороз, або об'єднати ці кафедри, обравши завідувачем об'єднаної кафедри д.е.н., проф. Олену Мороз.

Галузь знань під шифром 10 носить назву: «Природничі науки». У цій галузі наш університет має спеціальність «Екологія» (з шифром у новому переліку спеціальностей 101), яка перейшла у новий перелік зі старого зі скороченням назви.

За цією спеціальністю у нашому університеті готують спеціалістів з вищою освітою рівня бакалавра та магістра 2 випускові кафедри, одна з яких – кафедра екології та екологічної безпеки (ЕЕБ), виконує обов'язки завідувача якої к.т.н., доц. Іщенко, готує нині спеціалістів рівня бакалаврів та магістрів не лише за спеціальністю «Екологія» в цілому, але ще й за спеціальністю «Екологічна безпека», якої у новому переліку спеціальностей немає, тож кафедра ЕЕБ змушена буде у-подальшому її робити спеціалізацією «Екології».

А друга кафедра – кафедра комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки (КЕЕМІГ), керує якою д.т.н., проф. Віталій Мокін, готує спеціалістів рівня бакалаврів та магістрів за затвердженою Вченою радою університету раніше екологічною спеціалізацією: «Контроль та моніторинг довкілля» з курсовим та дипломним проектуванням у напрямку контролю та моніторингу довкілля з використанням інформаційних технологій, у т.ч. геоінформаційних систем екологічного моніторингу, що узгоджується з загальноєвропейською ідеологією сталого розвитку, яку нині почала сповідувати і Україна.

І оскільки першою кафедрою ЕЕБ на правах виконувача обов'язків керує нині кандидат наук, доцент Іщенко, а у своєму штаті ця кафедра не має жодного, працюючого штатно, доктора наук, професора, то згідно з нормативними документами міністерства ця кафедра не має права готувати магістрів ні з «Екології», ні з «Екологічної безпеки». Тож виходить, що підготовку усіх магістрів з цих спеціальностей необхідно або передати кафедрі КЕЕМІГ, якою керує доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, який є керівником комісії з інформаційних технологій у Громадській раді при Міністерстві екології та членом робочої групи з електронного урядування у цьому міністерстві, або об'єднувати кафедру ЕЕБ з кафедрою хімії та хімічної технології (ХХТ), якою керує доктор хімічних наук, професор Ранський і з якою кафедра ЕЕБ у минулому становила одне ціле.

І не варто сподіватись колишньому завідувачу кафедри ЕЕБ, доктору технічних наук, професору Петруку, який проміняв посаду завідувача кафедри ЕЕБ на посаду директора карликового за кількістю студентів

інституту і на якій нині лише підпрацьовує за сумісництвом на 0.5 ставки професора, що завдяки своєму членству у міністерській науково-методичній комісії з екології йому вдасться отримати дозвіл міністерства на підготовку магістрів кафедрою ЕЕБ, незважаючи навіть на те, що вона не матиме жодного, працюючого штатно, доктора наук. Адже ті, від кого залежатиме отримання такого дозволу, усвідомлюватимуть, що таке рішення не буде відповідати не лише нормативним документам міністерства, а і Закону України про запобігання корупції, а тому мати для себе лишніх неприємностей не захочуть, як не захочуть для себе мати лишніх неприємностей з цього приводу ні ректор нашого університету Володимир Грабко, який підписуватиме акредитаційні документи, ні ті професори з інших університетів, які в якості експертів міністерства складатимуть висновок про відповідність підготовки магістрів у ВНТУ вимогам нормативних документів.

В разі ж якщо Вчена рада університету, дослухавшись до побажань проф. Петрука, прийме рішення про закриття спеціалізації «Контроль та моніторинг довкілля» і одночасно не прийме рішення про об'єднання кафедр ЕЕБ та ХХТ, то це буде диверсією проти університету в цілому, націленою на закриття екологічної спеціальності взагалі, оскільки ніхто із абітурієнтів не піде вчитись до університету, який матиме право готувати лише бакалаврів екології і не матиме права готувати магістрів з цієї спеціальності.

Галузь знань під шифром 12 у новому переліку носить назву «Інформаційні технології». У цій галузі до нового переліку увійшло 5 спеціальностей, а саме: Інженерія програмного забезпечення (шифр 121), Комп'ютерні науки та інформаційні технології (шифр 122), Комп'ютерна інженерія (шифр 123), Системний аналіз (шифр 124), Кібербезпека (шифр 125). Якщо врахувати те, що за своєю суттю спеціальність «Кібербезпека» відповідає спеціальності «Захист інформації» старого переліку, то легко бачити, що усі вище перераховані спеціальності входили і до старого переліку і по кожній із них, окрім спеціальності «Системний аналіз», в нашому університеті здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою уже багато років.

Я нагадаю, що в напрямку інженерії програмного забезпечення у нашому університеті готує бакалаврів і магістрів кафедра програмного забезпечення, якою керує д. т. н., проф. Петух.

В напрямку комп'ютерних наук та інформаційних технологій у нас спеціалізуються дві кафедри – кафедра комп'ютерних наук, якою керує д.т.н., проф. Перевозніков, яка готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією «Системи штучного інтелекту», та кафедра КЕЕМІГ, якою керує д.т.н., проф. Віталій Мокін, яка готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією «Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг».

В напрямку комп'ютерної інженерії готує бакалаврів і магістрів кафедра обчислювальної техніки, тимчасово виконує обов'язки завідувача якої нині к.т.н., доц. Гороховський, оскільки її багаторічний завідувач кафедри д.т.н., проф. Азаров, виконуючи вимогу нового Закону України про

вищу освіту про заборону суміщення двох посад з адміністративно-управлінськими функціями, віддав перевагу посаді декана факультету, який готує усі ці спеціальності. Але я думаю, що ще до кінця навчального року на цій кафедрі на посаді завідувача знову буде доктор наук, професор, оскільки докторів наук цього профілю, які працюють у нашому університеті рядовими професорами вистачає.

В напрямку кібербезпеки у нашому університеті готує бакалаврів і магістрів кафедра захисту інформації, якою керує д.т.н., проф. Лужецький.

Що ж до спеціальності «Системний аналіз», то нині уже у міністерстві знаходиться на розгляді повний комплект документів, направлений нашим університетом, стосовно отримання ліцензії на її відкриття – і міністерством уже визначені і експерти і готується наказ щодо проведення експертизи. При ліцензуванні цієї спеціальності не останню роль буде відігравати те, що я, який є одним із ініціаторів її відкриття у нашому університеті, захистив у свій час докторську дисертацію за спеціальністю «Технічна кібернетика і теорія інформації», системний аналіз у якій є одним із основних методів дослідження.

Галузь знань під шифром 13 у новому переліку носить назву «Механічна інженерія». У цій галузі ми у нашому університеті готуємо бакалаврів і магістрів за трьома спеціальностями: Прикладна механіка (шифр 131), Матеріалознавство (шифр 132), Галузеве машинобудування (шифр 133).

У напрямку прикладної механіки за спеціалізацією, назва якої співпадає з назвою кафедри, готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра металорізальних верстатів та обладнання автоматизованих виробництв, керує якою д.т.н., проф. Іскович-Лотоцький.

У напрямку матеріалознавства за спеціалізацією, яка співпадає з назвою кафедри, готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра технології підвищення зносостійкості, керує якою д.т.н., проф. Савуляк.

У напрямку галузевого машинобудування готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра технології та автоматизації машинобудування, керує якою д.т.н., проф. Сивак.

Галузь знань під шифром 14 у новому переліку носить назву «Електрична інженерія». У цій галузі ми у нашому університеті готуємо бакалаврів і магістрів за двома спеціальностями: Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка (шифр 141), Теплоенергетика (шифр 144).
У напрямку електроенергетики, електротехніки та електромеханіки за чотирма спеціалізаціями цієї тепер уже інтегрованої спеціальності готують бакалаврів і магістрів у нашому університеті чотири кафедри: кафедра електричних станцій та систем (ЕСС), якою керує д.т.н., проф. Лежнюк, готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією з генерації та передачі електричної енергії; кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту (ЕСЕЕМ), тимчасово виконує обов’язки завідувача якої к.т.н., доц.. Терешкевич, готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією з систем постачання споживачів електричною енергією; кафедра електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на

транспорті, тимчасово виконує обов'язки завідувача якої д.т.н., проф. Кутін, готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією з розробки та експлуатації систем автоматичного керування електроприводами; кафедра відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, керує якою д.т.н., проф. Олександр Мокін, готує бакалаврів і магістрів за спеціалізацією з розробки та експлуатації силових електромеханічних систем і комплексів для енергетики і транспорту.

За цією інтегрованою спеціальністю є проблема лише у кафедри ЕСЕЕМ – їй потрібно аби мати право готувати магістрів або знайти доктора наук, професора на посаду завідувача, або приєднати її до кафедри ЕСС, яка після цього готуватиме бакалаврів і магістрів не лише з генерації та передачі електричної енергії, але і з її споживання, тобто готуватиме спеціалістів рівня бакалаврів і магістрів з повного циклу електроенергетики. Але існує і інший варіант розв'язання проблеми забезпечення вимог нормативних документів стосовно підготовки магістрів на кафедрі ЕСЕЕМ – це приєднати цю кафедру до загально інженерної кафедри теоретичної електротехніки та електричних вимірювань, якою керує д.т.н., проф. Кухарчук.

У напрямку теплоенергетики готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті однойменна кафедра, якою керує д.т.н., проф. Ткаченко. Оскільки цю спеціальність новий перелік відносить до складової частини електричної інженерії, то Вченій раді університету за поданням ректора доведеться і кафедру теплоенергетики перевести зі структури факультету будівництва, теплоенергетики та газопостачання до структури факультету електроенергетики та електромеханіки, назвавши його після цього у відповідності з галуззю знань факультетом електричної інженерії.

Галузь знань під шифром 15 у новому переліку носить назву «Автоматизація та приладобудування». У цій галузі ми у нашому університеті маємо змогу готувати бакалаврів і магістрів за трьома спеціальностями: Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології (шифр 151), Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка (шифр 152), Мікро та наносистемна техніка (шифр 153).

За спеціалізацею комп'ютерно-інтегрованих технологій готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра комп'ютерних систем управління, якою керує д.т.н., проф. Дубовой. За спеціалізацією автоматизації готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки (АІВТ), якою керує д.т.н., проф. Квєтний. За спеціалізацією метрології готує бакалаврів і магістрів у нашому університеті кафедра метрології та промислової автоматики (МПА), якою керує д.т.н., проф. Кучерук. Цілком очевидно, що і кафедра АІВТ і кафедра МПА спроможні готувати бакалаврів і магістрів також і за спеціалізацією з інформаційно-вимірювальної техніки. Що ж до кафедри лазерної та оптико-електронної техніки, якою керує д.т.н., проф, Кожемяко, то нинішню свою спеціальность з оптоелектроніки за старим переліком, за якою ця кафедра готує бакалаврів і магістрів нині, вона може

дуже швидко адаптувати до спеціальності «Мікро та наносистемна техніка» за новим переліком.

Галузь знань під шифром 16 у новому переліку носить назву «Хімічна та біоінженерія». У цій галузі у нашому університеті кафедра проектування медико-біологічної апаратури, якою керує д.т.н., проф. Злепко, за нещодавно отриманою ліцензією приступила до підготовки поки-що ще тільки бакалаврів за спеціальністю «Біомедична інженерія» (шифр 164).

Галузь знань під шифром 17 у новому переліку носить назву «Електроніка та телекомунікації». У цій галузі ми у нашому університеті маємо змогу готувати бакалаврів і магістрів за двома спеціальностями: Електроніка (шифр 171), Телекомунікації та радіотехніка (шифр 172).

Очевидно, що кафедра електроніки, якою керує д.т.н., проф. Білинський буде продовжувати готувати бакалаврів і магістрів за тією ж спеціальністю з електроніки, яка без будь-якої трансформації перейшла зі старого переліку в новий.

Кафедра телекомунікаційних систем та телебачення (ТКСТБ), тимчасово виконує обов'язки завідувача якої к.т.н., доц.. Бортник, буде мати право з таким завідувачем готувати лише бакалаврів за спеціалізацією з телекомунікацій, а кафедра радіотехніки, якою керує д.т.н., проф. Осадчук, буде продовжувати готувати бакалаврів і магістрів, але тепер уже не за спеціальністю, а за спеціалізацією з радіотехніки. Що ж до кафедри проектування комп'ютерної та телекомунікаційної апаратури, якою керує д.т.н., проф. Філинюк, то само собою напрошується рішення, щоб об'єднати цю кафедру з кафедрою ТКСТБ, завдяки чому ця об'єднана кафедра отримає право готувати не лише бакалаврів, але і магістрів зі спеціалізації з телекомунікацій.

Галузь знань під шифром 19 у новому переліку носить назву «Архітектура та будівництво». У цій галузі ми у нашому університеті маємо змогу готувати бакалаврів і магістрів за двома спеціальностями: Архітектура та містобудування (шифр 191), Будівництво та цивільна інженерія (шифр 192).

Очевидно, що кафедра містобудування та архітектури, якою керує д.т.н., проф. Дудар буде продовжувати готувати бакалаврів і магістрів за однойменною спеціальністю, яка лише з лінгвістичною трансформацією перейшла зі старого переліку в новий.

Кафедра промислового та цивільного будівництва (ПЦБ), якою керує д.т.н., проф. Моргун, буде продовжувати готувати бакалаврів і магістрів з будівництва, але тепер це уже буде не за спеціальністю, а за спеціалізацією.

Що ж до кафедри теплогазопостачання (ТГП), тимчасово виконує обов'язки завідувача якої к.т.н., доц.. Коц, то вона отримає право з таким завідувачем готувати лише бакалаврів зі спеціалізації з цивільної інженерії, а тому само собою напрошується рішення, щоб цю кафедру об'єднати з кафедрою менеджменту будівництва та цивільної оборони, очолюваної д.т.н., проф. Сердюком, завдяки чому ця об'єднана кафедра отримає право готувати не лише бакалаврів, але і магістрів зі спеціалізації з цивільної інженерії. Але

існує і інший варіант розв'язання проблеми забезпечення вимог нормативних документів стосовно підготовки магістрів на кафедрі ТГП – це приєднати цю кафедру до кафедри ПЦБ, якою керує д.т.н., проф. Моргун.

Галузь знань під шифром 27 у новому переліку носить назву «Транспорт». У нашому університеті у цій галузі здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів лише за спеціальністю «Автомобільний транспорт». Кафедрою, яка здійснює цю підготовку нині і здійснюватиме її і надалі, є кафедра автомобілів та транспортного менеджменту (АТМ), якою керує д.т.н., проф. Біліченко.

Оскільки автомобільний транспорт є одним із найбільш впливаючих на екологію факторів, то, на мій погляд, доцільно було б кафедри, які готують бакалаврів і магістрів з екології та автомобільного транспорту, об'єднати в один повноцінний однойменний факультет з кількістю студентів стаціонару, яка суттєво перевищить нормативний мінімум у 200 осіб, ліквідувавши одночасно карликовий інститут екології та екологічної безпеки, в якому нині навчається лише біля сотні студентів стаціонару.

Ось таким є моє бачення шляхів адаптації кафедр нашого ВНТУ до нового переліку спеціальностей – шляхів, йдучи якими, ми зможемо адаптуватись до цього переліку, не порушуючи вимог нормативних документів як стосовно підготовки магістрів так і стосовно статусу національного.

Обрання за конкурсом на посаду професора кафедри ВЕТЕСК

Незважаючи на те, що мій контракт роботи на посаді професора кафедри ВЕТЕСК завершується лише 8 вересня 2015 року, тобто уже після почтку нового навчального року, ректор оголосив на неї конкурс ще в червні, аби я обирався на Вченій раді університету разом з усіма виконувачами обов'язки завідувачів кафедр 25 червня 2015 року, оскільки вони зобов'язані були бути обраними за конкурсом ще до кінця поточного навчального року аби приступити до роботи завідувачами кафедрами з 1-го вересня.

Я не став заперечувати і зібрав усі необхідні для обрання за конкурсом документи, основним із яких був звіт за роботу у звітному періоді, який я подаю нижче. Отож

ЗВІТ

за виконану роботу на посаді професора кафедри ВЕТЕСК
заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Національної академії педагогічних наук України, доктора технічних наук, професора
МОКІНА Бориса Івановича
(за період з вересня 2010 р. по травень 2015 р.)

1 Навчально-методична робота

Робота проводилась згідно запланованого навантаження кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів (ВЕТЕСК) та індивідуального плану роботи викладача.

1.1. Загальне навантаження за звітний період виглядає таким чином:

- 2010-2011 н. р.: 1 ставка;
- 2011-2012 н. р.: 1 ставка;
- 2012-2013 н. р.: 1 ставка;
- 2013-2014 н. р.: 1 ставка.
- 2014-2015 н. р.: 1 ставка.

1.2. За звітний період видав три навчальних посібники:

- Мокін Б. І. Математичні методи ідентифікації динамічних систем : навчальний посібник / Б. І. Мокін, В. Б. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 260 с. **(з грифом Міністерства освіти і науки України)**
- Мокін Б.І. Теорія автоматичного керування. Методологія та практика оптимізації : Навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 210 с. **(з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України)**.
- Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень : Електронний навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с. – Режим доступу: *http://www.mokin.com.ua/files/articles/62/61/mond.pdf*

1.3. За звітний період читав лекції і проводив практичні заняття з таких дисциплін:

1) математичні методи ідентифікації динамічних систем;
2) методологія та організація наукових досліджень.

Протягом звітного періоду усі види навчальних занять проводились згідно навчальних та робочих програм, а також робочих планів у межах розроблених НМКД відповідних дисциплін.

1.4. Розробив основні структурні складові НМКД з дисциплін «Математичні методи ідентифікації динамічних систем», «Методологія та організація наукових досліджень».

1.5. У звітному періоді був науковим консультантом у 4 докторантів, один із яких (Мокін О.Б) у 2012 році успішно захистив докторську дисертацію, друга (Бевз С.В.) нині працює над докторською дисертацією за планом 2-го року підготовки в докторантурі, третій (Ткаченко О.М.) завершив роботу над докторською дисертацією у 2014 році, але не виходить на захист тому, що спочатку хоче випустити на захист свою аспірантку, яка пише кандидатську дисертацію за аналогічною тематикою, четвертий (Боцула М.П.) із-за перевантаження роботами за госптематикою ніяк не завершить оформлення своєї докторської дисертації, яка за отриманими науковими результатами і числом публікацій уже є.

У звітному періоді здійснював також наукове керівництво 9 аспірантами, двоє із яких (Жуков О. і Гончарук Н.) успішно захистили

кандидатські дисертації, троє (Лобатюк В., Михайлюк О. і Чернова І.) нині навчаються в аспірантурі, шостий (Лобатюк Ю.) у 2014 році успішно завершив роботу над кандидатською дисертацію, але не подав її до захисту, бажаючи пересвідчитись в отриманих результатах шляхом постановки експерименту на реально діючому об'єкті – і, поставивши експеримент та переконавшись у вірності отриманих результатів, до кінця травня представить дисертацію до захисту у спецраду, сьома і восьма (Бурбела О. і Косарук О.) успішно завершили роботу над кандидатськими дисертаціями, але не можуть вийти на їх захист, який потрібно здійснювати у спецрадах міста Києва у КНЕУ та НАПНУ, у зв'язку з народженням дітей під час завершальної стадії роботи над дисертаціями і перебуванням в даний час у декретних відпустках, а дев'ята аспірантка під час стажування у Португалії серйозно захворіла, а тому завершила аспірантуру без представлення дисертації і навряд чи її тепер уже і буде представляти. У цей же період щороку керував також кількома випускними кваліфікаційними роботами студентів, що завершували навчання у бакалавраті, спеціалітеті чи магістратурі.

1.6. Брав участь у заслуховуванні та обговоренні питань навчально-методичної роботи під час засідань Вченої ради університету як член ради.

1.7. Педагогічний стаж складає 45 років.

2 Науково-дослідна робота

2.1. У звітному періоді разом з докторантами та аспірантами виконав дослідження, за результатами яких у співавторстві з цими аспірантами та докторантами написав 66 наукових та науково-методичних робіт у тому числі 5 наукових монографій, 3 навчальних посібники (два з грифом МОН України), 40 наукових статей у фахових виданнях, що входять до переліку ДАК МОН України, 2 статті у англомовних закордонних журналах, 7 патентів на корисну модель та 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір – усі вони наведені у списку наукових та науково-методичних праць, що додається.

2.2. Як академік Національної академії педагогічних наук України у звітному періоді успішно керував науково-дослідною лабораторією проблем вищої школи (НДЛ ПВШ), яка є спільною нашого університету з академією та виконав за тематикою цієї лабораторії такі науково-дослідні теми:

1). «Інформаційно-аналітична технологія системного аналізу і управління навчальним, науковим та виховним процесами в університеті» (затверджена постановами Президії НАПН України №1-7/14-393 від 16.12.2010 р., № 1-7/13-409 від 15.12.2011 р., №1-7/14-402 від 20.12.2012 р.).

2). «Розроблення моделей для прогнозування і управління процесами надходження до університету коштів, пов'язаних з отриманням вищої освіти, та системи підтримки прийняття рішень по їх використанню» (затверджена постановами Президії НАПН України №1-7/13-365 від 26.12.2013 р., №1-7/11-307 від 18.12.2014 р.).

За результатами виконаних досліджень під моїм науковим керівництвом написали і захистили кандидатські дисертації за цією

тематикою у 2011 році старший викладач нашого університету Слободянюк О.В. (по педагогічних науках) та аспірант нашого університету Гончарук Н.С. (по економічних науках), завершила роботу над кандидатською дисертацією і готує її до захисту аспірант нашого університету Косарук О.М. (по педагогічних науках).

У звітному періоді до 2012 року був членом Президії НАПН України, а після ротації у 2012 році (у зв'язку з закінченням 10-річного терміну членства у Президії) і по-сьогодні я є радником Президії НАПН України на громадських засадах.

За плідну роботу по дослідженню тематики проблем вищої школи у 2013 році був нагороджений найвищою академічною педагогічною нагородою – *медаллю «Григорій Сковорода»*.

2.3. У звітному періоді здійснював наукове керівництво науково-дослідною лабораторією автоматизованих систем управління в енергетиці і на транспорті (НДЛ АСУЕТ), працюючи протягом 2010-2013 рр. за сумісництвом головним науковим співробітником на 0,5 ставки та виконуючи держбюджетні НДР № 84-Д-326 «Розробка вітроенергетичних модулів з прямим перетворенням енергії вітру в електроенергію» (№ ДР 0110U002165, затверджена МОН України на 2010-2011 рр.) та № 84-Д-343 «Розробка вітроенергетичної установки, придатної для використання енергії вітрових потоків, створених залізничним транспортом під час руху» (№ ДР 0112U001371, затверджена МОНМС України на 2012-2013 рр.). За цією тематикою аспірантом нашого університету Жуковим О.А. під моїм науковим керівництвом захищена кандидатська дисертація, а аспірантом Базалицьким В.П., яким керував завідувач кафедри ВЕТЕСК О. Б. Мокін, кандидатська дисертація підготовлена до захисту.

З 2014 року тематику НДЛ АСУЕТ університет не фінансує, тож дослідження за її тематикою в останні 2 роки виконуються лише за рахунок другої половини робочого дня.

За розробку тематики НДЛ АСУЕТ на підставі доповіді, зробленої на Конгресі IEEE Power & Energy Society General Meeting (США, Піттсбург, Пенсильванія, 2008) у 2013 році мені, який до того мав звання IEEE Member, присвоєно звання *IEEE Senior Member*.

2.4. На момент складання звіту у міжнародній наукометричній базі РІНЦ маю індекс Гірша (Н-індекс) на рівні 5, а у міжнародній наукометричній базі Google Scholar маю індекс Гірша (Н-індекс) також на рівні 5. Оскільки раніше я мало публікував статей в журналах, що входять до наукометричної бази Scopus, то у цій базі маю значення Н-індекса суттєво нижче. Тож для підвищення значення цього індексу і у цій наукометричній базі уже надіслав три статті до редколегій трьох журналів, що входять до цієї наукометричної бази, які нині знаходяться на стадії рецензування.

2.5. За звітний період взяв участь у 14 наукових конференціях різного рівня, таких, наприклад, як «Автоматика», «Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія й практика», «Контроль і управління в складних системах» тощо.

2.6. Я є членом двох спеціалізованих наукових рад з захисту кандидатських (К 05.052.05) та докторських (Д.05.052.01) дисертацій, представлених на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук зі спеціальності 05.14.02 «Електричні станції та системи» та представлених на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук зі спеціальності 01.05.02 «Математичне моделювання та обчислювальні методи».

2.7. Як головний редактор редколегій наукових журналів «Вісник Вінницького політехнічного інституту» та «Наукові праці Вінницького національного технічного університету» здійснював заключну експертизу усіх наукових статей, які надходили у ці журнали, після їх повернення з рецензування.

3 Виховна, громадська робота тощо

3.1. Брав участь у загально-університетських, інститутських, факультетських та кафедральних заходах, що проводились відповідно загально-університетських, інститутських та кафедральних планів.

3.2. Перерахував п'ятнадцять з половиною тисяч гривень у фонд Міноборони на підтримку воїнів АТО.

3.3. Регулярно упродовж звітного періоду щотижня на своєму персональному сайті друкував аналітичні матеріали, присвячені політичній ситуації у країні та університетським заходам. Середня відвідуваність мого сайту для ознайомлення з цими матеріалами складає 300-400 переглядів на день та інтегрально до 5000-7000 тисяч переглядів на місяць.

3.4. Написав і у 2014 році видав 13-ту книгу моєї історико-публіцистичної серії під назвою: «Початок електронного вибіркового літопису або Ранній постювілейний період (липень 2010 р. – серпень 2012 р.)», яка є електронним виданням і розміщена на моєму персональному сайті. У даний час завершую написання 14-ї книги цієї серії, яка теж буде електронним виданням і побачить світ ще до завершення літа 2015 року.

3.5. У 2013 році до мого 70-ліття *Верховна Рада України* за представленням Асоціації народних депутатів України попередніх скликань нагородила мене *Почесною грамотою* «За особливі заслуги перед Українським народом» №848, яку підписав Голова Верховної Ради України і яка є державною нагородою.

Звіт заслухано та схвалено на засіданні кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів (протокол №23 від 21 травня 2015 р.), на якому колектив кафедри підтримав висунення моєї кандидатури для участі в конкурсі на заміщення посади професора, яка стає вакантною з 9-го вересня 2015 року.

Професор кафедри ВЕТЕСК,
засл. діяч науки і техніки України,
акад. НАПН України, д.т.н., професор *Б. І. Мокін*

Але, незважаючи на досягнуті результати, на засіданні Вченої ради університету за обрання мене професором кафедри ВЕТЕСК проголосували

лише 43 члени ради, 31 член ради проголосували проти обрання, а 4 члени ради зіпсували свої бюлетені. Але такий результат мене цілком влаштовував, оскільки мені потрібно було для обрання набрати більше 50% від 79 присутніх на засіданні членів ради, що взяли участь в голосуванні, тобто 50% плюс ще хоча б один голос. Більше того, цей результат показав, що мою боротьбу з корупцією в університеті хоч і підтримують більше половини членів Вченої ради, але значна їх кількість, незважаючи на отримання від мене безкоштовних квартир, посад завідувачів кафедр, допомоги на шляху до отримання докторських ступенів і професорських звань, проголосували проти того, щоб я працював професором і продовжував боротьбу з корупцією, а тому задля очищення університетської атмосфери варто цю боротьбу продовжувати.

А очищення ректорських рядів таки відбудеться!

Саме під таким заголовком я розмістив чергову інформацію на своєму сайті, яка починалася так.

14 травня 2015 року Верховна Рада України ухвалила закон, який носить назву: *«Про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо встановлення обмежень при обранні на посаду (призначення виконувача обов'язків) керівника вищого навчального закладу»*. Цитую його повний текст:

«Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

І. Внести до статті 42 Закону України "Про вищу освіту" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004) такі зміни:

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

*«**2. Не може бути обрана, призначена (в тому числі виконувачем обов'язків) на посаду керівника вищого навчального закладу особа, яка:***

1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до вироку суду позбавлена права обіймати відповідні посади;

***4) за рішенням суду була визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення –** протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;*

***5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення –** протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;*

6) підпадає під дію частини 3 статті 1 Закону України «Про очищення влади».»

У зв'язку з цим частини другу – п'яту вважати відповідно частинами третьою – шостою.

ІІ. Прикінцеві положення.

*1. **Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування**.*

*2. **Виконувач обов'язки керівника** вищого навчального закладу, **який** на день набрання чинності цим Законом **підпадає під дію** частини 2 статті 42 **цього Закону**, **підлягає звільненню** засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом (особою) **протягом двох тижнів наступних за днем набрання чинності цього Закону**.*

3. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців з дня опублікування цього Закону:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом» – кінець цитати.

А далі пропоную мій коментар до цього закону, який почну з того, що ще раз зверну Вашу увагу, шановні читачі, на те, що цей закон набирає чинності наступного дня після його опублікування.

Оскільки закон ухвалено Верховною Радою України 14 травня, то через кілька днів він буде підписаний Головою ВРУ і відправлений на підпис Президенту держави, який підпише цей закон не пізніше ніж за 15 днів після його надходження до президентської адміністрації, тобто не пізніше 5 червня. Тож уже на початку першої декади червня вказаний закон набере чинності, і усі ректори, які переобиратимуться на новий термін після цього, уже підпадатимуть під його дію.

Я не знаю, коли будуть вибори ректора у Вінницькому національному аграрному університеті, але якщо їх проведення заплановане на якийсь день після того, як стане чинним даний закон, то це означає, що серед претендентів на ректорство не буде екс-ректора цього університету Григорія Калетника, оскільки він підпадає під обмеження, встановлені підпунктом шість, яким забороняється брати участь у ректорських перегонах претендентам із числа колишніх народних депутатів України, які голосували під час Революції гідності за прийняття пакету дикторських законів, за допомогою яких тодішній режим Януковича збирався приборкати усіх революціонерів.

Оскільки у нашому Вінницькому національному технічному університеті вибори ректора відбудуться не раніше вересня 2015 року, то кандидати у ректори ВНТУ обов'язково підпадуть під дію даного закону.

А це означає, що даний закон ймовірно позбавить можливості бути переобраним на новий термін нашого нинішнього ректора Володимира Грабка, оскільки невдовзі, я думаю, він або сам оголосить про свою неучасть у майбутніх виборах ректора, або підпаде під дію якщо не 4-го то, принаймні, 5-го підпунктів цього закону. І для того, щоб переконатись у цьому, достатньо ознайомитись з тими матеріалами, які я опублікував на своєму сайті протягом 2013-2015 років з оцінкою тих дій нашого ректора, які, на мій погляд, згідно з визначеннями Закону України про запобігання корупції

мають ознаки корупційних, а тому можуть лягти в основу позовних заяв до адміністративного суду, яких лише за матеріалами, опублікованими на моєму сайті, може бути складено не менше восьми. Але необхідність у подачі таких позовних заяв може відпасти, якщо ректор Володимир Грабко на одному із двох засідань Вченої ради університету, які ще залишилось провести у цьому навчальному році, оголосить, що не братиме участі в осінніх ректорських перегонах. У цьому випадку відпаде також і необхідність у залученні до процесу подачі позовних заяв з метою прискорення їх розгляду народних депутатів України з Комітету по боротьбі з корупцією, один із яких мені уже телефонував і запитував, чи збираюсь я використовувати опубліковані на моєму сайті матеріали з метою поставити шлагбаум на шляху подібного роду вчинків усім майбутнім ректорам – та у який спосіб, і чи не потрібна мені його допомога.

Тож, виходячи з усвідомлення того, що у нашого ректора Володимира Грабка мало шансів бути переобраним на ректорську посаду на новий термін, а надати можливість йому працювати на якійсь іншій посаді в університеті треба, адже він є доктором наук, професором і розкидатись фахівцями такого рівня університету не пристало, я вирішив не балотуватись в оголошеному 15 травня конкурсі в якості претендента на обрання завідувачем заснованої ще мною у бутність ректором кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті (ЕМСАПТ), якою ще не так давно керував на громадських засадах, суміщаючи з посадою ректора, професор Володимир Грабко, аби він після завершення нинішньої ректорської каденції мав змогу стати штатним завідувачем цієї кафедри. Мене ж цілком влаштує посада професора кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів (ВЕТЕСК), на якій я працюю нині і на яку 15 травня теж оголошено конкурс, в якому я обов’язково візьму участь.

Але для того, щоб восени після завершення ректорської каденції професор Володимир Грабко мав змогу посісти посаду завідувача вище згаданої кафедри ЕМСАПТ, необхідно, щоб нині оголошений на цю посаду конкурс не відбувся. А це у свою чергу може статися лише за умови, що участь у цьому конкурсі не візьме і професор Василь Кутін, якого ректор місяць тому поставив виконувачем обов’язки завідувача цієї кафедри і який уже оголосив, що братиме участь у конкурсі аби стати завідувачем цієї кафедри штатно після обрання на конкурсній основі.

Я ж маю перспективу згодом стати завідувачем кафедри, на якій нині працюю, адже, якщо після того, як Василь Леонтьєв, попрацювавши якийсь час деканом факультету електроенергетики та електромеханіки, складе з себе деканські повноваження, а на його місце буде обрано мого нинішнього керівника – завідувача кафедри ВЕТЕСК д.т.н., проф. Олександра Мокіна, то постане проблема віднайти такого нового завідувача кафедри ВЕТЕСК, який – як і професор Олександр Мокін теж відповідатиме як вимогам підготовки магістрів за цією спеціалізацією, так і вимогам утримання нашим університетом статусу національного, тобто матиме науковий ступінь доктора технічних наук та вчене звання професора.

Постскриптум 1: сьогодні (п'ятниця 22 травня) в середині дня перед тим, як виставити цей матеріал на свій сайт, я відвідав сайт УНІАН, на якому побачив матеріал, що підсилює усе, висловлене мною вище, а тому я вирішив у «Постскриптумі» додати цитату з цього матеріалу.

Отож я прочитав у матеріалі УНІАН під заголовком: *«Рада разрешила использовать в суде как доказательство видео – и аудиофиксацию взяточничества чиновников»* – наступне – цитую:

«Верховная Рада приняла закон «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно усиления роли гражданского общества в борьбе с коррупционными преступлениями» (№ 1165).

Данным законом разрешено использовать в суде как доказательство видео – и аудиофиксацию вымогательства чиновником взятки.

В целом этот закон предусматривает усиление роли гражданского общества в борьбе с коррупционными преступлениями путем введения института общественного обвинения в уголовном производстве.

Согласно закону, общественным обвинителем может быть физическое или юридическое лицо, которое непосредственно является пострадавшим от уголовного преступления или которому стало известно о совершении служебных преступлений с признаками коррупционных деяний в отношении других лиц, предусмотренных статьей 368 (принятие предложения, обещания или получение неправомерной выгоды должностным лицом), статьей 370 (провокация подкупа) Уголовного кодекса Украины. При этом общественный обвинитель пользуется теми же правами, что и следователь и прокурор, и становится полноправным участником расследования уголовного производства.

Председатель Комитета ВР по вопросам законодательного обеспечения правоохранительной деятельности Андрей Кожемякин отметил, что данным законом общественному обвинителю "предоставляется юридическое оружие в противодействии коррупции, которое позволяет инициировать особый порядок уголовного производства; пользоваться техническими средствами для фиксации преступления; ходатайствовать о применении мер обеспечения в уголовном производстве; обжаловать бездействие и другие незаконные действия следователя и прокурора".

Он добавил, что в соответствии с законом, с момента подачи заявления общественным обвинителем об уголовном правонарушении и внесении соответствующих сведений в ЕРДР следователь, прокурор имеют 10 дней для того, чтобы сообщить о подозрении лицу, совершившему преступление.

После сообщения о подозрении следователь, прокурор имеет еще 20 дней для составления обвинительного акта и обращения с ним в суд.

В случае закрытия следователем, прокурором уголовного производства общественный обвинитель вправе обжаловать такое закрытие. И в случае удовлетворения судом такой жалобы, следователь, прокурор обязаны составить обвинительный акт и обратиться с ним в суд.

Кожемякин сообщил, что данным законом общественному обвинителю предоставляются те же права, что и органам досудебного расследования» – кінець цитати**.**

Я думаю, що, ознайомившись з цим «Постскриптумом», наш ректор Володимир Грабко остаточно зрозуміє, що у нього немає іншого виходу окрім оголошення на Вченій раді про те, що він не балотуватиметься в ректори на другий термін після завершення у вересні нинішньої каденції.

Цими словами інформація на сайті і закінчувалася, але є сенс доповнити її в книжковому варіанті двома постскриптумами.

Постскриптум 2: оскільки Президент України Петро Порошенко наклав вето на вище процитований закон, то і на червневому засіданні Вченої ради університету ми не почули від ректора Володимира Грабка заяви про те, що він не балотуватиметься на ректорську посаду на другий термін, що у свою чергу свідчить про те, що він розраховує і на підтримку Голови Верховної Ради України Володимира Гройсмана, з яким не раз сидів за одним столом у президії на різнорого роду міських заходах у бутність Гройсмана мером Вінниці, і на підтримку заступника Голови Адміністрації президента України Олексія Дніпрова, разом з яким входив до команди Дмитра Табачника у бутність Дніпрова заступником міністра у часи керівництва Мінітерством освіти і науки Дмитром Табачником і саме за підписом якого від зарплати, меншої 9 тисяч гривень на місяць у грудні 2012 року, ректор ВНТУ Володимир Грабко перейшов на зарплату, більшу 20 тисяч гривень на місяць у січні 2013 року.

Про впевненість Володимира Грабка у тому, що він буде допущеним до участі у виборах ректора у вересні 2015 року та виграє ці вибори свідчить також і те, що професор Василь Кутін не зняв своєї кандидатури із числа претендентів на завідування колишньою ректорською кафедрою ЕМСАПТ і на червневому засіданні Вченої ради університету був обраний завідувачем цієї кафедри на конкурсній основі, що виключає повернення на цю посаду професора Володимира Грабка в разі, якщо у вересні 2015 року він буде або недопущений до участі у виборах ректора ВНТУ, або програє ці вибори.

Про підписання Президентом Порошенком Закону України, присвяченого встановленню обмежень при обранні на посаду ректора, та про перші наслідки

Як я уже повідомляв в інформації від 22.05.15 р. Верховною Радою України 14 травня 2015 року було ухвалено Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо встановлення обмежень при обранні на посаду (призначення виконувача обов’язків) керівника вищого навчального закладу», мій аналіз якого приведено у тій же інформації.

Підписаний Головою Верховної Ради України Гройсманом цей закон надійшов в Адміністрацію президента для його затвердження Президентом Порошенком 27 травня 2015 року. Президенту на затвердження чи відхилення закону законодавством встановлено термін у 15 днів, тож

прийняти рішення підписати чи відхилити вищеозначений закон він зобов'язаний був не пізніше 11-го червня 2015 року.

А на 9 червня 2015 року у Вінницькому національному аграрному університеті були призначені вибори ректора, фаворитом яких був президент і голова Вченої ради університету, колишній народний депутат України Григорій Калетник, на участь якого (за голосування за диктаторські закони у попередньому складі Верховної Ради України) вищеозначеним законом накладалась заборона. І, мабуть, хтось із чиновників Адміністрації президента, із числа тих, які співчувають Григорію Калетнику, і постарався зробити так, щоб на підпис Президенту Порошенку вищеозначений закон попав не раніше 9 червня, оскільки це надавало можливість Калетнику взяти участь у виборах ректора ВНАУ, призначених на 9 червня, адже закон вступатиме в силу після підписання його президентом лише як мінімум через день, потрібний для його опублікування у ЗМІ, і зворотної сили не має.

Але 8 червня до ВНАУ надійшов лист від міністра освіти і науки України Сергія Квіта, яким виконувачу обов'язки ректора ВНАУ було доведено наказ міністра №200-К про перенесення виборів ректора ВНАУ з 9-го червня на 16 червня «у зв'язку з проведенням додаткового дослідження документів, поданих претендентами на посаду ректора Вінницького національного аграрного університету». З цим наказом можна ознайомитись на сайті «Інформаційна Вінниччина» в інформації від 09.06.15 р. під назвою: «Вибори ректора «аграрного» несподівано перенесли».

Тож тепер уже точно, що вибори ректора у ВНАУ пройдуть без участі Григорія Калетника, оскільки вищеозначений закон станом на 10 червня уже опублікований в «Голосі України». Та й багатьом іншим нинішнім ректорам вищеозначений закон поставить шлагбаум на шляху до переобрання на наступний термін.

Чому суд не покарав Андрія Видмиша?

Цим питанням сьогодні задаються усі, хто ще пам'ятає про те, що влітку минулого року заступника директора Інституту електроенергетики та електромеханіки ВНТУ, доцента Андрія Видмиша співробітники СБУ затримали після того, як він отримав від матері абітурієнта 10 тисяч «мічених» гривень в якості «подяки» за сприяння вступу цього абітурієнта до ВНТУ на навчання на державну форму замовлення.

Нагадаю, що пакет з «міченими» грішми Андрій Видмиш отримав від матері абітурієнта в своєму автомобілі біля автоцентру на перехресті вулиць Порика та Воїнів Інтернаціоналістів, а затриманий співробітниками СБУ він був біля лікарні по Хмельницькому шосе, до якої Андрій Видмиш поїхав, отримавши «мічені» гроші, у зв'язку з тим, що після цього вирішив провідати свого начальника – директора Інституту електроенергетики та електромеханіки Василя Леонтьєва, котрий у цей час у цій лікарні стаціонарно лікувався. Разом з 10 тисячами «мічених» гривень співробітники

СБУ тоді вилучили у Андрія Видмиша ще й 4700 його власних «не мічених» гривень.

Після цього кілька місяців йшло слідство, яке завершилось обвинуваченням за частиною 1 статті 368 ККУ, потім кілька місяців тривали судові засідання, і ось, нарешті 21.05.1015 р. суддя оголосила «ВИРОК по справі №127/21098/14-к», з повним текстом якого можна ознайомитись в Єдиному державному реєстрі судових рішень за електронною адресою http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44301220.

Після детального описання усієї процедури судового розслідування в кінці ВИРОКУ, записано, що особу, обвинувачену за ч.1 ст. 368 КК України, – цитую: *«виправдати в зв'язку з недоведеністю його вини у злочині»*.

Що цікаво, обвинувачений визнав, що він пропонував матері абітурієнта-випускника коледжу заплатити за сприяння зарахуванню цього абітурієнта на місце бюджетного замовлення за скороченою програмою підготовки і що отримав від неї 10 тисяч гривень в якості подяки, але вину свою не визнав, оскільки оцінка 7 цьому абітурієнту була виставлена екзаменаційною комісією ще до приходу до обвинуваченого матері абітурієнта, і виставлена ця оцінка була колегіально, і обвинувачений на неї не впливав, а матері абітурієнта сказав при зустрічі, що місць за державним замовленням для випускників коледжів є лише 20, а претендують на них 23 абітурієнти цієї категорії, і її син у цьому списку останній, тож може на бюджет і не попасти – і за свідченням обвинуваченого вона сама зробила йому пропозицію, що в разі, якщо син на бюджет попаде, то вона віддячить за це 10 тисячами гривень.

А далі події розвивались так: три абітурієнти забрали свої документи у зв'язку з тим, що вступили в інші ВНЗ, і цей абітурієнт, за якого приходила просити мама, комп'ютерною системою, що дублюється в ЄДЕБО, був зарахований на місце держзамовлення без всякого втручання обвинуваченого. І йшов він на зустріч з мамою абітурієнта, уже знаючи, що цей абітурієнт зарахований, тож гроші від неї, за його твердженням та твердженням його адвоката, він брав не як за сприяння вступу, а як подяку за хорошу звістку.

Допомогла обвинувачуваному і його адвокату і сама мама абітурієнта, яка розповіла на суді, що паралельно зі вступом до ВНТУ її син відіслав документи і на вступ до польського ВНЗ і ще до вирішення питання зарахування до ВНТУ отримав з Польщі запрошення на навчання, яким вирішив скористатись. А мама абітурієнта після того, як стало відомо, що він зарахований до ВНЗ у Польщі, пішла в СБУ з метою внести і свою лепту у боротьбу з корупцією і розповіла про ситуацію, де їй і були вручені «мічені» гроші та оговорено, коли, де і як вона повинна їх вручати. Тож суд її дії розцінив як «провокацію хабара», оскільки, даючи ці гроші, вона уже знала, що її син не буде претендувати на навчання у ВНТУ.

До речі, те, що дії спочатку обвинуваченого, а потім виправданого дійсно не підпадають під ознаку корупції – це є наслідком того, що з його

боку не було сприяння зарахуванню абітурієнта, за якого просила мама, оскільки абітурієнт був зарахований комп'ютерною системою прийому на законних підставах. Але невідомо, як би ще ця справа обернулась для обвинуваченого, якби слідчий використав не статтю про корупцію, а статтю про шахрайство. Але оскільки слідчий свій висновок мотивував виключно лише частиною 1 ст. 368 КК України, котрою визначається міра покарання за корупційні дії, то суд Андрія Видмиша виправдав «в зв'язку з недоведеністю» і навіть повернув йому його «не мічені» 4700 гривень, а «мічені» 10 тисяч гривень відправив до бюджету – тож єдиною потерпілою стороною у цій справі, фактично, виявилась СБУ, яка не лише потерпіла фіаско з обвинуваченням, але й втратила 10 тисяч гривень, котрі з її оперативного фонду за рішенням суду «перекочували» до бюджету.

А завершити цю інформацію я хочу попередженням майбутнім обвинуваченим за цією статтею ККУ, що усі ті, хто після 24 квітня 2015 року попадеться за такими ж обставинами, які мали місце в Андрія Видмиша, то так легко, як він, уже виправданими не будуть, оскільки саме цього числа набрав сили новий Закон України «Про запобіганню корупції (№1700-18), за яким позитивна реакція «на пропозицію» теж уже підпадає під ознаку корупції, навіть якщо та службова особа, якій ця «пропозиція» була запропонована і яка її прийняла нічого по реалізації прохання, за підтримку якого і надавалась ця «пропозиція», не буде вчиняти, тобто за цим новим законом «провокація хабара» набуває статусу законного способу викриття хабарника. І лише тому, що закон зворотної сили не має, дії Андрія Видмиша, що були вчинені в кінці липня та на початку серпня 2014 року, під його юрисдикцію не підпали. Але якщо хтось точно так же, як Андрій Видмиш, вчинить зараз, то уже вироку з виправданням «в зв'язку з недоведеністю» очікувати не слід.

Про це слід пам'ятати усім науковцям – і тим, хто уже досягнув чогось в науці, і тим, хто ще тільки стає на цей шлях

У п'ятницю 3-го липня 2015 року у Вінницькому національному технічному університеті відбулися два засідання спеціалізованої вченої рад Д 05.052.01, до порядку денного кожного із яких було включено захист однієї кандидатської дисертації, перша з яких за науковою спеціальністю 05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти, а друга – за науковою спеціальністю 05.13.06 – інформаційні технології.

Перше засідання спецради, на якому було заслухано захист кандидатської дисертації на тему: *«Двотактні підсилювачі постійного струму з балансним зворотним зв'язком для багаторозрядних паралельних ЦАП»*, підготовленої Михайлом Теплицьким під науковим керівництвом декана факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, доктора технічних наук, професора Олексія Азарова, розпочалося о 10-й годині ранку і закінчилось о 12-й годині дня рішенням, підтриманим усіма 14

членами спецради, про присудження Михайлові Теплицькому наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.05.

Друге засідання спецради розпочалося о 12 годині 30 хвилин. На ньому заплановано було заслухати захист кандидатської дисертації на тему: «Інформаційна технологія кластеризації станів комп'ютерної техніки», підготовленої Сергієм Петришиним за спеціальністю 05.13.06 під науковим керівництвом кандидата технічних наук, доцента Тамари Савчук, яка працює професором кафедри комп'ютерних наук за основною посадою та начальником навчальної частини університету на 0,5 ставки на умовах сумісництва.

Але, як тільки голова спецради, професор Роман Квєтний оголосив про початок другого засідання, одразу ж у нього попросив слова я, мотивуючи це тим, що після мого виступу, скоріш за усе захист дисертації Сергієм Петришиним не відбудеться. Професор Роман Квєтний, розуміючи, що таку заяву я міг зробити лише за наявності у мене серйозних аргументів, надав мені слово.

Я розпочав свій виступ наступними словами: «Шановні колеги, 26 років тому я, ставши ректором, відкрив і очолив цю докторську спецраду, а 8 років тому, будучи ще ректором і її головою, вирішив у Вищій Атестаційній Комісії України питання про включення до паспорту цієї спецради ще й спеціальності «Інформаційні технології». Тому мені, незважаючи на те, що нині я є лише рядовим членом цієї спецради, не байдуже, як складеться її подальша доля.

А доля її може скластись плачевно, якщо ми сьогодні заслухаємо захист дисертації Сергієм Петришиним і позитивно його оцінимо. Наслідків цієї позитивної оцінки може бути два: 1) закриття міністерством нашої спецради взагалі; 2) заборона тим трьом членам спецради, які дали позитивний висновок стосовно відповідності дисертації вимогам нормативних документів, протягом 2-3 років брати участь в експертизі дисертаційних робіт і, як наслідок, закриття у нашій спецраді спеціальності 05.13.06 та заміна керівників спецради. Постраждають крім того і обидва опоненти, які уже дали позитивні відгуки, оскільки їм теж загрожуватиме експертна дискваліфікація на 2-3 роки.

І я виступаю перед наданням слова дисертанту для доповіді по дисертації лише заради того, щоб закликати його зняти свою дисертацію з захисту, оскільки саме такий варіант розв'язання надзвичайної ситуації, що сталася в результаті його допуску до цього захисту, дозволить нам усім вийти з цієї ситуації з найменшими втратами репутації та нервів.

А тепер по суті. Перед початком захисту я завжди знайомлюсь з авторефератом дисертації, що виноситься на захист. Причому починаю читати автореферат з розділу: «Особистий внесок здобувача», в якому здобувач вказує у якій із опублікованих робіт викладено той чи інший отриманий ним науковий результат, оцінюю авторитетність наукового видання, в якому опубліковано цей оголошений здобувачем (як отриманий особисто) науковий результат, та переконуюсь, що цей науковий результат

отримано під час досліджень, виконаних на заявлених у дисертації об'єкті та предметі дослідження.

Переконавшись у тому, що об'єктом дослідження у здобувача виступає *«процес кластеризації станів комп'ютерної техніки»*, а предметом дослідження є *«моделі, методи та інформаційні технології кластеризації станів комп'ютерної техніки»*, я почав знайомитись з науковими результатами, про які вказано у розділі «Особистий внесок здобувача», що вони отримані ним особисто.

І перше, що мені кинулось у вічі – це те, що здобувач заявляє, що в опублікованих працях йому належить – цитую: *«аналіз станів комп'ютерної техніки з використанням кластеризації [1]»*. Одразу ж у списку наукових праць автора дивлюсь, що позначено як [1]. А там позначена як [1] наукова стаття: *«T.O.Savchuk. Identification of technogenic emergency situations in railway transport using cluster analysis/ T.O. Savchuk, S.I. Petrishyn, Laura Sugurova, Andrzej Smolarz// Przeglad Elektrotechniczny. – Warsaw, 2014 – №11/2014 – P.177-184»*. Легко бачити, що перекладається з англійської мови ця стаття так: *«Ідентифікація техногенних надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті з використанням кластерного аналізу»*. Порівнюючи те, що написав здобувач (дивись цитату), з назвою статті, бачимо, що він нас грубо обманює, адже надзвичайні стани на залізничному транспорті і стани комп'ютерної техніки – це не є одне і те ж, оскільки не можна перекидання і відривання вагонів та палаючі цистерни з бензином і виливання з розбитих цистерн отруйних речовин розглядати як аналог станів комп'ютерної техніки.

Ну, думаю, гаразд, включив до списку своїх наукових праць здобувач цю статтю, бажаючи задовольнити вимогу нормативних документів, щоб була публікація у науковому журналі, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, хоча мені не зрозуміло – навіщо було друкувати статтю в іноземному журналі, присвячену кластерному аналізу надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті, безпосередньо перед подачею у спецраду дисертації, присвяченої інформаційній технології кластеризації станів комп'ютерної техніки, але, навіть уже «спіткнувшись» на цьому, я сподівався, що далі усе буде і по темі дисертації і у відповідності з заявленим предметом дослідження.

Але далі в розділі «Особистий внесок здобувача» я читаю – цитую: *«використання ієрархічних методів кластеризації для аналізу станів комп'ютерної техніки [3]»*. Одразу ж у списку наукових праць автора дивлюсь, що позначено як [3]. А там позначена як [3] наукова стаття: *«Савчук Т.О. Використання ієрархічних методів кластеризації для аналізу надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті / Т.О. Савчук, С.І. Петришин. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. – 2009. -№1. – С.193-198»*. І знову переконуюсь, що здобувач грубо обманює, заявляючи, що у цій статті він використовує ієрархічні методи кластеризації для аналізу станів комп'ютерної техніки, оскільки із самої статті видно, що у ній ієрархічні методи кластеризації використовуються для

аналізу надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті, який не є предметом дослідження в кандидатській дисертації, представленій до захисту.

Отож читаю далі розділ «Особистий внесок здобувача» і бачу – цитую: *«визначення евклідової відстані між станами комп'ютерної техніки під час кластерного аналізу [6]»*. Одразу ж у списку наукових праць автора дивлюсь, що позначено як [6]. А там позначена як [6] наукова стаття: *«Савчук Т.О. Визначення Евклідової відстані між надзвичайними ситуаціями на залізничному транспорті під час кластерного аналізу./ Т.О. Савчук, С.І. Петришин. // Наукові праці Вінницького національного технічного університету. – Серія «Інформаційні технології та комп'ютерна техніка» – Вінниця, 2010. – №3(2010)»*. І знову обман з боку здобувача, адже, якщо він у цій статті навіть і отримав евклідову відстань між надзвичайними ситуаціями на залізничному транспорті, то права писати «в особистому внеску», що він отримав евклідову відстань між станами комп'ютерної техніки не має, оскільки простір надзвичайних станів на залізничному транспорті і простір станів комп'ютерної техніки не є подібними і мають різні розмірності та абсолютно відмінні координати.

Оскільки це журнал нашого університету, і він є електронним, то я одразу ж по інтернету викликав на свій екран зміст вище вказаної статті і не знайшов у ньому ні в ключових словах, ні в тексті навіть згадування про комп'ютерну техніку. Тож здобувач здійснив підміну одних об'єктів зовсім іншими на 100%, сфальсифікувавши у такий спосіб усі задекларовані результати. І, до речі, цей наш журнал, серій не має, а лише розділи.

А далі у розділі «Особистий внесок здобувача» я прочитав – цитую підряд: *«порівняльний аналіз використання методів кластеризації для аналізу станів комп'ютерної техніки [7,1], особливості вибору параметрів кластеризації при аналізі станів комп'ютерної техніки [8], оцінювання результатів моделювання процесу кластерного аналізу станів комп'ютерної техніки [9]»*. А в списку наукових праць автора задекларовано: під [7] – *«Порівняльний аналіз використання методів кластеризації для ідентифікації надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті»* – стаття опублікована в №11 за 2010 рік журналу «Наукові праці Донецького національного технічного університету», під [8] – *«Особливості вибору параметрів кластеризації при аналізі надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті»* – стаття опублікована в №2 за 2010 рік журналу «Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах», під [9] – *«Оцінювання результатів моделювання процесу кластерного аналізу надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті»* – стаття опублікована в №1 за 2012 рік журналу «Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія». І знову, порівнюючи те, що написано в розділі «Особистий внесок здобувача», з тим, що написано у статтях під цими ж номерами в списку наукових праць здобувача, переконуємось, що він нас обманює на усі 100%.

А далі в списку наукових праць автора, починаючи з №10 і аж до №20, йдуть тези доповідей, які публікаціями не вважаються, а лише грають роль факторів підтвердження апробації отриманих результатів.

І закінчується список наукових праць здобувача переліком трьох комп'ютерних програм, які йдуть під номерами [21], [22], [23], і які є підставою для того, щоб здобувач у пункті 7 «Загальних висновків», який йде чомусь одразу після пункту 5, написав таке – цитую: *«На основі запропонованої інформаційної технології розроблено програмне забезпечення для кластеризації станів комп'ютерної техніки»*. Але давайте подивимось, що написано у списку наукових праць здобувача під цими номерами. І ми побачимо, що [21] – це розроблена здобувачем разом з науковим керівником Тамарою Савчук *«Комп'ютерна програма «Ідентифікація надзвичайних ситуацій, що виникають при перевезенні зріджених вуглеводневих газів залізничним транспортом»*, що [22] – це розроблена здобувачем разом з науковим керівником Тамарою Савчук *«Комп'ютерна програма «Кластерний аналіз надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті»*, що [23] – це розроблена здобувачем разом з науковим керівником Тамарою Савчук та ректором університету Володимиром Грабком *«Комп'ютерна програма «Навчально-методичне забезпечення дисциплін кафедр вищого навчального закладу»*. Як бачите і у цьому випадку 100-процентний обман, оскільки жодна з комп'ютерних програм не стосується задекларованого у висновку 5 *«програмного забезпечення для кластеризації станів комп'ютерної техніки»*.

Тож виходить, що з 9 статей, які задекларовані у списку наукових праць здобувача як опубліковані по темі дисертації в фахових журналах, як мінімум 6 статей на усі 100% не є такими, що присвячені предмету дослідження, задекларованому у дисертації здобувача. На 100% не співпадають з темою дисертації і статті, опубліковані здобувачем у журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз та у закордонному науковому журналі. А якщо ще й звернути увагу на те, що за темою статті [4]: *«Використання модифікованого алгоритму k-means для ідентифікації проблемних ситуацій та їх станів в складних технічних системах»* здобувачем під номером [18] у цьому ж списку подаються тези доповіді на науковій конференції за темою: *«Розробка модифікованого алгоритму K-MEANS для аналізу надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті»*, то можна поставити під сумнів і відповідність результатів, отриманих у статті [4], темі та предмету дослідження, задекларованих у дисертації здобувача.

І заголовки лише двох статей здобувача – [2] та [5], в яких відсутня згадка про дослідження надзвичайних станів залізничного транспорту, а декларуються *«дослідження стану складних технічних систем»*, можуть свідчити про те, що можливо в них йде мова про інформаційну технологію кластеризації станів комп'ютерної техніки. Але ж ми усі добре пам'ятаємо, що згідно з нормативними документами на захист можна виносити лише ті дисертаційні роботи, результати, отримані в яких, опубліковані не менше ніж

у 5 статтях, 4 з яких є фаховими, а одна або в зарубіжному виданні, або в журналі, що входить до міжнародної наукометричної бази. Тож позитивно оцінивши цю дисертацію, ми автоматично підпадемо під «караючий меч» ДАК і колегії міністерства, які не затвердять наше позитивне рішення у зв'язку з тим, що дисертація не відповідає вимогам нормативних документів. Та й те, що здобувач грубо сфальсифікував у розділі «Особистий внесок здобувача» інформацію про зміст своїх публікацій, вдарить і по ньому і по нашій спецраді дуже жорстко, оскільки фальсифікація та підтасовка результатів стоїть у списку порушень за ступенем тяжкості наступною після плагіату. Ось чому я звертаюсь до здобувача з порадою зняти дисертацію з захисту, оскільки члени спецради навряд чи за неї проголосують позитивно, адже вони не є ворогами і самими собі і університету».

Проголосивши усе вище викладене, я сів на місце і став очікувати реакції здобувача Сергія Петришина та голови спецради професора Романа Квєтного.

А голова спецради, професор Роман Квєтний запропонував висловити свою точку зору стосовно почутого від мене науковому керівникові здобувача, доценту Тамарі Савчук, комусь із опонентів та двом присутнім на засіданні членам спецради, які готували висновок про відповідність дисертації Сергія Петришина вимогам нормативних документів і рекомендували спецраді прийняти цю дисертацію до захисту. Цими членами спецради виявились декан факультету комп'ютерних систем управління та автоматики нашого університету, професор Олег Бісікало та завідувач кафедри комп'ютерних систем управління, професор Володимир Дубовой.

І Володимир Дубовой, і Олег Бісікало визнали справедливість моїх зауважень і мотивували свій позитивний висновок по дисертації тим, що вони формально визначили, що кількість статей та статус журналів, в яких ці статті опубліковані, відповідає нормативним вимогам. І не звернули увагу при цьому на заголовки цих статей, більшість із яких, як тепер уже і вони бачать, не відповідають темі дисертації та предмету її дослідження. І сьогоднішня розмова для них послужить гарним уроком того, що при написанні висновків у майбутньому їм треба буде бути більш уважними і не сподіватись на те, що навіть той здобувач, який своїм зовнішнім виглядом викликає довіру і який має авторитетного наукового керівника, не спроможний щось сфальсифікувати.

Після них виступив один із опонентів, який, як виявилось, позитивно оцінивши дисертацію, теж не звернув увагу на невідповідність публікацій темі дисертації, а задовольнився лише констатацією їх достатньої кількості і наявністю публікацій в зарубіжному виданні та у журналі, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus. Він теж резюмував, що цей випадок йому стане уроком на майбутнє.

Після них виступила науковий керівник здобувача, доцент Тамара Савчук. Вона намагалась переконати присутніх членів спецради у тому, що у здобувача дуже гарна дисертація, а тому її варто заслухати і позитивно оцінити, незважаючи на усе те, що сказав професор Борис Мокін. Як я

розумію, вона, яка, завдяки тому, що ділить навчальне навантаження та ставки між кафедрами, а тому відграє роль такого собі аналога кардинала Рішельє в нашому університетському королівстві, розраховувала на підтримку не лише тих членів спецради, які є залежними від неї завідувачами кафедр, але особливо ж на підтримку у першу чергу таких двох ключових членів спецради, якими є ректор нашого університету, професор Володимир Грабко та безпосередній начальник Тамари Савчук по лінії її роботи начальником навчального відділу (за сумісництвом) перший проректор нашого університету, професор Олександр Романюк. Але вони сиділи мовчки, уважно слухали і не виявляли бажання щось сказати. А Тамара Савчук після свого виступу зі свого місця в ряду для запрошених у кінці зали засідань пересіла на стілець, який поставила поряд зі стільцем, на якому сидів обличчям до членів спецради її підопічний здобувач Сергій Петришин, демонструючи цим свою єдність з ним і намагаючись у такий спосіб психологічно вплинути на членів спецради.

А тому після Тамари Савчук слово знову взяв я і, звертаючись до неї, вказав на те, що оскільки усі публікації її підопічного пов'язані з надзвичайними ситуаціями на залізничному транспорті, то вона повинна була порадити йому захищати цю дисертацію у спецраді Київського університету економіки і технологій транспорту, як це у свій час зробив начальник одного із управлінь Південно-Західної залізниці Кацман, котрий під керівництвом її колишнього завідувача кафедри та наукового керівника – покійного професора Сергія Юхимчука написав дисертацію по прогнозуванню, аналізу та класифікації надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті і успішно захистив цю дисертацію саме у спецраді цього університету.

А звертаючись до членів спецради, я висловив думку, що вони повинні були б прийняти рішення про звернення до ректора нашого університету, професора Грабка, аби він заборонив доручати доценту Тамарі Савчук наукове керівництво аспірантами, аби позбавити змоги її формувати у своїх підопічних звичку до фальсифікації отриманих результатів ще на початку їх шляху в науку.

Після цього я покинув зал засідань, а голова спецради, професор Роман Квєтний, як мені стало відомо потім від одного з членів спецради, звернувся до ректора університету, професора Володимира Грабка, з проханням висловити і свою думку – як члена спецради – стосовно ситуації, що склалася.

Оскільки я не чув виступу ректора Володимира Грабка, то і коментувати його не можу. Але, мабуть, він усе-таки не висловився у підтримку продовження процедури захисту, оскільки одразу ж після його виступу голова спецради, професор Роман Квєтний звернувся з запитанням до здобувача Сергія Петришина – чи він наполягає на продовженні процедури захисту дисертації, чи, вислухавши усе, що було сказано у цій залі, знімає свою дисертацію з захисту.

І Сергій Петришин, зрозумівши, що Тамарі Савчук не вдалося переконати членів спецради «заплющити очі» на усе те, що сказав я,

реагуючи на звернення до нього голови спецради, професора Романа Квєтного, сказав, що він знімає свою дисертацію з захисту.

Після цього голова спецради, професор Роман Квєтний закрив засідання.

А я вирішив опублікувати репортаж про це засідання на своєму сайті, аби ***і ті, хто уже досягнув чогось в науці і виступає в ролі експерта, і ті, хто ще тільки стає на цей шлях в ролі здобувача наукового ступеня, пам'ятали, що фальсифікаторам у науці, як і плагіаторам, не місце***.

Постскриптум: уже написавши цей репортаж, я ще сумнівався розміщувати його на своєму сайті чи ні, оскільки розумів, що це не підвищить рівень позитивного ставлення до мене ні з боку ректора Володимира Грабка, ні з боку інших членів спецради. Але відкривши сайт Міністерства освіти і науки України та ознайомившись з наказом №690 міністерства від 30 червня 2015 року, який називається «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», в якому за різного роду порушення нормативних документів у тому числі і такі, що мають місце у дисертаційній роботі Сергія Петришина, покарано багато і керівників спецрад, і наукових керівників дисертацій, захищених з порушеннями, і членів спецрад, що були авторами висновків по допуску дисертацій з порушеннями до захисту – в тому числі і покарань у вигляді закриття 4 спеціалізованих вчених рад взагалі та позбавлення права протягом від одного року до трьох займатись експертизою дисертацій 8 поважним вченим, я зрозумів, що публікувати мій репортаж на сайті треба, оскільки ознайомлення з моїми аргументами буде корисним не лише членам нашої спецради, які їх почули із моїх уст, а і членам інших 5 спецрад нашого університету та й членам спецрад усіх інших університетів, які ознайомляться з цим репортажем. До речі, на сайт міністерства я заходив аби дізнатись чи не затверджено ще захист моєї аспірантки Наташі Гончарук, який відбувся три місяці тому у спецраді Хмельницького національного університету. І мені приємно було побачити серед тих, кому Колегією підтверджене рішення відповідної спецради про присудження наукового ступеня, і Наташу Гончарук, яка стала кандидатом економічних наук за спеціальністю 08.00.11 – математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці, захистивши дисертацію у Хмельницькому за науковою тематикою науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, створеної разом з Національною академією педагогічних наук України при нашому університеті під моїм науковим керівництвом.

Марафон по виборах ректора ВНТУ стартував

7-го липня 2015 року на сайті Міністерства освіти і науки України опубліковано оголошення – цитую:

«МОН оголошує конкурс на зайняття посад ректорів

07-07-15, 15:20 / Категорія: Повідомлення

Міністерство освіти і науки України оголошує конкурс на зайняття посад ректорів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Вінницького національного технічного університету, Черкаського державного технологічного університету.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які вільно володіють українською мовою і мають стаж роботи на посадах науково-педагогічних працівників або педагогічної роботи у вищих навчальних закладах не менш як десять років.

Строк подання заяв – два місяці з дня опублікування оголошення.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву на участь у конкурсі, особовий листок з обліку кадрів з фотографією, автобіографію, копії документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання (за наявності), довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду, яка видається відповідно до Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 р. № 1465 (Офіційний вісник України, 2000 р., № 39, ст. 1656); копію паспорта, засвідчену претендентом; копію трудової книжки.

Копії документів, які подаються претендентом (крім копії паспорта), можуть бути засвідчені за місцем роботи претендента, засновником або нотаріально.

Документи надсилати на адресу: 01135, м. Київ–135, проспект Перемоги, 10, Міністерство освіти і науки України.

Телефон для довідок: 481-32-35», – кінець цитати.

А поцікавившись інформацією, розміщеною на сайті МОН України у попередні дні, я віднайшов там ще й наказ від 3-го липня 2015 року: *http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/nmon_306-k.pdf*, в якому чітко написано, що вибори у нашому університеті міністр призначив на 7 жовтня 2015 р.

Але, судячи з відсутності цієї інформації на сайті нашого університету, наш ректор не відносить таку інформацію до розряду важливих.

А з цієї інформації витікає, що на період з 8 вересня 2015 року по 7 жовтня 2015 року у нашому університеті буде призначено виконувача обов'язки ректора, оскільки 5-річний контракт у нинішнього нашого ректора Володимира Грабка закінчується 8-го вересня 2015 року.

І буде дуже дивним, якщо виконувачем обов'язки ректора на цей період міністр призначить Володимира Грабка, адже із публікацій на моєму сайті легко бачити, що він у своїй діяльності часто не дотримується не лише вимог нормативних документів, але і вимог Закону України про вищу освіту, а тому навряд чи зможе бути неупередженим і навряд чи забезпечить вільне волевиявлення членів нашого колективу під час виборів ректора.

Короткий аналіз підсумків вступної кампанії на місця державного замовлення до Вінницького національного технічного університету

6-го серпня, як і анонсувалось раніше, на сайті *«Вступ.інфо»* системи «Конкурс» з'явилися остаточні результати вступної кампанії на місця державного замовлення, виділені вищим навчальним закладам для прийому до бакалаврату на базі загальної середньої освіти. Мене, звичайно, у першу чергу зацікавило те, що ми маємо у ВНТУ.

А маємо ми наступні результати:

– на 605 місць державного замовлення (на основі повної загальної середньої освіти), виділених міністерством для прийому на 27 напрямів підготовки, було подано 5227 (з 7460 загалом по ВНТУ) заяв абітурієнтів з різними пріоритетами, тобто в середньому більше 8 заяв на одне місце;

– для прийому до бакалаврату на базі загальної середньої освіти за 27 напрямами підготовки, ліцензованими у ВНТУ, міністерством було виділено 605 місць державного замовлення;

– на 23 напрямах підготовки заповнились бажаючими навчатись у ВНТУ усі виділені бюджетні місця.

Але план державного замовлення не виконано по прийому за 4 напрямами підготовки, а саме:

- на 30 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Інженерна механіка», зараховано лише 27 осіб, тобто має місце не виконання плану державного замовлення на 3 особи, або на 10%;
- на 15 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Зварювання», зараховано лише 12 осіб, тобто має місце не виконання плану державного замовлення на 3 особи, або на 20%;
- на 15 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Мікро- та наноелектроніка», зараховано лише 13 осіб, тобто має місце не виконання плану державного замовлення на 2 особи, або на 13%;
- на 12 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Радіоелектронні апарати», зараховано лише 9 осіб, тобто має місце не виконання плану державного замовлення на 3 особи, або на 25%.

Тож у підсумку маємо не виконання плану державного замовлення у ВНТУ за цією категорією вступників на 1,8% за валовим показником і аж на 14,8% за переліком напрямів підготовки.

Нагадаю, що у нашого ректора Володимира Грабка 8-го вересня нинішнього року закінчується термін дії контракту, а вибори нового ректора призначені на 7-е жовтня. Тож на термін з 8-го вересня по 7-е жовтня у ВНТУ буде призначено виконувача обов'язків ректора. І цим виконувачем обов'язків ректора ніяк не може бути призначений нинішній ректор Володимир Грабко, як такий, що не виконав план державного замовлення, адже за не виконання цього показника у контракті прописано як мінімум

винесення догани, а як максимум розірвання контракту. Звичайно ж, розривати з нашим ректором Володимиром Грабком контракт за місяць до його завершення міністр не буде, але призначати його виконувачем обов'язки ректора після завершення терміну дії контракту теж не стане.

А якщо ж наш ректор Володимир Грабко із-за не виконання плану державного замовлення по прийому до ВНТУ попаде в число ректорів, яким за це буде винесена догана у наказі міністра, яка є різновидом адміністративного покарання, то Володимир Грабко у відповідності з доповненням до Закону України про вищу освіту, прийнятим нещодавно і вступившим в силу у червні нинішнього року, не буде допущеним і до участі в конкурсі на заміщення вакантної після 8-го вересня посади ректора ВНТУ.

Тож бажаючим взяти участь у цьому конкурсі пора готувати документи, адже прийом заяв на участь у цьому конкурсі завершиться у середині вересня.

Друга ітерація короткого аналізу вступної кампанії до Вінницького національного технічного університету

У попередньому матеріалі від 7 серпня я зробив невеличкий аналіз результатів вступної кампанії до Вінницького національного технічного університету за станом на 6-е серпня, тобто на день завершення процесу формування списків абітурієнтів, рекомендованих до пріоритетного зарахування на місця державного замовлення.

Тоді ситуація була такою: для зарахування до бакалаврату на базі загальної середньої освіти за 27 напрямами підготовки, ліцензованими у ВНТУ, лише на 23 напрямах підготовки особами, рекомендованими із числа бажаючих навчатись у ВНТУ, були заповнені усі виділені бюджетні місця.

Але за 4 напрямами підготовки план державного замовлення по прийому до ВНТУ навіть на цьому першому етапі – етапі формування списків рекомендованих не було виконано, оскільки число тих, кого можна було рекомендувати, виявилось меншим числа виділених бюджетних місць.

Так на 30 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Інженерна механіка», було рекомендовано до зарахування лише 27 осіб; на 15 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Зварювання», було рекомендовано до зарахування лише 12 осіб; на 15 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Мікро- та наноелектроніка», було рекомендовано до зарахування лише 13 осіб; а на 12 місць, планово виділених міністерством для прийому за напрямом підготовки «Радіоелектронні апарати», було рекомендовано до зарахування лише 9 осіб.

Тож у підсумку ми уже на першому етапі вступної кампанії, на якому формувались списки рекомендованих до зарахування, не виконали план державного замовлення до ВНТУ за цією категорією вступників на 1,8% за валовим показником і аж на 14,8% за переліком напрямів підготовки.

Після оголошення списків осіб, рекомендованих до зарахування, усі вони протягом 7-10 серпня зобов'язані були представити до ВНТУ оригінали документів, аби набути статусу зарахованих.

О ось станом на 16 годину 11 серпня на сайті *«Вступ.Інфо»* нашого університету з'явилися списки зарахованих на навчання у ВНТУ. І виявилось, що не всі, хто був рекомендований до зарахування, донесли оригінали своїх документів до приймальної комісії університету. А тому ситуація з виконанням плану державного замовлення у ВНТУ погіршилась ще більше, оскільки університет тепер уже має невиконання плану державного замовлення по 8 напрямах підготовки, адже до тих напрямів підготовки, що перераховані вище, на яких ситуація погіршилась ще більше, додалися ще й такі 4 напрями, як: «Електромеханіка», на який зараховано 19 осіб, а місць державного замовлення виділено 20; «Телекомунікації», на який зараховано 19 осіб, а місць державного замовлення виділено 20; «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології», на який зараховано 11 осіб, а місць державного замовлення виділено 12; та «Електронні пристрої та системи», на який зараховано 10 осіб, а місць державного замовлення виділено 12.

Тож у підсумку після другого етапу вступної кампанії, на якому сформовано списки зарахованих, невиконання плану державного замовлення до ВНТУ за цією категорією вступників збільшилось до 25 осіб, що становить 4,1% за валовим показником, і аж до 29,6% за переліком напрямів підготовки.

Але залишається надія, що сьогодні протягом дня та завтра до часу завершення формування списків дозарахованих донесуть оригінали своїх документів ті, хто не був рекомендованим до зарахування на першому етапі вступної кампанії, але побачить, що після її другого етапу, з'явилися вакантні місця на тих 4 напрямах підготовки, в «хвостах» списків заяв на які вони числяться. А що ж до тих 4 напрямів підготовки, на які не вистачило осіб, котрі могли б бути рекомендованими до зарахування, то там уже нічого вдіяти не вдасться, оскільки «хвости» заяв на них навіть уже після першого етапу вступної кампанії не містили таких заяв, які можна було б ще врахувати.

Гіркий присмак заключного аналізу вступної кампанії до Вінницького національного технічного університету

Ось і наступило 13 серпня 2015 року – дата, починаючи з якої ніхто не має права вносити уже ніяких змін в списки зарахованих до вищих навчальних закладів на бюджетні місця державного замовлення, визначені для навчання на стаціонарі.

У попередній інформації я повідомляв, що станом на 11 серпня, коли закінчився час донесення у приймальні комісії ВНЗ оригіналів документів тими, хто виявився в списках рекомендованих до зарахування, у ВНТУ для виконання планів держаного замовлення не вистачало 25 осіб на 8 напрямах

підготовки, причому на 4 із цих напрямів підготовки уже нічого не можна було поліпшити, оскільки були вичерпані усі заяви, які можна було ще врахувати, а нові заяви додавати згідно з правилами прийому уже ніхто не мав права.

Тож зарахованими на бакалаврат із числа тих, хто вступав до ВНТУ, маючи загальну середню освіту, для навчання на стаціонарі виявились:

- на напрям підготовки «Інженерна механіка» 24 особи замість 30 по плану державного замовлення,
- на напрям підготовки «Телекомунікації» 19 осіб замість 20 по плану державного замовлення,
- на напрям підготовки «Зварювання» 9 осіб замість 15 по плану державного замовлення,
- на напрям підготовки «Мікро- та наноелектроніка» 11 осіб замість 15 по плану державного замовлення,
- на напрям підготовки «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології» 11 осіб замість 12 по плану державного замовлення,
- -на напрям підготовки «Електронні пристрої та системи» 10 осіб замість 12 по плану державного замовлення,
- на напрям «Радіоелектронні апарати» 7 осіб замість 12 по плану державного замовлення.

Але, шановні читачі, якщо, підрахувавши число недобраних по кожному напряму підготовки, ви вважатимете, що ВНТУ не виконав по 7 напрямах підготовки план державного замовлення на 25 осіб (тобто на 4,1% від сумарного плану державного замовлення для університету), то ви глибоко помиляєтесь, оскільки напередодні міністерство видало наказ, яким багатьом університетам – у тому числі і ВНТУ план державного замовлення змінено так, що по тих напрямах підготовки, по яких університети недобрали бажаючих навчатись, план державного замовлення став співпадати з числом зарахованих. Тож одним розчерком пера керівництво міністерством усі університети, які не виконали план державного замовлення за конкретними напрямами підготовки, перевело в розряд таких, що успішно цей план виконали.

Тобто нинішні керівники міністерства поступили у цьому питанні точно так же, як і Дмитро Табачник та Євген Суліма, котрі керували до них міністерством і котрі теж щороку у кінці вступної кампанії підганяли плани державного замовлення для університетів, що не впоралися з доведеними на початку вступної кампанії планами за конкретними напрямами підготовки, під таку кількість місць, яка дорівнювала кількості зарахованих, мотивуючи це тим, що необхідно дати можливість вишам набрати контрактників на ті напрямки, де бажаючих навчатись було більше ніж виділених місць, адже згідно з нормативними документами контрактників не можна набирати до тих пір, поки не буде виконано план державного замовлення.

Керівників міністерства, звичайно ж, зрозуміти можна, оскільки в разі масового невиконання планів державного замовлення великою кількістю

ВНЗ їм самим прем'єр-міністр може запропонувати піти у відставку, як це робиться завжди в державних підприємствах, котрі не виконали план державного замовлення. Але ж якщо вони самі дозволяють собі змінювати на власний розсуд планові показники, встановлені Постановою Кабінету Міністрів, яка є нормативним документом суворого виконання для керівників нашого міністерства, то як вони можуть після цього змусити ректорів виконувати умови, встановлені нормативними документами, що підписані ними?

Дехто з вас, шановні читачі, мені може заперечити – мовляв одночасно зі зменшенням планів державного замовлення за одними напрямами підготовки керівники міністерства збільшили ці планові показники по інших напрямах, а тому кінцева сумарна кількість місць державного замовлення, на які зараховано абітурієнтів, може бути саме такою, яку затверджено в Постанові Кабінету Міністрів. Однак давайте проаналізуємо, як це виглядає, на прикладі нашого ВНТУ.

Отож міністерство додало 15 місць за першим наказом, присвяченим перерозподілу місць державного замовлення, і 5 місць за третім наказом, присвяченим перерозподілу місць державного замовлення, до плану державного замовлення за напрямом «Інформатика», збільшивши план за цим напрямом з нуля до 20 місць; додало 2 місця до плану державного замовлення за напрямом «Комп'ютерна інженерія», збільшивши план за цим напрямом з 30 місць до 32; додало 2 місця до плану державного замовлення за напрямом «Програмна інженерія», збільшивши план за цим напрямом з 30 місць до 32; додало 2 місця до плану державного замовлення за напрямом «Безпека інформаційних і комп'ютерних систем», збільшивши план за цим напрямом з 10 місць до 12; додало 1 місце до плану державного замовлення за напрямом «Біомедична інженерія», збільшивши план за цим напрямом з 5 місць до 6; і додало 1 місце до плану державного замовлення за напрямом «Оптотехніка», збільшивши план за цим напрямом з 12 місць до 13. Крім того, за першим наказом, присвяченим перерозподілу місць державного замовлення, було додано 5 місць за напрямом «Управління інформаційною безпекою» та 10 місць за напрямом «Будівництво».

Нескладно підрахувати, що сумарна кількість місць, доданих до планів державного замовлення за цими 8 напрямами підготовки, дорівнює 43. Тож, якщо зважити на те, що сумарна кількість місць за 7 напрямами підготовки, на які визначений Кабміном план державного замовлення недовиконано, дорівнює 25, виходить, що після корекції планів державного замовлення у ВНТУ має місце перевиконання Кабмінівського плану на 18 місць державного замовлення по прийому на перший курс стаціонару осіб з загальною середньою освітою. Але ж навіть загальне перевиконання плану не компенсує його недовиконання по окремим складовим цього плану. Це все одно, якби заводу залізобетонних конструкцій запланували виробити для будівництва якогось заводського цеху 17 одиниць залізобетонних конструкцій, із яких 8 плит перекриття, 6 колон і 3 ферми, а він, перевиконавши планове завдання, виготовив 19 одиниць залізобетонних

конструкцій, із яких 12 плит перекриття, 5 колон і 2 ферми, із яких каркас цеху не збудуєш, оскільки не вистачає однієї колони і однієї ферми. І хоча план перевиконано по загальній кількості вироблених конструкцій, він не є виконаним по тим типам конструкцій, що потрібні, а тому графік будівництва цеху буде зірвано – і за це директор заводу залізобетонних виробів буде не премійований керівництвом тресту, а покараний.

Я нагадаю, що ректор має право на отримання надбавок до основної ректорської зарплати лише тоді, коли він виконав плани державного замовлення за усіма напрямами діяльності вищого навчального закладу. Тому, якщо якась кількість ректорів плани державного замовлення у якихось напрямах не виконала, то їхня зарплата повинна бути зниженою на суму надбавок, котра, наприклад, у нашого ректора Володимира Грабка сягає майже 12 тисяч гривень щомісяця. Тож в разі, якщо ректорів, які не виконали Кабмінівський план державного замовлення по кожному із напрямів підготовки, доведений їм на початку вступної кампанії, набереться лише сотня, і усі вони матимуть надбавки в розмірі 12 тисяч гривень щомісяця, то це складе суму в 12 мільйонів гривень за рік. А це уже сума не маленька. А тому саме керівники міністерства, які зменшенням планів державного замовлення (за одними напрямами підготовки) ректорів, котрі ці плани не виконали, перевели в статус таких, що плани виконали (за рахунок збільшення за іншими напрямами підготовки), мають нести відповідальність за нанесення збитків державі на цю гіпотетичну суму 12 мільйонів гривень, котра в реаліях може бути і суттєво більшою.

Ось такою є ціна непродуманого рішення керівників нашого міністерства зробити планом державного замовлення на підготовку бакалаврів по кожному з ВНЗ ті показники, які реально отримані у цих ВНЗ за результатами вступної кампанії, накинувши їм для загального балансу додаткові квоти по тим показникам, де виконання здійснено з перевищенням планового. І ця ціна, звичайно ж, збільшиться ще й за рахунок того, що в міністерстві фінансів вміють рахувати, і можна не сумніватись, що зменшать обсяг фінансування нашого міністерства ще до кінця нинішнього року на ту суму, яка є відповідною до обсягів недовиконання Кабмінівського плану державного замовлення за окремими напрямами підготовки, затвердженими цим урядовим планом.

Двадцять четвертого – двадцять четверта

Саме так – двадцять четвертого серпня нинішнього року Україна буде відзначати двадцять четверту річницю своєї незалежності, і такого співпадіння дати проголошення незалежності і річниці вона у своїй історії більше уже не матиме.

Відстань між цими датами від дня проголошення Незалежності України кожного року зменшувалась, супроводжуючись зменшенням економічного потенціалу нашої держави і погіршенням життєзабезпечення її громадян. І ось ця відстань стала рівною нулю, що з позицій метрики можна

розцінювати як досягнення нашою державою мінімуму економічного потенціалу і мінімуму в нормах життєзабезпечення громадян. І оскільки, починаючи з наступного року, ця відстань почне нарешті збільшуватись, то можна сподіватись, що і економічний потенціал нашої держави теж почне збільшуватись, викликаючи збільшення і норм життєзабезпечення громадян. Коли у 1991 році Україна отримала державну незалежність, то багато хто говорив, що це сталося всупереч законам історичного розвитку, оскільки усі держави домагались незалежності в боротьбі, що супроводжувалась пролиттям крові і погіршенням умов життя громадян, а ми свою незалежність отримали, не проливши ні каплі крові і не зламавши економіку.

Але ось уже півтора року усе те, чим в історичному плані супроводжується шлях будь-якої держави до незалежності, ми в Україні маємо – і кров проливається на значній частині території держави і економіка падає у зв'язку з випадінням з неї потенціалу Донбасу і втечею інвесторів, які бояться розширення військових дій на всю Україну в разі, якщо Росія, яка нині підтримує донецьких сепаратистів зброєю, коштами і добровольцями, піде на Україну відкритою війною з застосуванням ракет і авіації, ударами яких може бути знищено усе те, що розбудують інвестори.

Нині усі громадяни України умовно розділились на 4 групи, одна з яких вважає, що треба махнути рукою на Донбас, надавши йому можливість стати ніким не визнаною «сірою» республікою на кшталт молдавського «Придністров'я», і зосередити зусилля народу на тому, щоб на усій іншій території України розбудовувати державу європейського типу.

Представники другої групи пропонують віддати підконтрольну сепаратистам територію Донбасу Росії, наслідувавши Фінляндію, яка у 1940 році, програвши війну Радянському Союзу, погодилась на анексію Карелії і Виборгського району та взяла зобов'язання не вступати у військові блоки, націлені проти Радянського Союзу, а після цього розбудувала державу з одним з найвищих рівнів життя у Європі.

Представники третьої групи пропонують погодитись на підписання мирної угоди з сепаратистами і всеохоплюючої амністії усім учасникам бойових дій, наслідуючи Іспанію часів керівництва нею генерала Франко, з обов'язковою передачею в регіони більшості властних повноважень і відмовою від інтеграції в Європу, оскільки керівники Донбасу у цьому випадку своєю політикою нас міцно прив'яжуть до Росії.

І, нарешті, представники четвертої групи пропонують розпочати повномасштабний наступ на сепаратистів у Донбасі, і в разі, якщо Росія у відповідь на заклики сепаратистів піде на нас відкритою війною, прийняти виклик і боротись до останнього українця за свободу і незалежність України.

До найгірших наслідків, на мій погляд, може привести саме такий розвиток подій, який викличе відкриту війну з Росією, яка завдяки наявності на озброєнні великої кількості тактичних ракет та потенціалу авіації, що є більшим у десятки разів за потенціал авіації українських збройних сил, дуже швидко зруйнує не лише наші головні міста, але і наші атомні електростанції. А попадання ракет чи бомб в ядерні реактори приведе до теплових вибухів

цих реакторів на кшталт вибуху ядерного реактора на Чорнобильській АЕС, що зробить непридатними для життя території усього Причорномор'я, де є дві діючі атомні електростанції, та Волині, Полісся і Поділля, на території яких теж є дві діючі атомні електростанції. І саме такого розвитку подій найбільше бояться усі європейські держави, адже вітри радіацію зі зруйнованих українських АЕС донесуть і на їхні території. Цим і обумовлене те, що держави Європи і США відмовляються надати нам зброю наступального характеру, аби володіння нею не викликало бажання у деяких гарячих головах серед керівництва України піти на Росію відкритою війною.

Ми могли б сьогодні займати по відношенню до Росії більш жорстку позицію, якби після народження держави не погодились знищити усю атомну і ракетну зброю, якою володіла Україна після отримання незалежності. І я та Степан Хмара, будучи членами парламентського комітету по розробці стратегії забезпечення безпеки України, виступали жорстко проти ліквідації атомного і ракетного потенціалу України, за що нас і вивели зі складу цього комітету, оскільки і Леонід Кравчук, і Леонід Кучма під впливом заяв США і Росії, що вони гарантуватимуть нам недоторканість, та під впливом академіка Ігоря Юхновського, який тоді був першим віце-прем'єром у Кучми та авторитетним фізиком, і який заявляв тоді, що ми не здатні будемо забезпечити підтримання атомних боєголовок у стані придатності для використання, підписали документи про ядерне та ракетне роззброєння і одразу ж дали старт знищенню ядерно-ракетного потенціалу України. Я тоді просив залишити хоча б з десяток тактичних ракет з ядерними боєголовками з можливістю їх доставки до Москви за 6 хвилин, аби росіяни знали, що ми їх теж можемо дістати, що зупиняло б їх від агресивних дій проти України, але ні президент, ні прем'єр-міністр, ні навіть парламентська опозиційна Народна рада та її формальний лідер Ігор Юхновський та моральний лідер В'ячеслав Чорновіл не захотіли ні мене, ні Степана Хмару слухати. Тому-то тепер у нас немає ніяких перспектив виграти у Росії відкриту війну, адже вона має набагато більшу армію, набагато більше сучасних видів зброї, набагато більшу територію і набагато більший економічний потенціал. Особливо ж з врахуванням ще й того фактору, що на відкрите військове протистояння з Росією на нашу підтримку ні Європа, ні США не підуть.

За третім напрямом розвитку Україна, на жаль, залишається залежною від Росії і, до того ж, є небезпека розповзання сепаратизму в інші регіони України. Та й єдність країни буде чисто умовною, оскільки жителі тієї частини Донбасу, де правлять сепаратисти, навряд чи нормально відноситимуться і після примирення до жителів центру і заходу України, оскільки усі свої негаразди вони приписують українським військовим, які, керуючись бажанням нашої держави зберегти цілісність, приносять їм розруху і примушують їх відмовитись від звичного укладу життя.

Тож скоріш за все ситуація буде розвиватись за першим сценарієм з можливим переходом після місцевого референдуму на Донбасі до другого сценарію, в якому поєднається і втрата частини території і збереження можливості європейського розвитку України. Але я хочу запевнити вас,

шановні читачі, що за будь якого сценарію держава Україна уже не зникне зі світової мапи і рано чи трохи пізніше, можливо навіть переживши приниження, набуде європейського рівня демократії і життя, як їх набули, переживши стадію приниження, такі нині потужні країни як Німеччина, Японія, Італія і Фінляндія.

А на закінчення цього матеріалу я хочу поздоровити усіх, хто мене читає, з наступаючим святом Дня Незалежності України і побажати усім віри у світле майбутнє нашої держави, до створення якої у 1991 році був причетним і я, про що свідчить список народних депутатів України, які проголосували 24 серпня 1991 року за утворення незалежної української держави, який розміщено на внутрішній стіні Верховної Ради України біля панорамної картини голосування, в якому закарбоване і моє прізвище.

Перелік тих дій ректора ВНТУ Грабка, які згідно з визначеннями Закону України «Про запобігання корупції» несуть в собі корупційну складову

30 квітня 2015 року в інформації під назвою: «Процес боротьби з корупцією стартував» я на своєму сайті *mokin.com.ua* здійснив аналіз можливостей цієї боротьби, які відкриваються в Україні завдяки Закону України *«Про запобігання корупції»*, ухваленому Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року під номером 1700-18 зі вступом у дію через півроку після дня опублікування, тобто з третьої декади квітня 2015 року.

Нагадаю, що за визначенням цього Закону – цитую: *«корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;»* – кінець цитати.

Звертаю увагу на те, що в попередніх законах антикорупційного законодавства це визначення корупції має аналогічну структуру і аналогічну суть.

Виходячи з цього визначення, подаю далі перелік тих дій ректора ВНТУ Грабка, здійснених ним за час його ректорської каденції, починаючи з кінця 2010 року, які згідно з приведеним вище визначенням корупції несуть в собі корупційну складову, які детально мною проаналізовані в публікаціях на цьому ж сайті *mokin.com.ua* у попередні роки, та більшість із яких ректор ВНТУ Володимир Грабко ігнорує і по-сьогодні.

Цей перелік я подаю на виконання обіцянки, даної мною у публікації на цьому ж сайті від 22.05.15 р. під назвою: *«А очищення ректорських рядів таки відбудеться!»*, суть якої полягала у тому, що в разі, якщо на травневому або червневому засіданнях Вченої ради університету ректор Грабко не

оголосить, що не буде після закінчення нинішньої ректорської каденції у вересні 2015 року знову претендувати на посаду ректора ВНТУ, то я сформую перелік тих його дій, які згідно з визначеннями і нинішнього і попередніх законів антикорупційного законодавства несуть в собі ознаки корупційних – причому сформую цей перелік у тому вигляді, у якому його можна буде використовувати для формування текстів позовів до адміністративного суду та заяв до ЄРДР. Перелік цей складено за схемою, що подається –

№№ пп	**Суть дії ректора**	**Що порушено цією дією ректора**	**Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням**	**Ким і в якому вигляді отримана вигода**	**Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua**	**Документи у підтвердження та їх місцезнаходження**

яку для зручності реалізовано у вертикальному варіанті розміщення матеріалів, тобто у вигляді –

№№ пп	1
Суть дії Ректора	Незаконне підвищення з 01.01.13 р. рівня власної зарплати з 8021 грн. за місяць до 20338 грн. за місяць
Що порушено цією дією ректора	1).Оскільки у 2011 та 2012 рр. не був виконаний план прийому до ВНТУ, то ректором Грабком порушено умову власного контракту, в якому прописано, що в разі невиконання плану прийому до ВНТУ надбавки до зарплати ректору не призначаються, а контракт з ним може бути навіть розірваний – за таких умов підвищувати собі заплату ректор не мав ні морального ні юридичного права. 2). У 2012 році у ВНТУ ректором Грабком була повністю скасована система надбавок професорам – членам спецрад за виконання особливо важливої роботи по експертизі дисертацій та за досягнення високих результатів по підготовці кандидатів і докторів наук, що була встановлена рішенням Вченої ради університету ще за мого ректорства, а також повністю скасована система надбавок за складність та напруженість у роботі науково-педагогічним працівникам, які підготували матеріали і впровадили в життя методику електронного дистанційного навчання, та система надбавок іншим працівникам університету, які досягли значних успіхів у виконанні поставлених їм завдань – за таких умов встановлювати собі нові надбавки до заплати ректор не мав ні морального ні юридичного права. 3). Починаючи з 2012 року, ректор Грабко відмовився продовжувати втілювати у життя розроблені до нього плани енергозаощадження шляхом заміни старих щілини стих дерев'яних вікон в корпусах університету на герметичні металопластикові та плани відновлення парт в аудиторіях

	шляхом наклеювання на понівечені кришки тонких пластикових пластин – за таких умов собі виписувати нові надбавки до заплати ректор не мав ні морального ні юридичного права. 4).Нормативні документи міністерства дозволяють зарплату ректорам ВНЗ зі статусом національного, що досягли значних успіхів, множити на коефіцієнт «два», тож, якщо помножити на два грудневу за 2012 рік зарплату ректора Грабка, яка за рахунок індексації підвищилась до 8706 грн., то отримаємо лише 17412 грн. Тож навіть у випадку використання коефіцієнта «два» для встановлення зарплати ректору Грабку з січня 2013 р. у розмірі 20338 грн., необхідно було йому з цього ж таки січня 2013 року за сприяння начальника планово-фінансового відділу ВНТУ Наталії Шевчук встановити собі своїм наказом додатково до тієї надбавки, що була встановлена міністром при підписанні контракту, ще одну надбавку у розмірі 1463 грн., подвоєнням якої і приєднанням результату до 17412 грн. і можна отримати ту сумарну зарплату ректора Грабка у 20338 грн., яка фігурує у штатному розписі ВНТУ на 2013 рік.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	1).Укорінення думки в головах працівників ВНТУ, що надбавки до зарплати можна отримувати і при невиконанні зобов'язань, а лише за рахунок догоджання начальству. 2). Зупинення подальшого втілення у життя планів. енергозаощадження шляхом заміни старих щілини стих дерев'яних вікон в корпусах університету на герметичні металопластикові, а також планів відновлення парт в аудиторіях шляхом наклеювання на понівечені кришки тонких пластикових пластин. 3).Ліквідація надбавок професорам, доцентам та рядовим працівникам ВНТУ (за виконання особливо важливої роботи, за досягнення високих результатів та за складність і напруженість) задля того, щоб використати зекономлену суму спецфонду для виплати надбавки ректору, тобто самому собі.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Лише у 2013 році згідно з документами, які вдалося добути, ректором Грабком за рік отримана додатково до основної бюджетної зарплати (за рахунок надбавки в розмірі 11632 грн. щомісяця зі спецфонду) сума в розмірі 140 тисяч гривень
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 02.03.14 р. під назвою: «Постскриптум до відкритого листа міністру освіти і науки Квіту, або продовження процесу люстрації» 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 25.08.14 р. під назвою: «Запитання ректору Грабку в руслі вимог нового Закону України про вищу освіту напередодні його звіту перед колективом» 3). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 31.08.14 р. під назвою: «Характеристика відповідей ректора Грабка на попередньо поставлені йому запитання»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1).Штатний розпис ВНТУ на 2012 рік та штатний розпис ВНТУ на 2013 рік, які є у планово-фінансовому відділі, відділі кадрів та бухгалтерії ВНТУ, а також на сайті Центру

	дослідження суспільства CEDOS, завдяки публікаціям якого і вдалося довідатись про підвищення з січня 2013 року розміру зарплати ректора Грабка більше ніж у два рази – у ВНТУ це було утаємничено. 2). Плани прийому на 2011 та 2012 рр., які були спущені міністерством у ВНТУ до початку вступної кампанії, та списки зарахованих до ВНТУ у кінці вступної кампанії – ці плани та списки є в архіві приймальної комісії ВНТУ та в ЄДЕБО. 3). Бухгалтерські документи, з яких видно, що, починаючи з 2012 року, університет не витрачав кошти на придбання склопакетів для заміни трухлявих вікон та придбання пластикових пластин для наклеювання на понівечені кришки парт.

№№ пп	2
Суть дії ректора	Виплата протягом 2011-2014 рр. своїй дружині Грабко Т.В., яка, працюючи начальником архіву ВНТУ, є безпосередньо підпорядкованою ректору, додатково до основної бюджетної зарплати по 700-1000 грн. за договорами підряду за видачу під час основного робочого дня відвідувачам архівних довідок та здавання в макулатуру в основний робочий час списаних архівних матеріалів.
Що порушено цією дією ректора	1). Порушено Бюджетний Кодекс України, згідно з яким працівникам бюджетних установ за роботу, виконану в основний робочий час, виплачується лише основна бюджетна зарплата. 2). Порушено Інструкцію по передачі і списанню архівних матеріалів, згідно з якою списані архівні матеріали повинні передаватись на склад у стані, непридатному для їх подальшого цільового використання, а уже працівники складу разом з працівниками відділу постачання в рамках свого основного робочого дня зобов'язані за основну бюджетну зарплату здавати їх в макулатуру
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Нецільове використання частини коштів спецфонду ВНТУ в розмірі не меншому 30 тисяч гривень для додаткової оплати дружині ректора за роботу, виконану нею в рамках основного робочого часу, яку вона як працівник бюджетної установи зобов'язана виконувати в рамках основного робочого часу за основну бюджетну зарплату.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Завдяки цим виплатам за договорами підряду протягом 2011-2014 рр. дружина ректора Грабко Т.В., яка працює начальником архіву ВНТУ, за роботу, виконану в основний робочий час, отримала додаткову оплату в розмірі не меншому 30 тисяч гривень.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1).Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 28.02.14 р. під назвою: «Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру». 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 19.05.14 р. під назвою: «Повторне звернення до міністра освіти і науки

	України Сергія Квіта». 3). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 23.12.14 р. під назвою: «Роздуми напередодні останньої звітної доповіді ректора Володимира Грабка».
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Договори підряду, виписані на Грабко Т.В., які зберігаються в бухгалтерії. 2). Бухгалтерські відомості перерахування зарплати на банківський зарплатний рахунок Грабко Т.В. в Промінвестбанку та у банку FIDOBANK, з яких видно, що їй щомісяця перераховувались суми, більші від її місячної зарплати. 3). Архіви надходжень і виплат зарплати працівникам ВНТУ у Промінвестбанку та банку FIDOBANK за період обслуговування ними ВНТУ, починаючи з 2011 року

№№ пп	3
Суть дії ректора	Виплата своєму сину Валентину Грабку, який працює доцентом кафедри ВЕТЕСК (електромеханічного профілю) за обслуговування програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії ВНТУ, починаючи з вересня 2010 року і понині, за щомісячними договорами підряду в розмірах, які у 3-6 разів більші тих, що виплачувались до вересня 2010 р. за аналогічне обслуговування інженеру-програмісту, який працював в штаті бухгалтерії на 0,5 окладу (700 грн.) за сумісництвом і був скорочений ще під час моєї роботи ректором ВНТУ у зв'язку з придбанням стандартного комплекту програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії з зобов'язанням фірми, що його встановила, безкоштовно виправляти усі похибки, які виникатимуть у процесі його експлуатації.
Що порушено цією дією ректора	Працівникам бухгалтерії, які отримують зарплати в середньому у два рази менші за виплати сину ректора, що не є фахівцем з програмування, ректором Грабком наочно продемонстровано, що він платитиме своєму сину стільки, скільки сам вважатиме за потрібне і не зважатиме на те, що за цю ж саму роботу його попереднику, який був фахівцем з програмування, платилось у кілька разів менше, що, набираючи розголосу, погіршувало морально-етичний клімат в колективі університету в цілому.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Нецільове використання частини коштів спецфонду в розмірі не меншому 60 тисяч гривень, обумовлене завищеними у кілька разів розмірами оплати доценту Валентину Грабку за обслуговування програмного забезпечення комп'ютерів бухгалтерії.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Завдяки цим переплатам за договорами підряду доцент Валентин Грабко отримав додатково за період з вересня 2010 року до травня 2015 року зі спецфонду ВНТУ не менше 60 тисяч гривень.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 19.05.14 р. під назвою: «Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта»

	2).Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 23.12.14 р. під назвою: «Роздуми напередодні останньої звітної доповіді ректора Володимира Грабка».
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Договори підряду, виписані на доцента Валентина Грабка, які зберігаються в бухгалтерії. 2). Бухгалтерські відомості перерахування зарплати на банківський зарплатний рахунок доцента Валентина Грабка в Промінвестбанку та у банку FIDOBANK, з яких видно, що йому щомісяця перераховувались суми, більші від його місячної зарплати. 3). Архіви надходжень і виплат зарплати працівникам ВНТУ у Промінвестбанку та банку FIDOBANK за період обслуговування ними ВНТУ, починаючи з вересня 2011 року.

№№ пп	4
Суть дії ректора	Додання на початку 2014/2015 навчального року своєму сину Валентину Грабку, що працює доцентом на 0,75 ставки кафедри ВЕТЕСК, для того, щоб у нього стала повною ставка доцента, ще й 0,25 ставки по суміжній кафедрі ЕМСАПТ, якою на громадських засадах керував тоді сам ректор Володимир Грабко, та надання сину Валентину Грабку додатково за сумісництвом по кафедрі ЕМСАПТ ще 0,3 ставки і водночас недодання жодної долі ставки, жодному із трьох інших викладачів кафедри ВЕТЕСК – Жукову, Паянку і Богачуку, які також працювали на неповній ставці (відповідно, на 0,35 ставки, 0,45 ставки та 0,9 ставки), дозавантажити до повної ставки яких наряду з Валентином Грабком просив у своїй службовій записці на початку навчального року завідувач кафедри ВЕТЕСК, професор Олександр Мокін, мотивуючи це тим, що у той час на керованій ректором Володимиром Грабком кафедрі ЕМСАПТ стали вакантними одразу дві ставки – одна – у зв'язку з тим, що викладач Бальзан звільнився і переїхав до міста Хмельницький, а друга – у зв'язку з тим, що ректор терміново звільнив за власним бажанням іншого викладача кафедри ЕМСАПТ – Видмиша, котрий був затриманий працівниками СБУ під час отримання хабара у 10 тисяч гривень від матері абітурієнта за сприяння його конкурсному зарахуванню у число студентів. Оскільки і Валентин Грабко, і Богачук, і Жуков, і Паянок мають одну і ту ж кваліфікацію, то надання ректором Володимиром Грабком лише своєму сину Валентину Грабку переваги під час ділення оплачуваного навчального навантаження, яке стало вакантним на суміжній кафедрі ЕМСАПТ, очолюваній також ректором Володимиром Грабком, є прикладом зловживання ним службовим становищем, що підпадає під ознаку корупції.
Що порушено цією дією ректора	Норма статті Кримінального Кодексу України про зловживання службовим становищем посадовцем, наділеним владними повноваженням.

Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Погіршення морально-етичного клімату в університеті, обумовленого розповсюдженням інформації про те, що ректор Володимир Грабко у першу чергу опікується не інтересами університету, а інтересами своєї сім'ї.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	За 10 місяців 2014/1015 навчального року завдяки цим діям ректора Володимира Грабка його син Валентин Грабко отримав додатково до зарплати по кафедрі ВЕТЕСК, яка для нього є основною, ще приблизно 20 тисяч гривень по очолюваній тоді ще батьком, а нині працюючій під його наглядом кафедрі ЕМСАПТ.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 15.10.14 р. під назвою: «Один із прикладів того, чому ректор університету не повинен бути ще й завідувачем кафедри»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Службова записка завідувача кафедри ВЕТЕСК, професора Олександра Мокіна зі зверненням до ректора і одночасно завідувача суміжної кафедри ЕМСАПТ Володимира Грабка про виділення частини двох вакантних ставок кафедри ЕМСАПТ викладачам кафедри ВЕТЕСК Богачуку, Валентину Грабку, Жукову і Паянку, які не мають повної ставки, з негативною резолюцією Володимира Грабка – знаходиться ця службова записка в справах кафедри ВЕТЕСК. 2). Штатний формуляр ВНТУ на 2015 рік, підписаний ректором Володимиром Грабком, на сторінці 52 якого вказано, що доцент Валентин Грабко працює на 0,75 ставки по кафедрі ВЕТЕСК та на 0.55 ставки по кафедрі ЕМСАПТ, а Богачук, Паянок і Жуков працюють лише на кафедрі ВЕТЕСК, відповідно на 0,9 і 0,45 та 0,32 ставки – знаходиться цей штатний формуляр у відділі кадрів, у планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії ВНТУ.

№№ пп	5
Суть дії ректора	Ліквідація своїм наказом у 2012 році у ВНТУ усіх факультетів
Що порушено цією дією ректора	1). Порушено діючий у 2012 році Закон України про вищу освіту від 2002 року, згідно з яким факультети є основними навчально-організаційними структурними підрозділами вищих навчальних закладів III-го та IV-го рівнів акредитації – тож ліквідувавши їх, ректор перевищив свої службові повноваження, що підпадає під однойменну статтю Кримінального Кодексу України. 2). Порушено норму Статуту ВНТУ про відповідність дій ректора вимогам статуту очолюваного ним вищого навчального закладу, адже на дату ліквідації факультетів, якою є 02.09.2012 р., покровителем Грабка – першим заступником міністра Євгеном Сулімою ще не були затверджені зміни до Статуту ВНТУ, внесені під тиском ректора Грабка з посиланням на підтримку першого заступника міністра Суліми Конференцією трудового колективу, якими пропонувалось дозволити університету мати у своїй структурі замість факультетів навчально-наукові

	інститути. 3). Підтвердженням того, що ректор Володимир Грабко усвідомлював, що ліквідуючи факультети, він порушує чинний Закон України про вищу освіту, є той факт, що після ліквідації в Україні політичного режиму Віктора Януковича і звільнення у 2014 році з міністерства освіти і науки покровителів нашого ректора – міністра Дмитра Табачника та його першого заступника Євгена Суліми – ректор Володимир Грабко на початку 2015 року видав наказ, яким повернув у структуру університету факультети, які і в новий Закон України про вищу освіту від 2014 року увійшли в якості основних структурних підрозділів університетів, інститутів та академій.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	У зв'язку з ліквідацією факультетів у 2012 році: 1). Були достроково звільнені зі своїх посад обрані раніше за конкурсом 13 деканів та 26 призначених раніше їхніх заступників, яким було запропоновано написати заяви про звільнення за власним бажанням. 2). Відбулося зниження іміджу ВНТУ в очах тих випускників середніх шкіл, які обирали вищий навчальний заклад для продовження освіти і які засумнівались у тому, що університет, в якому немає факультетів, відповідає європейським стандартам вищої освіти.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Вигода отримана безпосередньо ректором Володимиром Грабком, якому з 2013 року керівники міністерства подвоїли зарплату саме тому, що сприйняли ліквідацію факультетів не як порушення Закону України про вищу освіту, а як масштабну адміністративну реформу. І, до речі, після відновлення факультетів у структурі університету, чим підтвердилась незаконність їх ліквідації, ректор Грабко не перестав отримувати підвищену зарплату, призначену йому як нагороду за ліквідацію факультетів. А як я уже відмічав, це підвищення зарплати склало для ректора Володимира Грабка 140 тисяч гривень додатково лише за підтверджений відомими мені документами 2013 рік.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 26.08.12 р. під назвою: «Наказ ректора ВНТУ №179 від 22 червня 2012 р. «Про структурні зміни в інститутах університету», його аналіз на предмет відповідності законодавству України та шляхи виходу із ситуації, що склалася». 2). Публікація на моєму сайті від 16.01.15 р. під назвою: «Аналіз двох наказів ректора Грабка, що входять в протиріччя один з одним».
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Наказ ректора Грабка №179 від 22.06.12 р. «Про структурні зміни в інститутах університету». 2). Наказ ректора Грабка №268 від 01.12.14 р. «Про структурні зміни в університеті». – Обидва ці накази знаходяться у відділі кадрів, у планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії ВНТУ. 3). Закони України про вищу освіту від 2002 року та від 2014 року – обидва вони є на сайті Верховної Ради України і в обох вказано, що факультет є основним навчально-

	організаційним підрозділом в структурі університету.

№№ пп	6
Суть дії ректора	В порушення вимоги Інструкції Мінфіну України про те, що на посади працівників фінансових відділів установ повинні призначатись лише фахівці, не причетні упродовж попередньої кар'єри до шахрайства, Володимир Грабко, обравшись ректором, призначив через півроку (на початку травня 2011 року) на посаду начальника планово-фінансового відділу університету провідного інженера очолюваної Грабком за сумісництвом кафедри ЕМСАПТ Наталію Шевчук, яка лише півроку перед призначенням на посаду начальника планово-фінансового відділу виконувала функції провідного інженера кафедри ЕМСАПТ, а кілька років до цього виконувала функції секретаря проректора з наукової роботи Володимира Грабка, числячись водночас інженером 2-ї, а потім 1-ї категорії кафедри, яка розміщена в іншому навчальному корпусі і якою теж керував за сумісництвом проректор Володимир Грабко, котрий виплачував разом з надбавкою зарплату категорійного інженера секретарці Наталії Шевчук, удвічі більшу від тієї, яку вона повинна була б отримувати, працюючи секретаркою, тобто Наталія Шевчук разом із Володимиром Грабком здійснювала шахрайські дії, із-за яких згідно з Інструкцією Мінфіну вона не мала права бути переведеною на посаду начальника планово-фінансового відділу університету, адже за роки роботи секретаркою проректора, табелюючись категорійним інженером кафедри, на територію якої у ті роки ніколи не ступала її нога, незаконно отримала кілька десятків тисяч «лишньої» зарплати.
Що порушено цією дією ректора	Вимогу Інструкції Мінфіну України не призначати на посади фінансових відділів установ фахівців, причетних під час роботи на попередніх посадах до вчинення шахрайських дій.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Начальник планово-фінансового відділу університету, якого у будь-який час можна звільнити з посади як незаконно призначеного за вчинення шахрайських дій на попередній посаді, не в змозі протистояти втіленню у життя незаконних фінансових оборудок свого керівництва.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Вигоду у першу чергу отримав ректор Володимир Грабко, який завдяки підпису начальника планово-фінансового відділу Наталії Шевчук призначив собі з 1-го січня 2013 року незаслужену додаткову до міністерської надбавку в розмірі 1463 гривні щомісяця, що завдяки подвоєнню привело до додаткового отриманням ним щомісяця із спецфонду університету незаслужених 2926 гривень.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 28.02.14 р. під назвою: «Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру» 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 19.05.14 р. під назвою: «Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта».

Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Наказ ректора Грабка про призначення Наталії Шевчук начальником планово-фінансового відділу університету, номера і точної дати видачі якого я не знаю, оскільки це утаємничена від працівників ВНТУ інформація, але орієнтовно цей наказ видано або у кінці квітня 2011 року або на початку травня 2011 року – знаходитись повинен цей наказ у відділі кадрів, у бухгалтерії та у планово-фінансовому відділі ВНТУ. 2). Інструкція Мінфіну про вимоги, які висуваються до претендентів на зайняття посад фінансових відділів установ – ознайомитись з нею можна в Держфінінспекції України та її обласному відділенні. 3). Табелі виходів Наталії Шевчук на роботу інженером кафедри ЕМСАПТ в лабораторіях кафедри у три попередні перед 2010 роки, у які фактично вона виконувала обов'язки секретарки проректора у його приймальній, що може бути підтверджено будь-ким із науково-педагогічних працівників ВНТУ, котрим у ці роки доводилось бувати у приймальні проректора з наукової роботи Володимира Грабка.

№№ пп	7
Суть дії ректора	Відкриття депозитного банківського рахунку весною 2013 року і перерахування на тримісячний депозит 4 мільйонів гривень з бюджетного спецфонду університету
Що порушено цією дією ректора	Порушено норму діючого у 2013 році Бюджетного Кодексу України, якою бюджетним установам дозволялось в порядку виключення відкривати у банках депозитні рахунки, перераховуючи на них кошти з казначейського рахунку, лише з дозволу міністра фінансів, якого ректор ВНТУ Володимир Грабко не мав
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	В разі, якщо ревізори Держфінінспекції при перевірці ВНТУ виявлять це порушення, то ними університет буде оштрафовано на 8 мільйонів гривень, тобто на 200% від суми нецільового використання коштів
Ким і в якому вигляді отримана вигода	1). Вигода, на мій погляд, у першу чергу отримана ректором Грабком у вигляді позитивного ставлення до себе когось із міністерських ініціаторів цієї акції, котрі після цього включили Грабка (разом з іншими ректорами, також організувавшими перерахування на депозит у вказаний банк частини коштів спецфонду) до свого близького оточення. 2). Вигода, на мій погляд, отримана і третіми особами, одна з яких (із числа тодішніх міністерських керівників Грабка) запропонувала йому, скоріш за усе усно, перерахувати 4 мільйони гривень з казначейського рахунку університету на депозитний банківський, а друга особа (на місцевому керівному казначейському рівні) під прямим чи опосередкованим впливом тієї ж таки міністерської керівної особи погодилась це перерахування здійснити, незважаючи на заборону здійснення такої акції Бюджетним Кодексом України.
Коли про цю дію ректора	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 04.12.14 р. під

опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	назвою: «Звернення до ректора ВНТУ стосовно обґрунтування правомочності відкриття університетом у 2013 р. банківського депозитного рахунку»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Договір між ВНТУ та банком про відкриття банківського депозитного рахунку і розміщення на ньому 4 млн. грн., що укладений на початку 2013 року – цей договір знаходиться в бухгалтерії університету. 2). Бюджетний Кодекс України в його варіанті, котрий мав силу у першій половині 2013 року – цей Кодекс знаходиться на сайті Верховної Ради України.

№№ пп	8
Суть дії ректора	Створення на початку грудня 2014 року утаємниченим наказом ректора Володимира Грабка без отримання попередньо дозволу Вченої ради університету нового структурного підрозділу – Центру моніторингу освіти та інновацій навчального процесу (ЦМОІНП), який став дублером частини функцій діючого Головного Центру організації та методичного забезпечення навчання, та призначення одразу ж директором новоствореного ЦМОІНП на громадських засадах з надбавкою у 50% окладу за основною посадою професора кафедри АТМ Андрія Полякова.
Що порушено цією дією ректора	1). Порушено норму Закону України про вищу освіту, згідно з якою правом створення нових структурних підрозділів у вищих навчальних закладах наділена виключно лише Вчена рада цього вищого навчального закладу, і ректор отримує право видачі наказу про створення нового структурного підрозділу лише на виконання цього рішення Вченої ради. 2). Порушено норму Постанови Кабінету Міністрів України, прийнятої весною 2014 року, згідно з якою бюджетним організаціям на період АТО заборонено створювати додатково нові структурні підрозділи.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	1). Починаючи з грудня 2014 року, нецільове використання щомісяця 1500 гривень зі спецфонду університету на надбавку професору Андрію Полякову за виконання функцій директора на громадських засадах незаконно створеного структурного підрозділу. 2). В разі, якщо ревізори Держфінінспекції при перевірці ВНТУ виявлять це порушення, то за станом на кінець червня 2015 року ними університет буде оштрафовано на 21 тисячу гривень, тобто на 200% від суми нецільового використання коштів на надбавку професору Андрію Полякову, яка на кінець червня складатиме 10,5 тисяч гривень.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	1). В грошовому еквіваленті вигода отримана професором кафедри АТМ Андрієм Поляковим, якому після призначення його директором на громадських засадах незаконно створеного структурного підрозділу, починаючи з грудня 2014 року, щомісяця нараховується надбавка у сумі 1500 гривень до основного окладу професора, що складає станом на кінець червня 2015 року суму у розмірі 10,5 тисяч гривень.

	2). В корупційному плані вигода отримана ректором Володимиром Грабком, який тепер має додатковий голос у керівних органах університету у підтримку дій та ініціатив ректора за рахунок незаконного уведення своїм наказом без обрання на Конференції трудового колективу університету Андрія Полякова до складу Вченої ради університету, котрого навіть не висував у число претендентів на членство у цій раді основний структурний підрозділ – кафедра АТМ, в якому він працює за основною посадою..
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 18.03.15 р. під назвою: «А судді – хто?»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року, в якому вказано, що нові структурні підрозділи у вищих навчальних закладах створюються виключно лише рішенням Вченої ради вищого навчального закладу, а усі нові члени Вченої ради за виключенням проректорів, деканів, директорів навчально-наукових інститутів та головного бухгалтера обираються Конференцією трудового колективу вищого навчального закладу за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють – цей закон, який набрав чинності з 6 вересня 2014 року, розміщено на сайті Верховної Ради України. 2). Постанова Кабінету Міністрів України, прийнята весною 2014 року, якою заборонено до закінчення АТО у бюджетних організаціях створювати додатково нові структурні підрозділи – ця постанова розміщена на урядовому сайті. 3). Накази ректора Грабка, видані на початку грудня 2014 року, про створення нового структурного підрозділу – Центру моніторингу освіти та інновацій навчального процесу(ЦМОІНП) та про призначення директором цього центру на громадських засадах з 50-процентною надбавкою до зарплати за основною посадою професора кафедри АТМ Андрія Полякова – ці накази є у відділі кадрів, у планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії університету. 4). Штатний формуляр ВНТУ на 2015 рік, в якому на сторінці 13 про професора кафедри АТМ Андрія Полякова вказано, що він є директором ЦМОІНП на громадських засадах – цей формуляр є у відділі кадрів, у планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії ВНТУ.

№№ пп	9
Суть дії ректора	Незважаючи на затримання влітку 2014 року співробітниками СБУ за отримання хабара у 10 тисяч гривень від матері абітурієнта за сприяння його зарахуванню на бюджетну форму навчання, ректор Грабко звільнив за власним бажанням цього хабарника, яким виявився доцент Андрій Видмиш, який на день звільнення працював доцентом керованої за сумісництвом ректором Грабком кафедри ЕМСАПТ та заступником директора навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки і виконував у цей час обов’язки директора та члена приймальної комісії

	університету у зв'язку з хворобою директора цього інституту Василя Леонтьєва. Не повідомив про цього хабарника ректор Грабко ні міністерство, ні очолюваний колектив, не створив комісію по розслідуванню і не видав наказ по університету з засудженням вчинку доцента Андрія Видмиша і вказівкою кафедрам посилити роботу по запобіганню корупційних дій в середовищі викладачів кафедр.
Що порушено цією дією ректора	Вимоги антикорупційного законодавства, якими керівники вишів зобов'язуються інформувати міністерство про корупційні дії, що сталися у виші, одразу ж після їх вчинення, зобов'язуються створювати комісії по розслідуванню фактів прояву корупційних дій і зобов'язуються доводити результати роботи цих комісій до широкого викладацького та студентського загалу.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Зниження іміджу університету в очах як студентів так і майбутніх абітурієнтів, обумовлене як тим, що в університеті компетентними органами зафіксовано випадок хабарництва, так і тим (у більшій мірі), що ректор університету Грабко зробив спробу приховати цей факт як від начальства, так і від широкого загалу викладачів та студентів.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Вигода ректора Грабка у тому, що, замовчавши факт корупції, в очах міністра та його заступників він продовжує залишатись керівником, який так організував роботу очолюваного вишу, що у ньому відсутні корупційні дії.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 25.08.14 р. під назвою: «Запитання ректору Грабку в руслі вимог нового Закону України про вищу освіту напередодні його звіту перед колективом». 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 31.08.14 р. під назвою: «Характеристика відповідей ректора Грабка на попередньо поставлені йому запитання».
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту, який містить вимоги гласності і прозорості усіх дій керівництва вишу – цей закон є як на сайті Верховної Ради України, так і на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Закони України (і у старій редакції і у новій) стосовно запобіганню корупції – ці закони є на сайті Верховної Ради України.

№№ пп	10
Суть дії ректора	Скорочення у вересні 2013 року ректором Грабком 11-ти викладацьких ставок на увесь навчальний рік (долями по всіх випускових кафедрах) у зв'язку з допущеною помилкою при складенні кошторису на 2013 рік, обумовленою тим, що при плануванні витрат начальником планово-фінансового відділу Наталією Шевчук не було враховане дозволене міністерством подовження навчання в групах підготовки магістрів на два місяці в осінньому триместрі. Це привело до того, що у групах магістерської підготовки за усіма спеціальностями навчальні заняття в осінньому триместрі викладачами проводились без оплати. І навіть після того,

	коли міністерство додало університету на ці цілі у кінці жовтня 2013 року 515 тисяч гривень, оплата за уже виконане навчальне навантаження у групах підготовки магістрів здійснена не була і відібрані долі ставок випускним кафедрам не були повернуті до кінця 2013/2014 навчального року.
Що порушено цією дією ректора	Конституція України, у Статті 43 якої записано, що: «Право за своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом».
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Примушування викладачів до виконання навчального навантаження без оплати є стимулятором зростання корупції в їхньому середовищі.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Вигода отримана безпосередньо ректором Володимиром Грабком, оскільки не використані для оплати праці викладачів, але отримані (хоча і з деяким запізненням) з міністерства на ці цілі 515 тисяч гривень, він використав для виплат іншого призначення.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 19.05.14 р. під назвою: «Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1).Наказ ректора виданий у вересні 2013 року про скорочення кількості ставок, виділених кафедрам при попередньому розподілі, знаходиться у навчальному відділі і у першого проректора. 2). Надходження 515 тисяч гривень додатково у кінці жовтня 2013 року зафіксоване у бухгалтерії ВНТУ.

№№ пп	11
Суть дії ректора	Утаємничене письмове звернення ректора Грабка у вересні 2013 року до міністра освіти і науки Дмитра Табачника з проханням дозволити встановити надбавки до зарплати проректорам в розмірі до 50% від окладів, яке він зробив паралельно з усним зверненням на ректораті і Вченій Раді університету до усіх кафедр та інших підрозділів університету з проханням до усіх працівників написати заяви про відпустки без оплати у грудні 2013 року у зв’язку з відсутністю коштів на оплату праці за цей період.
Що порушено цією дією ректора	Порушено етичні норми, згідно з якими немає морального права керівник підвищувати зарплату шляхом встановлення надбавок своєму близькому оточенню у той же час, коли усім іншим підлеглим він водночас пропонує відмовитись добровільно від частини своєї зарплати у зв’язку з тим, що коштів на зарплату всім у нього не вистачає.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Оскільки колективи 4 кафедр писати заяви про відпустку без оплати відмовились, а усі інші такі заяви написали, то була втрачена єдність колективу і цим погіршено морально-етичний клімат, який погіршився у ще більшій мірі після того, як стало відомо про те, що одночасно ректор Грабко звернувся до міністра з проханням встановити надбавки до зарплати проректорам і на це отримав згоду міністра та встановив ці надбавки.
Ким і в якому вигляді	1). Вигода отримана проректорами ВНТУ, зарплата яких

отримана вигода	стала вищою на суму від 1000 до 1500 гривень на місяць. 2). Вигоду отримав ректор Грабко, який такою турботою про проректорів у час, коли фінансове становище усіх інших погіршилось, домігся залежності та одноголосної підтримки проректорами на засіданнях ректорату та Вченої ради університету під час розгляду будь-яких (у тому числі і тих, що йшли врозріз з чинним законодавством) його ініціатив.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 19.05.14 р. під назвою: «Повторне звернення до міністра освіти і науки України Сергія Квіта». 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 20.05.14 р. під назвою: «Якщо це не корупція, то що тоді це?»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Протоколи засідань кафедр і Вченої ради університету у вересні 2013 року, в яких є пункт про підтримку ініціативи ректора усім відправитись у грудні 2013 року у відпустку без оплати – ці протоколи є на кафедрах та у Вченій раді університету. 2). Ксерокопії заяв на ім'я ректора Грабка про надання відпустки без оплати у грудні 2013 року – вони є у деяких викладачів кафедр, наприклад у мене. 3). Лист ректора Грабка до міністра освіти і науки Дмитра Табачника, надісланий у вересні 2013 року, з проханням дозволити встановити надбавки проректорам – цей лист знаходиться в справах Міністерства освіти і науки України, його копія є у Вінницькому громадському антикорупційному центрі. 4) Штатний розпис ВНТУ на 2013 рік, в якому на надбавки проректорам виділена зі спецфонду необхідна сума – цей штатний розпис є у відділі кадрів, бухгалтерії і планово-фінансовому відділі ВНТУ, а також на сайті Центру дослідження суспільства CEDOS.

№№ пп	12
Суть дії ректора	Призначення ректором Грабком у 2013 році доцента Василя Леонтьєва директором навчально-наукового інституту електроенергетики та електромеханіки, незважаючи на те, що ректору було відомо про порушення, допущені під час процедури виборів директора цього інституту на Конференції трудового колективу.
Що порушено цією дією ректора	1). Порушена норма статті 24 Конституції України, в якій виписано, що «громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом», адже при формуванні корпусу делегатів Конференції трудового колективу інституту електроенергетики та електромеханіки не було витримане представництво колективів кафедр у Конференції трудового колективу інституту, пропорційне кількості членів цих кафедр, і однаковою кількістю делегатів були представлені кафедри, кількість викладачів на яких відрізнялась удвічі. 2). Порушена норма як Закону України про вищу освіту так і аналогічна норма Статуту ВНТУ про те, що не менше 75%

	делегатів Конференції трудового колективу повинні складати делегати із числа штатних науково-педагогічних працівників інституту».
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Вживлення у мозок працівників університету упевненості у тому, що для ректора Грабка закони не писані, і що скільки б він ці закони не порушував, ніякої відповідальності за це він не нестиме.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	1). Ректор Грабко отримав вигоду у вигляді призначення на посаду директора навчально-наукового інституту працівника, йому зобов'язаного, тобто такого, який завжди підтримуватиме ректора на засіданнях ректорату і Вченої ради університету та закриватиме очі на будь-які порушення, які будуть вчинені працівниками очолюваної ректором за сумісництвом кафедри ЕМСАПТ, що входить до структури цього інституту. 2). Доцент Василь Леонтьєв отримав вигоду у тому, що, незважаючи на порушення виборчої процедури, все-одно був призначений ректором на посаду директора навчально-наукового інституту, що створило можливість йому за півтора роки роботи на цій посаді отримати в якості зарплати директора біля 100 тисяч гривень.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1), Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 25.08.13 р. під назвою: «Відповідь читачеві Андрію на його лист від 9 липня, присвячений виборам директора Інституту електроенергетики та електромеханіки». 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 28.02.14 р. під назвою: «Відкритий лист міністру освіти і науки Сергію Квіту з десятьма запитаннями люстраційного характеру»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Документи Вченої ради та Конференції трудового колективу Інституту електроенергетики, присвячені процедурі виборів директора інституту у 2013 році – ці документи знаходяться у дирекції цього інституту, який весною 2015 року став факультетом. 2). Акт перевірки ВНТУ комісією ДІНЗ влітку 2014 року, в якому зафіксовані вище викладені порушення процедури виборів директора Інституту електроенергетики та електромеханіки – цей документ знаходиться в справах Державної інспекції навчальних закладів України. 3). Лист від директора ДІНЗ Дудника до мене – професора ВНТУ Бориса Мокіна, який звертався до міністра Квіта з проханням направити комісію ДІНЗ до ВНТУ для перевірки виявлених ним порушень, в якому вказано, що комісією ДІНЗ в процесі перевірки підтверджено факт подвійного порушення нормативних документів під час виборів директора Інституту електроенергетики та електромеханіки ВНТУ – цей лист знаходиться у мене.

№№ пп	13
Суть дії ректора	Після ліквідації весною 2015 року навчально-наукових інститутів і повернення до структури університету факультетів призначення ректором Грабком виконувачем

	обов'язки декана факультету електроенергетики та електромеханіки на період до обрання за конкурсом 65-річного доцента-пенсіонера Василя Леонтьєва, який до цього призначення працював директором однойменного навчально-наукового інституту.
Що порушено цією дією ректора	1). При призначенні у 2015 році ректором Грабком Василя Леонтьєва виконувачем обов'язки декана факультету не було взято до уваги те, що Василь Леонтьєв півтора роки тому був незаконно призначений директором навчально-наукового інституту, незаконність призначення якого обумовлена тим, що його вибори на посаду директора у 2013 році супроводжувались подвійним порушенням, зафіксованим у 2014 році в акті комісії ДІНЗ. 2). При призначенні у 2015 році ректором Грабком Василя Леонтьєва виконувачем обов'язки декана факультету не було взято до уваги також і те, що влітку 2014 року доцента Андрія Видмиша, який працював першим заступником директора інституту Василя Леонтьєва, працівниками СБУ було заарештовано під час отримання хабара у розмірі 10 тисяч гривень від матері абітурієнта (за обіцянку посприяти зарахуванню цього абітурієнта на бюджетну форму навчання) та з метою приховання факту корупції від міністерства звільнено з інституту за власним бажанням, а у-подальшому директором інституту Василем Леонтьєвим навіть не було видано розпорядження про обговорення і засудження факту корупції у структурних підрозділах інституту та не було вжито ніяких заходів аби подібний випадок більше не повторився.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Утвердження в мозку працівників університету думки, що довіряючи Василю Леонтьєву керувати факультетом навіть ще на стадії виконувача обов'язків та ігноруючи той факт, що його перший заступник Андрій Видмиш був затриманий правоохоронними органами в процесі здійснення корупційних дій, ректор Грабко відкрито демонструє усім, що боротися з корупцією він не збирається, і що головним для нього є не запобігання корупції у ВНТУ, а запобігання витоку інформації про ті факти корупційних дій, які мали місце в університеті.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	1). Вигода отримана Василем Леонтьєвим, який отримав можливість керувати факультетом і отримувати зарплату декана протягом ще трьох місяців – а це більше 15 тисяч гривень, а також отримав передвиборчу (на посаду декана факультету) преференцію у вигляді підтримки ректором. 2). Вигода отримана самим ректором Грабком, оскільки призначивши на посаду виконувача обов'язки декана факультету Василя Леонтьєва, йому зобов'язаного, він отримав члена ректорату і Вченої ради університету, який завжди підтримуватиме ректора на засіданнях ректорату і Вченої ради університету та закриватиме очі на будь-які порушення, які будуть вчинені працівниками очолюваної ректором за сумісництвом кафедри ЕМСАПТ, що входить до структури цього інституту і доцентом якої до звільнення за

	власним бажанням був затриманий працівниками СБУ при вчиненні корупційних дій Андрій Видмиш.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 25.08.14 р. під назвою: «Запитання ректору Грабку в руслі вимог нового Закону України про вищу освіту напередодні його звіту перед колективом». 2).Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 16.04.15 р. під назвою: «Кандидати в декани факультетів визначились».
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Наказ про звільнення доцента Андрія Видмиша за власним бажанням у серпні 2014 року є у відділі кадрів ВНТУ. 2). Рішення про затримання працівника ВНТУ Андрія Видмиша працівниками СБУ під час отримання ним хабара «міченими» грошима того ж дня, в який відбулося і звільнення його за власним бажанням з ВНТУ, є в Вінницькому обласному управлінні СБУ. 3). Антикорупційні закони, в яких є норма, що керівники установ, працівниками яких скоєно корупційні дії, зобов'язані створювати комісії по встановленню причин та профілактиці корупції, є на сайті Верховної Ради України. 4). Факти відсутності наказу ректора Грабка і розпорядження директора інституту Леонтьєва про розслідування корупційних дій заступника директора інституту та одночасно доцента кафедри ЕМСАПТ і члена приймальної комісії ВНТУ Андрія Видмиша в документах ВНТУ, факти замовчування інформації про його вчинок аж до появи публікації на моєму сайті 25.08.14 р. 5). Наказ про призначення Василя Леонтьєва (в числі інших) виконувачем обов'язки декана факультету електроенергетики та електромеханіки, виданий весною 2015 року, є у відділі кадрів, у планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії ВНТУ.

№№ пп	14
Суть дії ректора	Ігнорування вимог Закону України про вищу освіту і Статуту ВНТУ стосовно обов'язковості обрання членів Вченої ради університету на Конференції трудового колективу університету та призначення 12 нових членів Вченої ради університету наказом ректора №47 від 25 лютого 2015 року без їхнього попереднього обрання на Конференції трудового колективу у визначені законом терміни та навіть не дочекавшись затвердження міністерством документу «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ», в якому склад Вченої ради університету запропоновано збільшити на 12 осіб та який було затверджено у міністерстві лише 16 квітня 2015 року наказом №440.
Що порушено цією дією ректора	1). Норму Закону України про вищу освіту та аналогічну норму Статуту ВНТУ, якою ректору дозволено вводити до складу Вченої ради університету своєю волею лише проректорів, директорів навчально-наукових інститутів, деканів факультетів та головного бухгалтера, а усі інші члени

	Вченої ради повинні обиратись до її складу Конференцією трудового колективу університету за представленням структурних підрозділів, в яких вони працюють. 2). Норму Закону України про вищу освіту та аналогічну норму Статуту ВНТУ, згідно з якою Вчена рада обирається Конференцією трудового колективу університету на 5 років, затверджується наказом ректора протягом 5 днів після проведення виборчого засідання Конференції трудового колективу, а висунення претендентів до якої структурними підрозділами починається за 30 днів до завершення терміну каденції діючої Вченої ради, тобто не раніше 8 серпня 2015 року.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Усі рішення Вченої ради університету, склад якої наказом ректора доповнено з 77 до 89 осіб з порушенням відповідних норм Закону України про вищу освіту та Статуту ВНТУ, є незаконними і впровадженню в життя наказами ректора не підлягають, а усі накази ректора, присвячені впровадженню цих рішень, підлягають скасуванню.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Сумнівна вигода отримана від цього порушення лише особисто ректором Грабком, який отримав достатньо вагомий важіль упокорення колективу університету, оскільки в разі, якщо хтось із обраних на посаду чи представлених до вченого звання перестане підтримувати ініціативи ректора, то він може скасувати відповідний наказ, мотивуючи це нелегітимністю Вченої ради, на основі рішення якої ректором було видано цей, як виявилось, незаконний наказ.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 08.05.15 р. під назвою: «Генеральна репетиція процедури виборів деканів у ВНТУ»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року – цей закон є і на сайті Верховної Ради України і на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Статут Вінницького національного технічного університету від 2013 року та «Зміни і доповнення до Статуту ВНТУ», затверджені наказом №440 першого заступника міністра від 16.04.15 р. – Статут ВНТУ є на сайті ВНТУ, а «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» є на сайті Міністерства освіти і науки України.

№№ пп	15
Суть дії ректора	5-місячна затримка у виконанні норми Закону України про вищу освіту, згідно з якою у вищих навчальних закладах після 6-го вересня 2014 року не повинно було бути посадовців будь-якого рівня, які одночасно займали дві посади з адміністративно-управлінськими функціями, під яку підпадав і сам ректор Грабко, і три його проректори і п’ять директорів навчально-наукових інститутів, які за сумісництвом працювали ще й завідувачами кафедр – цю норму ректор Грабко виконав лише у лютому 2015 року і то після отримання листа від міністра, в якому той пропонував усім ректорам виконати цю норму закону негайно.

Що порушено цією дією ректора	Порушено норму Закону України про вищу освіту, згідно з якою у вищих навчальних закладах після 6-го вересня 2014 року не повинно було бути посадовців будь-якого рівня, які одночасно займали дві посади з адміністративно-управлінськими функціями, тобто ректор, проректори, директори інститутів і декани не повинні були бути ще й завідувачами кафедр за сумісництвом чи на громадських засадах.
Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Утвердження в мозку науково-педагогічних працівників університету думки, що норми Закону України про вищу освіту і за усіма іншими його статтями теж не є обов'язковими для виконання.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Ректором, проректорами і директорами навчально-наукових інститутів, які протягом 5 місяців продовжували керувати кафедрами і після того, як уже не мали законного права цього робити.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 6.09.14 р. під назвою «То з чого ж потрібно починати у ВНТУ імплементацію нового Закону України про вищу освіту?» 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 12.09.14 р. під назвою: «Парашутів не повинні мати не лише пілоти цивільної авіації, але і ректори, проректори, директори інститутів і декани» 3). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 3.11.14 р. під назвою: «Хоча кажуть, що «після бою кулаками не махають», я усе-таки висловлю кілька думок навздогін уже затвердженому «Плану заходів ВНТУ щодо реалізації…» 4). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 12.03.15 р. під назвою: «Після мене хоч потоп!»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року – цей закон є на сайті Верховної Ради України та на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Документ під назвою: «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» – цей документ є на сайті Міністерства освіти і науки України. 3). Лист міністра освіти і науки Квіта до ректорів з вимогою виконати вищевказану норму Закону України про вищу освіту про заборону у вишах одночасно займати дві посади з адміністративно-управлінськими функціями – цей лист є у справах Міністерства освіти і науки України та в усіх ректорів – у тому числі і у ректора Грабка.

№№ пп	16
Суть дії ректора	Невиконання навіть станом на кінець червня 2015 року норми Закону України про вищу освіту, згідно з якою голова Вченої ради вищого навчального закладу після 6-го вересня 2015 року повинен бути обраним таємним голосуванням із числа її членів.
Що порушено цією дією ректора	Порушено відповідну норму Закону України про вищу освіту від 2014 року.
Наслідки для ВНТУ,	1). Продовження існування диктатури ректора на засіданнях

обумовлені порушенням	Вченої ради університету. 2). Продовження стану не підконтрольності дій ректора Вченій раді університету.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	Вигоду отримує ректор Грабко, оскільки, головуючи на засіданнях Вченої ради університету, має можливість нав'язувати Вченій раді, а через неї і усьому колективу університету свої ініціативи і проекти, навіть якщо вони є хибними.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	1). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 6.09.14 р. під назвою «То з чого ж потрібно починати у ВНТУ імплементацію нового Закону України про вищу освіту?» 2). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 12.09.14 р. під назвою: «Парашутів не повинні мати не лише пілоти цивільної авіації, але і ректори, проректори, директори інститутів і декани» 3). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 3.11.14 р. під назвою: «Хоча кажуть, що «після бою кулаками не махають», я усе-таки висловлю кілька думок навздогін уже затвердженому «Плану заходів ВНТУ щодо реалізації…» 4). Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 12.03.15 р. під назвою: «Після мене хоч потоп!»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року – цей закон є на сайті Верховної Ради України та на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Документ під назвою: «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» – цей документ є на сайті Міністерства освіти і науки України. 3). Протоколи засідань Вченої ради ВНТУ до червневого за 2015 рік включно, в яких немає питання про вибори голови цієї ради таємним голосуванням із числа її членів та на яких в якості голови ради позначено ректора Грабка і стоїть його підпис – ці протоколи є у вченого секретаря Вченої ради університету.

№№ пп	17
Суть дії ректора	Призначення своїм травневим 2015 року наказом деканів 7 факультетів, незважаючи на те, що усі вони обрані 30 квітня 2015 року на засіданні Вченої ради університету з незаконним складом, оскільки 12 нових членів цього складу, що брали участь в таємному голосуванні, призначені ректором з подвійним порушенням як Закону України про вищу освіту від 2014 року, так і документу під назвою: «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» – суть цього подвійного порушення викладена вище у пунктах 14 та 16 цього переліку.
Що порушено цією дією ректора	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року – цей закон є на сайті Верховної Ради України та на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Документ під назвою: «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» – цей документ є на сайті Міністерства освіти і науки України.

Наслідки для ВНТУ, обумовлені порушенням	Декани, що обрані на посади з порушенням чинного законодавства та нормативних документів, не можуть нормально керувати навчальним процесом на факультетах, оскільки над кожним із них нависає загроза бути звільненим з посади рішенням адміністративного суду, до якого звернеться з позовом хтось із викладачів університету, незадоволений діями декана стосовно нього, чи батьків якогось студента, відрахованого за неуспішність чи з інших причин.
Ким і в якому вигляді отримана вигода	1). Вигоду отримує ректор Грабко, який, згадавши про незаконність обрання цих деканів і покаявшись за виданий без врахування цього фактору свій наказ, матиме можливість звільнити достроково з посад тих деканів, які відмовляться виконувати якісь його хибні ініціативи – і боячись цього декани не бунтівники намагатимуться примушувати і деканів бунтівників теж «ходити строєм». 2). Вигоду отримають декани, які, незважаючи на незаконність їх обрання, з 1-го червня 2015 року почнуть отримувати деканську зарплату в межах 6 тисяч гривень за місяць кожний, яка сумарно лише за червень становитиме суму порядку 40 тисяч гривень.
Коли про цю дію ректора опубліковано на моєму сайті mokin.com.ua	Публікація на моєму сайті mokin.com.ua від 08.05.15 р. під назвою: «Генеральна репетиція процедури виборів деканів у ВНТУ»
Документи у підтвердження та їх місцезнаходження	1). Закон України про вищу освіту від 2014 року – цей закон є на сайті Верховної Ради України та на сайті Міністерства освіти і науки України. 2). Документ під назвою: «Зміни та доповнення до Статуту ВНТУ» – цей документ є на сайті Міністерства освіти і науки України. 3). Наказ ректора Грабка №47 від 25.02.15 р., яким до складу Вченої ради університету вводяться 12 нових членів без їхнього попереднього обрання на засіданні Конференції трудового колективу університету та з порушенням термінів висунення кандидатур від структурних підрозділів для балотування в члени Вченої ради університету. 4). Протокол засідання Вченої ради університету, яке відбулося 30 квітня 2015 року, та протокол лічильної комісії щодо обрання деканів факультетів на цьому засіданні – ці протоколи є в справах Вченої ради ВНТУ. 5). Травневий 2015 року наказ ректора Грабка про призначення деканів факультетів – цей утаємничений наказ є у відділі кадрів, планово-фінансовому відділі та у бухгалтерії ВНТУ.

Декілька запитань до ректора ВНТУ Володимира Грабка наприкінці його каденції, обумовлені тим, що він збирається переобиратись на новий термін

Пане Грабко, 8 вересня нинішнього року у вас закінчується термін роботи на посаді ректора ВНТУ, на яку вас було призначено у 2010 році, а

тому 7 жовтня згідно з наказом міністра у нашому університеті відбудуться вибори нового ректора.

Як мені стало відомо, ви також збираєтесь брати участь у конкурсі на заміщення посади ректора ВНТУ, яка стане вакантною після 8-го вересня, аби продовжити своє перебування на ректорській посаді ще на один 5-річний термін. Про це ви збираєтесь оголосити на Загальних зборах колективу нашого університету, які відбудуться напередодні початку нового навчального року.

У зв'язку з цим у мене є до вас три запитання, ваші відповіді на які буде цікаво послухати 28 серпня під час вашого звіту на Загальних зборах колективу університету не лише мені:

1). Що спонукало вас протягом усієї ректорської каденції допускати усі ті порушення як старого так і нового Законів України про вищу освіту, нормативних документів та Статуту ВНТУ, які перераховані у «Переліку», що додається? – Відповіді бажано дати по кожному з допущених вами порушень.

2). Чому ви не виправляли усі ці порушення після того, як я на своєму сайті *mokin.com.ua* вказував вам на них?

3). Оскільки у Статті 55 (Основні посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників ВНЗ та порядок їх заміщення) нині діючого Закону України про вищу освіту вказано, що ректор – це посада науково-педагогічна, а також оскільки у Статті 58 (Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників) цього ж закону у пункті 1 (Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники ВНЗ) вказано, що усі ці працівники – цитую: *«зобов'язані: 5) дотримуватись статуту вищого навчального закладу, законів, інших нормативних правових актів»*, то чому ж ви, який допустив таку велику кількість грубих порушень Закону України про вищу освіту та Статуту ВНТУ, приведених у «Переліку», що додається, прийнявши рішення про участь у конкурсі на заміщення науково-педагогічної посади ректора ВНТУ, вирішили, що для вас «закон не писано», що ви можете дозволити собі брати участь у цьому конкурсі, незважаючи навіть на численні порушення вами норм і цього закону і цього статуту? – Адже ви не можете не розуміти, що навіть якщо міністр, закривши з якихось причин очі на ваші порушення, допустить вас до участі в конкурсі, а колектив університету (вірячи у те, що оскільки міністр вас допустив до участі в конкурсі, то ви маєте його підтримку) обере вас ректором, то ви все-одно будете позбавлені права працювати на цій посаді в судовому порядку, як особа, що була обраною з порушенням чинного законодавства. І тоді доведеться оголошувати нові вибори і додатково відволікати колектив від виконання своїх прямих обов'язків по нормальному налагодженню навчального процесу, як це нині має місце у Національному авіаційному університеті, з нещодавно обраним ректором якого уже навіть був підписаний контракт, але якого міністр звільнив з посади разом з чотирма проректорами, як тільки набули розголосу факти порушення ними чинного законодавства і статуту університету.

Додаток: *Перелік тих дій ректора ВНТУ Грабка, які згідно з визначеннями Закону України «Про запобігання корупції» несуть в собі корупційну складову*.

Лист міністру Сергію Квіту

Міністру освіти і науки України
професору Квіту С.М.
екс-ректора Вінницького національного технічного університету (1989-2010 рр.), а нині професора кафедри ВЕТЕСК ВНТУ, академіка НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, професора Мокіна Бориса Івановича
(домашня адреса: ...
тел. ...
e-mail: borys.mokin@gmail.com)

З А Я В А

Виходячи з того, що 8-го вересня 2015 року завершується термін роботи на посаді ректора Вінницького національного технічного університету професора Грабка Володимира Віталійовича, а також з того, що нині у міністерстві відбувається прийом заяв від претендентів взяти участь у конкурсі на заміщення цієї посади,

п р о ш у В а с, ш а н о в н и й С е р г і є М и р о н о в и ч у,
перш ніж прийняти рішення про допуск до участі в цьому конкурсі нинішнього ректора ВНТУ, професора Грабка, ознайомитись з «Переліком тих дій ректора ВНТУ Грабка, які згідно з визначеннями Закону України «Про запобіганню корупції» несуть в собі корупційну складову» (додається).

При прийнятті рішення прошу врахувати і те, що у Статті 55 (Основні посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників ВНЗ та порядок їх заміщення) нині діючого Закону України про вищу освіту вказано, що ректор – це посада науково-педагогічна, а у Статті 58 (Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників) цього ж закону у пункті 1 (Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники ВНЗ) вказано, що усі ці працівники – цитую: «зобов'язані: 5) дотримуватись статуту вищого навчального закладу, законів, інших нормативних правових актів» – а тому ректор, який допустив таку велику кількість грубих порушень Закону України про вищу освіту та Статуту університету, балотуватись на науково-педагогічну посаду ректора на новий 5-річний термін не має ні морального ні юридичного права.

З повагою *Б.І. Мокін*

Додаток: ***Перелік тих дій ректора ВНТУ Грабка, які згідно з визначеннями Закону України «Про запобігання корупції» несуть в собі корупційну складову.***

25.08.2015 р.

Постскриптум: ніякої відповіді від міністра і на цей лист я не отримав, тож у мене склалося враження, що міністр Сергій Квіт у своїй діяльності теж звик ігнорувати закони, а тому його наш ректор Володимир Грабко цілком влаштовує, оскільки у питаннях ігнорування вимог законодавства гідно наслідує міністра.

Поїздка до Одеси

У четвер 10 вересня 2015 року я взяв участь в роботі Міжнародної наукової конференції "Автоматика – 2015", яку організовує щороку в Україні Національна академія наук України та Національний комітет з автоматичного керування (під егідою IFAC). Цього року вона проходила на базі Одеського національного політехнічного університету, а керував нею Голова НКАК України, академік НАНУ Всеволод Кунцевич.

Згідно з програмою я виступив на пленарному засіданні конференції 10 вересня з науковою доповіддю «*EQUIVALENT TO THE CRITICAL FREQUENCY MATHEMATICAL MODEL OF MINIMUM ORDER FOR A COMPLEX DYNAMIC OBJECT*», яку підготував разом з аспіранткою Іриною Черновою, котра участі в конфереції взяти не змогла, оскільки її донечці ще тільки виповнився один місяць.

Крім мене на пленарному засіданні 10 вересня виступили з науковими доповідями професори Александров, Любчик і Чикрій та з розповіддю для гостей про ОНПУ виступив ректор ОНПУ. професор Оборський.

Після обіду я ще взяв участь в роботі в якості експерта озвучених доповідей на секції 3 «Автоматичне керування в технічних системах» Крім мене в роботі конференції взяла участь від нашого університету ще й доцент кафедри комп"ютерних систем управління Таісія Боровська. На секції 2 «Управління та ідентифікація в умовах невизначеності» вона виступила з доповіддю «Рішення задач управління виробничими системами на базі алгебри оптимального агрегування».

Для поїздки до Одеси і з Одеси до ВІнниці та роботи в конференції протягом 8 годин я витратив рівно 24 години, оскільки поїзд до Одеси із Вінниці вирушає вночі в 0 годин 56 хвилин, прибуває в Одесу о 7-й годині ранку, конференція працювала з 9 години ранку до 17 години дня, поїзд із Одеси до ВІнниці вирушив із Одеси о 18 годин 16 хвилин, а прибув до Вінниці вночі в 0 годин 59 хвилин – дуже зручно.

Тож у рідному університеті я відпрацював повний робочий день у середу 9-го вересня і знову приступив до роботи з 9-ї години ранку 11 вересня, а у відрядженні (за власний рахунок) був лише один робочий день.

Від Одеси враження добре – відремонтовані дороги, усміхнені обличчя людей, спокій.

Мій вклад в дискусію на ФБ 11 вересня 2015 року

Шановні учасники дискусії, не може стати кваліфікованим інженером-електриком чи інженером-механіком студент, який не вивчив комплекс відповідних фахових дисциплін, про які він, складаючи траєкторію отримання вищої освіти, ще навіть уявлення не має. В західних університетах робиться так: якщо ти хочеш стати, скажімо, бакалавром електротехніки, то тобі пропонують включити до своєї освітньої траєкторії на першому курсі один із предметів із однієї групи споріднених, із другої групи споріднених, із третьої групи і т.ін., на другому курсі вибір дисциплін здійснюється за аналогічним алгоритмом. І вся "собака зарита" в тому, що, пропонуючи скажімо вибрати одну із групи з 4 дисциплін, студенту вказують, що, якщо він вибере ту, що під №1, то по ній йому доведеться набирати 3 кредити, якщо ту, що під №2 – то 2 кредити, якщо ту, що під №3 – то 1 кредит, а якщо ту, що під №4 – то 5 кредитів. І студент, мінімізуючи час на набір необхідної кількості кредитів по дисциплінах, про які він ще й уявлення не має, звичайно ж, обирає дисципліну №3, по якій треба набрати лише 1 кредит. Тож, вибравши собі із кожної групи дисципліну з найменшою кількістю кредитів, студент і своє правом вибирати використовує, і складає собі план освоєння спеціальності по бакалаврату, який тютілька в тютільку (переконався я в цьому, аналізуючи такі плани в багатьох європейських і північно-американських університетах) співпадає з тими планами, які у нас затверджуються фаховими комісіями при міністерстві. Тому в інженерії, та й у природничих науках, право вибору дисциплін обмежене фаховими рамками, які задаються групами споріднених дисциплін і кількістю кредитів по кожній. І усяка балаканина суспільствознавців про те, що при освоєнні будь-якої спеціальності можна допустити студенту самому "з чистого листка" вибрати собі перелік навчальних дисциплін, по-перше, не підтверджується канонами західної інженерної освіти, а по-друге, в разі її реалізації приведе до деградації інженерної і природничої вищої освіти, завдяки праці отримавших яку мають змогу користуватись благами цивілізації і ті, хто отримав суспільствознавчу вищу освіту з їх вимогами дозволити усім вибирати ті дисципліни під час університетського життя, які їм по душі.

І ще одне зауваження – стосовно плагіату. Якщо студент хоче стати, наприклад, бакалавром електротехніки, то він зобовязаний вміти спроектувати по абсолютно детермінованому алгоритму електричний генератор, електричний трансформатор, електричну мережу. Щоб кожного студента цієї спеціальності навчити такому проектуванню, в навчальний план вводиться відповідний курсовий проект, по якому викладач пише методичку. І, реалізуючи вказівки викладача, викладені у його методичці, кожен студент виконує проект, в якому відрізняються лише цифри, а слова усі однакові –

тож при перевірці на плагіат усі групи в усі роки, які виконували цей обовязковий для освоєння електротехнічного фаху цілком детермінований проект, будуть звинувачені у плагіаті. Але ж не можна, щоб цей проект кожен студент творив так, як йому заманеться – цьому "заважають" детермінованість конструкції, детермінованість виконуваних функцій і детермінованість фізичних та хімічних законів природи, в них закладених. І при захисті такого проекту, викладач лише з'ясовує – сам усі ці розрахунки студент зробив чи скопіював їх у когось. і про це треба пам"ятати, дисктуючи на тему студентського плагіату і виступаючи з пропозиціями відраховувати з університетів студентів, у яких виявили плагіат.

І ще кілька слів навздогін стосовно пафосних заяв, що вища освіта деградує і що це приведе до втрати державності.

В період з 1917 по 1937 роки в Російській імперії, а потім в Радянському Союзі розстріляли усіх тих професорів і доцентів, які не встигли емігрувати за кордон. У вузи прийшли недоучки на посади викладачів і зовсім не підготовлені молоді люди на місця студентів. Але уже через 10 років після завершення цих масових розстрілів ці недоучки і ця мало що знаюча на старті молодь створили і атому у бомбу і літаки-носії для неї, а ще через 20 років – і термоядерну бомбу, і ракети-носії для неї, і атомні електростанції, і держава у ті роки не була деградуючою.

Тому, переносячи це все на Україну, я вважаю, що і при поганих результатах ЗНО, що свідчить про недоліки шкільної підготовки, і при недостатній мотивації студентів до навчання, і при відсутності високих індексів Гірша в університетських професорів, і при наявності у міністерстві в певний період керівників, які не розуміють, якою повинна бути вища освіта, вища освіта, як організм здатний до адаптації і самовдосконалення, буде виживати і самовдосконалюватись попри усі смертні заклинання на її адресу. І нічого страшного немає в тому, що в чомусь Україна буде досягати європейських стандартів на 5-15 років пізніше, адже ми і стартували у напрямку вдосконалення набагато пізніше. І ми будемо вдосконалювати вищу світу в Україні пропри невіру в це певної кількості професури, переважно суспільствознавчого спрямування.

Зауваження мені від читача ФБ стосовно подвійних стандартів міністерства і моя відповідь на це зауваження

9-го вересня я розмістив у стрічці ФБ інформацію такого змісту – цитую: *«Вчора я у цій стрічці задав запитання першому заступнику міністра освіти і науки Інні Романівні Совсун стосовно того, хто у ВНТУ буде виконувати обов'язки ректора, починаючи з 9-го вересня, оскільки у нині діючого ректора Володимира Грабка термін дії контракту закінчився 8-го вересня, тобто вчора.*

Сьогодні це запитання уже стало не актуальним, оскільки вранці Володимир Грабко повідомив проректорам і деканам, що виконувачем

обов'язки ректора ВНТУ на період до обрання нового ректора керівниками міністерства призначено його.

Але в зв'зку з цим призначенням виникло інше питання – чи не є проявом застосування подвійних стандартів з боку керівників міністерства те, що в один і той же період часу одними і тими ж керівниками міністерства ректор НАУ, професор Кулик, якого уже переобрано колективом на новий термін, відсторонюється від посади ректора у зв'зку з виявленням ряду порушень, перелік яких оприлюдено на сайті "Української правди" вчора, а професора Грабка, який у роки свого ректорства у ВНТУ допустив майже ті ж самі порушення, що і професор Кулик у роки свого ректорства в НАУ, призначено виконувачем обов"язки ректора ВНТУ після завершення терміну дії його контракту?

І хто є тим, наділеним владою покровителем нашого ректора, який порадив міністру Квіту призначити з 9 вересня Володимира Грабка виконувачем обов'зки ректора ВНТУ, незважаючи на допущення Грабком у період ректорства у ВНТУ з 2010 по 2015 роки тих же порушень, за які відсторонено від посади ректора НАУ професора Кулика? – Адже важко повірити у те, що міністр Квіт зі своєї доброї волі одночасно міг прийняти два діаметрально протилежні рішення» – кінець цитати з моєї інформації на ФБ.

А 12-го вересня я отримав зауваження від читача ФБ, в якому мені вказано на безпідставність мого звинувачення на адресу керівників міністерства у подвійних стандартах, оскільки порушення, допущені Грабком, в основному несуть адміністративний характер, а серед порушень, допущених ректором НАУ Куликом є і такі, які носять кримінальний характер, наприклад ті, про які на сайті «Української правди» з посиланням на джерело в міністерстві написано так – *«виявлено, що відповідні посадові особи університету не в повній мірі дотримуються вимоги законодавства України, та не здійснюється якісний внутрішній контроль за станом використання коштів держбюджету. Це та інші дії призвели: до втрат матеріальних активів на загальну суму 115 751,71 тис. грн; фінансових ризиків щодо втрати в подальшому матеріальних активів на суму 115 388,06 тис. грн та неефективного використання бюджетних коштів – на 66 959,20 тисяч гривень. У НАУ мають місце службова бездіяльність відповідальних осіб та незабезпечення відшкодування матеріальної шкоди від втрати матеріальних активів (квартири в житлових будинках на території НАУ; компенсації за використану забудовниками землю, яка знаходилась в постійному користуванні НАУ тощо)»*, – кінець цитати з інформації на сайті УП.

Я не буду коментувати першу частину цієї цитати з сайту АП, тому що, глянувши на мою попередню інформацію на цьому ж сайті, легко підрахувати, що сума *«неефективного використання бюджетних коштів»* у ректора ВНТУ Грабка теж є чималенькою.

А зупинюсь я на останньому реченні з приведеної цитати, яке я процитую у скороченому вигляді ще раз – отож: *«У НАУ мають місце*

незабезпечення відшкодування матеріальної шкоди від втрати матеріальних активів (квартири в житлових будинках на території НАУ; компенсації за використану забудовниками землю, яка знаходилась в постійному користуванні НАУ тощо)».

І саме на тому, що у ректора Грабка такого роду квартирно-земельних порушень не було, наголошує читач ФБ, котрий мені зробив зауваження.

Тож мені для виправдання порівняння ректора ВНТУ Грабка з ректором НАУ Куликом доведеться розповісти і про те, про що я раніше в жодній із своїх інформацій, розміщених на сайті, ще не згадував.

Мова піде про вирішення ректором Грабком питання про передачу в підпорядкування місцевій владі університетського 100-квартирного службового житлового будинку, який у нас іменувався гуртожитком для сімейних викладачів і співробітників і був побудований ще мною у бутність ректором та тоді ж розподілений спільним рішенням ректорату і профкому.

Починав я будувати цей будинок за бюджетні кошти, яких вистачило лише на зведення цегляної коробки будинку. Потім, починаючи з 1994 року, бюджетне фінансування припинилось і продовжував будівництво з дозволу міністерства я за власні кошти університету, які до 2001 року мали статус позабюджетних і були власністю університету. І лише рішенням уряду прем'єр-міністра Ющенка, починаючи з середини 2001 року, ці кошти почали зараховуватись на спеціальний фонд бюджету і після цього ними уже університет без дозволу міністерства не мав права користуватись. Але 7 років (з1994 по 2001 роки) двокорпусний будинок по 50 квартир в кожному корпусі і з уведенням в експлуатацію кожного корпусу окремо будувався виключно лише за власні кошти університету.

І коли будівництво уже було повністю завершеним і квартири розподілені, до мене почали приходити ті, хто отримав квартири у цьому університетському будинку зі статусом службового, з пропозиціями поставити перед міністерством питання про передачу будинку у власність міської влади, аби проживаючі змогли свої квартири приватизувати.

І на вимогу очолюваної інженером Бойком ініціативної групи, створеної із мешканців цього будинку, я звернувся до міністерства з проханням або дати добро на передачу будинку місцевій владі, або дати роз'яснення, чому цього не можна робити.

І я отримав роз'яснення, що передавати університетський службовий житловий будинок міській владі не можна одразу з двох причин: по-перше, тому, що він побудований не лише за бюджетні кошти, але і за власні кошти університету, а тому перш ніж ставити питання про передачу будинку із університетського службового житлового фонду до міського необхідно, щоб мешканці квартир повернули в касу університету ті кошти, які були витрачені університетом на будівництво у період, коли позабюджетні кошти ще не стали спецфондом бюджету. А по-друге, оскільки університет не є власником землі, на якій розташовані його будівлі, а є лише користувачем цієї землі, то перш ніж передавати будинок у міській житловий фонд потрібно спочатку вирішити питання передачі міністерством, яке є

розпорядником землі, до земель міста земельної ділянки під будинком і нормативної прибудинкової території. І це питання буде непросто вирішити, оскільки навіть міністерство без дозволу Держкомзему передавати університетську земельну ділянку у власність міста не може.

Повернувшись з міністерства я попросив проректора з адміністративно-господарської роботи Ковальчука разом з відповідним відділом підрахувати, скільки університет витратив власних коштів у період з 1994 року по 2001 на будівництво цього будинку. Він через деякий час, доповів, що витрачено приблизно 550 тисяч гривень при курсі за 1 долар 5 гривень. Тож в разі передачі будинку місту від мешканців його 100 квартир необхідно буде зібрати і передати в касу університету 550 тисяч гривень, що складало в середньому по 5,5 тисяч гривень з квартири – і це треба було зробити тоді, коли місячна зарплата отримавшого квартиру професора не перевищувала 500 гривень, інженера – 140, лаборанта – 100, а прибиральниці – 80.

Про це все я розповів делегатам Конференції трудового колективу, і ідея передачі будинку місту не набрала такої кількості голосів, з якою можна було б починати квартирне повернення до університетської каси коштів, витрачених з позабюджету університету на будівництво цього будинку, а після повернення коштів виходити на міністерство з проханням підтримати рішення колективу і вирішити з Держкомземом питання передачі до міського земельного фонду земельної ділянки під будинком. А тому я це питання зняв з порядку денного.

Обравшись ректором, у тому числі і за рахунок того, що пообіцяв мешканцям цього будинку, більша половина яких була членами Конференції трудового колективу, яка обирала ректора, передати будинок до міського житлового фонду, професор Грабко скориставшись тим, що ті працівники міністерства, які знали в якому порядку необхідно вирішувати дане питання були звільнені від роботи в міністерстві Дмитра Табачника, за підтримки першого заступника міністра Євгена Суліми, котрий нічого не знав про використання на будівництво власних коштів університету, вирішив питання передачі будинку у житловий фонд міста і без повернення мешканцями квартир, серед яких він був і сам зі своєю сім'єю, коштів, витрачених університетом на будівництво будинку, і без попереднього вирішення з Держкомземом питання про передачу до міського земельного фонду підбудинкової та прибудинкової земельної ділянки.

А тепер давайте ще раз повернемося до тієї цитати, яку я привів вище з інформації на сайті УП стосовно порушень, в яких звинувачується ректор НАУ Кулик – отож: *«У НАУ мають місце ...незабезпечення відшкодування матеріальної шкоди від втрати матеріальних активів (квартири в житлових будинках на території НАУ; компенсації за використану забудовниками землю, яка знаходилась в постійному користуванні НАУ тощо)»*.

Після ознайомлення з матеріалом, викладеним вище, я сподіваюсь, мене уже ніхто не стане звинувачувати у тому, що я приписую ректору

ВНТУ Грабку лишнє у порівнянні з викладеним стосовно ректора НАУ Кулика.

Постскриптум: я хотів розмістити цей матеріал на своєму сайті ще 14 вересня, але потім передумав, оскільки вже розпочалася передвиборча кампанія по виборам ректора нашого університету, і ця публікація могла бути розціненою членами нашого колективу як бажання зменшити шанси Володимира Грабка бути переобраним ректором ще на один термін. Тож я не став публікувати цей матеріал на сайті одразу ж після його створення, а потім він втратив актуальність. Але у своїй електронній книзі я вирішив цей матеріал усе-таки розмістити.

Знайомтесь з передвиборчою програмою професора Віталія Мокіна

Шановні читачі мого сайту, напевне більшість із вас знають, що 7 жовтня 2015 року у Вінницькому національному технічному університеті відбудуться вибори ректора, оскільки 5-річний термін повноважень нинішнього уже екс-ректора Володимира Грабка, завершився 8-го вересня.

А о 18 годині 20 вересня завершився термін подачі до міністерства заяв і супровідних документів від науково-педагогічних працівників, котрі бажають взяти участь в конкурсі по обранню ректора ВНТУ, серед яких є і 41-річний завідувач кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки нашого університету, доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, котрий, працюючи на протязі 14 років одночасно на громадських засадах ще й директором Інституту магістратури, аспірантури та докторантури у період, коли суміщення двох посад з адміністративно-управлінськими функціями ще дозволялось, довів, що він є ефективним університетським менеджером, оскільки в усі роки, коли він виконував функції директора вище вказаного інституту, ефективність аспірантури в нашому університеті перевищувала середню по МОН втричі.

Успішно зарекомендував себе професор Віталій Мокін і у сфері міжнародного співробітництва як експерт ОБСЄ, ЮНЕСКО, ЄС і ООН та виконавець міждержавних наукових проектів від України, пов'язаних з розробкою і впровадженням геоінформаційних систем екологічного моніторингу річок Дніпро, Дністер, Прип'ять, Тиса та Сіверський Донець, які протікають по території кількох держав.

Як завідувач кафедри Віталій Мокін ліцензував магістратуру та успішно пройшов акредитацію спеціальності «Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг» з комп'ютерних наук, яка має місце у тому переліку спеціальностей вищої освіти, термін дії якого через кілька років закінчується, та успішно пройшов ліцензування бакалаврського напряму підготовки фахівців «Системний аналіз» в галузі інформаційних технологій, яка є у переліку спеціальностей, уведеному після прийняття нового Закону України про вищу освіту, що свідчить про його вміння забезпечувати успішну реалізацію освітніх планів та швидко адаптуватись до нових умов.

Залучаючи до виконання госпдоговірної науково-дослідної тематики на замовлення різних установ та організацій щороку десятки студентів старших курсів та аспірантів з оплатою за виконану роботу, Віталій Мокін демонструє свою повагу до талановитої студентської молоді та надає їй можливість не лише проявити свої знання на практиці, але і, не виходячи за межі університету, заробити додаткові кошти на своє життєзабезпечення.

За роки своєї роботи в університеті для забезпечення студентів підручниками та навчальними посібниками, що віддзеркалюють останні досягнення науково-технічного прогресу, по навчальних дисциплінах, які викладав і викладає він та його кафедра, професор Віталій Мокін написав кілька грифованих підручників і два десятки навчальних посібників з вільним доступом до їх електронних копій на сайті кафедри.

Працюючи в двох наукових спеціалізованих вчених радах по захисту докторських дисертацій, у тому числі і в раді, що працює в Національній академії наук України, доктор технічних наук Віталій Мокін демонструє нам, що він добре розуміється і на проблемі підготовки наукових кадрів.

Сьогодні о 19 годині, тобто уже після завершення терміну подачі заяв на участь у конкурсі по обранню ректора ВНТУ, професор Віталій Мокін, як претендент на участь у цьому конкурсі, надіслав мені електронною поштою проект програми свого баченням шляхів розвитку ВНТУ у період з 2016 по 2020 роки, аби отримати від мене, як екс-ректора, її оцінку.

Ознайомившись з проектом програми розвитку ВНТУ на 2016-2020 роки, запропонованої професором Віталієм Мокіним, я, який сповідує ідеологію прозорості і відкритості, вирішив розмістити головні тези цієї програми на своєму сайті, аби дати можливість і вам, шановні читачі мого сайту, побачити з чим він йтиме на вибори в разі, якщо його допустять до участі в конкурсі. І я запрошую вас, шановні читачі мого сайту, в разі, якщо після ознайомлення з цими тезами у вас виникнуть пропозиції, аби Віталій Мокін включив до своєї програми і ще якість корисні для розвитку нашого університету положення, надсилати їх на електронну адресу мого сайту, а я обіцяю передати ваші пропозиції йому для доповнення ними його програми.

Отож читайте –

ГОЛОВНІ ТЕЗИ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ ПРОГРАМИ
Мокіна Віталія Борисовича
претендента на участь в конкурсі по обранню ректора ВНТУ, д.т. н, професора, зав. кафедри КЕЕМІГ, 1974 р. народження, українця, який має 14-річний досвід керівництва (на громадських засадах) Інститутом магістратури, аспірантури та докторантури

У разі офіційного допущення мене до участі в конкурсі по обранню ректора ВНТУ та обрання ректором зобов’язуюсь реалізувати наступні заходи:

Для покращення управління університетом та розвитку автономії

1. До кінця 2015 року організувати розроблення, широке обговорення та затвердження Перспективного плану розвитку ВНТУ на 2016-2020 роки, який відповідатиме університету зі статусом національного, та приступити до реалізації цього плану.

2. Відповідно до ст. 29 Закону України про вищу освіти домогтись виділення щорічно коштів для провадження наукової і науково-технічної діяльності в обсязі, не меншому 10% від річних видатків., як це передбачено законодавством для університетів зі статусом національного.

3. Домогтись дозволу здійснювати підготовку фахівців за власними експериментальними освітніми програмами та навчальними планами.

4. Розпочати формування на базі університету інноваційних структур: науково-технологічного парку та бізнес-інкубатора на засадах поєднання інтересів високотехнологічних компаній, науки, освіти, бізнесу та держави.

5. Змінити концепцію керування університетом, взявши за основу максимальну прозорість та відкритість у питаннях використання коштів та прийнятті рішень ректором, ректоратом і Вченою радою, запровадивши попереднє публічне обговорення на веб-сайті університету проектів цих рішень та врахування пропозицій, отриманих в результаті обговорення.

6. Створити університетську автоматизовану веб-систему з доступом до неї будь-якого члена колективу для отримання ним будь-якої необхідної йому інформації про діяльність підрозділів університету і посадових осіб.

Для покращення освітньої діяльності

1. Забезпечити перехід науково-педагогічних працівників на 600 годин річного аудиторного навчального навантаження вже з 2016-2017 н.р.

2. Забезпечити включення до нормативної кількості годин аудиторного навчального навантаження кожному науково-педагогічному працівнику усіх годин за переліком, затвердженим законодавством України, у т.ч. годин консультацій та годин викладання дисциплін у малокомплектних групах.

3. Організувати переведення навчального процесу на новий перелік напрямів підготовки та сприяти адаптації випускових кафедр до них.

4. Повернути апробовану нами в попередні роки інноваційну технологію безперервної підготовки науковців через магістратуру та аспірантуру шляхом розробки і впровадження науково-освітніх програм та планів згідно пункту 5 статті 5 Закону України про вищу освіти щодо ступеню магістра, яким передбачено, що освітньо-наукова програма магістра обов’язково повинна включати дослідницьку (наукову) компоненту на рівні, не меншому 30%, а обсяг цієї програми повинен складати 120 кредитів і виконуватись протягом 2 років.

5. Створити окремий підрозділ, який буде здійснювати централізовано оформлення усіх видів ліцензійних та акредитаційних справ та буде розвантажувати випускові кафедри від рутинної роботи по оформленню загальноуніверситетської документації.

6. Запровадити систему надбавок до зарплати науково-педагогічним працівникам як надбавок за виконання особливо важливої роботи за впровадження інноваційних освітніх засобів і технологій та значний внесок у профорієнтаційну діяльність, у тому числі:

- за проведення відкритих лекцій у ВНТУ іноземною мовою;
- за розв'язання питань створення та введення у навчальний процес нових сучасних технічних засобів навчання;
- за сприяння передаванню іншими установами на безкоштовній умові та введення у навчальний процес сучасного ліцензованого програмного забезпечення для комп'ютерної техніки;
- за публікацію статей рекламного для нашого університету та профорієнтаційного характеру у республіканських виданнях («Освіта України», «Дзеркало тижня» тощо) та за виступи аналогічного характеру на обласному та республіканському телебаченні;
- за ведення науково-освітніх та профорієнтаційних веб-ресурсів чи блогів про успіхи та значні досягнення вчених, викладачів, студентів, аспірантів, докторантів та працівників ВНТУ, з високою щоденною відвідуваністю.

7. Повернути традицію, що існувала до 2010 року, виплати гонорарів за розроблення грифованих навчальних посібників та технологій дистанційної форми навчання.

8. Усунути додаткове цензурування навчально-методичної літератури після її затвердження Методичною радою та розширити штат редакторів, що послужить суттєвому прискоренню процесу видання.

9. Зобов'язати Головний центр організації та методичного забезпечення навчання та Комп'ютерний інформаційно-видавничий центр створити умови для отримання електронними навчальними посібниками з грифом Вченої ради університету шифрів ISBN, без присвоєння яких вони не є навчальними посібниками, а лише електронними конспектами лекцій.

Для покращення наукової діяльності

1. Реорганізувати діяльність науково-дослідної частини з метою:

- відслідковування працівниками НДЧ вітчизняних і міжнародних тендерів та грантів на наукові і проектні розробки, надання допомоги у формуванні міжгалузевих команд вчених ВНТУ для виконання робіт, оформлення та супроводження усієї документації, тобто для створення умов, щоб вчені відповідали, головним чином, лише за зміст та якість виконання проектів;
- забезпечення максимальної прозорості конкурсів науково-дослідних проектів та грантів шляхом публікування на локальному сайті ВНТУ текстів проектів, критеріїв оцінювання, текстів рецензій (без розголошення імені рецензентів) та результатів оцінювання конкурсною комісією;
- забезпечення повної прозорості усіх надходжень і витрат коштів, що надходять до НДЧ, шляхом розміщення інформації про них на сайті ВНТУ;

- організації передавання для участі в 2-му турі конкурсу з держбюджетної тематики до МОН України усіх проектів, які отримали оцінку, вищу граничної, встановленої міністерством;
- створення багатомовного веб-сайту з рекламування наукових розробок вчених ВНТУ та результатів їх впровадження.

2. Протягом 3-х років домогтись входження до наукометричних баз Scopus чи Web of Science не менше двох наукових журналів із числа тих, що видаються в нашому університеті.

3. Після уведення нового переліку наукових спеціальностей домогтись перезатвердження усіх, нині діючих, спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій здобувачами наукових ступенів.

4. Повернути систему надбавок до зарплати науково-педагогічним працівникам, що існувала до 2010 року, за високі досягнення у праці, за складність і напруженість та за виконання особливо важливої роботи, якою передбачити уведення однієї чи кількох із цих надбавок:

- за внесок наукових керівників аспірантів (докторантів) в ефективність роботи аспірантури (докторантури) ВНТУ;
- за вчасний захист дисертації після завершення аспірантури (докторантури) у ВНТУ;
- за створення дослідних зразків нової наукової продукції, придатних для демонстрування на різних виставках;
- за участь у роботі спецрад університету;
- за наукове керівництво госпдоговірних НДР сумарним обсягом, не меншим 30 тис. грн. на рік;
- за отримання патентів та свідоцтв про реєстрацію авторських прав;
- за опублікування статей у журналах із наукометричних баз Scopus та Web of Science та за підвищення значення індексу Гірша (Хірша) у цих базах.

5. Повернути практику, що існувала до 2010 року, стосовно відшкодування витрат науково-педагогічним працівникам, докторантам, аспірантам і талановитим студентам за відрядження на наукові конференції.

6. Повернути практику, що існувала до 2010 року, видавати монографії вчених ВНТУ в університетському КІВЦ за кошти університету.

7. Максимально розвантажити науковців від підготовки та ведення рутинної документації, яку може вести допоміжний персонал.

8. Створити стартап-інкубатор, орієнтований на творчу молодь, передусім у сфері інформаційних технологій, що потребує, в першу чергу, не фінансової, а консультативно-юридично-організаторської підтримки.

9. Створити умови для написання дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук для викладачів кафедр, де завідувачі вже переобрались на другий термін, для підготовки достойної заміни в рамках нормативних вимог до університету зі статусом національного.

Для покращення міжнародної діяльності та іміджу університету

1. Організувати процедуру отримування грантів науково-педагогічними та науковими працівниками для стажування у провідних ВНЗ за кордоном.

2. Сприяти входженню університету в університетські консорціуми, що створюються для виконання міжнародних освітніх проектів.

3. Створити організаційну базу для функціонування в університеті курсів підвищення знань англійської мови серед науково-педагогічних працівників та аспірантів (на безкоштовній основі).

4. Шляхом уведення надбавок відповідальним на факультетах (інститутах) за оперативне оновлення інформації сприяти створенню сучасного багатомовного сайту університету та підрозділів, орієнтованого, в першу чергу, на абітурієнтів, у т.ч. іноземців усіх країн, що у нас навчаються, та замовників міжнародних проектів.

5. Організувати запрошення іноземних професорів для англомовного викладання окремих дисциплін.

6. Нарощувати потенціал програми обміну студентами і науково-педагогічними працівниками з університетами інших країн.

7. Повернути ВНТУ в 20-ку кращих університетів України за рейтингом ТОП-200 Україна, до якого він входив до 2010 року.

Для нарощення покращень в соціальній сфері та матеріальній базі

1. Повернути традицію, що існувала до 2010 року, за кожної 5-річної ректорської каденції будувати по 50 квартир для працівників університету.

2. Розпочати модернізацію спортивно-оздоровчого табору біля с.Степашки за кошти інвесторів і спонсорів.

3. Домогтись виділення коштів міністерством і здійснити капітальний ремонт одного із найстаріших студентських гуртожитків – гуртожитку №2.

4. Розпочати реконструкцію системи забезпечення теплом будівель університету шляхом доповнення її сонячними батареями і тепловими насосами.

5. Відродити програму, зупинену після 2010 року, заміни старих вікон, які не тримають тепло, в будівлях університету на сучасні метало-пластикові, виготовлені студентами під час практикуму в університетських майстернях.

6. Відродити програму, зупинену після 2010 року, фінансування модернізації навчальних меблів за технологіями, розробленими в університеті.

7. Повернутись до реалізації системи енергоощадного освітлення за технологією, розробленою в школі професора В.П. Кожем’яки.

8. Відродити виробництво під час лабораторного практикуму студентів будівельних спеціальностей тротуарної плитки та її використання для поліпшення тротуарів на території університету.

9. Повернути систему надбавок до зарплати працівникам адміністративно-управлінської, навчально-допоміжної та обслуговуючої

сфер університету за високі досягнення у праці, за складність і напруженість та за виконання особливо важливої роботи, що існувала до 2010 року.

10. Віднайти джерела надходження коштів до університетського ендаумент-фонду та забезпечити його прозоре використання. – Кінець передвиборчої програми.

Як бачите, шановні читачі, плани у Віталія Мокіна в разі обрання його ректором ВНТУ є масштабними, тож не дивно, якщо у когось із вас під час ознайомлення з ними виникне думка – чи є якісь гарантії виконання цих планів, і хто виступатиме гарантом.

З цього приводу я дам вам таку відповідь – гарантом дотримання Віталієм Мокіним озвученого у передвиборчій програмі є я – Борис Мокін – екс-ректор, який очолював наш вищий навчальний заклад з 1989 по 2010 роки, перетворивши спочатку Вінницький політехнічний інститут у Вінницький державний технічний університет, а потім спромігшись так організувати роботу, що ВДТУ отримав від Президента України статус національного, перетворившись у ВНТУ, та увійшов у 20-ку кращих університетів України за рейтингом *«ТОП-200 Україна»*, в якій тримався по 2010 рік; екс-ректор, який відкрив 5 спецрад по захисту кандидатських і докторських дисертацій та 5 наукових журналів для публікації наукових результатів здобувачів наукових ступенів і вчених звань; екс-ректор, який призначав надбавки до зарплати усім, хто досягав високих результатів; екс-ректор, який вручив ключі від збудованих ним квартир 250 працівникам університету; екс-ректор, який умів будувати не лише навчальні корпуси, а і житлові будинки та умів розв’язувати усі університетські проблеми.

І в якості радника ректора я допоможу уже не юному, але ще і не старому професору Віталію Мокіну, який перебуває у розквіті творчих сил, швидко адаптуватись до ректорських функцій і виконати усі свої передвиборчі обіцянки, оскільки його цілеспрямованість, освіченість, інтелігентність і толерантність будуть доповнюватись моїм досвідом і умінням розв’язувати складні управлінські задачі, моїм авторитетом в столичних кабінетах та моїми діловими зв’язками в середовищі людей, які причетні до розв’язання фінансових проблем.

Знайомтесь ближче з кандидатом в ректори ВНТУ Віталієм Мокіним

28 вересня міністерство надіслало до нашого університету затверджений список кандидатів в ректори, яких виявилось п’ятеро – усі доктори наук, професори – це нинішній ректор Володимир Грабко, це два завідувачі кафедр – Віталій Мокін та Олександр Осадчук, це директор Інституту екології Василь Петрук і це директор Центру інформаційних технологій Юрій Яремчук.

Оскільки я є довіреною особою кандидата в ректори Віталія Мокіна, то на своєму сайті даю більш повну інформацію саме про нього.

Віталій Мокін народився 3-го вересня 1974 року, тобто 41 рік тому, у місті Вінниці. Закінчив Вінницьку фізико-математичну гімназію №17, потім Вінницький державний технічний університет. Кандидатську дисертацію з технічних наук захистив у 25 років ще до завершення навчання в аспірантурі, а докторську дисертацію на тему "Математичні та геоінформаційні моделі для моніторингу річкових вод та управління процесами їх очищення" зі спеціальності "Математичне моделювання та обчислювальні методи" написав без вступу до докторантури і захистив у 2006 році, тобто у неповні 32 роки, а вчене звання професора отримав роком пізніше – у 2007 році.

Нині Віталій Мокін є членом Громадської ради при Міністерстві екології та природних ресурсів України (Мінприроди) та при ній – Головою Комісії з питань освіти, науки та євроінтеграції і Головою міжкомітетської Комісії з впровадження інформаційних технологій у систему управління довкіллям та природокористуванням, він є заступником з управління водними ресурсами голови Комітету з питань управління відходами та ресурсами, членом Комітету з питань охорони природних ресурсів та заповідної справи, членом Комісії по Програмі "Горизонт 2020" (на громадських засадах). Він є членом Науково-технічної ради ДержводагентстваУкраїни, членом Басейнової ради Дніпра, в якій керує секцією з автоматизації та впровадження геоінформаційних технологій в систему управління водними ресурсами, та членом Басейнової ради Десни (примітка: до басейнових рад входять заступники голів облдержадміністрацій та облрад, начальники управлінь водних ресурсів, обласних департаментів екології та природних ресурсів та держекоінспекцій областей, які розташовані у басейні річки, а також провідні науковці та представники громадськості, діяльність яких стосується цього басейну). Він є також членом Басейнової ради Південного Бугу та Головою Науково-технічної ради у ній.

Протягом 2009-2010 рр. Віталій Мокін був радником міністра охорони навколишнього природного середовища України (на громадських засадах), а починаючи з 2009 року і понині він є Радником Голови Державного агентства водних ресурсів України (на громадських засадах). Одночасно він є членом технічної координаційно-експертної ради з питань інформатизації при міському голові м. Вінниця, котра була створена ще у 2010 році міським головою Володимиром Гройсманом, а також – теж із 2010 року – є членом дорадчого комітету при Вінницькій міськраді зі сталого енергоефективного розвитку міста Вінниці.

Завідує кафедрою комп’ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки (попередня назва – Моделювання та Моніторингу Складних Систем – *http://mmss.vntu.edu.ua/*) у ВНТУ Віталій Мокін з 2006 р. – кафедра є випусковою з напряму "Системний аналіз" за ліцензією, отриманою у 2015 році, та спеціальності "Комп’ютерний еколого-економічний моніторинг", акредитованою для підготовки спеціалістів та магістрів з напряму "Комп'ютерні науки" теж у 2015 році.

З 2000 по 2014 роки Віталій Мокін виконував обов'язки (за суміщенням) директора Інституту магістратури, аспірантури та докторантури (ІнМАД) і пішов з цієї посади за власним бажанням відповідно до вимог Закону України про вищу освіту, який забороняє суміщати дві адміністративні посади. За час його директорства в ІнМАД у спецрадах цього інституту було успішно захищено 322 дисертації, з яких: кандидатських – 297; докторських – 25 і жодна дисертація не була відхилена після захисту під час подальшого розгляду у ВАК/МОНМС/МОН. За спеціальними науково-освітніми навчальними планами було підготовлено більше 1000 магістрів, з яких майже половина стали кандидатами наук і завдяки яким ефективність аспірантури ВНТУ була у 2-3 рази вищою у порівнянні з середньою по Міністерству освіти і науки України.

Широкою є міжнародна діяльність Віталія Мокіна. За наказом міністра охорони навколишнього природного середовища України №196 від 31.05.2005р. він був призначений старшим експертом від України у 2-х проектах TACIS "Управління басейнами трансграничних річок: Фаза 2 для басейну Сіверського Донця" та "Управління басейнами трансграничних річок: Фаза 2 для ріки Прип'ять". У 2007 році був затверджений Єврокомісією членом Міжвідомчої робочої групи з розгляду Державної програми моніторингу довкілля України та призначений експертом проекту ПРООН/ГЕФ «Реалізація Стратегічної програми дій для басейну Дніпра з метою зменшення забруднення стійкими токсичними забруднюючими речовинами». У 2008-2012 рр. був експертом від України проекту ОБСЄ та Європейської економічної комісії ООН «Дністер-ІІІ», а з 2014 р. і понині є експертом проекту ОБСЄ. "Зміна клімату та безпека в басейні р. Дністер". Протягом 2009-2014 рр. був експертом україно-шведського проекту зі створення Плану управління річковим басейном Південного Бугу відповідно до вимог Водної Рамкової Директиви ЄС. Проект завершився у жовтні 2014 р. виходом у друці монографії “План управління річковим басейном Південного Бугу: аналіз стану та заходи” (українською та англійськими мовами). Віталій Мокін є співавтором таких видань за кошти ООН, Єврокомісії та країн ЄС: видання «Методики гідрографічного та водогосподарського районування території України відповідно до вимог Водної рамкової директиви Європейського Союзу» та карти «Водогосподарське районування території України» і «Гідрографічне районування території України» за фінансування за підтримки проекту ЄС, 2012-2013 рр.; «Басейн річки Дністер: Екологічний атлас» (2010-2012 рр.) за підтримки проекту ООН, ОБСЄ; «Екологічний атлас басейну річки Південний Буг» за підтримки проекту Wetlands International (Нідерланди) (2006-2009 рр.).

Напрямки наукової діяльності Віталія Мокіна: методологія та технології створення і впровадження інформаційних систем для екологічного моніторингу, контролю, моделювання, прогнозування та управління станом довкілля і природокористуванням; застосування сучасних інформаційних технологій, у т.ч. геоінформаційних технологій, у різних галузях, технології

електронного урядування, створення систем підтримки прийняття рішень та ін.

В якості наукового керівника виконав більше 40 НДР, переважно госпдоговір них, на замовлення ООН, Єврокомісії, Мінприроди, Держекоінспекції, Держводагентства, МОЗ, Мінпаливенерго, МОН України та облдержадміністрацій і обласних управлінь Вінницької, Донецької, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської та Сумської областей. В результаті у кожній області України впроваджено і використовується по декілька розроблених під його керівництвом різних інформаційних систем.

Він є автором 358 публікацій, у тому числі 8-х монографій (одна, спільна зі шведами, є українською мовою та перекладена ще й англійською мовою), більше 100 статей, біля 50 публікацій у виданнях з міжнародних наукометричних баз даних, у т.ч. SCOPUS (видання США та ЄС), 4 підручників із грифом МОН України, більше 20 посібників, у т.ч. 2-х із грифом МОН України, має 40 свідоцтв про реєстрацію авторських прав на комп'ютерні програми та бази даних.

Віталій Мокін є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій зі спеціальностей 01.05.02 – математичне моделювання та обчислювальні методи та 05.13.06 – інформаційні технології (у ВНТУ з 2007 р. та в Інституті телекомунікацій та глобального інформаційного простору НАН України з 2009 р.).

Підготував 5 кандидатів наук. Нині має 3 аспірантів зі спеціальностей 01.05.02 – математичне моделювання та обчислювальні методи, 05.13.06 – інформаційні технології та 21.01.06 – екобезпека.

На очолюваній кафедрі у ВНТУ Віталій Мокін викладає дисципліни: «Моделі та методи прийняття рішень в еколого-економічних системах», «Інформаційні технології моніторингу екологічних і соціально-економічних процесів», «Моделювання і прогнозування стану довкілля», «Моніторинг довкілля», «Системний аналіз» та ін., а також керує магістерськими, дипломними та бакалаврськими роботами студентів.

Віталій Мокін першу свою нагороду за наукове дослідження з дискретної математики – Золоту медаль Національної академії наук України для молодих дослідників – отримав ще будучи студентом 2-го курсу університету. Він є Лауреатом Премії Кабінету Міністрів України за внесок молоді у розбудову держави в номінації "За наукові досягнення" (постанова Кабінету Міністрів України №487 від 21.06.2005). Отримав Почесну Грамоту Кабінету Міністрів України № 19831. Стипендіат Верховної Ради України (Постанова Верховної Ради України № 498-VI від 4.09.2008 "Про призначення у 2008 році іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених"). Нагороджений знаком "За наукові досягнення" (наказ міністра освіти і науки України № 453-к від 15 травня 2007 р.).

Багато часу приділяє Віталій Мокін роботі з молоддю. Він є співголовою оргкомітету та журі II Міжнародного конкурсу найкращих робіт

з комп'ютерного моніторингу стану довкілля України серед учнів та студентів (під патронатом Громадської ради при Мінприроди України) у 2015 р. (*http://ecomon.vntu.edu.ua/*). У 2014 р. був співголовою першого такого конкурсу (тоді він стосувався ще й молодих вчених), а у 2008, 2012 та 2013 роках був співголовою оргкомітету та журі Вінницьких обласних конкурсів з моніторингу довкілля серед учнів та студентів (є автором ідеї проведення таких конкурсів), які проводив у ВНТУ спільно з регіональними підрозділами Мінприроди та МОН України. З 2011 р. Віталій Мокін є членом Міжнародної благодійної організації «Фундація «Зелений КІТ» («КІТ» у назві – це скорочення від слів «Комунікаційно-Інформаційні Технології»). Був членом журі Міжнародного конкурсу молодих користувачів ГІС від *ESRI* (США).

Де можна прочитати про **Мокіна Віталія Борисовича**:

- ***Scopus Author ID:*** *21741188200*
  http://www.scopus.com/authid/detail.url?authorId=21741188200
- ***Researcher ID:*** *G-4925-2015*
  https://www.researcherid.com/Workspace.action
- ***ORCID:*** *0000-0003-1946-0202 (http://orcid.org/0000-0003-1946-0202)*
- ***РИНЦ Author ID:*** *710394*
  http://elibrary.ru/author_items.asp?authorid=710394
- ***Профіль у Google Scholar:***
  https://scholar.google.com.ua/citations?user=B9mranwAAAAJ&hl=uk
- ***Профіль у програмі "Горизонт 2020":***
  http://eeca-ict.eu/index.php/competence
- ***Профіль у мережі вчених Research Gates:***
  https://www.researchgate.net/profile/Vitalii_Mokin
- ***Сторінка у мережі LinkedIn:***
  https://www.linkedin.com/hp/?dnr=zmDDEcKZcTwvr-VHzmxzEc5IKbwAP3fmBgrQ

Легко бачити, шановні читачі і виборці ВНТУ, що Віталій Мокін, ставши ректором Вінницького національного технічного університету і ректорські обов’язки буде виконувати не менш плідно і продуктивно, а тому я запрошую усіх вас 7 жовтня у день виборів ректора у ВНТУ, які відбудуться в часовому проміжку вд 9-ї до 15-ї години дня в залі засідань Вченої ради університету, проголосувати саме за нього. Що ж до передвиборної програми кандидата в ректори ВНТУ Віталія Мокіна, то з нею ви можете ознайомитись в моїй попередній інформації на цьому ж сайті, опублікованій 20 вересня ще в статусі проекту програми претендента на участь у конкурсі по обранню ректора ВНТУ.

Короткий репортаж про вибори ректора ВНТУ

Годину тому завершилися вибори ректора Вінницького національного технічного університету, в яких в якості кандидатів взяли участь 5 докторів наук, професорів – це нинішній ректор Володимир Грабко, це два завідувачі

кафедр Віталій Мокін і Олександр Осадчук, це директор інституту екології Василь Петрук і це директор одного із центрів науково-дослідної частини університету Юрій Яремчук.

Кандидати на посаду ректора по віку розбились на дві групи, до першої із яких варто віднести Володимира Грабка і Василя Петрука, яким уже далеко за 50 років, а до другої – Віталія Мокіна і Юрія Яремчука, кожному із яких цього року ще тільки виповнився 41 рік, та Олександра Осадчука, який за них старший лише на 5 років.

Голосували за одну із цих 5-и кандидатур з 9-ї години ранку до 15 години дня 735 виборщиків, серед яких були усі викладачі і наукові співробітники та виборні делегати від студентів і адміністративно-допоміжного персоналу.

У підсумку Володимир Грабко набрав 429 голосів, Василь Петрук – 130, Віталій Мокін – 60, Олександр Осадчук – 29, а Юрій Яремчук набрав 25 голосів. 8 виборців проголосували проти всіх, один бюлетень виявився зіпсованим і не прийшли голосувати 53 виборці. Тож ректором ВНТУ на другий 5-річний термін обрано Володимира Грабка, який набрав 58,36% голосів виборців.

Через 5 років Володимир Грабко уже не матиме права балотуватися на посаду ректора, оскільки Законом України про вищу освіту нині ректором працювати дозволяється не більше двох 5-річних термінів, а Василю Петруку уже буде далеко за 60 років, тобто він уже буде пенсіонером, а тому за посаду ректора у 2020 році у першу чергу боротимуться Віталій Мокін і Юрій Яремчук, кожному із яких на той час виповниться по 46 років, та Олександр Осадчук, якому виповниться 51 рік – тож для цих трьох участь у нинішніх виборах можна вважати генеральною репетицією перед виборами 2020 року.

А сьогоднішні вибори пройшли у спокійній діловій обстановці, без порушень і були добре організовані. Лічильна комісія працювала на очах у спостерігачів і тих із кандидатів, які виявили бажання при підрахунку голосів бути присутніми.

Звичайно, якби я захотів, то міг би через адміністративний суд скасувати результати цих виборів, як таких, що були проведені нелегітимною виборчою комісією за нелегітимним положенням про вибори ректора, адже і склад виборчої комісії і положення про вибори ректора були затверджені нелегітимним складом Вченої ради університету, у котру в порушення Закону України про вищу освіту ректор Володимир Грабко у лютому 2015 року своїм наказом ввів 12 нових членів, не дочекавшись затвердження змін до Статуту університету, які набули чинності лише у квітні, та проігнорувавши і процедуру висунення цих 12 нових членів їхніми структурними підрозділами і таємне голосування за включення їх до складу Вченої ради делегатами Конференції трудового колективу. Але, розуміючи, що якщо я через рішення адміністративного суду скасую волевиявлення колективу, що побажав і в наступні 5 років бачити своїм ректором Володимира Грабка, то на тих виборах ректора, які необхідно буде

проводити достроково після вступу в силу рішення суду, Віталій Мокін не отримає підтримки колективу, обуреного моїм зверненням до суду, а тому і немає сенсу з цього приводу до суду йти.

Хоче колектив мати своїм ректором Володимира Грабка ще 5 років, нехай має. І якщо колективу університету необхідно ще 5 років для того, щоб він зрозумів, що майбутнє університету за такими ректорами як Віталій Мокін, то ці 5 років колективу для дозрівання треба надати.

Ні! Не даремно! І ось чому!

16 жовтня у мене відбулася цікава розмова з одним із професорів нашого університету, який піддав сумніву доцільність моїх критичних висловлювань на сайті на адресу ректора Грабка. І мотивував він свій сумнів тим, що оскільки ніяких наслідків ця критика не принесла, то можна вважати, що мій критичний запал було потрачено даремно.

У відповідь йому я сказав: *«Ні! Не даремно! І ось чому!»*

По-перше, я запропонував професору згадати, як я критикував ректора Грабка за те, що він ліквідував факультети, і як, не витримавши цієї критики, що звучала на моєму сайті упродовж кількох років, він таки відновив факультети, повернувши нашому університету європейську структуру. Тож виходить, що ця критика принесла позитивний результат.

По-друге, я запропонував професору згадати, як я критикував ректора Грабка за те, що він, ігноруючи вимоги нового Закону України про вищу освіту, яким, починаючи з 6 вересня 2014 року, заборонялось в університеті посідати на будь-яких засадах дві посади з адміністративно-управлінськими функціями, продовжував і після 6 вересня і сам виконувати ще й обов’язки завідувача кафедри, і дозволяв бути ще й завідувачами кафедр і проректорам та деканам, але через півроку після вступу в силу цього закону під градом моїх нагадувань про необхідність його дотримуватись таки склав з себе повноваження завідувача кафедри і змусив проректорів та деканів також скласти з себе повноваження завідувачів кафедр. Тож виходить, що і ця критика принесла позитивний результат.

По-третє, я запропонував професору згадати, як я критикував ректора Грабка за те, що він за рахунок подвоєння встановленої самим собі додаткової надбавки довів свою ректорську зарплату до розміру у 20 тисяч 338 гривень на місяць, чим перевищив на 4 тисячі гривень дозволену йому нормативними документами подвійну зарплату у розмірі 16 тисяч гривень, і як, не витримавши цієї критики, що звучала на моєму сайті майже рік, він таки зменшив розмір своєї зарплати до 16 тисяч гривень, скасувавши оту встановлену раніше самим собі додаткову надбавку, яка за рахунок подвоєння виводила його зарплату протягом 2013 року і частини 2014 року за межі 20 тисяч гривень. Тож виходить, що і ця критика принесла позитивний результат, оскільки завдяки їй було досягнуто в перерахунку на рік майже 50 тисяч гривень економії коштів спецфонду університету, які стало можливим після цього витратити на інші цілі. Тож, якби в кожному із 300 українських

державних вищих навчальних закладів знайшовся мій послідовник, який би у такий же спосіб теж приніс своєму ВНЗ річний економічний ефект у 50 тисяч гривень, то у системі вищої освіти було б зекономлено 15 мільйонів гривень, які можна було б витратити на інші цілі. То хіба таку критику можна вважати даремною?

Але є ще й інший наслідок у цієї критики – знаючи, що я уважно стежу за законністю рішень, що ним приймаються, ректор Грабко в останній час почав більш уважно ставитись до перевірки того, чи не виходять його рішення за межі правового поля. А це теж дає привід вважати, що моя критика не пропала даремно.

Однак, вислухавши приведені вище аргументи, мій співрозмовник зауважив, що головної своєї мети – недопущення переобрання ректора Грабка на другий термін ректорства я усе ж таки не досяг, оскільки і міністр проігнорував мої критичні зауваження на адресу Грабка і допустив його до участі у виборах, і колектив університету, віддавши йому 58% голосів уже у першому турі виборів, теж їх проігнорував. І чи не буде мені некомфортно працювати в університеті після цього, особливо ж в умовах, коли ректор Грабко зробить так, щоб мене не включили до складу Вченої ради університету?

На це я відповів шановному професору так – працювати в умовах нелюбові до мене безпосереднього начальства, перебуваючи на будь-якому щаблі кар'єрної драбини, для мене завжди було нормою – згадайте, коли я був народним депутатом України, то з парламентської трибуни і в засобах масової інформації критикував президентів і прем'єр-міністрів держави, які стояли наді мною на щабель вище; коли перестав бути членом Верховної Ради України і став працював лише ректором, то з трибуни ректорських зібрань і в засобах масової інформації критикував міністрів освіти і науки та їх заступників, які стояли наді мною на щабель вище; коли перестав бути ректором і став працювати рядовим професором, то переключився на критику ректора, який теж стоїть наді мною на щабель вище – і я ніколи не зациклювався на тому, які наслідки нестиме для мене моя критика – головним для мене було висловлення своєї громадянської позиції, в основу якої закладено принцип, що усі посадовці, керуючи, зобов'язані дотримуватись чинного законодавства, оскільки демократія – це диктатура закону. А тому я нормально працюватиму у колективі і далі, продовжуючи критикувати усе те в університеті, що йтиме врозріз з нормами чинного законодавства і моралі.

А щодо участі в роботі Вченої ради університету, то, по-перше, я з моїми знаннями законів і досвідом керівництва університетом їй більше потрібен, ніж вона мені, а по-друге, я братиму у її засіданнях участь навіть у тому випадку, якщо мене до її складу не включать – на це дає мені право і Закон України про вищу освіту, який вимагає дотримання принципів прозорості і демократії в роботі усіх органів керівництва університетом, і мандат радника Президії Національної академії педагогічних наук України, який наділяє мене правом бути присутнім на усіх освітянських заходах, і

статус екс-ректора університету, який наділяє мене моральним правом бути присутнім під час прийняття усіх рішень, як націлених на вирішення питань сьогодення, так і націлених на вирішення питань розвитку університету у майбутньому, з метою сприяти прийняттю саме таких рішень, які не приведуть до втрати університетом тих вершин, які були досягнуті ним за часів мого ректорства.

І я впевнений, що до моєї критики ректор Грабко відноситиметься з кожним днем усе уважніше, оскільки після початку другого терміну ректорства кожний наступний день буде наближати його до завершення ректорської кар'єри і переходу до когорти рядових професорів, тож йому буде не байдуже, як сприйматимуть його колеги після того, як його ректорство завершиться. Я не виключаю навіть того, що з часом він сам ініціюватиме, щоб я став головою Вченої ради університету і допомагав йому уникати прийняття хибних рішень.

А що стосується позиції міністра Квіта, який допустив ректора Грабка до участі у виборах ректора на другий термін, незважаючи на оприлюднені мною порушення останнім Закону України про вищу освіту та статутних норм, то на це я відповім так – міністр не звернув уваги на мої звинувачення на адресу Грабка у корупційних діях тому, що ректор Грабко не відноситься до державних службовців, на яких наші правоохоронні органи і органи судочинства, як виявилось, лише і розповсюджують норми Закону України про запобігання корупції, і не став застосовувати вимоги статті 58 Закону України про вищу освіту, якими забороняється науково-педагогічним працівникам порушувати чинне законодавство, тому що хоч ректор і є науково-педагогічним працівником, але стосовно його виборів прописана зовсім інша процедура, в якій немає зобов'язання не порушувати чинне законодавство. До речі, кваліфікувавши деякі дії нашого ректора Грабка як такі, що можна віднести до корупційних, я у такий спосіб намагався залишити порушення ним законодавства і статутних норм в полі адміністративних стягнень, оскільки якби я зробив наголос на зловживанні службовим становищем і перевищенні службових повноважень, то перевів би дії ректора на поле, контрольоване Кримінальним Кодексом України, в якому є і стаття про зловживання службовим становищем, і стаття про перевищення службових повноважень.

Ну а відносно того, чому колектив університету більшістю голосів підтримав Грабка на виборах, то тут відповідь дуже проста – за 5 попередніх років ректорства Грабко нікого ні за які порушення не покарав, тож не дивно, що такий ректор цілком влаштовує усіх, особливо ж за умови, що за попередніх ректорів університет здобув настільки високий запас стійкості, який дозволяє колективу не особливо перейматись за своє майбутнє навіть в умовах реформаторського шторму, обумовленого зміною переліку спеціальностей і необхідністю переробляти усі навчальні плани та трансформувати кафедри і факультети.

Приклад реальних міжнародних зв’язків вчених нашого ВНТУ

Позавчора увечері у відрядження до молдавської столиці Кишинева у межах проекту ОБСЄ «Зміна клімату та безпека в басейні р. Дністер» виїхали двоє вчених нашого університету – доктор технічних наук, професор Віталій Мокін та кандидат технічних наук, доцент Андрій Ящолт, які є фахівцями з застосування ІТ-технологій в екології.

А вчора (20 жовтня) вони уже провели тренінг з питань розрахунку водогосподарського балансу в басейні Дністра, в якому взяли участь провідні фахівці з установ та відомств Молдови, що займаються управлінням водними ресурсами: Міністерства екології, Агентства «Апеле Молдовей» (молдавський аналог Держводагентства України) та Басейнового водогосподарського управління, Державної гідрометеорологічної служби, Інституту екології та географії АН Молдови, Інституту геології та сейсмології АН Молдови та Проектного інституту «Аквапроект».

Наші вчені навчили молдавських фахівців користуватись їхньою комп'ютерною програмою для розрахунку водогосподарського балансу в басейні Дністра та його прогнозування на період до 2050 р. Ця комп’ютерна програма реалізує методологію, розроблену ними спільно з іншими експертами проекту (д.г.н. Василь Гребінь із КНУ, доц. кафедри КЕЕМІГ ВНТУ Євген Крижановський) та обробляє дані, зібрані майже протягом двох років експертами проекту ОБСЄ з України (Віра Балабух, УкрНДГМІ та ін.), Молдови (Герман Беженару, Орест Мельничук, Анатолій Завадський та ін.) та Польщі.

Молдавські фахівці схвально відгукнулись на запропоновану їм програму і вирішили звернутись до ОБСЄ з проханням замовити розробку аналогічної програми і для басейну річки Дунай.

Це є гарний приклад реальних міжнародних зв’язків вчених нашого університету, котрі спочатку розробили для іншої країни інформаційну технологію на її замовлення, а потім навчили фахівців відповідного профілю за цією ІТ-технологією працювати.

Слід відзначити, що усі витрати і на створення цієї ІТ-технології і на відрядження Віталія Мокіна та його учня Андрія Ящолта до Молдови, включаючи оплату проїзду, проживання в 4-зірковому готелі в 1-містних номерах та виплату добових взяла на себе ОБСЄ.

Завершити цю інформацію я хочу вибаченням перед тими колегами, які уже прочитали повідомлення про цю подію від самого Віталія Мокіна, за дублювання інформації про неї на моєму сайті. Це я зробив тому, що не усі ті сотні людей, які слідкують за новинами, розміщеними на моєму сайті, є читачами Віталія Мокіна у соціальній мережі Фейсбук, а також заради того, щоб ця інформація теж лягла на сторінки моєї 14 історико-публіцистичної книги, оформлення якої я зараз завершую.

ПІСЛЯМОВА

Традиційно усі книжки закінчуються післямовою, в якій усе, що викладене у книзі, висловлюючись мовою арифметики «приводиться до спільного знаменника», та намічаються перспективи подальшого розвитку змальованих подій. Але я вирішив у післямові розмістити інформацію, яка була опублікувана на моєму сайті протягом двох місяців після звершення тих подій, що склали основний зміст книги, тобто яка була опублікована у листопаді та грудні 2015 року, протягом яких я редагував та форматував цю електронну книгу- отож подаю цю інформацію в порядку її опублікування на моєму персональному сайті.

Звернення до любителів анонімного жанру

Спеціально для любителів анонімного жанру 15 квітня 2014 року я на цьому ж сайті розмістив інформацію під заголовком «Сьогодні я останній раз відповідаю на запитання автора анонімного листа», в якій повідомив, що, починаючи з цієї дати, я читати і коментувати листи без підпису не буду.

І нині, коли я отримую електронного листа через електронну пошту чи паперового листа через канцелярію, я починаю читати його з кінця, тобто спочатку я дивлюсь, чи є під цим листом підпис. Якщо є, то я повертаюсь до початку цього листа і уважно його читаю. Якщо підпису немає, то я не витрачаю час на ознайомлення зі змістом цього листа, а стираю його, якщо він електронний, або відправляю в паперорізальну машинку для перетворення в стружку, якщо лист паперовий.

І незалежно від того, чи ви є моїм прихильником, чи опонентом, чи учасником дискусії, ваш лист мені не цікавий, якщо ви побоялись на ньому поставити свій підпис, оскільки я можу аналізувати чи оприлюднювати лише ту інформацію, у якої є конкретний автор. Адже, по-перше, в анонімці можна написати не лише правду, а й інсинуації, які не відповідають дійсності, а по-друге, сам сповідуючи відкритість, я з повагою ставлюсь лише до тих опонентів чи прихильників, які теж сповідують відкритість і не бояться ставити свій підпис під тим, про що вони пишуть.

Я про це вирішив нагадати у зв’язку з тим, що після виборів ректора в нашому університеті, мені знову почали надходити анонімки, які я, виконуючи раніше дану обіцянку, не читаю, а тому авторам цих анонімок не варто очікувати від мене якоїсь реакції на їхні анонімні повідомлення.

А авторам не анонімних запитань, які у ці передвиборчі дні звертаються до мене з запитанням: *«За кого я буду голосувати на виборах до місцевих рад 25 жовтня?»* – я дам таку відповідь: *«По-перше, я голосуватиму за кандидата від партії ВО «Батьківщина», оскільки саме ця партія найбільш послідовно бореться на усіх рівнях представницької гілки влади за поліпшення життя громадян України, домагаючись підвищення їхніх зарплат і пенсій та зниження кількості і рівня різноманітних платежів, якими обкладається їхнє життєзабезпечення органами адміністративної гілки влади, а по-друге, як радник з питань вищої освіти і*

науки прем'єр-міністра у період з 2008 по 2010 роки я був і залишаюсь прихильником лідера цієї партії Юлії Тимошенко».

Два дні роботи в академічному середовищі

29-го і 30-го жовтня я перебував у Києві, де 29-го жовтня відбувся методологічний семінар, а 30-го жовтня – Загальні збори Національної академії педагогічних наук України, в яких я взяв участь як доповідач та як академік НАПН України і радник її президії.

Методологічний семінар на тему «Інтеграція освіти і науки – необхідна умова інноваційного розвитку країни» проходив з 10-ї години ранку до 17-ї години вечора, причому з 10-ї години ранку до 13-ї години пополудні відбулося пленарне засідання, на якому було заслухано 12 доповідей, а у другій половині дня більше 60 доповідей було заслухано на трьох секціях.

З доповіддю *«Приклад побудови освітньої і наукової стратегій розвитку технічного університету в контексті європейської інтеграції України та результати експериментальної апробації»* в статусі наукового керівника науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи Вінницького національного технічного університету, яка має статус спільної з Національною академією педагогічних наук України, я виступив на пленарному засіданні.

Як з'ясувалося із запитань і оцінок, висловлених мені представниками як академічного середовища так і журналістського в кулуарах після виступу, найбільше уваги привернули три положення моєї доповіді – по-перше, це графік, на якому я показав збільшення вдвічі у порівнянні з середньою по міністерству ефективності аспірантури у нашому університеті, починаючи з 1994 року, тобто після завершення навчання в аспірантурі випускниками спеціальних магістерських потоків наукового спрямування, які ми почали створювати з дозволу міністерства з 1991 року, та збільшення втричі цього ж показника, починаючи з 2003 року, тобто після уведення надбавок до зарплати науковим керівникам аспірантів, які ще до завершення терміну навчання в аспірантурі представили свої кандидатські дисертації у спецради до захисту. По-друге, усім сподобалась моя інформація про те, що завдяки освоєнню усіма студентами 1-го курсу нашого університету робітничих професій, корельованих з майбутніми інженерними, та проведення дозволених міністерством робочих триместрів на 2-му і 3-му курсах (з обов'язковим працевлаштуванням на робочі місця з виплатою зарплати і необхідністю виконувати виробничі завдання) наші студенти уже на 2-му курсі мають повне уявлення про свою майбутню роботу після закінчення університету, що сприяє і їх більш відповідальному відношенню до вивчення наступних спеціальних дисциплін і їх «дорослішанню». А по-третє, усіх зацікавила наша ідея підвищення інтенсивності діалогізації в системі «викладач-студент», яку ми запозичили у канадців і втілили у життя шляхом переходу від викладання навчальних дисциплін парами до викладання їх поурочно, що привело до більш частих зустрічей студентів з викладачами по

кожній із навчальних дисциплін протягом кожного тижня і, як наслідок, до більш високого середнього рівня засвоєння матеріалу по кожній навчальній дисципліні упродовж триместру.

Тим, кому буде цікаво ознайомитись з повним текстом моєї доповіді, повідомляю, що вона буде опублікованою у 2016 році у збірнику праць нинішнього методологічного семінару.

Що ж до Загальних зборів Національної академії педагогічних наук України, які відбулися 30 жовтня і були присвячені тематиці «Концептуальні засади розвитку професійної освіти», то вони пройшли за схемою, дещо відмінної від тієї, до якої ми звикли у попередні роки.

По-перше, вони розпочалися не зі звітної доповіді Президента академії, академіка Василя Кременя, а з вручення ним державних та академічних нагород тим, хто у звітному році попрацював найбільш продуктивно, і лише після цього він виголосив свою доповідь та почалося її обговорення.

По-друге, у нинішньому році доповідь Президента академії не обговорювалась на засіданнях відділень, які традиційно проводились з 14-ї до 16-ї години, і про результати роботи яких академіки-секретарі доповідали на вечірньому пленарному засіданні, що проходило з 16-ї до 18-ї годин.

Тож у нинішньому році Загальні збори академії завершились о 14 годині прийняттям Постанови, проект якої було роздано перед їх початком усім присутнім, в якій була дана оцінка роботи НАПН України у 2015 році і визначені стратегія та план роботи на 2016 рік.

Слід відзначити, що на Загальних зборах наше міністерство було представлене нещодавно призначеним заступником міністра. Були представлені на наших зборах і Національна академія наук України в особі її першого віце-президента, і Верховна Рада України в особі першого заступника голови Комітету з питань науки і освіти, і адміністрація Президента України в особі начальника одного із її відділів.

Мені особисто було приємно почути своє прізвище в короткому переліку авторів найбільш цікавих доповідей, виголошених на методологічному семінарі, із уст Президента НАПН України, академіка Василя Кременя під час виголошення ним звітної доповіді на Загальних зборах академії.

До речі, під час спілкування з колегами в кулуарах перед початком Загальних зборів академії і в перерві я від одного із членів академії, який колись обіймав досить високу урядову посаду, почув окрім іншого і оцінку роботи суду, який розглядав скаргу екс-ректора Вінницького державного педагогічного університету Олександра Шестопалюка, обумовлену позбавленням його Колегією Міносвіти України вчених звань доцента і професора. Так от виявляється, що суд визнав це рішення Колегії нікчемним і відновив Олександру Шестопалюку вчені звання доцента і професора на підставах, які неможливо оспорити ні в апеляційному ні в касаційному порядках, оскільки в «Положенні» про Колегію Міносвіти України вписане лише її право присвоювати вчені звання, але не вписане право позбавляти цих звань – а тому, позбавивши Олександра Шестопалюка вчених звань

доцента і професора, Колегія перевищила свої службові повноваження. А через подачу судового позову позбавити вчених звань Шестопалюка Колегія Міносвіти уже теж не може, оскільки з моменту присудження йому вченого звання доцента пройшло уже більше 10 років, тобто вичерпано термін позовної давності.

Тож після цього прецеденту з Шестопалюком і усі ті, кого ще Колегія Міносвіти України з якихось причин позбавила вчених звань, зможуть через суд свої вчені звання теж поновити.

Ну і, до речі, цей прецедент чітко вказує на те, що в разі, якщо якийсь керівний орган університету чи його керівник приймають рішення, котрі йдуть врозріз з відповідними нормами, прописаними у Законі України про вищу освіту, чи у Статуті університету, то ці рішення є незаконними, а тому можуть бути скасованими судом при першій же подачі відповідного позову. І, я думаю, що про це повинні пам'ятати, приймаючи рішення, усі керівники і члени керівних органів. Я також думаю, шановні мої читачі, що і вам ця інформація буде такою ж цікавою, як і мені.

Ось приклад упущеної вигоди із-за відсутності безвізового режиму між Україною і країнами ЄС

На цьому тижні український парламент збирається прийняти усі ті закони, які необхідно мати Україні, аби країни Європейського Союзу погодились встановити безвізовий режим поїздок її громадянам до цих країн.

На перший погляд здається, що ніяких особливих втрат від необхідності оформляти візу і ніяких особливих вигод від встановлення безвізового режиму між Україною та країнами ЄС немає, адже нині для отримання візи необхідно лише мати виклик із країни, до якої хочеш поїхати, кілька десятків доларів на оплату візи та пару тижнів часу для її оформлення у посольстві цієї країни, розміщеному у Києві.

Але ось приклад того, чому відсутність безвізового режиму є серйозною перешкодою для інтеграції України у загальноєвропейський простір, і які втрати може понести, наприклад, український професор із-за його відсутності: завідувач однієї із кафедр нашого Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор Віталій Мокін виграв в Угорщині конкурс проекту IncoNet EaP «Мережа науково-дослідної міжнародної співпраці для країн східного партнерства» та отримав грант у 3000 євро для поїздки на форум науковців AquaMatch 2015 (https://www.b2match.eu/aquamatch2015) у м. Амстердам, запланований для проведення на термін 3-6 листопада 2015 року, куди у ці дні повинні з'їхатися представники усіх країн Європи для формування консорціумів з метою участі у програмі «Горизонт 2020».

Отримавши повідомлення, що грант виграно, професор Віталій Мокін звернувся до організаторів з проханням надіслати йому виклик для оформлення візи до Нідерландів, а сам на тиждень поїхав до Молдови з делегацією ОБСЄ по проекту з управління водними ресурсами в басейні

Дністра. Але, організатори з оформленням виклику особливо не поспішили, оскільки для них ця процедура уже відноситься до категорії дивних – вони уже відвикли від того, що ця процедура комусь потрібна. Тож виклик надійшов тоді, коли професор Віталій Мокін уже був у Молдові.

Повернувшись з Молдови, професор Віталій Мокін за два дні зібрав документи, необхідні для оформлення візи до Нідерландів, і відправив їх до посольства. Однак, зв'язавшись із працівниками посольства після цього, він з'ясував, що у них на отримання Шенгенської візи відводиться 15 діб, у той час, як до відкриття конференції учасників партнерства у програмі «Горизонт 2020» в Амстердамі залишилося лише 6 робочих днів.

Тож довелось професору Віталію Мокіну писати листа організаторам в Нідерланди, де він вже зареєструвався, вніс інформацію про себе і свої можливі проекти та попризначав зустрічі науковцям з країн ЄС (це було обов'язковою умовою отримання гранту), в якому принести вибачення за невикористання гранту у зв'язку з неможливістю вчасно приїхати до Амстердаму.

А якби Україна уже мала безвізовий режим поїздок до країн ЄС, то професор Віталій Мокін, витративши час лише на придбання авіаційного квитка до Амстердама, зміг би поїхати на цей форум і вирішити питання включення нашого університету до одного із консорціумів, що створюються для виконання програми «Горизонт 2020». До речі, 3000 євро теж пропали, оскільки витрати по отриманому гранту покриваються організаторами лише по пред'явленні авіаквитків і особистій участі у форумі.

Тож будемо сподіватись, що Верховна Рада України на цьому тижні прийме відповідні закони, після чого наша країна отримає безвізовий режим до країн ЄС і жодному українському професору уже не доведеться втрачати виграні гранти із-за неможливості в установлені посольствами терміни оформити візу.

Чи можна чекати від міністерства ефективної боротьби з корупцією, якщо…?

Як не дивно, але відповідь на питання – *«Чому міністр Квіт проігнорував статтю 58 Закону України про вищу освіту, якою забороняється тримати на посадах науково-педагогічних працівників людей, котрі порушили чинне законодавство, і допустив до участі в конкурсі на заміщення науково-педагогічної посади ректора ВНТУ в.о. ректора Грабка, незважаючи на багаточисельні порушення ним чинного законодавства у період попередньої ректорської каденції?»* – я отримав, ознайомившись зі «Штатним формуляром на 2015 рік» Вінницького національного технічного університету, підписаним Грабком.

У цьому «Формулярі» на сторінці 25 я побачив, що у нашому університеті у 2014/2015 навчальному році працював на 0,3 ставки професора і навіть не за сумісництвом, а на штатній основі у складі кафедри метрології та промислової автоматики, кандидат технічних наук, доцент Васілевський

Олександр Миколайович, 1980 року народження, який за основною посадою був – цитую: *«начальником відділу інформаційно-комунікаційних технологій департаменту персоналу та керівних кадрів центрального апарату МОНУ»*.

Згідно з «Формуляром» цей міністерський чиновник середнього рангу викладав у нашому університеті, розміщеному у Вінниці (за 250 кілометрів від Києва, де розміщене міністерство) дві навчальні дисципліни: 1). Основи метрології та вимірювальної техніки. 2). Метрологічний нагляд за засобами вимірювань.

У нашому університеті, розміщеному у Вінниці, у 2014/2015 навчальному році нормою професорського аудиторного навантаження було 750 академічних годин за навчальний рік. Тобто, працюючи на 0,3 ставки професора к.т.н., доц. Васілевський зобов'язаний був протягом 10 місяців навчального року відпрацювати у Вінниці в аудиторіях ВНТУ зі студентами 225 академічних годин, що у свою чергу вимагало від нього відпрацювання 22,5 академічних годин щомісяця та 5 академічних годин щотижня.

У центральному апараті міністерства, розташованому у Києві, начальник відділу інформаційно-комунікаційних технологій департаменту персоналу та керівних кадрів Васілевський зобов'язаний був працювати щодня з 9-ї години ранку до 18-ї години вечора з понеділка по п'ятницю включно. Тож, працюючи з понеділка по п'ятницю включно у міністерстві, Васілевський не мав змоги у ці дні викладати свої навчальні дисципліни у нашому університеті, оскільки вечірньої форми навчання наш університет не має, та й дістатись із Києва до Вінниці, працюючи до 18-ї години у Києві, Васілевський раніше ніж о 22 годині не міг ні автомобілем ні поїздом. А оскільки у ВНТУ о 21 годині усі аудиторії ставляться під охорону, то виходить, що жодного дня з понеділка по п'ятницю включно Васілевський до студентів в аудиторії ВНТУ (навіть для надання консультацій) у 2014/2015 навчальному році попасти не міг в принципі.

А тепер я звертаю увагу на те, що у ВНТУ мав тоді і має місце нині 5-денний робочий тиждень, і у суботу за розкладом ніякі навчальні заходи не проводяться. Тож відпрацювати зі студентами в нашому університеті 225 академічних годин аудиторного навчального навантаження протягом 2014/2015 навчального року Васілевський за рахунок роботи по суботам теж не міг. А це у свою чергу означає, що цьому міністерському чиновнику і стаж роботи науково-педагогічним працівником у 2014/2015 навчальному році нараховувався незаконно і приблизно 15 тисяч гривень за 10 місяців року (по півтори тисячі щомісяця) ним теж були отримані незаконно. Тобто у 2014/2015 навчальному році мали місце корупційні дії міністерського чиновника Васілевського, які протягом цього навчального року прикривав ректор ВНТУ Грабко, оскільки саме після підписання ректором Грабком строкового договору з міністерським чиновником Васілевським, останньому виплачувалась у ВНТУ незароблена професорська зарплата та зараховувався незароблений науково-педагогічний стаж, як такому, що начебто працював на штатній посаді професора кафедри метрології та промислової автоматики, хоча цього Васілевський не міг робити в принципі.

Можливо дехто з вас, шановні колеги, мені захоче заперечити, що, мовляв, аудиторні заняття зі студентами Васілевському у ВНТУ планувались по п'ятницях, і що він приїздив до Вінниці кожного четверга увечері, аби кожної п'ятниці, працюючи протягом 5 годин з 9-ї години ранку і до 14 години опівдні, відпрацьовувати заплановане йому аудиторне навчальне навантаження. Але, якщо це так, то виходить, що Васілевський кожного тижня, працюючи по п'ятницях у Вінниці у ВНТУ, прогулював один робочий день за місцем своєї основної роботи начальником відділу міністерства у Києві. І таких прогулів мало бути не менше 4-ох щомісяця та не менше 40 протягом 10 місяців навчального року. А це для міністерського чиновника теж було б проявом корупції, поєднаної до того ж ще й з порушенням Кодексу законів про працю. Але я не думаю, що міністерський чиновник Васілевський наважився б на прогули, та ще й не на один день на тиждень, а на цілих два дні на тиждень, якщо вірити розкладу на зимній триместр 2014/2015 н.р., розміщеному на сайті ФАКСУ (*http://inaeksu.vntu.edu.ua/page/schedule*), яким Василевському заплановане проведення аудиторних навчальних занять щотижня не лише у п'ятницю, але і в четвер – скоріш за усе за Васілевського, принаймні щочетверга, аудиторні навчальні заняття проводив у ВНТУ хтось інший.

Розібравшись з корупційними діями міністерського чиновника Васілевського у 2014/2015 навчальному році, які він здійснив за сприяння ректора ВНТУ Грабка, я вирішив з'ясувати і те, чи не займався такими ж корупційними діями міністерський чиновник Васілевський і у попередні навчальні роки. Оскільки дістатись до «Штатного формуляра ВНТУ» за 2014 рік у мене не було можливості, то я вирішив подивитись «Штатний формуляр ВНТУ за 2013 рік, до якого доступ у мене був. І на сторінці 24 цього «Формуляра» за 2013 рік я прочитав, що у 2012/2013 навчальному році кандидат технічних наук Васілевський Олександр Миколайович працював штатно на посаді доцента кафедри метрології та промислової автоматики на 0,25 ставки за строковим договором, підписаним ректором ВНТУ Грабком. І у цьому ж «Формулярі» вказано, що основною для Васілевського була посада *«начальника відділу інформаційно-комунікаційних технологій департаменту персоналу та керівних кадрів центрального апарату МОНМСУ»*.

Нагадаю, що у ВНТУ в 2012/2013 навчальному році нормою аудиторного навчального навантаження для доцента були 900 академічних годин за навчальний рік. Тобто, працюючи на 0,25 ставки доцента, к.т.н., доц. Васілевський зобов'язаний був протягом 10 місяців відпрацювати у Вінниці в аудиторіях ВНТУ зі студентами 225 академічних годин, що у свою чергу вимагало від нього відпрацювання 22,5 академічних годин щомісяця та 5 академічних годин щотижня. І з тих же причин, які мною проаналізовані вище при розгляді 2014/2015 навчального року, міністерський чиновник Васілевський, працюючи на постійній роботі у Києві, і у 2012/2013 навчальному році теж реально відпрацювати у ВНТУ оці 5 академічних годин, не порушуючи КЗОТ, на жодному із тижнів протягом навчального року не міг, а тому і зарахований йому за цей навчальний рік стаж роботи на

науково-педагогічній посаді, і виплачені йому за цей навчальний рік 10 тисяч гривень незаробленої доцентської зарплати теж були проявом корупційних дій у чистому вигляді. І, знову ж таки, ці корупційні дії здійснювались міністерським чиновником Васілевським під прикриттям ректора ВНТУ Грабка, який підписав з ним строковий договір на 10 місяців – з 01.09.2012 р. по 30.06.2013 р.

Цілком логічно припустити, що і у 2013/2014 навчальному році міністерський чиновник Васілевський теж числився на якусь долю ставки штатним працівником у ВНТУ, оскільки в разі пропуску цього навчального року навряд чи в наступному – уже проаналізованому – 2014/2015 навчальному році він, не ставши доктором наук і не отримавши вченого звання професора, був би зарахованим ректором Грабком штатно тепер уже на 0.3 ставки професора.

Якщо ж міністерський чиновник Васілевський у 2013/2014 навчальному році теж числився штатно у ВНТУ на посаді доцента на 0,25 ставки, то, як наслідок, мусимо констатувати ще один рік його корупційних дій, обумовлених отриманням незароблених 10 тисяч гривень зарплати та нарахуванням ще одного незаробленого року стажу роботи на науково-педагогічній посаді.

Таким чином, якщо навіть не брати до уваги 2010/2011 навчальний рік та 2015/2016 навчальний рік, можемо констатувати, що, починаючи з вересня 2012 року і по червень 2015 року, міністерський чиновник Васілевський під прикриттям ректора ВНТУ Грабка здійснив корупційні дії, які можна оцінити по отриманню незаробленої зарплати на суму, не меншу 35 тисяч гривень, та по нарахуванню незаробленого стажу роботи на науково-педагогічний посаді у розмірі, який майже дорівнює 3 рокам.

Але, якщо припустити, що ректор ВНТУ Грабко підписав з міністерським чиновником Васілевським строковий договір на роботу штатно на якусь частку посади професора і на 2015/2016 навчальний рік, що не важко з’ясувати, але не мені, а ревізорам міністерства, то нескладно побачити, що оцінка корупційних дій міністерського чиновника Васілевського за час роботи ректором ВНТУ Грабка, котрий служив йому прикриттям, суттєво перевищить вказані вище приблизні оцінки і по незаробленій зарплаті Васілевського і по незаробленому ним стажу роботи науково-педагогічним працівником.

До речі, я вирішив поцікавитись, а ким же працював Васілевський Олександр Миколайович за часів мого ректорства у ВНТУ, яке завершилось на початку вересня 2010 року. Для цього я заглянув у «Штатний формуляр ВНТУ» за 2010 рік, який у мене є. І у ньому на сторінці 28 я прочитав, що к.т.н., доц. Васілевський Олександр Миколайович працював на основній посаді на 0.5 ставки доцента кафедри метрології та промислової автоматики, як обраний за конкурсом у 2008 році, та додатково на 0,5 ставки доцента кафедри обчислювальної техніки.

Тож перебрався до Києва для роботи в апараті міністерства начальником відділу доцент Васілевський уже після того, як я перестав бути

ректором. Але, як бачите, ректор Грабко, який став керівником ВНТУ після мене, вирішив зберегти Васілевському штатну посаду у ВНТУ, аби у того йшла додаткова зарплата і йшов стаж роботи на науково-педагогічній посаді – і цим ректор Грабко, фактично, розплачувався з Васілевським за те, що той лобіював його інтереси в міністерстві.

І лише тепер я зрозумів, що це не міністр Квіт не звернув увагу на три мої листи, на 22 сторінках у додатку до третього із яких були виписані порушення чинного законодавства і нормативних документів за часів ректорства у ВНТУ Грабка, а скоріш за усе, це начальник відділу інформаційно-комунікаційних технологій департаменту персоналу керівних кадрів центрального апарату міністерства Васілевський перехоплював ці мої листи міністру, направлені з канцелярії міністерства після їх отримання згідно з інструкцією саме до цього департаменту для підготовки матеріалів для відповіді міністру, і клав їх «під сукно», не ставлячи до відома про них ні заступника міністра Гевка, якому підпорядкований цей департамент, ні, звичайно ж, і самого міністра Квіта. Зрозумів я також і те, що саме Васілевський, який відав у міністерстві доступом до електронної пошти і роздруковував міністру Квіту та його заступнику Гевку електронні листи і аналітичні матеріали з інтернетівських сайтів, робив так, щоб жоден матеріал із мого сайту з критичними зауваженнями щодо діяльності ректора ВНТУ.

Грабка не попав на очі міністру Квіту. Опосередкованим підтвердженням цього припущення є те, що на перші два листи міністру, підписані мною як екс-народним депутатом України, екс-ректором ВНТУ, радником президії НАПН України, я відповіді не отримав взагалі, а на третій лист я отримав відповідь (в порушення інструкції, яка діє в міністерстві ще з тих часів, коли я в ньому працював директором навчально-методичного кабінету з вищої освіти) за підписом не міністра, не заступника міністра, не начальника департаменту керівних кадрів і навіть не начальника відділу у цьому департаменті, а за підписом рядового міністерського чиновника, працюючого у цьому ж департаменті поряд з Васілевським.

То чи можна чекати від міністерства ефективної боротьби к корупцією, якщо в ньому комфортно себе почувають корупціонери рівня начальника відділу департаменту керівних кадрів, до якого стікається уся інформація про порушення чинного законодавства ректорами, що поступає у міністерство як у паперовому так і в електронному вигляді?

Постскриптум: після того, як в.о. ректора Володимир Грабко, незважаючи на багаточисельні порушення чинного законодавства і нормативних документів, був допущений міністром Квітом до участі у конкурсі по виборах ректора ВНТУ, а особливо ж після того як на цих виборах, що пройшли у жовтні, Володимир Грабко отримав перемогу уже в першому турі, набравши 58,3% голосів виборців, я прийняв рішення більше про події, пов’язані з якимись порушеннями у нашому університеті на своєму сайті не писати, оскільки вони, як виявилось, не викликають обурення ні у міністерських начальників, ні у членів нашого колективу. Більше того, я сподівався, що новий склад Вченої ради нашого університету обере мене

своїм головою (як це нещодавно зробила Вчена рада НТУ «ХПІ», яка обрала своїм головою екс-ректора Товажнянського), аби я міг «підставити і своє плече» під тягар ректорських повноважень Грабка, який не любить читати тексти законів, підказуючи йому ще до прийняття і оприлюднення рішень, як треба поступати у тих чи інших випадках, щоб не порушувати чинне законодавство чи нормативні документи. Але коли я дізнався від оточення ректора Грабка, що він не хоче мене бачити не те, що в якості голови Вченої ради університету, а навіть не хоче бачити в якості рядового члена цієї ради, та особливо ж ще й почувши від нього самого репліку у перерві засідання спецради по захисту кандидатських дисертацій, яке проходило у п'ятницю 6 листопада, що віднині він не надасть мені жодного поводу для розміщення на сайті критичних матеріалів на його адресу, я вирішив відступитись від свого попереднього рішення і опублікувати цей матеріал, аби цим продемонструвати Грабку, що підстави для того, щоб його покритикувати, я легко буду знаходити і надалі. Тож Васілевському, корупційні дії якого для мене послужили черговою підставою для критики Грабка, треба ображатись на те, що він став фігурантом цієї публікації, не на мене, а на нього.

Зауваження до Положення про Вчену раду ВНТУ

Прочитавши проект Положення про Вчену раду ВНТУ, я прийшов до висновку, що цей проект потрібно підправити, а тому звернувся до ректора університету Володимира Грабка, який одночасно є і головою Конференції трудового колективу, з таким зверненням:

До Конференції трудового колективу ВНТУ
екс-ректора ВНТУ Мокіна Бориса Івановича

З В Е Р Н Е Н Н Я

Пропоную врахувати наступні доповнення до проекту «Положення про Вчену раду ВНТУ» (виділені жирним):

Перше речення пункту 2.1. викласти у такій редакції:

2.1 Вчену раду університету ***очолюють*** *її голова, який обирається таємним голосуванням з числа членів Вченої ради Вінницького національного технічного університету (ВНТУ), які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, на строк діяльності Вченої ради,* ***та заступник голови, який обирається із числа членів Вченої ради відкритим голосуванням з числа кандидатур, висунутих головою Вченої ради***

(Пояснення: ніде далі не оговорено порядок обрання заступника голови, але є вказівка, що за відсутності голови Вченої ради засідання проводить заступник голови)

В пункті 3.1 *Вчена рада Вінницького національного технічного університету:* ***один із підпунктів сформулювати так****:*

•*приймає рішення щодо надання* ***науковій****, навчальній та навчально-*

методичній літературі відповідного грифу Вченої ради університету;

(Пояснення: слово «науковій» треба додати тому, що «монографія» – це теж гриф)

В пункті 5.9 *Таємним голосуванням приймаються рішення:*
додати підпункт*:*

- ***про висунення кандидатів на отримання стипендій Президента та Верховної Ради України;***

(Пояснення: кандидати на отримання цих стипендій теж визначаються таємним голосування, що не враховано в «Проекті Положення про Вчену Раду ВНТУ»)

Проект зауважень і доповнень підготував
екс-ректор ВНТУ, д.т.н., проф., акад. НАПН України Б. Мокін

27.10.2015 р.

На що не звернули увагу делегати Конференції трудового колективу ВНТУ, затверджуючи квоти представництва підрозділів у Вченій раді університету

У четвер 12 листопада на засіданні Конференції трудового колективу ВНТУ були затверджені квоти представництва структурних підрозділів у Вченій раді університету, запропоновані авторами «Положення про Вчену раду ВНТУ», затвердженого на попередньому засіданні Конференції.

Свій аналіз справедливості встановлених квот я почну з цитування одного із пунктів «Положення про Вчену раду ВНТУ», який з прив'язкою до назви нашого університету повторює слово в слово текст Статті 36 Закону України про вищу освіту, якою визначена структура Вченої ради вищого навчального закладу і відповідна частина якої виписана так*: «До складу Вченої ради вищого навчального закладу входять за посадами керівник вищого навчального закладу, його заступники, керівники факультетів (навчально-наукових інститутів), учений секретар, директор бібліотеки, головний бухгалтер, керівники органів самоврядування та виборних органів первинних профспілкових організацій працівників вищого навчального закладу, а також виборні представники, які представляють наукових, науково – педагогічних працівників і обираються з числа завідувачів кафедр, професорів, докторів філософії, докторів наук, виборні представники, які представляють інших працівників вищого навчального закладу і які працюють у ньому на постійній основі, виборні представники аспірантів, докторантів, слухачів, керівники виборних органів первинних профспілкових організацій студентів та аспірантів, керівники органів студентського самоврядування вищого навчального закладу відповідно до квот, визначених статутом вищого навчального закладу*».

А тепер давайте підрахуємо, скільки членів Вченої ради ВНТУ повинні бути у її складі за посадами, про які в Статті 36 Закону України про вищу

освіту не вказується, що усі ці посади повинні бути заповненими штатно, що у свою чергу не виключає посідання якоїсь із них за сумісництвом – отож: ректор – 1, проректори – 5, декани факультетів – 7, директор інституту екології та моніторингу довкілля – 1, учений секретар – 1, головний бухгалтер – 1, директор бібліотеки – 1, голова профкому працівників університету – 1, всього – 18. Тож усі інші квоти необхідно було визначати із різниці 89-18=71, а не із різниці 89-14=75, як це зроблено розробниками квот. Тож виходить, що усі квоти необхідно перераховувати і затверджувати заново. У цьому місці аналізу, я ще раз звертаю увагу на те, що необхідність працювати штатно на одній із посад в університеті як згідно з Законом України про вищу освіту, так і згідно з «Положенням про Вчену раду ВНТУ» розповсюджується лише на виборних представників структурних підрозділів і не розповсюджується на тих, хто входить до складу Вченої ради за посадою.

Поняття АУП (адміністративно-управлінський персонал) було введене ще в радянські часи, коли ні ректор, ні проректори, ні штатні директори або штатні декани не входили в число науково-педагогічних працівників – саме оця категорія плюс начальники відділів і складали АУП. І нині ректор, проректори, декани факультетів і директори інститутів, хоч на них і розповсюджуються права науково-педагогічних працівників, але все одно вони і є основою університетського АУП. І оскільки усі вони уже увійшли до складу Вченої ради ВНТУ за посадами, то вводити ще додаткову квоту для АУП, як це зробили розробники квот у нашому університеті, є кроком не логічним, особливо з погляду ще й на те, що начальники відділів не є вченими і взагалі-то у Вченій раді в процесі прийняття нею рішень їм робити нічого. Їх потрібно лише запрошувати бути присутніми на засіданнях Вченої ради університету, аби вони із перших уст чули про усі ті рішення, які приймає Вчена рада. Саме так поступають у Національній академії педагогічних наук України, у якій начальники відділів не входять до складу Президії академії, але їх присутність на засіданнях Президії є обов’язковою.

І уже за межами будь-якої логіки є виділення квот входження до Вченої ради у ВНТУ для працівників АГЧ (адміністративно-господарської частини), адже при усій повазі до комендантів навчальних корпусів і гуртожитків, прибиральниць, вахтерів, слюсарів, теслярів, двірників, сантехніків і електриків я не бачу доцільності включення їхніх представників до складу Вченої ради університету, яка розробляє стратегію розвитку університету і обирає за конкурсом та присвоює вчені звання доцента і професора. На мій погляд достатньо включення представників цих категорій працівників лише до складу делегатів Конференції трудового колективу та вищих профспілкових органів.

Натомість розробники квот у ВНТУ, які ці квоти виділили і для АГЧ і додатково для АУП, зовсім забули про те, що університет згідно зі Статтями 3, 5 і 26 Закону України про вищу освіту є регіональним центром вищої освіти, науки і культури, а також має сертифікат входження до переліку наукових організацій України, про що не може не пам’ятати колишній проректор з наукової роботи Володимир Грабко, тому квоти для входження

до Вченої ради повинні виділятись і працівникам НДЧ (науково-дослідної частини) і працівникам Головного центру виховної роботи з його Мистецьким та культурно-просвітницьким центром і колективом митців, які проводять клубну роботу зі студентами. Адже лише НТЦ, керований кандидатом технічних наук Віктором Стейскалом, який входить до структури НДЧ, у своєму складі має більше десятка наукових співробітників, та й представництво у Вченій раді університету інших наукових підрозділів теж не завадило б – ну хоча б одне місце у її складі необхідно було б виділити для аспірантів, котрих у нашому університеті є майже сотня і котрі є науковцями у чистому вигляді, і про яких сказано, що вони повинні мати своє представництво у Вченій раді не лише в Статті 36 Закону України про вищу освіту, але і в пункті 2.1 «Положення про Вчену раду ВНТУ», в чому не складно переконатись, переглянувши ще раз приведену вище цитату.

Ну і на завершення аналізу я звертаю, вашу увагу, шановні мої читачі, по-перше, на те, що у «Положенні про Вчену раду ВНТУ» написано – цитую: *«2.3. Виборні представники з числа працівників ВНТУ обираються Конференцією трудового колективу університету за поданням структурних підрозділів, у яких вони працюють, а виборні представники з числа студентів обираються студентами шляхом прямих таємних виборів»*. А, по-друге, я звертаю вашу увагу ще й на те, що у відділі кадрів у трудовій книжці кожного науково-педагогічного працівника, який не входить до АУП, на підставі наказу, виданого ректором, записано, що він працює асистентом, старшим викладачем, доцентом, професором чи завідувачем конкретної кафедри, яка є згідно з пунктом 5 Статті 33 Закону України про вищу освіту «базовим структурним підрозділом вищого навчального закладу». І ні у наказі про зарахування на посаду, ні у трудовій книжці працівника не вказується до якого факультету чи інституту відноситься ця кафедра. І якщо кафедра передається з одного факультету до іншого, то її працівників цілком справедливо не примушують писати нові заяви про прийом на роботу і не примушують знову проходити процедуру конкурсного переобрання у зв’язку з переходом кафедри на інший факультет.

А наслідком із вище висловленого є те, що розробники квот входження до Вченої ради університету представників його структурних підрозділів не мали права, по-перше, виділяти квоти на факультети, а зобов’язані були визначати квоти для кафедр, а по-друге, не мали права вимагати затверджувати конкретні кандидатури під виділені квоти таємним голосуванням на загальних зборах факультетів, оскільки таємне голосування згідно з Законом України про вищу освіту розповсюджується лише на представників студентства, котрі рекомендуються до входження у Вчену раду університету студентськими колективами факультетів, до складу яких вони зараховані за наказом, та на остаточне затвердження членами Вченої ради рекомендованих представників структурних підрозділів і студентів, яке повинне здійснюватись таємним голосуванням виключно лише делегатами Конференції трудового колективу на її засіданні у повному складі, а не факультетськими частинами.

Тож, в разі, якщо Вчена рада ВНТУ буде затверджена на основі тих квот, що уже визначені їх авторами, то вона буде не легітимною, і усі її рішення, висловлюючись юридичною мовою, будуть нікчемними. А тому є сенс питання визначення квот до Вченої ради ВНТУ для структурних підрозділів (як і документ, який називається: *«Положення про порядок обрання виборних представників із числа працівників, студентів та інших учасників освітнього процесу ВНТУ у Вченій раді Вінницького національного технічного університету»*) розглянути повторно аби врахувати викладені вище зауваження. Тим паче, що засідання Конференції трудового колективу, що проходило 12 листопада, на якому ці квоти та це «Положення…» затверджувались, було неправомочним приймати рішення, оскільки воно розпочалося без наявності кворуму, на чому навіть наголосив головуючий на засіданні Конференції в.о. ректора Володимир Грабко, який однак запропонував розпочати роботу в надії на те, що необхідна для кворуму кількість делегатів підійде в процесі роботи. Але і закінчилося засідання Конференції без доповіді голови мандатної комісії про наявність кворуму в 104 делегати, що свідчить про те, що необхідна кількість делегатів до завершення роботи Конференції так і не підійшла.

Постскриптум: на мій погляд, для мене – екс-ректора університету, який успішно очолював його на протязі 21 року, утворивши на базі політехнічного інституту технічний університет та домігшись для нього статусу національного, який є одним із засновників незалежної української держави, оскільки з 1990-го по 1994 рік був народним депутатом України, який найліпше у ВНТУ розуміється на законодавчих і нормотворчих актах вищої школи, оскільки у Верховній Раді УРСР 12-го скликання та Верховній Раді України 1-го скликання, працюючи головою підкомісії з вищої освіти, сам брав активну участь в освітній та науковій законотворчості, а до цього протягом двох з половиною років відпрацював директором науково-методичного кабінету з вищої освіти Мінвузу УРСР, який є єдиним в університеті академіком Національної академії педагогічних наук України і радником її президії та науковим керівником спільної з цією академією науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, для блага університету і без додаткового нагадування автори квот зобов'язані були виділити персональну квоту, що було б і корисно для університету і справедливо і, я впевнений, знайшло б підтримку у делегатів Конференції трудового колективу.

Каталізатор університетських процесів

6-го листопада 2015 року Міністерство освіти і науки України видало наказ №1151 *«Про особливості запровадження переліку знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»*.

Пунктами 1,2,3 цього наказу затверджені перелік відповідностей старих та нових напрямів підготовки бакалаврів, перелік відповідностей старих та нових спеціальностей підготовки спеціалістів і магістрів та перелік відповідностей старих та нових спеціальностей підготовки кандидатів і докторів наук.

У пункті 5 цього наказу вказано – цитую:

«Керівникам вищих навчальних закладів, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та розробляють Правила прийому до вищого навчального закладу в 2016 році, до 30 листопада 2015 року подати до Міністерства освіти і науки України такі документи:

- *заяву про перехід до нового переліку спеціальностей;*
- *копію ліцензії, завірену печаткою вищого навчального закладу, перелік сертифікатів про акредитацію із зазначенням серії, номера, напряму (спеціальності), освітньо-кваліфікаційного рівня та строку дії (витяг з рішення Акредитаційної комісії щодо ліцензування напрямів підготовки (спеціальностей), які не внесені до ліцензії);*
- *проект акту узгодження переліку спеціальностей та ліцензованого обсягу вищих навчальних закладів, встановленої форми»*, – кінець цитати.

А у пункті 6 цього наказу викладені умови формування ліцензованих обсягів для нових напрямів і спеціальностей підготовки.

Як бачимо реперною датою є 30 листопада 2015 року. Тобто, до цієї дати уже не тільки потрібно привести у відповідність новим перелікам напрями підготовки бакалаврів і спеціальності підготовки магістрів у нашому університеті, але і подати відповідні акти про це до міністерства.

Але ж усі ці документи до подачі їх у міністерство повинні бути затверджені рішенням Вченої ради університету, якої у ВНТУ станом на сьогоднішню п’ятницю (20 листопада) немає, оскільки старий склад її, завершивши у жовтні 2015 року свій 5-річний термін роботи, уже не правомочний приймати такі доленосні рішення, а новий склад ще не сформований.

І оскільки 30 листопада – це понеділок, то не пізніше наступного четверга (26 листопада) уже повинно відбутися засідання Вченої ради університету у новому складі, на якому будуть затверджені усі ті документи, які ми зобов’язані до 30 листопада відіслати до міністерства.

А тому адміністрації університету необхідно прискорити формування як нового складу Конференції трудового колективу, так і нового складу Вченої ради університету, виборні представники якої затверджуються таємним голосуванням на засіданні Конференції трудового колективу.

А це у свою чергу зобов’язує наш колектив провести засідання Конференції трудового колективу у новому складі не пізніше вівторка (24 листопада).

Ну і,звичайно ж, факультетам під керівництвом першого проректора необхідно до четверга (26 листопада) підготувати проекти усіх документів за

своїми бакалаврськими напрямами підготовки і магістерськими спеціальностями для їх затвердження на засіданні Вченої ради університету.

Тож, як бачите, шановні колеги, усе нам доведеться робити у прискореному режимі, каталізатором прискорення якого послужив вище згаданий міністерський наказ, пункт 8 якого, до речі звучить так: *«Вищим начальним закладам, відповідно до акту узгодження переліку спеціальностей та ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, розробити та запровадити з 01 вересня 2016 року освітні програми, навчальні плани згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту»*.

Тож у розробку проектів освітніх програм і навчальних планів для нових напрямів підготовки і нових спеціальностей нам теж необхідно включитись на повну потужність уже зараз, оскільки часу залишилось не так уже і багато, адже ці проекти на затвердження на Вчену раду університету повинні бути подані не пізніше ніж у травні наступного року.

Трошки американської історії, або чиї імена закарбовуються у віках

У мене в кабінеті висить плакат кимсь занесений до моєї приймальні у 2009 році, коли я ще був ректором ВНТУ, а Барак Обама став 44-им президентом США. На цьому плакаті зображені усі американські президенти і вказані їх порядкові номери та роки, в які вони керували Сполученими Штатами Америки.

Під час однієї із перерв в роботі, прогулюючись кабінетом, я зупинився перед цим плакатом і вперше його роздивився в деталях.

Отож я з’ясував, що хоча нинішній президент США Барак Обама є 44-им президентом цієї країни, всього за час існування президентської посади у США було (станом на сьогодні) лише 43 президенти, оскільки в період з 1893 по 1897 роки, коли країною повинен був керувати 24 президент, на цю посаду нікого не було обрано, а виконувачі обов’язки в історію не попадають – про це свідчить те, що наступний президент США Вільям МакКінлі, який був обраний у 1897 році, уже отримав статус 25-го.

Подивившись на періоди, в які керували Сполученими Штатами Америки усі президенти цієї країни, я з’ясував, що лише один із них – 32-ий президент США Франклін Рузвельт керував країною три 4-річні терміни в період з 1933 по 1945 роки, причому він був навіть в порядку виключення у зв’язку з 2-ою світовою війною переобраний не лише на третій термін у 1941 році, але і на 4-ий термін в 1945 році, однак невдовзі після цього помер, оскільки, як відомо, мав важкий ступінь інвалідності і протягом усіх років свого президентства пересувався в інвалідній колясці.

Два дозволених конституцією 4-річні президентські терміни у США відпрацювали 19 осіб, один 4-річний президентський термін відпрацювали 22 особи, 9-ий президент США Вільям Гаррісон відпрацював на президентській посаді у 1841 році лише неповні два місяці (березень-квітень), а 20-ий

президент США Джеймс Гарфілд відпрацював на президентській посаді у 1881 році лише 6 місяців (березень-вересень).

Задамося питанням: *«Кого ж із президентів США пам'ятають у світі люди, скажімо з вищою освітою, що не спеціалізуються на американській історії?»* – Звичайно ж, усі люди з цієї категорії одразу ж згадають першого президента США Джорджа Вашінгтона, який очолював боротьбу за незалежність цієї колонії Великобританії і керував Сполученими Штатами Америки у період з Дня проголошення незалежності у 1789 році і аж до 1797 року.

А із наступних 14 президентів США навряд чи хто-небудь буде згаданий.

І скоріш за усе другим президентом США, якого згадають, буде 16-ий президент цієї країни Авраам Лінкольн, який командував у громадянській війні армією Північних Штатів, що сповідували ідеї демократії, і виграв протиборство у цій війні з армією Південних Штатів, які намагались зберегти рабство, та керував Сполученими Штатами Америки у період з 1861 по 1865 роки.

А третім президентом США, кого згадають усі, буде 32-ий президент цієї країни Франклін Рузвельт, який керував Сполученими Штатами Америки з 1933 по 1945 роки, який був обраний президентом в роки Великої депресії і знайшов спосіб її подолання, та який керував цією країною у роки 2-ї світової війни, не доживши зовсім небагато до її переможного завершення.

Ну і звичайно ж усі завжди пам'ятатимуть 33-го президента США Гаррі Трумена, який керував Сполученими Штатами Америки з 1945 по 1953 роки, і який прославився тим, що віддав наказ скинути атомні бомби на японські міста Хіросіма і Нагасакі, після чого Японія, яка перед цим захопила усі острови від себе і до Індокитаю та й сам Індокитай, негайно капітулювала, що привело до завершення 2-ої світової війни.

35-го президента США Джона Кеннеді, який керував Сполученими Штатами Америки з 1961 по 1963 роки теж усі пам'ятатимуть завжди – і не лише тому, що він був убитий під час відвідин штату Техас, а в основному тому, що він зумів знайти спільну мову з тодішнім керівником Радянського Союзу Микитою Хрущовим під час Карибської кризи, обумовленої встановленням на Кубі радянських ракет з атомними боєголовками, і запобіг виникненню 3-ї світової війни, у якій неодмінно була б з обох воюючих сторін масово застосована ядерна зброя, що могло б стати Апокаліпсисом для усього світу.

Багато хто згадає 40-го президента США Рональда Рейгана, який керував Сполученими Штатами Америки з 1981 по 1989 роки – і не лише тому, що вперше він був обраний президентом у віці 68 років, але в основному тому, що він створив настільки потужну економіку у США, яка отримала назву рейгономіки, що спромігся нав'язати Радянському Союзу такий рівень гонки озброєнь, який Радянський Союз з його слабкою соціалістичною економікою і намаганням утримувати паритет не витримав і

зламався, що привело через рік після завершення президентства Рональда Рейгана до розвалу Радянського Союзу.

Багато хто у світі, а особливо ми в Україні, запам'ятаємо 41-го президента США Джорджа Буша (старшого), який керував Сполученими Штатами Америки з 1989 по 1993 роки, оскільки саме він у зговорі з Росією і Великобританією відібрав в України ядерну зброю, потенціал якої був третім у світі, пообіцявши взамін недоторканість кордонів, що, як бачимо, не стало перешкодою для Росії відібрати у нас Крим і окупувати частину Донбасу.

Стосовно 43-го президента США Джорджа Буша (молодшого), який керував Сполученими Штатами Америки з 2001 по 2009 роки, усі пам'ятатимуть в основному лише те, що він був сином 41-го президента США Джорджа Буша (старшого), який відібрав ядерну зброю в України.

Чи запам'ятається чимсь потомкам 44-ий президент США Барак Обама стане відомо лише після того, коли помруть усі ті, котрі жили у США за часів його президентства.

А підводячи підсумок усьому вище сказаному, можна припустити, що із 44 президентів США, які керували цією країною з 1789 по 2015 роки, тобто більше двох століть, з часом пам'ять (навскидку) буде піднімати зі своїх «підземель» навіть у американців не більше ніж 6 або 7 із них.

І властивість закарбовувати у віках у пам'яті пересічних нащадків небагатьох із своїх керівників має місце не лише в історії США – вона є справедливою і для історії будь-якої іншої держави та будь-якої солідної організації чи установи в межах конкретної держави, у тому числі справедливою вона є і для університетів.

Наш Вінницький національний технічний університет ще вікової історії не має, оскільки йому нинішньою весною ще тільки виповнилось 55 років, але мені гріє душу думка, що і через 100 чи 200 років одним із ректорів, якого пам'ятатимуть студенти і викладачі нашого університету, буду я – третій ректор Борис Мокін, який, розпочавши керувати нашим тоді ще Вінницьким політехнічним інститутом у 1989 році, у 1994 році на базі Вінницького політехнічного інституту створив Вінницький державний технічний університет та перетворив його у 2003 році у Вінницький національний технічний університет, і який, завершивши ректорську кар'єру у 2010 році, відпрацював на цій посаді і у ВПІ, і у ВДТУ, і у ВНТУ протягом 21 року чотири ректорські каденції, чого не вдасться зробити уже ніякому іншому наступному ректору, оскільки нинішнім Законом України про вищу освіту ректором не можна працювати довше двох 5-річних термінів.

Додаткову запам'ятовуваність, я сподіваюсь, мені принесуть і те, що, у період з 1990 по 1994 роки суміщаючи ректорство з роботою народним депутатом у Верховній Раді УРСР та Верховній Раді України, я, проголосувавши в українському парламенті у 1991 році в числі 300 народних депутатів за незалежність України, став одним із засновників незалежної української держави, і те, що у 1992 році я став одним із 15 академіків-засновників Національної академії педагогічних наук України, і те, що

відтворив літопис університету в роки свого ректорства у 12-и історико-публіцистичних книгах, написаних не мемуарно, а в темпі подій.

Що ж до ректорів, які керуватимуть Вінницьким національним технічним університетом після мене, то пам'ять про них, скоріш за все, залишиться лише у створеному мною музеї університету та у моїх літописних історико-публіцистичних книгах, які я писатиму доти, доки житиму, оскільки такою є тенденція історії – закарбовувати в пам'яті нащадків тільки тих керівників, котрі стояли біля витоків, котрі керували на зламах устрою, котрі керували на етапах набуття більш високого статусу, котрі досягли найбільшого економічного розквіту та котрі керували найдовше, підтвердженням чого є той факт, що прізвищ 14 президентів США, які керували цією країною між Джорджем Вашінгтоном і Авраамом Лінкольном і зробили немало добрих справ для свого народу, люди, не обтяжені вивченням історії професійно, нині навіть у США уже не пам'ятають, як не пам'ятають і прізвищ тих 14 президентів, які керували Сполученими Штатами Америки між Авраамом Лінкольном та Франкліном Рузвельтом.

Сповідь покараного, або розповідь про те, що БОГ не прощає несправедливих вчинків нікому!

Багато років тому у мою бутність ще ректором Вінницького політехнічного інституту, якось, повернувшись із відрядження, я застав свою секретаршу на робочому місці з обличчям, покритим синцями і подряпинами, і вирваним пасмом волосся.

Поцікавившись у секретарші, хто її побив, і чи подала вона вже у міліцію заяву про пошук і покарання тих хуліганів, які це вчинили, я почув у відповідь, що нікого шукати не треба, оскільки її так жорстоко побила позавчора начальник архіву нашого ВПІ Тетяна Грабко, яка є дружиною інститутського високого посадовця Володимира Грабка, якого його дружина приревнувала до неї.

На моє запитання – чим пояснювала секретарші Тетяна Грабко під час хуліганських дій свої підозри, і чи мала після побиття Тетяною Грабко секретарша розмову з її чоловіком Володимиром Грабком, вона мені відповіла, що під час її побиття, вчиненого Тетяною Грабко під час робочого дня, Тетянин чоловік Володимир Грабко стояв у коридорі під дверима приймальні ректора і не пускав до приймальні бажаючих туди увійти для подачі ділових паперів на підпис ректору, пропонуючи їм усім зробити це трохи згодом. Що ж до пояснень причини своїх хуліганських дій, то наносячи їй удари по обличчю, дряпаючи його і рвучи волосся, Тетяна Грабко весь час викрикувала, що це мені за намагання відбити у неї чоловіка.

Секретарша у лікарні зняла побої, які лікарі констатували як середньої тяжкості, але перш ніж подати заяву до міліції вирішила дочекатись мене.

На моє запитання – чи дійсно для своїх підозр Тетяна Грабко мала якісь підстави, секретарша мені відповіла, що останнім часом Володимир Грабко

кілька разів під кінець робочого дня, коли відвідувачів уже не було, заходив до приймальні і говорив їй, що вона йому подобається, що йому дуже важко живеться під гнітом деспотичної дружини і намагався її обняти. Вона пручалась, але позавчора під час останньої зустрічі Володимир Грабко таки умудрився ненадовго обняти її, а після цього через годину він уже стояв на варті під приймальною ректора, а його дружина, увірвавшись в приймальню, почала над нею знущатись, супроводжуючи ці знущання погрозливими викриками.

Після розмови з секретаршею я викликав до себе в кабінет Володимира Грабка і зажадав від нього пояснень причин побиття моє секретарші на її робочому місці його дружиною.

І Володимир Грабко мені теж повторив, що йому дуже важко живеться під гнітом деспотичної дружини, і що єдиною відрадою для нього були зустрічі з моєю секретаршею, під час останньої із яких він дійсно її обняв, від чого його одягові передався запах французьких парфумів секретарші, який одразу ж унюхала його дружина, коли він опинився поряд з нею. Вона одразу ж учинила йому скандал з цього приводу, і він, намагаючись втихомирити дружину, признався їй, що обнімав мою секретаршу. Після цього Тетяна Грабко схопила його за руку і потягнула до приймальні ректора та приставила сторожем біля дверей, наказавши, щоб нікого не пускав до приймальні доти, доки вона буде виховувати секретаршу і переконувати її не відбивати чужих чоловіків. І, пускаючи свою дружину в приймальню ректора до секретарші, Володимир Грабко сподівався, що вона лише покричить, але бити секретаршу не буде. Тому йому дуже прикро, що жіноча розмова перейшла в побиття його дебелою дружиною тендітної секретарші, але він стояв у коридорі під приймальною і не знав, що йде побиття – він думав, що то лише емоційні викрики його дружини, до яких він уже звик в повсякденному житті.

Вислухавши Володимира Грабка, я пояснив йому, що побиття службової особи на робочому місці групою хуліганів з нанесенням побоїв середньої тяжкості, тягне згідно з Кримінальним Кодексом України років на 4-5 тюремного ув’язнення для обох. А на репліку Володимира Грабка, що він то сам не бив, а лише чатував біля дверей, я йому пояснив, що він все одно залишається співучасником побоїв, тож звичайно його тюремний строк буде меншим, але все одно років на два потягне. Тож йому треба йти разом з дружиною до моєї секретарші і, по-перше, просити у неї вибачення, а по-друге, просити її не подавати заяву до міліції про побиття ними її на робочому місці.

Але у відповідь я почув хникання, що у них з Тетяною двоє неповнолітніх дітей – Валентин і Марина, яких віддадуть до дитячого будинку в разі, якщо їх обох посадять до в’язниці, а тому він дуже просить мене, аби я поговорив з моєю секретаршею сам, і відрадив її подавати заяву до міліції, супроводжуючи це прохання до мене запевненням, що якщо я позитивно для них з Тетяною вирішу це питання, і вони з дружиною не будуть засудженими, то він мені служитиме вірою і правдою усе життя, на

якій би посаді не працював він, і на якій би посаді після завершення роботи ректором не буду працювати я.

І я повірив, і спокусився, і попросив секретаршу не подавати заяву до міліції, роблячи наголос на тому, що своєю заявою вона позбавить батьківського піклування двох неповнолітніх Грабків і стане причиною перебування цих дітей, які тимчасово стануть безбатченками, упродовж кількох років у дитячому будинку.

Вислухавши мене, моя секретарша відреагувала позитивно на моє прохання і не понесла заяву до міліції, але через деякий час, побачивши, що я і з займаних посад їх не звільняю, вона звільнилась сама за власним бажанням, не бажаючи бачити жодного з них, чого не могло бути реалізованим нею у принципі без звільнення з секретарської посади, адже в інституті усі дороги ведуть до приймальні ректора. І її не задовольнило моє пояснення, що без відкриття проти Тетяни і Володимира Грабків кримінальної справи і отримання звинувачувального вироку суду у мене немає підстав когось із них звільняти з посади.

Прощаючись, секретарша сказала мені, що прийде час, коли Володимир Грабко, який намагався з нею зрадити своїй дружині, а потім зрадив і її, зрадить і мене. Але я тоді у це пророцтво колишньої секретарші не повірив, а повірив запевненню Володимира Грабка у тому, що він мені віднині служитиме вірою і правдою незалежно від посад, на яких ми працюватимемо. Більше того, я повірив у те, що оскільки я врятував його неповнолітніх дітей Валентина і Марину від тимчасової втрати батьківського піклування і життя у дитячому будинку, то і він ніколи нічого негарного не вчинить по відношенню до моїх дітей Віталія і Олександра.

А тому саме Володимира Грабка я почав заздалегідь готувати в якості свого наступника на ректорській посаді, аби саме він її посів після того, як цю посаду змушений буду залишити я. І почалось кар'єрне зростання Володимира Грабка аж до посади першого проректора. І саме під моїм науковим керівництвом та внаслідок реалізації моїх наукових ідей він став доктором наук та професором. Але вжила заходів, звичайно ж, у цей період і дружина Володимира Грабка Тетяна, яка для здійснення контролю за вірністю їй змусила його взяти на роботу секретаршею (з зарплатою, як виявилось потім, категорійного інженера кафедри, якою по суміщенню теж керував Володимир Грабко) свою близьку родичку Наталію Шевчук. Не обійшлося у цей період у мене і без ще однієї важкої розмови з Володимиром Грабком, коли він прийшов до мене і заявив, що буде йти із сім'ї і розводитись із деспотичною дружиною Тетяною, постійні дорікання якої йому вже зносити не під силу. І знову я виявився захисником інтересів його дружини Тетяни і його дітей Валентина і Марини. Я заборонив Володимиру Грабку йти із сім'ї, принаймні, до тих пір, поки не виростуть і не стануть на власне крило його діти. В противному разі я пообіцяв йому вивести його із своїх правонаступників, звільнити з керівної посади і не допомагати в написанні та захисті докторської дисертації.

І коли після того, як я оприлюднив на своєму сайті схему вибивання грошей із ректорів напередодні їхнього переобрання на новий термін, створену Євгеном Сулімою – першим заступником міністра Дмитра Табачника, і зрозумів, що Табачник, який прикрив Суліму, буде створювати мені нестерпне життя і під час виборів і особливо ж у випадку, якщо я переоберусь на новий термін, я сам особисто сказав Володимиру Грабку, щоб він подавав заяву на участь у ректорських перегонах теж, аби нам в університет не надіслали якогось «варяга» з іншого університету, якщо Сулімі вдасться провалити на виборах мене. І під час виборів я ні одним словом не створював негативного іміджу Володимиру Грабку. А коли у 2010 році під безпосереднім тиском Євгена Суліми, який взяв участь у виборному засіданні Конференції трудового колективу, незважаючи на конфлікт інтересів зі мною, і погрожував відкрито колективу фінансовими негараздами, якщо той віддасть перевагу мені, делегати Конференції віддали на один голос більше Володимиру Грабку, я одразу ж визнав його перемогу і запевнив, що буду йому гарним радником після обрання мене Почесним ректором і переходом на посаду радника ректора, як це було прописано у діючому тоді Законі України про вищу освіту від 2002 року та у Статуті Вінницького національного технічного університету.

І коли 8 вересня 2010 року Володимир Грабко ще у статусі проректора з наукової роботи поїхав до Києва на співбесіду з міністром і підписання ректорського контракту, а Вчена рада університету зібралась під керівництвом першого проректора Олександра Романюка і одноголосно проголосувала за обрання мене Почесним ректором ВНТУ, я через кілька годин зі здивуванням дізнався від Олександра Романюка, що новопризначений ректор Володимир Грабко, прямуючи того ж дня увечері з Києва до Вінниці, телефоном наказав йому не підписувати протокол засідання Вченої ради університету, в якому буде вказано, що мене обрано Почесним ректором ВНТУ, в разі, якщо такий протокол усе-таки складе вчений секретар Анатолій Поплавський. Але, як виявилось, Володимир Грабко і Анатолію Поплавському віддав розпорядження не складати цей протокол. І цей протокол не складений і по-сьогодні. І хоча Вчена рада університету мене Почесним ректором визнала, я Почесним ректором не є, оскільки рішення Вченої ради вводяться в дію наказами ректора, а ректор Володимир Грабко заявив, що такого наказу не підпише ніколи. І оскільки за новим Законом про вищу освіту від 2014 року уже звання Почесного ректора немає, то я на нього нині і не претендую, тим паче, що ми йдемо до Європи, а за Європейськими університетськими стандартами ректор не лише посада, а і довічне звання, яке відрізняється від посади лише тим, що його носій не має права підписувати університетські накази і віддавати керівні розпорядження, але має право на участь у засіданнях будь-яких університетських керівних органів з дорадчим голосом і має право на звертання до нього словами «пане ректоре». Тобто, у Європі звання ректора має властивості генеральського, що, я думаю, приживеться і в Україні, оскільки ректор, який є доктором наук, професором, в порівняльній таблиці прирівнюється до військового звання

генерал-лейтенанта, чого дотримується Міністерство оборони, призначаючи ректорів військових вищих навчальних закладів рівня університету чи академії.

Більше того, повернувшись із Києва у статусі ректора, Володимир Грабко відмовив мені не лише в посаді радника ректора з попередньою середньомісячною зарплатою, як того вимагали і Закон і Статут, але відмовив мені і в посаді завідувача тією кафедрою, яку я у свій час створив, але передав керівництво нею за суміщенням йому, як менш завантаженому у період роботи проректором. І хоч я у цей час (як і по-сьогодні) був єдиним у нашому університеті академіком Національної академії педагогічних наук України та членом її Президії і науковим керівником сумісної з цією академією університетської науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи прийняв новоспечений за моєю участю ректор Володимир Грабко мене на роботу штатно лише простим професором. А як виявилось кілька років по тому, мою зарплату радника ректора, яку необхідно було виплачувати з позабюджетних коштів, він використав навіть не для нужд університету, а для власних нужд в якості частини майже 12-тисячної надбавки до своєї зарплати ректора. Забігаючи вперед, відзначу, що, фактично, за перших 5 років свого ректорства Володимир Грабко незаконно відібрав у мене 500 тисяч гривень, які зобов'язаний був виплатити мені в якості зарплати радника ректора.

Ось у цей день 8-го вересня 2010 року я вперше згадав про пророцтво моєї секретарші, яка запевняла мене багато років тому, що прийде час, коли Володимир Грабко зрадить і мене, оскільки має характер, який являє собою рідке желе, котре повторює форми тієї посудини, яку ним в даний час заповнюють. А посудиною для цього рідкого желе з цього дня стали мої вороги – міністр Дмитро Табачник і його перший заступник Євген Суліма, які вирішили, що колишній радник прем'єр-міністра Юлії Тимошенко після приходу до влади Партії регіонів та Віктора Януковича та ще й такий, який розголошує їхні таємні схеми вибивання грошей із ректорів, не повинен очолювати один із провідних технічних університетів України. До речі, нині посудиною для цього рідкого желе є нинішній міністр Сергій Квіт, і, мабуть, форму цієї посудини Володимир Грабко набрав досить чітко, інакше нинішній міністр не проігнорував би і ті 22 сторінки, які я йому надіслав, з описом усіх порушень чинного законодавства та нормативних документів, допущених Володимиром Грабком упродовж 5 років своєї першої каденції, і Статтю 58 Закону України про вищу освіту від 2014 року, яка забороняє тримати на посаді науково-педагогічного працівника (а посада ректора відноситься до числа науково-педагогічних) особу, що допустила порушення чинного законодавства і статутних норм.

Я не називаю прізвища та імені своєї колишньої секретарші, над якою познущалась за сприяння свого чоловіка дружина Володимира Грабка Тетяна, лише тому, аби її знайомі, які можуть прочитати цей матеріал у Фейсбуку і передати їй його зміст, не роз'ятрили знову їй старі моральні рани, що, сподіваюсь, уже загоїлись. Але в університеті ще працюють багато

викладачів і співробітників, які добре пам'ятають ці події, особливо ті із цих працівників, котрі, побачивши помордоване обличчя моєї секретарші, були на її боці у цьому розбійному конфлікті і навіть у розмовах між собою осуджували мене за те, що я не дав йому оцінки з позицій Кримінального Кодексу України.

І ось у п'ятницю 27 листопада 2015 року я знову згадав пророцтво моєї колишньої секретарші. Цього дня відбулося засідання Конференції трудового колективу нашого університету, на якому обирались виборні члени Вченої ради ВНТУ.

До речі, у лютому нинішнього року ректор Володимир Грабко замість обрання на засіданні Конференції трудового колективу згідно з Законом України про вищу освіту, який вступив у силу ще у вересні 2014 року, 12 нових членів Вченої ради, обумовлених статутним збільшенням із 77 до 89 осіб її кількісного складу, і не дочекавшись затвердження «Змін до Статуту університету», в яких було внесене це збільшення, керівниками міністерства, які ці «Зміни» узаконили лише в середині квітня, затвердив цих 12 його особистих висуванців членами Вченої ради університету своїм власним наказом, що, до речі, зробило нелегітимними усі рішення цього складу Вченої ради, прийняті нею протягом березня – вересня 2015 року після її незаконного затвердження цим лютневим наказом, включаючи і вибори деканів факультетів, що проходили на засіданні цього нелегітимного складу Вченої ради у травні 2015 року, і вибори ректора, які хоч і були проведені з залученням колективу університету у жовтні 2015 року, але проходили у відповідності з виборними документами, що теж були затверджені цим нелегітимним складом Вченої ради. Але скасування цих рішень Вченої ради університету, доповненої лютневим наказом ректора Володимира Грабка 12-ма новими членами без їх обрання Конференцією трудового колективу, може наступити лише у тому випадку, якщо наказом міністра чи рішенням суду буде скасовано цей лютневий наказ ректора.

Але повернемось від днів минулих до днів сьогоднішніх.

В число кандидатів до Вченої ради університету за квотою факультету електроенергетики та електромеханіки загальними зборами колективу факультету були рекомендовані і я, Борис Мокін, екс-ректор ВПІ, ВДТУ, ВНТУ, академік Національної академії педагогічних наук України та радник її президії, заслужений діяч науки і техніки України, член двох спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій, почесний член міжнародної організації інженерів-електриків та електронників IEEE, вчений, який підготував 5 докторів наук і 30 кандидатів наук (у тому числі двох у нинішньому році), який опублікував біля 500 наукових праць, в тому числі більше десятка монографій і біля десятка грифованих навчальних посібників, науковий керівник спільної з НАПН України НДЛ проблем вищої школи, головний редактор двох авторитетних у вченому середовищі наукових журналів, що входять і до переліку ДАК, і до міжнародної наукометричної бази, і 33-річний доктор технічних наук, професор Олександр Мокін, завідувач кафедрою ВЕТЕСК, який докторську

дисертацію захистив у 30 років і був на момент захисту наймолодшим доктором технічних наук в Україні, член редколегії двох наукових журналів, член спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій, член міжнародної організації інженерів електриків та електронників IEEE, автор більше 100 наукових робіт, серед яких кілька монографій і кілька грифованих навчальних посібників.

А за квотою Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля загальними зборами колективу інституту в число кандидатів до Вченої ради університету був рекомендований і 41-річний доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, завідувач кафедрою КЕЕМІГ, нагороджений за свої наукові розробки у студентські роки Золотою медаллю НАН України, а у роки післястудентські – вищою відзнакою Кабінету Міністрів України, який докторську дисертацію захистив у 31 рік у спецраді Інституту проблем моделювання в енергетиці НАН України і на момент захисту був наймолодшим доктором технічних наук в Україні, член редколегій чотирьох наукових журналів, член двох докторських спеціалізованих вчених рад (у тому числі в академічному інституті НАН України), радник голови Держводагентства України, член Громадської ради при Міністерстві екології, який після того, як став доктором наук, приніс до університету госпдоговірної наукової тематики майже на 3 мільйони гривень, в результаті якої у кожній області України працюють розроблені колективами вчених нашого університету під його керівництвом комп'ютеризовані системи екологічного моніторингу, який у складі міждержавних наукових колективів виконував дослідження в статусі експерта ООН, ОБСЄ, ЮНЕСКО і розробляв системи моніторингу приграничних річок Дністер, Дніпро, Прип'ять, Сіверський Донець, Тиса, котрі уже успішно експлуатуються, автор більще 300 наукових праць, в тому числі кількох монографій, кількох підручників та десятка грифованих навчальних посібників, який у період з 2000 по 2014 роки за сумісництвом працював ще й директором Інституту магістратури, аспірантури та докторантури нашого університету, домігшись більшого у три рази значення ефективності аспірантури у ВНТУ порівняно з середнім значенням цього показника в цілому по міністерству і сам уже підготував 5 кандидатів технічних наук по IT-технологіям.

І ось якраз нас трьох Конференція трудового колективу, підібрана підручними ректора Володимира Грабка, до складу нової Вченої ради і не обрала, оскільки із 139 делегатів Конференції під час таємного голосування професору Віталію Мокіну віддали свої голоси лише 79 делегатів, професору Олександру Мокіну – лише 72 делегати, а академіку Борису Мокіну – лише 43, у той час як прохідними були дві третини від присутніх, тобто 93 голоси. Тож не дивно і те, що цим складом Конференції трудового колективу разом з нами не було обрано до складу Вченої ради і 44-річного професора Сергія Штовбу, який у нашому університеті має найвище значення індексу Гірша в наукометричній базі Scopus, тобто який є найбільш цитованим із наших університетських вчених у світовій науковій періодиці, але який, як і я, виступив на засіданні спеціалізованої вченої ради з розвінчанням махінації,

затіяної вірною соратницею нашого ректора, начальницею (за сумісництвом) навчального відділу Тамарою Савчук, кандидатом технічних наук, але працюючою на посаді професора кафедри КН, яка, незважаючи на наявність конфлікту інтересів, ділить у нашому університеті навчальне навантаження між своєю та іншими кафедрами, і яка прославилась у кінці весни нинішнього року тим, що намагалась «проштовхнути» у кандидати технічних наук свого аспіранта з дисертацією, по темі якої не було опубліковано жодної статті, але в автореферат по-шахрайськи були включені, як статті по темі дисертації, інші публікації, котрі жодним чином цю тему не висвітлювали навіть в заголовках. Але ректор університету Володимир Грабко, який як член спецради був присутнім на тому її засіданні, на якому була знята з розгляду дисертація вище згаданого аспіранта Тамари Савчук, замість осудження цього вчинку Тамари Савчук, заборони їй в-подальшому займатись керівництвом аспірантів і відсторонення її від роботи за сумісництвом на керівній посаді начальника навчального відділу, їй навіть догани за ці шахрайські дії не виніс, а постарався так скерувати процесом відбору делегатів Конференції трудового колективу, щоб вони не проголосували ні за мене, ні за професора Сергія Штовбу під час виборів до складу Вченої ради університету.

І дійсно, навіщо ректору Володимиру Грабку мати у Вченій раді університету членів, котрі дозволяють собі мати власні судження і вголос їх висловлюють на офіційних засіданнях, вимагаючи дотримання законів і нормативних документів та ігноруючи те, що з усіма іншими уже було домовлено, що вони проголосують так, як того хотілось би ректору Володимиру Грабку та його вірним соратникам.

Але зате набрав необхідну кількість голосів Конференції трудового колективу професор Андрій Поляков, котрий відомий тим, що у минулому році брав участь у виборах ректора Вінницького торгівельно-економічного інституту і не набрав там жодного голосу у підтримку; тим, що саме під нього ректор Володимир Грабко на початку нинішнього року без узгодження зі Вченою радою університету та в порушення відповідної постанови Кабінету Міністрів України, якою до закінчення АТО забороняється створення у бюджетних організаціях нових структурних підрозділів, своїм наказом створив новий центр з функціями, що дублюють відповідні функції уже існуючого Головного центру, і призначив Андрія Полякова директором цього центру на громадських засадах, але з 50-процентною надбавкою до основної посади професора кафедри АТМ; а також тим, що українською мовою він володіє на «азіровському» рівні, в чому 27 листопада змогли переконатись усі делегати Конференції трудового колективу університету, коли він в якості голови мандатної комісії зачитував її протокол, складений українською мовою. І що цікаво, після обрання професора кафедри АТМ Андрія Полякова, висунутого додатково до квоти, виділеної факультету машинобудування і транспорту, на якому він працює, членом Вченої ради університету, до якої обрано також і завідувача кафедри АТМ, професора Віктора Біліченка, та провалення голосування за членство у цій раді

завідувача випускової кафедри ВЕТЕСК професора Олександра Мокіна та завідувача випускової кафедри КЕЕМІГ професора Віталія Мокіна у складі Вченої ради ВНТУ від кафедри АТМ буде два члени, а від кафедр ВЕТЕСК і КЕЕМІГ не буде жодного.

До речі, набрала необхідну кількість голосів і стала членом Вченої ради ВНТУ і Наталія Шевчук, яку після того, як Володимира Грабка було обрано ректором університету, його дружина Тетяна Грабко перемістила руками свого чоловіка на посаду начальника планово-фінансового відділу університету (нагадаю – з посади секретарші проректора, що отримувала зарплату інженера 1-ї категорії з 50-процентною надбавкою і, сидячи щодня у приймальні проректора Володимира Грабка, табелювалась протягом кількох років працюючою в лабораторії кафедри ЕМСАПТ, розміщеної в іншому корпусі, до якого 15 хвилин ходу, і керував якою за сумісництвом теж проректор Володимир Грабко). Хоча дружину Володимира Грабка Тетяну можна й зрозуміти – їй хотілось аби інформація про те, скільки виплачувалось грошей з університетської каси за договорами підряду їй самій та її сину Валентину (а це за 5 років ректорства Володимира Грабка сумарно склало набагато більше 100 тисяч гривень), не виходила за сімейне коло. Тим паче, що за «обліко моралє» свого чоловіка вона уже могла не турбуватись, оскільки ректор у всіх на очах, та й авторитет посади йому не дозволить «стрибати у кущі» і без додаткового нагляду.

Якщо виразити голоси делегатів Конференції трудового колективу університету, отримані професором Віталієм Мокіним, професором Олександром Мокіним і мною, в процентах від числа тих, що взяли участь в голосуванні, то побачимо, що Віталій Мокін отримав 56,8% голосів, Олександр Мокін отримав 51,8% голосів, а я отримав лише 30,9% голосів. Я це можу інтерпретувати так: у колективі ВНТУ 56,8% його членів не проти, щоб до виборних керівних органів в університеті прийшли знані у світі науковці, 51,8% його членів не проти, щоб до цих виборних керівних органів прийшли молоді, перспективні професори, але лише 30,9% членів колективу нашого університету не проти, щоб до складу його виборних органів прийшли борці з корупцією, які через свої сайти «виносять сміття з хати». І я впевнений, що, незважаючи на мою попередню критику на адресу ректора Володимира Грабка, обумовлену його небажанням виконувати вимоги чинних законів та нормативних документів і «заплющуванням очей» на негативні процесі, що почали розвиватись в університеті протягом 5 років його ректорства, я на цих виборах до Вченої ради університету теж отримав би більше 50% голосів делегатів Конференції, якби перед цими виборами не оприлюднив на своєму сайті інформацію про те, що державний службовець Олександр Васілевський, який працює штатно начальником відділу в кадровому департаменті Міністерства освіти і науки України, виявляється уже майже 5 років працює (і теж штатно) також і в нашому університеті, розміщеному за 250 кілометрів від міністерства – перші кілька років ректорства Володимира Грабка на 0,25 ставки доцента, а останній рік уже на 0,3 ставки професора. Цей міністерський чиновник Олександр Васілевський,

як виявилось, допомагав багатьом нашим завідувачам кафедр і проректорам вирішувати позитивно в міністерстві усі питання, в тому числі і питання ліцензування та акредитації спеціальностей, навіть у випадках, коли акредитувались магістерські програми, а на кафедрах, які були випусковими для цих магістрів, не було жодного штатного доктора наук, професора, і завідувачами цих кафедр теж були кандидати наук, доценти. Тож утримання міністерського чиновника Олександра Васілевського на частину ставки спочатку доцента, а потім і професора, з виплатою відповідної зарплати було лише платою йому за його послуги в міністерстві. І того, що я про це розповів привселюдно, мені не вибачили усі ті, хто користувався послугами цього міністерського чиновника, адже після цього усім їм доведеться вирішувати питання акредитації та ліцензування з дотриманням усіх вимог нормативних документів, як це мало місце за часів мого ректорства, від чого, на жаль, вони за 5 років ректорства Володимира Грабка уже встигли відвикнути.

Ну а тепер я поясню суть заголовку, під яким подана ця інформація.

Багато років тому, не захистивши шляхом звернення до правоохоронних органів свою секретаршу після її жорстокого побиття на її робочому місці Тетяною Грабко, безкарність якого забезпечував чатуванням біля дверей приймальні ректора її чоловік Володимир Грабко, я допустив несправедливість, якої мені не вибачив БОГ. І БОГ покарав мене, дозволивши у 2010 році першому заступнику міністра Євгену Сулімі «викрутити руки» делегатам Конференції трудового колективу, щоб вони обрали на посаду ректора не мене, а Володимира Грабка – того, який клявся мені бути вірним пожиттєво, але який, виконуючи волю Євгена Суліми, став безпосереднім виконавцем усіх дій, направлених на моє приниження – це і заборона затверджувати рішення Вченої ради про присвоєння мені звання Почесного ректора, це не призначення мене радником ректора з відповідною зарплатою, це відмова мені в завідуванні тією кафедрою, яку я колись створив як фахівець, це і зняття мене з посади директора науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв’язних систем, яку я обіймав на громадських засадах без будь-якої доплати, це організація цілеспрямованого негативного рецензування моєї держбюджетної тематики та заборона відправити цю тематику до міністерства для незалежного рецензування і ліквідація її державного фінансування, аби відсутністю цього фінансування пояснити зняття мене з посади директора НДІ ПМБС як неефективного менеджера, що було потрібно ректору для того, щоб мати привід вивести мене зі складу Вченої ради університету, до якої я увійшов за посадою директора інституту. І, мабуть, ці мої негаразди можна пояснити волею БОГА, яка була втілена у життя руками випестуваного мною ж Володимира Грабка у той період, коли над ним у владній вертикалі стояв перший заступник міністра Євген Суліма. Однак те, що втілював у життя це покарання саме Володимир Грабко, можна розцінювати як свідчення того, що я покараний саме за незахист своєї секретарші, над якою познущалось подружжя Грабків. Але оскільки Євгена Суліми над Володимиром Грабком

немає уже скоро два роки, то усе, що негативного для мене зробив Володимир Грабко уже за ці останні два роки, до організації не обрання мене до Вченої ради університету 27 листопада 2015 року включно – це уже не є виконанням волі БОГА – це уже є проявом його власної несправедливості по відношенню до мене, обтяженим усім тим позитивним, яке було зроблене у роки мого ректорства йому, та його клятвою у вірності мені. А тому тепер уже він рано чи пізно теж буде суворо покараний БОГОМ за прояв цієї несправедливості, як уже покараний Євген Суліма, який перевищив визначену БОГОМ міру мого покарання, розповсюдивши її і на мого сина Олександра шляхом викреслення його із міністерського списку претендентів на отримання стипендії Верховної Ради України для молодих вчених, і який після зняття з посади першого заступника міністра і по-сьогодні не може влаштуватись на роботу в жоден із університетів Києва, та як уже покараний Дмитро Табачник, котрий втратив не лише посаду міністра, але і змушений утекти до Ізраїлю, аби уникнути кримінальної відповідальності. І я впевнений, що будуть суворо покарані БОГОМ і усі ті делегати Конференції трудового колективу нашого університету, які у попередні роки із моїх рук та за мого сприяння отримали наукові ступені і вчені та почесні звання, а також отримали кафедри, керівні посади та квартири, які збудував їм я і сприяв їм у їх отриманні. І будуть вони покарані БОГОМ саме за те, що на догоду ректору Володимиру Грабку голосували не лише проти мене, але і проти моїх синів – знаних у науковому світі молодих професорів Віталія Мокіна та Олександра Мокіна. Тож, невдячні забудьки, чекайте і ви негараздів – вони уже не за горами, і список їх для кожного із вас БОГОМ уже визначений! І на моєму прикладі ви бачите, що покарання БОЖОГО за проявлену несправедливість не оминути нікому – і навряд чи це покарання аж надто забариться, і навряд чи воно буде таким, яке можна буде не помітити.

І наостанок – не думайте, шановні недруги, що ви мені аж надто насолили, не обравши мене до складу Вченої ради університету! Адже я до Вченої ради балотувався лише для того, щоб потім, обравшись її головою, допомагати ректорові Володимиру Грабку у ці складні часи пройти реформування спеціальностей з найменшими кафедральними втратами та своїми порадами і роз’ясненнями головуючого, до якого дослухаються, запобігати прийняттю непродуманих чи незаконних рішень. А бути рядовим членом Вченої ради, до якого не прислухаються соратники ректора, мені і не хотілось, оскільки як би ти не голосував і щоб не говорив у виступі, але якщо Вчена рада більшістю голосів прийняла певне рішення, то і ти, як її член, несеш за нього відповідальність. Тож набагато більше неприємностей ви мені доставили б, якби до складу Вченої ради обрали, а у бажанні стати головою ради відмовили. А критикувати ваші рішення, якщо вони будуть непродуманими і нестимуть негативні кінцеві результати, я буду на своєму сайті, і не будучи членом Вченої ради університету. І до моєї критики вам доведеться прислухатись (що, до речі, уже зараз демонструє ректор Володимир Грабко), адже згідно з Європейськими університетськими стандартами, нагадаю, ректор – це не лише посада, а і довічне звання, а тому

мій голос у нашому університеті матиме суттєву вагу у хорі інших авторитетних голосів, якщо і не довічно, то, принаймні, не коротше тих 58 місяців, які ще залишилось відпрацювати Володимиру Грабку ректором ВНТУ до завершення дозволеного йому законом терміну роботи на цій посаді.

Постскриптум: а у понеділок 30 листопада новостворена Вчена рада ВНТУ зібралась на своє перше засідання, яке повинне було розпочатись з обрання головою ради ректора Володимира Грабка, в чому можна було і не сумніватись після висловлення Володимиром Грабком на засіданні ректорату бажання посісти і цю посаду та не обрання до її складу на засіданні підконтрольної ректору Конференції трудового колективу екс-ректора, академіка Бориса Мокіна та професорів Віталія Мокіна і Олександра Мокіна, котрі своїми аргументами могли б породити сумніви у головах членів Вченої ради стосовно доцільності обрання головою Вченої ради, яка уособлює в собі університетську законодавчу гілку влади, ректора, котрий є керівником виконавчої гілки влади. І обрання членами новоствореної Вченої ради університету на своєму першому засіданні своїм головою ректора Володимира Грабка не відбулося лише тому, що у цьому складі ради до її статутної чисельності не вистачає що двох членів, яких спочатку потрібно дообрати на додатковому засіданні Конференції трудового колективу. Але напередодні цих виборів, я думаю, членам Вченої ради варто згадати, що в жодній країні Європи король, президент чи прем'єр-міністр держави не є одночасно і головою парламенту – і такого суміщення там не існує з часів заснування парламентаризму, тобто з середньовіччя. По аналогії – задля забезпечення незалежного контролю діяльності президента університету чи ректора, завдяки якому президенти та ректори змушені після обрання на посаду не почивати на лаврах, а працювати ініціативно і вдумливо витрачати університетські кошти, не суміщають вони в університетах Європи свої ректорські посади з посадами голів Сенатів, які є аналогами наших Вчених рад. І ця ж ідея була закладена і в новий Закон України про вищу освіту, розроблений під керівництвом ректора НТУУ «КПІ», академіка Михайла Згуровського, в число розробників проекту якого був і нинішній ректор НаУКМА, котрий тоді працював ще деканом у «Могилянці». А нині ми спостерігаємо, як нинішній міністр Сергій Квіт, який під час розробки проекту цього закону працював ректором НаУКМА, шляхом передачі вирішення питань імплементації положень Закону України про вищу освіту в руки ректорів вищих навчальних закладів, фактично, знищує цю ідею, дозволяючи і надалі ректорам працювати безконтрольно, оскільки не може ні Вчена рада, якою керує ректор, ні Конференція трудового колективу, якою також керує ректор, не проголосувати за якісь його пропозиції чи відхилити їх ще на стадії обговорення як неконструктивні, чи вимагати від ректора відповіді на запитання – куди, скільки і на що він витратив кошти, чи відповісти на запитання – кому і за що він встановив надбавки до зарплати. Тож, шановні колеги, якщо ви допустите поєднання Володимиром Грабком посади ректора з посадою Голови Вченої ради університету, то не дивуйтесь,

якщо вам і далі доведеться замерзати на заняттях в холодних аудиторіях і безоплатно проводити заняття в малокомплектних групах, якщо частка ставки, на якій ви працюєте, стане ще меншою, якщо якісь надбавки до вашої зарплати теж стануть меншими, якщо вам запропонують на місяць чи два піти у відпустку за власний рахунок або якщо вам запропонують знайти собі роботу в іншій організації – ви самі собі усе це запрограмуєте, дозволивши ректору Грабку стати ще й головою Вченої ради ВНТУ, принаймні, на ті 58 місяців, протягом яких він ще працюватиме ректором. І наостанок – усі ви, шановні колеги, нині дивитесь на телеканалі «1+1» телевізійний серіал «Слуга народу», створений талановитим колективом студії «95 квартал», і усі ви, думаю, звернули увагу на монолог Президента (якого талановито грає лідер «95 кварталу» Володимир Зеленський) під час його зустрічі з журналістами, у якому Президент характеризує процес перетворення українців, що щойно народились, упродовж життя в дорослих хохлів. Приміряючи цю президентську характеристику до колективу нашого університету, я з великим жалем змушений констатувати, що багатьом членам нашого колективу для перетворення із українців у повних хохлів виявилось достатньо не 25 років, як у Зеленського, а лише останніх 5 років. Але я вірю у те, що завдяки зусиллям тієї третини колективу університету, що ще не трансформувалась у хохлів, вдасться не лише зупинити цей процес, але і запустити його у зворотному напрямку – в напрямку масового повернення «трохи схохлившихся» в число українців.

Читайте, дивіться і робіть висновки самі

У четвер 3 грудня 2015 року, проходячи вздовж залишків руїн, що залишились від льодового палацу Вінницького національного технічного університету, я пригадав, який вигляд мав цей палац у 2008 році, коли був побудований.

Повернувшись на роботу, я зайшов на свій сайт і викликав на екран комп’ютера свою 11-у історико-публіцистичну книгу «Продовження вибіркового літопису, або Напередодні та після дострокових виборів», опубліковану у 2008 році, яка є серед виставлених на цьому сайті моїх наукових, навчальних та історико-публіцистичних книг.

Подивившись зміст книги, я знайшов у ній розділ, який називається: *«Студенти ВНТУ виходять на лід у новому льодовому палаці»*. Проглянувши зміст цього розділу, я вирішив процитувати дещо з нього, аби нагадати вам, шановні читачі, як усе починалось. Але оскільки цей розділ у книзі був лише текстовим, то я вирішив для більшої наочності доповнити цитату з нього світлинами, яких в оригінальному тексті не було – тож читайте цитату з цього розділу в такому, дещо модернізованому варіанті:

«У четвер 24 квітня 2008 року о 18 годині вечора сталася знаменна подія в житті нашого університету — відбулося урочисте відкриття льодового палацу «Айс Авеню»,

спорудженого на нашій території фірмою «Оскар-С» за проектом про нашу спільну діяльність з нею. Ми в цей проект увійшли нашим майданчиком, під який віддали два із наявних у нас на території шести футбольних полів, і підключенням палацу до наших електричних та водо- і теплопостачальних комунікацій, а фірма з нашого дозволу спорудила цей льодовий палац, вклавши свої кошти.

Великий надувний купол льодового палацу кидається у вічі здалеку

і вражає своїм красивим дизайном. Вражає і простір під куполом

і якість льоду. Власник фірми «Оскар-С» Сергій Горобець, який став і генеральним директором льодового палацу, до речі, колишній випускник нашого університету, в проектний період об'їздив усі уже діючі льодові комплекси такого типу як в Україні, так і у сусідніх державах, і відібрав для нашого проекту усе найкраще. На льодовому майданчику можна приймати навіть хокеїстів в офіційних матчах, причому передбачені трибуни для глядачів на 500 місць. До послуг бажаючих вийти на лід закуплено 600 пар ковзанів з високими халявками, які добре тримають ногу. Є симпатичне кафе, в якому попити каву чи чай, зручно вмостившись у кріслі, можуть одразу 50 осіб. Є достатня кількість туалетних кімнат, а для бажаючих освіжитись після катання і душові кімнати. Повністю автоматизована і комп'ютеризована пропускна система з турнікетами, що відкриваються за допомогою пластикових карток накопичувального типу — внісши один раз гроші у касу, ти можеш потім з цією карткою приходити стільки раз до льодового палацу, минаючи касу, на скільки хвилин у тебе там є грошей для похвилинної оплати. Після закінчення грошей на картці ти можеш їх поповнити, знову звернувшись до каси.

Але для мене як ректора дуже важливим є інше, а саме — те, що студенти нашого університету з першого по четвертий курси на уроках фізкультури матимуть право безкоштовно кататись на ковзанах. Оскільки льодове поле має площу 1640 квадратних метрів і на ньому без зіткнень можуть кататись на ковзанах одночасно 250 осіб, то ми отримали можливість в рамках розкладу занять з фізкультури надати можливість кожному студенту безкоштовно покататись на ковзанах не менше двох разів на місяць.

До речі, кваліфіковані інструктори будуть навчати кататись на ковзанах тих студентів, які ніколи на них раніше у своєму житті не стояли. А для студентів, бажаючих покататись на ковзанах частіше і за межами розкладу занять з фізкультури, діятимуть скидки з оплати.

Постскриптум 1: *новиною про те, що ми ввели в експлуатацію льодовий палац, на спорудження якого не взяли з міністерства жодної гривні, я вирішив поділитись і зі своїм безпосереднім начальником — міністром освіти і науки України І. О. Вакарчуком. Тож 30 квітня до міністерства було відіслано лист наступного змісту:*

Про реалізацію
спільного проекту
Міністру освіти і науки України
І. О. Вакарчуку

Шановний Іване Олександровичу!

Сподіваюсь Вам буде цікаво дізнатись про те, що наш університет успішно завершив початкову фазу проекту про спільну діяльність з фірмою «Оскар-С» і офіційно відкрив льодовий палац «Айс Авеню», споруджений на гроші фірми на університетській території. Цією ж фірмою закуплено і 600 пар ковзанів різних розмірів з високими халявками, щоб добре фіксувалась нога. Льодове поле має такі розміри, що можемо приймати чемпіонат світу з хокею.

Розподіл часу використання льодового комплексу наступний – зранку ми використовуємо його для проведення уроків фізкультури безкоштовно для усіх студентів від 1-го до 4-го курсів включно,

а у другій половині дня фірма використовує його для отримання прибутку, від катання на ковзанах усіх бажаючих за гроші. Тож віднині кожен студент бакалаврату нашого університету має можливість двічі на місяць протягом години, за розкладом занять з фізкультури, безкоштовно покататись на ковзанах. Почнемо культивувати також хокей і спортивний біг на ковзанах.

Раніше наш університет був єдиним в Україні, що має стадіон з рекортановим покриттям бігових доріжок, а тепер ми поки що будемо і єдиним університетом, що має льодовий палац, в якому, до того ж, студентам надаються безкоштовні послуги під час занять з фізкультури за розкладом.

З повагою –
ректор ВНТУ
Б. І. Мокін

Постскриптум 2: *Цього ж дня я зателефонував Голові Наглядової ради нашого університету, Президенту Академії педагогічних наук України Василю Кременю і доповів йому про успішне завершення одного із підтриманих Наглядовою радою договорів про спільну діяльність, завдяки якому студенти університету отримали можливість на уроках фізкультури безкоштовно кататись на ковзанах в льодовому палаці «Айс Авеню».*

Він порадувався за нас і побажав нам нових успіхів» – кінець модернізованої цитати.

Одразу ж хочу відзначити, що Сергій Горобець, будуючи льодовий палац на території ВНТУ, не планував мати з нього прибуток, оскільки першу половину дня він віддавав студентам рідного університету для безкоштовного катання на ковзанах під час уроків фізкультури, а більшу частину другої половини дня віддавав секціям фігурного катання і хокейним командам, з яких теж майже нічого не можна було отримати. А вільному катанню на ковзанах на платній основі бажаючим планувалось виділити не так уже й багато часу. Тож Сергій Горобець, задумуючи цей спільний проект з нашим університетом, фактично планував увійти до числа меценатів спорту, подібних до власників футбольних клубів, яким ці клуби у фінансовому плані теж приносять лише збитки.

І усе йшло добре аж до кінця 2010 року, допоки я був ректором ВНТУ – 4 тисячі студентів бакалаврату на уроках фізкультури у будні дні катались безкоштовно на ковзанах у льодовому палаці, а після них приходили фігуристи та хокеїсти і тренувались та змагались з іншими. А по суботах і неділях та вечорами у будні дні льодовий палац заповнювали сотні вінничан, котрим подобалося кататись на ковзанах за будь-якої погоди і при гарному обслуговуванні – і ніяких хмар над льодовим палацом не нависало.

І коли наприкінці 2010 року на посаду ректора ВНТУ було обрано Володимира Грабка спочатку нічого у регламенті роботи льодового палацу не змінилось, але у наступні роки у чомусь інтереси Сергія Горобця та Володимира Грабка розійшлися, що кінець кінцем привело до того, що Сергій Горобець вирішив скористатись тим пунктом підписаного з ним ще мною договору про спільну діяльність, який при розбіжності інтересів наділяв його правом демонтувати обладнання льодового палацу і змонтувати його в іншому місці.

Тож він демонтував обладнання і нині монтує його не лише в іншому місці, але і в іншому місті. А тому нині те, що колись було льодовим палацом ВНТУ, має такий вигляд, як це показано на світлинах:

Кафе
Авеню
енергією!

І тепер кожен раз, коли я буду проходити чи проїжджати повз ці руїни, мене охоплюватиме сум. І, думаю, що не лише мене.

До речі, руйнація льодового палацу, яку здійснив нинішній ректор ВНТУ Володимир Грабко напередодні переобрання на 2-ий п'ятирічний термін, є не першою його руйнацією того, що втілив у життя його попередник на цій посаді – ще у 2011 році, тобто уже через півроку після обрання Грабка на посаду ректора, він «зруйнував» програму модернізації вікон і парт студентами університету будівельних спеціальностей під час робочого триместру, заборонивши виділяти кошти на придбання комплектуючих, а ще через півроку він «зруйнував» програму встановлення надбавок до зарплати професорам за вчасну підготовку кандидатів наук через аспірантуру, доцентам за написання навчальних посібників і постановку дистанційних навчальних курсів, а усім іншим працівникам за високі досягнення у праці.

Тож само собою постає запитання: *«Що із числа втіленого в життя його попередником на посаді ректора Володимир Грабко «зруйнує» наступним?»*

Мій скромний внесок в законотворчу роботу

У середині серпня нинішнього року я отримав від Миколи Євтуха (академіка-секретаря відділення вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, академіком по якому є і я) електронного листа наступного змісту:

«Доброго дня, шановний Борисе Івановичу! За дорученням Кременя В.Г. надсилаю два законопроекти про внесення змін до ЗУ "Про вищу освіту" щодо формування штатного розпису та збалансування порядку управління ВНЗ. Свої пропозиції і висновки надішліть, будь ласка, до 21.08.2015. З повагою, Євтух М.Б.»

Проаналізувавши зміст надісланих мені проектів законів, я через тиждень відправив електронною поштою таку відповідь академіку-секретарю:

«Шановний Миколо Борисовичу!

Відносно проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України про вищу освіту щодо формування штатного розпису вищих навчальних закладів» у мене зауважень немає, оскільки я цілком згідний з основною нормою цього законопроекту, якою пропонується доповнити діючий Закон України про вищу освіту, згідно з якою забороняється скорочувати штатну кількість професорсько-викладацького складу в разі, якщо в процесі навчання за певною навчальною програмою кількість студентів, що її освоюють, буде зменшуватись, але це зменшення не буде перевищувати 30%. Уведення цієї норми позбавить викладачів ВНЗ від необхідності заради збереження викладацьких ставок ставити позитивні оцінки тим студентам, які не знають їхнього предмету, що сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців.

Відносно ж проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України про вищу освіту щодо збалансування порядку управління у вищих навчальних закладах» у мене є кілька зауважень як позитивного так і негативного характеру.

Я згоден з пропозицією доповнити Статтю 36 (Вчена Рада) реченням, в якому сформульована заборона очолювати Вчену раду ВНЗ керівникові цього ВНЗ, його заступникам (проректорам) та деканам факультетів (директорам навчально-наукових інститутів), оскільки це відповідає одному із основоположних принципів демократії, згідно з яким повинні бути розділеними законодавча (Вчена рада) та виконавча (ректорат) гілки влади.

Я згоден і з доповненням Статті 36 новими пунктами 7, 8, 9, 10, присвяченими деталізації роботи Вченої ради факультету (навчально-наукового інституту) за схемою роботи Вченої ради ВНЗ.

Я згоден також і з доповненням Статті 42 (Обрання, призначення та звільнення з посади керівника вищого навчального закладу) реченням, в якому сформульована заборона брати участь у конкурсі на заміщення посади керівника ВНЗ в якості кандидата особі, яка виконує обов’язки керівника ВНЗ у період виборів.

Але я не згоден зі зміною редакції пункту 1 Статті 43 (Обрання на посаду та звільнення з посади керівника факультету (навчально-наукового інституту), якою пропонується передати процедуру обрання за конкурсом декана факультету з Вченої ради ВНЗ на Вчену раду факультету, оскільки якщо колектив факультету є схильним до корупційних дій, то і обирати

декана він буде із числа тих претендентів, які або самі теж брали участь в корупційних діях, або характеризуються як такі, що здатні закривати очі на корупційні дії своїх підлеглих.

І особливо ж я не згоден з пропозицією доповнити Закон України про вищу освіту додатковою Статтею 42-1 (Призначення та звільнення з посади фінансового секретаря вищого навчального закладу). Адже, якщо позбавити керівника ВНЗ права керувати використанням фінансових коштів і матеріальних цінностей, передоручивши ці функції фінансовому секретарю, який призначається міністерством, то керівник ВНЗ стає декоративною фігурою, основною функцією якої буде бути «хлопчиком для биття» керівниками міністерства, адже відповідальність за стан справ у ВНЗ з керівника після введення посади фінансового секретаря не знімається.

Тож для збалансування владних повноважень у ВНЗ цілком достатньою є передача функцій керівництва Вченою радою не керівникові ВНЗ. І саме у цьому випадку керівник ВНЗ здійснюватиме поточне керівництво вищим навчальним закладом за усіма напрямками діяльності (у тому числі і фінансовим), а голова Вченої ради буде керувати стратегією розвитку університету на майбутнє і організаційно здійснювати контроль за діяльністю керівника (у тому числі і фінансовий).

А з появою фінансового секретаря у ВНЗ утвориться тривладдя, яке призведе до хаосу, оскільки без згоди фінансового секретаря керівник ВНЗ і кроку не зможе ступити, а керувати, будучи відстороненим від фінансів, ніякий керівник ВНЗ не зможе – це я заявляю як екс-ректор, який очолював Вінницький національний технічний університет протягом 21 року.

З повагою – Борис Мокін»

Може виникнути запитання до мене у читачів – чому я ці листи публікую аж через три місяці після їх написання і відправлення адресатам?

Відповідь проста – саме у цьому місяці, тобто у грудні, Верховна Рада України розглядатиме вище згадані проекти законів, та саме у цьому ж місяці новостворена Вчена рада Вінницького національного технічного університету обиратиме собі голову. Тож, на мій погляд, членам Вченої ради університету не лишнім буде під час цього обрання взяти до уваги ті вимоги, яким повинен відповідати кандидат на голову ради згідно з проектом закону, у прийнятті якого Верховною Радою України у мене не має сумнівів. Інакше може статися, що через місяць Вченій раді нашого університету доведеться проводити нові вибори.

Вінниця на 2 роки стала українським молодіжним центром IEEE

У понеділок 7 грудня на дошці оголошень факультету електроенергетики та електромеханіки у 4-му навчальному корпусі та на головній дошці оголошень університету у 2-го навчальному корпусі з’явилося оголошення такого змісту:

Молоді вчені університету вітають завідувача кафедри ВЕТЕСК,
доктора технічних наук, професора
Олександра МОКІНА
з обрання його (70% голосів) головою українського молодіжного
відділення Всесвітнього товариства інженерів
з електротехніки та електроніки –
IEEE Ukraine Young Professionals Affinity Group

Тож тепер Вінниця на 2 роки стала молодіжним центром в Україні наймогутнішої Всесвітньої інженерної організації IEEE, яка зародилась у США у 1884 році, налічує нині у своїх рядах в більше ніж 160 країнах світу більше 430 тисяч членів, і роботу якої можна відслідковувати на сайті *ieee.org*.

Відчутний удар по корупційних схемах

Згідно з Законом України «Про відкритість використання публічних коштів» для відображення процесу руху коштів від одних їх утримувачів до інших за сприяння Мінюсту України створено сайт *Є-data* (*http://spending.gov.ua/web/guest/transaction*), на який може вийти будь-яка особа, що має доступ до комп'ютера з виходом в інтернет.

Цей сайт нині працює в тестовому режимі і забезпечує доступ до інформації про надходження і платежі в Україні, починаючи з 1 вересня 2015 року.

Якщо ви хочете вийти на цей сайт, то набираєте його адресу, після чого він відкривається і зліва перед вами постає схема формування запиту, згідно з якою, якщо вас цікавить куди пішли гроші з організації, що вас зацікавила, то у вікні, розміщеному нижче надпису «ПЛАТНИК», ви набираєте код ЄДРПОУ цієї організації, а потім під надписом «ЗА ПЕРІОД» набираєте «З якого числа» і «ПО яке число» ви хотіли б отримати інформацію про платежі цієї організації. Одразу ж хочу попередити, що максимальним періодом разового запиту є один місяць, тож якщо вас цікавить інформація, наприклад, за три місяці, то вам доведеться запит робити тричі. Для набору дат «З» і «ПО» справа у рядку з цим надписом є іконка, натискуючи на яку мишкою, ви отримаєте перед собою назву місяця, який вас цікавить, біля якого зліва і справа стоять символи переходу на місяць вперед чи назад, і календар, на якому ви вибираєте дату початку і дату закінчення запрошеного вами періоду. Наприклад, якщо вас цікавить інформація за жовтень 2015 року, то на календарі біля символу «З» ви набираєте «жовтень 2015» і перший день жовтня «1», а потім біля символу «ПО» на календарі набираєте «листопад 2015» і перший день листопада «1». Після цього натискуєте мишкою на надпис «ПОШУК», яким закінчується схема формування запиту, і комп'ютер видасть на полі справа від схеми формування запиту усю потрібну інформацію. На цьому полі ви побачите 4 стовпчики, в першому із яких вказано, хто платив, у 2-му – кому заплачено, у 3-му – коли заплачено, а у 4-

му – скільки заплачено. Інформація структурована по сумі платежів – від більших (мільйонів гривень) до менших (доль гривні, копійок). Внизу з правого боку цієї таблиці розміщені цифри, натискуючи мишкою на які, можна перегортати сторінки таблиці платежів від найбільшого їх значення до найменшого чи навпаки.

Якщо ж вас цікавить скільки грошей надійшло за якийсь період до якоїсь організації з інших організацій, то код організації, яка вас цікавить, ви набираєте на схемі формування запиту у вікні, що розміщене під надписом «ОДЕРЖУВАЧ» - інші кроки формування запиту співпадають з тими, які я вже описав вище. Після натиснення мишкою на надпис «ПОШУК» у цьому випадку перед вами справа від схеми формування запиту відкриється таблиця, в якій буде вказано з якої організації до тієї, що цікавить вас, надійшли гроші, коли і скільки.

Якщо ж вас цікавить за що заплачено чи для чого отримано гроші, то ви мишкою натискуєте на те поле, на якому ці гроші висвітились у таблиці – і перед вами розкриється ще одна таблиця, в якій виписано за що заплачено, на підставі якого документу, скільки і коли, чи для яких цілей надійшли гроші, звідки, на підставі якого документу, скільки і коли.

Тож тепер ніякий керівник ніякої організації в Україні не зможе «заховати» ні те, на що він витратив кошти, ні те, скільки і для чого він їх отримав, тобто має місце віднині в Україні повна прозорість руху коштів від одних організацій до інших, а це наносить відчутний удар як по зовнішніх, так і по внутрішніх корупційних схемах, оскільки відтепер кожний працюючий в організації за бажанням бачитиме і те, чи вчасно виплачує гроші керівник організації своїм підлеглим, і те, кому «на сторону» він перераховує гроші цієї організації, що є особливо актуальним, якщо цими перерахуваннями керівник ущемлює своїх підлеглих.

І тепер уже абсолютно ніякої ролі не гратиме особа, яка за розпорядженнями керівника організації формуватиме у ній процес платежів і надходжень, що означає, що за рахунок призначення, наприклад, своєї близької родички чи близької родички дружини на посаду начальника планово-фінансового відділу жодному ректорові університету уже не вдасться тримати інформацію про надходження і платежі лише в сімейному колі.

В якості прикладу я наведу деякі платежі, зроблені Вінницьким національним технічним університетом. Для того, щоб пересвідчитись в правильності наведеної інформації, достатньо будь-кому за описаною вище схемою формування запиту у вікні, яке розміщене нижче надпису «ПЛАТНИК», набрати код ЄДРПОУ Вінницького національного технічного університету, тобто набрати 02070693.

І тоді ви зможете переконатись, наприклад, що у вересні 2015 року за 9 актами договорів підряду у ВНТУ було виплачено 51 тисяча гривень, тобто в середньому по 5600 гривень за кожним актом, а у жовтні 2015 року за 10 актами договорів підряду було виплачено 68 тисяч гривень, тобто в середньому по 6800 гривень за кожним актом. Інформацію про те, якими

були виплати за договорами підряду у ВНТУ у листопаді 2015 року, пропоную вам, шановні читачі, знайти самостійно, адже, знайшовши її, ви переконаєтесь, що викладену методику засвоїли.

І тоді ви уже самостійно переконаєтесь і у тому, що протягом трьох місяців (вересень, жовтень, листопад 2015 року) ВНТУ перерахував на рахунок ТОВ «Комел», розташованому у Києві, 572 тисячі гривень за ноутбуки, запасні частини до комп'ютерної техніки та її ремонт, хоча при цьому у вас обов'язково виникнуть одразу два запитання: 1). Чому наш університет не хоче користуватись послугами однієї із фірм - постачальників комп'ютерної техніки, що розташовані у Вінниці, адже витрати на доставку в ремонт цієї техніки до вінницької фірми будуть суттєво меншими за аналогічні витрати при доставці цієї техніки в ремонт до київської фірми? 2). А чи взагалі колись якась комп'ютерна техніка відвозилась в ремонт з нашого університету до Києва чи ні?

До речі, скориставшись іншим безкоштовним ресурсом Мінюсту України – Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (*https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch*) за кодом ЄДРПОУ *ТОВ «Комел»*, легко знайти детальну інформацію про це товариство, з якої ви зможете переконатись, що до складу його засновників входять і двоє вінничан, і що статутний капітал його складає лише 100 тисяч гривень , і що зареєстроване воно у приватній квартирі по вулиці Димитрова.

Багато ще цікавого можна побачити, ознайомившись з процесом проходження коштів у ВНТУ, висвітленим на вище згаданому сайті Мінюсту України, але я на цьому поставлю крапку, аби, по-перше, не втомлювати вас, шановні читачі, надміром чисел, а по-друге, аби спонукати вас до самостійного спостереження за цим процесом у статусі громадських контролерів. І саме з метою залучення до громадського контролю за процесом проходження коштів у ВНТУ якомога більшої кількості людей я так детально розписав схему формування запитів, аби до цього контролю долучились не лише ті, хто добре володіє комп'ютером, а і ті, хто ним володіє на рівні початківця.

Прощаючись з 2015-им!

Завершується 2015-й рік, який кожному із нас приніс як здобутки, так і утрати. Оскільки, як прийнято в християнській моралі, «про канувшого в Лєту або добре, або нічого», я, прощаючись з 2015-им роком, теж залишаю у своїй пам'яті лише приємні спогади.

А із приємного я хотів би відзначити у першу чергу те, що саме цього року я зустрів своє 72-ліття, що само по собі є приємним досягненням, особливо на фоні того, що середня тривалість життя чоловіків в Україні не перевищує 67 років, що у 2008 році я переніс інфаркт, та що 21 грудня мою «Хонду» при виїзді з університетського внутрішнього двору на вулицю Воїнів-Інтернаціоналістів зачепила своїм боком «Нива», яка знесла у моєму автомобілі бампер і раму з фарами, а я, завдяки тому, що вчасно встиг

натиснути на гальма та захисту з боку янгола-охоронця, залишився неушкодженим.

Приємною подією стало і переобрання мене Вченою радою на новий 5-річний термін професором кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів Вінницького національного технічного університету.

Дуже приємною подією у 2015-ому році для мене стало народження внучки Анастасії в сім'ї мого старшого сина Віталія, яка додала світла у моєму житті додатково до того, яким освітлювали його діти мого молодшого сина Олександра – внук Юрій та внучка Софія.

Непересічною подією для мене стало успішне завершення моїм старшим сином Віталієм, доктором технічних наук, професором, завідувачем кафедри КЕЕМІГ нашого університету, міждержавного наукового проекту в рамках ОБСЄ по створенню комп'ютеризованої системи екологічного моніторингу річки Дністер, підсумки якого були підведені у столиці Молдови Кишиневі, де Віталій в статусі експерта ОБСЄ не лише зробив підсумкову доповідь, але і керував процесом освоєння роботи у цій системі експертами з придністерських країн.

Ще однією непересічною подією для мене у 2015-му році стало обрання мого молодшого сина Олександра, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри ВЕТЕСК нашого університету, головою молодіжного відділення в Україні Всесвітньої організації інженерів з електротехніки та електроніки (*IEEE*), причому, що приємно, свої голоси йому віддали 70% членів українського інституту цієї організації, перетворивши Вінницю на 2 роки у столицю *IEEE Ukraine Young Professionals*.

До розряду не рядових, як для 72-річного професора, можна віднести і написання мною у співдружності з членами моєї наукової школи протягом 2015-го року 10 наукових статей, 7 із яких уже опубліковані в авторитетних наукових виданнях, а ще три прийняті до опублікування у 2016 році , причому дві із них у міжнародній наукометричній базі Scopus, а також опублікування однієї монографії, одного навчального посібника та 14-ої книги із моєї історико-публіцистичної серії, розпочатої у 1991 році, – книги в електронному форматі, яка отримала назву «Продовження вибіркового електронного літопису, або ВНТУ в період трансформації диктатури в освіті в хаос», яку я виставляю на своєму персональному сайті *mokin.com.ua* в інформаційному блоці одночасно з публікацією цього прощання з 2015-им роком, і яку усіх моїх друзів у соціальній мережі Фейсбук та читачів мого персонального сайту прошу прийняти в якості мого Новорічного презенту в додаток до найщиріших побажань здоров'я, щастя і добра усім вам у 2016 році, що невблаганно наступає.